



Ex Libris P^{ri}s Alani Miellachowicz S.S.D.
O.P.

K
2B

MXXIII $\frac{3}{13}$
+

K
8

Sept 7th 1894

Bill. Brown

Sept 7th 1894

X
9.

1
K

1 2 3 4

1 2 3 4

1

1

2

3

AMORIS ET DOLORIS, QUAM

IN CRUCE MORIENS OMNIBUS AC SINGULIS SUIS FIDELIBUS IN MATREM LEGAVIT:

Nunc

Explicata per Sacra Emblemata, Figuras Scripturæ quàm plurimas, Conceptus varios Prædicabiles, SS. Patrum Sententias, raras Historias, &

MATREM EJUS COMPATIENTEM AFFECTUS.

OMNIBUS JESUM ET MARIAM AMANTIBUS, PRÆDICANTIBUS, AUT MEDITANTIBUS PERUTILE

Cum triplici Indice Considerationum, Rerum memorabilium, & Concionatorio, formandis per annum Concionibus opportuno.

AUCTORE

SS. Theol. Lic. Camer. ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach.
EDITIO TERTIA.



Sumptibus MARTINI VEITH, Bibliopolæ. 1741.

Vaticinium S. Simeonis.

Hic positus est in Signum, cui contradicetur; & tuam ipsius animam pertransibit gladius. *Luc. 2. 35.*

S. Ambrosius in hunc locum.

Istum Gladium Cor & Anima Virginis profundè immersum habuit, quia DEI Mystera ceteris profundius penetravit, & Verba DEI de Christi Passione ac ceteris Operibus semper in Corde medullitus portavit juxta illud: MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conferens in Corde suo. Luc. 2. 19.

AD
MATREM DOLOROSAM
MONACHII IN BAVARIA

IN
ECCLESIA DUCALIS HOSPITALIS
S. ELISABETHÆ VIDUÆ
QUOTIDIANIS BENEFICIIS
IN MORTALES CONSPICUAM
HUMILLIMA SUPPLICATIO ET DEDICATIO
AUCTORIS.
EX VOTO.



Uth pauperrima illa Moabitibus in agro quon- *Ruth. 2. 17.*
dam opulentissimi Booz relictas metentium
spicas collegit, quas in manipulos conge-
rens virgâ excussit, ut sic non duntaxat ex-
tremæ suæ consuleret inopiæ, quàm & me-
liorem fructuum illorum partem pulcherrimæ Noëmi
benefactrici suæ omnium maximæ consecraret, quæ
tamen non Noëmi, hoc est pulchra & decora, sed
Mara, quod idem est quàm Amara, appellari voluit:
Ne vocetis me Noëmi, id est pulchram, sed vocate me Mara, Ruth. 1. 19.
id est Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omni-
potens: Cur ergo vocatis me Noëmi, quam Dominus humi-
liavit, & afflixit Omnipotens?

DOMINA totius universi! VIRGO & MATER DOLOROSA!
Collegi & ego Scriptorum pauperrimus, ac Servorum
tuorum minimus cum Ruth egentissima in fertilissimo
agro S. Scripturæ post toties à Doctõribus demessam
& excussam segetem adhuc aliquas superstites & deci-
duas de laudibus tuis spicas, ac præsertim de Amore &

D E D I C A T I O.

Dolore afflictissimi Cordis tui non jejunas aristas, quas pro mea sublevanda inopia in unum Fasciculum, seu compendium in notatis meis ligavi, ut in promptu semper haberem, quod fructuosè meditarer, & quem statutis temporibus parvulis de Cathedra panem frangerem. Verùm cui nunc meliorem hanc fructuum, laborumque meorum partem offero?

Tibi, ô DOMINA! sub Cruce Unigeniti ac dilectissimi Filii tui stanti, & mundo perditò succurrenti, quidquid sum, quidquid habeo, tanquam Benefactrici omnium maximæ humiliter defero, consecro, ac submitto. O pulcherrima Noëmi! quantum in hac vita mortali humiliavit Te Dominus, & quanta amaritudine replevit Cor Tuum Omnipotens, dum non solum Crucem sub Cruce, omnesque tunc patientis Filii Tui Dolores in Corde perpeffa es, sed jam ab illa hora, quâ Tibi Simeon prædixit: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius*, usque ad vitæ tuæ terminum non amplius à Te recessit *Perpetuus Doloris gladius*.

Luc. 2. 35.

*Ex Litteris
publicis &
authenticis
Reverendis
Ordinarii
Frisingensis
anno 1691.
typis publicis
impressis.*

Et hoc est ô DOMINA! quod non abs longè per Statuam Tuam Thavmaturgam Monachii in Templo Ducalis Hospitalis S. Elisabethæ Viduæ Anno à Partu tuo Virgineo 1690. die 21. Januarii Christiano populo volebas insinuare, dum in præsentia etiam Illustrium Personarum sub Litanis Lauretanis, publicè in honorem tuum decantatis misericordes oculos tuos primò ad dulcissimum Infantulum tuum JESUM in præsepio ibidem reclinatum, & exinde ad patientem & in cruce morientem Filium tuum, ac demum ad populum Monacensem

D E D I C A T I O.

nacensem Tibi singulariter devotum miro ac materno planè affectu convertisti, per quem oculorum motum à præsepio ad crucem, meo iudicio, non obtcurè insinuare voluisti, quòd, sicut Christus Filius Tuus à primo incarnationis instanti Sacrificium crucis acceptavit; ita Tu quoque jam tunc temporis in eandem consenseris crucis victimam: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.* Proinde ad omnia cum Filio perpetienda semper Te paratam exhibuisti: *Ego, inquis ipsa ad D. Birgittam, plena fui tribulatione à natiuitate Filii mei usque ad mortem ejus; tribulationem & dolorem cordis supra omnem creaturam patiebar &c.* meliùs enim, quàm Prophetæ, præscivit sui Filii passionem &c.

Luc. 1. 83.

*Revel. S.
Birg. l. 6.
cap. 24.*

O DOMINA mundi! *quis mortalium dignè valeat jura gratiarum, laudumque præconia tibi rependere, qua singulari tuo assensu mundo succurristi perditio?* Ita Africanum Ecclesiæ Lumen S. Augustinus.

*S. Aug. ser.
18. de SS.
in medio.*

Olim cives Bethulienses ad liberatricem suam, fortissimam Judith, unanimi voce succlamabant: *Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum rededit inimicos nostros, ad quorum clamorem elevavit & vocem suam Ozias Princeps populi Israël: Quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum Dei nostri.* Quantò magis de Te hoc dicere possumus, ò Pientissima! dum non pepercisti animæ tuæ propter angustias & tribulationem generis nostri, sed subvenisti

*Judith. 13.
22.*

D E D I C A T I O.

*S. Petr.
Chrysol.
serm. 108.*

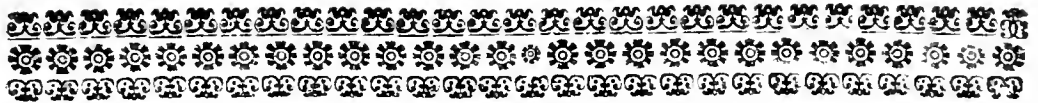
ruinæ ante conspectum Dei nostri, Te ipsam in Filio tuo Crucifixo immolando: *Quid aliud, ait S. Petrus Chrysolocus, Abraham, quàm Corpus suum immolabat in filio? Plus fecisti, ô afflictissima Mater! Ille in solo voto, Tu re ipsâ carnem tuam in dulcissimo Unigenito tuo Æterno Patri in cruentum & gratissimum immolasti Sacrificium. Quapropter non recedet Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini & tua in æternum.*

In quem finem tibi, ô pretiosissima VIRGO! humiliter supplex fio: accipe ab indignissimo seruo tuo has, quascunque exiles, quascunque meritis tuis impares gratiarum actiones, & ne spernas, obsecro, hoc levidense Opusculum, quod horis subsécivis de tuis Laudibus ac SS. Cordis tui Doloribus composui; Erubescosolummodo, ô MATER AMORIS & DOLORIS! quòd non omnes isti apices & caracteres meo sanguine rubeant, quem pro tuo honore & amore omni momento paratus sum profundere. Et quia pro tot à Te receptis Beneficiis plus dare non possum, nec valeo, quàm me ipsum: En habes ô DOMINA! hîc vilissimum mancipium & peccatorum coriphæum ad tuos sacratissimos pedes humiliter prostratum. Audi me ô Benigna! & fave, ac tunc præsertim, quando suprema illa mortis imminet hora. *Amen.* Ita fiat ô DOMINA.

Servorum ac Sodalium Tuorum minimus

ANTONIUS GINTHER,

Sacerdos indignus.



CENSURA ORDINARII.



Ræfens Opus secundum sub Titulo: **MATER AMORIS ET DOLORIS**, Auctore Adm. Rev. ac Clarissimo D. ANTONIO GINTHER SS. Theol. Licent. Camerario ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach, ex primo Opere jam Celeberrimo, ob Styli gratiam, varietatem rarissimorum Conceptuum, Copiam allegatorum SS. Patrum, suavissimam pariter ac genuinam Sacrae Scripturae interpretationem allegoricam, nulli secundum; ab omni errore Fidei immune, quin & tam Asceticis, quam Verbi DEI Præconibus commodissimum ac gratissimum, ideoque aureo prælo dignum censet. Augustæ 10. Maji Anno 1710.

Imprimatur H. S. Ex Officio Vicariatûs
Augustæ die 21. Maji 1710.

JOAN. CASIMIRUS ROELS, D.
Episcopus Amyclensis, Suffraganeus,
& Vicarius Generalis, mppr.

JOAN. MICHAEL SEMBLER,
SS. Theolog. Doctor, Reverendiss. ac
Sereniss. Episc. Aug. Consil. Eccles. &
major Pœnitentiarius, nec non Insign.
Collegiat. Eccl. ad S. Mauritium Au-
gustæ Canon. Librorum Censor.

Mater Dolorosa.

)**

PRÆ-

*Ex Libris Tris Alani Miellankowicz S. Th. L. O. S.
Comparatus hic Liber Vitæ.
Ano 1748. 9 Junij.*



PRÆFATIO

AD

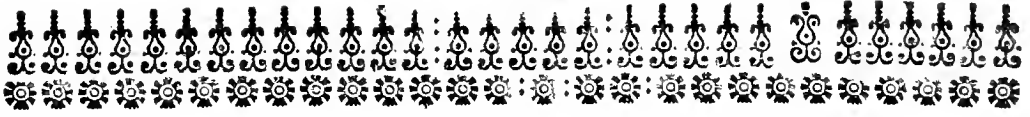
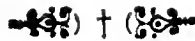
BENEVOLUM ET MARIANUM LECTOREM.

PAUCI, & non nisi pauca de DOLOROSA MATRE scripserunt; habes hîc plura, Mariane Lector, Cultor & Amator! pro tuo aliorumque commodo singulis diebus Sabbatinis, vel Quadragesimalibus, vel diebus Divæ Virgini per annum Festivis applicanda, meditanda, imitanda & prædicanda. Placuit autem in hoc Tractatu scribendo (prout nuper in Tractatu de SS. CORDE JESU feci) humili, ac facili, sed tamen terfis auribus non indigno Stylo incedere, atque Christianam æmulari potius simplicitatem, quàm Romanæ eloquentiæ nitore anxie insistere, non enim auribus sed animis pabulum apponere studui. Et quia omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci, singulis Considerationibus aliquod Emblema æri incisum præfigere placuit, ut sic statim ex primo Considerationis intuitu, quidnam materiarum illic tractetur, intelligas; atque ut facilem reperires concionandi methodum, en Manuductionem pro pluribus formandis Conceptibus annexam? plura in posterum, & si ita DEO placuerit, CURRUM ISRAEL, ET AURIGAM EJUS tibi subministraturus. De reliquo omnia, quæ in hoc Opusculo continentur, cum primis Censuræ S. MATRIS ECCLESIAE, ac gratioso DD. Superiorum meorum, doctorumque Virorum judicio humiliter subjicio, paratus, si in aliquo errassem, corrigi & corrigere. Tu interim optime Lector vale, ac fruire, memor semper illius Ecclesiastici:

Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.

Eccl. 7. 29.

INDEX



I N D E X

Confiderationum & Emblematum.

PARÆNESIS.

AD Sodales Parthenios, eximios Beatiffimæ Virginis & Matris Dolorosæ cultores & amatores.

EMBLEMA.

Stella maris navem, littora linquentem, per fluctus pelagi dirigens, cum infcripto: *Hac monftrante viam.*

CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cuius lectione & confideratione omnes possunt fieri docibiles DEI.

EMBLEMA.

Liber apertus, in quo SS. Nomen & COR MARLÆ gladio transfixum exhibetur, cum infcripto: *Omnibus in omnibus.*

CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato Originali immunis, quia Mater Dolorosa erat futura.

EMBLEMA.

Clava Herculis (Crucis typus) septem Hydræ capita confringens, cum epigrapha. *In virtute tua.*

CONSIDERATIO III.

Dolorosa Virgo, quia Dolorosa, non ab Originali tantum, sed etiam ab omni actuali labe immunissima.

EMBLEMA.

Porta signata & clausa, cui Angelus percutiens non poterat nocere, cum infcripto: *Signatur, ne perdatur.*

CONSIDERATIO IV.

Dolorosa Virgo in aurora, & juxta piscinam probaticam (futuræ Passionis typum) in lucem nascitur.

EMBLEMA.

Aurora diem orbi prænuntians & terram rore suo fæcundans, cum infcripto lemmate: *Aurora ab lacrymis.*

CONSIDERATIO V.

B. Virgini Dolorosæ nomen imponitur MARIA, quod dulce & amarum est, quia amarum mare.

EMBLEMA.

Aurantium, seu pomum aureum dulcis quidem saporis, sed amari corticis, cum lemmate: *Dulce amarum*

CONSIDERATIO VI.

B. Virgo nunc trimula in templo præsentata, Cor suum SS. Trinitati in perfectissimum amoris & doloris holocaustum consecrat.

EMBLEMA.

Altare holocausti, in quo Cor B. Virginis DEO in odorem suavem offertur, cum infcripto: *In odorem suavisatis.*

CONSIDERATIO VII.

Confideratur puritas Dolorosæ Virginis, primæ inter omnes votum Virginitatis DEO emittentis.

EMBLEMA.

Candidissimum Liliū in areola horti ex-
ur.

Index Considerationum & Emblematum.

urgens, cum lemmate: *Virginei laus prima pudoris.*

CONSIDERATIO VIII.

B. Virgo Dolorosa à SS. Trinitate ob summam Cordis humilitatem in dignam Deiparentem eligitur.

EMBLEMA.

Genius triticum cribrans, & ventilans, cum epigrapha: *Dimittit inanes.*

CONSIDERATIO IX.

B. Virgo Dolorosa nunc nubilis ex singulari providentia DEI cum S. Josepho desponsatur.

EMBLEMA

Annulus in mensa, cui superius à manu immittitur gemma, cum inscripto: *Honori invicem.*

CONSIDERATIO X.

B. Virgo Dolorosa ab Angelo gratia plena denuntiatur, unde & nobis à DEO gratiam poterit impetrare.

EMBLEMA.

Luna plena Orbem illuminans, cum lemmate: *Plena sibi & aliis.*

CONSIDERATIO XI.

Filius DEI descendit de Cœlis, ut Filius Hominis & Dolorosæ Matris fieret, in Cruce pro nobis immolandus.

EMBLEMA.

Scala Jacob à terra usque ad Cœlum pertingens, cum lemmate: *Descendendo, ascendendo.*

CONSIDERATIO XII.

B. Virgo jam ab illo instanti, quo Mater DEI esse cœpit, in Corde Crucem & Doloris gladium portavit.

EMBLEMA.

Horologium solare Regis Achaz, cum epigrapha: *Altissimus obumbras.*

CONSIDERATIO XIII.

Mater Amoris & Doloris VERBO gravidæ mirum in modum iratum Numen peccatoribus placavit.

EMBLEMA.

Sol in Zodiaco signum Virginis pertransiens, cum inscripto: *Jam mirius ardet.*

CONSIDERATIO XIV.

Expenditur charitas Matris Amoris & Doloris, dum DEO grvida Elisabetham cognatam visitavit.

EMBLEMA.

Dux palmæ ad se invicem incurvatæ, & se mutuo salutantes, cum lemmate: *Blanda se pace salutant.*

CONSIDERATIO XV.

Virgo Dolorosa Filium suum parit, quem reclinat in Præsepio, quia non erat ei locus in diversorio.

EMBLEMA.

Gallina in alieno & lacerato stabulo ova sua parturiens, cum lemmate: *Parit in alieno.*

CONSIDERATIO XVI.

Quomodo B. Virgo & Mater Dolorosa in Circumcisione Christi dulcissimi Filii se habuerit?

EMBLEMA.

Vitis cultro adunco usque ad lacrymas scissata, cum epigrapha: *Ut gaudeas mero.*

CONSIDERATIO XVII.

Ex tribus muneribus Magorum Mater Amoris & Doloris deligit sibi solam Myrrham.

EMBLEMA.

Myrrha planta aromatica, cum inscripto lemmate: *Amara, sed salubris.*

CONSIDERATIO XVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa Christum Filium in templo præsentat, cui Simeon Doloris gladium prædicit.

EM-

Index Considerationum & Emblematum.

EMBLEMA.

Cor MARIE gladio transfixum, cum lemmate: *Usque ad divisionem anima.*

CONSIDERATIO XIX.

Dolorosa Mater in fuga in Ægyptum, & in aliis perferendis difficultatibus Divinæ voluntati se penitentiſſimè committit.

EMBLEMA.

Tela candida ad picturam expansa, & ad omnes parata recipiendos colores, cum lemmate: *Qua sermo placebit.*

CONSIDERATIO XX.

Expenditur Dolor & Amor afflictiſſimæ Matris DEI, dum Filium suum duodenam perdidit.

EMBLEMA.

Columba consortem rostro mordens, cum inscripto: *Amat, & castigat.*

CONSIDERATIO XXI.

Omne gaudium Dolorosæ Virginis in hac mortali vita tristi absynthio permistum erat.

EMBLEMA.

Granadilla, seu flos Passionis, cum lemmate: *Delectat, & cruciat.*

CONSIDERATIO XXII.

B. Virgo etiam in nuptiis Cananæis Dolorosa, quæ non rogata neosponsis benigne succurrit.

EMBLEMA.

Sol oriens, & universis, tum bonis, tum malis lumen suum impertiens, cum epigrapha: *Non poscentibus offert.*

CONSIDERATIO XXIII.

Ex visis tot injuriis & persecutionibus Christo Filio à Judæis illatis, augetur dolor dolorosæ Matris.

EMBLEMA.

Carduelis inter pungentes spinas in carduo sedens, cum lemmate: *His ego satisfector.*

CONSIDERATIO XXIV.

Perpenditur Amor & Dolor SS. CORDIS JESU & MARIE, dum ante passionem unum alteri peramanter valedicit.

EMBLEMA.

Hedera arborem aridam peramicè amplexans, cum inscripto: *Nec mors separabis.*

CONSIDERATIO XXV.

Mater Dolorosa cum Christo in horto orante orabat, cum agonizante agonizabat.

EMBLEMA.

Torcular, in quo SS. Cor JESU & MARIE simul torquentur, cum lemmate: *Cogit in unum.*

CONSIDERATIO XXVI.

B. Virgo intelligit Filium JESUM à Juda in mortem esse venditum, & perido osculo inimicis traditum.

EMBLEMA.

Crocodilus hominem ad Nilii ripam usque ad Calvariam devorans, cum lemmate: *Piscat, & devorat.*

CONSIDERATIO XXVII.

B. Virgo quærit de nocte Filium suum captivum, & nunc velut Agnum mansuetum furori luporum traditum.

EMBLEMA.

Lupus rapax agnum ad lanienam asportans cum inscripto: *Non est, qui redimat.*

CONSIDERATIO XXVIII.

B. Virgo omnes cruciatus & opprobria, quos de nocte peressus est Filius, velut præfens animo intuebatur.

EMBLEMA.

Tulipa flos, sole ad occasum vergente, languida, cum lemmate: *Languescit in umbra.*

CONSIDERATIO XXIX.

Dolorosa Mater coram intuetur miserabilem dulcissimi Filii sui flagellationem.

Index Considerationum & Emblematum.

EMBLEMA.

Dux citharæ æqualiter intensæ, quarum una pulsatur, cum lemmate: *Unam tetigisse sat est.*

CONSIDERATIO XXX.

Dolorosa Mater quanto cum dolore spectarit Filium suum spinis coronari, atque illudi,

EMBLEMA.

Lilium candidissimum spinis ubique circumdatum, cum lemmate: *Transfixum suavius.*

CONSIDERATIO XXXI.

Quanto dolore & compassione Dolorosa Mater audierit & viderit Filium suum damnari ad mortem.

EMBLEMA.

Jonas Propheta in mare missus iratum, cum lemmate: *Mergor, ne mergantur.*

CONSIDERATIO XXXII.

Mater Dolorosa Christum Filium crucis pondere onustum usque ad mortem fidelis comes sequitur.

EMBLEMA.

Stella vespertina sola solem occumbentem sequens, cum inscripto. *Sequitur deserta cadentem.*

CONSIDERATIO XXXIII.

In conspectu afflictissimæ Matris Filius JESUS infami crucis patibulo affigitur.

EMBLEMA.

Serpens in palo in deserto exaltatus, cum epigrapha: *Pharmacum non venenum.*

CONSIDERATIO XXXIV.

Expenditur Dolor & Amor afflictissimæ Matris, Filium suum in Cruce affixum contemplantis.

EMBLEMA.

Aquila deficientem & eclipsatum solem considerans, cum lemmate: *Ad te levavi oculos.*

CONSIDERATIO XXXV.

Mater Dolorosa inter Filium Crucifixum & latronem, aliòsque peccatores juxta Crucem mediatrix facta est.

EMBLEMA.

Sciurus notum animal in ligno & bacillo navigans, cum lemmate: *Ne mergar.*

CONSIDERATIO XXXVI.

B. Virgo & Mater Dolorosa peccatorum & miserorum singulare refugium ac solamen.

EMBLEMA.

Pharus in littore maris periclitanti navi tutum monstrans portum, cum lemmate: *Errantibus una micat.*

CONSIDERATIO XXXVII.

Cur B. Virgo & Mater Dolorosa à Christo in Cruce non Mater, sed mulier fuerit appellata?

EMBLEMA.

Rupes in mari à ventis & procellis petita ac percussa, cum lemmate: *Non commovebitur.*

CONSIDERATIO XXXVIII.

Virgo Dolorosa S. Joanni Virgini à Christo in Cruce moriente speciali modo commendatur.

EMBLEMA.

Adamas, gemma purissima, in mensa expositus, cum lemmate: *In puritate pretium.*

CONSIDERATIO XXXIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa non tantum S. Joanni, sed & nobis à Christo in Matrem legata fuit.

EMBLEMA.

Surculus tenellus trunco implantatus, cum epigrapha: *Accipit in sua.*

CONSIDERATIO XL.

Dolorosa Virgo stans sub umbra Crucis Mater omnium efficitur; ad quam umbram omnes invitat Christianos.

EM-

Index Considerationum & Emblematum.

EMBLEMA.

Christus in arbore pendens, & oves sub umbra sua fovens, cum inscripto: *Non est hac tutior umbra.*

CONSIDERATIO XLI.

Maria Mater Dolorosa stans sub Cruce Filii omnibus Christianis admirandum patientiæ speculum.

EMBLEMA.

Ovis inter omnes mitis Littera T. signata, cum inscripto: *Non habet redargutionem.*

CONSIDERATIO XLII.

Dolorosa Virgo Filio in Cruce agonizanti assistens, omnium fidelium agonizantium fidelissima Patrona.

EMBLEMA.

Candelabrum septemfidum perpetuo ardens lumine, cum inscripto: *Non extinguetur.*

CONSIDERATIO XLIII.

Quanto mærore Dolorosa Mater Filium suum in Cruce pendentem viderit expirare.

EMBLEMA.

Eclipsis Solis, in qua luminare majus totum obscuratur, cum lemmate: *Morientis sideris umbra.*

CONSIDERATIO XLIV.

Exponitur commiseratio & amor Dolorosæ Matris, Filium suum in Cruce mortuum tontemplantis.

EMBLEMA.

Iris ad occumbentem solem lacrymans, cum Epigrapha: *Definit in lacrymas.*

CONSIDERATIO XLV.

B. Virgo & Mater Dolorosa etiam post cruentam Filii sui mortem sub Cruce constantissimè perseverat.

EMBLEMA.

Cypressus ventorum turbine agitata, & tamen constans perseverans, cum lemmate: *Concussio firmat.*

CONSIDERATIO XLVI.

Expenditur Dolor & Amor afflictiissimæ Matris, dum SS. Cor JESU crudeli lanceâ vulneratum vidit.

EMBLEMA.

Cor JESU lanceâ & Cor MARIÆ Simeonis gladio transfixum, cum lemmate: *Vulneratum vulnerat.*

CONSIDERATIO XLVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa rectè ab Ecclesia Regina Martyrum appellatur.

EMBLEMA.

SS. Cor MARIÆ gladio Doloris transfixum, & præ omnibus aliis perfectionis SS. Martyrum instrumentis exaltatum, cum lemmate: *Supereminet omnes.*

CONSIDERATIO XLVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa prima cultrix SS. Vulnerum Christi JESU dilectissimi Filii sui extitit.

EMBLEMA.

Apis flores & rosas quærit, ex quibus pacatur, cum lemmate: *Currit in odorem.*

CONSIDERATIO XLIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa Filium de Cruce depositum gremio excipit, & amaris deplorat lacrymis.

EMBLEMA.

Furnus Chymicus, ex cujus syphunculis lacrymæ vi ignis intus agentis emanant, cum inscripto: *Calor elicit imbres.*

CONSIDERATIO L.

Dolorosa Mater curat, ut Filius mortuus & de Cruce depositus honestæ sepulturæ mandetur.

EMBLEMA.

Granum frumenti feritur in agrum, cum lemmate: *ut surgat in ortum.*

CONSIDERATIO LI.

Dolorosæ Matri in passione Filii comes indivulsa Maria Magdalena, Crucifixum Amorem suum deplorans, EM.

Index Considerationum & Emblematum.

EMBLEMA.

Tela in campo exposita, & desuper aquis rigata, cum inscripto: *A lacrymis candor.*

CONSIDERATIO LII.

Perpenduntur rationes, quare B. Virgo & Mater Dolorosa non unâ cum Filio fuerit immolata?

EMBLEMA.

Mergula avis inter aquarum fluctus non mergsa, sed semper emergens, cum lem-mate: *Mersa non mergitur.*

CONSIDERATIO LIII.

SS. Cor MARIÆ, consummatâ passione, per Christum Filium à mortuis resur-gentem, mirè consolatur.

EMBLEMA.

Columba Noëmica, olivæ ramum ad ar-cam rostro deportans, cum lem-mate: *Emergere nuntiat orbem.*

CONSIDERATIO LIV.

B. Virgo Filium in monte Olivario, ubi priùs passioni initium datum, nunc ad cœlos ascendentem contempletur.

EMBLEMA.

Aquila volitans, & secum prædam lep-uscum asportans in aëra, cum lem-mate: *Tulit prædam tartari.*

CONSIDERATIO LV.

Secundum multitudinem dolorum conso-lationes Spiritûs Sancti lætificant SS. Cor Virginis.

EMBLEMA.

Ros de cœlo descendens, & languentes erigens flosculos, cum inscripto: *Dulce refrigerium.*

CONSIDERATIO LVI.

Matris Dolorosæ exemplo docemur, quo-modo rectè & cum fructu ad DEUM orare debeamus.

EMBLEMA.

Regula, seu amuffis, juxta quam architec-ti

sua extruunt, & dirigunt ædificia, cum lem-mate: *Recta à Recto.*

CONSIDERATIO LVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa assiduâ virtu-tum exercitatione singulare nobis præ-buit specimen temporis bene locandi.

EMBLEMA.

Ferrum super incudem locatum malleo tunditur, cum lem-mate: *Dum calet.*

CONSIDERATIO LVIII.

B. Virgo etiam post Filii in cœlum ascen-sionem sedulo amarissimam ejus passio-nem meditabatur.

EMBLEMA.

Turtur sedens solitaria in spelunca, & con-sortem suum deplorans, cum lem-mate: *Gemit dilectum suum.*

CONSIDERATIO LIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa docet modum, qualiter nos oporteat Christi Filii passio-nem meditari.

EMBLEMA.

Elephas ad ostensionem sanguinis uvæ, aut mori, ad certamen animatur, cum lem-mate: *A vitur in prælium*

CONSIDERATIO LX.

Mater Amoris & Doloris instruit nos, quo-modo semper in præsentia DEI ambu-lare debeamus.

EMBLEMA.

Sol altissimus Cor adamantinum intimè pe-netrans, & radiis suis pervadens, cum lem-mate: *Intima lustrat.*

CONSIDERATIO LXI.

B. Virgo & Mater Amoris & Doloris docet nos terrena despiciere, & solum cœlestia desiderare.

EMBLEMA.

Avicula, aliis sub reticulo hærentibus, ad Cœlum cursum suum accelerans, cum inscripto: *Ad sidera sursum.*

CON-

Index Considerationum & Emblematum.

CONSIDERATIO LXII.

De felicissimo obitu, funeralibus, & sepultura Dolorosæ Virginis ac Matris DEI MARIA.

EMBLEMA.

Avicula tenui filo alligata, & ad Cælum suspirans, cum lemmate: *Cupio dissolvi.*

CONSIDERATIO LXIII.

B. Virgo non amplius Dolorosa, sed Gloriosa à dilecto Filio ad cœlestem gloriam assumitur.

EMBLEMA.

Avis Paradisiaca compari suo innixa ad Cælum evehitur, cum epigrapha: *Innixa ascendit.*

CONSIDERATIO LXIV.

B. Virgo olim Dolorosissima, nunc Gloriosissima triplici corona à SS. Trinitate coronatur.

EMBLEMA.

Corona argentea, ferrea & aurea B. Virgini legitime certanti offertur, cum lemmate: *Cursu completo.*

CONSIDERATIO LXV.

De cultu, quem Magnæ DEI Matri debemus, ejusque potentissimo in Cœlis patrocinio.

EMBLEMA.

Ad præsentiam Arcæ fœderis immundus Dagon à sede & folio suo dejicitur, cum lemmate: *Cui honorem, honorem.*

CONSIDERATIO LXVI.

Præcipuus cultus B. Virgini ac Matri Dolorosæ impensus, est sedula ejus virtutum imitatio.

EMBLEMA.

Virga Mosaica populo per mare rubrum ac desertum viam in Palæstinam monstrans, cum lemmate: *Illuc iter, quò ostendam.*

Mater Dolorosa.

CONSIDERATIO LXVII.

In B. Virginis Patrocinio in SS. Rosario omnibus Christianis magna fiducia collocanda est.

EMBLEMA.

Labyrinthus, ex quo manus de Cœlo missa animam errantem ad viam salutis filo dato reducit, cum lemmate: *Hac ductura via est.*

CONSIDERATIO LXVIII.

B. Virgo in SS. Scapulari clientibus suis in hac & in altera vita benigna Mater est.

EMBLEMA.

Clypeus Josue in castris elevatus, per quem urbem Hai expugnavit, cum inscripto: *Præsidium & decus.*

CONSIDERATIO LXIX.

Mater Amoris & Doloris singulariter invocanda est, ut in hora mortis nobis assistere dignetur.

EMBLEMA.

Horologium, ubi Index digitus horam secundam monstrat, cum epigrapha: *Ultimam secundam.*

CONSIDERATIO LXX.

Mattis Amoris & Doloris, verè Matris misericordiæ Amor beneficus in animas purgantes declaratur.

EMBLEMA.

Pisces de nocte ad expositum in navicula lumen natantes, cum lemmate: *Veniunt ad lucem.*

EPILOGUS.

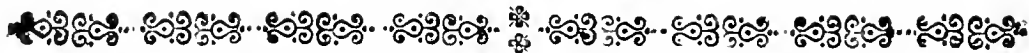
Cum Matre Dolorosa per multas cruces & tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.

EMBLEMA.

Arca Noëmica post exantlatos diluvii fluctus residens, & quiescens, cum lemmate: *Non mergitur, sed extollitur.*

)***(

INDEX



INDEX CONCIONATORIUS.

Per Dominicas & Festa, ac per Ferias Quadragesimæ.

Dominica I. Adventûs.

SCitote, quoniam propè est regnum DEI.
Luc. 21. 31.

Regnum DEI quærendum est, mundana
& terrena omnia despicienda. Vide
Considerationem 61. totam, & sic de
sequentibus hîc annotatis.

Dominica II. Adventûs.

Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?
Matth. 21. 3.

De Adventu Christi in carne, & summo
hujus Incarnationis beneficio. Vide
Considerat. 11.

Dominica III. Adventûs.

Ego vox clamantis in deserto. *Joan. 1. 23.*
De virtute veræ & sinceræ humilitatis sum-
mè nobis necessaria. Vide Confide-
rat. 8.

Dominica IV. Adventûs.

Et videbit omnis caro salutare DEI. *Luc. 1. 6.*
Christus in utero B. Virginis mirè pecca-
toribus placatus est. Vide Conf. 13.
Dominica infra Octav. Nat. Christi.

**Ecce, positus est hic in signum, cui contradi-
cetur; & eam ipse animam pertransibit
gladius.** *Luc. 2. 34.*

De gladio Simeonis, quomodo animam
& Cor Dolorosæ Matris fauciârît. Vide
Confid. 18.

Dominica I. post Epiphaniam.

**Ecce, pater tuus & ego dolentes quærebamus
te.** *Luc. 2. 48.*

De Doloze & Amore afflictissimæ Matris
per triduum Filium duodennem perdu-
tum quærentis. Confid. 20.

Dominica II. post Epiph.

Dicit Mater JESU ad eum: vinum non habem.
Joan. 2. 3.

De sollicita Matre JESU, quæ non rogata
egenis sponfis succurrit. Confid. 22.

Dominica III. post Epiph.

**Domine, puer meus jacet in domo paralyticus,
& malè torquetur.** *Matth. 8. 6.*

Ægotantium & agonizantium singularem
curam gerit Mater Amoris & Doloris.
Vid. Confid. 42. & Confid. 69.

Dominica IV. post Epiph.

**Ecce, motus magnus factus est in mari, ita ut
navicula operiretur fluctibus.** *Matth. 8. 24.*

Omne gaudium in hoc mundo tristi ab-
synthio permistum est. Confid. 21.

Dominica V. post Epiph.

**Cùm autem dormirent homines, venit inimicus
ejus, & superfeminavit Zizania.** *Matth.*
11. 25.

Non hîc nobis inter tot pericula dormien-
dum est, sed dum habemus tempus, ope-
remur bonum. Confid. 57.

Dominica VI. post Epiph.

**Cùm autem creverit, majus est omnibus oleribus,
& fit arbor.** *Matth. 13. 32.*

Arbor ista Crux Dominica est, in cujus ra-
mis volucres Cœli, id est, piæ animæ
nificant. Confid. 40.

Domi-

Per Dominicas & Festa, ac per Ferias Quadragesimæ.

Dominica Septuagesimæ.

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20. 7.

Non hic otium est, sed per multos labores & sudores oportet nos ex hac Ecclesiæ vinea intrare in regnum DEI. Confid. 45. & Epilogus.

Dominica Sexagesimæ.

Fructum afferunt in patientia. Luc. 8. 16.

Patientia juxta exemplar Dolorosæ Matris nobis necessaria est, ut reportemus repromissiones. Vid. Confid. 41.

Dominica Quinquagesimæ.

Ecce, ascendimus Jerusalem, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de Filio hominis. Luc. 18. 31.

De injuriis & persecutionibus Christo ante passionem illatis, ex quibus visis augetur Dolor pientissimæ Matris. Vid. Conf. 23.

Feria IV. Cinerum.

Fecit Tobias vale Matri suæ. Tob. 5. 22.

De Valedictione Christi à SS. Matre sua, nunc ad cruentam abeuntis passionem. Confid. 24.

Feria VI. post Cineres.

Factus est sudor ejus sicut gutta sanguinis decurrentis in terram. Luc. 22. 44.

De Christo in horto agonizante, cujus cruenti agonis non ignara fuit Dolorosa Mater ejus. Confid. 25.

Sabbato post Cineres.

Confestim accedens ad JESUM dixit: Ave Rabbi, & osculatus est eum. Matt. 26. 49.

Dolorosa Mater inaudit Filium in mortem venditum, & Judæis traditum. Conf. 26.

Dominica I. Quadragesimæ.

Christus Dominus captus est in peccatis nostris. Thren. 4. 20.

Dolorosa Mater quærit de nocte dilectum Filium captivum nunc ad Pontifices rapatum. Confid. 27.

Feria IV. post Dom. I. Quadr.

Plorans ploravit in nocte, & lacryma ejus in maxillis ejus. Thren. 1. 2.

Dolorosa Mater Filii cruciatus, quos de nocte passus est, præsens animo intuebatur. Confid. 28.

Feria VI. post Dom. I. Quadr.

E sui flagellatus tota die, & castigatio mea in matutinis. Psalm 72. 14.

Dolorosa Mater præsens intuetur miserabilem Christi Filii sui flagellationem. Consider. 29.

Sabbato post Dom. I. Quadr.

Imponunt ei plebentes spineam coronam, & cæperunt salutare eum: Ave Rex Judæorum. Marc. 15. 17.

Dolorosa Mater Filium suum spineâ redimitum coronâ contemplatur. Conf. 30.

Dominica II. Quadragesimæ.

Dicit eis: Ecce homo. Cum ergo vidissent eum Pontifices & ministri, clamabant dicentes: Crucifige, crucifige eum. Joan. 19. 5.

Dolorosa Mater præsens audit mortis sententiam à Præsidente Romano in Filium latam. Confid. 31.

Feria IV. post Dom. II. Quadr.

Bajulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvaria locum. Joan. 19. 17.

Dolorosa Mater Filium crucem bajulantem ad Calvariæ montem comitatur. Confid. 32.

Feria VI. post Dom. II. Quadr.

Postquam venerunt in locum, qui dicitur Calvaria, ibi crucifixerunt eum. Luc. 23. 33.

Dolorosa Mater cruentæ Filii crucifixioni præsens adstat, heu quanto cum mœrore! Confid. 33.

Sabbato post Dom. II. Quadr.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum. Isa. 38. 14.

Index Concionatorius

Dolorosa Mater quo materno affectu Crucifixum Filium fuerit contemplata. Consider. 34.

Dominica III. Quadragesimæ.

Amen dico tibi: hodie mecum eris in Paradiso. Luc. 23. 43.

Dolorosa Mater inter Filium crucifixum & latronem in patibulo pendentem optima mediatrix facta est. Consider. 35.

Feria IV. post Dom. III. Quadr.

Ex quo facta sum coram eo quasi pacem reprens. Cant. 8. 10.

Dolorosa Mater stans sub Cruce non solum Dismæ latroni, sed & omnibus miseris ac peccatoribus singulare refugium facta est. Consider. 36.

Feria VI. post Dom. III. Quadr.

Mulier, ecce Filius tuus. Joan. 19. 26.

Quare Dolorosa Mater stans juxta Crucem à Filio Crucifixo non Mater sed Mulier vocata sit. Consider. 37.

Sabbato post Dom. III. Quadr.

Deinde dicit discipulo: Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Quare Dolorosa Virgo & Mater S. Joanni speciali modo à Christo patiente fuerit commendata. Consider. 38.

Dominica IV. Quadragesimæ.

Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Dolorosa Mater non tantum S. Joanni, sed & omnibus Christianis à Christo patiente in Matrem data, & consignata est. Consider. 39.

Feria IV. post Dom. IV. Quadr.

In umbra tua vivemus. Thren. 4. 10.

Mater Dolorosa omnes clientes suos ad umbram S. Crucis materno affectu invitavit. Consider. 40.

Feria VI. post Dom. IV. Quadr.

In es patientia mea Domine. Psal. 70. 5.

Mater Dolorosa stans juxta crucem Filii omnibus in tribulatione existentibus admirandum patientiæ speculum. Consider. 41.

Sabbato post Dom. IV. Quadr.

Non relinquam vos orphanos. Joan. 14. 18.

Mater Dolorosa Filio in cruce agonizanti assistit, & ideò clientum suorum agonizantium fidelissima Mater. Consider. 42.

Dominica Passionis.

Vidit suum dulcem natum, morientem, desolatum, dum emisit spiritum. Eccl. in hym.

Dolorosa Mater, quo cum dolore ac mœrore dulcissimum Filium suum viderit in crucis patibulo expirantem. Consider. 43.

Feria IV. post Dom. Pass.

Doleo super te frater mi Jonatha decore nimis, & sicut mater unicum amat Filium suum, ita ego te diligebam. 2. Reg. 1. 26.

De Commiseratione & materno animi affectu, quo Mater amoris & doloris Filium in cruce mortuum contemplata est. Consider. 44.

Feria VI. post Dom. Pass.

Mulierem fortem quis inveniet? Prov. 31. 10.

De constantia & inexplicabili fortitudine Matris Dolorosæ post tam cruentam Filii mortem sub cruce perseverantis. Consider. 45.

Sabbato post Dom. Pass.

Vulnerasti Cor meum soror mea Sponsa, vulnerasti cor meum. Cant. 4. 9.

Non solum SS. Cor JESU, sed & Dolorosæ Matris per militis lanceam crudeliter vulneratum est. Consider. 46.

Dominica Palmarum.

Tu supergressa es universas. Prov. 31. 29.

Dolorosa Mater verè Martyrum Regina, quorum omnium dolores dolore suo longissimè supergressa est. Consider. 47.

Feria II. post Dom. Palmarum.

Quid sunt plaga ista in medio manuum tuarum?

Per Dominicas & Festa, ac per Férias Quadragesimæ.

rum: & dicit: His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Zach. 13. 6.

Dolorosa Mater quomodo, & quo materno affectu, quinque SS. Christi JESU, dilectissimi Filii sui Vulnera venerata sit. Confid. 48.

Feria III. post Dom. Palmar.

Posuit Filium illi super genua sua usque ad meridiem. 4. Reg. 4. 20.

Mater Dolorosa dulcissimum natum de ligno depositum sinu suo excipit, & amarissimis desset lacrynis. Confid. 49.

Feria IV. post Dom. Palmar.

Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum: ibi ergo posuerunt JESUM, Joan. 19. 41.

Mater Dolorosa anxie curat, ut dilectissimus Filius in Crucis patibulo mortuus, & abinde depositus honestæ mandetur sepulturæ. Confid. 50.

Feria V. in Cœna Dom.

Plangent eum plânctu quasi super unigenitum, & dolebunt super eum; ut doleri solet in morte primogeniti, Zach. 12. 10.

Deferentissimis lacrymis Dolorosæ Matris & Mar. Magdalenæ, quibus Christo Amori suo ad sepulchrum parentârunt. Confid. 51.

Feria VI. Parasceves.

Non moriar, sed vivam; & narrabo opera Domini. Psal. 117. 17.

Quare unâ cum Filio afflictissima Mater non mortua, & inmolata fuerit? Conf. 52.

Sabbato Sancto.

Afficientes in Auctorem fidei, & consummatorum JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta. Hebr. 12. 1.

Mater Dolorosa modum edocet, quomodo cum fructu Christi Filii passionem possimus meditari. Confid. 59.

Dominica Resurrectionis.

Et siluerunt fluctus ejus. Psal. 106. 29.

Dolorosa Mater à Christo à mortuis resurgente, primò visitatur, & consolatur. Confid. 53.

Feria II. Pascha.

Nonne hac oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. Luc. 24. 26.

Ad regnum DEI non per voluptates, sed per crucem & passionem cum Christo & Dolorosa Matre pervenitur. Vid. Epilog.

Dominica in Albis.

Ostendit eis manus & latus. Joan. 20. 20.

Mater Dolorosa meritò prima cultrix quinque SS. Christi Vulnerum dici debet, de quibus plura Confid. 48.

Dominica II. post Pascha.

Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis Joan. 10. 11.

Quomodo cum Matre Dolorosa etiam post resurrectionem aut ascensionem Filii, ejus passionem debeamus cum fructu summo meditari. Confid. 58.

Dominica III. post Pascha.

Quid est, quod dicit modicum? Joan. 16. 18. Omnia sunt modicum, omnia vana & inania præter cum Dolorosa Matre amare DEUM & illi soli inservire. Vid. Consider. 61.

Dominica IV. post Pascha.

Vado ad eum, qui misit me. Joan. 16. 5.

Cum Dolorosa Matre semper oportet nos in præsentia DEI ambulare, ut securè ad Patrem veniamus. Confid. 60.

Dominica V. post Pascha.

Si quid perieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis. Joan. 16. 23.

Exemplo Dolorosæ Matris instruimur, quomodo cum optato fructu obtinendo ad DEUM orare debeamus. Confid. 56.

Index Concionatorius

In Festo Ascensionis Domini.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem. Ephes. 4. 8.

Quo animi cum gaudio ac solatio Beata Virgo Filium suum in Cœlum ascendentem, & prædam tartari auferentem, sit contemplata. Confid. 54.

Dominica VI. post Pascha.

Hac locutus sum vobis, ut eum venerit hora, eorum remiscamini. Joan. 16. 4.



INDEX CONCIONATORIUS

Pro Festis per Annum.

In Festo Circumcisionis Domini.

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur Puer. *Luc. 2. 21.*

Quomodo B. Virgo in Circumcisione Christi Filii se habuerit. Item de SS. Nomine JESU, quod Dolorosa Mater Filio tunc imposuit. Vide Confid. 16.

Festo Epiphaniæ Domini.

Obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrham. Matth. 2. 11.

Mater JESU ex tribus oblatiis muneribus sibi Myrrham reservat. Confid. 17.

Festo Desponsationis B. V.

Cum esset desponsata Mater ejus Maria Joseph. Matth. 1. 18.

Quomodo, & quare B. Virgo cum S. Josepho fuerit desponsata? Confid. 9.

Festo Purificationis B. V.

Et benedixit illis Simeon, & dixit ad Mariam Matrem ejus: Ecce postus est hic in ruinam &c. Luc. 2. 34.

B. Virgini in templo Filium suum Patri cœlesti præsentanti, Simeon doloris gladium præfagit. Confid. 18.

Festo S. Matthiæ Apost.

Discite à me, quia mitis sum & humilis corde. Matth. 11. 29.

Nunquam immemores vivamus Christi patris & Dolorosæ Matris compatentis, per cujus intercessionem Spiritum S. & omnia bona facilius possumus impetrare. Vide, si placet, Parænes. vel Conf. 65.

Dominica Pentecostes.

Et repleti sunt omnes Spiritu S. Actor. 2. 4.

De missione Spiritus Sancti, & qualiter Cor B. Virginis ac Matris DEI omni consolatione repleverit. Confid. 55.

Vide de SS. Corde JESU crudeli lancea, & Corde MARIÆ doloris gladio transfixis Confid. 46.

Festo S. Josephi.

Joseph Fili David, nolis timere accipere Mariam Conjugem tuam. Matth. 1. 20.

Vide pro hoc Festo Conf. 9. Item 19. & 20.

Festo Annuntiationis B. V.

Ave gratiâ plena. Luc. 1. 28.

MARIA, quia gratiâ plena est, potest & nobis à DEO gratiam impetrare. Conf. 10.

Festo eodem.

Descendit de Cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine, & Homo factus est. Symb. Nicen.

Vide de hoc altissimo Incarnationis mysterio Confid. 11.

Festo eodem.

Cuncti dies ejus Doloribus & arumnis pleni sunt. Eccles. 2. 23.

B. Virgo ab illo momento, quo Mater DEI facta est, crucem & gladium doloris in animo gestavit. Confid. 12.

Festo Inventionis S. Crucis.

Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo. Cant. 2. 3.

Pro Festis per Annum.

Ad umbram S. Crucis omnes hodie invitantur Christiani. Vide Confid. 40.

Festo Visitationis B. V.

Benedictus fructus ventris tui. Luc. 1. 42.

B. Virgo VERBO gravida mirè iratum Numen placavit. Vide Confid. 13.

Festo eodem.

Intravit in domum Zacharia, & salutavit Elisabeth. Luc. 1. 40.

De hac visitatione & salutatione Elisabeth Vide Confid. 14.

Festo S. M. Magdalena.

Lacrymis cepit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38.

B. M. Magdalena dolorosæ Matri in Passione fidelis socia amarissimis lacrimis Crucifixum Amorem suum deplorat. Conf. 51

Festo Assumptionis B. V.

Optimam partem elegit MARIA, qua non auferetur ab ea. Luc. 10. 42.

De felicissimo obitu & pretiosa morte B. V. MARIE. Confid. 62.

Festo eodem & per Tricesimum.

Intravit in quoddam castellum. Luc. 10. 38.

B. Virgo & Mater Amoris & Doloris à Filio summo omnium cœlitum cum jubilo ad cœleste regnum assumitur. Confid. 63.

Festo eodem & per Tricesimum.

Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis. Cant. 4. 8.

Quâ cum pompâ B. Virgo à SS. Trinitate in Cœlo fuerit coronata. Confid. 64.

Festo eodem & per Trices.

Et sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem suam. Escl. 3. 5.

De cultu & veneratione, quem Magnæ Cœli Reginae debemus. Confid. 65.

Festo eodem & per Trices.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. 1. Cor. 4. 16.

Qui B. Virginem verè colit, ejus virtutes debet imitari. Confid. 66.

Festo eodem & per Trices.

Tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe. Ecclesia in hymn. B. V.

Quomodo B. Virgo in hora mortis suis succurrit clientibus. Confid. 69.

Festo Nativitatis B. V.

Qua est ista, qua progreditur quasi aurora confurgens? Cant. 6. 9.

Quare B. Virgo in aurora & juxta piscinam probaticam in lucem nata sit? Conf. 4.

Festo eodem.

Liber generationis JESU Christi. Matth. 1. 1.

B. Virgo MARIA liber est generationis JESU Christi. Confid. 1.

Festo Nominis MARIE.

Et Nomen Virginis MARIA. Luc. 1. 27.

Quare B. Virgini hoc Nomen MARIA fuerit impositum? Confid. 5.

Festo S. Matthæi Apost.

Misericordiam volo, & non Sacrificium. Matth. 9. 13.

Vide de conversione peccatorum & misericordia Crucifixi Confid. 35. & 36.

Festo S. Michaelis.

Quicumque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic est major in regno cœlorum. Matth. 18. 4.

Quò humilior, eò DEO charior ac gravior es. Confid. 8.

Festo Simonis & Judæ Apost.

Odio habuerunt me gratis. Joan. 15. 25.

De injuriis & persecutionibus à Judæis ante passionem Christo illatis. Conf. 23.

Festo Omnium Sanctorum.

Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam. Matth. 5. 10.

Per crucem ad lucem, & per labores ac tribulationes venit in cœlum. Vid. Epil.

In Commemoratione Fidelium Animarum.

Respice nos, & ostende nobis lucem misericordium tuarum. Eccl. 26. 1. Amor

Index Concionatorius pro Festis per Annum.

Amor Beneficus B. Virginis erga animas purgantes. Confid. 70.

Festo Præsentationis B. V.

Oderatus est Dominus odorem suavitatis.
Gen. 8. 21.

B. Virgo in templo ut trimula præsentata cor suum SS. Triadi in holocaustum amoris consecrat. Confid. 6.

Festo eodem.

Adducentur Regi Virgines post eam. Ps. 44. 16.

B. Virgo prima inter omnes votum virginittatis emittit. Confid. 7.

Festo eodem.

Cum essem parvula, placui Altissimo. Ecclesia in Offic. B. V.

B. Virgo quia humillima, ideò nunc altissima & Mater Christi dignissima. Conf. 8.

Festo S. Andreae Apost.

Salve Crux pretiosa. Ecclesia in Offic.

Vide de cruce plura Confid. 32. item 33. & 40. &c.

Festo Conceptionis B. V.

psa conteret caput tuum. Gen. 3. 15.

¶ Quare B. Virgo ab omni originali labe immunis? Confid. 2.

Festo eodem.

Quæretur peccatum illius, & non invenietur.
Psal. 10. 15.

B. Virgo ab omni quoque labe actuali immunis extitit. Confid. 3.

Festo S. Thomæ Apost.

Infer digitum tuum huc, & vide manus meas.
Joan. 20. 27.

De **Quinque** SS. Christi Vulneribus devotè colendis. Confid. 48.

Festo eodem.

Affer manum tuam, & mitte in latus meum.
Joan. 20. 27.

De latere & SS. Corde JESU vulnerato. Vide Confid. 46.

Festo Nativitatis Christi.

Et peperit Filium suum primogenitum, & panis eum involvit, & reclinavit eum in Præsepio, quia non erat eis locus in diversorio. Luc. 2. 7.

Vide de hac admirabili Christi Nativitate Confid. 15,

Festo S. Stephani Protomartyris.

Ecce, video caelos apertos, & JESUM stantem à dextris virtutis Dei. Act. 7. 55.

Præsentia Dei omnia videntis animavit Stephanum ad tam cruentum certamen alacri animo sustinendum. Vid. Conf. 60.

Festo S. Joannis Evangelistæ.

Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Quare S. Joanni Christus in cruce moriens SS. Matrem suam commendaverit? Vide Confid. 38. & 39.

Festo SS. Innocentium.

Surge, & accipe puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum. Matth. 2. 13.

De hac fuga & incommodis per septem annos in Ægypto à Christo, B. Virgine & S. Josepho exantlatis. Vide Confid. 19.

Festo SS. Rosarii.

Funiculus triplex difficile rumpitur. Eccl. 4. 12.
De potentissimo B. Virginis patrocinio in SS. Rosario. Confid. 67.

Festo SS. Scapularis.

Clypeus est sperantibus in se. Prov. 30. 5.

Quàm forte sit scutum SS. Scapulare B. V. monstrat Confid. 68.

Festo VII. Dolorum B. V.

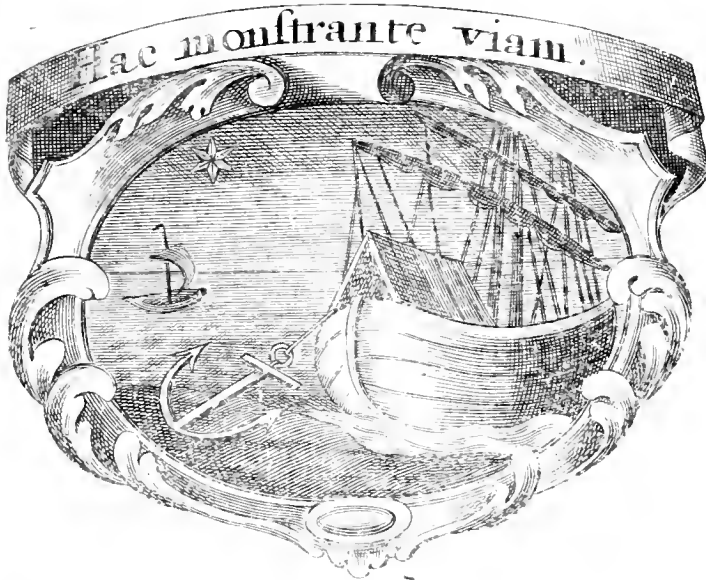
Gemitus Matris tue ne obliviscaris. Eccl. 7. 29.

Vide hac de re Parænesin, & omnes reliquas de Passione Christi & compassione Dolorosæ Matris Considerationes.



PARÆNESIS

Ad Sodales Parthenios, eximios Beatissimæ Virgini-
nis ac Matris Dolorosæ cultores & amatores.



Iter paratum, ut videntes Jesum, semper collæ-
temur. *Ecc'es. in hym. B. V.*

I.



Uti in Palaestinam & sanctam urbem Jerusalem, olim
Christi Sanguine purpuratam, migrare discupit, is ne-
cessariò se mari Mediterraneo debet committere, cui
inter vitæ mortisque vias incedenti unica spes ac per-
fugium illud lignum seu navis, à qua portatur, & Cy-
notura seu stella Polaris, à qua regitur, esse solet, cui stellæ nunquam oc-
ciduæ pro lemmate rectè inscribes: *Monstrat iter, tutumque facit*; vel po-
tius:

Hac monstrante viam,

Mater Dolorosa.

A

DD. So-

DD. Sodales , Deo & SS. Deiparæ dilectissimi ! nullus dubito , quin vehementi desiderio ad terram illam desiderabim & Palæstinam , cœlesti lacte & melle perpetuò manantem , atque ad illam civitatem sanctam & novam Jerusalem aspiretis , quam pretiosissimum orbis Redemptor Christus sibi & omnibus Electis suis immenso sanguinis sui pretio paravit : proinde necesse erit , quia pedestri itinere illuc pervenire non potestis , ut periculosi maris fluctibus vos committatis . Et quid dico ? Si hanc veritatem attentiore mentis oculo perpendo , jamjam in mari estis , in quo plenis & laxatis velis ad æternitatis portum navigatis : & quid , obsecro , hic mundus immunus aliud est , quam *mare magnum & spatiosum* , in quo assiduus tentationum , concupiscentiarum , curarum , laborum , anxietatum , morborum , persecutionum ac variarum passionum jactamini fluctibus ? oportet ergo , ut inter tot animæ corporisque discrimina , inter tot æstus ac naufragii pericula , inter tot Scyllas & Charybdes de ligno , seu navi , in qua tuti ad salutis æternæ portum provehamini , atque de fida Cynosura , quæ vobis securam ad cœlestem illam Jerusalem demonstrat viam , mature & dum adhuc gratiarum aspirat Favonius , vobis provideatis . Verùm quod illud salutis liguum , & quæ illa felix Cynosura ? audite Doctorem Seraphicum : *Quibus auxilium* , inquit , *possunt naves inter tot pericula transire usque ad litus ? certe per duo , per lignum & stellam , id est , per fidem crucis & per virtutem lucis , quam peperit vobis Maris Stella MARIA* , quæ duo divinus ille amor tam arcto & sacro nexu conjunxit , ut separari , aut disjungi non possint .

Et ecce utrumque hic vobis exhibeo : navis seu liguum , in quo tuti per varios casus & per discrimina rerum tenditis ad cœlum , crux est , ita S. Antonius Paduanus , *Crux Christi* , inquit , *navis est & triumphale liguum* , &c. Cynosura autem , seu Stella maris & Polaris MARIA Virgo & Mater Dolorosa est , nunquam suis occidens , unde lemma : *Non occidit unquam* : dum relicto JESU omnes fugerunt , ipsa tamen *stabat* , & sub cruce stabat , cum viderentur omnia susque deque verti : *Urræ* , sunt verba S. Fulberti Episcopi , *universos Christicolam inter fluctus hujus sæculi remigantes attendere Matris Stellam hanc , id est , MARIA* , *qua supremo rerum cardini Deo proxima est , & respectu exempli ejus vitæ nos sum dirigere* .

2. Et hoc est , ad quod peculiari modo respexit Magnus ille Patriarcha & Ecclesiæ columen S. Ignatius Loyola , Societatis JESU Fundator gloriosissimus , juxta ac dignissimus , qui , ubi militiæ sanctiori in monte Serrato initium dedit , ab eo tempore assiduo palmarem Christi Crucifixi effigiem & B. Virginis ac Matris Dolorosæ imaginem in tabella coloribus expressam , pectori suo applicitam usque ad beatissimam mortem suam circumgestare solitus fuit , quorum ope mirè protectus , speratis tot vitæ hujus discriminibus ac difficultatibus , tandem felicissimè ad æternæ beatitudinis portum appli-

Psal. 103.
25.

S. Bonav. in
Spec. c. 3.

S. Antonius
Pad. Serm.
5. Dom. 4.
post Epiph.
Jo. 19. 25.
S. Fulb. Ep.
Serm. de
Nat. Virg.
P. Guil.
Cump.
S. J. Ded.
Itcm Had.
Lyr. de Chri
sto Pat. &
plures alii.

applicuit; in cuius rei memoriam etiamnum prædictam Crucifixi JESU effigiem Barcinone nobilissima Familia Pasqualina inter pretiosa cymelia religiosè asservat, imaginem verò B. Virginis Dolorosæ sub cruce sedentis & gladio doloris in pectore transfixæ Collegium Cæsaraugustanum Soc. JESU possidet, ac pio cultu veneratur, & quia à sanctissimo illo Fundatore jugiter ad COR in pectore gestata est, ideo nomen obtinuit.

Sancta MARIA à Corde.

En Clientes Mariani hîc finem & scopum suscepti à me laboris; præsentavi nuper DD. Confratribus SS. Cordis JESU hoc Divinissimum COR Incarnati, Evharistici & Crucifixi JESU ad meditandum, prædicandum, colendum, amandum & imitandum, nunc pari affectu vobis offero Sanctam MARIAM à Corde, seu Matrem Dolorosam, cujus SS. Cor & animam in hac mortali vita perpetuus doloris gladius pertransivit, ut cum sancto Ignatio eandem dolorosissimam Deiparentem pari affectu & totis medullis cordium diligatis, ejusque honorem ac cultum in omnium cordibus propagare studeatis: *Attendite me, qui sequimini. quod jussum est, & queritis Dominum: Attendite ad petram, unde excisi estis, & ad cavernam laci, de qua præcisi estis: Attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Sarin, qua peperit vos. Pater vester & petra, de qua præcisi estis, juxta D. Hieronymum & alios, Christus JESUS & hic crucifixus est: Petra autem erat Christus, de cujus perfo-*
so latere & sacratissimo Corde in novam vitam estis progeniti: Qui se. un-
dum misericordiam suam magnam regnoavit nos in spem vivam; Sara autem (quod
nomen Dominam odoris significat) in typo B. Virginem ac Matrem Doloro-
sam exprimit, dum sub cruce cunctorum viventium Mater effecta est:
Ecce mater tua, heu quanto dolore illic nos peperit: Ibi dolores ut parturientis
ô patientissima: In dolore paries filios tuos!

3. Mirantur, causamque investigant sacri Doctores, quare Nobilis ille Decurio Josephus ab Arimathæa, ubi intellexit JESUM inter latrones in ligno suspensum nunc expirasse, & vitam in cruce esse mortuam, posthabito omni vitæ & honoris periculo, tam audacter ad Romanum Judicem Pilatum ingressus sit, ut ab illo exanime Corpus JESU sibi deposceret: *Audacter introivit ad Pilatum, & petiit Corpus JESU, quod & feliciter à Judice*
obtinuit, acceptumque de fatali ligno mundâ sindone involvit, & in proprio monumento, recens in petra viva exciso, sepelivit. O virum ineffabilem, cui se merito omnibus modis obstrictam debet mortalitas humana! & quid, obecro, hunc Nobilissimum Decurionem eo commovit, ut tam audacter & confidenter pendentis postularret cadaver, illudque tanta cum seduitate ac pietate tumulo mandaret?

Sim. Me-
taph. hic S.
Ansel. Dial.
de pass.
Dom. & Fi-
neti in Re-
flex. Spir. f.
668.

Respondet Simeon Metaphrastes author antiquissimus, Josephum ad id piissimi officii genus, Crucifixo JESU deferendum, Dolorosissimæ Virginis ac Matris afflictissimæ lacrymis & precibus inductum; S. Anselmus verò à cælo edoctus docet, Josephum peculiari quodam modo ex consideratione & commiseratione erga hanc inestissimam Deiparentem esse commotum, ut, feposito omni metu, ad Pilatum introiret, cui inter alia etiam hoc & principalissimum argumentum objectavit: Non esse Legi & rationi conveniens, ut Mater innocens unâ cum Filio innocuo unâ simul die immoletur; perseverare illam adhuc in statione sua sub cruce penè exanimem, aspiciendo dolorosissimum & exangue Unigeniti sui Corpus adhuc infulptum, & quâ ratione suo satisfaceret amori, ignorantem; neque hanc derelictam & pauperrimam Viduam in tam immenso afflictionum & dolorum pelago aliud desiderare solamen, quàm ut filius suus de infami trabe depositus inter materna collocaretur brachia, ut illius cruorem ac livorem pientissimis ablueret lacrymis, corpusque emortuum convenienti traderet sepulturæ, &c. *Tunc Pilatus iussit reddi corpus, &c.*

Matth. 27.
58.

O Clientes Mariani! videte & considerate in viro & genere & virtute nobili pulcherrimum exemplum, quod stupeant posteri, imitentur omnes; & quis, obsecro, non amet, non æstimet, non colat hanc afflictissimam Deiparentem? *Quis dignè valeat, ut cum S. Augustino loquar, tibi, ó Virgo, iusta gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu mundo succurristi perditio? Et si de Patre æterno dilectus Christi Discipulus & MARIÆ Filius dicit: Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum Unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam; sic & de hac Dolorosissima Matre jure merito dicere possumus: Sic Sacratissimum COR B. Virginis MARIÆ dilexit nos, ut Filium suum Unigenitum ipsa in loco tormentorum præfens daret pro nobis in ara crucis immolandum, ut omnis, qui in ejus sperat intercessionem, eamque tenere ut Matrem amat, non æternùm peccat; sed vitam consequatur sempiternam. Audis hoc, homo Christiane, & Mariophile!*

S. August.
Serm. 18.
de San. in
medio.
Joan. 3.15.

4. Neque dubitandum, quin cultus ille & amor, qui Dolorosæ Matri defertur, DEO sit gratissimus: sicut enim Christo nil magis placet, quàm devota ac grata hominis Christiani de amarissima passione sua memoria, sic SS. Deiparæ nullum obsequium gratius accidere potest, quàm si dulcissimi Cordis sui dolores & angustias, quas in passione Filii, imò per omnem vitæ cursum sustinuit, devotâ mente recolamus; sed eheu! admodum pauci nunc reperiuntur in mundo, qui huic afflictissimæ Virgini ac Matri sincerè compatiuntur, de qua ingratitudine ipsa sanctissima Domina aliquando apud sanctam Birgittam peramanter conquesta est: *Re-*

Revel. S.
Birg. lib. 2.
c. 24.

spicio ad omnes, inquit, qui in mundo sunt, si forte sint aliqui, qui compa-

riantur mihi, & recogitent dolorem meum, & valde paucos invenio, qui cogitant tribulationem & dolorem meum; ideo Filia, licet à multis oblita, & neglecta sim, tu tamen non obliviscaris mei, vide dolorem meum, & imitare, quantum potes, consistere dolores meos & lacrymas, & dole, quòd amici DEI paucifint, &c. O Sodales Mariani, nunquid & vos inter paucos illos eritis, quia tota cordis & omnium viscerum latitudine post JESUM Crucifixum ament & colant hanc SS. & afflictissimam Matrem, quæ tantum vos diligit, & jam olim in hac mortali vita dilexit, dum pariter sanguinem suum, quem in Incarnatione suo Filio obtulit, in passione per Christum pro vestra salute effudit? Audite ipsam iterum ad S. Birgittam loquentem: *Ptoptere ad-* Lib. 1. Re-
co, quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat cor meum. Juvat etiam hic vel. c. 10.
audire Divum Hieronymum: *Quot laciones*, inquit, *in corpore Filii, tet vul-* S. Hier. de
nera in Co: de Matris, clavi, quibus Corpus Christi pendebat in cruce, & Cor Virgi- Assumpt.
nis confixum habebant; nullam ictum recipiebat Corpus, cui non tristis echo responde- Virg.
bat in corde Matris. O afflictissimum Cor Matris Dolorosa, quis satis amet te? Ah quis?

5. De duobus illis Cherubinis aureis supra arcam fœderis quondam DEI jussu collocatis referunt sacræ Paginæ; quòd unus alterum se mutuo ^{Exod. 25.} _{18.} vertis in propitiatorium vultibus respexerit: *Duos quoque Cherubim aureos & productiles facies ex utraque parte Orauli; Cherub unus sit in latere uno, & alter in altero, respiciantque se mutuo versis vultibus in propitiatorium.* Per unum Cherubim Christum Crucifixum, qui est propitiatio pro peccatis nostris, & per alterum sanctissimam ejus & afflictissimam Matrem sub crucis patibulo consistentem, & Filio compatientem rectè subaudimus; heu quam lugubris erat utriusque hujus mystici Cherubini aspectus: *Gemebar* 1. Joan. 2. 2
Filius, subintrat hic Sanctus Laurentius Justinianus, quòd *Mater in tam hor-* S. Laurent.
rendo esset spectaculo, & ad Cor Virginis loquebatur, dicens: ut quid venisti co- Just. de
lumba mea, formosa mea? dolor tuus meum auget, cruci tus tuus transfigit me, &c. Triumph.
Cui adjungo Doctorem Seraphicum Divum Bonaventuram: *Aliquo Do-* Chiribago-
mina, inquit, *cor tuum, & id, non cor, sed myrrham & absinthium & fel video.* ne cap. 15.
quero Matrem DEI, & ecce invenio sputa, flagella & vulnera, quia tota conversa S. Bonav.
es in ista; ò mira res, tota es in vulneribus Christi, totus Christus Crucifixus est in in Stim.
intimis visceribus Cordis tui, &c. Amor. p. 1.
cap. 3.

De B. Clara de Montefalcone recenset Mallonius, ac plures alii, quòd Cor ejus absolutissimum speculum extiterit, in quo tota Christi Passio quodammodo advivum exhibebatur, dum in parte dextera illius Cordis post beatum ejus obitum quardam imago Christi JESU Crucifixi magnitudine pollicis, recentem adhuc sanguinem de vulneribus emittens, cum cæteris passionis Dominicæ instrumentis inventa fuit. O quanto magis, si introspexissetis Sacratissimum & afflictissimum COR intemeratæ Virgini-
nis

nis ac Matris Dolorosæ, totam in eo passionis Unigeniti & dilectissimi Filii sui supellestem, velut in lucidissimo speculo observassetis velut in centro suo recolletam; proinde haud immeritò præfactus S. Laurentius Justinianus illud ipsum Sacrarissimum COR MARIÆ cuidam lucidissimo speculo comparavit: *Cor Virginis inquit, clarissimum speculum passionis Christi fuit, & perfecta mortis ejus imago* &c. Sicut enim speculum passionis, ac præsertim concavum omnes solares radios intra sinum suum colligit, & exinde mira reverberatione in unum cogit, ac reflectit punctum; ita in afflictissimo Corde Dolorosæ Virginis MARIÆ omnia tormenta & dolores, quos pientissimus Filius in passione ac præsertim in cruce sustinuit, erant quodammodo in unum recolletæ, qui dein rursus ad amarissimum COR JESU patientis, tanquam ad punctum & centrum amoris sui reverberabantur; proinde non abs re sanctus Bonaventura supra illa verba: *Stabat autem juxta crucem Jesu Mater ejus*, ita hanc desolatissimam Deiparentem alloquitur: *O Domina ubi stas nunquid juxta crucem? imò in cruce cum Filio cruciaris, ibi enim crux ipsa es secum. Hoc solum restat, quòd ipse in corpore, tu verò in corde es passus, nec non singula vulnera per ejus corpus dispersa, in tuo corde generaliter sunt unita, quia nempe tuam ipsius animam gladius pertransiit, &c.*

6. O Clientes Mariani! quis tali ac tantæ Matri non ex intimis cordis medullis compatiatur, quæ quodammodo (sanis loquor) plus passa est, quàm ipse Christus, siquidem Christi passio in morte ejus finita est, Matris autem passio & compassio non desit, sed crevit, ac tunc peculiariter, quando Longinus immitti lancæa latus & COR JESU aperuit: *Et quidem*, ait Mellissius, *postquam emisit spiritum tuus ille JESUS, ipsius planè non attingit animam crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, sed tuam unque animam pertransiit, ipsius mirum anima jam ibi non erat, sed tua plane inde nequibat avelli, &c.* Et quis dicet, quas cordis angustias exantlarit, ubi examine Corpus JESU de infami ligno depositum summo æoloris sensu excepit? imò, quòd plus est, per omnem vitam usque ad assumptionem in cælum doloris gladius ita altè ejus Sacratissimo Cordi inhæsit, ut passionem & mortem dulcissimi Nati sui non tam præteritam meminisse, quàm præsentem videtur intueri; hinc ipsa ad Sanctam Birgittam dixit: *Passio Filii mei, sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea.*

Convenit igitur, ut hujus amantissimæ Matris nostræ afflictissimi Cordis dolores, pios gemitus & lacrymas, inter quas, teste Sancto Germano (prout inferiùs dabimus) multæ fuerunt sanguinæ, frequenti memoriâ & singulari devotione recolamus. O Filii Mariani! O Bennoni! quos tanto cum dolore peperit, intueamini hanc dolen tissimam Matrem vestram,

S. Laurent.
Just. lib. de
Chr. ag.

Jo 19. 25.
S. Bonav. in
Opusc. de
pass. Dom.

S. Berno.
f. rm. 12. de
stellis.

Revel. S.
Birg. lib. 1.
cap. 77.

Bari in
bland c. 2.
exerc. 46.

vestram, & cogitate, quâ ratione practicè illi & Filio ejus Crucifixo possitis ex animo sincero compati: *Memento*, inquit Siracides, *Patris & Matris tuæ, in medio enim magnatorum consistis, ne quando obliviscatur te DEUS.* En Pater vester DEUS & HOMO CHRISTUS est, pro omnium vestra salute in cruce mortuus: *Si ergo Pater ego sum, ubi amor meus?* Mater vestra, quæ sub arbore crucis reparavit, quod quondam Eva in Paradiso sub arbore scientiæ boni & mali destruxit, MARIA Virgo & Mater Dolorosa est: Mementote ergo hujus Patris & Matris vestræ, quia Filii Sanctorum estis, ne quando obliviscatur veitri & DEUS

Coronidem huic nostræ Parænesi imponat Tobias senior, qui, cum brevi se crederet moriturum, filio suo Tobix juniore varia ac piissima salutis & virtutis monita inculcavit, inter quæ & illud non postremo loco numerandum, dum ei præcepit, *Honorem habebis Matri tuæ omnibus diebus vitæ ejus, memor enim esse debes, quæ & quanta pericula passa sit propter te.* Hoc & vobis in durissimo crucis lectulo moriens JESUS inculcat, Sodales & Clientes Mariani: *Ecce Mater vestra, honorem habebitis huic Matri vestræ omnibus diebus vitæ vestræ, memores semper, quæ & quanta pericula passa sit propter vos: Gemitus Matris vestræ ne obliviscimini;* ô quàm felices tunc eritis, si in agone vestro & judicio illam habebitis propitiam, ô quàm felices!



CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cuius lectione & consideratione omnes possunt fieri docibiles DEI.



Liber generationis JESU Christi.

Matth. I. I.

Cornel. hic. I.



On absque peculiari causa Sacri investigant Scriptores, quisnam sit ille liber, de quo S. Matthæus in principio Evangelii sui testimonium perhibet: *Liber generationis JESU Christi?* volunt plures, quod per hunc librum nil aliud intelligatur, quam genealogia Christi, seu catalogus avorum & proavorum à quibus

Me noch. hic.

Christus secundum carnem originem suam duxit. Alii per hunc librum generationis Historiam vitæ Christi tubaudiunt, hoc enim significare videtur verbum Hebraicum *Tholdach*, quasi dicat Evangelista: *Liber de vita Christi*. Alii per eundem librum ad propositum nostrum **SS. Deiparentem MARIAM** pulcher-

pulcherrimè adumbratam esse afferunt: *Sola Virgo*, S. Gregorius Nazianzenus, *Liber est generationis JESU Christi*, de cujus purissimis sanguinis cordialis guttulis S; iritus Sanctus, tanquam scriptor huius Virginei libri optimus ac sapientissimus, divinissimum corpus JESU formavit, quod exinde suo tempore tradidit pro salute universonum in ara crucis immolandum. Est autem COR sedes amoris & misericordiæ; hinc Christus non potuit non esse quàm *Cordialis*, quia desuavissimis SS. Cordis materni sanguinis guttulis à Spiritu Sancto secundum humanitatem formatus est: *Quippe quæ stillavit*, ait Seraphicus Doctor, *è cordis renulis purissimi sanguinis guttas, ex quibus formaretur Christus admisericordiam eximie propensus, &c.*

S. Gregor. Nazianz. Sap. 8.

Verumenimverò quid audio? imò quid video? ergone liber ille generationis JESU Christi à Spiritu Sancto scriptus est stylo ferreo: *Sume tibi librum grandem & scribe in eo stylo hominis?* Vis videre, anima Christiana, hunc mysticum librum? intuerè præfixum Emblemata, & in eo conspiciaberis Sacratissimum COR Virginis MARIÆ gladio doloris transfixum: ita Jechonias Rex librum Jeremiæ, quia ingrata, amara & tristia in se continebat, indignabundus pugione transfixit, & conscissum in ardetes prunas coniecit: *Scidit illum scapello scribæ, & projecit in ignem.* Pari pugione SS. COR MARIÆ transfixum cernitur, & cur hoc? audi anime mihi non ignorabis, credo, quomodo Ecclesia DEI SS. Martyribus varia perpeilionis eorum instrumenta appingere soleat, sed si SS. B. Virginis ac Matris Dolores Christiano populo vult intimare, cor acutâ rhomphæa perforatum proponit in peculiare signum illorum cruciatuum, quos SS. COR Deiparæ non duntaxat in cruenta Filii passione, quàm etiam per omnem hujus mortalis vitæ cursum perpeffum est; hinc meritò innocentissimum illud & afflictissimum COR MARIÆ omnibus Christicolis pro libro inservire potest, ex cujus lectione & pia consideratione *omnes possunt fieri docibiles DEI*, proinde pro lemmate inscribere placuit:

Salmeron. tom. 3. c. 9. Abulen. in cap. 11. Lev. S. Bonavent. in Pfalt. B. V. Is. 8. 1.

Ier. 38. 29.

Ie. 6. 45.

Omnibus in omnibus.

2. Mirandum, quòd Sacri Scriptores tam pauca de hoc mystico libro Dolorosa Matre conscripserint; Solus dilectus ille Christi Discipulus & filius adoptivus MARIÆ, cui à moriente orbis Redemptore pretiosissima hæc Mater impensè commendata fuerat, paucis verbis quasi per transfennam de ejus cordis doloribus mentionem fecit: *Scabar autem juxta crucem JESU Mater ejus*; & Lucas: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*; cæterorum autem Evangelistarum de hac dolentissima Matre altum est silentium; ad quid, obsecro, omnes Sacri Scriptores in enarrandis acerbissimis Virginis doloribus tam parci, tam elingues extiterunt?

Joan. 19. 25. Luc. 2. 35.

Mater Dolorosa.

B

Desine

Ecccl. 1. 2.

Desine mirari anima Christiana: *Profundum abyssi quis dimensus est? Quis urinatur & rotunditatem Oceani suâ bolide hæctenus dimetiri & otuit? proinde perspicuè etiam tacendo ipsi Sacri Scriptores fatentur, & tantis ac talibus recentendis cruciatibus, quos pientissimum COR MARIE perpetuum est, esse omnino impares; unde D. Anselmus: Quiddam crudelitatis insiditum est corporibus Martyrum, seu suis, aut potius nihil comparatione sua passionis; hinc haud immeritò ab Ecclesia appellatur Regina Martyrum, dum plus dolorum in animo, quam ceteri Martyres in corpore, passa est: Sola ergo anima MARIE, ait Eusebius Nierenbergius, in Regia Universitate Madritensi quondam Sacrarum litterarum Professor eximius, Supergressa est Martyrum cruciatibus & tormentis universis; ratio est, quia juxta S. Augustinus tantum necesse est, utat dolor, quantum hæserat amor; amor autem hujus SS. Cordis Mariani in Filium major erat quam cunctorum mortalium, imò & Angelorum, proinde & dolor ejus juxta mensuram amoris commensurandus erit. Accedit, quòd ipsa hæc Excellentissima Virgo & Mater doloris & amoris liber fuerit scriptus intus & foris, & signatus sigillis septem; Scriptus intus per virtutes altissimas, foris per alias dotes incomparabiles, unde ab Andrea Cretensi appellari solet: Liber vivus Verbi paterni calamo Spiritus sancti inscriptus: est autem ille liber signatus Sigillis septem, per quæ non incongruè Septem Dolores SS. Deiparæ possumus subaudire, quibus pientissimum COR ejus à patente Filio, veluti septem signaculis signatum fuit, unde illud Sponti in Epithalamio: Pone me ut signaculum super cur tuum, &c.*

Apoc. 5. 1.

Andr. Cret.
Orat. 2. de
Assumpt.

Cant. 8. 6.

Rich. à S.
Laur. 1. 12.

3. Sed quomodo, dices, legendus est iste liber? quomodo considerandus? *Felix ille* ait Richardus à S. Laurentio, *qui de libro isto quantumcumque lectionem quotidie memoria mandabit; audi, quid S. Joanni ad Insulam Pathmos ob fidei Orthodoxæ constantiam à Trajano Imperatore relegato, & tunc ad littus maris moranti, accidit, cui apparuit Angelus ille Apocalypiticus, dextro pede mari & sinistro terræ insitens, qui Joannem ad mirabile invitaverat convivium, in quo loco ciborum librum grandem illi proposuit sine mora devorandum; Accipe librum, & devora illum; quem librum ubi Divus ille ad hortatum Angeli avidè comedit, in ore quidem ejus melleus, sed in ventre felleus & amarus factus est: Et accepi librum de manu Angeli & devoravi illum, & erat in ore meo tanquam mel dulce: & cum devorasssem eum amaricatus est venter meus. O quam Paradoxa sunt ista! dulcis & amarus erat ille liber; & quomodo hoc?*

Apoc. 10. 9.

Ecccl. 24. 23.

O pientissima Virgo & Mater amoris & doloris (ignosce, quod dicam) Tu, inquam, vel adumbrata es per hunc librum Apocalypiticum, vel non incongruè assimilari poteris huic libro dulci & amaro: Dulcis eras i. Quia *quasi vitis fructificasti suavitatem odoris, dum DEUM & hominem nobis genui-*

genuisti, dulcem illum Cypri Botrum, de quo Sponsa in Epithalamio: *Botrus Cyprî Dilectus meus mihi*; sed & amara fuisti, dum superiori lumine illustrata magis quam Prophetæ præcogoveras, botrum illum dilectum post aliquot annorum tractum ad ultimam usque sanguinis stillam in torculari crucis pro mundi redemptione exprimendum: *Positus est hic in signum, cui* Cant. 1. 25.
contradicitur. 2. Dulcis eras, quia, dum Eva, prima, sed eheu! nimis infida Lucæ 2. 35.
cunctorum viventium Mater pomum acerbum & malum, à quo omne malum in orbem venit, nobis porrexit, de quo fructu etiamnum *dentes filiorum* Gen. 3. 20. Ezech. 18. 2
obstupescunt: tu contra dulcissimum ac benedictum ventris tui fructum JESUM ex ulnis pendentem nobis benignissimè offers, in quo Solo omnis nostra consolatio, omnis pax, omnis suavitas & omne bonum invenitur; sed & amara extitisti, hoc enim significat SS. Nomen tuum *Mare amarum*, ideò in typo pulcherrimæ illius Noëmi noluisti appellari Pulchra, sed Amara: *Ne vocetis me Noemi, id est Pulchram, sed vocate me Mara, id est Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* 3. Dulcis eras, & etiamnum es miseris mortalibus dulce asylum ac perfugium, unde Ecclesia te salutat: *Vita, dulcedo, & spes nostra salve!* O quot peccatorum pondere gravati, & exulceratâ cruciatu, conscientia per te, ô piensissima Domina! incredibile accipiunt solamen, quia facta es *refugium peccatorum*, neque à sæculo auditum est, illum à te fuisse derelictum, qui serio opem & intercessionem tuam imploravit, unde S. Augustinus: *Tu es spes unica peccatorum, quia per te speramus veniam omnium delictorum, & in te nostrorum est expectatio pramiorum*: sed & amara es, quia *fasciculus myrroræ dilectus tuus* JESUS per omnem vitam inter ubera tua, imò & in SS. corde tuo, tanquam Crucifixus commoratus est: *Virgo*, inquit Taulerus, Theologiæ Mysticæ Doctor egregius, *cum Christo crucifixus est in hora conceptionis, quando Mater Elii DEI esse consensit*, neque unquam dum vixit, de cruce deposita est. O mortales omnes inspicite hunc librum SS. CORMARIÆ) legite, & considerate, si tantis, ac tam immensis affecta est cruciatibus ipsa innocenissima DEI Mater, quomodo vos sine doloribus ac cruciatibus salvandos esse putatis? quale cælum vobis pinget DEUS, ô delicatuli! ô mollicelli! ô mundani!

B. Albert.
Magn. in
cap. 1. Luc.
Ruth. 1. 19.

S. August.
Serm. de
Annunt.
B. Virg.
C. int. 1. 12.
Taulerus
Exercit. vi.
ta Christi. c.
18.

4. De libro illo legis, qui regnante Josia piensissimo Israelitarum Rege, cum facta tecta Templi Solymæ instaurarentur, per Helciam Sacerdotem Magnum non sine peculiari Numinis dispositione inter muros absconditus inventus est, recentent Sacri Regum Annales, quod præfato Regi, cum à Saphan publicè legeretur, ob comminationes in eo contentas, ingentem terrorem inculserit: *Pertrematum est cor regis, &c.*

4. Reg. 2. 19.

Anima Christiana, ne terrearis, neque concedat cor tuum, si in hoc libro mystico SS. Cordis MARIÆ non videas nisi gladium, crucem, flagella, spinas,

spinas, injurias, passiones, mœrores, dolores, amaritudines &c. sed potius hic te oportet imitari naturam apum, quæ etiam ex amarissimis flosculis & herbis saporis amarulentissimi dulcissimum mel sibi parant, unde lemma: *Ex amaro dulce*; vel age adintra ovium in Insula Ponto, quæ, licet quotidie absynthio & myrrha pascantur, illis tamen ejusmodi felleæ & amaræ herbæ, velut succus melleus, ambrosius, ac palatui gratissimus videatur, unde iterum lemma: *Dulcescit amarar.* Ita, inquam, oportet te facere, anima Christiana, si dolores Sacratissimi ac Divinissimi Cordis JESU Crucifixi & afflictissimæ Matris ejus sedulo & attentè scruteris, atque meditando ruminas, tibi in gratissimam vertentur dulcedinem; & quemadmodum olim lignum illud amarum, cui Adelpa nomen, fassam Mare aquam populo Israelitico in dulcem convertit: *Qui ostendit ei lignum, quod eam misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt*; & sicut sal acre tempore Elisæi Prophetæ pessimas aquas in Jericho sanavit: *Sanata sunt ergo aquæ usque in diem hanc*: & sicut parum farina ollam mortis, amarissimis colocynthidis impletam, indulcoravit: *Et non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla*: ita Patiens JESUS & SS. Mater ejus Compatiens, si ad memoriam eorum passiones revocaveris, omnes tuas misérias, angustias, tribulationes, persecutiones, ægrotudines, ipsamque denique merem mirum in modum indulcorabunt: *Nihil adeo grave est, ait S. Gregorius Magnus, quod non æquanimiter feratur, si Christi passio* (addo ego: & Dolorosa Matris ejus compassio) *in memoriam revocetur.*

De libro illo legis, ex pretioso lapide Angelicâ manu elaborato, in quo ipse DEUS propria manu majoribus litteris, ut à populo videri possent, & eminus legi, ex utraque parte tabularum integrum Decalogum scribere dignatus est: *Scriptura quoque DEI erat sculpta in tabulis*; refert Sacer Codex, quod eum Moyses, videns ingratisimum populum tripudiantem, & idololatrantem, ad radices Sinæi montis confregit: *Proiecit de manu tabulas, & confregit eas*; ita legendum in modum petiit, & confractus est pretiosissimus ille liber ipso Omnipotentis DEI digito scriptus, de quo nec ulla littera amplius in orbe haberi potest; O jacturam incomparabilem!

Verum alium ac longè pretiosorem tibi ostendo librum, Anima Christiana, ipsâ DEI manu & digito Spiritus Sancti exaratum; liber hic SS. COR integerrimæ Virginis ac Matris Dolorosæ est: *Liber novus*, inquit S. Joannes Damascenus, *in quo modo mirabili DEUS VERBUM inscriptum est*, & Divus Antoninus: *MARIA*, ait liber fuit, *quia continuit in se Divinam sapientiam, id est Filium DEI, & ex hoc innuitur totalis ejus puritas, scilicet in anima & corpore*; *Scriptor autem huius libri fuit optimus, quoniam Spiritus Sanctus, qui omnium est artifex, & omnium habet sapientiam &c.* Quibus annecto Eminentissimum Hugonem S. R. E. Cardinalem: *Beata Virgo*, inquit, *liber est vitæ, in quo tot sunt virtutes, quot literæ: ô librum pretiosum SS. COR-*

Exod. 15.

25.
4. Reg. 2.
22.4. Reg. 4.
41.S. Greg. M.
in Epist.Exod. 15.
16.S. Joan.
Damascen.
orat. 2. de
assumpt.
S. Antonin.
4. p. Tit. 15.
cap. 5.
Hugo Card.
in cap. 23.
Eecl.

MARIÆ, in quo omnia possumus habere in uno, dum infervit *omnibus in omnibus.*

Vis probam, anime mi? virtutum omnium stabile fundamentum est humilitas, vis illam addiscere? inspicere, & lege hunc librum, & quid primâ fronte occurrit; hoc SS. nomen MARIA, quod idem est, ait Hadrianus Lyræus, quam *stilla vel gutta maris*; quid quaeso humilius? audi ipsam loquentem: *Ecce ancilla Domini*, supra hoc S. Ambrosius: *Vide humilitatem*, inquit, *ancillam se dicit Domini, qua DEI Mater eligitur, nec repentino exultata promisso est*; ubi nostra humilitas, cum punctum tangitur honoris? vis disce-
re verecundiam? *Turbata est in Sermone ejus*; si castimoniam? *Virum non cognosco*; si obedientiam? *Erat mihi secundum verbum tuum*; si paupertatem? *Non erat eis locus in diversorio*; si charitatem DEI? *Exultavit spiritus meus in DEO salutari meo*; si dilectionem proximi? *Vinum non habent*; si orationem mentalem? *MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conserens in corde suo*, si orationem vocalem? *Magnificat anima mea Dominum*; si mansuetudinem? *Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te*; si patientiam? *Nonne hic est fabri filius*? nonne Mater ejus dicitur MARIA; si perseverantiam? *Hi omnes erant perseverantes in oratione cum MARIA Matre JESU*; si animi fortitudinem? *Et dixit (Simeon) ad MARIAM Matrem ejus, ecce hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum in Israel, & in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius*; nec fuit hic animi dolor, quem ex vaticinio Simeonis hauserat, in corde B. Virginis transiens, sed per omnem vitam permanens, unde sic aliquando ad B. Birgittam locuta est: *Quoties aspicebam Filium meum, toties animus meus quasi novo dolore absorptus cogitabat, quomodo crucifigendus, atque si contradicendum esset*; an non (obsecro te prudens Lector) si hanc veritatem attentiore mente consideras, SS. GOR MARIA liber est, inferviens, prout lemma fert:

Lyræus de Nom. Mar. S. Ambros. l. 2. in Luc.

Luc. 1. 29. Luc. 2. 7.

Joan. 2. 3. Luc. 2. 19. Luc. 1. 46.

Luc. 2. 48. Matth. 13.

55. Actor. 1. 14. Luc. 2. 34.

Revel. lib. 6. c. 57.

Omnibus in omnibus.

6. Vis exempla? Franciscum Suarezium è Societate JESU, sapientissimum Theologum consule, qui eminentem suam scientiam ac pietatem nulli alii in acceptis refert, quam SS. Matri Dolorosæ, quam impensissimo affectu & filiali semper amore veneratus est, unde & illi liberum accessum ad Crucifixum Filium paravit, de cujus SS. Latere ac vulnetibus promicantes radii Suarezium, aliquando in cubili suo à terra duobus ferè cubitis sublevatum, mirè illustrat.

P. Cass. Tausch de Matr. Dol. lib. 3. pr. 5. §. 8.

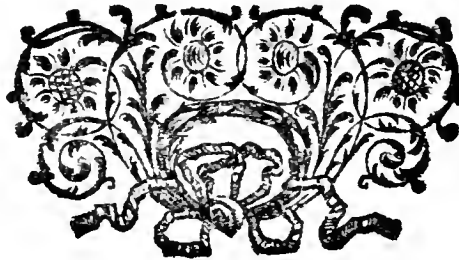
Eidem Sacratissimæ ac Dolorosæ Virgini B. Albertus Magnus, qui tardissimi & ferè plumbei ingenii fuerat, suam Philosophicam doctrinam debet, dum sui sæculi prodigium Philosophorum & orbis portentum factus est.

Idem loco citat.

Ab hac pretiosissima Deiparente Divus Gregorius, dictus ob stupenda patrata miracula Thaumaturgus, & sui ævi alter Moyses, mirè eruditus & illustratus est, & ne in errores Origenis Magistri sui impingeret, ei S. Joannem Evangelistam, filium sibi à Christo in cruce surrogatum, in novum Magistrum & Doctorem assignavit, qui eidem Symbolum Orthodoxæ fidei, & veræ sapientiæ ac theoriæ tradidit methodum.

Quid dico de Ruperto Abbate Tuitiensi, cui B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis tantam divinarum litterarum cognitionem indidit, ut tunc temporum intervallo nullus ei similis in orbe reperiretur? Et nunquid eadem dolentissima Virgo S. Ignatio Soc. Jesu Fundatori non tam in scribendis sacris Constitutionibus, quàm in adornandis, & faciendis Exercitiis Spiritualibus peculiarem opem tulit? proinde meritò & Patrona & Fundatrix illorum Societatis Exercitiorum dici poterit. O si omnes, præsertim illi, quibus animarum cura commissa est, hæc probarent, & facerent Exercitia!

En pie Lector! prædicti Viri illuminatissimi Dolorosam hanc Matrem non tam impenso Studio & amore coluerunt, quàm etiam in rebus duabus, adversis & difficillimis, ut librum ac Magistrum consuluerunt. Tu, si prudens es, & salutem tuam amas, ad hanc Sapientiæ Sedem & Thronum gratiæ pari affectu & amore accede: *Es obviabit tibi quasi Mater honorificata, &c.*



Cornel. à
Lapid. in
Prov. ia
Dedic.

Idem ibi.

Lud. de Pon-
te in vita
V. P. Balth.
Alvarez
p. 43.

Fœcl. 15. 2


CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato originali immunis,
quia Mater Dolorosa erat futura,



Ipsa conteret caput tuum.

Gen. 3. 15.

- I.  Amson mortalium omnium facile fortissimus, cum quondam in Thamnata se conferret, ibidem inter gentiles & alienigenas de Sponsa sibi provifurus, per vineam intermediam pertransiens immanem leonem, ex specu erumpentem, sibi obvium habuit, qui rugitu gestuque corporis eum ad singulare certamen ac duellum provocavit.

Quid agit in arena robustissimus athleta cum res moram non pateretur? cito se resolvit, & fortiter cum hoc ferocissimo leonis catulo congreditur, cujus utraque manu apprehendens fauces, insolita fortitudine eas dirupit, atque leonem in frustra discepfit: *Et dilaceravit leonem, quasi hadum in frustra disceperet.* Simile Jud. 14. 5. quid

16 B. Virgo quare ab omni peccato originali immunis?

quid de Hercule legitur, qui clavâ suâ ferratâ (crucis typo) leones & hydras domuit, aliâque Lernæ monstra extirpavit; proinde non incongruè ejusmodi clavæ pro lemmate inscribes: *Rugientem exanimat*: vel potius ad nostrum propositum:

In virtute tua.

Quæres hîc, Prudens Lector, quid Samsonem ad tantam audaciam commoverit, ut cum leone bestiarum ferocissimo, *qui ad nullius pavet occursum*, non dubitaverit in arenam descendere? Observa hîc attentioris oculo Scripturam, & invenies, quòd non minimam ad hanc primam luctam Samsoni ansam dederit propria parens, hunc filium suum ponè per vineam sequens, ne ergò huic leoni in prædam crederet, aut lethali morsu ab eo sauciaretur, ipse Samson, utpote non ingratus filius, priùs hanc feram aggressus est, & stupenda animi corporisque fortitudine eam in frustra dilaceravit: *Descendit itaque cum patre suo & matre sua in Thannata &c.*

Adverte, anima Christiana, hîc singulare mysterium. Samson juxta 1. Petri. 5. 8. S. Augustinum aliosque SS. Patres, Christum, leo verò dæmonem, *qui tanquam leo rugiens circuit quærens, quem devoret*, præsignavit. Intenderat quidem hic infensibilis humani generis hostis etiam purissimæ DEI Matri statim in primo conceptionis suæ instanti crudelem infigere morsum, & communi labe ac veneno peccati originalis illam quoque, prout ceteros mortales omnes, inficere, sed benignissimus Filius ejus ac Redemptor noster (*plus quàm Samson*) priùs Tartarei illius leonis fauces dilaceravit, quàm Virgo Mater vineam hujus mundi immundi ingrederetur; non enim ignorabis, prudens Lector, duplex redemptionis genus esse, reparativæ videlicet & præservativæ genus, quia in majorem redimentis cedit gloriam, & ampliorem in præservante requirit virtutem, atque *major gratia*, teste S. Augustino, *impenditur illi, cui conservatur innocentia, quàm cui remittitur culpa*; proinde Christus DEUS singulari prorsus modo respectu SS. Matris suæ Redemptor extitit, dum fauces rugientis propriâ virtute, ne laedere eam posset, descripsit, & caput antiqui Serpentis baculo suæ crucis ita contudit, ut nullum electissimæ Matri suæ labem per omnem vitam potuerit afflare, hinc ipsa ait in Magnificat: *Fecit potentiam in brachio suo*, & in eodem Cantico: *Fecit mihi magna qui potens est*, quid verò non possit Omnipotens? Quid non possit virtus Crucis *in virtute tua*.

2. Vis altum de hac veritate conceptum? Assuerum in medium produco, potentissimum illum Persarum Regem, qui, cum de ruina & exterminio totius populi Israelitici, nec exceptis quidem parvulis, ageretur, soli Reginae suæ Esther in signum peculiaris gratiæ & exemptionis virgam suam regiam super collum ejus posuit: *Noli metuere Esther, non morieris, non enim*

B. Virgo quare ab omni peccato originali immunis? 17

pro te sed pro omnibus hæc lex constituta est. Tulit ergo auream virgam, & posuit super collum ejus, & osculatus est eam. Ad quid, obsecro, Rex virgam suam regiam solum super Esther extendit? & ad quid eandem virgam in signum singularis exemptionis super collum ejus posuit?

Adverte: per hanc virgam, per quam Rex Assuerus Reginam Esther ab omni lege mortis immunem declaravit. D. Bonaventura, Petrus Damianus & plures alii Doctorum virgam Dominicæ Crucis subaudiunt, per quam Filius DEI SS. Matrem suam ab omni actualis & originalis peccati macula ante omnem lapsum exemit; si enim *Angeli*, juxta Mellissium Bernhardum, *sunt redempti sanguine Christi, non à peccato, quod commiserunt, sed ab eo, quod possent committere*, quanto magis Regina Angelorum à dulcissimo Filio suo per merito crucis & sanguinis sui olim in passione fundendi ab omni peccati sordide, imò & à debito proximo contrahendi peccatum originale præservata est, quia ita decebat tantum Filium, ut Matrem tantam & aded dilectam, quantum potuit, & decuit, etiam à minimo dedecore præservaret, quia talis redemptio præservativa multò nobilior atque effectior est, quam si post lapsum, ut ceteri hominum, per crucem & passionem Filii DEI fuisset redempta: *Non enim pro te sed pro omnibus hæc lex constituta est. Quam veritatem pereleganter insinuavit Jeremias Propheta, dum de Christo patiente vaticinatus est: Torcular calcavit Dominus Virgini filia Jude; quod cruentum Crucis torcular Christus etiam pro hac sua innocentissima Matre & Virgine calcavit, non ut à peccato mundaretur, prout pulcherrimè observat Eminentissimus S. R. E. Cardinalis Sfondrati, sed ne peccatum incurreret; ergo quod sine macula sit, & concepta & nata, debet torculari & cruci, &c.*

S. Bonav.
in 3. Sent.
ep. 3. a 2.
S. Bernh.
Serm. 21.
sup. Cantica

Esther 15.
13.
Thren. 1.
15.
Delincentia Vindicta fol. 26.

In virtute tua,

3. Progredior ulterius. Insignem sibi laudem quondam in Sacra Scriptura commerita est Rahab Jerichontina, dum duos exploratores à Josue duce ad explorandum Jericho dimissos, non tam hospitio excepit, quam & benignè fovit, ac in domo sua muro & urbis portæ vicina ne in hostium manus devenirent, sollicitè occultavit, ac tandem in fune coccineo per mœnia civitatis demisit; ob quam causam dicti Exploratores, ut se beneficio gratos exhiberent, & officium officio redderent, huic liberatrici suæ suasere, ut in assaltu, urbisque & incolarum communi interitu eundem funem rubeum fenestæ suæ appenderet, ex quo signo domum illius inter reliquas omnes unicam esse conservandam dignoscerent: *Et illa respondit, sicut locuti estis ita fiat: Ausitrensque eos, ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra; cui pro interim pro lemmate inserimus: In cocco una salus.*

Josue 2. 21

Per hunc coccineum funiculum, per quem salus domui Rahab facta est, haud immeritò SS. Patres Christum JESUM & hunc Crucifixum, ejusque SS.

Mater Dolorosa,

C

cruc-

S. Ambrosii
lib 5. de fide
cap 5.

Pfal. 86. 4.

cruorem in ara crucis pro salute mundi effusum subaudiunt ; ita S. Ambrosius : *Significat inquit de Rahab , atque vexilli Domnicæ personis a tollens , cocum in sen. stragulam , ut specus cruoris mystici , qua foret mundum relampansa , venaret .* I. foris *Fidelium* nomen fuit prestantibus ad victoriam , intus *scilicet Domnicæ passio* in , eculis artibus ad salutem : unde quia intellexit Rahab cœlestem operum , dicit *Domnus in Psalmo : Memor ero Rahab & Babylonis scientiam me &c.*

Pfal. 45. 5.

Hic rogo , observes , Anima Christiana ! in civitate Jerichontina sola domus Rahab ab incendio & communi devastatione fuit libera & magno studio à JOSUE ab interitu conservata : & JESUSSS. Matrem suam non simili privilegio donasset , atque per coccineum funiculum SS. Crucis & sanguinis sui à communi generis humani ruina , per noxam originalem immisâ , non conservasset immunem ? Si Angeli , imò & Protoplasti sine delicto originali in prima iusticia fuerunt creati , & cur Regina cœlorum non eodem digna censenda erit privilegio ? absit à vobis hæc periculosa cogitatio : *Sanctificavit enim Dominus tabernaculum suum* , purissimumque effecit COR illud , quod futurum aliquando foret SS. Trinitatis dignissimum habitaculum , porta semper clausa , hortus conclusus , lilium inter spinas , rosa sine sentibus , speculum sine macula , fons signatus , virga semper florida &c. Audi S. Ildephonsum : *Ab omni pressura maledictionis non ex se se , sed ex virtute Altissimi immunis & aliena fuit &c.* Et S. Laurentius : *Ab omni originali delicto nullus excipitur præter illam , quæ genuit mundi Salvatorem* , quia sic nequaquam caput draconis , hoc est , initium peccati contrivisset , sed potius senis prius Virginis caput attrivisset , quod contra Scripturam est : *Ipsa conteret caput tuum* .

S. Ildeph.
de Virg.
B. Mariæ
pag. 448.
S. Laurent.
Just. p. 2.
de perfect.
gradibus.
cap. 1.
Gen. 3. 15.

Josue. 3. 15.

4. Recordor hic illius Arca fœderis per quam DEUS tot quondam fecit , ac patravit miracula . Cum Josue Hebræorum populum in Palestinam traducturus , nec pontem , nec naves haberet , quibus tam ingentem exercitum per Jordanem , tunc temporum intervallo ob nives in vicinis montibus liquatas , summopere exundantem ; trajiceret , prædictam Arcam à Sacerdotibus applicari iussit , ad cujus conspectum mox Jordanis retrorsum conversus est , immotusque in suo cursu stetit : *Steterunt aquæ descendentes in loco uno , & ad instar montis intumescerent apprebant* . Quis , obsecro , ad tam insolitum prodigium non obstupescat ? quis non hæreat attonitus ? quid est , non immeritò cum Psalte Regio exclamo , quod *tu Jordans conversus es retrorsum ?* Quid est ? Dic .

Pfal. 113. 5.

S. Damasc.
de Nat. Virg.
Sermon 2.
Rom. 5. 12.

Audi S. Damascenum : *Sacra* , inquit , *& animata arca DEI viventis MARIÆ est* , Jordanis verò *Rivus* Judicii interpretatur , ubi ergò in iudicio Divino sententia mortis ob originale delictum in omnes posteros Adami lata fuit : *Et in omnes homines mors pertransit* ; hæc tamen sola animata DEi Arca , quia Virgam illam prodigiosam Aaronicam , & cœlestem Manna , hoc est , Christum Jesum ,

B. Virgo quare ab omni peccato originali immunis 19

JESUM, pro salute mundi in ara Crucis olim immolandum, in suo utero suo tempore erat gestatura, ob singulare privilegium & gratiam, nulli mortalium concessam, excepta fuit: *Hæc steterunt aquæ descendentes à primo peccati originalis diluvio & Arca DEI viventis innoxie pertransiit; de qua Arca ulterius referunt Sacra Paginae, quod caput immundi illius Dagonis generose contriverit, ac longè à se illud Acheronticum idolum projecit: Porro Da-*

1. Reg. 5. 5.

gon solus traneus remanserat in loco suo. Sic B. Virgo, utpote Arca Sacramentorum DEI, ita illam S. Iudephensius appellat, statim in primo instanti animationis suæ impium Dagonis infernalis caput contrivit, & infernale hoc monstrum longè à se projecit: MARIA Virgo, ait Origenes, neque perfrustione ser-

Orig. hom. I. in divers. Prov. 17. 8.

pentis decepta est, neque ejus afflatibus infecta, non enim idonea Mater DEI fuisset, si aliquando peccasset, quia honor parentum in prolem redundat, juxta illud: Gloria filiorum patres eorum.

5. Sola Virga Aaronis in tabernaculo floruit, cæteris omnibus siccis, & aridis permanentibus: *Invenit germinasse virgam Aaronis, & tugentibus geminis cruperant flores. Virga hæc incontaminata DEI Genitricis fuit: Hæc sacerdotalis virga, ait Mellissius, dum sine rudice floruit &c.*

Num. 17. 8. S. Bernh. Serm. in cap 12 Apoc

Sola illa Oliva ex cæteris arboribus in universali diluvio intacta permansit, ex qua columba florentem surculum decerpfit: *Venit ad eum ad vesperam, portans ramum olive virentibus felis. Oliva hæc immaculata Virgo fuit: Oliva speciosa in campis, ubi noxa originalis, quasi diluvium, univertum terrarum orbem devastavit, sola illa Oliva mystica intacta permansit: Hinc olive ramo ait Cajetanus, id est, MARIE, diluvium nocere non potuit &c.*

Gen. 8. 11. Eccl. 4. 19. Cajet. cit. à Fia. & in refl. Spirit. Gen. 7. 23.

Sola illa arca Noëmica in communi cataclysmo indemnis & illæsa servata est, unde lemma: *Communis discriminis expertis; B. Virgo, ait Chrysippus, Arca est, cuius architectus & incolæ erant ipse DEUS, non ergo decebat, ut & illa in hoc universali originalis peccati diluvio periret, quia facta est sicut navis institoris, de longè portans panem suum; supra quod Eminentissimus Sfondrati: Navis, hoc est, Mater; Institoris, hoc est, Redemptoris; de longè, hoc est, de celo; portans, hoc est, utero gestans; panem, hoc est DEUM; hæc inter tot naves & animas que hoc mare percurrunt, sola scopulum peccati effugit, ad quem reliqua omnes naufragium fecerunt.*

Chrysipp. orat. de Virg Prov. 31. 14. Sfondrati in Innocent. Vindicata;

Sola illa terra Sacerdotalis in Ægypto, fame orbem universum premente, à communi laicorum onere ac tributo semper immunis & exempta permansit: *Emat igitur Joseph omnem terram Ægypti, venientibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis, præter terram Sacerdotum. B. Virgo terra illa benedicta & Sacerdotalis extitit ab omni tributo peccati, tum actualis tum originalis immunis: Tempore ait Antonius de Rampelosis, quo fuit in mundo*

Gen. 47. 20

Anton. de Ramp. in fig. Bibl. f. 456.

egestas gratie, omnis humana creatura tributaria sui peccato, excepta Mater Sacerdotis Magni, quæ ex divino privilegio libera fuit &c.

Caet. 3. 7.
Rich. à S.
Laur. l. 20.

S. Ambros.
lib. 1. de
conceptu
virginali
cap. 18.

3. Reg. 10.
20.

Matth. 12.
42.

S. Anton.
Pad. Dom.
5. post Trinit

S. Ansel.
de concep.
V. M.

Pfal. 33. 6.
Hugo de S.
Victor. de
Laud. B.
Virg.

Cespar.
Taufch. de
Matr. Dol.
l. 3. prax. 17.

Solus ille lectulus Sapientissimi Salomonis, ne vel minimâ contaminaretur sordibus, singulari cura & studio à fortissimis servatus est; *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambulant ex fortissimis.* Supra quod Richardus à S. Laurentio: *Per lectulum Salomonis anima MARIÆ significatur, in qua beata Trinitas quiescit &c.* quem fortissimum lectulum non sexaginta tantum, sed & innumeri fortissimorum celestium Spirituum custodiebant, ne levissimâ labe contaminaretur: *Decens, subintrat hic S. Ambrosius, ut Christi conceptio de Matre per se sine fieret, nempe decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa nureret &c.*

De solo illo Throno, à Sapientissimo Rege Salomone ex ebore candidissimo & auro mundissimo præparato, dicitur: *Non est factum in terra opus in universis regnis.* Thronus hic B. Virginem ac DEI Matrem dignissimam præsignavit, quem sibi Christus, *qui plus est quam Salomon,* elegit, cui mystico throno pro lemmate inscribit: *Unius, vel soli DEO.* Audi & S. Antonium Paduanum: *Tale opus, inquit, non fuit factum in universis regnis, quia nec primam similem visa est, nec habere sequentem.*

6. O purissima Virgo, quis has veritates attenta mente considerans, non tibi ex animo gratuletur, quod DEUS SS. COR tuum solum ac unicam ex omnium mortalium cordibus elegerit ab omni peccati sordibus immune, ac tanto Filio orbisque Redemptore dignissimum habitaculum? *Nihil tibi, Domina, æquale,* merito exclamat D. Anselmus, *nihil comparabile omne quod est, aut supra te, aut infra te est, supra te est solus DEUS, infra te omne illud, quod DEUS non est.*

Quid igitur superest, Mariani Cultores, nisi ut purissimam hanc Virginem, supra omnes puras creaturas à DEO benedictam, debito, quo possumus, amore, cultu ac veneratione prosequamur? Si hæc SS. Deipara speculum est absque macula, cur non intuemur hoc mundissimum speculum, ut maculas cordis nostri emundemus? Si omnium cordium afflictiorum est solatium, cur non hoc calamitoso tempore ad illam confugimus? Si abyssus gratiarum est, cur nullam gratiam per illud SS. COR MARIÆ à DEO flagitamus? Si ager plenus est, cui benedixit Dominus, cur abinde benedictionem non quaerimus? O miseri mortales! *Accedite, & illuminamini, & facies vestrae non confundentur.* O quàm bene Hugo de S. Victore: *Si accedam, inquit, ad iudicium, & Matrem misericordiae habuerim in causa mea, quis iudicem denegabit propitium?* An non illam Angelus gratiâ plenam pronuntiavit? ergo & nobis miseris poterit gratiam aliquam à pietissimo Numine impetrare, aliàs non esset plena gratiâ; discamus proinde pro coronide huius considerationis à Venerabili P. Spinola Soc. JESU Sacerdote dignissimo & famâ Sanctitatis notissimo, qui ita Deum orare solebat: *Domine, per*

COR Beatissimæ Virginis da mihi gratiam, ut nunquam te peccato aliquo offendam, sed semper voluntatem tuam impleam. O utinam,

ô utinam & mihi & tibi obtingat hæc gratiâ.

CON-

CONSIDERATIO III.

Dolorosa Virgo, quia dolorosa, non ab originali tantum, sed etiam ab omni actuali labe immunissima.



Erit autem sanguis vobis in Signum,

Exod. 12. 13.

I.



Estupeſco quoties mecum attentiore mentis oculo conſidero, quòd olim ſumus legiſtator DEUS Hebræorum domorum poſtes volucritiaſanguine agni immaculati tempore Paſchaliſinmolati, aſpergi, ne ab Angelo vaſtatore eorum primogenitia occiderentur. *Erit autem ſanguis vobis in* *Exod. 12. 13.*

ſignum in ædibus, in quibus eritis; & videbo ſanguinem, & tranſibo vos: nec erit in vobis plaga diſperdens, quando percuſſero terram Ægypti. Ad quid, obſecro, hic ſanguis per modum crucis (prout obſervant SS. Patres) utrique poſti & ſuperliminari oſtii aſperſus? & quomodo cruor ille tellera eſſe

poterat salutis? an Angelus vastator hoc fortasse corporeo indigebat signo? Minimè, quia Angelus erat, & quidem bonus, prout rectè monet Corelius, idèò per se satis viderat, quamam ædes Israelitarum, & quamam Ægyptiorum erant habitacula.

Obserua hïc, prudens Lector! peculiare misterium. Sanguis ille Agni per modum crucis in superliminaribus; portarum ceterus elegantissimus typus fuit divini illius cruoris, quem divinus ille Agnus in ara Crucis pro salute universorum, & in copiosam animarum redemptionem erat profuturus, per quem sanguinem ab ira ventura & à morte perpetua misericorditer liberati sumus: *Lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* Ex qua quidem hinc figura hoc nunc formo argumentum: Si respicere agitur, id in porta superius primogenita quondam Israelitarum, cuius nomen erat *BARIA*, quantum magis divinus ille sanguis in ara Crucis, & in porta inferius in cruce & passione ipsius à morte & ab omni peccato se peccatorum & hinc etiam De gloriosam Virginem & sanctissimam & in primis *BARIA* M., quam Spiritus Sanctus nominat *Primogenitam omnium creaturam.* & in dco loco: *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquo utique tempore mundum me creasti, & ego iam concepta eram* &c. Proinde merito hinc potest temper elevari, de qua Ezechiel vaticinatus est: *Porta hanc clausuram: non aperietur: quoniam Dominus DEUS Israel ingressus est per eam, & rectè pro lemmate inferbere possidus:*

Signatur, ne perdatur,

Hic velim, cognitione n tuam figis. prudens Lector! Si enim Salomon tam peccatori à porte & honoris significatione excepit Matrem suam Bethsabeeam: *Es sumus: Receta peccatorum eius: adex meque eam: & sedit ad dexteram eius.* Que honore existimas, erit id ipse DEI Filius, qui plus est quam Salomon, SS. Matrem suam in mundum ingredientem excepit: an non pari ratione ipse dixit: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam* &c. Sed longè ab electissima sua Matre faciem suam avertisset, si eam permisisset aliquando diabolo per peccatam fuisse subditam, DEO summe exhibilem & æternæ damnationi vel obtempus subiectam; quid enim apud celestes illos Spirituum regis infama esse potest, quam peccatam ac profertur mortale, quod & est, male est, cum S. Vincentium Ferrerium ex sacra D. Dominici familia nomine ac salgenti filium filius, cui illa verba: *Per lux*; ex Genesim primo mutata, eleganter ad immaculatam B. Virg. *MARIE* conceptionem accommodat. *Non credatis, inquit, quia (lux) fuerit sicut in nobis, qui in peccatis conceptus: sed statim ac anima fuit creata, fuit sanctificata, & statim angelus in celo celebrarent festum conceptionis* &c.

2. De Jeremia Propheta referunt Sacre Paginæ, quòd aliquando à DEO iussus fuerit, ut ad domum siguli se conferret, eiusque opera ac figmenta ocu-

lo attentiore consideraret ; *Descende in de mum figuli.* Contigit, ut figulus opus suum super rotam & stellam faceret, illud in vas debitum formando ac complando ; & ecce dum sedulo operi incumbitur , subito inter manus artificis vas illud luteum confringitur, & in partes dissolvitur, quod lutum nihilofecius figulus de terra colligens in novam formam redegit, & inde *vas in honorem* , ac priore ongè excellentius confecit : *Convèrsusque fecit illud vas alterum , sicut placuerat in oculis ejus.* Jerem. 18. 1.

Adverte anime mi! per vas primum illius figuli tam citò contractum rectè Eva omnium mortalium parens prima intelligitur ex luto terræ & costa Adami à DEO summo artifice formata, quod tamen vas mox in ortu suo ex insidiis diaboli & infernalis serpentis legendum in modum per peccatum contritum, atque dissipatum est. *Fuita est inquam vas perditum* ; per secundum autem vas à DEO fabricatore longè excellentiore modo formatum subaudiendi debet SS. Deipara & incontaminata semper Virgo MARIA, ab omni peccato originali & actuali per merita Sanguinis Christi antecedenter illi applicata semper immunis, quæ licet secundum carnem, teste B. Petro Damiano ex eadem lutea Adami massa sit formata maculas tamen Adæ non admisit; ea propter à Spiritu S. hoc insigni elogio exornata fuit : *Vas admirabile , opus Excellentis* ; & à S. Andrea Apostolo Terra nunquam maledicta, de qua secundus & melior Adam à Spiritu S. formatus est : *Sicut primus Adam*, inquit , *formatus fuit ex terra , aut quam esset maledicta : ita secundus formatus est ex terra virginea nunquam maledicta* ; unde non incongruè Poëta :

Femina vas luteum est , ex omnibus una MARIA

Erat a Virgo luto est , sed tamen absque luto.

3. Progrediamur ulterius. Inter alia divinæ potentix admirabilia non postremum sibi locum vendicat columna illa , quæ populum Israeliticum per desertum ac mare Rubrum modo prorsus stupendo in Palæstinam traduxit. Erat autem hæc columna interdum ad instar nubis, Hebræorum castra inunbrans, & cum incederent, à gravi aestu defendens ; de noctu verò tantum luminis subministravit, ut universum exercitum unde quaque illuminaret, & omnibus in tentoriis existentibus in mediis tenebris pro luce inserviret : *Nunquam defuit columna nubis per diem , nec columna ignis per noctem.* Exod. 13. 21

Quod olim Hebræis hæc columna nubis & ignis, hoc nobis Christicolis est Dolorosa & immaculata Virgo MARIA ; columna ignis fuit, in mediis tenebris mirè refulgens, quando sine ulla peccati originalis labe (quæ tamen tenebræ omne genus humanum comprehenderunt) sola per divinam gratiam, mirabiliter eam perseverantem, concepta, & in lucem nata est, cui mysticæ & igneæ columnæ rectè pro epigrapha inscribes : *In tenebris lucet*, vel aliud S. Joannis : *Et tenebræ eam non comprehenderunt* ; columna verò nubis tunc potissimum extitit, quando à moriente in cruce Filio in Matrem nobis commendata est : *Ecce Mater tua* ; ex quo tempore hæc mystica nubes devotos sibi clien-

S. Epiph.
orat. de lau-
pe B. V.

clientes mirè inumbrare, protegere, atque ab actu iræ divinæ defendere cæ-
pit, proinde rectè S. Epiphani. hanc Dolorosam Virginem appellat *Nubem
caelestem imbrem demittentem; quò terra irrigatur.*

3. Reg. 6.7.
S. Ildeph.
de B. Virg.
Lap. 10.

O piensissima Virgo! quid ulterius dicam *de te?* In magnificentissimo
illo sapientissimi Regis Solymæi templo, dum ædificaretur, nullus malleo-
rum ictus, *securis & omne ferramentum non sunt audita.* Per hoc templum, subin-
trat hìc S. Ildephonsus, unicum factoris sui templum MARIA præsignata
est, quod nullis peccati originalis; aut actualis, vel venialis ictibus fuit sub-
jectum.

cevit. 1. 3.

In Levitico quondam DEUS sanxit, ut victima prorsus immaculata
sibi offerretur: *Masculum immaculatum offeret &c.* Quomodo ergo poterat
Beatissima Virgo, quæ se ipsam in Filio suo in monte Calvario DEO T. O. M.
in vivam præsentavit victimam, aliqua peccati lue esse commaculata?

Dan. 1. 4.

Nabuchodonosor Rex selectissimos sibi elegit pueros, *in quibus nulla es-
set macula, decoros formâ, & eruditos in omni sapientia*, ut quotidie coram se ad-
starent, & Majestati regis inservirent. Et DEUS sibi elegisset Matrem ali-
quâ peccati sorde sædatam? absit, absit; hæc enim ignominia redundasset
in Filium.

Asther 2. 7.
Epic. 19.
16.
Judic. 6. 37.

Asturo potentissimo Perfarum Regi ex universis amplissimi regni sui
provinciis fuerunt quæsitæ speciosissimæ puellæ ac virgines, inter quas sola
placuit Hebræa Esther, *quia erat pulchra nimis & decora facie.* Et DEUS Rex
Regum & Dominus dominantium sibi talem selegisset Matrem peccati aliquando
cæno conspurcatam? quæ conventio lucis & umbræ?

S. Berth.
Serm. in
c. 12. Apoc.

Ros cælestis in solum vellus Gedeonis descendit: *Ros in solo vellere;* dum
interim universa terra sicca permansit. Supra quod pereleganter S. Doctor
Mellissimus: *Beatam Virginem*, inquit, *Gedeonis vellus, dum in medio sicca aræ ma-
duit, præsignavit*, dum mortales omnes hoc singulari gratiæ rore erant pri-
vati, ita quidem, ut prius peccati hæreditarii lue inficerentur, antequam nas-
cerentur in lucem, hæc sola rore gratiæ à Spiritu Sancto præventa est: *Ros in
solo vellere.*

4. Reg. 19.
34.
S. Aug. 1. 7.
de Civit.
c. 6. B. Pet.
D. am. do
dormit. B.
Virg. Apoc.
12. 11.

Cùm Sennacherib Rex Assyriorum, vastatâ Ægypto & Asiâ universâ de-
populatâ urbem Solymæam formidabili obsideret exercitu, Dominus per
Haiam Regi Ezechiaæ respondit: *Civitatem hanc non ingreditur: protegam ur-
bem hanc, & salvabo eam propter me.* Et nunquid B. Virgo civitas DEI est, de
qua gloriosa dicta sunt? ita Doctorum Phoenix S. Augustinus, & à B. Pe-
tro Damiano appellatur *Civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugii;* non
ergo decuit, ut hostis infernalis hanc Civitatem DEI ingrederetur, & per
aliquod peccatum in suam redigeret potestatem: *Salvo eam propter me.*

Michael & Angeli boni draconem illum magnum *vicerunt propter sangui-
nem Agni, & propter verbum testimonii sui.* Quid ergo dicemus de Matre
DEI

DEI & Regina Angelorum ? an non idem sanguis Agni, ac dilectissimi Filii sui ab ea omnem in Adamo lapsum longissime averit : *Attende Seraphim*, P. Petri Damianus, & videbis quid quid majus est, minus esse Virgine, solumque Opificem opus istud supergredi ? Serm. de annua,

5. Ad stabiliendam istam verissimam (ut ita dicam) veritatem revocate in memoriam admirandum illum salutationis modum, quo Gabriel Archangelus hanc sacratissimam Virginem mox DEI Genitricem futuram salutavit : *Ave*, inquit, *gratia plena, Dominus tecum* &c. Cur dixit AVE, & non SALVE ? nunquid prorsus idem videntur significare *Salve* & *ave* ? an non universa Ecclesia Sanctissimam hanc cœli terræque Reginam per ly *Salve* salutavit *Salve Regina* ? Luc. 1. 29.

Adverte Lector Mariane ! hic singulare mysterium. AVE, subintrat hic Eminentissimus Hugo Cardinalis, idem sibi vult, quam A-VE. id est sine *ve*; ubi totum humanum genus huic communi *ve* in contrahendo peccato originali erat obnoxium, hæc sola pretiosissima Virgo non per naturam sed per gratiam, non de condigno sed de congruo, sine ullo *ve*, ac sine ullius noxæ originalis aut actualis labe permansit : *Cunctis*, ait prædictus Cardinalis, *qui foris sunt, dicitur ve, ve, sed MARIÆ dicitur in consilavi AVE*, & sicut AVE, si litteras retro legas, nomen Eva monstrat, sic quod Eva destruxit, hoc *Ave* reparavit, quapropter non inconcinne Poëta :

*Pandit Ave angelicum, quod quondam clauserat EVA,
Facta etenim porta est Virgo MARIA poli*

6. Plura si desideras hujus immunitatis testimonia, accipe. Cùm tributum à telonariis Cæsaris Tiberii in civitate Capharnaum à Christo Domino exigeretur, mitissimus Servator ad Petrum se convertit, eique innuavit, tributum non à filiis, sed ab alienis exigendum; & subjunxit: *Ergo liberi sunt filii*. Peccatum originale tributum est, cui subjacent mortales universi : *Erant natura à filii iræ*; sed MARIA est *Filia Principis*, adeoque libera ab illa pensione aut onere, *quia filia Principis erat*, ait Carthagensis Imperator enim eadem privilegia tribuit Augustæ, quæ & ipse habet; quantò ergo magis DEUS & homo Christus SS. Matri suæ, quam per sacratissimam passionem suam ab omni peccati tributo præservavit ? Matth. 17. 25. Ephes. 2. 3. Cant. 7. 1. Jo. Carth. 1. r. hom. 9.

Moyfi oves Jethro patenti apparuit DEUS in flamma ignis in medio ubi, ardentis quidem, sed incombusti : *Per rubum incombustum*, ait Ecclesia, *conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem, DEI Genitricis*; ubi omnes homines inustum stigma ab igne originalis noxæ sentiebant, solum beatissima anima Dolorosæ Virginis ad instar ubi illæsa servata est, cur ? quia Dominus erat in rubo; *Dominus autem in rubo*, subintrat hic Cornelius, *est Christus in cruce*.

Matt. 7.16.

Subjungamus plura argumenta. Et quis ignorat, quod veritas asserit: *A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor malos fructus facit: non potest arbor bona malos fructus facere, neque arbor mala bonos fructus facere.* Si ergo Christus Dominus benedictus fructus MARIAE est, quomodo arbor illa aliquando maledicta esse poterat? si Angelos & proparentes nostros creavit in gratia, quantum magis decebat, ut Regina Angelorum & Domina totius universi a primo animationis instanti sine ulla labe crearetur? Juvat hic audire Hugonem de S. Victore: *In calo inquit, qualis Pater talis Filius. In calo imago Patris, in terra imitator Matris. Talis ergo Agnus, qualis Mater Agni; ex mundis mundus: Non enim potuit arbor bona malum fructum facere, quoniam omnis arbor ex fructu suo cognoscitur.* Et tandem concludit Hugo: *Radix integra, ramus incorruptus.*

Hugo de S.
Vict. Apoc.
de Verb. in
carn. cap. 2.

Psal. 40.10.

7. Ex quibus haecenus in medium productis argumentis prudens Lector colliges, quod quidem venator ille tartareus rete inevitabile omnibus Adami filii tetenderit, ut & SS Deiparem via naturae concepti comprehenderet, sed hic verificatum fuit illud Regii Vatis: *Cadent in reticulo ejus peccatores: singulariter sum ego, donec transeam.* Ita, ô Dolorosa Virgo! ô benedicta inventrix gratiae! inter mortales omnes tu sola transisti hoc rete, sola inquam, quia Mater Dolorosa eras designata talis ac tanti Filii, olim pro salute universorum crucifigendi, qui te per merita suae passionis praeservavit immunem.

Et quid dubitas adhuc? ille, qui liberavit Jonam à cete & de profundo maris; ille, qui tres pueros in camino ignis ardentis servavit illaesos; ille, qui Daniele de lacu rugientium, Davidem de laqueo vanantium, Susannam de morte, Israelitas à jugo Pharaonis, Ezechiam de gladio Sennacherib, Jobum à flagellis diaboli eripuit; ille, inquam, talis ac tantus, tam immensus, tam potens, non liberasset à demonis captivitate & peccati haereditarii servitute ipsam SS. Matrem? aut non potuit, aut noluit? quid dicis?

8. Vis aliqua Symbola & Emblemata de hac immunitate Dolorosa Matris? Cupressum pinges, cum inscripto: *Incorrupta viret*; Speculum ante cujus conspectum basiliscus occisus jacet, cum lemmate: *Candore peremptus*; Stellam polarem: *Non occidit una*; Laurum à fulminis ictu immunem: *Non laeditur una*; Cygnum in medio aquarum non tinctum aut madefactum: *Non tingor ab urda*; Avem Paradisiacam rectè ad caelum volantem: *Nihil coinquatum*; Pyramidem perpendiculariter à Sele percussam: *Umbra nescia*; Aurum: *Ruliginis expertus*; Crystallum: *Candor illaesus*; Adamantem: *sine umbra*; Carbunculum: *Emicat unus*; Liliem seu rosam inter spinas: *Innoxia flora*; Margaritam in concha: *Celsis origo*; Nivem recens cadentem: *Mens est ab origine candor*; Triticum in agro seminatum: *Pura genesis*;

Olym-

Olympum inter nubes caput condentem : *Supereminet omnes* &c. Ita est
 ô Beatissima, sed & dolorosissima Virgo ! Superemines omnes, quotquot
 fuerunt, quotquot sunt, quotquot erunt mortales : *Beata Virgo*, inquit An-
 gelicus, *ex hoc, quod est Mater DEI, habet quantum dignitatem infinitam ex bono*
infinito, quod est DEUS; & ex hac parte non potest aliquid fieri melius, sicut non potest
esse aliquid melius DEO.

S. Thom.
 Apum. 1.
 P. q. 25. c. 6.

Hic stans delibera, quisquis es, Candide Lector ! quo amore & honore
 quo cultu ac reverentiâ in posterum tantam DEI Omnipotentis Matrem ac
 Dominam tuam prosequaris, de qua recenset S. Vincentius Ferrerius, quod
 eam primo conceptionis momento omnes Angeli summâ veneratione co-
 luerint, atque ei faultissimum in mundum adventum gratulati sint. Factu
 similiter, & horum exemplo excitatus paria ei defer obsequia. Amat autem
 hæc piensissima Virgo magis virtutum suarum strenuos imitatores, quam
 vanos laudatores : *Agnosce Virgo*, ait Mellissius, *& diligit diligentes se, & pro-*
pe est i: veritate in eo antius se, præsertim, quos videt conformes sibi factos in ca-
stitate & humilitate. Ille hanc SS. Virginem Matrem compellare non me-
 retur, qui est degener filius, neque virtutum ejus æmulator : *Si filii Abrahæ*

S. Vincent.
 Ferrer. cit. à
 P. Barry
 § Decemb.
 S. Bernh. in
 Serm. r. su-
 per Salv.
 Reg.

Joan. 8. 39.

estis, opera Abrahæ facite; ita quondam perstringebat Christus discipulos Ju-
 daeos, qui se Abrahæ filios plenis buccis & buccinis gloriabantur, & tamen
 opera Abrahæ minimè faciebant, neque virtutes ejus, ut genuini filii secta-
 bantur. Ita Sedalis ille, ac Clientis Marianus frustra sibi de purissimæ hujus
 Matris patrocinio blanditur, qui licet Officium de Immaculata ejus Conce-
 ptione recitet, MARIAM nominet, prædicet, festa ejus colat, in profesto
 jejunet &c. si hujus Dolorosæ Matris virtutes non sitagit saltem possibili
 imitari: *inspice, & sic secundum exemplar, quod tibi à B. V. & Ma-*
tre Dolorosa à primo animationis instanti usque ad vitæ
terminum monstratum est.

Exod. 25. 40.



Adverte: talis rerum facies, mundique status extitit, antequam VERBUM incarnaretur, ubique tunc erant tenebræ peccatorum, & servitus idolorum, ac ignorantia legum tenebant populos: *Et tenebræ erant super faciem abyssi*; tunc verificabatur illud Osee Prophetæ: *Maledictum & mendacium, & homicidium & furtum & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit &c.* Tunc nulli in cælo adhuc erant Beati, nulli in mundo Justî, vel admodum pauci, sed omnes sedebant in tenebris & in umbra mortis, quia *cor eorum non erit rectum cum DEO, nec fideles habiti sunt in testamento eius.*

Gen. 1. 2.
Osee. 4. 2

Psal. 77. 37.

Sed DEO T. O. M. sint laudes infinitæ, ubi post hanc longam & caliginosam noctem (hoc est post quatuor millia annorum à creatione mundi) tandem illuxit B. Virginis MARIÆ ortus, tunc mundo immundo prima lux & optata cæli aurora oriri visa est, quæ Solem justitiæ, qui est Christus Deus, brevi venturum, & per sanguinem suum in cruce mundum deperditum redempturum prænuntiaret; in quem finem pro Symbolo nostro auroram rorantem (quia aurora à rore nomen habet) statuiamus cum lemmate.

Aurora ab lacrymis.

Lacrymæ enim SS. Parentum & SS. Patrum hanc SS. Deiparam impetrarunt.

2. Nata est autem hæc SS. Deipara sub tempus primæ auroræ juxta Piscinam Probaticam in Jerusalem, quæ tunc à SS. Parentibus nomen accepit MARIA; singula innuunt aliquid, attentum te esse cupio. Cùm quondam gens Hebræorum ob crudele edictum impii Amani jam jam ad necem & interitum venundata mœrore & angore penè conficeretur, & quasi semimortua supremam lumen suæ diem expectaret; ecce subito illi in hac caliginosa nocte nova lux & fida dux in mediis tribulationum tenebris affulsit, dum DEUS cor Esther Reginæ commovit, ut ad Assuerum, potentissimum Persarum Regem ingrederetur, à quo non duntaxat veniam suæ genti obtinuit, sed & ut literæ omnes de mactandis Judæis in susanæ & aliis in locis revocarentur; ad quod Scriptura subjungit: *Judæis autem nova lux oriri visa est, quæ honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provinias.*

B. Petr. Dam.
Serm. de Assumpt.
S. Damasc.
4. de fide
cap. 15.

Esther 8. 16.

Mittamus umbras; an non univèrsam genus humanum miserimè in tenebris peccatorum per tot sæcula oberrans, jam jam ad mortem æternam erat à Divina Nemese destinatum? litteræ, quibus ad sempiternæ damnationis baratrum a divino Consistorio erat condemnatum, jam erant exaratae, & vivâ voce per Prophetas publicatae: *Anima quæ peccaverit, ipsa morietur &c.* Et quis tum temporum intervallo non erat in peccatis? Vatem Jesum consule: *Omnes declinaverunt, simul inanes facti sunt: non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum:* quid ergo in re tantoperè desperata consilii? O miram pietissimæ Numinis clementiam! Nascitur tandem sub sideris antelucani

Ezech. 18. 4.

Psal. 13. 3.

cani & auroræ tempus die 8. Septembris totSS. Patrum & piarum mentium votis summè exoptata Virgo, ac tanto orbis Redemptore digna Mater, quæ Solem iustitiæ præcurrens, celo & mundo gaudium annuntiavit universos; ubi adimpletum fuit, quod de Regina Esther quondam prædicatum est. *No-va lux orti visa est, gaudium & honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provincias.*

3. Hanc sacratissimæ Deiparentis natalem prævidit Elias Prophetarum zelosissimus sub umbra illius nubeculæ super mare Mediterraneum post iam diuturnam terræ siccitatem exurgentis: *Ecce, nubecula parva, quasi vestigium hominis ascendit de mari.* Hanc diem revelavit DEUS servo suo Abrahamo: *Abraham pater vester exultavit, ut videret diem illum: vidit, & gavisus est.* Eandem David Israelitarum Rex sub typo Arcæ fœderis agnovit; proin totis viribus, & insolito gaudio perfusus coram eadem arca saltavit: *Et David saltavit totis viribus ante Dominum;* supra quod S. Ambrosius: *David elatus gaudio in salutationem pronovit, providebat enim in Spiritu MARIAM de germine suo nascituram.* Hanc & cœlestes illi Spiritus sub typo nascentis auroræ prævidebant, unde admirabundi acclamabant: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens?* supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Quando nata es, inquit, ô Beata Virgo, tunc vera volis aurora surrexit, aurora prænuntia diei sempiternæ; quia sicut aurora quotidiana finis præterite noctis est, & initium diei sequentis, sic natiuitas tua, natiuitas ex semine Abraha, clara ex stirpe David, ad quos cum iuramento DEI facta est reponissio benedictionis, finis dolorum & consolationis fuit initium, finis tristitiæ, & lætitiæ nobis exiit principium*

4. O mortales omnes, gaudete; hac die nata est fortis illa mulier, quæ venosum callidi serpentis caput conteret: *Ipsa conteret caput tuum.* Hac die vinea illa uberrima ex Anna pullulavit, quæ uvam proferet suavissimam botrumque illum Cypri dulcissimum, pro mundi salute in torculari crucis calcandum. Hac die plantatus est ille hortus paradisi, in quo collocandus erat novus & innocentissimus Adam Secundus: *Plantaverat autem Dominus DEUS paradysum, v. l. utiatis à principio, in quo posuit hominem, quem formaverat.* Supra quod Sanctus Proclus: *Hæc est secundi Adami paradysus; & Mellifluus: Hortus plane deliciarum MARIA est.* Hac die præparatus erat preciosissimus ille lectulus, quem sexaginta ex fortissimis ambiabant, in quo patiticus ille Salomon, imò qui plus est, quam Salomon, Christus JESU S, Dominus ac DEUS noster, per novem mensum spatium quiescet: *En lectulus Salomonis.* Hac die parata est illa fiscella scirpea, in qua mysticus ille Moyses aquis tribulationum hujus mundi expositus servaretur: *Sumpsit fiscellam scirpeam, & lavit eam bitumine ac pice: posuitque intus infantulum, & exposuit eum in carcere ripæ fluminis;* supra quod D. Ambrosius: *Per fiscellam scirpeam*

Beata

Esth. 8. 16.

Joan. Ep.
Hierotel.
de Infit.
Mon.

3. Reg. 18.

44.

Joan. 8. 56.

2. Reg. 6.

14.

S. Ambros.

Scim. 80.

Cant. 6. 9.

Rupp. Abb.

in hunc loc.

Cant

Gen 3. 15.

S. Joan. Da-

mas. orat.

1. de Nat.

B. Vrg.

Gen 2. 8.

S. Proclus

in gen. 1.

S. Bernh.

serm. 2. de

Nat.

Cant 3. 7.

Exod 2. 3.

S. Ambros.

in

c. 6. Apoc.

B. Virgo cur nata in aurora?

31

*Beata Virgo MARIA designata est, Moyses Christum figurabat &c. Hac denique die excultus est ille ager benedictionis, ex quo efflorescet granum illud electum, & frumentum electorum in salutem animarum in cruce mortificandum: Ipse Dominus JESUS, ait S. Augustinus, erat granum mortificandum, & multiplicandum: mortificandum infidelitate Judaeorum, multiplicandum fide populorum &c. O felicissimum natalem Virginis! Pharaeo Aegyptiorum Rex in veteri testamento, & Herodes in novo diem suum Natalem. Quia cum festivitate celebrasse dicuntur; verum uterque hanc sui natalitii diei festivitate profusione humani sanguinis cruentavit, dum ille Praepositi pistorum, hic Sanctum Joannem, Domini Praecursores in carcere obtruncavit; pereant illorum dies natales, qui ad exitium aliorum & ad interitum animarum nati sunt, melius enim erat, sinati non fuissent; sed tua *Nativitas, o DEI Genitrix Virgo; gaudium amantissimum universo mundo; ex te enim ortus est sol justitiae, Christus DEUS noster, qui solvens maledictionem, deum nobis benedictionem, & confundens mortem, donavit nobis vitam sempiternam.**

Eccles. in Offic.

Hinc nullatenus dubitandum, quin jam tunc in cunis SS. Angeli hanc designatam Deiparentem, ut Reginam suam, & caelestium ruinarum instauratricem peculiari honore venerati sint. Cura & tu, Mariane Lector, in te excitare grandem hujus SS. DEI Genitricis existimationem, eamque pro viribus ama. & cole, dum jam tunc accelerato rationis usu DEUM perfecte agnoscebat; & ardentissime amabat; imò jam tunc (prout pie observat Venerandus P. Ambrosius Spinola) pro nobis DEUM deprecabatur, atque in illis cunis offerebat lacrimas, & deflebat nostra peccata, dum divinitus edocta Verbum aeternum in mundum venturum cognovit & assumptâ natura humana, per passionem suam, crucem & mortem genus humanum, peccato perditum, redempturum; quibus considerandis consideratis, prudenti Lectori abunde patet, jam tunc in cunis Sacratissimum cor Virginis doloris gladium pertransisse. Ah quantum obligati sumus huic SS. Deiparae! & cheu quantum distat adhuc cor nostrum ab hoc purissimo Corde MARAE, quae concepta & nata est amica DEI, & filia gratiae, nos autem filii irae, filii gehennae, & inimici DEI; O quantum oportet nos humiliari, si vel istam iuxta lance ponderamus nostram miseriam!

S. Ambrosii Spinola in Med. die ii. Sept.

5. Progrediamur ulterius. Mirabilis fuit illa lucta, quam quondam Angelus cum Jacobo Patriarcha in patenti campo habuit: *Ece, Vir luctabatur, um eo usque manens*; Tandem Angelus, ubi auroram in vestitu deaurato, roseisque fulgentem capillis in nubibus caeli progredientem, conspicatus est, quasi videtur a Jacobo, Dimissionem ab eo petiit: *Dimitte me, iam enim ascendit aurora.* Res stupenda: quid est, quod Angelus tam festinum paraverit abitum, cum auroram surgentem vidit?

Gen. 32. 24.

Respon-

Respondet Rupertus Abbas, Beatissimam Virginem in natiuitate sua rectè ejusmodi auroræ assimilandum, de qua Angeli admirabundi decantabant: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora conjurgens?* per Angelum verò cum Jacobo per noctem colluctantem, Divinum illum magnique consilii Angelum, Filium DEI subaudimus, & per Jacobum genus humanum. Colluctabantur ergo invicem DEUS & homo per plura sæcula; luctabantur Patriarchæ & Prophetæ, cunctæque piorum animarum ferventissimis precibus ac desideriiis, ut in tenebris peccatorum & in umbra mortis sedentibus tandem

Joan. 1. 9.

lux vera, *quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*, id est, Christus DEUS noster, illucesceret. Vidit tandem DEI Filius MARIAM, velut mysticam auroram in natiuitate sua confurgentem; quid inquebat ad Patrem suum æternum, quid moror ulterius in cœlo? ad quid luctor tam diu cum Jacobo, generis humani typo? eja Pater: *Dimitte me, jam enim ascendit*

Gen. 32. 24.

Exod. 3. 7.

aurora, hæc sola mihi inter omnes placuit: *Descendam igitur, quia vidi afflictionem populi mei, & clamorem ejus audiui; descendam, ut liberem eum per passionem meam, crucem, sanguinem, mortem: hæc mihi socia vitæ, passionis ac redemptionis humanæ erit; jam rutilat calum, tempestas erit, & pluvia in cruce sequetur sanguinolenta, per quam mundus immundus nox tam abluetur à sordibus, quam & de novo ad ferendos bonorum operum fructus restaurabitur &c.* Ex his facillè rationem erues, quare pientissima Virgo sub auroræ tempus in lucem nata sit: *SS. Deipara*, ait Azorius, *illucescente*

Azor p. 2.

l. 1. cap. 19.

9. 8.

aurora nata est: adverte: aurora aut serenum aut pluviosum indicat diem, si clara & aurea est, candidum, gratumque præfagit diem, unde lemma: *Optat amferet illa diem*; si autem roseo spectabilis ore est, nimiumque rubicunda, brevi in pluvias solvetur, hinc rursus lemma: *Venturos indicat imbres*; vel brevius: & melius: *Rubicunda procellas*. O pientissima Virgo, utrumque per gloriosam Natiuitatem tuam mundo annuntiasti, dum optatam ei diem tulisti, & simul sanguineæ tempestatis in cruce futuræ nuntia & prodroma extitisti: *Hæc est*, ait B. Petrus Damianus, *aurora, quam sequitur, mors de qua nascitur sol justitiæ &c.*

6. Collige ex his, anima Christiana, aliquam pro te doctrinam: *Aurora* ait B. Albertus Magnus, idem est, quàm *Aurea hora*, vel *Aura rorans*, dum non tantùm orbi in tenebris sepulto primam lucem producit, sed & facundissimo rore languentia terræ germina, sata & gramina, flores, hortos & campos mirè refrigerat, atque facundat, unde lemma: *Cælestis vegeta liquor*. Talis *aurora* seu *aurea hora* vel *aura rorans* etiam Beatissima Virgo in sua gloriosissima natiuitate nobis extitit, dum per eam Christus DEUS noster, quem SS. Patres per plura sæcula tot ardentibus votis ut descendentem cœli rorem desiderabant: *Rorate cali desuper & nubes pluant justum*, ad nos venire dignatus est, qui exinde arida mortalium corda gratiæ suæ rore mirè refrigeravit,

geravit, fecundavitque, Roga, ô anime mi, & per dulcissimum COR
SS. Matris ejus obsecra amantissimum Redemptorem, utpariter cor tuum
languidum, aridum ac tepidum divino gratiæ rore dignetur perfundere:
Queramus gratiam inquit Mellisilus, & per MARIAM queramus, quia quod quaerit invenit, & frustrari non potest.

S. Bernh:
in Serm.
de Nat.

Ad conspectum auroræ volucres cœli, quasi de novo redivivæ, mirè
exultare, Deumque creatorem suum concordibus laudare vocibus solent;
contra noxiæ bestiæ, de nocte ad rapinas & cædes excurrentes, & lucifugæ
noctuæ ad ortum illius primæ lucis tremulæ aufugiunt, obcurasque in syl-
vis repetunt latebras, proinde huic auroræ non incongruè iterum prolem-
mate inscribes: *Illuminat & eliminat.* MARIA recens nata hæc mystica

& lucida aurora fuit, dum auream reduxit ætatem, ad cujus ortum mox aves
cœli, hoc est, boni Angeli & piæ fidelium mentes mirè jubilabant; contra
noxia bestia & turpes noctuæ, hoc est: maligni Spiritus, qui priùs orbi do-
minabantur, ad conspectum hujus Mysticæ auroræ fugati, & in antra sua
infernalia redire coacti sunt: & quemadmodum populus ille Israheliticus ad

Ex. 14. 27

ortum auroræ, à durissima Ægyptiorum servitute à DEO liberatus, sicco-
que pede per Mare Rubrum in terram desiderabilem traductus est: impio
contra tyranno Pharaone cum universo exercitu suo in profundo maris
submerso; sic per nativitatem B. Virginis, prout canit Ecclesia, *salus mundi*

Joan. Patr.
Jerofol. lib.
de opere
Menoeh.

credentibus apparuit, dæmoni verò & exercitui ejus exitium ac interitus, dum
hac ipsâ die Delphicum illud Apollinis simulacrum, ex quo hætenus dæ-
mon ad gentiles loquebatur, horrendum edens sonum, in conspectu po-
puli corruit; & sicut quondam in castris Assyriorum in aurora *una Mulier*

tom. 9. Bibl.

Hebræa (Juditham intellige) *fecit confusionem in domo Nabucho lonosor*: ita una

P. P.
Judith. 14.
16.

Mulier Hebræa & Virgo MARIA vix in lucem nata in castris principis te-
nebrarum & in domo Luciferi maximam causavit confusionem; ô piens-
tissima! quam melius de te dicere possumus, quod olim de Juditha p lenis
faucibus prædicatum est: *Tu gloria Jerusalem; tu latitudo Israhel; tu honorificen-*

Judith. 15.
10.

tia populi nostri.
Ad adventum auroræ universa terræ facies exhilaratur: ægri, qui to-
tâ nocte cum accerbis confidabantur doloribus, refocillantur, ac respi-
rant; pecora & iumenta læta ad pascua se parant; artifex, villani & opera-
rii ad labores se se accingunt: *Exibit homo ad opus suum, & ad operationem sua-*

Psal. 107.

23.

usque ad vesperum. Verbo: ad adventum auroræ universa reviviscit natu-
ra. O Bone DEUS, tu es, qui *sanctificatus es auroram & solem*; per auroram

Psal. 73. 16.

SS. Matrem tuam, sub ten-
sus auroræ in lucem natam, & per Solem ejus
Filium, tanquam Sponsum de thalamo Virgineo predeuntem, agnosci-
mus: quid non sperare possumus tui patrocinio tantæ Matris, quæ *Anna,*
Patenque tui?

34 *Consideratio IV. cur B. Virgo juxta piscinam nata?*

S. Ierom. Da-
m. l. 1. 4.
danda c. 15.
&c.
Joan. 5. 3.

7. Nata est autem hæc SS. Virgo juxta S. Damascenum & plures alios Jerosolymis in donio Probatice Joachim & Annæ, hoc est, juxta celeberrimam illam Piscinam probaticam, *ubi jacebat multitudo magna languentium, caecorum; claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum; & quid, obsecro, hoc aliud præsignabat, quam quod mitissima illa Virgo & Mater DEI electa in hoc magno mundi Xenodochio futura esset exoptata salus infirmorum, refugium peccatorum, solatium afflictorum, & omnium languentium animarum securum asylum? sic non immerito huic Mysticæ nostræ Piscinæ Probatice pro lemmate majoribus & aureis characteribus inscribimus: AFFLICTIS SPES UNICA REBUS. O Christiani! ô miseri! ô languidi! imò & desperabundi! respirate: *MARIA*, ait Docteur Mellissus, *omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiâ, denique tota Trinitas gloriâ, Filii Persona carnis humana substantiam, ut non sit, qui se abscondat à colore ejus. Ah quid times, anime mi, accedere ad hanc pietissimam Matrem tuam? Mater est, & sufficit.**

S. Bernh
Sermon. B. Ma-
riæ de Verb.
Apost. f. 53.

S. Ant. in
hunc loc.
Joan 5.
Ludolph.
Cart. p. 1.
cap. 77.

Nata autem fuit, prout dictum est, & quod bene observandum, juxta Piscinam Probatice, quæ habebat quinque porticus, cujus aquæ semper rubebant ex cruore victimarum, quæ in eadem abluebantur Piscina, priusquam in ara DEO per ignem cremarentur. Hæc inquam, Piscina typus elegantissimus Dominicæ Passionis fuit; ita D. Antonius Paduanus: *Piscina est Passio Christi, porticus quinque vulnera ejus*; addit Ludolphus Carthusianus, in eadem piscina illud lignum tempore Christi Passionis esse inventum, ex quo Crux fabricata est, in qua salutis author pependit, & propriâ morte mortem omnium superavit; & juxta hanc Piscinam, observata est in lucem Virgo illa intemerata & innocentissima, & quid hoc aliud præsignavit, quam quod aliquando juxta crucem, ubi vera illa gratiarum piscina pro salute mundi foret adaperienda, stare deberet, ut fidelis salutis nostræ advocata, & coadjutrix redemptionis, non quidem Redemptori nostro commoriendo, sed illi subministrando humanitatem, tanquam Divinitatis instrumentum, quo ipse redemptionem operaretur: *Stabat autem juxta Crucem JESU Mater ejus*; &c. O pietissima, quis non amette?

Joan. 19. 25.


CONSIDERATIO V.

B. Virgini Dolorosæ nomen imponitur , MARIA ;
quod dulce & amarum est , quia amarum mare &c.



Et nomen Virginis MARIA.

Luc. I. 27.

1.  Ur Adam à DEO hoc nomine nuncupatus sit , in prom-
ptu causa est , quia *Homo ab humo* , & Adam ab *ziama*
quæ terram significat. Cur Eva ab eodem Adamo *Eva*
fuerit vocitata , rationem Scriptura addit , quia futura
erat *Mater cunctorum viventium* , hoc enim Evæ nomen Gen. 3. 20.
designat. Sed adverte ; quemadmodum Eva in vita temporali cunctorum
viventium protoparens est , ita B. Virgo Dolorosa in vita spiritali & æter-
na , dum DEUM nobis protulit & hominem , atque sic fidelissima in generis

humani redemptione cooperatrix extitit, longè potiore jure ac ratione cunctorum viventium ac Christi fidelium Mater est appellanda; & nunquid *Rebus conveniens nomen in omen abii*? Hinc haud immeritò inter Doctores ac SS. Patres quæstio exorta est, quare SS. Deipara non Eva, sed MARIA è stavo post natiuitatem suam die à SS. Parentibus Joachimo & Anna vocata sit?

B. Alb. M.
sup. Missus
cap. 60.

Respondet B. Albertus Magnus, nequaquam conveniens fuisse, DEI Matrem Evam appellari: *Cum Sanctissima*, inquit *hæc Virgo primario ducta non sit ad impediendum nos vitâ spirituali, verum ad progignendum è castissimis virginis uteri visceribus DEI Filium, ac Mundi Redemptorem; pariam convenisset, priorè nomenclaturâ neglectâ, unius posterioris curam habuisse.* Magnus Arelius Augustinus alias subdit rationes, quare nomen Eva B. Virgini non convenit: *Eva*, ait *dammavit, MARIA salvavit: illa occidendo obscurit, ista vivificando profuit: illa Eva vocata extitit, ista nomen Eva mutavit, non quidem voce, sed re. Illa omnes homines carnaliter generavit in mundum, ista spiritualiter regeneravit in caelum: illa gratiam perdidit, ista gratiam invenit: illa facta est de letere viri dormientis, ista de corde DEI vigilantis: illa viro suo occasio fuit perditionis, hæc viro, id est, Christo, adiutorium redemptionis &c.* O qualis discrepantia inter utramque! quam inconveniens igitur fuisset, si utrique idem nomen cessisset.

8. August.
Serm. 2. de
Annunt.

Gen. 17. 15.

Sed dices, quare hæc Sacratissima Virgo non fuit appellata *Sara*, vel *Sarai*, quod nomen idem est, ac *Domina & Princeps plurimarum gentium*; quod ad impletum; dum Isaac, generis non duntaxat Hebraici, sed & humuni delictum genuit, ex quo orbis Servator Christus suo tempore erat nasciturus? Et nunquid figurans cum figurato correspondeat, necesse est? Vel cur non nominata fuit *Rebecca*, quæ duplex Mater extitit, dum uno partu Jacob & Esau progenuit; ita, subintrat hic Mellicanus, B. Virgo duplex Mater effecta est, DEI & hominis, Regis & exulis, Christi & peccatoris? Cur non *Rachel*, quæ Joseph in lucem edidit vere *filium accrescentem*, qui elegantissimus Christi tyrius per omnem vitam extitit? Aut quare non *Abigail*, quæ iratum Davidem placavit? *Esther*, quæ Hebraicum populum ab interitu servavit? Vel denique *Anna*, quia; affini à Matribus nomen assumunt proles?

Genes. 25.

25.

S. Bern.

sup. sig.

Magnum.

Genes. 49

22.

1. Reg. 25.

22.

Esth. 8. 5.

Verum enim in verò nullum horum nominum placuit SS. Trinitati, sed voluit, ut *Maria*, pellueter; ita enim insinuavit S. Joachimo & Annæ, Sacratissimis conjugibus per Angelam: *Et vocabis nomen eius MARIAM.* Et quare *Maria* vocata est? Interdum libeat, prudens Lector! inspicere Emblemata in quibus Amartiam malem, ob certam cum aure similitudinem sic nuncupatum, tibi exhibeo, & quia hoc pomum aureum dulcis quidem Saporis est, sed amari corticis, idèò prolemmate inscribere placuit:

S. Vincent.
Ferr. Serm.
1. de Nat.
Deip. & plu-
res ali.

Dulce amarum,

O pieu-

O pietissima Virgo! rectè SS. nomen tuum MARIA cum hoc aureo pommo assimilatur, dulce enim est, sed & amarum, quam veritatem in præfenti consideratione dilucidabimus.

2. Dulce hoc est SS. Nomen MARIA, quia *Dominam* significat: *Sermo- S. In l. r. hb 7. Ety- molog. c. 10*
ne eum Iero inquit S. Isidorus, *MARIA Dominæ nuncupatur: pulchrè quia Dominam gerit.* Ita in omnibus proæmodum linguis ac nationibus hoc sacrosanctum nomen exaruit, & nuncupatur DOMINA; & rectè, si enim Creator ac Dominus univerforum, cui venti, & mare & omnia obediant, *erat iudicis illi*, dignum & iustum est, ut & ipsa omnium nuncupetur Domina creaturæ in. Hinc celestis ille Legatus à SS. Triade ad annuntiandum Verbum incarnandum ad eam missus, non ausus est proprio illam nomine in primo ingressu suo salutare: *Ave MARIA*, sed *Ave gratia plena.* Crisostam subjungit Didacus Stella: *Non eam* inquit, *proprio nomine nuncupavit propter sue dignitatis altitudinem*, non enim in hoc terrarum orbe moris est, ut Imperatores, Reges ac Principes etiam in familiari alloquio proprio nomine saltemus. Disce hinc reverentiam, disce amorem erga hoc SS. Nomen, si enim Domina est, quia peperit nobis mundi Dominum, ubi amor, ubi cultus, ubi nostrum erga eam obsequium? Si in SS. Nomine JESU omne genu flexitur, *caelestium, terrestrium & infernorum*: oportet, ut *Phil. 2. 10.*
 & nec hoc adicissimum Nomen MARIE summa, quâ decet, demissione veneremur.

3. Aliud pulcherrimum argumentum pro Domino MARIE annotavit S. Bonaventura, qui in exemplum formosissimam illam reginam Esther adducit, quam duæ ad Assuerum regem comitate sunt ancillæ quarum uni Esther ob corporis tenebritudinem innititur, altera verò hanc Domini- Esth. 15. 5
 nam suam secuta, defluentia colligebat vestimenta: *Cumque regio fulgeret habitu, & invocasset omnium Rectorem & Salvatorem DEUM, assumpsit duas famu- S. Bonav. in Spec. B. V.*
las &c. Supra quod pereleganter memoratus Doctor Seraphicus: *Duæ famulæ*, inquit *quarum Regina est MARIA, sunt Angelica & humana natura. Humana est famula illa, quæ sequitur Dominam, in mundo colligens vestimenta Domine, hoc est, virtutes, & exempla MARIE: Angelica verò est illa altera, super quam in celo innititur, se sociando ac deorando cum Angelis.* Hinc optimè observat Magnus ille Cancellarius Parisiensis, quod regnum DEI in duas partes divisum rectè dici possit, cuius pars una iustitia, *Joan. Gerfon Tr. 4 in Magnif. Exerc. 5.*
 alia misericordia est; iustitiam sibi Filius reservat, cui Pater dedit omne iudicium, alterum re, in dimidium, hoc est, misericordiam MARIE contulit. Audi & Arnoldum Carnotensem: *Christus*, ait, *est Dominus MARIA- Arnold. Coreot. tr. de laud. Virg.*
RIAD minima, constructa quippe est *super omnem creaturam, & quicunque JESU curvat genu.* *Latini quoque proavis supli et.* O plane inmentiam huius SS. Nominis MARIE dignitatem! Erige te, quicumque tandem es, serve

& Clienſ Mariane ! erige , inquam , te , non enim duntaxat potentem . ſed & clementiſſimam , ac benigniſſimam habes Dominam , quam , ſi ſincero ac filiali amore diliges , in omnibus tuis , tum animæ , tum corporis neceſſitatibus ſenties propitiã : *Mergar* , dicit quidam devotus *Aſceta* , *licet inferis collo tenus , inde cæli Reginam in opem vocabo , miſerationi ejus integrè me committam : nemo enim poteſt inter MARIÆ brachia perire : & S. Ephrem : Nomen MARIÆ , inquit , eſt reſeratorium portæ cæli .* Vide hîc , anime mi ! quàm dulce ſit nomen MARIÆ .

4. Dulce inſuper eſt SS. Nomen MARIA , quia juxta S. Ambroſium idem ſignificat , quàm DEUS *ex genere meo* ; vel potiùs : *Filius DEI ex genere meo* ; quid excellentius , & quid dulcius ? Item *Illuminata & Illuminatrix* : ita D. Eucherus ; ſicut enim luna , teſtis in cælo fidelis , à ſole illuminata univerſæ terræ , cùm plena eſt , de nocte intempeſta ſuam communicat lucem : ita B. Virgo , quæ , *pulchra ut luna* , à Chriſto (Myſtico juſtiæ Sole) participatum lumen non Apoſtoliſ , Evangeliiſtis , primis Martyribus ac Chriſtianiſ duntaxat , dum adhuc in vivis erat , ſed & omnibus Chriſti colis , ac præſertim de ſalute æterna periclitantibus , atque in umbra mortis ſedentibus communicavit , & etiamnum hodie communicare aſſolet . Proin rectè illius SS. Nomen interpretatur *Illuminata & Illuminatrix* . Audiamus S. Bonaventuram : *Ipsa eſt* , inquit , *cujus vita glorioſa lucem dedit ſeculo , ipſa eſt lucerna Eccleſiæ , ad hoc illuminata a DEO ; ut per ipſam à tenebris mundi illuminaretur Eccleſia &c .*

Exponitur ulterius hoc SS. Nomen MARIA , *Stella maris* . Ita Melliffius : *Nomen Virginis MARIA , inquit , quod interpretatum Maris Stella dicitur ; ipſa eſt præclara & eximia Stella ſuper hoc mare magnum & ſpitiolum ſublevata , micans meritis , illuſtrans exemplis .* Et Eufebius Emefeſus auctor antiquiſſimus homilia in Epiphania Domini ita de hoc Nomine diſſerit : *Veniunt* , ait , *Magi Bethlehem , ſtat ſupra domum illam , in qua erat Virgo MARIA , ſtat ſtella ſupra ſtellam , MARIA enim ſtella maris interpretata eſt . Stella itaque Filius , ſtella & Mater ; ſtella oritur de ſtella , ſed major qua oritur &c .* Et quemadmodum per hanc maris ſtellam inter tot ventorum ac procellarum furias navigantes ad opratum diriguntur portum , ne in Scopulos , Syrtes , Scyllas , Charybdes impingant , ac pereant , ita per MARIAM Chriſtiani diriguntur ad gloriam & ſalutem obtinendam æternam ; unde rectè Seraphicus Doctor ; *Legitur* , inquit , *& verum eſt , quod nautarum mos eſt , ut cum in aliquam terram navigare diſponant , unum ſtibus eligant , cujus ſigno luce radiante in eam , quam deſiderant , patrem , poſſunt ſine errore adduci : Tale ceriè officium eſt Stelle noſtræ MARIÆ , que navigantes per mundi mare in navi innocentia , vel penitentiæ dirigit ad litus cæleſtis patriæ .*

Vide

In Ciro.
Menſtr. die
28. S. Eplar.
Crat. de
Virg.

S. Ambroſ.
lib. de la-
ſtitut. Virg.
c. 5.
Eucher.
lib. 2. in-
ſtruct. c. 5.

S. Bonav.
in ſpec.
B. Virg.

S. Beroli.
hom. 2. ſup.
Miffus Eu-
feb. Emef.
hom. in
Epiph.

S. Bonavent.
in ſpec.
B. Virg.

Vide ex his, anime mi! atque considera, quàm dulce ac gloriosum sit hoc Sacrosanctum Nomen MARIA; Et si Romani olim in omni hostili incurfu ad suum Capitolium confugiebant, Babylonii ad turrim Babel, Burgundi ad Burgum &c. ita Sodales ac Clientes Mariani ad MARIAM, velut ad turrim fortissimam contra omnes inimicorum assultus se conferant, *quæ Turris fortitudinis est à facie inimici*. Imò hoc SS. Nomen non turris dumtaxat fortissima est, sed & civitas inexpugnabilis, ita Vates Regius: *Qui diligunt Nomen ejus, habitabunt in ea*: hoc est, sub securissimo tanti nominis patrocínio, tanquam in munitissimo propugnaculo contra omnes hostium incurfus. Audi pro tuo solatio & S. Birgittam, imò ipsam SS. Deiparam ad hanc Divam loquentem: *Omnes Demones verentur hoc nomen, & timent, qui audientes hoc nomen MARIA, stridim relinquant animam de unguibus, quibus tenebant eam*.

1. fil. 60. +
Psal. 62. 7.

S. Birgitt.
lib. 1. Rev.
cap. 9.

9. Verùm progrediamur in expositione hujus SS. Nominis MARIÆ ulterius; & quid audio? ergo hoc dulce Nomen amarum sit? quinimò amarissimum: *Myrrha maris est*, ita SS. Ambrosius, Hieronymus, Epiphanius & alii, quod colligunt ex duobus nominibus Hebraicis, videlicet *Mor* quod myrrham, & *Jan*, quod mare significat; fuit ergo hæc dulcis Virgo præ cunctis quidem mortalibus gratia plenissima, sed & innumeris ac plane immensis amaritudinibus in anima repleta, quæ jam tunc temporum intervallo vix in lucem edita cum Noemi dicere poterat; *Ne vocetis me Noemi; id est, pulchram, sed vocatis me Mara, id est, amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens*. Et si S. Joanni Damasceno, S. Eonaventuræ, B. Alberto Magno ac pluribus aliis SS. Patrum credimus, juxta etymon sui SS. Nominis MARE AMARUM per omne vitæ curriculum extitit, hoc enim propriè illius Nomen indicat. O Beatissima! Si conveniunt rebus nomina sepe suis, quid adhuc erit de te? *Martyres*, inquit S. Joan. Damascenus, *à glorioso passionum triumpho nominantur, & MARIA a futuro dolore capit nomenclationem, dum mare amarum interpretatur*.

S. Ambros.
lib. de In-
finit. Virg.
& alii.

Ruth. 1. 20.

S. Joan.
Damascen.
l. 4. cap. 15.

Perelegantem de hac veritate nobis subministrant figuram Sacræ Pagine. Cum regnante Pharaone in Ægypto immanissimo tyranno omnes Hebræorum masculi in profluentem, velut canes vita indigni, abjicerentur, & amarissimus parentes inter ac amicos exoriretur luctus, Amramus & Jocheba Israelita & piissimi conjuges filiam calamitoso tunc temporum intervallo natam in memoriam hujus ac tantæ amaritudinis MARIAM, id est, inuuit Cornelius & passim alii, *Myrrham maris* appellarunt, quæ Maria Exod. 1. 4.
Moyfen fratrem suum germanum in scirpea fiscella in Nilo expositum, ambulans in ripa observavit, matricque jussu Therncut filix Regis nutriendum, & donec adolefceret, educandum reddidit. Tandem grandior facta & permanens virgo, sicut Moyfes virorum, ita illa mulierum dux in transitu maris

Exod. 15. 20

Rubri extitit: *Sumpsit ergo MARIA Prophetissa, soror Aaron, tympanum in manu sua, egressæque sunt omnes mulieres post eam &c.*

S. Ambros. Exhort. ad Virg. 1. Reg. 25.

Vide hic, prudens Lector! antiquissimam Mariani Nominis etymologiam. Hæc MARIA Virgo, subintrat hic D. Ambrosius, soror Moyſis & Aaron, typus fuit intemeratæ Virginis ac Matris DEI Mariæ, illa myrrha maris in umbra vocabatur, & hæc in veritate erat myrrha maris amarissima, inò mare amarum & pelagus omnium dolorum: *Sicut nomen ejus, sic & ipsa.* Et licet in mare diversa se effundant flumina, ac desuper dulcibus rigetur cæli pluviis, mare tamen amarum perseverat, unde lemma: *Nil de falsedine Inquis: ita & in mare mysticum, MARIAM, quamvis omnia flumina, id est, teste S. Bonaventura, gratiæ & charismatum dona intrare soleant nil tamen hoc amare quidquam de falsedine perdit, sed mare amarum permanet: Sicut nulla ait Hadrianus Lyraus, in mari gutta est, qua amara non sit, sic nullam Marianæ vitæ momentum, quod plurimarum afflictionum & ærumnarum non imbuat amaritudo.* Et hoc significat SS. Nomen MARIA, cuius si veri filii ac clientes esse discipimus, sine animi amaritudine recordari non possumus.

S. Bonav. de laud. Virg. cap. 7. Hadr. Lyr. in Trifag. Paula 9.

7. Habet autem hoc admirabile & gloriosum Nomen cinque litteras, dignas, ut à nobis intellectu attentiore considerentur. De Davide tum adhuc puero pastoritio recensent Regum libri, quòd contra Goliath pugnaturus cinque limpidiſſimos lapides de torrente elegerit, quorum unum fundæ imposuit, in quo nomen *Josue* (per anagrama O JESU) erat exaratum, in cujus SS. Nominis virtute gigantem prestravit, & indignem ab eo reportavit victoriam: *Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & funda jecit, & circumducens percussit Philisthæum in fronte: & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suam super terram &c.* En perelegantem typum SS. Nominis JESU & cinque SS. Vulneram ejus, unde rursus S. Bonaventura: *Sicut Christus, ait, cinque Vulneribus suis comulit plene remedia mundo; sic MARIA suo sanctissimo Nominis confert quotidie peccatoribus veniam in hoc mundo: intellige per potentissimam suam intercessionem, quia Mediatrix, Adjutrix, Reparatrix, Illuminatrix, & Advocata est, ita SS. Nomen ejus MARIA.*

1. Reg. 17. 49.

S. Bonav. in Sp. s. Virg. cap. I.

In lor. Clav. s. in unc. loc. Prol. tri & alii Judith 16. 11.

De fortissima Judith commemorat Sacrarum litterarum Interpretes, quòd cinque pretiosis gemmis, quas in Sandaliis suis collocaverat, Holofernis animum obæcaverit, atque in sui amorem attraxerit: *Sandalia: jus aperuerunt oculos ejus &c.* Plus virtutis in Nominis MARIE, singulari enim litteræ pretiosa sunt gemmæ, quibus animæ tuæ hostes poteris debellare, &c.

M. *Margaritam* denotat, de qua lemma: *Celo sacunda parente*, solet enim Margarita è distillante, limpida & purissima roris cælestis guttula confici, & intra concham reponi: ita in utero B. Virginis Verbum Divinum cum natura humana hypostaticè unitum est.

A. *Adamantem* indicat, de quo lemma: *Gemmâ pretiosior omni*. Talis adamas B. Virgo erat, cujus dignitas tanta est, eò quòd Mater DEI fit, ut, teste Doctore Angelico, non solum omnium hominum, sed & Angelorum excedat dignitatem, excellentius enim est esse Matrem Principis, quam minitrum, &c.

R. *Rabinum* designat, de quo lemma: *Cruore notabilis ipso*; quò enim rubicundior, eò pretiosior esse solet, hinc & rubore suo passionem exprimit. Ejusmodi rubinus SS. Deipara in cruenta Filii passione extitit, & licet ipsa Sanguinem suum non fuderit, Christi tamen pretioso Sanguine stans juxta crucem abundè rigata, atque delibuta est, ubi *Sanguis sanguinem tetigit*.

I. *Jaspidem* demonstrat cum lemmate: *Virore perenni*. Est autem Jaspis subviridis coloris & pellucidus, spei humanæ Symbolum; sed optimus ille est, cui alba linea transversa est; estque singulare, teste Dioscoride, contra venena & veneficia amuletum. O Beatissima Virgo; quid SS. Nomen tuum aliud nobis est, quàm ejusmodi salutifer Jaspis, ipes & amuletum contra omnes diabolicos & malorum insultus, ac præsertim tunc in ultimo agone, ex quo nobis pendet æternitas? *Qui hoc nomen retinet*, ait Seraphicus, non expavescet in puncto mortis.

A. *Amethystum* ostendit cum lemmate: *Miscentur viola rosæ*. Ita S. Isidorus Amethystum describit: *Amethystus purpureus est permixto violaceo colore & quasi rosæ nitore*; Symbolum autem perfectæ charitatis & humilitatis est. Et quid, obsecro, humilior Ancillâ Domini? & quis unquam majore in DEUM & proximum excelluit charitate? O MARIA, finio cum Mellifluo, *O Nomen suavissimum: Certe non sum dignus te nominare, sed si non suus dignus propter me, sum dignus propter te, quia tu es digna nominari, & ab omnibus amari, & revereri, quia per te gratiam acquisimus, & gloriam impetramus.*

CONSIDERATIO VI.

**B. Virgo nunc trimula in templo præsentata Cor
suum SS, Trinitati in perfectissimum amoris & doloris
holocaustum consecrat.**



Odoratus est Dominus odorem suavitatis.

Gen. 8. 21.



Iholocaustum illud odoriferum, à Noë post universalem orbis cataclysmum DEO T. O. M. in ara publica litatum, adèò Divinæ Majestati placuit, ut iram ejus non duntaxat placaret, sed & insuper sanctè promitteretur :

Nequaquam ultra maledicam terra propter homines, &c. Quantò magis Divinæ Bonitati oportet fuisse acceptabile illud suavillimum Sacrificium, quod beatissima ac intemerata Virgo MARIA, nunc trimula, in templo à SS, Parentibus præsentata, SS. Trinitati obtulit, dum videlicet quid.

quidquid habuit, quidquid potuit, quidquid erat, imò & cor suum totum in gratissimum holocaustum DEO consecravit, de quo fragrantissimo Sacrificio longè meliori jure dicere possumus. *Odoratusque est Dominus odorem suavitatis.* Proinde Emblemati nostro, in quo COR immaculatum hujus tenerrimæ Virginis DEO in altari in suavissimum amoris & doloris holocaustum offertur, pro epigraphæ inscribere placuit:

In odorem suavitatis.

Hanc in templo præsentationem hujus SS. Virgunculæ pulcherrimè in Sacro Epithalamio adumbravit dilecta illa Sulamitis, quam, ubi Sponsus de deserto & agro suburbano in regiam suam gradatim ascendentem conspiciatus est, eam virgulæ fumi ex optimis aromatibus myrrhæ & thuris & universi pulveris pigmentarii compositi assimilavit: *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrha & thuris & universi pulveris pigmentarii?* Cant. 3. 6.

O Beatissima Virgo, tu es illa Sulamitis & mystica illa fumi virgula, dilectissimo Sponso tuo, Spiritui Sancto jam tunc in tenella ætate suavissimum virtutum spirans odorem: *Virgula*, inquam, non solum ob puerilem ætatem, sed etiam ob profundissimam humilitatem; parvula quidam virgula, sed rectissima, quia nullo peccato distorta; virgula ex myrrha præstantissima ad perfectam carnis, omniumque passionum mortificationem, & ex thure simul composita, quia soli DEO per orationem & altissimam contemplationem dedita: *Et universi pulveris pigmentarii*, hoc est: omnium virtutum aromatibus, quæ in singulis resplendent fidelibus, ornata: *Quæ est ista, subintrat hinc S. Hieronymus, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus? & bene quasi virgula fumi, quia gracilis, & delicata, quia Divinis extenuata disciplinis, & concremata intus in holocaustum incendio pii amoris & desiderio charitatis, &c.* S. Hieron. tom. 2. ep. 10. ad Paulum & Eustachium.

2. Olim in Levitico præcepit DEUS, quatenus sibi populus electus spicas virentes & præcoquas in Sacrificium offerret: *Si autem obruleris munus primarum frugum tuarum Domino de spicis adhuc virentibus, torrebis igni, &c.* Per ejusmodi spicam virentem, de qua verum frumenti granum (Christus JESUS) prodiit, in cruce mortificandum & multiplicandum, rectè hanc tenellam & incontaminatam Virgunculam in templo præsentatam intelliges, quæ jam tunc SS. COR suum, velut frugum primitias, igne Divini amoris coctas, DEO in Sacrificium obtulit: *Velut ignis ferrum*, inquit S. Ildephonsus, *sic Spiritus Sanctus illud cor totum decoxit, incanduit & ignovit, ita ut in illo nihil sentiretur, nisi tantum ignis amoris DEI.* S. Ildeph. 1. de A. E.

O anima Christiana, si introspexisses jam tunc in hoc purissimum corculum illibata illius Virgunculae, quæ à primo Conceptionis momento Spiritu Sancto plena extitit, & in qua usus quoque rationis anticipatus fuit, quid, obsecro, aliud vidisses, quam fornacem ignis ardentis, de qua sanctæ flammulae assidui in DEUM amoris, velut ab igne perpetuo jugiter in cælum volabant: *Ignis autem in altari semper ardebit?* Proinde jam tunc, prout testis est Seraphicus Bonaventura, de noctis medio de lectulo suo surgere solita est, & pergens ante altare templi cor suum ab omni sordè alienissimum in perfectissimum DEO offerebat holocaustum. O quam tepidum è contrario est cor nostrum! non absimili ollæ aquis impletae, quæ ad ignem posita quidem ebullit, sed semota rursus tepescit; ah quoties ignita & inflammata habemus desideria, & mox iterum cor nostrum in antiquum frigus abit! heu quam meritò nobis timendum illud Apocalypseos: *Quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.*

3. Recordor hinc illius Sacrificii, quod quondam Abraham & Jephthe, DEO litarunt. Ad Abraham dictum erat: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, & vade in terram visionis, atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montium, quem monstravero tibi.* Qui sine mora paratum se obtulit, ad montem perrexit, & ubi omnia ad immolationem & holocaustum erant præparata, magno animo strinxit gladium, filio vitam, quam prius illi dederat, extincturus. Et ecce adest in tempore de cælo nuntius: *Non extendas manum tuam super puerum, neque facias illi quidquam.* Bone DEUS! quid hoc est? Ad quid, obsecro, DEUS Abrahamum iussit Sacrificium offerre, si nunc prohibet ferire? Et nunquid DEUS in suo decreto est omnino immutabilis, non physicè duntaxat, sed & moraliter, ita ut ex animi inconstantia aliud velle non possit, quam quod semel decrevit: *Ego enim Dominus & non mutor?*

Inspiciamus modò & Sacrificium Jephthe, de quo recensent Sacræ Paginae, quòd ad cruentum prælium contra Ammonitarum Regem accingendus hocce votum fecerit: *Quicumque primus fuerit egressus de foribus Domus meæ, mihiq; occurrerit revertentem cum pace a filiis Ammon, cum holocaustum offeram Domino.* Vicit Jephthe, hostem debellavit, rediit: Victor gloriosus, & ecce prima, quæ ei de domo sua occursum venit, Jephthas, seu ut alii vocant, Scila unica filia fuit, quam mox juxta votum suum Supremo Numini in holocaustum destinavit: *Et fecit et, sicut voverat,* dum eam non tantùm gladio mactavit, sed & jugulatam in holocaustum in honorem DEI in igne cremavit; verùm nullus in hoc litando Sacrificio aderat de cælo nuntius; nullum hic audiebatur cæleste oraculum; nullus, qui Patrem prohiberet, aut manum tene, et ne gladium in innocentem vibraret filiam? Proh Deam immortalem! quanta in utroque Sacrificio inæqualitas!

Respondet dilucidè ad rem nostram Magnus Aurelius Augustinus, F. August. quòd DEUS in Abrahamo potius cor & affectum, quam effectum exqui- ferm. 37. de ferit: *Affectum tuum*, ait, *inquisivi*, non factum exegi, quâ bonâ & promptâ temp. tum patris, tum filii voluntate DEUS contentus erat: & pergit idem san- Id. tom. 2. tit. de 4. virtut. charitatis. ctus Ecclesiæ Doctor: *Duis a te DEUS expetit? quod Abraham illi dictum est: da mihi unicum dilectum filium tuum; tibi dicit Sapiens: da mihi, fili, cor tuum, offer Sacrificium, contritionem cordis Domino, &c.* En cordis oblatio DEO acceptabile holocaustum est, super omne aurum & Topazion altimandum.

Econtra nec Jephthe, nec Jephthas filia cor suum DEO consecrârunt, dum uterque invitus ac necitus, scilicet etiam vestimentis, & non nisi magno cum luctu & ejulatu Sacrificium Domino litârunt: *Propterea*, sunt verba Divi Anastasii Nicæni, neque Pater erat dignus beneficio Abrahæ post illam incirculuitatem & voti pœnitentiam & vestium dilacerationem & lamentationem: neque filii Isaci vita post impium luctum & duorum mensium ejulatum, ut que judicari hoc Sacrificium esse quavis calamitate gravius.

O beatissimi Parentes Joachim & Anna, quàm longè excellentius vos DEO obtulistis Sacrificium, dum Filiolam vestram MARIAM vix trimulam, charissimum pignus, DEO promptissimo animo & corde ad omnia parato in templo consecrâstis; ô gratum Divinis oculis munus Virgo trimula, sed meritis jam grvida, quàm mox Pater æternus in filiam, Filius in Matrem, Spiritus Sanctus in Spensam, & omnes Angeli in Reginam suam adoptârunt! ô prodigium, dignumque Angelis & hominibus spectaculum Opar beatum Joachim & Anna, exclamat S. Joannes Damascenus, ro- S. Joann. Damascen. orat. de B. V. Nat. bis omnis creatura obstricta est; per vos enim donum omnium donorum præstantissimam Creatori obtulit, nempe castam Mariam, quæ sola Creatore digna fuit.

4. Salomon Israelitarum Rex DEO quondam integros ovium greges & taurorum armenta in holocaustum præsentavit, quorum cruore magnificum illud templum, à se recens exstructum dedicavit, consecravîtque: *Mactavit igitur Rex Salomon hostias, boum viginti duo millia: arietum centum viginti millia, & dedicavit domum DEI Rex & universus populus.* Plus vos DEO dedistis, ô SS. Parentes Joachim & Anna, plus, inquam dedistis, & infinities plus, dum Sacratissimam Filiam vestram nunc tertium ætatis annum agentem SS. & individua Trinitati in Sacrarium & in vivum templum DEI viventis obtulistis, atque sic longè eminentiore modo illud templum Hierosolymitanum, quàm olim Salomon, illustrâstis.

Saba Regina Auftri, quæ de finibus terræ ad Salomonem Hierosoly mam venerat, ut ejus sapientiam audiret, inter dona huic sapientissimo Monarchæ præsentavit centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis, gemmasque pretiosas, &c. *Non sunt allata ultra aromata tam multa, quam ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni.* Plus dedit trimula hæc Virguncula MARIA Regi immortalis & invisibili, dum ei totum cor suum in amoris tesseram & doloris holocaustum obtulit: *Bonus homo*, inquit Veritas, *de bono thesauro cordis sui profert bonum.* O cœli Principes! videte, & considerate Reginam vestram, à SS. Parentibus vestitu deavato adornatam, & omni virtutum genere ac varietate circumdatam, nunc in templo diu notuque Domino virtutum assistentem; in veritate non sunt allata ultra aromata tam rara, ac tam multa virtutum, quam ea, quæ dedit Regina vestra Regi pacifico Salomoni, dum ei totum SS. Cor suum (verè Cor secundum COR DEI) consignavit, & in paratissimam victimam contradidit; hic verificatum fuit illud Proverbiorum: *Multæ filiæ congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Ita est, ô Beatissima! tu supergressa es universas.

3. Reg. 10. 10.
Luc. 6. 45.
Proverb. 31.
29.

Gen. 49. 17.

Jacob Patriarcha per filios suos tempore communis egestatis Josepho potentissimo tunc Aegyptiorum Proregi optimos quosque fructus de Chanaan transmisit: *Sumite de optimis terræ fructibus in vasis vestris, & deserte viro munera - - - DEUS autem meus Omnipotens faciat vobis eum placabilem.* O beatissimi conjugum Joachim & Anna, vos revera in templo optimum fructum vestrum DEO obtulistis, sanctissimam nimirum ac intemeratam Filiam, de qua prodiit dulcis fructus JESUS. O pientissima Virgo, facias & nobis miseris peccatoribus hunc Omnipotentem DEUM ac Filium placabilem: *DEUS autem Omnipotens faciat vobis eum placabilem, &c.*

Plinius
lib. 11. Na-
tural.

5. Vis insuper scire, qualem in templo vitam hæc SS. Virgo usque ad felicissimam illam desponsationem cum S. Josepho duxerit? Audi, quid Plinius de melliferis apibus commemoret, qui libro 11. Naturalium docet, quod Regem suum summo in honore habere soleant, quem in campum prodeuntem non duntaxat officiosè comitantur, atque pro illius salute generoso animo, si quod prælium cum fucis & adversariis exurgat, vitam exponunt, sed etiam in alveari suo peculiarem thronum ex optima cera ei parant, quem redolentibus floribus cingunt & adornant, in quo Rex ipse solus sine aculeo reipublicæ præsidere solet.

Quid aliud erat SS. Virgo per duodecim annorum spatium in templo commorans; quam talis argumentosa apicula, quæ jam tunc temporis DEI Filio & Regi suo venturo ex virginali cera illibata carnis suæ indefesso studio ac labore splendidissimum thronum præparavit, eumque omnigenis virtutum floribus exornavit, in quo de sinu Patris paulò post descensurus para-

tum sibi locum inveniret; & sicut illa columba Noemica post diluvium nullum sibi locum in terra invenit, ubi quiesceret pes ejus, nisi in arca Noemica; sic Filius DEI inter omnes mulieres nullam sibi sedem invenit, nisi in hac SS. Virgine; proinde merito à S. Bonaventura appellatur: *Thronus gratia DEI*, & ab Hugone: *Thronus DEI in columna natus*.

Genes. 8. 9.

S. Bonavent.
sup. c. 4. &
Hugo sup.
Eccl. 24.

Cæterum mirantur Gentiles ingens illud prodigium, quòd olim Claudia, Virgo Vestalis, ad probandam virginitatem suam navim onustissimam in medio Tyberis innotam hærentem, quam nullæ hominum, aut equorum vel bouum vires è statione movere poterant, unicâ zonâ suâ, quâ erat præcinctâ, ad navim alligatâ, facillimo conatu, eò quòd voluit, trahere poterit, quòd miraculum DEUS, teste S. Augustino, ad commendandam virginitatem edidit. Quantò magis admirari nos oportet, qui veræ fidei lumine illustrati sumus, quòd una Jessæa Virgo, non Claudia, sed clausa in templo, per funiculum orationis & altissimæ contemplationis suæ ipsum omnipotentem DEI Filium de sinu Patris ad se in terram in sinum suum attraxerit? Audi Oforium: *Venit, inquit, in templum MARIA, ut pugnam cum DEO inerat, & DEUM superet, ac in terram dejiciat: templum verò est locus hujus certaminis, & licet DEUS ex pura gratia decreverit in mundum venire, & homo fieri, voluit tamen mundum ad eum dignè suscipiendum disponi, & ut mundus id mereretur, non quidem de condigno, sed de congruo, ut S. Thomas, aliique docent; sed hoc meritum de congruo impletum non fuit, donec MARIA in mundum veniret, & suis meritis ac oratione DEUM à cælis in terram àduceret, &c.*

Livius, &
ex eo S.
Aug. lib. 10.
de Civit.
cap. 16.
Ofor. S. 3.
Tom. 3.

6. Mirum est, quales ac quantas impensas olim David Rex pro novo ædificando templo Salomoni filio suo reliquerit: *Ecce ego, inquiebat, in paupertate mea preparavi impensas Domus Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum; hoc est, juxta computum Cornelii & aliorum interpretum: Bismille & quadringentos milliones aureorum: & causam subjungit præfatus Rex: Opus namque grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed DEO.* Hoc ipsum, anime mi, longè meliori jure asserere possumus de SS. Corde B. Virginis MARIÆ, nunc trimulæ à pientissimis Parentibus suis DEO T. O. M. in novum templum præsentatæ; ò verè opus grande, dum non homini, sed DEO à Spiritu Sancto habitatio præparanda erat, in qua habitaret ipse DEUS cum hominibus! ò quot pretiosis virtutum gemmis, quot naturæ & gratiæ donis hoc mysticum templum exornavit Architectus tam nobilis, qui erat Spiritus Sanctus? Et si quondam formosa illa Esther, antequam potentissimo Perfarum Monarchæ Assuero in Sponsam præfentaretur, prius odoriferis unguentis, oleo myrrhino & delicatis aromaticis inungi, & pretiosis ornari debuit vestibus, ut uni Regi & homini mortali ac fragili placeret: *Quomodo gratiâ & virtutibus, subintrat*
huc

Esth. 2. 7.

48 Consideratio VI. De B. Virgine in templo presentata.

hic Cornelius, uncta & ornata fuit B. Virgo, ut feret Sponsa DEI & Mater Christi!

7. Quæres hic, qualem vitam B. Virgo in templo duxerit, antequam ab Angelo salutaretur, & cum S. Josepho desponsaretur, an activam, vel contemplativam? Respondeo, quod utramque, hic enim veneficatum fuit illud Apocalypsi: *Mulieri datæ sunt duæ alæ, & Mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à DEO.* Per has duas alas SS. Patres vitam B. V. activam & contemplativam subaudiunt, per solitudinem verò, templum Hierosolymitanum, ubi in cubili, vel etiam in Sanctuario à reliquorum Lominum consortio separata diu noctuque DEO ferventissimis Spiritus ardoribus inferviebat: *Hanc sibi regulam, ait S. Hieronymus, B. Virgo statuerat, ut a mane usque ad horam tertiam orationibus insisteret; a tertia usque ad horam nonam externo opere se occuparet, à nona vero iterum ab oratione non recedebat, quò usque illi Angelus appareret, &c.*

S. Hieron.
cit. a S. Bonavent.
in Medit. cap.
3.

Observant autem Patres, quod hæc piētissima Virguncula non singulis duntaxat diebus ordinario Sacrificio Matutino sed & Vespertino maximo spiritus cum fervore interfuit, per quæ cruenta Sacrificia Agni videlicet Matutini & Vespertini, atque aliorum holocaustorum & victimarum clarissimè, velut in speculo futuram Messia passionem, ac cruentam crucis mortem prævidit, quam non sine lacrymis ac suspiriis jam tunc tenella Virgo meditabatur; omnia enim ista legalia Sacrificia Christum JESUM patientem & Crucifixum juxta Cornelium & alios præsignabant. Hinc collige, anime mi, hujus Sacratissimæ Virginis & amorem & dolorem, quibus jam tunc innocentissimum Cor ejus erga venturum orbis Redemptorem & genus humanum in peccatis deperditum afficiebatur. O quantum obligati sumus huic tenerrimæ Virgini, quæ nobis misellis jam tunc potissimum Divini Verbi incarnationem ac passionem promeruit! Fateor cum S. Bernardo, *captus sum amore hujus Virginis &, Matri DEI MARIÆ, quam semper amavi, in qua post DEUM omnis mea spes, illam unice diligo, illam inquirō, illam videre concupisco; hæc est amica mea, illa pulchra illa dulcissima Virgo, &c.*

Exod. 29. 38.
Dionys. à
Lexemb. in
fest. præ-
sent. B. V.
Mariæ.

S. Bernh.
sup. sav.
Reg.



CON-

CONSIDERATIO VII.

Consideratur puritas Dolorosæ Virginis, primæ inter omnes vorum Virginitatis DEO emittentis.



Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?

Luc. 1. 34.

1. **B**N quo pretio in veteri quondam Testamento virginitas fuerit, abunde patet ex Seila Filia Jephte, quæ, cum ex patre intellexisset, se ex voto ejus ob reportatam contra Ammonitas victoriam DEO T. O. M. in victimam esse destinatam, voluntati quidem parentis non contradixit, sed ultro sese ob amorem patriæ morti & immolationi obtulit, verum virginitatem suam, & ætatem virginalem nunc nuptiis opportunam duobus mentibus in montibus amaris deflevit lacrymis: *Dimitte me, ut duobus mensibus circumceam montes, & plangam virginitatem meam cum Sodalibus meis,* *Judic. 11. 37.*
- Mater Dolorosa,* G erat

cunctam in tuo carnali ævo valde triste, ac dedecorofum, sine prole vivere, sine hærede mori, hinc steriles maledictæ dicebantur.

Luc. 1. 34. His non obstantibus B. Virgo inter mortales omnes prima votum virginittatis Supremo Nomini emittit: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Quibus verbis juxta mentem SS. Patrum castitatem Angelico Nuntio prætulit, & maluit esse Virgo, quàm Mater Christi præcisè cum jactura castittatis, proinde utrumque de congruo meruit, ut Virgo perpetua permaneret, & simul Mater DEI fieret: *MARIA*, inquit S. Ambrosius, *signum pura virginittatis extulit, & intemeratis virginibus pium Christi vexillum levavit.* Imò quod plus est, juxta mentem illuminatissimorum Theologorum, Sacratissima Virgo, quia usum rationis ad spiritualia jam à primo immaculatæ Conceptionis suæ instanti habuit, jam in utero materno voto explicito & absoluto DEO virginittatem suam consecravit; rationem assignant docti Theologi, quia SS. Deipara jam tunc Majestatem Divinam & immensam DEI pulchritudinem, tanquam entis purissimi contemplata erat, unde summo perè in ejus amore exarsit, eumque sibi in unicum & castissimum Sponsum, qui *pascitur inter lilia*, castisque oblectatur virginibus, elegit.

Cant. 2. 16.

Isa. 7. 14.

Cant. 7. 2.
Cornel. hic.

Psal. 44. 16.

Hic verificatum fuit illud Isaïæ Prophetæ: *Ece, Virgo concipiet, & pariet filium.* O quàm benè de hac purissima Virgine & Sponsa sua Divinus ille Sponsus: *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus est liliis;* supra quòd Cornelius: *Venter B. Virginis fuit acervus tritici, id est, Christi, qui cibus & panis est Christianorum, vallatus liliis, id est, virginibus, quarum antesignana & princeps extitit B. Virgo MARIA: Adducuntur Regi Virgines post eam;* cui Virgineæ Matri, candoris sui integritate omnes creaturas, imò & Angelos longissime superanti, pro Symbolo candidissimum lilium statuimus cum lemmate:

Virginei laus prima pudoris.

S. Epiph. lib.
de laud. Ma-
riæ.

Sicut enim lilium flores supergreditur omnes, sic B. Virgo, ait S. Epiphanius, *est lilium immaculatum, sublimior Angelis facta est, superior ipsis Cherubim & Seraphim, placens Christo Regi, à DEO in honore habita tanquam ancilla digna & Mater sancta, immaculata, solo DEO excepto cunctis superior existit.*

2. De Noë Patriarcha recensent sacræ litteræ, quòd cessante universali diluvio, & arca super montes Armeniæ requiescente, ut tempestatem exploraret, corvum & columbam dimiserit; corvus, quia sufficientem sibi etiam in submersorum, tum hominum, tum pecorum cadaveribus invenit, benefactoris sui, tanquam ingratus hospes, oblitus, non amplius in arcam reversus est, sed columba, *cum non invenisset, ubi requiesceret pes ejus, re-*
versa

Genes. 8. 9.

versa est ad eum in arcam, extenditque menum, & apprehensam intulit in arcam. Res mira, quod ista columba non potuerit in orbe reperire locum, ubi requiesceret pes ejus, & tamen corvus invenit sibi locum, ubi habitaret, & cibum, quo se reficeret? Observat hîc S. Vincentius Ferrerius, quòd per dictam columbam Spiritus Sanctus debeat subaudiri, qui in veteri Legge, & in carnalibus illis sæculis nullam sibi & VERBO incarnando dignam habitationem potuit invenire, neque voluit hæc candidissima columba cum immundo corvo in cœno, luto & fœtore immundorum humanorum cordium sibi requiem figere; quapropter justus ille Noemus, hoc est, Pater Æternus, de novo circa vesperam mundi eandem pacificam amandavit columbam, quæ, consideratis omnium purarum creaturarum cordibus, solum in purissimo Corde B. V. MARIÆ primam sibi sedem, & VERBO incarnando optatam requiem invenit, ex quo SS. & Virgineo Corde, velut ex oliva speciosa virefcentem illum ramusculum, hoc est, Christum, qui ab oliva nomen fortitur, mundo naufrago in signum reconciliationis in manus paternas deportavit: *Venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.* Gen. 8. 11.

S. Vincent.
Ferrer.
serm. in Vi-
gil. Pentec.

Confidera ex hoc, anima Christiana, quàm mundum fuerit, & quàm purum, atque ab omni peccati labe alienum Sacratissimum COR MARIÆ: *Si cæli non sunt mundi in conspectu ejus; quàm mundum igitur oportuit fuisse Job. 15. 15.* illud COR Virgineum, quod ipsum DEUM ad se de cœlo attraxit, *qui est Sap. 7. 26.* candor lucis æterna? Et si olim arca illa Testamenti, in qua manna cum virga Aaronica asservabatur, non solum aureâ per circuitum coronâ redimita, sed & extrinsecus atque intrinsecus purissimo auro vestita, & ornata fuit: *Et desurabis eam auro mundissimo intus & foris, &c.* Quantò magis Sacra- Exod. 25. 11.
tissimum COR Virginis ac Matris DEI, velut arca animata, in qua requiesceret ipse DEUS, ab omni forde debuit fuisse alienum? Ah quoties intrat ad nos in Divinissimo Epulo ipse DEI Filius, & cor nostrum adhuc tam tepidum, tam languidum, tam durum, ne dicam, tam immundum est? *Præpara- 1. Reg. 7. 3.*
te corda vestra Domino &c.

3. Considerâti aliquando, prudens Lector, illa notatu dignissima verba, quæ Christus pietissimus Redemptor tuus, nunc de Virgineo Matrîs suæ utero progrediens, ad Patrem locutus est, ac tunc demum, cùm in ligno crucis in manus ejusdem Patris Spiritum commendaret, de novo repetiit: *Quoniam tu es, inquebat, qui extraxisti me de ventre: spes mea ab uberibus Ma- Psal. 21. 9.*
tris meæ. Quid dicis, ô mi JESU: *Qui extraxisti me de ventre?* Tertullianus antiquissimus legit? *Avulsisti me de ventre?* & cur, obsecro: *Avulsisti?* adverte, quod ab aliqua re vi avellitur, fortiter ei adharere debet; sed Christus à ventre Matrîs vi avulsus est, ergo fortiter ei adhæsit; ergo etiam, repones, in vitus in lucem natus est?

Pfal. 18. 6.

Abfit hoc à Divinissimo CORDE JESU, cùm jam tunc Christus in utero Matris existens, amore hominum incitatus, velut gigas acceleravit ad currendam viam redemptionis nostræ; sed Scriptura per hoc ostendit, quantum Christus sibi complacuerit adhuc diutius in purissimo Matris suæ

3. Reg. 10. 13.
Cant. 1. 16.

utero, imò & in Corde ejus commorari, in quo velut pacificus Salomon in suo eburneo throno, velut Sponsus in florido suo lectulo, velut Sol justitiæ in placido Virginis signo, velut vermiculus tenerrimus in suo calathisco, & velut gemma pretiosissima in sua concha, optatissimam sibi sedem elegit. Hinc cùm de cruce pro omnium salute passus & mortuus deponeretur, de novo in eodem sinu & pectore materno requiescere voluit, & quem-

Joan. 19. 41.

admodum ejusmodi sepulchrum elegit, *in quo nondum quisquam positus fuerat*, ita priùs cùm incarnaretur, ejusmodi cor & uterum elegit, *in quo*, prout ob-

Sim. Cass.
lib. 13. hic

servat Simon de Cassia, *nondum quisquam positus fuerat, neque ponendus erat*,

Ecc. 26. 20.

S. Bernb.;

Epist. 42.

Symbola

varia Virgi-

nitatis.

Perpende ex his, anime mi, quantum DEO placeat cor mundum & castum, atque ab omni mundana & carnali sorde alienum: *Non enim*, prout loquitur Ecclesiasticus, *est digna ponderatio continentis animæ; & Doctor Mellissius: Differunt quidem inter se homo pudicus & Angelus, sed felicitate, non virtute, nisi enim hujus castitas felicitior, illius tamen fortior cognoscitur.* Ejusmodi cor purum & castum aurum est, inter omnia cætera metalla longè præstantissimum. Rosa est, licet molestias subinde tentationum spinis juncta, cæterorum tamen florum fragrantiam multum superans. *Thymia-*

Exod. 35. 3.

ma est, DEO, Angelis & hominibus ob suavissimum bonæ famæ & virtutis odorem acceptissimum. Phoenix est, dum dulcem nidum dilecto suo Sponso & Fycharitico & Crucifixo ex lignis cinnamomi fragrantissimis parat, eique soli sese in dignam victimam offert. Aquila est, *Jovis armiger ales*, quæ duabus alis orationis & mortificationis sublimi volatu supra nubes evolat, & in altissimis, hoc est, in Divinissimo CORDE JESU ponit nidum suum, ubi suaviter, ceu columba in foraminibus petræ, contra omnes adversantium insultus tuta quiescit. Avis denique est paradisiaca sine pedibus, dum terram & carnem non tangit, sed septam in ramis crucis suspendit. *O beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt!*

Job. 39. 27.

Cant. 2. 14.

Matth. 5. 8.

4. A novo ad vetus testamentum transitum faciamus. Olim Maria, soror Moylis, nobilis Domina ac Virgo, inter omnes Hebræas Virgines chorum ducebat, cùm Pharaò cum exercitu suo in profundo maris, & in cæno impuritatis absorptus interiit, quæ tympanum & ullans, hilariter cantavit:

Exod. 15. 20.

Cæterius Domino gloriosè.

Verumenimverò longè eminentiori modo in nova gratiæ lege inter omnes Virgines chorum ducit intemerata ac gloriosissima Virgo MARIA. O quot millenæ, ac millenæ Virgines, cognita hujus mundi immundi vanitate,

nitate, etiamnum in religionis parthenonis latebris se abdunt, viventesque mortuæ sunt, ut in SS. CORDE JESU æternum vivant; quarum tu, ô beatissima! omnium Dux & Magistra fuisti, vivuntque speculum, quod Sacerdotes, Religiosi ac Sanctimoniales omnes, imò & seculares pro ratione statûs tibi ob oculos ponant, ac imitentur pro viribus: *Se vobis*, sunt verba S. S. Ambrosii, *tanquam in imagine descripta virginitas, vitæque beate MARIÆ, de qua* de Virg. lib. 2. *velut in speculo refulget species castitatis, & forma virtutis: hinc sumas sicut exempla vivendi, ubi tanquam in exemplari magisteria expressi probitatis, quid corrigere, quid effingere, quid tenere debeatis, ostendunt, &c.*

5. Et quid dico ulterius de te, ô innocentissima Domina? *Virgo & Mater!* *Mater & Virgo!* ita te appellare solebat S. Philippus Neri; & quid dico? Tu es illud *vas electionis*, non tantum cum Apostolo SS. Nomen JESU portans coram gentibus, sed ipsi quoque vitæ autorem in te continens. Tu es aula illa magnifica, ac splendidissimum Imperatoris æterni palatium, in quo DEO complacuit habitare cum hominibus. Tu es illa civitas DEI, cujus decorem, cum in spiritu prævidisset vates ille Regius admirabundus exclamavit: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI.* Tu es fons Psal. 86. 2. ille Jacob, & puteus altissimus, ad quem mulier Samaritana, hoc est, Joan. 4. 14. *anima peccatrix*, aquam vivam & salientem in vitam æternam cum gaudio haurire solet. Tu es iris illa in circuitu throni, mitigans iram DEI in thro- Apoc. 4. 3. no judiciali sedentis. Tu es Natatoria illa Siloe, ad quam à Christo cæcus Joan. 9. 7. ille natus missus est, ut lumen oculorum reciperet. Tu denique, ô Sacratissima & intemerata Virgo, mare es inexhaustum, omniumque gratiarum Oceanus, cui fecit Dominus magna, qui potens est, quia sunt inexplicabilia illa dona ac bona, quæ tibi contulit SS. Trinitas: *O raptrix cordium*, exclamat Mellissius Bernhardus, *quando mihi restitues cor meum?* O purissima S. Bernh. medic. sup. Salve Reg. Virgo, quis fatis laudet te?

Pulchra erat illa Esther, Affuero potentissimo Persarum Regi in Sponsam præsentata, de qua Scriptura commemorat: *Erat Esther formosa virgo & incredibili pulchritudine omniumque oculis gratiosa & amabilis videbatur.* Pulchra Rebecca Bathuelis filia, de qua sacra litteræ: *Puella decora nimis, virgoque pulcherrima & incognita viro.* Pulchra Juditha, quam cum vidissent Assyrii, *stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem ejus.* Pulchra Sara, Judith. 10. 7. ad quam Abraham maritus: *Novi, quod pulchra sis mulier, & quod cum vi-* Gen. 12. 11. *derint te Ægyptii, dicturi sunt: Uxor ipsius est: & interficient me, & te reservabunt; dic ergo, obsecro, quod soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tuam.* Pulchræ filix Job: *Non sunt inventæ mul-* Job. 42. 15. *ieres scevose, sicut filia Job in universa terra.* Sed tu, ô beatissima Virgo, propter innocentiam & humilitatem CORDIS tui supergressa es universas; viderunt te filix Sion, & beatissimam prædicaverunt, & Reginx laudave-

Cant. r. 14.
S. Bernh.
cit. à Cor-
nel. h. c.

daverunt te; proinde meritò à Spiritu Sancto in sacro epithalamio bis pulchra appellata es: *Ecce, tu pulchra es, amica mea; ecce, tu pulchra es.* Pulchra, subintrat hïc S. Bernhardus, propter summam innocentiam, & pulchra propter summam humilitatem, & idè concupivit Rex decorem tuum, quia humilitatem innocentia & virginitati sociasti.

S. Cyprian.
de disciplina
& habitu
Virginum.
S. Chrysof.
Tom. 5.
hom. 9. de
virginit.

O castæ! ô continentes animæ! O Virgines DEO sacratæ! nunc ad vos cum S. Cypriano Episcopo & Martyre mihi sermo est: Verum est: *Flos estis vos Eccl. leſtaſtici germinis, decus atque ornamentum gratia ſpiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, DEI unago reſpondens ad ſanctimoniam Domini, illuſtrior portio gregis Chriſti,* &c. Sed advertite, quod Divus Chryſoſtomus prudentiſſimè monet: *Virgo à bello nunquam ceſſare poſeſt, ſemper hïc pugnandum, ſemper contra ſenſuales appetitus luctandum erit: Virginitatis cuſtos,* ait idem Os Aureum, fuga & ſucceſſio; addamus nos: Oratio fervens & jejunium, fortitudo animi, Chriſti Crucifixi contemplatio, labor, & quinque ſenſuum aſſidua mortificatio: *Qui ſunt Chriſti,* ait Apoſtolus: *carnem ſuam crucifixèrum cum vitiiſ & concupiſcèntiſ.* Audis hoc?

Gal. 5. 24.

Fab. in feſt.
S. Steph.
Protom.

6. De Romanis potentiffimis illis terrarum domitoribus recensent varrii Scriptores, quòd pro mensura meritorum athletic ac victoribus suis diversas distribuerint coronas. Illos, qui cum hoste imperii in campo generosè decertabant, coronâ castrensi donârunt; qui primi in assaultu murum conscendebant, coronâ murali; qui cives conservabant, coronâ civicâ; qui classem hostilem in mari debellabant, corona navali; & qui denique inimicum exercitum usque ad interneccionem debebant, coronâ triumphali & aureâ insigniebant.

Eccl. 45. 14.

Hunc modum, ut ita dicam, observat DEUS, Regum Dominus, & justus Judex, cum Christianis ac fidelibus, dum pro qualitate meritorum illis diversas decernit, ac distribuit coronas, auream quidem omnibus, tanquam præmium essentialiale, juxta illud: *Coronam auream supra mitram ejus, expressam signo sanctitatis, gloriæ & honoris, & opus fortitudinis;* aureolam autem (quod est singulare præmium accidentale) tantum privilegiatis quibusdam personis, quæ peculiari virtute eam in vivis meruère; in cœlesti gloria refervat; tales sunt invictissimi Martyres, qui ob arduam & cruentam pugnam, pro fide & Christo dimicatam, singulari aureolâ potiuntur; Sancti verò Ecclesiæ Doctores & Prædicatores, quia docuerunt, & sic fecerunt, parem aureolam assequuntur; & quia sacræ Virgines in quotidiano & periculoso corporis & animæ duello carnem suam per assiduam mortificationem & gratiam Divinam assistentem, edomârunt, idè tertiâ & æquè pretiosâ à Christo Sponso donantur aureolâ, Agnumque sequuntur, quocumque ierit: O

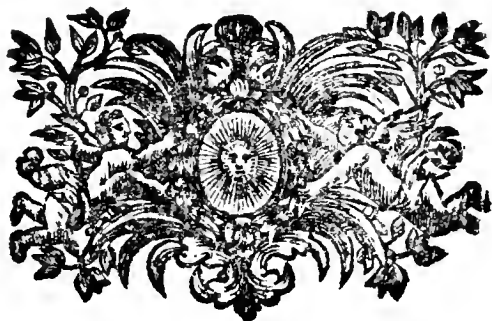
Sap. 4. 1.

quam

causa pulchra est ergo casta generatio cum claritate: immortalis est enim memoria eius, quoniam & apud Deum nota est, & apud homines.

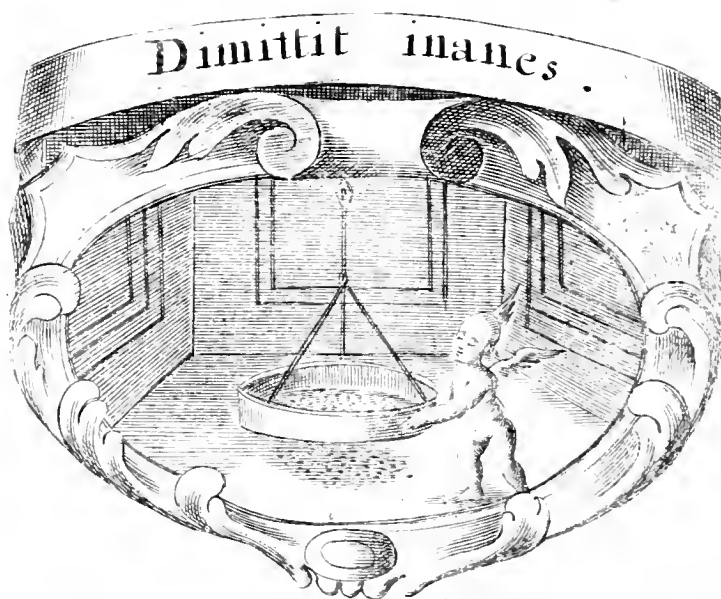
Eja agite, animæ Christianæ! adhortor vos omnes in Christo JESU, ut hanc gratiam, & salutarem doctrinam non in vacuum recipiatis. attendite & considerate, quòd Christus ipse Virgo non nisi à Virgine nasci, & à simili Patre Nutricio sustentari voluerit: *Et erat subditus illis;* atque in cruce Luc. 2. 51. tandem moriens, tanquam *pascens* etiam tunc *inter lilia*, hoc est, Dolorosam Matrem inter & Joannem, nobilissimam animam exspirârit. Et si illi, qui in hoc sæculo castè vivunt, juxta veritatis oraculum, *similes sunt Angelis* Matth. 22. 40. *DEI in cælo*; quis, obsecro, non omnibus allaboret viribus, ut ad hanc immarcescibilem coronam & gloriam possit pervenire? Eliam zelosissimum Prophetarum vita casta in curru igneo ad paradysum transvexit: *As endit* 4. Reg. 2. 11. *Elias per turbinem in cælum*, Elifæum discipulum ejus, quia castè vixit, integer Angelorum exercitus defendit: *Ecce, mons plenus equorum, & curruum igneorum in circuitu Elisei.* Tres pueros Hebræorum in fornace Babylonica in medio ignis illæfos conservavit vita continens: *Non tetigit eos omnino ignis, neque conristavit, nec quidquam molestiæ intulit.* S. Clara, quia Virgo permansit, Assisum ab arctissima Saracenorum obsidione liberavit. S. Agnes Virgo in medio ignis illæsa perstitit. S. Lucie Virginis morienti angeli accingebant: *O Sponsa Christi, ô columna immobilis, veni, omnes cæli-
le adventum tuum præstolantur, ut à JESU Christo coronam gloria acci-
pias.* Si vis, anime mi, similem coronam, certa similem pugnam.

Brev. Rom.
13. August.
Id. 21. Jan.
Idem. 17.
Decemba.



CONSIDERATIO VIII.

B. Virgo Dolorosa à SS. Trinitate ob summam Cordis humilitatem in dignam Deiparentem eligitur.



Et divites dimisit inanes,

Luc. 1. 53.

- A** Suerus potentissimus Persarum Rex, ac centum, & viginti septem provinciarum Dominus, ubi Vasthi Reginam ob superbiam repudiavit, sibi exinde speciosissimas puellas & formosissimas virgines in diversis regni sui partibus inquiri iussit, inter quas omnes ob raram & eminentem formam, morumque gratiam solam Esther

Esther 2. 15. in Reginam sibi selegit: *Erat enim formosa valde, & incredibili pulchritudine omnium oculis gratiosa, &c.*

Diu

Diu & jam à mundi primordio Spiritus Sanctus ex omnibus huius mundi puellis ac virginibus unam sibi in Sponsam & dignam Filii DEI Matrem quaesierat, inter quas prima fronte ipsi oblata est Eva, *cunctorum viventium Mater*, sed noluit eam Spiritus Sanctus in DEI Genitricem eligere, ut illa vitam pareret, quæ mortem in orbem per serpentis astum invexerat: *Dimisit inanem.* Gen. 3. 20.

Præsentabatur exinde Divinæ Majestati Sara, Virgo longè formosissima, de qua Abraham: *Novi, quòd pulchra sis mulier, dic ergo, obsecro te, quod soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tuam.* Sed quia hæc DEO diffidebat, & speciosè Angelis mentita est: *Negavit Sara dicens: Non risi, &c.* Hinc meritò à tam excelsa dignitate repulsa est: *Dimisit inanem.* Gen. 12. 11.
Gen. 18. 15.

Offerebatur post hanc Rebecca, puella eximiâ præstans & animi & corporis pulchritudine; sed quia non sine dolo cum Isaac marito suo cæco & moribundo egit, eumque insigniter decepit, dum spreto Esau primogenito, Jacobo filio natu minori supremam patris benedictionem impetravit, idcirco & ipsa ab hac dignitate rejecta est: *Dimisit inanem.* Gen. 27. 18.

Venit post hanc in deliberationem in Divino Consistorio elegantissima Rachel, pro qua Jacob quatuordecim annis studio planè indefesso inservit; verùm quia hæc aurea patris sui Labani idola furata est: *Illæ festinans abscondit idola subter stramenta cameli*, &c. proinde non digna extitit, ut supremum hunc dignitatis apicem conscenderet, & Mater DEI eligeretur: *Dimisit inanem.* Gen. 31. 34

Quid dico de Judit, sanctâ illâ & omnibus sæculis celebratissimâ Heroïnâ, quæ singulari prudentiâ, & plùs quàm virili animi fortitudine impium Assyriorum Principis Holoferni caput reseculit, & ita patriam ac regionem universam ab excidio & interitu liberavit? Verùm nec ista digna censa est, ut ad hanc supremam Divinæ Maternitatis excellentiam perveniret, quia valdè subdole mentita est, & insuper homicidium commisit, unde irregularis facta est: *Dimisit inanem.* Judith. 18. 10.

Providebat denique Divinum Numen, cui omnia iam ab æterno, sicut nunc in tempore, erant præsentia, alias nobilissimas virgines ac puellas incredibili & virtutum & corporis venustate præditas, ut Susannam, Abigail, Debboram, Jahel, &c. & in novo Testamento Theclam, Catharinam, Cæciliam, Dorotheam, & innumeras alias; verùm nec istæ, nec aliæ tota scæminarum massa selectæ divinis oculis placere, ut in dignam DEI Matrem eligerentur, quia nulla sine aliquo defectu fuit. Et ecce tandem deducitur in templum ipsum animatum Spiritus Sancti templum MARIA, annis quidem trimula, sed meritis ac virtutibus jam gravida, quam mox cœlestis Pater in Filiam, Filius DEI in Matrem, Mater Delovosa.

Spiritus Sanctus in Sponsam & omnes Angeli in suam adoptarunt Reginam. O prodigium! & cur, obsecro, unica & sola hæc puella ex omnibus mulieribus in dignam Filii DEI Parentem electa est? Cur cæteras omnes *dimisit inanes?*

Luc. I. 45. S.
Ildephonsi.
Sermon 2. de
Assumpt. B.
Virg.

Audi ipsam loquentem: *Respexit, inquit, humilitatem ancille suæ; supra quod pulcherrimè S. Ildephonsus: Mirâ devotione, inquit plena vox, quæ dicitur: quia respexit humilitatem ancille suæ: non enim ait, quia respexit virginitatem meam, aut innocentiam, aut aliam quarumlibet virtutum gratiam; sed solam humilitatem suam respexisse Dominum humiliter fatetur: &c.*

S. Bern. de
prec. ad glo-
riosam V.
Mariam.

Ex quo patet, quanti meriti ac virtutis apud DEUM existat cor verè humile: *Nunquam, ait Mellifluus de hac humili ancilla Domini, super omnes Angelos glorificata ascendisses; nisi prius infra omnes homines humilitate descendisses.* In quem finem Genium quendam statuimus, ventilabrum, seu vannum in area agitantem, ex quo grana inania, festuca & paleæ excutiuntur, ac separantur, meliora autem in penum servantur, cum Lemmate ex Mariano Cantico mutuato:

Luc. I. 55.

Dimittit inanes.

2. Olim inter Eruditos hæc pulcherrima ventilabatur quæstio, quid in hoc mundo & maximum & minimum existat? Aliqui solem mundi oculum & astrorum Serenissimum Principem & maximum & minimum autumabant; maximum, quia juxta communissimam Astrologorum sententiam centies & sexages major est universâ terrâ; minimum, quia intra exiguam spheram papillæ oculi includitur. Alii maximum & minimum pupillam oculi judicabant, quæ, licet sit minutissima, & vix quantitatem puncti excedat, nihilominus usque ad cæli ambitum & firmamenti concavum sese effert. Alii maximum & minimum cum S. Jacobo in sua Canonica Epistola linguam humanam esse asserunt, *que quidem modicum membrum est, sed magna exaltat.* Alii cor hominis, quod licet exigua hominis portio existat, tamen per orbem non impletur: *Parvum est cor, ait Hugo à S. Viatore, sed magna capis; vix ad unius milvi refectionem sufficere potest, & totus mundus ei non sufficit: Alexandrum Magnum consule, de quo Poëta: Unus Pelleo juveni non sufficit orbis.* Ne desuerunt, qui SS. Eucharistiam & maximum & minimum esse dicebant, cui nonnemo pro Lemmate inferi sit: *Maximus in minimo.*

Hugo à S.
Viator. lib. 3.
de anima,
cap. 41.

Luc. I. 45.

Si mihi licet opinionem meam in apicem; referre, dico, quòd B. Virgo omnium maximum & minimum appellari possit: Maximum, quia ipsum maximum DEUM, quem cæli & terra capere non possunt, suo gremio conclusit: minimum: *Quia respexit, inquit ipsa, humilitatem ancille suæ; Cornelius legit: Vilitatem; alii ex Hebræo: Respexit annihilationem ancille suæ; quid*

quid autem minus, quàm nihilum? Et dicite, quam major Sympathia extitit, quàm Christum inter & SS. ejus Parentem, cui illa pro Patre & Matre fuit? Nunquid *uno membro patiente, compatiuntur & cætera?* Nunquid Virgo dicere poterat: *Hoc os ex effibus meis, & caro de carne mea?* Si ergo partus sequitur ventrem, non miror amplius, quòd Christus DEI & MARIA Filius ad eò factus sit humilis, ut omnibus se sequacibus pro prima lectione proponeret: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde*, quia hanc fummain humilitatem, ut ita dicam, à pietissima sua Matre hereditavit, cui Virgini nihil magis cordi fuit, quàm humilitas. Audi S. Augustinum: *O vera humilitas*, inquit, *quæ DEUM hominibus peperit, vitam mortalibus edidit, calos innovavit, mundam purificavit, paradysum aperuit, & hominum animas liberavit: facta est MARIE humilitas scala celestis, per quam DEUS descendit ad terras. Quid enim est dicere: Respexit, nisi approbavit? Multis enim videntur in conspectu hominum humiles esse sed eorum humilitas à Domino non respicitur, si enim veraciter humiles essent, deinde se ab hominibus non laudari vellent; non in hoc mundo, sed in DEO spiritus eorum exultaret.* Hac S. Augustinus.

1. Cor. 12. 26.
Gen. 2. 23.

Matth. 11. 29.
S. August.
Sermon. 2. de
Assumpta.

3. Progrediamur ulterius. Inquirunt SS. Patres causam, quare in veteri Testamento toties à Spiritu Sancto, B. Virgo, ex qua suo tempore Christus, orbis Redemptor, nasciturus erat, vilissimæ terræ elemento quod omnium pedibus preteritur, fuerit assimilata? Ita Hælias, Prophetarum Princeps, Christi in carne adventum ardentissimis voti præstolabatur: *Aperitur terra, & germinet Salvatorem, &c.* Ita & Vates Regius: *Veritas de terra orta est, & justitia de celo prospexit*: hoc est, illa veritas, quæ de se ipsa ait: *Ego sum Via, Veritas & Vita*; & in alio loco idem Prophetæ Regius: *Et nim Dominus dabit benignitatem, & terra nostra dabit fructum suum*; hoc est, Benedictam fructum ventris sui JESUM. Miraberis in hoc, prudens Lector, quare B. Virgo toties cum terra fuerit comparata: an forte defluere Spiritui Sancto aliæ figuræ, & comparationes, quibus SS. Deiparam mundo in umbra manifestaret?

Isa. 45. 8.
Psal. 84. 13.

Joan. 14. 6.
Psal. 87. 14.

Respondet ad questionem Hugo à S. Victore: *Dicitur*, inquit, *terra propter suam humilitatem, terra enim est humilissimum elementum*; quid autem humilissimum DEI Matre? de qua ad amissim illud Veritatis adiungitur letum est: *Reverentia in novissimo loco*; sciebat nimirum, Filium suum futurum novissimum virorum, virum dolentem, & sententem infirmitatem, &c. Unde voluit & ipsa esse novissima & indignissima omnium creaturam, dum sese per omnem vitam infra omnes creaturas in hoc mundo humiliavit. Vis probam?

Hugo à S.
Viæ l. 4. de
Proprietatibus & Epithetis terrenarum. cap. 2.
Luc. 14. 10.
Isa. 53. 3.
Luc. 1. 29.

4. Salutatur hæc alma Virgo ab Archangelo: *Ave gratia plena*; quid ad hoc MARIA? *Turbata est in sermone ejus*; cur turbata? Respondet Ström. S. Oliva: *Regni Davidici nomen exhorruit, comitatu contenta sabri; & nisi ex*

Multipli-

caho se-
mentuum.

verbis Angeli conjectasset, non temporalem fore Principem, cujus Regni finis non futurus predicabatur; audeo dicere, abdicasset verbum, ne à vilitate abdueretur. Pensabat enim intra se, prout hic pereleganter observat Cornelius: Ego mihi videor indiga omnis gratiæ, quomodo ergo me Angelus appellat *gratiâ plenam*? Ego paupercula cum pauperibus hic dego, & conversor virginibus, quomodo ergo Angelus mihi dicit, *Dominus tecum*? Ego æstimo me fœminarum omnium minimam & vilissimam, quomodo ergo Angelus mihi insonat, *Benedicta tu in mulieribus*? En profundissimam Virgineæ Matris humilitatem.

Matth. 1. 19.

Cornel. hic
in Matth.

Paulò post advertit S. Josephus virginem esse gravidam, qui rei novitate attonitus in varios animi motus rapiebatur. Quid sibi vult iste uteri tumor? Scio illam Virginem esse sanctissimam, unde ergo gravida est? Et quia mysterium capere non poterat, nec eam volebat traducere, quia vir justus erat, hinc se resolvit; *occulte dimittere eam*? Et cur, obsecro, B. Virgo hoc arcanissimum Divinæ Bonitatis prodigium sanctissimo Sponto suo non revelavit? Respondet Cornelius: *E. Virgo ex modestia noluit ultro secretum hoc Divinum Josepho pandere, ne sua dona tanta & tam Divina jactare videretur, sed DEO, Deiq; providentiæ & curæ, cujus totum hoc opus erat, id ipsum resignavit, cretissime confidens, DEUM suam innocentiam & famam turturum, &c.*

Luc 2. 7.

Advenit tandem post novem mensium periodum tempus pariendi: *Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis eam involvit, & reclinavit eum in presepio, quia non erat eis locus in diversorio.* O patientissima Domina! cur non in domo Zachariæ permansisti? Vel in Domo piscinæ probaticæ tuorum SS. Parentum partûs tui adventum præstolata es? Adverte anime mi! sciebat bene humilis illa ancilla Domini, Christum Filium suum humilitatis & paupertatis fore amanissimum, hinc non aliquod palatium, sed vilissimum antrum & brutorum stabulum elegit, quasi ab omni hominum cætu rejecta: *Exinanivit se*, ait Richardus à S. Laurentio, *exemplo Filisui, formam ancilla suscipiens*: &c.

Richard à S.
Laur. l. 4.

Luc. 2. 22.

5: Et quid dico? ô cœli obstupescite! hæc ac tanta Mater ab omni originalis & actualis peccati labe libera, omnibusque Gratiæ donis supra omnes Sanctos ornatissima tam tubulose de se sentiebat, ut quo profundius sese demitteret, non inveniret, hinc etiam cum immundis puerperio fœminis, quasi una vel vilissima ex illis enet, & simili purificatione indigeret, in templo purificandam se stetit. Lege Evangelium & Acta Apostolorum, & invenies, quòd hæc SS. Deipara nulli unquam creature præposuerit; hinc invento, quem per triduum amiserat, in templo Filio, dixisse fertur: *Ecce, Pater tuus & ego dolentes querebamus te*; ubi notandum, quòd priùs Patrem, licet tantum nutritium, & exinde se, velut Matrem indignam, nomi-

Luc. 2. 28.

naverit. Et in Actis in confefſu centum viginti perſonarum, Spiritum Sanctum expectantium inter omnes ultimatò nominari voluit, imò & ultima, prout obſervat S. Bernhardus, inter omnes ſedit.

Et ſi ulterius lubet progredi; heu quantum humiliata eſt hæc SS. Virgo in paſſione Unigeniti ſui? De Filio dicitur: *Humiliavit ſemetipſum, factus obediens uſque ad mortem*, dum etiam Barrabbæ homicidæ ſceleratiſſimo, & in cruce duobus ſamoſiſſimis latronibus poſtponi voluit; quænam, obſcuro, major humilitas in Filio DEI poterat inveniri? ita & SS. Virgo, atteſtante Mellifluo omni creatura poſthaberi voluit; unde ſtans juxta crucem in medio carnificum, liſtorum & petulantiffimorum homuncionum, omnia opprobria, convicia & maledicta, Filio Crucifixo & ſibi illata, patientiffimè toleravit: *Certe*, ſunt verba S. Bernhardi, *MARIA humiliata eſt præ omnibus, quæ propter meritò facta eſt noviffima prima*; Et ſicut Filius ejus factus eſt vir dolorum ac noviffimus virorum, ſic B. Virgo facta eſt noviffima mulierum.

6. O bone JESU! Ô MARIA! ubi noſtra humilitas eſt? Ah quorſum devenit humilitas noſtra? Volumus eſſe humiles, ſed ſine deſpectione; patientes, ſed ſine tribulatione; obediens, ſed ſine coarctatione; pauperes, ſed ſine defectu; virtuoſi, ſed ſine labore; caſti, ſed ſine mortificatione; pœnitentes, ſed ſine dolore; volumus laudari, ſed ſine virtute; amari, ſed ſine bonitare; honorari, ſed ſine ſanctitate: O quàm paradoxa ſunt iſta! ecce JESUS, Filius DEI & MARIÆ, factus eſt *vermis & non homo*, opprobrium hominum & abjectio plebis, verè vir dolorum & noviffimus virorum, & SS. Mater ejus pariter facta eſt noviffima mulierum, & præ omnibus mortalibus humiliata; & tu, Ô mortaliſhomo! non homo, ſed cinis & pulvis, cœnum, imò nihilum, audeas te in aliquo efferre, & in vanitatibus tuis gloriari? Pavo, ſi turpes ſuos cernit, & conſiderat pedes, vehementer erubefcit, ac mox ſtellatam deponit caudam; Ô anime mi! ſi neque exempla JESU & MARIÆ movere te poſſunt; quomodo ſaltem te ad humilitatem non moveant tot tuæ miſeriæ, quibus ſubjaces? Tot defectus, quibus infectus es? Tot ſcelera & quotidiana peccata, quibus æternum gehennæ barathrum commeritus es? Humiliare igitur ſub potenti manu DEI, & audi rictus Mellifluum, quid tibi in utramque aurem, imò ad cor tuum loquatur: *Noli, inquit, comparare te majoribus, noli minoribus, noli aliquibus, noli uni; recumbe in noviffimo loco, ut ſolus videlicet omnium noviffimus ſedeas, teque nemini, non duo præponas, ſed nec comparare præſumas*: Audis hoc, anime mi? & bene audis?

7. Recordor pro coronide hujus Conſiderationis illius ancillæ ac puellæ parvulæ, quæ quondam de terra Iſraël per latrones in Regnum Syriæ translata fuit, de qua recenſent Sacræ Paginæ, quòd Domino ſuo Naamo;

62 Consideratio VIII. de humillimo Corde Mariæ Virginis.

Principi prædixit, sed scædissimâ leprâ infecto, cùm nullum huic morbo medendo remedium invenisset, hoc prudens ac saluberrimum suggererit consilium, ut, si ab illa deformi, & perniciofa corporis lepra emundari discuperet, quantocyùs ad Elyfæum Prophetam, tum temporis intervallo in

4. Reg. 5. 9. Samaria commorantem, sese conferret: *Quæ ait ad Dõminam suam: uinam fuisset Dominus meus ad Prophetam, qui est in Samaria, profecto curasset eum à lepra, quam habet.* Ibatille hortatu puellæ persuasus; & cùm in Jordanis flumine ad mandatum Elisæi septies se abluisset: *Restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est.*

Per hunc Naamum putridâ infectum leprâ, rectè te intelliges, quicumque tandem es, amice Lector! per parvulam verò puellam, humilem illam ancillam & Matrem Christi, de qua Ecclesia: *Cùm essem parvula, placui Altissimo, & de meis visceribus genui DEUM & hominem;* hæc, inquam, parvula propter summam humilitatem suam, quâ DEUM de cælo in terram ad se attraxerat, hoc tibi optimum, a longè saluberrimum suggerit consilium; Si vis mundari, vade ad Elisæum, hoc est ad Filium meum, Christum JESUM, & hunc Crucifixum, ibi in Jordane SS. Vulnerum ejus in animo contrito & verè humiliato lavare, & recipiet sanitatem caro tua, atque munda-beris à sordidissima lepra occultæ superbiz & arrogantiz tuæ, quæ hæcenus velut lepra tibi, etiam fortasse ignoranti, adhæsit: *Quæ superbia, tubintrat hic demum Præsul Africanus & Doctorum Phœnix Augustinus, quæ superbia sanari potest, si humilitate Filii DEI non sanatur?*

S. Aug. de
agone Chr-
stiano c. II.

Agite igitur, quicumque tandem estis, ô mortales! via enim in cælum arcta est, porta cæli angusta, quomodo ergo illuc intare poterit superbus, quem DEUS pati non potest? *DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Ita superbiam Protoplastorum è paradiso eliminavit; Angelos superbos de cælo in tartarum fulminavit; Goliathum silice prostravit; Aman in infami ligno humiliavit; Nicanorem, Sennacherib & Herodem ob superbiam preculcavit. &c. & in novo Testamento irrefragabili lege sancit: *Nisi esuriamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum.* Quid itaque consilii? Audite S. Petrum: *Humiliamini igitur sub potenti manu DEI, ut vos exaltet in tempore visitationis.* Quam gratiam nobis largiatur

Matth. 18. 3.
1. Petr. 5. 6.

DEUS per intercessionem humilis Ancillæ & Matris

CHRISTI.

CON-

CONSIDERATIO IX.

B. Virgo Dolorosa nunc nubilis ex singulari providentia DEI cum S. Josepho desponsatur.



Cùm esset desponsata Mater ejus MARIA Joseph.
Matth. 1. 18.

I. **B**enedictus DEUS, qui disponit omnia suaviter in finem, cum olim in veteri Lege dilectæ suæ Synagogæ de Sponso digno providere vellet, Moyfi Hebræorum Duci mandavit, quatenus duodecim virgas, seu scipiones à duodecim tribuum Principibus acciperet, easque in Sancto Sanctorum juxta Arcam Fœderis collocaret, cujus exinde sicca & arida virga altero post die inventa fuerit reviviscens, suosque progerminans fructus, illam à DEO præfatæ Synagogæ Sponsum ac Pontificem designandum,

Num. 17. 8.

dum. Et ecce ingens Divinæ potentia prodigium: *Sequenti die regessus (Moyfes) invenit geminasse virgam Aaron in domo Levi, & turgentibus gemmis eruperant flores.*

Non absimili forte à Spiritu Sancto in dignissimum B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ Sponsum electus est sanctus Josephus de regia Davidis stirpe oriundus, & nunc Israëliti regni Haeres proximus, pauper tamen conditione, quia faber lignarius, sed dives virtutibus, quia justus: Cùm enim Sacratissima Virgo MARIA hætenus in templo educata, nunc paulatim ad nubilem ætatem pervenisset, eique cum aliis virginibus in templo commorantibus, à Pontifice Hebræorum more indicaretur, ut ad proprias ædes reverterentur, atque ad nuptias pro more legis & patriæ ineundas sese pararent, sola hæc B. Virgo respondit, totam se DEO, ejusque obsequio esse mancipatam, eique perpetuam vovisse virginitatem, ac proinde tali se non posse parere mandato. Res nova & insolita hoc à Virgine responsum videbatur Pontifici, aliisque Sacerdotibus ad Festum encœniorum convenientibus, unde statuerunt DEUM consulere, ut, quid consilii hac in re sit capiendum, divinitus dignaretur indicare. Et ecce cùm Pontifex ad consulendum

S. Hieron in
Hist. de ortu
Mariæ &
alii.

DEUM pro more accessit: *Nec mora, ait S. Hieronymus, cunctis audientibus de oracula, & de propitiatorii loco vox facta est, requirendum esse, cui Virgo illa commendari, & desponsari deberet, cunctosque de domo David nuptii habiles, non conjugatos, virgas suas allaturos ad altare, & cuius virga floresceret, atque in ejus cacumine Spiritus Domini in specie columba consedisset, eum esse, cui Virgo commendari & desponsari deberet. Quod cùm in Josephum feliciter ceccidisset, liquido omnibus patuit: Virginem ei desponsandam fore, & sic Divina sorte, tanquam magis idoneus, Justus Joseph fuit electus.*

Nos his castissimis Sponsis, ac novis Conjugibus pro corpore Emblematis annulum pronubum & aureum adumbrari curavimus, in qua Divina Manus, è nube protensa, pretiosam inserit gemmam, cum hac gnoma super annulum suspensa:

Honori invicem.

Ita est: sicut enim in annulo aurum exornat gemmam, & gemma vicissim aurum, ita hi Sacratissimi Sponsi sibi invicem erant honori, ambo enim erant Sanctissimi; ambo Virgines perpetuæ; ambo de regio Davidis stemmate editi, ambo moribus simillimis; & ambo à Spiritu Sancto ad hoc opus grande electi, ut in genere redemptionis humanæ, Filio DEI fierent co-

Gerson. ser.
de Nat. Virg.

operatores &c. *O ingens utriusque dignitas! Sicut decuit, ait doctissimus Gerson, ut tanta MARIA puritate niteret, qua sub DEO major nequit intelligi, ita decuit, ut S. Joseph tantâ prerogativa polleret, quæ similitudinem & convenientiam exprimeret talis Sponsi ad talem Sponsam.*

De desponsatione B. Virginis cum S. Josepho. 65

2. Quares hic, pie Lector, quam ceremoniam in hoc felicissimo sponsalicio **MARIAM** inter & **JOSEPHUM** intercesserint? Observa. Postquam B. V. divinitus edocta fuit, ita esse voluntatem Divinam, nullumque in hoc sacro conjugio virginitatis violendæ periculum adfuturum libere in ejusmodi matrimonium consentit; in quem finem à S. Josepho, qui ejusmodi quoque tenendæ virginitatis propositum habebat, loco arrhæ sponsali annulo donata fuit, quæ prima quondam inter Hebræos, dum matrimonio vinculo jungebantur, erat ceremonia; hinc Judas Patriarcha Thamari pro arrhabone annulum dedisse legitur: *Aut Judas, quid vis pro arrhabone dari? Respondit, annulum tuum.* Cujus autem materiæ ille sancti Josephi annulus fuerit, distinetè cerni, & judicari non potest, qui ad hunc usque diem Perusie Italiæ urbe in templo S. Laurentii religiosè & magna cum devotione allervatur.

Card. Ba-
ron. Annal.
t. anno 57.
Gen. 38. 18.

Secunda ceremonia extitit, quâ SS. Virgo beato Josepho desponsata est, quod idem Sponsus integerrimus pallium suum super castissimam Sponsam suam palam extenderit, eamque pro more Hebræorum & patriæ cooperuerit, hæc enim communissima tunc temporum intervallo non apud Judæos duntaxat, verum etiam apud Gentiles & Romanos vigeat consuetudo. Consule librum Genesios, ubi reperies, quod Rebecca, puella formosissima, nunc cum Isaac desponsanda pallio fuerit cooperta: *At illa relictus suo pallium operuit se.* Pari modo Ruth pauper illa Moabitica nunc cum divite Booz desponsanda ab illo petit: *Expande pallium tuum super famulam tuam, quia propinquus es;* per quam ceremoniam veteres insinuabant, & fidelitatem ab uxore marito servandam, & à marito protectionem conjugii exhibendam; Lyranus addit: Sponsum solitum extremitatem pallii sibi per Sponsam ponere, ut hoc gestu significaret, se eam in suam potestate, & tutelam accipere.

Genes. 24. 67
Ruth. 3. 9.
Lyran. hic.

Tertia ceremonia, quæ in his factis nuptiis observata fuit, erat, quod S. Josephus castissimæ Sponsæ suæ, & hæc vicissim suo dilectissimo, dexteram porrexerint, & stipulata manu coram Sacerdote & propinquis fidelitatem mutuam & conugalem amorem promiserint: quod non obscure ex libro Tobie licet colligere: *Et apprehendens (hoc uel) dexteram filie sue, dexterae Tobie tradidit, dicens: DEUS Abraham, DEUS Isaac, & DEUS Jacob vobiscum sit, & ipse conjugat vos, impleatque benedictionem suam in vobis. Et ac eptâ charâ fecerunt conscriptionem conjugii, & post hæc epulati sunt, benedicens DEUM, &c.* Quis neget, omnia hæc in desponsatione **JOSEPHUM** inter & **MARIAM** esse adimpleta? Non erat quidem hic cernere magnum hominum consitutum præter paucos anicos, qui his SS. Conjugibus ex animo applaudiebant; verum innumeri advolebant, angelique celesti concentu & aggratulatione hos SS. Conjuges venerati

Mater Dolorosa.

I

sunt,

sunt, per quorum matrimonium illud magnum ac planè immensum refarciretur damnum, quod primi conjuges orbi in Paradiso intulerunt: Et sicut Adam & Eva ad perditionem nostram comedendo fructum prohibitum, conspirarunt, sic illi cooperante Spiritu Sancto, & illibatâ virginitate permanente, per benedictum vitæ fructum, Christum JESUM, omnia restituarunt in integrum. O quantum igitur obligati sumus his sanctissimis Conjugibus?

3. In hoc Sacratissimo Conjugio adimpletum fuit illud sapientissimi Regis Solymaxi vaticinium: *Mulierem fortem quis invenies? procul & de ultimis finibus pretium ejus; consistit in ea cor viri sui, & spoliis non indigebit, reddet ei bonum, & non malum omnibus diebus vitæ suæ, &c.*

O sancte Joseph! tu eras ille vir tam felix, tamque fortunatus, qui hanc mulierem fortem invenisti: *Fortem*, quia fortissimum DEUM, cujus fortitudo similis est Rhinocerotus, ad se de cælo in terram, & usque in purissimum sinum ac uterum suum trahet: *Fortem*, quia, quem cæli & terra capere non poterant, suo gremio conferet: *Fortem*, quia Heroïna omnium fortissima, Princeps ac Regina cunctorum SS. Martyrum erit, dum recedentibus omnibus notis & amicis ipsa sola sub cruce patientis Filii omni rupe Marpesiâ fortior, & constantior, inter tot decumanos tribulationum & persecutionum fluctus stabit. *O gratia super gratiam mulier sancta & pudrata!* de qua inventa, ô S. Joseph, vir integerrime, tibi soli poteris ex merito gratulari; proinde rectè cor tuum in illa sola post DEUM poterit confidere, non enim indigebit spoliis alienis, quæ plena est gratiâ DEI, Sapientiâ & Spiritu, omnique

virtutum & SS. meritis condecorata: *Et in plenitudine Sanctorum detentio mea;* sed reddit tibi bonum, & non malum, eò quod virginitatis suæ eris in conjugio custos, & testis in cælo fidelis.

Et pergit sapiens: *Quæsit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum.* Ex quibus cognosces, prudens Lector, quomodo B. Virgo, nunc Sponsa S. Josephi, utramque & contemplativam & activam vitam exactissimè semper in vita sua conjunxerit, per lanam enim vita activa, & per linum subtile contemplativa representatur; iuvat hic audire Epiphanium Sacerdotem Constantinopolitanum: *Et ipsa, inquit, B. Virgo docilis & amans doctrinam, & non solum in sacris Litteris, sed etiam in lana, & lino, serio & bysso laborabat. Erat præterea in sapientia & intelligentia super omnes illas sæculi adolescentulas, cunctis admirans, quæ & vere conficeret ea, quorum usus in templo erat Sacerdotibus, &c.* Vide hic, ac perpende, qualiter tres SS. Virago & Martham, & Magdalenam pulcherrime associaverit. O quantis hic mortales omnes, præsertim animæ religiose, quomodo pro viribus hanc SS. Virginem in utraque vita possint imitari.

Epiph. in
vita Virg.

4. Quæris hîc, prudens Lector, qua ætate hi cœlestes Conjuges, MARIA & JOSEPHUS, conjugium inierint? Respondet communissima SS. Patrum sententia, Sacratissimam Deiparam quarto decimo ætatis suæ anno jam expleto fuisse matrimonio traditam, S. Josephum verò non ætate jam grandævum ac senilem (ut quidam autumant) sed juvenem venisse, eumque trigessimum, aut ad plurimum quadragesimum annum non excessisse, ut adimpleretur illud Isaïæ Prophetæ: *habitabit enim juvenis cum Virgine*, quem locum Viguerius, Lyranus, Cornelius & alii de S. JOSEPHO & MARIA explicant: *Habitabit*, inquit Cornelius à Lapide, *jucundissime & sanctissime juvenis Joseph cum conjugè sua Virgine MARIA Deipara*, &c.

Isa. 62. 5.
Cornel. hîc.

Cæterùm finitâ hac cœlesti desponsatione antiquissimorum ac gravissimorum Patrum constans est assertio, beatissimam Virginem à sanctissimo Marito suo Nazarethum fuisse deductam, ibique in propria parentum domo Angelicam vitam duxisse, & in officiis Marthæ occupatam, magno cordis solatio sacras manus in vilissimis & abjectissimis domûs ministeriis facigasse, sanctum Josephum verò pro more illius ævi adhuc per aliquot menses vel in domo separata, vel cognatorum conductâ, usque ad tempus à Patre definitum habitasse. Et ecce, cùm tertius jam mensis ageretur, ex quo hæc SS. Virgo S. Josepho desponsata fuerat (quæ desponsatio 22. Januarii facta est) *Missus est Angelus Gabriel a DEO in civitatem Galilee, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph de domo David, & nomen Virginis MARIA; & ingressus Angelus ad eam dixit: Ave*, &c. Abrumpo filum.

S. Chrysof. hom. 4. in Matth. Evol. Niceph. 1. 2. c. 3. Auctor imperfecti hom. 1. in Matth. &c.

Luc. 1. 26.

Joseph advertit, Sacratissimam Conjugem suam esse prægnantem, & in varios animi motus rapitur rei insolitæ novitate attonitus. Credebat, & sciebat Virginem illam esse illibatam, ac sanctissimam, unde ergo (ita secum ratiocinabatur) grava facta est? De adulterio in ædibus parentum commisso suspicare non possum, & tamen prægnans est? An fortasse, dum cognatam suam Elisabetham visitavit, ab alio vim passa est? Neque hoc possum credere. Si autem hoc mysterium à DEO est, prout ambigere non possum, profectò indignus ego sum, ut cum ipsa cohabitarem, præinde illam relinquam, remque totam DEO committam; si David olim *timuit inducere arcam DEI in domum suam*, & quomodo ingrediatur ad me hæc arca DEI animata? *Joseph autem vir ejus cum esset justus, & nollet eam inducere, voluit occultè dimittere eam.* O piensissima Virgo! Nunquid vidisti, & considerasti SS. Sponsum tuum de rei novitate attonitum, perplexum, dubitantem & anxium, & quare, obsecro, illi hoc mysterium omnium maximum, ex quo o. bis pendeat salus, non indicasti?

2. Reg. 6.

Matth. 1. 19.

ſ. Perpende hęc, quæſo, anima Chriſtiana, mœrores & anguſtias SS. Cordis MARIÆ, cùm Sponſum ſuum dilectiſſimum cerneret ſic torqueri, ſic angī, neque ex ſingulari modeltia & animi humilitate hoc ſecretum Divinæ Incarnationis ei p̄ndere auderet; proinde rem totam DEO animiſſus reſignavit, penitèſ in illo confidens, quòd innocentiam ſuam ac famam in tempore opportuno eſſet tutaturus. O Jacre Simeonis! Ô mucro crudelis! ſi jam feris SS. Cor Virginis, ubi necdum à Sancto illo Sene prædictus eras, quid ages impoſterum? Et nunquid jam tunc pientiſſima Virgo cum Sponſa dicere poterat: *Nigra ſum -- quia decoloravit me ſol meis incluſus viſceribus?*

Cant. 1. 4.

1. Cor. 10. 13.

Sed *ſidelis DEUS*, qui non patitur nos tentare ſupra id, quod poſſumus, ſed facit cum tentatione proventum, ut poſſimus ſuſtinere; hęc etiam opportuniſſimum remedium invenit; aderat enim, cum Joſeph jam innocentiſſimam

Matth. 1. 20.

Sponſam ſuam cogitaret deſerere, de repente de cœlo Angelus: *Joſeph Fili David, noli timere accipere Mariam Conjugem tuam, quod enim in ea natum eſt, de Spiritu Sancto eſt; pariet autem Filium, & vocabis nomen eius JESUM, ipſe enim ſalvum faciet populum ſuum à peccatis eorum.* O quam ſtupenda, quam ingens erat hæc magni DEI pietas, qui per viſcera miſericordiæ ſuæ viſitare nos voluit ex alto! Ô quanta hæc leges meditationum nobis eſſe poſſent! diſcamus à SS. Deipara magnum in adverſis habere animum, atque

Eccl. 2. 11.

in rebus etiam maximè arduis ſperare in DEUM: *Quia nullus ſperavit in Domino, & confuſus eſt.* Diſcamus & manuſuetudinem ab ea, ac ſummam animi humilitatem; ſiluit enim, neque excuſationem vel uno verbulo prætendit, cùm videret ſe de adulterio ſaltem aliquo modo ſuſpectam; ita nimirum etiam de hominibus ſuavitiſſis ſubinde ſiniſtram ſert mundus ſententiam; & ſi hoc tibi fortæſſe impoſterum continget, ſile, & totum te DEO committe. Diſcamus & patientiam, cùm enim SS. Virgo ſuam innocentiam facile purgare potuiſſet, noluit tamen ſecretum DEI, quod ipſi ſoli in cubili revelatum erat, revelare, & ſic ſeipſam commendare, ſed Divinæ voluntati omnia etiam ad quamcunque ſui confuſionem commiſit, &c. Diſcamus & de S. Joſepho ſingularem animi prudentiam, qui in hac graviſſima dubitatione nihil ex repentino animi motu egit, nihil ſtatuit, nihil concluſit, neque Sponſam apud alios etiam ſidiſſimos amicos traduxit, ſed absque aſſenſu judicium ſuſcepit, DEI ordinationi omnia conſignans; proinde meruit hanc ab Angelo conſolationem: *Joſeph Fili David, noli timere, &c.*

S. Bernh.
hom. 2. ſup.
nuntias. cll.

O vere ſidelis ſervus & prudens, quem conſtituit Dominus ſux Matris ſolartium, ſux carnis nutritium, ſolum in terris magni conſilii oſcipitorem ſideliſſimum! vere vir ſomnium Cur DEI, quem enim tot Reges & Prophetæ tot ardentibus videre cupiebant votis, tu non vididi tantum, ſed etiam quotidie audire, amplexi, manibus portare, pectori adſtringere, osculari, nutrire, cuſto-

stodire, ac gubernare potuisti: Cui enim aliquando Angelorum dixit DEUS, Hebr. 1. 5: Pater meus es tu?

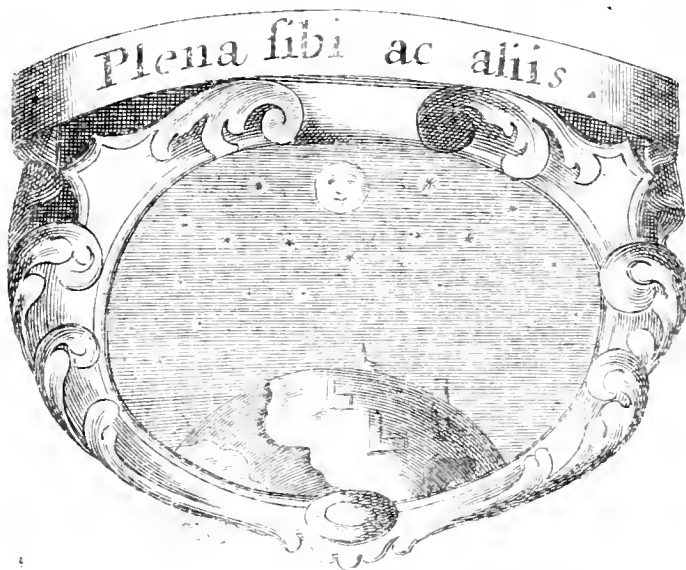
6. Olim præcepit DEUS, ut super propitiatorium duo aurei Cherubim confituerentur, quorum unus alterum respiceret: *Facies propitiatorium de auro mundissimo* --- *Duos quoque Cherubim aureos* --- *Respiciantque se mutuo versis vultibus in propitiatorium.* Per hoc propitiatorium Christum JESUM subaudi, quem *S. est propitiatio pro peccatis nostris*; per duos verò Cherubinos aureos versis in propitiatorium vultibus respicientes rectè B. Virgo MARIA & S. JOSEPHUS adunati sunt, quos DEUS Pater peculiari modo selegit, ut dilectissimo Filio suo, quem posuit propitiationem, in terris assisterent, & Divinitimorum tibi seriorum fierent participes, &c. Ex. 25. 17. 1. Joan. 2. 2.

Jacob Patriarcha dilecto quondam filio Josepho specialem benedictionem & hereditatem reliquit: *Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tibi de manu Amorrhæi in gladio & arcu meo.* Erat autem hæc pars ager quidam felicissimus, quem Jacob prius in Sichem pecunia cœmerat, sed quia illum Amorrhæi post cladem Sichemensem occuparant, illum Jacob à possessione in gladio & arcu exulit, ac tandem Josepho filio in singularem paterni amoris relictam donavit. O S. Josepho, Christi Pater nutritie! tibi longe meliorem partem ac fertiliorem agrum pro tua benedictione & hereditate assignavit DEUS Pater, quem in fortitudine brachii sui de manu Amorrhæi, id est diaboli, semper servavit ianunem; ager ille B. Virgo MARIA, dilectissima tua Sponsa fuit: *Ager plenus*, inquit S. Bonaventura, *cui benedixit Dominus*, in quo, & ex quo virgineo agro, Spiritu Sancto cooperante, natum est illud electum frumenti granum, pro omnium salute in cruce & passione mortificandum: *Ipsè Dominus*, ait S. Augustinus, *eras granum mortificandum & multiplicandum*, &c. cui sit S. Bonav. in carmine Virginis. S. Aug. Tr. 21. in Joan.



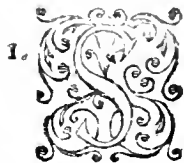
CONSIDERATIO X.

B. Virgo Dolorosa ab Angelo gratia plena denuntiatur,
unde & nobis à DEO gratiam poterit impetrare.



Ave gratia plena.

Luc. 1. 28.



Sicut sol est fons luminis, imò ipsa plenitudo lucis, à quo cætera cæli sidera suam lucem participant; sic Divinissimum COR JESU est verus fons lucis, ac principium universale, à quo omnes gratiæ, velut radii, in genus humanum derivantur, ac transfunduntur; neque ullus gratiæ effectus in aliqua creatura reperiri potest, quem non promeruit hoc Sacratissimum COR JESU, unde Apostolus: *Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare;* & dilectus Christi discipulus: *De plenitudine ejus omnes accepimus, & gratiam pro gratia, &c.*

Huic

Huic mystico & Divino justitiæ Soli quàm proximè accedit B. Virgo MARÍA in cuius Sacratissimum Cor & animam ex speciali prerogativa ob dignitatem à Patris DEI omnis plenitudo gratiarum transfusa est, unde ipsa ait: *In me gratia omnis via & veritatis, in me omnis spes vita & virtutis*; hinc Eccl. 24. 25. & ab Angelo salutatur: *Gratiâ plena, & in tantum plena*, ait Richardus à S. Laurentio, *ut ex tuo redundante totus hauriat mundus*. Et S. Bernhardus, Richard à S. Laur. lib. 1. cap. 4. *Plena sibi, superplena nobis, & de plenitudine eius omnes accepimus*. Proinde pro S. Bernh. serm. de Aquæduct. S. Ephrem. de Laud. Virg. Symbolo nostro rectè lunam plenam, & perfectam statuimus; sicut enim luna plena dominatur terræ, & obscuram noctis caliginem ad eò illuminare assolet, ut homines in ea videre, iter peragere, ac res suas perficere possint, haud secus ac si dies esset; ita B. Virgo, quam S. Ephrem *lumen totius orbis* appellat, terrigenis, & in nocte hujus sæculi errantibus clarâ gratiarum luce præfulget, unde lemma:

Plena sibi ac aliis.

Ita est, ô Beatissima! verè gratiâ plena es, non tibi tantum, quia *inveni- Luc. 1. 30. sti gratiam apud DEUM*, sed & nobis miseris, pro quibus intervenisti; ita Lyranus: *invenisti gratiam*, inquit, *non solum pro te; sed etiam pro toto humano genere*. Hinc Regius Vates, cum in spiritu prævidisset, Filium DEI ex hac intemerata Virgine incarnandum, itupore plenus exclamavit: *Inclina- Psal. 17. 10. vit caelos & descendit*, &c. supra quod peraccommodè ad nostrum conceptum observat Hugo Cardinalis, quòd DEUS jam prius, hoc est, in primo animationis hujus Virginis instanti omnes paradisi thesauros in Cor ejus Hugo Card. in Luc. 1. effuderit; verum cum ipse de sinu Patris in hanc terram ad redimendum humanum genus descendit, tunc ait Hugo: *Inclinavit caelos sicut vas, ut totum ef- S. Hier. ser. funderet in Cor MARIE*; & S. Hieronymus: *Cæteris per partes præstatur*; de Assumpt. B. V. *MARIE verò simul se tota infudit gratiæ plenitudo*. O Clientes Mariani, audite ipsam vestram SS. Matrem loquentem, & affectu planè materno vos, tanquam filios, ad se invitantem: *Transite*, inquit, *ad me omnes, qui concupiscitis me, & a generationibus meis implemini*. Eccl. 24. 26.

2. De Abigail muliere prudente & formosa perhibent sacri Regum Annales, quòd gratiam invenerit in oculis Davidis irati, dum enim jam cædes, & ruinam domûs Nabal spiraret, eum prudens, & linguæ suada mulier mirum in modum placavit, & exitium à domo sua prudentissimè avertit: *Cum autem viisset Abigail David, sessinavit*, &c.

Ruth pauper illa Moabitis quia humiliavit se, gratiam in oculis divitis Booz invenit: *Quæ cædens in faciem suam, & adorans super terram, dixit ad eum: Ruth. 2. 10. Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, & nosse me dignareris peregrinam mulierem?*

Esther. 2.9. Esther ob terram & formæ & morum elegantiam apud Regem Assue-
rum præ omnibus aliis puellis oblati gratiam invenit singularem, ut deſi-
e-
is cæteris omnibus in Reginam eligeretur: *Quæ placuit ei, & invenit gratiam
in conſpectu illius.*

Et ad quid iſtæ gratiæ humanæ? Umbra ſunt, & ad inſtar fumi eva-
neſcunt; MARIA autem invenit gratiam in oculis Domini, unde ad eam
Archangelus: *Ne timeas MARIA, invenisti enim gratiam apud DEUM.* Et quid
plus dicere poterat cœleſtis ille Paronymphus? *Unus Divinæ gratiæ gradus,* ait
Luc. 1. 30. **S. Th. Aq.** **12. 0. 113.** **2. 9. ad 2.** Doctor Angelicus, *& vel minimus univerſis mundi divinis & theſauris longè præſtat,
cum Divinitatis ſit quædam participatio, Divinæ nos conſortes naturæ efficiens.* O ani-
me mi! confidera hîc, quantum te oporteat allaborare, ut ejuſmodi Di-
vinæ gratiæ fias particeps; quid enim DEO tibi propitio nocere poteſt? Et
ſi Dominus pro te, quis contra te? Timeant illi, qui gratiam DEI non ha-
bent, nec quærunt: *O quam ſuaviter equitas, quem gratis DEI portat!*

Th. Kemp.
de univ.
Chriſt. 1. 2.
cap. 9.

3. Progrediamur ulterius, & ſerutemur Scripturas, quia ipſæ de hac
veritate luculentum perhibent teſtimonium. Nota eſt illa parabola, quam
Chriſtus proponit de Muliere, quæ decem quondam drachmas habuit, ex
quibus unam perdidit, quam ſummo exinde ſtudio, & labore indefeſſo qua-
ſivit, nec antea deſtitit, donec tandem per accenſam lucernam eam ſum-
mo animi cum gaudio reperiret: *Accendit lucernam, everſit domum, & quaerit
diligenter, donec inveniat.* Et nunquid, dices, operæ pretium fuit, ut unica
drachma tanto ſtudio ac diligentia inquireretur? Ad quid una drachma,
quæ erat una pars unciæ, nec plus valens, quàm Julium, ſeu Paulum Roma-
num, vel Regalem Hiſpanicum, in noſtra autem moneta Germanica vix 12.
crucigeros?

Luc. 15. 8.

Adverte prudens Lector! non vile hîc latet myſterium. Mulier illa
Evangelica juxta B. Albertum M. Beatiffima Virgo MARIA eſt, per drach-
mam verò amiſſam gratia originalis denotatur, protoparentibus noſtris a
DEO quondam communicata; hanc ipſi in paradifo per peccatum per-
diderunt. Quid agit Beatiffima Virgo? *Quaerit diligenter, donec inveniat;*
in quem finem, *accendit lucernam;* hoc eſt, paravit Cor ſuum, tanquam
lucernam ardentem, liquorem pinguiſſimum perfectionis infundens, ju-
gibusque ſuſpiriis, ac gemitibus pro redemptione humani generis apud
DEUM intepellans. O quoties in templo, in quo per undecim an-
nos commorabatur, cum Moyle in cœlum ingeminavit: *Si invenit gra-
tiam in conſpectu tuo, oſtende mihi faciem tuam.* Et ecce, tandem hæc
puriffima Virgo exaudita eſt pro ſua reverentia, venit enim de cœlio Nun-
cius: *Ne timeas MARIA, invenisti enim gratiam apud DEUM; e te concipi-
tus in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus JEſum.* O gratia ſuper
gra-

B. Albert.
M. in Luc.

Ex. 33. 13.

Luc. 1. 30.

gratiam: *Hæc est illa gratia* ait S. Chrytologus, *que dedit cælis gloriam, ter-* S. Chrysol.
ris DEUM, fidem gentibus, finem vitium, vitæ ordinem, moribus disciplinam. Pro- Serm 143.
indè hæc SS. Virgo longè meliiori jure, quàm mulier illa Evangelica, ad
amicas sibi animas exclamare poterat: *Congratulamini mihi, quia inveni dra-* Luc. 15. 9.
ham, &c. O dulcissima Virgo! omnes tibi congratulamur in unum, quia
invenisti hanc drachmam perditam, gratiam videlicet Divinam, rogamús-
que te impensissimè indignissimè licet clientestui, ut & nobis miseris à Fi-
lio tuo, apud quem non est impossibile omne verbum, gratiam ad omne
bonum efficacem, ac tandem in morte finalem, quæ sub nullius cadit meri- S. Bern.
tum, impetrare digneris: *Si pietatis tuæ, ô MARIA,* ait Mellifluus tuus, serm. 4.
ipsam, quam apud DEUM invenisti gratiam, notam facere mundo, reis veniam, Assumpt.
me telum agris, possillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium, fol. 56.
& liberationem sanctis tuis precibus obtinendo, &c.

4. Observemus alium ex scriptura conceptum non minore considera-
tione dignum. Cum Josias Rex piissimus, destructis fanis & idololatriis, &
combustis eorum idolis, Domum DEI hætenus magna ex parte desertam,
reitanrare intendisset, invenerunt Sacerdotes librum Legis intra muros tem-
pli absconditum, quem mox Helcias Sacerdos ad Sapham, & hic ad Regem
detulit. Et ecce, cùm jussu Regis publicè iste liber legeretur, ventum est
ad minas ac pœnas, quas DEUS populo suo ob communissima scelera in-
tentaverat, ad quod Rex præsentiens iratum DEUM, præ marore & do-
lore animi vestimenta regia dirupit, misitque sine mora legatos ad Holdam
Prophetidem, rogans eam, quatenus DEUM desuper consuleret, sibi que
exinde Divinum referret responsum. Erat autem hæc Holda & prudentiâ &
sanctitate & in exponendis Divinis oraculis illo ævo apud omnes venerabi-
lis ac celebris, quæ inter alia, ubi DEUM consuluit, hoc nuncii ad Regem
remisit: *Hæc dicit Dominus DEUS Israel, pro eo, quod audisti verb. voluminis, &* 4. Reg. 22. 18.
perterritus est cor tuum, & scidisti vestimenta tua, & flevisisti coram me, & ego audi-
vi, ait Dominus, idcirco colligam te ad parvulos, & colligeris ad sepulchrum tu-
um in pace, ut non videant oculi tui omnia mala, quæ inducturus sum super locum
istum. Res mira! & nunquid tunc temporis intervallo adhuc in vivis erat
Jeremias Propheta? Nunquid & alii viri & sanctitate, & prudentiâ cele-
berrimi tunc vivebant, qui futura poterant prædicare, & hoc Legis volu-
men Regi explicare? Quare ergo relictis viris, Rex muliere discupit audi-
re consilium & oraculum?

Respondet Bæza, quia Josias Rex, prævidens vindictam Divinam sibi
& populo imminentem, per Holdam, mulierem sanctam & DEO acceptam, Bæza. l. r.
benignum expectabat responsum, solent enim mulieres cor magis clemens cap. 5. S. 8.
ac benignum, quàm viri habere, idè per dictam Holdam (B. Virgins MA-

RIÆ typum, quæ plusquam Prophetissa fuit) non tam DEUM consulere, quam & sibi placare studuit; & pergit citatus Baëza: *Ego autem omnes monuerim, qui volunt à DEO responsum misericordiae accipere; ut consulant eum per MARIAM*, nam longè cor ejus abest à justitia vindicativa, nec mortem peccatoris, sed vitam requirit, propter peccatores enim facta est Mater DEI. Audite pro vestra consolatione Hugonem Cardinalem: *Currant*, inquit, *peccatores ad virginem, qui gratiam amiserunt peccando, & eam inveniunt apud eam, humiliter salutando, & securè dicant: Redde nobis rem nostram, quam invenisti; nec negare poterit, se invenisse, quia hoc Angelus attestatur, ait enim, invenisti gratiam apud DEUM, &c.* Et quia gratiâ plena est, poterit sine dubio etiam suis cultoribus gratiam à DEO impetrare, aliâ non esset gratiâ plena. O Hæretici, ô Sectarii! ah capite verbum hoc, & discite honorare, discite *salutare MARIAM, quæ multum laboravit in vobis.*

Hugo Cardinal. in Luc. 1.

Rom. 16. 6.

s. Desideras, anime mi, plura de hac veritate argumenta? Observa: Postquam DEUS univerſorum Dominus cælum & terram ex nihilo sui produxit, & nunc aquam ab arida in unum locum separavit, ingentem illum aquarum abyſſum appellavit MARIA: *Congregentur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum --- Congregationesque aquarum appellavit maria? & cur maria?* Respondet ad rem Seraphicus Bonaventura & S. Chryſologus, MARIAM esse *mare gratiarum*, in quo mystico mari Pater æternus ob dignitatem Filii voluit, ut omnes gratiæ & gratiarum omnium fluentia congregarentur in unum, quod enim cæteri Sancti habuerunt divisim, in SS. Corde MARIÆ in uno loco reperies; virtutes videlicet omnes, merita omnia, omnes prærogativas, gratias & charismatum dona, ut in veritate illa dicere potuerit: *In plenitudine Sanctorum detentio mea.* Audi rursus Hugonem Cardinalem: *Per mare*, inquit, *intelligitur Virgo MARIA, in quo omnia flumina gratiarum & donorum spiritualium intraverunt eum ipso fonte: & non redundavit MAËIA, id est, non insumit per superbiam, &c.*

Gen. 1. 9.

S. Bonav. in Spec. Virg. cap. 2. S. Chryſol. Serm. 146.

Ecc. 24. 16.

Hugo Card.

in Ecc. 1. 7.

Esthet. 5. 2.

O felix Esther, humilis & sublimis, pauper & dives, ancilla & Regina, de qua sacræ recentent pagina, quodd, cum non vocata ad Regem Assuerum, in throno auro, gemmisque coruscante tunc sedentem, introivisset, eumque primo aspectu terribilem, & scintillantibus oculis formidabilem fuisset conspicata, ex tanta percussa Majestate semel, iterumque animæ deliquium passa fuerit; quod videns Rex de folio surrexit, & extenso in eam sceptro regio, suam ei clementiam & gratiam insinuavit: *Quæ accedens, osculata est summitatem virgæ, dixitque ad eam Rex: Quid vis Esther Regina? Quæ est petitio tua? Etsi amisi divitiarum partem regni perieris, dabitur tibi.*

Cæterum quod, hæc Regina Esther typus SS. V. MARIÆ fuerit, nemo Christianorum ignorat, per quam DEUS generi humano offensus, mirum, in

in modum & placatus, & reconciliatus est: *Invenisti enim gratiam apud DEUM.* Quòd autem Esther summitatem aureæ illius virgæ tenuerit, & osculata fuerit, pulcherrimam rationem assignat Doctor Angelicus: *Summitatem virgæ, inquit, Virgo Beata retigit, quando Filium DEI in utero concepit, & sic dimidiam partem Regni DEI impetravit, ut ipsa sit Regina MISERICORDIÆ, cujus Filius est Rex JUSTITIÆ.* Ex his considera, anima Christiana, qualibus donis ac gratiis benignissimus DEUS SS. Cor & animam Sacratissimæ Matris suæ repleverit: *Illi enim quasi Matri suæ, sunt verba Cornelii à Lapide, Christus nihil negare potest: Quare summum DEI in homines post verbum incarnatum beneficium est beatæ Virgo, hanc enim nobis dedit, ut per eam omnia ab ipso impetremus, ut ipsa nobis omnes clementiæ, omnipotentiae & Divinitatis thesuros aperiat, omnes gratias in eis reconditas largiatur per Filium suum.*

Luc. 1. 30.

S. Th. præf. in epistol. Canon. lib. Esther. c. 5.

Cornel. in c. Esther. cap. 16.

6. Odulcissima Virgo MARIA! O Domina totius universi! cui ulterius te comparabo? Et nunquid SS. Cor tuum illud altare propitiationis est, de quo jam pridem Isaias vaticinatus est: *Offerentur super placabili altari meo, & domum Majestatis meæ glorificabo?* Nota hic, prudens Lector: *Placabili*, hoc est, in altari Deum placante; quid autem Deum iratum magis placavit, quam purissimum Cor *MARIÆ*? *MARIA*, sunt verba Richardi à S. Laurentio, *dicitur altare placationis Domini, qui placatur erga peccatores. eam super hoc altare offerunt dona, & Sacrificia sua, &c.* Hinc & ab Andrea Cretensi appellatur *Commune reconciliatorium.* O peccatores omnes, dives & pauper, omnes in unum, accede ad hoc placationis altare, ad SS. Deiparam plenam gratiâ, plenam misericordiâ: & si Paulus gentium Doctor dilectos suos Philippenses in corde suo gestasse gloriatur: *Sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis, eò quòd habeam vos in corde meo;* quantò magis, ô clientes! O filii Mariani! hæc SS. Mater nostra in hac vita mortali, ac tunc demum in supremo mortis articulo vestri curam habebit? *Sileat*, inquit Mellifluus, *misericordiam tuam, beatæ Virgo, si quis est, qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse.*

Isa. 6c. 7.

Rich. à S. Laur. lib. 2. de Laud. B. Virg. Andr. Cret orat. 2. de Assumpt. Phil. 1. 7.

S. Bern. serm. 4. in Assumpt. B. Virg.

Verùm hic obiectabit mihi nonnemo. Ego tenero & filiali amore prosequor beatissimam Virginem, eamque mihi in Dominam, Patronam & Advocatam, imò & in Matrem meam jam à primis vitæ annis elegi: Ego soleo in illius honorem singulis diebus Sabbathinis jejunare, Officium & Rosarium illi dicere, & hæc & illa in honorem illius facere, &c. Concedo totum, si moribus non contradicis, valde benè agis; sed præsumptuosè in illam agere, & sperare, & interim in peccatis mortalibus hære, est seipsum in gehennam præcipitare, talis enim in Sacratissimam Virginem injurius est, & duplici damnatione dignus; sicut enim Filius omne peccatum mortale detestatur, sic & Mater eius. Cura igitur, ut semper in statu gratiæ sis, & hoc erit tibi in peculiare solatium, & in signum prædestinationis tuæ, perire enim non potest, qui B. Virgini verè devotus fuerit; audis hoc: *Verè devotus.*

Gen. 7 7.

S. Joan. Da-
mafc. or. 1.
de Dormit.
Virg. Pfal.
27. 23.

7. Qui olim in Arca Noë, dum universale diluvium totum terrarum inundaverat orbem, inclusi erant, à generali interitu salvati sunt. MARIA, ait S Joannes Damascenus, est vera salutis arca; in illa octo tantum servatæ sunt animæ, per hanc omnes, modò velint, possunt salutem consequi. Illa ædificata fuit de lignis levigatis; hæc de virtutibus consummatis. Illa super aquas diluvii ferebatur; hæc nullius vitii naufragium sensit. Illa nec bruta animantia exclusit, sed nec MARIA peccatores, qui apud DEUM ut jumenta facti sunt, modò serio velint ad frugem, & dignos pœnitentiæ fructus redire.

3. Reg. 3 9.

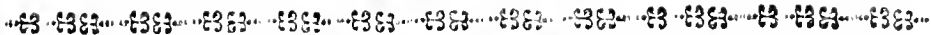
Finem huic Considerationi imponat prudentissimus Salomon. qui nunc ad imperii clavum evectus, à DEO non divitias, aut honores, nec plures provincias, aut longos vitæ annos, vel plures de hostibus victorias, sed cor docile, ac prudens impensissimè petiit, ut non se duntaxat, sed & populum suum regere, omnesque suas actiones, quæ privatas, quæ publicas, juxta voluntatem Divinam ordinare, ac in finem suum disponere posset: *Dabis ergò servo tuo cor docile, &c.*

S. Bern.
ferm. in Nat.
Virg.

O pretiosissima Virgo! tu non Cor docile, aut sapiens, ut quondam Rex Salomon, sed cor, in quo inhabitaret Gratiâ Divina, à DEO instantissimè postulasti; ita tuus Mellifluus: *Prudens Virgo*, inquit, *non sapientiam, sicut Salomon, non divitias non honores, sed gratiam requirebat; & causam hujus justissimæ postulationis subjungit: Nimirum sola est gratia, quæ salvamur: Et quid nos aliud concupiscimus Fratres? Quæramus gratiam, per MARIAM quæramus, & juxta exemplum Venerabilis Patris Spinolæ de Societate JESU per SS. COR MARIÆ quæramus; quid enim aliud fuit in his terris hoc pretiosissimum COR Virginis, quàm Magnes potentissimus, qui etiam ipsum DEUM de cælo ad se in terram potuit attrahere? Ah pientissima Domina! ô benedicta Inventrix gratiæ! trahe & cor nostrum ferreum ad te, ut per te inveniamus gratiam finalem & accessum apud DEUM, ut aliquando consummato hoc Vitæ cursu ab illo audire mereamur:*

Venite Benedicti, &c.






CONSIDERATIO XI.

Filius DEI descendit de cælis , ut Filius hominis & Dolorosæ Matris fieret , in cruce pro nobis immolandus.



Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cœlis. *Ex Symbolo Nicæno.*

I.  Uantò major Rex in urbem aliquam adventare solet, tantò præconum series longior præcedit; hinc infinitus DEUS tot figuras & vaticinia præmisit, quæ adventum dilectissimi Filii sui in carnem non tantum populo illi Judaico indicarent, sed & clarissimis rationibus eundem orbis Redemptorem, paulò post ex Virgine nasciturum, demonstrarent. Inter quas umbras & figuras non minima fuit mirabilis illa scala, quam Jacob Patriarcha à terra usque ad cœlum pertingentem, per eam Angelos de-

Gen. 28. 12. scendentes, & ascendentes, imò & ipsum DEUM huic scalæ innixum, atque ad descensum jamjam paratum de intempesta nocte conspicatus est: *Vidit in somnis scalam stantem super terram: & cacumen illius tangens cælum; Angelos quoque DEI ascendentes & descendentes per eam, & Dominum innixum scalæ.* Stupenda visio? portentum ingens, & pluribus refertum mysteriis. Quid obsecro, per hanc scalam cælestem olim Jacobo præsignatum fuit, & cur ipse Dominus huic scalæ innixus videbatur: *Et Dominum innixum scala?* Littera Hebraica legit: *Pedes in scala habebat veluti descensurus;* magnum hic latet mysterium; attende.

Rup. Abb.
hic in Gen.

Respondet Rupertus Abbas & plures alii, quòd per dictam scalam Jacobo Patriarchæ VERBI DIVINI Incarnatio, & tota Christi Jeneratio, ex ipso Jacobo per varios gradus & generationes usque ad Josephum & B. Virginem MARIAM descensura, fuerit representata. & quòd jam tunc præfatus Jacobus in illa extasi clarissimè agnovit, VERBUM ad nos descensurum, & carnem humanam ac passibilem suscepturum: *Pedes subintrat hic Barradius, in scala habebat, veluti descensurus quasi diceret: Adveniet tempus, o Jacob, cum ego descendam, humanamque naturam de serpe tua assumam; sed & ascendam exinde de novo per scalam, quam vidisti, in cælum, hoc est, per crucem, in qua lapsum genus humanum per sanguinem meum recuperaturus sum: Crux, ait Cornelius, est scala & via, per quam Christus, omnesque Christiani in cælum conscenderunt, & inde descendunt:* Proin pro lemma te huic scalæ affiximus:

Barrad. l. 3.
cap. 13.

Cornel. hic.

Descendendo: Ascendendo.

2. Pulcherrima est illa quæstio, quam in tractatu de Incarnatione VERBI movere solent Theologi: an Christus in in carne humana in hunc mundum venisset, si Adam primus homo non peccasset? Sunt, qui cum subtili Scoto, Suarez, & aliis sentiunt, in dicta hypothesi Christum venturum fuisse, sed non in carne passibili, cum præcipuus Incarnationis finis, ac motivum juxta illos Auctores fuerit summa tanti mysterii excellentia, & alia bona ex eo consecutura, atque à peccato omnino independentia. Verum si rem perspicaciori mentis oculo perpendimus, unicum ac præcipuum incarnationis motivum videtur fuisse reperatio generis humani, ita quidem, ut si homo non peccasset, Incarnatio ex vi præsentis Decreti facta non fuisset, &c.

Jean. 3. 16.

Hanc veritatem Theologicam non tam sacra Pagina, quàm & SS. Patrum luculentissima testimonia confirmant: *Sic DEUS, inquit Veritas Christus, dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nota hic, quæso, singula Christi verba quàm magnam in se emphasim contineant, & quomodo amorem

DEI in nos miseros *τὸ Sic* emphaticè exaggeret. Item in alio loco: *Venit* Luc. 19. 10. *Filius hominis quærere, & saluum facere, quod perierat*, aliàs non venturus, nisi homo periisset. Et in alio loco: *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius* Joan. 10. 10. *habeant*: audi & Apostolum: *Fidelis sermo, inquit, & omni acceptione dignus,* 1. Tim. 15. *quod Christus JESUS venit in hunc mundum, peccatores salvos facere*; hinc & Ecclesia in Symbolo Concilii Nicæni canit: *Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est, &c.*

Accedunt testimonia SS. Patrum, unde illud S. Augustini. *Si homo* S. August. *non periisset, Filius hominis non venisset, & in alio loco: Nulla causa fuit ven-* Sermon. 8. de *endi Christo Doxino, nisi peccatores salvos facere*; cui assentit S. Irenæus: *Si* Verbis A- *non haberet caro salvari, nequaquam Verum caro factum esset*: & S. Ambro- posit. Idem *sius: Que erat causa incarnationis, nisi ut caro, quæ peccaverat, redimeretur?* Irenæus l. 5. *Quibus adjungo S. Athanasium: Ut Verbum, inquit, fieret homo, nunquam de-* cap. 14. S. *sumatum fuisset, nisi hominis necessitas id postulasset.* Mitto quàm plurima alia Ambrosii de *SS. Patrum testimonia, asserentium, Incarnationem VERBI in remedium* Incarn. cap. *peccati, & redemptionem generis humani præcipuè fuisse factam, quæ sen-* 6. S. Atha- *tentia utpote alterâ longè probabilior, etiam multò magis Divinam in nos* nal. Sermon. 3. *charitatem ac bonitatem commendat, quàm si dicatur, Christum ob perfe-* contra A- *ctionem universi fuisse in mundum venturum.* rian.

Ex quibus, prudens Lector, collige immensæ in te clementiæ, & Divinæ Bonitatis argumentum; quid enim meruit homo, peccator tam abominandus, & læsæ Divinæ Majestatis reus, quàm ut cum Angelis Apostaticis propter demerita æternis deputaretur suppliciiis? *Quis tibi impudens ait Sapiens, si veri-* Sap. 12. 12. *erint nationes, quas tu fecisti: non enim alius est DEUS, quam tu?* Et si universus terrarum orbis coram DEO non aliud est, quàm *unica guttula rosis anelu-* Sap. 11. 23. *caui*, quota pars es tu? Proinde si totus mundus periisset, habitâ DEI ratione perinde fuisset atque si canis aut culex, vel aliquid eò minus interiisset: *Hinc bonus effulget, sunt verba S. Damasceni, quod figmenti sui, hoc est, hominis* S. Damasc. *imbecillitatem DEUS non contempsit: sed lapsi vitam doluit, eique manum porrexit* lib. 3. fidei *O quantum igitur obligatus es, anime mihi SS. Trinitati pro admirabili hoc* Orthodox. *consilio super animæ tuæ salute? Quantum obligatus Filio DEI, cujus In-* cap. 1. *carnationis scopus unicus fuit redemptio tua, & instauratio Divinæ Imaginis, quæ in te per peccatum tam fœdè erat deformata? Quantum denique obli-* *gatus. B. Virgini MARIÆ, quæ suo singulari assensu in Incarnationem mudo* *succurrit perditio? Filii DEI Incarnatio & passio, ait Quaresmius, Deipara* Quaresm. *Virgini Mariæ fidei, obedientiæ, ac bonis operibus, singulariter tribuenda est, &c.* To. 4. c. 19. *O beatissima Virgo & Mater! verè qui te non amat, anathema sit.* lect. 12.

3. Hoc admirandum Incarnationis mysterium, ex quo totum fidei nostræ orthodoxæ fundamentum pendet, jam à prima mundi ætate revelavit DEUS Adamo, dum ei somnum innisit: *Inmisit ergo Dominus DEUS so-* Gen. 2. 21

S. August. quem citat Cornelius, & alii plures hic. Gen. 3. 51. Gen. 5. 29. *porem in Adam, in quo somno, seu potius mentis extasi non tam scientiam infusam omnium rerum naturalium à Deo accepit, sed & sublime illud Divini verbi aliquando incarnandi mysterium agnovit, quod illi denuo per illa verba insinuatum fuit: Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius, hoc est, per Christum ex B. Virgine incarnandum.*

Agnovit & Lamech, pater Noëmi: *Vocavitque nomen ejus Noë, dicens, iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarum in terra, cui maledixit Dominus.* Ubi juxta Rupertum, Cornelium, & alios, Messiam nascendum in umbra Filii sui non obture prævicit, proinde illi nomen imposuit Noë, quod idem est, quàm: *Quies, aut: Quiescere faciens, aut: Consolatio generis humani*; consolatio autem generis humani factus est Christus JESUS ex Virgine incarnatus, & pro salute universorum crucifixus, cujus deliciae sunt esse cum filiis hominum; hinc Venerabilis Beda verba illa: *Fac tibi arcam, &c.* Patri æterno pulcherrimè accommodat: *Quod dicit, inquit, fac tibi arcam, consilium Patris potest intelligi ad Filium de assumptione carnis, &c.*

Gen. 6. 14. Ven Beda in hunc loc. Gen. 2. 12. Cornel. hic *Agnovit & Noë, filius Lamech, in cujus gratiam DEUS finito universali diluvio in superiori aeris regione arcum, seu iridem suspendit: Hoc signum fœderis, quod do inter me & vos, & omnem animam viventem, &c.* Per quam iridem Noëmo & posteris ejus Verbum, suo tempore pro salute mundi incarnandum revelatum est: *Iris, inquit Cornelius, est verbum incarnatum, & carne velatum, sive est ipsa caro verbi, &c.* Per quod verbum, & in quo verbo omnia in integrum restaurata sunt. O magnum, ô admirabile Divinae Incarnationis ex Virgine mysterium, & quis est, qui hoc considerat?

4. A Nocino ad Abrahamum transeamus, genere Chaldaëum, & à DEO sapius per varias tribulationes probatum, ac tunc praesertim, cum jam centenarius a DEO jussus est, ut filium suum unigenitum, quem diligebat, Isaac, sibi in holocaustum super unum montium immolaret; & ecce, cum alligasset Isaac, gladiumque arripuisset, quo innocentis prolis jugulum feriret, in ipso extremae necessitatis articulo, & in ipso limite mortis adest repente de caelo nuntius, qui filio parcere jubet: *Non extentas manum tuam contra puerum, &c.* Res miranda! nunquid DEUS omnino est immutabilis, non tam physicè, quàm & moraliter? Nunquid ex animi instantia aliud velle potest, quàm quod semel decrevit? An non ipse apud Malachiam dicit: *Ego Dominus & non mutor?* ad quid ergo hic suam immutavit sententiam? prius jusserat, ut feriret, modò vociferatur, ut parcat?

Gen. 22. 13. Malach 3. 6. *Adverte, animem! magnum hic latet mysterium. Promiserat quondam idempientissimus DEUS sancto illi Patriarchæ, quòd de stirpe sua in tempore opportuno esset incarnandus Unigenitus DEI Filius: Benedicentur in semine tuo omnes gentes; ubi per semen Abraham intelligitur Christus, ex eodem Isaac secundum carnem nascendus, in qua Divina prole omnes gentes essent*

essent benedicendæ, & a^lteriteru (si vellent veræ fidei lumen agnoscere) redimendæ: *Abraham*, inquit Apostolus, *dicitur sunt promissiones*, &c. Et B. Virgo ad Elisabeth: *Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham, & semini ejus in sæcula*; quæ omnia per adventum Christi in carne adimpleta esse liquet. Vivat igitur filius tuus Isaac, & non occidatur: *Non extendas manum tuam contra puerum*, quia ex illo surget Christus de Virgine incarnandus, qui vices in eodem monte suo tempore supplebit, ubi super struem lignorum, hoc est, in ara crucis pro salute omnium erit immolandus. Similitudinem cape sis ex tenero furculo, trunco veteri implantato, ut arbor nova exurgat, & fructus suos in tempore afferat, quem si confringis furculum, tota arbor, & rami ejus futuri pereant, necesse est. Sic si Isaac à Patre fuisset tunc obtruncatus, omnis Christi generatio & genealogia ab Abraham usque ad JOSEPHUM & MARIAM uno ictu gladii fuisset extincta, & consequenter videtur, quòd nec Christus fuisset incarnatus ex Virgine, filia Abraham: *Nunquam Angelos apprehendit*, subintrat iterum Apostolus, *sed semen Abraham apprehendit*; qui tunc cum Isaac filio ob tam generosum facinus de congruo meruit, ut Christus ex sua prosapia, & non ex alia secundum carnem nasceretur.

Gal. 3. 16.
Luc. 1. 55.

Hebr. 2. 16.

Gen. 27. 28.

S. Aug. l. 16.
Civ. 37.Isa. 45. 8.
B. Theodor.
q. 81. in Gen.
B. Petrus
Chrysol.
serm. de
Annunt.

Isa. 7. 14.

5. Roboremus hanc veritatem per alium conceptum. Dicite, quare Isaac nunc senex & brevi moriturus dilecto filio suo Jacob, statim ut tenuit odoris fragrantiam, quam vestibus suis spargebat, tam amanter, & intolita perfusus latitiâ benedixerit: *Det tibi DEUS de rore cæli, & de pinguedine terræ*, &c. Ad quid ista benedictio?

Respondet S. Augustinus, benedictionem istam in Christi incarnatione esse adimpletam, cujus adventum tunc Isaac in umbra prævidebat, unde & antiqui Patres eundem orbis Salvatorem, ut rorem de cælo cadentem desiderabant: *Rorate cæli de super, & nubes plu. ut justum*; Beatus Theodoretus verò eleganter per illum rorem cæli Divinitatem Verbi, & per pinguedinem terræ ejus humanitatem à terra virginea suscipiendam intelligit: *Ros Christi Divinitas, pinguedo terra humanitas*. Viden' hîc prudens Lector, & perpende cum B. Petro Chrysologo, quomodo Incarnatio Verbi negotium fuerit omnium sæculorum, & quomodo ab origine mundi de communi hoc mundi remedio actum fuerit, donec tandem intra claustra Virginis Nazarethanæ hoc summum, admirabile ac cœleste negotium completeretur: *Ecce, Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel*.

6. Si vis, anime mi! Agglomeremus argumenta. Dic, quænam persona ex SS. Trinitate Moyse, in deserto oves pascenti, in rubo ardente, & incombusto, apparuerit: *Vidi afflictionem populi mei: Descendi, ut liberem eum?* Respondet Theodoretus, fuisse Filium DEI, magnum illum consilii Angelum, qui jam tunc misericordiâ motus descensum de cælo parabat, ut pro omniû

Exod. 3. 7.
Theodoret.
loc. cit. in
Gen.

Mater Dolorosa.

L

salute

salute incarnaretur, sed placuit SS. Trinitati grande hoc opus adhuc aliquantisper & in tempus magis opportunum differre.

Dic ulterius, quisnam ille fuerit, quem olim Nabuchodonosor Rex in camino ignis ardentis, in quem Ananias, Misael & Azarias coniecti sunt, similem Filio hominis conspiciatus est: *Et species quarti similis Filio DEI?* Respondet S. Hilarius, Iustinus, Tertullianus & alii, quod ipse DEI Filius fuerit, qui jam tunc, antequam incarnaretur, humanæ naturæ similitudinem induerat, & sic ad futurum redemptionis officium se exercebat, quia *delicia eius sunt esse cum filius hominum.*

Placet ulterius progredi. Dic, cur Ezechias Rex pietissimus, cum illi ab Isaia in ægitudine in sinuatum fuit illud fatale: *Dispone domui tue, quia morieris tu, & non uives, mox ad parietem te converteris: Et convertit Ezechias faciem ad parietem, & oravit ad Dominum?* Respondet S. Gregorius Magnus, per illam parietem orientalem, ad quam Rex ægrotans se in lecto convertit, adumbrat in fuisse incarnationem & humanitatem Christi, quam à B. V. MARIA suo tempore erat suscepturus; ad hanc igitur Rex inaccessibilis, & nunc morti proximus summis votis aspirabat, nam *ipse stat post parietem nostrum: hinc tam amare flebat, quia formidabat, à generatione Christi se esse exclusum.* &c.

Vide hinc, anima Christiana, quàm ardentibus quondam votis Reges, Patriarchæ, & Prophetæ ad Incarnationem Verbi aspirarint; hinc Isaia ait: *Propter Sion non tacebo, & propter Jerusalem non requiescam, donec egredietur ut splendor iustus eius, & Salvator ejus ut lampas accendatur.* O mortales omnes! cur non erubescitis, quòd hoc summum Incarnationis beneficium, & opus misericordiæ Divinæ plinè immanium tam parvi faciatis? *In nullo, inquit Mellissius Doctor, DEUS sic commendat charitatem, quomodo in mysterio Incarnationis eius & passionis: in nullo sic revelatur eius pietas; in nullo sic apparet benignitas, quomodo in humanitate, &c.* Erat enim tunc porra salutis occlusa omnibus, & tot millenis annis usque ad illud tempus per flammæ, atque versatilibus Cherubini gladium custodita; clavum Imperii tenebant Gentiles, & idololatras; peccata omnium populorum totum inundabant orbem; imò & ipse populus Hebraicus, licet à DEO electus, innumeris scatebat vitis & erroribus; verbo: *Tenebræ erant super faciem abyssi,* unde succubabant Patres: *domum derumpere calos & descendere; & ecce ubi tandem venit plenitudo temporis, misit DEUS Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret.* O immani charitas! ô abyssus misericordie! quid ultra potuisset nobis facere DEUS, & non fecit? Et quis est, qui cogitat corde?

Genes. 1. 8.
Isa. 64. 1.
Gal. 4. 4.

Jer. 11. 12.

7. Mirabatur olim electus DEI populus, dum vidit mare rubrum virtute unius virgine aethiopia apertum, & scissum, viamque Hebrais in Palesti-

nam ex Aegypto referantis, unde Vates Regius: *Mare vidit, & fugit.* Quid, Pfal. 113. 3.
 obsecrans, pensasset ille populus, si ipsum VERBUM Patris vidisset de caelo
 in gremium unius Puellæ Hebraicæ descendere, ac tandem per virgam cru-
 cis viam omnibus, se sequentibus, ad cœlestem Palestinam adaperire? S. Bernh. ferm. 3. Vigil. Nat. f. 12.
Nihil DFO sublimius, ait Mellissius, nihil vilius limo, & tamen tanta dignatione DEUS
descendit in limum, tantaque dignitate limus ascendit ad DEUM, ut quidquid in eo
DEUS fecit, limus fecisse credatur, tam ineffabili, quam incomprehensibili Sa-
cramento.

Vidit quondam, & attonitus stetit orbis terrarum, dum tempore Josue Josue. 10. 13.
 solem in medio cursu stantem, & tempore Regis Ezechix per decem gradus
 retrogredientem spectavit. Ita. 38. 8. Sed quid ista? Nunquid mirari magis debet
 mundus, dum videt ipsum DEUM, verum illum justitiæ solem, adedò in
 utero Virginis humiliatum, adedò exinanitum, ut de se ipso dicere non vereatur:
Verinus sum ego, & non homo? Pfal. 21. 7.

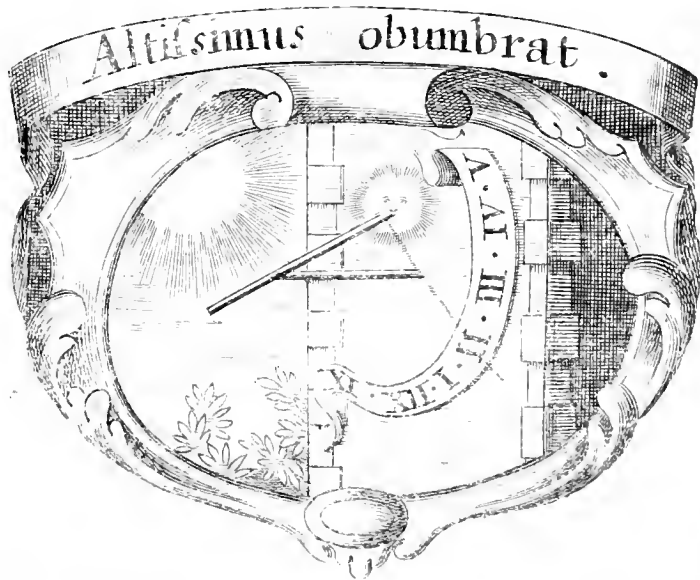
Vidit Jordanis Arcam Fœderis sibi appropinquantem, & præ stupore
 stetit ex una parte attonitus; & ex altera rapido cursu in mare mortuum ef-
 fusus, liberum populo reliquit transitum: *Jordanis conversus est retrorsum.* Ps. 113. 3.
 Sed nunc cernit mundus veram & animatam DEI Arcam, hoc est, ipsum
 DEUM carne humanâ vestitum, in mundum ingredientem, ut salvaret,
 quos condidit. O maxima miseratio, quia maxima tunc erat miseria: O Pfal. 8. 5.
Domine, quid est homo, quod in mor es ejus?

Jacob quondam ingrato Labano, cui per tot annos fideliter inservierat,
 in faciem objectavit: *Modicum habuisti, antequam venirem ad te, & nunc di-* Gen. 30. 30.
ves effectus es, benedixitque tibi Dominus ad introitum meum. O anima Chri-
 stiana! dic, quid habebat mundus, antequam Christus veniret in carnem, &
 à Virgine mortale corpus suscipret, olim pro nobis in cruce tradendum?
 Ah nihil habebat, nisi peccata, & omnia miseriis & calamitatibus referta:
Sed nunc, rectè ait Rupertus Abbas, avers effectus est mundus universus, benedi- Rup. Abb. cap. 37. in Gen.
xitque illi DEUS ad introitum Christi Filii sui omni benedictione spiritali, qua
& imprimis illi omnia peccata condonavit, & deinde multipli ea ei contulit Spiri-
tus Sancti dona, &c. Quid igitur restat, nisi ut DEO T. O. M. animitus
 gratulemur omnem gloriam ex tam admirabili Incarnationis opere promanantem.
 Gratulemur & Christo JESU Filio DEI, dum per naturam hu-
 manam sibi unitam factus est etiam Filius hominis, imò & frater noster.

Gratulemur tandem & SS. Matri ejus talem Filium, & omnia bona per
 ipsum in eam derivata, dum per illum assensum in Incarna-
 tionem plus meruit, quàm omnes Angeli &
 Sancti DEI, &c.

CONSIDERATIO XII.

B. Virgo jam ab illo instanti, quo Mater DEI esse coepit, in Corde crucem & doloris gladium portavit.



Virtus Altissimi obumbrabit tibi.

Luc. I. 35.

Rup. Abb. 1.
L. 4. in Cant.

M

Ira ac diversa SS. Patribus purissimæ Virgini MARIÆ attribui solent elogia. B. Rupertus Abbas eam paradysum voluptatis appellat, in quo DEUS primum hominem posuit, qui apud ipsum in principio erat, hoc est, Christum JESUM, novum illum ac innocentissimum Adamum. Richardus à S. Laurentio eandem Sacratissimam Deiparam lectulo pacifici Salomonis assimilat, in quo DEI Filius novem mensium spatio quievit, S. Amadæus illam feracissimam virginitatis plantam vocat,

Rich. l. 10.
S. Amad.
Rom. 2.

ex qua immaculatum illud castitatis liliū inter spinas, hoc est, DEUS & Homo Crucifixus prodiit. S. Ambrosius ex eadem SS. Virgine craterem tor-
 natilem facit, qui nobis carnem & sanguinem Christi propinat. Alii eandem
 appellat thesaurum omnis sanctitatis; ideam perfectionis, gratiarum
 aquæductum, solium gloriæ DEI, microcosmum gratiarum, & radicem
 bonorum omnium, &c. Sed nec ille à veritatis scopo aberravit, qui hanc
 SS. Virginem horologio, seu potius solario Achaz assimilavit: *Et ecce, re-*
verti faciam umbram linearum, & per quas descenderat in horologio Achaz in
sole, retrorsum decem lineis. Per quem solem rectè Sol ille iustitiæ, qui est
 Christus DEUS noster, per novem autem gradus, novem Angelorum Cho-
 ri, per quos Sol ille Divinus retrogressus est, per decimam autem lineam
 B. Virginis uterus, vel Crux, in quo utroque Soi ille oriens & occumbens
 requievit, intelligi possunt, ipsum autem horologium Achaz juxta mentem
 SS. Patrum Deiparam designavit, unde eam in Officio de Immaculata
 Conceptione passim in Ecclesia recepto, salutare solemus: *Salve horologium,*
quò retrogradatur Sol in decem lineis, Verbum incarnatur, homo ut ab inferis
ad summa attollatur. In quem finem huic nostro solario à sole meridiano
 illustrato, & in umbra numerum decimum, id est, Crucem X. exhibenti
 illud Gabrielis pro lemmate inscripsimus:

S. Ambros.
 l. de Iustit.
 Virg. c. 14.

Luc. 28. 8.

Altissimus obumbrat.

Ita est, ô pientissima Virgo! enimverò obumbravit tibi Sol ille oriens
 ex alto, & occumbens in cruce; proinde meritò non tam sub cruce, quàm
 etiam in Incarnatione Verbi dicere poteris: *Nolite considerare, quòd susca-*
sim, quia decoloravit me Sol, dum enim ad Archangeli vocem respondisti:
Fiat mihi se. unctum verbum tuum, in quo instanti perfectissimâ voluntate pa-
 ratam te exhibuisti ad omnia adversa cum Filio tuo imposterum per omnem
 vitam toleranda. Juvat hinc pro stabilienda hac veritate in testem adducere
 magnum illum Theologiæ mysticæ Doctorem, Joannem Taulerum, qui ita
 cum hac SS. Deiparente fermocinatur: *O MARIA præcipue Martyrum*
omnium, non hoc est initium dolorum tuorum sub cruce; non hic tua cepit passio,
non hic prima est tui DEO obedientis abnegatio: Sed sicut Christus Filius tuus ab
initio gratissimè se subdidit ad mortem usque Patris voluntati, & toto vitæ suæ spa-
tio paupertatem, persecutiones, oblocutiones & contemptus sponte sustinuit; sic tu
Domina nostra dulcissima totam te resignasti DEO, quando Mater Filii DEI esse
consensisti, &c.

Luc. 1. 78.

Cant. 1. 5.

Luc. 1. 38.

Joan Tauler. Exercit.
 Vitæ Christi
 cap. 12.

2. Ad roborandam hanc veritatem audiamus insignem conceptum.
 Postquam cœlestis ille paranymphus, & humanæ salutis nuntius, Gabriel
 Archangelus, hanc magnificam legationem à SS. Trinitate acceptavit, ut

VERBUM mox incarnandum intemeratæ Virgini MARIÆ annuntiaret, non sine ambitioso plurimorum Angelorum comitatu in assumpta hominis forma ad Domum Nazaræam, ubi Virgo plùs quàm Angelica puritate conspicua commorabatur, se contulit, ad quam cùm ingrederetur, eam summâ cum veneratione salutavit: AVE. Hæret ad hanc Angeli vocem mens & lingua mea attonita; & quid hoc est, magne cœli Princeps & Archangele? Quare SS. Virginem, mox DEI Matrem futuram per τὸ Ave salutas? Cur non dicis: *Salve*? An non profus idem sibi volunt *Salve* & *Ave*? Non equidem ignoro, quòd per τὸ Ave designata fuerit tota Sanctissima Trinitas, à qua immediate Archangelus hunc salutandi modum mutuaverat, per A. enim significatur *Alpha* & *Omeqa*, principium & finis, hoc est, Pater æternus; per V. indicatur VERBUM mox incarnandum; & per E. Emissio Spiritûs Sancti, qui à Patre, Filioque procedit; scio insuper, quòd per AVE reparatum fuerit, quod priùs ab Eva destructum fuerat; proinde si τὸ AVE retro legis, nomen Eva prodibit, hinc verus ille venit ex utraque parte legendus:

Robur Ave tenet, & te tenet Eva rubor.

Scio adhæc, quòd τὸ AVE idem sibi velit, quàm A-VE, hoc est, sine væ, ubi enim universum humanum genus huic communi væ in contrahendo peccato originali erat obnoxium, sola purissima Virgo sine ullo væ & noxa permansit. Sed aliud hîc later mysterium. Observa, prudens Lector, attentiore mentis oculo τὸ AVE; & quid, quæso, hîc Echo Mariana resonat? *Ave, Ave, Ave --- væ, væ, væ.* O AVE gaudiosum, sed & lacrymosum! quia non sine flebili *væ* hoc *Ave* pronuntiatur, & dum orbi salutem & B. Virgini Verbum incarnandum annuntiat, simul & longum *væ* per totam vitam SS. Cordi Mariano prædixit: *Angelus Ave dixit*, ait quidam recentior & insignis Orator de Societate JESU, & doloris gladius MARIÆ pectus transfixit, *Filium enim se parituram audivit, & eodem momento Filii flagella vidit, spinas & crucem præviat; Concipiebat, & jam sub cruce stabat; Concipiebat, & jam Crucifixum deponebat; Concipiebat, & jam vulneratum lavabat; Concipiebat, & jam sepultum deplorabat.* O gaudiosum, sed & triste, nimisque iuctuosum AVE! O anima Christiana! recordare hujus Ave, quando hanc Sacratissimam Matrem tuam Angelica salutatione honoras.

3. Verùm progrediamur ulterius, & inquiramus, quænam illa domus fuerit, quam sibi quondam Sapiencia ædificavit, & septem firmissimis columnis suffulcit: *Sapiencia ædificavit sibi domum; excidit columnas septem: immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam.* Adverte, prudens Lector, singula hîc aliquid denotant; attentum te esse discupio.

Sapien-

R. P. Casp.
Kinttel S.
Jes, in Sabb.
pass.

Prov. 9. 1.

Sapientia illa æterna, Filius DEI est, qui communissimè à SS. Patribus Sapientia æterni Patris appellari assolet: Hæc, inquam, Sapientia ædificavit sibi domum, in qua habitaret DEUS cum hominibus, hoc est, sanctissimam ac purissimam Matrem suam, in cuius Sacratissimo utero per novem menses requiescere dignatus est: *Et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo.* Eccl. 24. 12. Suffulit autem hanc domum septem columnis, per quas B. Petrus Damianus septem Spiritus Sancti dona intelligit, Mellissius verò tres virtutes Theologicas: Fidem, spem, charitatem, & quatuor Cardinales, hoc est, prudentiam, iustitiam, fortitudinem & temperantiam, quibus SS. Virgo dotata, & sicut firmata domus DEI suffulta fuit, de qua multica domo & ille Jacob Patriarcha vaticinatus est: *Non est hic aliud, nisi Domus DEI,* &c. Et sequitur: *Immolavit victimas suas:* ubi advenit Venerabilis Beda, quòd Christus non unam, sed multas victimas contulerit, & instar multarum victimarum fuerit, quia plurima tormenta exivit, quorum quodlibet ad eum necandum sufficiebat, unde in plurali dicitur, victimas immolasse. *Miscuit vinum,* quando in circumcissione, flagellatione, coronatione, crucifixione, Divinum Sanguinem largissimè pro salute nostra effusum, cum lacrymis afflictissimæ Matris suæ, quas præsertim stans sub cruce dolentissimè profudit, quodammodo immiscuit. Denique *proposuit mensam suam,* dum Carnem & Sanguinem suum in SS. Eucharistia non tam in cibum & potum, quàm etiam in victimam, hoc est, in Sacrificium, quod quotidie in altari DEO T. O. M. pro peccatis offertur, in signum infiniti amoris sui reliquit.

O anima Christiana! considera hic plane immensum SS. Cordis JESU & MARIE in nos amorem; quid enim aliud est Caro Christi, quàm Caro MARIE? Et quid Cor JESU, quàm Cor MARIE? De illa enim VERBUM suam carnis substantiam assumpsit, sibi que intimè univit; & quod semel assumpsit, nunquam dimisit; ergo dum SS. Eucharistiam percipis, pariter & de purissima Matris DEI Carne & Sanguine reficeris? O bone DEUS! quis hanc perpendens veritatem, non colliquecat saltem aliquo amore erga JESUM & MARIAM, quorum tota vita à primo conceptionis instanti crux fuit & martyrium? Vere immortales illis pro hoc præstantissimo nutrimento tenemur gratias persolvere. Juvat hic audire B. Petrum Damianum: *Hic, inquit, dilectissimi fratres: hic rogo, perpendite, quam debitores simus huic beatissimæ DEI Genitrici, quantæque illi post Dominum gratias agere debemus: Illud siquidem corpus, quod beatissima Virgo genuit, quod in gremio fovit, quod fœtus cinxit, quod matris cura nutrivit, nunc de petro altari percipimus, & eius Sanguinem in Sacramento nostre redemptionis haurimus. Impar est illi omne humane lingue præconium, quæ de memorata carnis suæ visceribus cibum nobis producit animarum, eum videlicet, qui de se ipso perhibet: Ego panis vivus, qui de caelo descendi.*

B. Petr. Damian. serm. de Nat. S Bernh. serm. 9. inter parvos.

Gen. 28. 17. Beda hic.

B. Petr. Damian. in serm. de Nativ.

4. O pietissima Domina! cui ulterius te comparabo? Altare es, in quo immensus DEI Filius ingrediens mundum (quando Verbum caro factum est) statim à primo conceptionis instanti prompta voluntate & affectu se Patri æterno prima vice in holocaustum & Sacrificium, & ultro, quia voluit, morti crucis se obtulit. Ita S. Methodius, & ex eo doctissimus Quaresimius: *Cor Virginis, inquit, fuit altare, in quo Filius se ipsum obtulit in Sacrificium.* Ad quod pariter alludit Gentium Doctor Paulus, dum ad Philipenses scripsit: *Humiliavit semetipsum Patri, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* O cœli obstupescite! Christus vix incarnatus, & pro nobis jam crucifixus? O cœli obstupescite!

Quaresim.
Tom. 3. c. 3.
sect. 3.
Philipp. 2. 8.

Jerem. 31. 22. Jeremias olim, cum in umbra tantum hanc prævidisset veritatem, tam insolito attonitus prodigio exclamasse perhibetur: *Novum faciet Dominus super terram: semina circumdabit virum.* Verum novum, & admirabile, propter Virginis concipientis integritatem, nam Mater efficitur, & permanet Virgo. Novum, propter fœtus efformationem, animæque infusionem, quæ in puncto & unico instanti à Spiritu Sancto peracta sunt. Novum, quia DEUS factus homo passibilis & mortalis. Novum, quia tenerrimus Infans vix quò ad corpusculi magnitudinem cum minutissima apicula tunc comparandus, omnimodâ tamen ac Divinâ pollebat Sapientiâ. Novum, quia sanctissima anima Christi jam tunc in carcere materno inclusa essentiâ DEI vidit. Novum denique & maximè novum, quia jam tunc à primo conceptionis momento Divinus ille Infans in utero Virginis Matris suæ erat crucifixus, & cum eo pariter SS. Mater ejus. *O Verbum breviatum, quod fecit Dominus super terram!*

Rom. 9. 28.

Gen. 2. 18.

Olim de Eva dictum fuit: *Faciamus ei adjutorium simile sibi.* Hoc longè meliori jure dicere possumus de B. V. MARIA, quòd Christo Filio in Incarnatione, passione ac redemptione generis humani adjutorium simile extiterit. *Hæc est,* ait Hugo Carenis, *adjutorium Altissimi, quia juvat eum ad salvandum genus humanum.* O quàm benè igitur Mellissius Bernhardus: *Quia indignus eras, cui donaretur DEUS, datus est MARIÆ, ut per illam acciperes, quidquid haberes;* & subjungit, *Nihil nos DEUS habere voluit, quòd per manus MARIÆ non transferret.* Et cur igitur, ô animâ tepida ac languida, non accedis ad MARIAM, nam & ipsa peccatores recipit, quia propter ipsos Mater DEI facta est?

Hugo Car.
in Psal. 90. 1.
S. Bernh. in
Vigil. Nat.
Dom.

Auc. 15. 2.

Cant. 5. 1.

5. Revocate hîc, si placet, in memoriam officiosissimam illam invitationem, quâ olim Sponsa dilectum ac cœlestem suum Sponsum invitavit, ut in hortum suum dignaretur descendere, & fructum pomorum suorum degustare: *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum;* cujus piæ ac justissimæ petitioni tandem acquiescens Sponsus respondit

Veni

Veni in hortum meum, Soror mea Sponsa; messui myrrham meam cum aromatibus. Magnum hic latet mysterium; attentas arrigite aures.

Per hanc Sponsam rectè SS. Patres SS. Deiparam subaudiunt, quæ licet optimè novisset, quæ & quanta Unigenito DEI Filio pro salute mundi consummanda, per omnem vitæ cursum forent sustinenda, cælestis tamen Patris voluntati humiliter obsecundans, hunc amantissimum animæ suæ Sponsam ardentissimè invitare non dubitavit, ut tandem secundùm promissa Patribus olim facta, de cælo descenderet, & veniret in hortum suum, hoc est, per incarnationem in uterum suum virgineum ad comedendum fructum pomorum suorum, non infelix illud terrestris paradisi pomum, ex cujus commestione adhuc dentes posterorum obstupescunt, sed fructum immortalius, (hoc est, quod causavit illud pomum) nimirum dolores, gemitus, persecutiones, injurias, ærumnas, verbera, flagella, spinas, crucem, mortem &c. Et placuit hæc tam ardens invitatio cælesti Sponso, qui ad vocem Virginis: *Fiat*, descendit de cælis, venit in uterum ejus, tanquam in hortum omni virtutum genere excultissimum; *Et Verbum caro factum est*, ubi messuit myrrham cum aromatibus, per quam myrrham assidua Christi passio adumbrata fuit. Audite superius memoratum Mellissimum: *Voive*, inquit, *& revolve vi-*
S Bernh.
serm. de Pass
Dom.

Ex his collige, anime mi, quantum obligatus sis tantæ Matri DEI & tuæ, quæ tibi non de condigno quidem, sed tamen de congruo Christi, pietissimi Redemptoris tui, meruit incarnationem, & per consequens & passionem, & tuam salutem. Juvat hinc audire Magnum Augustinum: *MA-*
S. August. in
serm. de
Virg.

6. O purissima Virgo! quid ultra possum dicere de te? Ager es fecundissimus, non trigessimus, aut sexagesimus, sed centesimus, imò & millesimus fructum afferens, ex quo agro dulcissimè fructus, seu verum frumenti granum excrevit, pro omnium salute in cruce mortificandum. Vitis es fecundissima; *Ego quasi vitis fructificavi*; que Divinum illum botrum, Verbum incarnatum protulisti, qui tandem in torculari crucis pro totius mundi redemptione ac salute usque ad ultimam sanguinis stillam expressus fuit: *Beatus Cypri dilectus meus*. Terra es illa benedicta, de qua Psalter vaticinatus est: *DEUS autem Rex nonni sicut cœna operatus est salutem in medio terra*. Scio equidem, & benedicta Inventrix gratiæ, & Genitrix vitæ, & Mater salutis! quod dulcissimus Filius in medio terræ, hoc est, in monte Golgo-

Matth. 13. 23.
Eccl. 24. 23.
Cant. 7. 14.
Psal. 73. 12.

thæo (qui medium terræ dicitur) passus, & cruci affixus fuerit, atque in hoc loco omnium salutem operatus sit; sed & Sacratissimus uterus tuus, ita attestante Mellifluo, fuit illud medium terræ, in quo mundi salutem incepit operari: *Et tunc jam*, sunt verba S. Bernhãrdi, *operabatur nostram salutem in medio terræ, in utero videlicet Virginis MARIE, qui mirabili proprietate terra medium appellatur; ad illam enim tanquam ad meam, sicut ad Arcam DEI, si ut ad rerum causam, sicut ad negotium secularum respiciunt, & qui in cælo habitant, & qui in inferno, & qui nos præcesserunt, & nos, qui sumus, & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascuntur ab illis. Illi, qui sunt in cælo, ut resarciantur; & qui in inferno, ut eripiantur; qui præcesserunt, ut Prophetæ fideles inveniantur, qui sequuntur, ut glorificentur.*

S. Bernh.
serm. 2. in
Pentec.

Act. 3. 2.

7. Olim ad portam illam auream & speciosam mendicus ille, & claudus ex utero Matris suæ, quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur speciosa, optatam & corporis & animæ salutem consecutus est. Et nos quid aliud sumus, quam claudi in via virtutis, & miseri mendici? ita D. Augustinus: *Omnes mendici DEI sumus, ante januam magni Patri famulantes stamus, imò & prosternimur, supplices ingemiscimus, aliquid vel vires accipere, & ipsum aliquid ipse DEUS est.* Porta illa aurea & speciosa B. Virgo & Mater DEI est, verè porta cæli, ad quam oportet nos federe, & mendicare, per illam enim accessum habemus ad Filium, à Filio ad Patrem: *Si peccata tua premunt te*, ait Mellifluus Bernhardus, *ut liqueas sicut cera à facie ignis, vade ad Matrem misericordie, & ostende ipsi vulnera, & ipsa pro te Filio suo ostendet pectus & ubera, & Patri latus & vulnera; Pater non negabit Filio postulanti, neque Filius negabit Matri interpellanti, neque Mater negabit peccatori ploranti; Civitas enim est refugii: O quam gloriosa dicta sunt de te Civitas DEI!*

S. August.
serm. 15.
in Evang.
Matth. de
Verb. Dom.
Gen. 28. 17.
S. Bernh.
serm. 2. de
Assumpt.

Psal. 36. 2.

Pro coronide hujus considerationis investigare oportet adhuc aliquem conceptum, quare benignissimus DEUS, qui omnia suaviter ac prudenter ordinat in finem, pro primo & rebeli homine paraditum illum voluit tatis, ac locum deliciarum condere, eumque tantopere exornare voluerit? Ad quid, obsecro, iste ornatus? Nunquid præciviti, Protoplastos brevi exinde eliminandos, imò & ipsum paraditum in generali diluvio dissipandum?

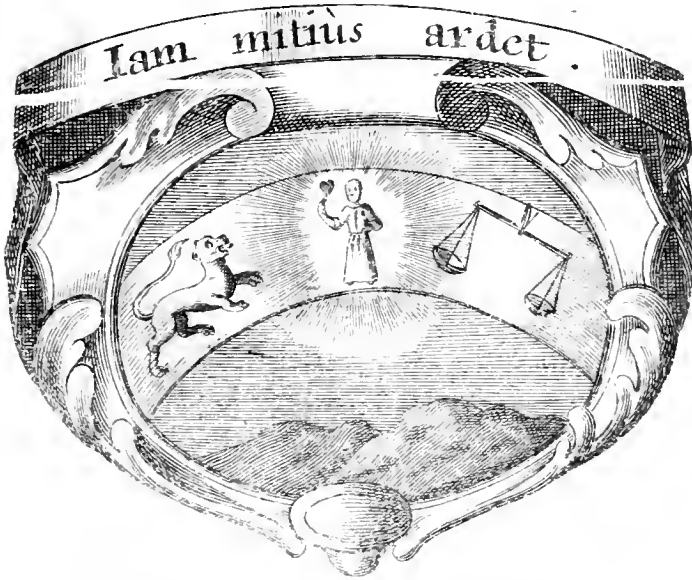
Rationem assignant SS. Patres, ut ex hoc figurante alius mente ad ipsum figuratum ascenderemus, per illum enim paraditum præsignata fuit SS. Deipara, MARIA, verè paraditum DEI, ita S. Bernhardus: *Paraditum deliciarum*, ita S. Ephrem: *Paraditum voluptatis*, ita S. Bonaventura: *Paraditum spiritualis seculi Adam*, ita S. Jacobus in Liturgia &c. Ad hunc ergo paraditum properemus in nostro exilio; non adstat hic Cherubim cum gladio ignito, atque versatili; omnes accessum ad illum habemus. O pietissima Domina! respice in nos: *Ad te clamamus exules*

S. Bernh.
in precat. ad
Virg.
S. Ephrem.
or. de Lau-
de Virg.
S. Bonav. in
Spec. c. 2.

filii Evæ,

CONSIDERATIO XIII.

Mater amoris & doloris Verbo gravida, mirum in modum iratum Numen peccatoribus placavit,



Visitavit nos oriens ex alto.

Luc. 1. 78.

1. **P**urior in Sacris Litteris felicissimus Christi in carnem ad-
 ventus orienti Soli comparatus est, Ita Malachias :
Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiae, & sanitas
impennis ejus; & Zacharias : Visitavit nos Oriens ex alto;
 hoc est, prout exponit S. Vincentius Ferrerius, Mal. 4. 2.
Visitavit nos Oriens ex alto in incarnatione, ad instar solis illumi-
Luc. 1. 78.
S. Vincent.
Ferr. Fer. 5.
post Latere.
 nando mundum. Solet autem sol, velut supremus astrorum monarcha, mirum
 in modum annum & tempora distribuere; hinc cum remotissimus a nobis
 est, & domum Capricorni, Aquarii & Piscatoris in Zodiaco ingreditur, aspe-

ram ac tristem hyemem annuntiat. Cùm verò revoluto tempore ad signum Arietis & Tauri divertit, mox amœniora tempora & vernaes referat delicias; si verò stationem Leonis ingreditur, ardentissimus exstat, suaque geminat incendia. Verùm cùm ad signum Virginis divertit, mirum dictu? non modo ardorem suum suaviter temperat, sed & fructus omnes facit maturefcere, & univèrsæ naturæ optimam causare temperiem; hinc pro Symbolo nostro solem in signo Virginis divertentem effingi curavimus, cum Lemmate: *Caestes temperat iras; vel si magis aridet:*

Jam miriùs ardet.

Per huic solem in signum Virginis ingredientem rectè Christum Dominum intelligimus, qui, quamdiu in veteri Lege tum naturali, tum Mosai- ca à nobis abfuit, aspera & tristis hyems extitit: *Anno adventum Christi*, ait S. Ambrosius, *hyems erat.* Venit & in signum leonis, ubi ardorem iræ suæ in peccatores terræ terribilem in modum effudit. Testatur hoc commune totius mundi naufragium; ignes de cælo lapsi, quibus etiamnum in suis cinctibus jacet Pentapolis; Serpentes igniti ac venenati; terræ repentinus hiatus; tot sanguinis in præliis effusi maria; immixta in gentes pestilentia, & innu- mera alia mala ac supplicia, quibus olim iratum Numen peccatores, in fla- granti deprehensum, non claudo sed celeri pede opprimebat. Uxorem Lothi consule, ob levem culpam subitanea morte punitam; Moysem & Aaron, licèt amicos optimos, propter venialem dissidentiam ab ingressu Palæ- stinæ exclusos; Sororem Moylis Mariam ob levem murmuracionem candente leprâ castigatam; Prophetam Legi DEI modicè repugnantem, à leone discerptum; Beniamitharum viginti quinque millia ob unius viri delictum gladiis trucidata; quæ plura & similia Divini furoris monumenta, cùm aliquando Ezechiel attentiore mente considerasset, humiliter DEUM deprecatus est, ut mitiorem vultum indueret, sed loco responsi tulit: *Non parceret oculus meus, & non miserebor.*

Verùm ubi venit plenitudo temporis, & Sol ille justitiæ, qui est Christus DEUS noster, signum Virginis ingressus est, dum humanam ab ea natura & carnem assumpsit, mox DEUS iras suas temperare, & miseris mortalibus placari cœpit; ita S. Antoninus: *Sol materialis*, inquit, *per mundum d'currrens, ex signo leonis, quando est perfectissimus calor ejus super terram, intrat in signum Virginis, a l'innocentiam, quod Sol justitiæ Christus DEUS noster ex tempore Veteris Testamenti, quæ idem DEUS ultionem puniens terribiliter peccata, ex ferventissimo amoris calore intrans in uterum Virginis, totus factus est benignus, suavis & humanus.*

2. Pulcherrimam de hac veritate figuram nobis exhibent Sacrae Litterae. Considera, anime mi! quam magnificus ac terribilis olim fuerit adventus DEI, cum de caelo in prae-ruptum Sinai montem descendit, ut ibidem populo Israelitico Legem suam intimaret: *Et intonuit de caelo Dominus, & Altissimi dedit vo em suam; grandis & carbones ignis.* Ubique tunc audiebantur tonitrua, ubique micabant fulgura, ubique clangor perstrepebat buccinarum, populo interim universo praeter timore & expectatione ad radices montis fere exanimato: *Et totus mons Sinai fumabat, eo quod descendisset Dominus super eum in igne, &c.* Econtrario cum idem potentissimus DEUS & univerforum Dominus in medio rubi ardentis Moyfi apparere dignatus est totum se mansuetum, totum benignum, atque pacificum demonstravit: *Exod. 3. 2. Appruvitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat, quod rubus arderet, & non combureretur.* Res miranda & stupore plena! car DEUS in monte Sinai adeo se terribilem, bellicolum, & majestate plenum exhibuit, ad cuius conspectum ne quidem aliquis Israelitarum audebat mutitare, vel ad montem hunc sanctum propius accedere, sed rogabat populus Moysem, ut ipse loco omnium ad DEUM loqueretur: *Non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur: Ecce contra in monte Horeb in medio rubi ardentis & incom-*
busti inter ipsas spinas totum benignum se praebuit atque misericordem. Vi-
di, inquit ad Moysem, afflictionem populi mei in Aegypto, & sciens dolorem ejus
descendi. &c. *Quae, obsecro, ratio, & tantorum mysteriorum causa?*

Observa, anima Christiana! in monte Sinai se DEUS monstravit ut summum Legislatorem ac Judicem, sed in monte Horeb in humili rubo apprensens, incarnationem suam voluit praesignari; quid enim aliud per rubum illum incombursum, & in flamma ignis illa sum, praefiguratum fuit, qudm SS Virgo MARIA? Ita sancta Mater Ecclesia: *Rubam, quem viderat Moyses incombursum, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem; DEI Genitrix intercede pro nobis: in cujus purissimum uterum, ubi DEUS per incarnationem descendit, & homo factus est, mox totum se benignum, misericordem & compassivum demonstravit.* Ita de Castillo: *In monte Sinai, inquit, me in unbra adjuit MARIA, sed in rubo erat DEUS velut in conspectu Jovis, hinc merito Seraphicus Bonaventura SS. Cor Virginis & Matris DEI veram misericordiae venam appellavit, quippe quae stillavit de cordis venulis purissimi sanguinis guttas, quibus formaretur Christus, ad misericordiae exitum pronensus, &c.*

3. Hanc veritatem eleganti Symbolo adumbravit Jersus Rex & Vates, dum Mediam, dilectum DEI Filium in carne venturam, unicorni, seu monocerotum assimilavit: *Et dilectus quemadmodum Filius unicornium.* De hoc animali recenset S. Isidorus & alii, quod inter omnia animalia sit ferocissimum, & insuperabili virtute praeditum, quod nec blanditiis, nec minis, nec telis ob duram pellem loricam, nec alio humano labore ac studio capi potest;

Pf. 17. 14.

Exod. 19. 18

Exod. 3. 2.

Exod. 10. 19

Exod. 3. 7.

Brev. Rom
ad laud. in
Fest. Cir-
cumcisi D.N.
I.C. De Ca-
stillo de ve-
ritate Aaron.
illat. 274.
S. Bonav. in
Psalt. Virg.

Pf. 23. 6.

S. Isidor.
lib. 12 c. 22.

fed cùm venatores illi Virginem castam ac speciosam, eleganti vestimento-
rum apparatu condecoratam, & odoriferis imbutam aromatibus in deserto
proponunt, mirum dictu! mox omni ferocitate deposita, in suavem illius
odorem currit, atque in ejus sinum placidè sese demittens, somnum capit,
in quo ad instar agni mansuescit, faciliq; conatu capitur, & vitâ unâ cum
cornu (quo nihil pretiosius aut præstantius juxta medicorum effatum con-
tra venenum esse solet) privatur, cui unicorni, in sinu Virginis placidè qui-
escenti, quidam Academicus non incongruè pro Lemmate intercipit: *Vir-
gineo placatur amore*; & alius: *Cum Virgine cicur*:

O beatissima Virgo! tu illa castissima puella es, omnium mortalium
Sanctissima, cujus purissimum Cor ob peculiarem omnium virtutum fra-
grantiam ipsum immensum Numen, *cujus fortitudo similis est rhinocerotis*,
de summo cælo è sinu Patris ad se in terram attraxit, ut non tantum homo
fieret, & de virgineo sanguine carnem assumeret, sed & tandem pro bono
generis humani in ara crucis innocens immolaretur victima, ubi nobis *cor-
nu salutis*, hoc est, SS. crucem, præsentissimum contra omne peccati virus
remedium ac pharmacum, ad incedam reliquit: *Dilectus quemadmodum filius
unicornium*.

4. De fortissimo Samstone refert Judicium Liber, quòd in sinu Dalilæ
omnem suam fortitudinem ac corporis robur amiserit, unde facilè à Philis-
tæis captus, ligatus & in servitutum redactus est: *At illi dormire eum fecit
super genua sua, & in sinu suo reclinare caput*, &c. Ignosce, ô Sacratissima
Virgo, & Mater intemerata, si dixero, ipsum Omnipotentem DEUM, sub
quo curvantur, qui portant orbem, in sinu tuo inermem & imbecillum
factum, omnique fortitudine ac robore spoliatum, *qui ab eo tempore*, pro-
ut rectè insinuat S. Chrysologus, *amari maluit, quam timeri*. Audi & do-
ctissimum Alphensum Salmeronem: *Stilla cordis humani*, inquit, *præsertim
Cordis Virginis mirissimi, sunt præ quovis alio totius corporis sanguine dulcissimi,
suavissimi, & velut ex pietate composita: & ideo, cùm Filius DEI ex hoc sanguine
suam formavit humanitatem, quomodo poterat non esse misericors, benignus & com-
passivus, qui ex compassione & misericordia MARIÆ Matris sue erat compositus,
&c.*

5. Vis plura hujus veritatis argumenta? Sponsam audi, & considera,
nunc dilectum Sponsum suum fasciculo myrrhæ, nunc botro Cypri assi-
milantem: *Fasciculus myrrhæ*, inquit, *Dilectus meus mihi, inter ubera mea
commorabitur*; & mox in sequenti versu subjungit: *Botrus Cypri Dilectus
meus*. Mirabile dictu! & res digna notatu! quid ais, ô Sacra Sponsa, quòd
fasciculus myrrhæ & simul botrus Cypri sit tuus dilectus? Quid amarum
myrrhæ, & quid dulcius Cypri botro? *Quomodo conveniunt amarum
& dulce?*

Ad dilucidandum hunc conceptum apprimè infervit, quod Medici & Philosophi de prolis ablectatione tradunt, quæ à matris lacte, simul & de natura, & moribus ejusdem, ut plurimum hæreditare assolet. Romulum & Remum considerate à lupa lactatos, & simul feros ejus ac brutales mores induentes. Sic Tiberius Nero cur bibulus factus sit, causam Scriptores ejus bibulæ nutrici adscribunt. Et Caligula cur adeò ferox & sanguinolentus evaderit, causam ejus altrici imponunt, quæ, dum infanti lac præbuit, mamillas suas simul recenti humano sanguine consperfit, sicque lac cum sanguine infans potavit.

O dulcissima Virgo & Mater intemerata! quàm longè suaviora ac mitiora fuerunt tua castissima ubera, quibus cælorum Regem ac Dominum universonum lactatri: Nihil hic austeri, nihil fellis, nihil amaritudinis reperirundum erat, sed totum Cor tuum nil nisi perfectissimum amorem, & suam spirabat clementiam ac benignitatem; quid igitur mirum est quod dulcissimum JESUS tuus etiam tam amabile tam benignum, tam gratiosum ac pacificum Cor à te hæreditaverit? quænam enim major sympathia fuit, aut esse potuit, quàm quæ in SS. CORDE JESU & MARIÆ extitit? Si verum est, quod tradunt Jurisconsulti, filios ut plurimum matrizare, non potuit optimus JESUS non penitus matrizare, dum tu illi & Mater & Pater fuisti, & hec quodammodo una utriusque complexio, unum cor & naturæ identitas extitit. Ita pulcherrimè B. Petrus Damianus: *DEUS*, inquit, *inest* *am creaturæ, ut habeat MARIÆ Matris suæ identitate, quia idem est cum illa; hic taceat, & contrarium, ut omnis creaturæ, & vix audeat aspicere tantæ dignitatis immensitatem. Habitat DEUS in Virgine, cum qua naturæ habet identitatem, &c.*

B. Petr. Damian. in serm. 2 de Nativ.

Ex his, prudens Lector, facile erues solutionem prioris argumenti, quod piensissimus JESUS a Sponta fasciculo myrrhæ & simul botro Cypri fuerit comparatus: Fasciculus myrrhæ, ait Richardus à S. Laurentio, fuit Christus in Lege, dum tunc DEUS cum impiis ac scelestis peccatoribus sine mora, & vehementi cum impetu proruebat ad supplicium; sed nunc in Lege gratiæ DEUS & Homo Christus, hærens in utero ac inter ubera virginæ dilectissimæ Matris suæ, factus est velut maturus Cypri botrus mitis ac dulcis, misericors & compassivus erga miteros mortales, dum nunc omnes, non tantum justos, sed & peccatores, ad SS. COR suum peramanter ac suavissime invitat: *Venite ad me omnes, &c.* O sanctissima Virgo, quan-

Richard. à S. Laur lib. 4. de Laud. Virg.

tum tibi obligatus est univèrsus terrarum orbis, dum non duntaxat, prout loquitur S. Thomas Villanovanus, *DEUM* prorulisti & *hominem*, eumque tua pulcherrime & aere è cæcis allexisti, sed & mirum in modum eum peccatoribus placasti, ac propitium reddidisti: *Cum te aspicio*, subintrat hic vere Mellissus Doctor Bernhardus, *nil nisi misericordiam cerno, nam pro miseris*

S. Thom. Villan. Conc. 1. de Nat. Chr. S. Bernh. serm. 2. sup. Salv. Reg.

Matth. 11.

miseris Mater DEI facta es ; misericordiam insuper genuisti , & demum tibi miserendi officium est commissum. O dulce solamen ! quis non speret in SS. Corde MARIAE ? O quàm innumeri perisissent , & jam in æternis arderent ardoribus , si per potentissimam intercessionem hujus suavissimæ Virginis ac Matris DEI non fuissent ab interitu servati !

6. Laudent alii , atque super æthera extollant mansuetissimum Cor Regi-
 Efther 7. 7. ginæ Esther , ad quam Aman , cùm sibi à Rege malum paratum cerneret , ve-
 nerabundus accurrens , ad lectulum ejus tremebundus in genua procidit , hu-
 millimè rogans , quatenus iram Regis dignaretur temperare , & à se avertere :
Surrexit , ut rogaret Reginam pro anima sua : &c. Sed nihil impetravit miser &
infortunatus , non enim tanta erat hujus Reginæ pietas , ut se ipsam vince-
ret , ac pro inimico suo patrocineretur. O mortales omnes ! erigite vos in
novam salutis spem , major est misericordia , major amor virginæ Cordis
MARIAE , dum neque insensibilis hostes à se abigit : Verè Domina , ait S.
Bonaventura , Regina es misericordie , quia non est in hac vita sic desperatus , sic
miser , cui non imperes misericordiam salutarem , si ad tuum declinaveris regimen &c.
 Quis igitur de salute desperet ? Certè ego non.

S. Bonav.
 in Stim.
 Div amor.
 p. 3. c. 19.

Hanc pietissimi Cordis Mariani clementiam jam olim in umbra & fi-
 gura expertus est Pincerna ille regius in aula Ægyptiaca Pharaonis , qui ideò
 a perditione & à laqueo mortis tam misericorditer erutus , atque in pristinum
 dignitatis ac prosperitatis gradum restitutus est , quia speciosam quandam
 Genes. 40. 9. vitem in somno vidit : *Videbam coram me vitem , in qua erant tres propagines , cres-*
cere paulatim in gemmas , & post flores suas maturecere , calicemque Pharaoni-
nis in manu mea : tulit ergo uvas , & expressi in calcem , quem tenebam , & tradidi
poculum Pharaoni , &c. per quam gratiosam vitem sanctus Iulianus appositè
beatissimam Virginem ac DEI Matrem MARIAM intelligit , de cujus
fecundo , ac purissimo Corde dulcis illic fructus & verus Cypri botrus , hoc
est , Christus JESUS , pronianavit , qui in torculari crucis ad ultimam us-
que sanguinis stillam pro salute mundi expressus est. Audi ipsam SS. Dei-
parentem : Ego , inquit , quasi vitis fructu favi suavitatem odoris. Supra quæd
 Cornel. hic. *Cornelius : Vitis , ait , est Deipara , quæ novam preciosissimam protulit , puta Chri-*
stum , ex quo in torculari crucis presso , expressum est vinum rubrum , quod inebriat om-
nes fideles , &c.

S. Ilich. ferm
 2 de B. V.

Ecc. 24. 28.
 Cornel. hic.

Isa. 6. 6.

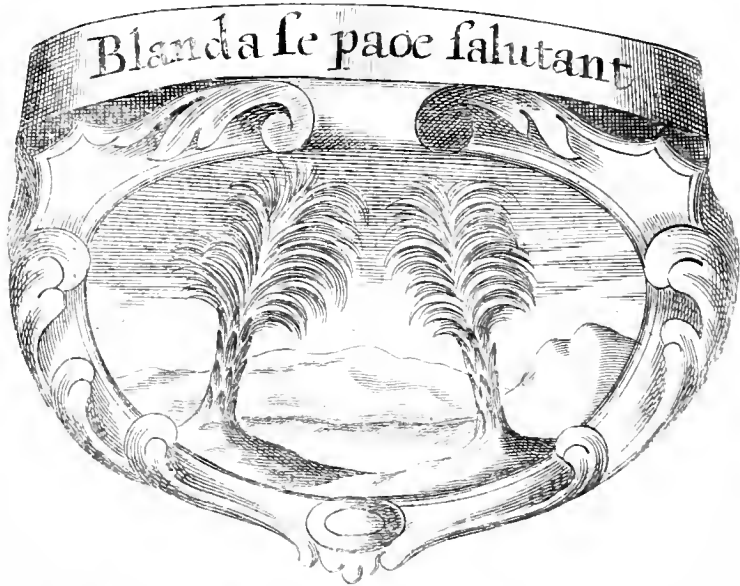
7. Caterum investigant Sacri Doctores , qualis ille calculus ignitus
 fuerit , quem olim Isaias Propheta vidit ab Angelo in cælo forcipe aurea ab
 altari , in quo DEO T. O. M. suavissimum & redolentissimum offerabatur
 thymiama , sublatum , ad cujus Prophetæ or & labiorum attactum mox
 omnis ejus iniquitas dimissa est : *Et volat ad me unus de Seraphim , & in manu*
ejus calculus , qui in forcipe rulerat de altari , &c. Ad quod SS. Patres communi-
ter respondent , quòd calculus ille ignitus carbunculus fuerit , gemma omnium
 pretio-

pretiosissima, ardens & lucens, velut pruna seu carbō accensus, quem Angelus de altari forcipe aureā reverentiæ causâ tulit, & ope illius labia, imò & cor prædicti Vatis mundavit. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide, qui per Cornel. hie. & alii. præfatum calculum ignitum VERBUM INCARNATUM subaudit: *Calculus, inquit, hic nos accendens est Christus, sicut enim ignis unitur carboni, & carbō igni, humanitas unita est Verbo, ut Verbum incarnatum sit quasi carbō ignitus: Per forcipem autem illam auream rectè S. Anastasius SS. Deiparam intelligit: Forceps autem Christi per duas pinnulas eum tenens, est intemperata ejus Mater; & quomodo forceps: Observa: Sicut enim carbō succensus sine læsione manuum contrectari & teneri non potest; ita quondam DEUS (quia Dominus DEUS tuus ignis consumens est) à nulla alia creatura, quàm à SS. Matre sua teneri, & placari potuit: Tenui eum, nec dimittam; supra quæ S. Anast. in dicta verbalia. cap. 6. Deut. 4. 24. Cant. 2. 4. Richard. à S. Laur. lib. 2. de Laud. Virg. S. Antonin. 4. p. tit. 15. S. 4. verba Richardus à S. Laurentio: Tenui eum, ne scilicet periret peccatores, nec dimittam, sed continuâ precum instantiâ furorem ipsius retinebo. Et S. Antoninus Florentinorum Archiepiscopus: In Veteri Testamento, ait, erat DEUS, ut leo rugiens, DEUS altiorum peccatores terribiliter puniens, ut patet exemplis in Sacris Litteris, sed ferventissimo amoris calore in uterum Virginis intrans, factus est totus benignus suavis & humanus.*

Finem huic Considerationi imponat Abiathar Sacerdos, vir morte dignissimus, quia legitimo Regi suo rebellis, sed idèd à Salomone in vita servatus, quia Arcam Domini coram Patre suo Davide portavit: 3. Reg. 2. 26. Abiathar Sacerdoti dixit Rex: Vade in Auathoth ad agrum tuum; equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam Domini, &c. O pientissima Virgo & Mater! tu es animata illa arca Domini, in qua ipse DEUS & Homo Christus per novem mensium circulum placidissime quievit: O quam multi, Novarin. in umbra Virg. exclamat dectissimus Novarinus, in infernum essent rursi, nisi hanc portassent arcam in corde suo, &c. O Christiani omnes, præsentim illi, qui aliquando in vita sua graviore noxa DEUM suum, summum illud & infinitum Bonum offenderunt, ite, ite ad SS. Matrem vestram, ut vobis iratum Numen mitiget, atque reconciliet, non enim est auditum à sæculo, quòd ille ab hac dulcissima Deiparente fuerit derelictus, qui devotus ejus servus in vita extitit: Non est, ait Seraphicus Doctor, in hac vita sic desperatus, cui non impetres misericordiam salutarem, si ad rursum declinaverit regimen, &c.


CONSIDERATIO XIV.

Expenditur charitas Matris amoris & doloris,
dum DEO gravida **Elisabetham** cognatam visitavit.



Exurgens autem **MARIA** in diebus illis, abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda.

Luc. 1. 39.

- I.  Abraham Patriarcharum Princeps & decus, ubi quondam tres illos Angelos, speciem peregrinorum indutos, ad se de longè venientes conspicatus est, sine mora de ostio tabernaculi sui, in quo sub meridie & prandium federe consueverat, surrexit, & cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi, & adoravit in terram.

Cor. 13. 2.

Adverte hic anime mi! ingentem Abrahami charitatem & solertiam, qui hospites & peregrinos excipere solebat, dum enim sagem suæ hospitalitatis expandit, non homines sed Angelos ad hospitium recipere meruit; & quia

quia eos Legatos DEI esse credidit, ideò illos humiliter in terram prostratus adoravit, & ad frugale convivium invitavit. Nullus hic erat in domo Abrahami otiofus, sed omnes ad exemplum Patris familias sua accelerabant obsequia, ut tanti hospites dignè exciperentur; ita ad rem nostram peraccommodè antiquissimus Origenes: *Abrahamus, inquit, curru, uxor festinat, pater accer-*

Orig. Hom. 46. in Gen.

A domo Abrahami ad domum Zachariæ transeamus. Postquam Archangelus legationis suæ officio peractò, & verbo DEI incarnato, à Virgine discessit, illico hæc SS. Virgo de visenda B. Elifabetha cognata sua, quam in summa senectute ex singulari DEI beneficio filium concepisse ex Angelo intellexerat, consilium cœpit; in quem finem de domo sua Nazarethana (quæ nunc Laureti est) *exurgens abiit in mont. una cum festinatione in civitatem Judæ, & intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elifabeth.*

O anima Christiana! si vidisses hic SS. Virginem, mundi Dominam & cœli Reginam, ipsum DEUM in forma pufilli infantuli in utero tuo gestantem, & per excelsa ac aspera montana cum festinatione abeuntem, ut S. Elifabetham amicissimè salutaret, eique pro possibili inserviret, atque Joannem in materni uteri ergastulo inclusum, per præsentiam Verbi Incarnati à peccato originali expiaret; quid, obsecro, præ stupore & exultatione mentis dixisses? An non quasi à sensibus alienata exclamasses: *Manhu, quid est hoc?* Interim, sicut quondam in domo Abrahamæ, ita hic in domo Zachariæ parantur omnia, ut tanta Mater & hospes, imò ipse DEUS in utero virgineo absconditus, digno quo fieri posset, obsequio exciperentur; nullus hic aderat otiofus; currit Elifabetha ad dilectos cognatæ amplexus: *Unde hoc mihi, ut*

Exod. 16. 15.

veniat Mater Domini ad me? Currit & Zacharias in occursum ejus de ostio tabernaculi, & adoravit in terram, & licet tum adhuc mutus esset, Divinorum tamen myfteriorum non ignarus fuit, &c.

Nos interim his sanctissimis Matribus, se invicem salutantibus, & arctis charitatis, amicitiaque nexibus amplexantibus, pro Emblemate duas Palmas erigamus, quæ se invicem, prout solent, respiciunt, fastigia sua inclinantes, ac mutuis osculis sese invicem salutantes, cum inscripto Lemmate:

Blandâ se pace salutant.

Talis palma B. Virgo & Mater DEI exitit, ita Divinus Sponsus: *Cant. 7. 7. Statura tua assimilata est palmæ,* per quam ejus celsitudo animi præsertim in adversis & passione Christi adumbrata fuit; sed & sancta Elifabetha palmæ comparari potest, de qua Lemma fert: *quo amosior, fructuosior,* quod patet in S. Elifabetha. Verum progrediamur ulteriùs.

2. Inter alia Divinæ Potentiæ prodigia non minimum illud est, quòd olim populus Israeliticus sicco pede Jordanem tranſierit, ubi ex una parte aquæ adinſtar montis in aère pendulæ ſteterunt, ex altera verò in mare mortuum declinârunt; interim tum populus univerſus cum armentis & impedimentis pertranſit, Arca in medio Jordanis firma ſtetit; & tandem *cùm tranſiſſent omnes, tranſiit & Arca Domini.* Supra quod doctiſſimus Toſtatus

Jof. 4. 11.

Abulenſ. hic volâſſe, quàm tranſiſſe Jordanem: *Elevata eſt Arca in ſublime, & volavit ſuper Jordanem, &c.*

A figurate ad figuratum tranſeamus. Arca Domini juxta mentem SS. Patrum B. Virgo eſt: *Arca*, inquit S. Chryſippus, *quæ excepiſt totius ſanctitatis theſaurum.* Arca illa Teſtamenti ex omni parte puriſſimo auro erat

S. Chryſip.

Orat. de

Virg.

Hebr. 9. 4.

contecta, in qua urna aurea, habetur manna, & virga Arou, quæ fronduerat, aſſervabantur; per aurum charitatem Sacratiffimæ Deiparæ in DEUM & proximum ſubaudi, per virgam Aaronis ſemper floſcentem ejus perpetuam virginitatem, & per manna dulciſſimum Filium JESUM, quem in utero

Joan. 6. 51.

geſtavit, qui de ſe ipſo ait: *Ego ſum panis vivus, qui de cælo deſcendi.* Hæc, inquam, Arca myſtica & animata, verè Arca Sanctificationis, ubi ex Archangelo intellexit, cognatam ſuam B. Eliſabetham ex ſingulari DEI dono in teneclute ſua concepiffè Filium, mox ſurrexit de dulciſſima contemperationis quiete, & abiit cum feſtinatione, inò *volavit* in montana, ut Eliſabetha non tam de hoc dono divinitus conceſſo, gratularetur, quàm & illi nunc ſeni & gravidæ ſua deferret obſequia: *Beata Virgo*, ait Sylveria, *charitate vulnerata non potuit quieſcere, quin cognatam inviſeret, ac præſentia, gratiaque ſua adjuvaret, & ut Joannes adventu Verbi ſanctificaretur.* Admirare hic, anima Chriſtiana, Divinæ Matris humilitatem & charitatem, atque ingentem illius zelum, quo Joanni Baptiſtæ per præſentiam VERBI luccurrere voluit, ut eò citiùs ab originali noxa, & dæmonis ſervitute liberaretur; atque diſce ab ea, non duntaxat propriam quietem ac commoditatem, cùm agitur, de ſalute animæ, contemnere, ſed & quævis etiam dura & aſpera pro unius animæ ſacro tolerare, memor ſemper illius, quòd B. Jacobus pro coronide ſux Epitcolæ Canonicæ inculcavit: *Scire debes, quoniam qui convertiſſe peccatorem ab errore via ſue, ſalvabit animam ejus à morte, & operiet multitudinem peccatorum.*

Jac. 5. 20.

3. De ape recenset Eccleſiaſticus, quòd quidem parva & exigua inter cætera cœli volatilia exiſtat, ſed tamen fructus ejus, ſeu mel, quod conficit, inter omnes dulcedines primas teneat: *Breviſ*, ait, *in volatilibus apis; & initium dulcoris habet fructum ejus;* ſolet autem apis, prout Plinius & alii argute obſervant, cùm vehementior ventus inſtat, lapillum ſibi quærere, quem donum remeans, ut adverſus ventos ponderoſior fiat, pedibus geſtat, & ſic ſecura per ventorum furias ad alveare ſuum penetrat; proinde non nemo ejus-

Eccle. 11. 3.

modi

modi apiculæ lapillum pedibus contra luctantes Euri rabies tenenti, pro Lemmate inscripsit: *Dat vires pondus*; vel si magis arridet: *Sine pondere pondus*.

O beatissima Virgo, & Mater pulchræ dilectionis, tu similis facta es ejusmodi apiculæ argumentosæ, dum Deo gravida in montana conscendisti, portans tecum in utero lapillum sine manibus de fumo cœli monte decium, hoc est, illum lapidem angularem, Christum, de quo Daniel non obicure vaticinatus est: *Donec abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussus statu-*

Dan. 2. 34.

am. . . qui factus est mons magnus, & implevit universam terram. Ex cujus mystici lapidis gestatione non modò nullum pondus sensit alma Virgo, sed potius majus robur ac vires contra omnes ventorum mundanorum & infernali-
um furias accepit, unde Lemma: *Dat vires pondus*: vel si mavis: *Sine pon-*

dere pondus. Subintrat hic pro veritatis confirmatione S, Bernhardus: *Non miror, inquit, quod festinavit, portans enim portabatur ab eo, qui omnia in manu sua portat, qui per exitum viam ut Gigas ad currendam viam suam.* Et in eodem loco inter-

S. Bernh.
serm. in
Signum ma-
gnum &c,

jectis quibusdam idem Mellissius: *In ipso, ait, conceptionis initio, quando potissimum cætera mulieres miserabilibus affliguntur, MARIA tota alacritate montana conscendit, ut Elisabeth ministraret. Sed & ascendit Bethleem, imminente jam partu, portans et preciosissimum illud depositum, portans onus leve.* Collige ex his, anima Christiana, pro te sensum morale, quàm suave onus & jugum Christi esse soleat & quàm bonum sit servire DEO; ò si cognoscerent mortales, ac præfertim illi, in quorum cordibus DEUS abconditus & Eucharisticus verè quotidie mentionem facere assolet, quàm suavis sit Dominus, & quomodo omnia possint in eo, qui illos confortat.

4. De ape ulterius refertur, & ipsa probat experientia, quòd floribus & herbuculis non soleat esse onerosa, sed delibato nonnihil suavi illorum succo & odore cum gaudio revertatur ad propria, unde aliud lemma: *Visitat; haud vitiat.* O quàm bene hoc iterum de SS. Virgine, Zachariæ & Elisabethæ domum visitante applicare possumus: *Visitat; haud vitiat*, quinimò profectum virtutum omnium in hac domo promovit, siquidem ad ejus adventum Christi Præcursor, nunc à labe originali mundatus, læto assaltu festum plautum dedit; Mater ejus Spiritu Sancto repleta est, & Pater Zachariæ de fœtæ loquelæ usum cum dono Propnetiæ recepit. Et ut melius agnoscas sedulitatem hujus apis argumentosæ; observat Cornelius à Lapide, quòd in hoc quadriduano itinere tertio die in transitu templum Hierosolymitanum devotissimè visitaverit, à Nazareth enim usque in Jerusalem iter tridui esse so-

Cornel. hic
in Luc. 1. 39.

let, & à Jerusalem usque in Civitatem Juda, hoc est, in Hebron, iter unius diei; ex itinere ergo præfatus Cornelius, & plures alii, quos citat, B. Virginem in templo Hierosolymitano Divinæ Majestati pro immenso hoc incarnationis beneficio summas egisse gratias, & JESUM, Filium jam conceptum & accrescentem, seque ipsam in holocaustum, & victimam amoris obtulisse.

O anime mi! quando tu aliquando fies vera Divini amoris victima? quoties te offers Deo in holocaustum, ut tecum agat pro libitu & pro sua Sacratissima voluntate; & venit parvula tentatio, & iterum in fervore succumbis miser & inconstans? An non hoc est, de quo olim Isaias vaticinatus est: *Quia venerunt Filii usque ad partum, & virtus non est pariendi.* Eia anime mi, refume animum, mœstumque mitte timorem, quia dignus est DEUS, ut illi ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus inservias,

Isa. 37. 3.

5. Recordor hic illius pretiosi feruli, quod Regum sapientissimus sibi quondam fieri curavit, quod non tam vehiculum seu lecticam, quam & thronum regium præ se ferebat, quo Salomon de die per urbem vehebatur, suamque gloriam & magnificentiam populo ostentabat: *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani; columnas eius fecit argenteas; reclinatorium aureum, ascensum purpureum: media charitate constravit propter filias Jerusalem.* Singula innuunt, & indicant aliquid, attentum te esse cupio, prudens Lector!

Cant. 3. 9.

Per hoc ferculum rectè B. Virgo, cum nunc DEO gravida in montana conscendit, intelligi potest. Ferculum, inquam, fuit pretiosissimum, dum DEUM & Hominem Christum, *qui plus est quam Salomon,* in SS. utero suo novem mensium spatio gestavit. Erat autem illud ferculum Salomonis de lignis Libani, omnis corruptionis expertibus; *Libanus* idem Hebraicè, quam *Candor* significat; quid autem candidius & purius DEI Matre, quam splendor elegit, de cuius purissimo sanguine, omnis corruptionis experte, à Spiritu Sancto Humanitas Christi formata est? Columnæ hujus mystici feruli fuerunt duo brachia, verè argentea, quia virginea, quibus stringebat DEI & suum Filium dulcissima Mater. Reclinatorium pectus eius suavissimum, supra quod se reclinans parvulus tam suaviter inter ubera Mariana requievit,

Matth. 12. 42.

Cant. 1. 12.

non obscure adumbravit; *ô verè fasciculus myrrha Dilectus meus: inter ubera mea commorabitur!* Ascensus purpureus internum illud fuit B. Virginis & Matris DEI martyrium, quod per omnem vitam eius cor & animam torfit, & afflixit, non enim ignorabat hæc SS. Deipara, hunc suum suavissimum Natum idèò venisse in mundum, ut per immentum sanguinis sui pretium

Matth. 1. 21.

Rup. Abb. lib. 1. in civit. cap. 1.

& mortem crucis salvaret populum suum: *Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Juvat hic audire Rupertum Abbatem Tutientem in persona Virginis ita ad nos loquentem: *O commemoratio, dulcis quidem, sed plena gemitibus inenarrabilibus! ad ubera de foris stringebatur, & eisdem lactabatur uberibus, simulque inter ubera intus in corde suorum præscio, semper parebat (apparebat) quali esset morte moriturus.*

Deiique addit Sapiens: *Media charitate constravit propter filias Jerusalem;* textus Hebraicus legit: *Et medium tenet ipse incensus amore;* hoc est, prout exponit Cornelius & alii, Christus, qui totus est amor & ardor, medium Cordis SS. Matris suæ occupat, & in eo quasi in throno regali confidet, suam-

suamque charitatem diffundit in filias Jerusalem, seu in animas devotas, ad SS. Matrem suam in difficultatibus recurrentes, ipsa enim propter dignitatē VERBI INCARNATI à DEO electa est Mediatrix DEI & hominum, ita pulcherrimè Mellifluus: *Ipsa*, inquit, *Mediatrix nostra est, per quam suscipimus misericordiam tuam DEUS, &c.* O Christiane! quis non æstimet, non colat, non amet talem ac tantam Matrem? Si quondam lectulum, in quo de nocte cubabat Sponsus, sexaginta ex fortissimis ambiebant propter timores nocturnos; quot putas Angelorum millia stipasse latus MARIÆ, dum in ejus castissimo sinu, ceu in lectulo suavissimo requievit DEUS & Homo Christus, universonum Dominus?

S. Bernh.
serm. 2. de
Assumpt.
B. Virg.
Cant. 3. 7.

6. His consideratis considerandis, non miror amplius, quare Joannes, dilectus Christi Præcursor, adhuc tenellus infans in utero materno adeo exultaverit, & tam insolito gaudio fuerit perfusus, cum Matrem DEO gravidam præsentem advertit. David Rex cum Arcam Fœderis solenni pompâ à domo Obededom in Sion transferret, coram ea totis viribus saltasse perhibetur: *Et David saltabat totis viribus ante Dominum.* Causam hujus saltûs assignat S. Ambrosius, quia David superiori lumine illustratus, per illam Arcam Fœderis prævidit SS. Virginem MARIAM ex germine & sanguine suo oriundam, quæ sola Christi & Messiae digna Mater esset futura: *Ergo*, inquit, *saltavit Propheta David ante Arcam, Arcam autem quid nisi sanctam MARIAM dixerimus? Siquidem Arca intrinsecus portabat testamenti tabulas, MARIA autem ipsius testamenti gestabat hæredem. Illa intra semet Legem, hæc Evangelium verinebat. Illa DEI vocem habebat, hæc Verbum, &c.* Si hoc olim in umbra David; quid, obsecro, fecisset, si SS. Virginem MARIAM, Arcam illam animatam, & DEUM in utero gestantem præsentem vidisset?

2. Reg. 6. 14.

S. Ambros.
serm. 25.
de Sanct.

O quàm benè igitur exultavit præ gaudio S. Joannes: *Et factus est, ut audivit salutarionem MARIÆ Elisabeth, exultavit infans in utero ejus, & repleta est Spiritu Sancto Elisabeth.* Supra quod antiquissimus Origenes: *Unde*, inquit, *exultavit? Et non simpliciter exultavit, sed in gaudio? Senserat enim venisse Dominum, ut sanctificaret servum suum, antequam de Matris utero procederet.* Vide hic, & perpende, anima Christiana, quàm efficax fuerit salutatio & precatio B. V. MARIÆ. O quàm bene Ecclesiasticus: *Sicut qui thesaurizat, ita qui honorificat Matrem*, ac præsertim illam Matrem, per quam nobis omne bonum in mundum venit, & ipse DEI Filius ad nos de caelo descendere dignatus est; proinde rectè Angelicus: *B. Virgo ex hoc audit est Mater DEI, habet quandam dignitatem inspiratam ex 2. no. visitatio, quod est DEUS; & ex parte non potest fieri melius, sicut non potest esse aliquid melius DEO.*

Luc. 1. 41.

Origen. hic.

Ecc. 3. 5.

S. Thom.
Aq. 1. p.
qu. 25. a. 6.
ad 4.

O pientissima Domina! O Mater DEI & hominis! Mater Regis & exulis! Mater Judicis & peccatoris! quid ultra habet servulus tuus nisi ut se valde humiliet coram te? *Tu es illa navis infirmitatis, de longè portans panem sanum.*

Prov. 31.14. Syrus legit: *Tanquam navis mercatoris, de longinquo mercimonia advehens.*

Talis, inquam, navis & tu, ô Beatissima, extitisti, dum in montana conscendens, de longè panem illum vivum, per quem omnia reficiuntur, ad nos deportasti. Et si quondam ad præsentiam Arcæ fœderis domus Obededom

2.Reg.6.11. omni benedictione repleta est: *Et benedixit Dominus Obededom, & omnem domum ejus.* Si domus Putipharis ob præsentiam Joseph pari benedictione à DEO cumulata est: *Benedixitque Dominus domui Ægyptii propter Joseph, &c.* Si domus Labani propter præsentiam Jacob similem benedictionem à

Genef.39.5. benigno cœlo obtinuit: *Experimento didici, quia benedixerit mihi DEUS propter te.* Quænam mens, obsecro, cogitare, aut explanare poterit, quali benedictione dotata fuerit domus Zachariæ ob actualè præsentiam Christi

Gen.30.27. Jesu, tunc stantis post parietem, respicientis per fenestras, prospicientis per cancellos, & ob præsentiam SS. Virginis MARIÆ, tribus ibidem mensibus & quid ultra commorantis? *Mansit enim MARIA cum Elisabeth, sunt verba S. Bernh.*

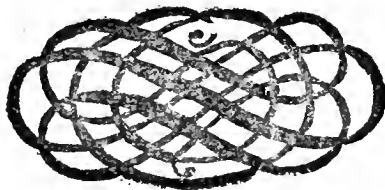
S. Bernh. ferm de S. Joan. *hardi, usque ad diem natiuitatis Joannis; donec puerum natum sinu beatissimo con-*

Bapt & Carthuf Tom. 1. de B. V. *foveret, & uno pariete remoto propinquiorem redderet præsentie Salvatoris.* O

1.6. hom. 1. *dicite, cœlestes Spiritus! quis tunc vobis erat sensus? Zacharias jure meriti-*

Sap. 7. 11. *tissimo dicere poterat cum Sapiente: Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius, &c.* O benedicta inter mulieres, quæ invenisti gratiam apud DEum; ah impetra & mihi indignissimo servulo tuo gratiam Divinam, ut DEO meo ex toto corde possim

inservire, eúmque in æternum tecum laudare &c.



CONSIDERATIO XV.

Virgo Dolorosa Filium suum parit , quem reclinat
in præsepio, quia non erat ei locus in diversorio,



In propria venit , & sui eum non receperunt.

Joan. I. II.

1. **A**braham Patriarcharum Primas , ut filio suo Isaac condignam Sponsam seligeret, Eliezer , primum suum atque fidelem Ministrum, in Mesopotamiam amandavit, qui inveniens formosam Rebeccam , eam Filio Domini sui desponsavit, in cujus rei fidem ei sacratas arrhas, in aures aureas, & pretiosas armillas dedit : *Suspendi itaque in aures ad ornandam faciem ejus, & armillas posui in manibus ejus.* ad Gen. 24. 47

Mater Dolorosa.

O

Mitig-

Mitissimus DEUS, cum Unigenito Filio suo condignam Sponsam ac Matrem vellet eligere, non ex infimo ordine Angelum, sed Gabrielem unum ex primis cœli Principibus in terram ablegavit, qui, cum inter omnes creaturas solam ac unicam sacratissimam Virginem MARIAM tanto Filio ac Sponso dignam Matrem ac Sponsam reperisset, mox, obtento illius consensu *Fiat*, eam æterni Patris Filio deprecavit, & pro arrha & dote pretiosas in aures, & armillas ei dedit: *Suspendi usque in aures ad ornandam faciem eius, & armillas posuit in manibus eius*; sed quam arrham, dices, & dotem huic purissime Virgini assignavit? O cœli obitupescite! cruces, tribulationes, flagella, spinas, persecutiones, opprobria, & perpetuum doloris gladium, qui ex illo tempore hujus tenellæ Virginis & Matris Cor intime pertransit, dum enim hæc alma Virgo in incarnationem VERBI consensit, eodem quoque momento crucem, & passionem dulcissimi Filii in se suscepit, usque ad vitæ finem perferendam; hinc multi etiam gravissimi viri existimant, celestem illum Nuntium & Archangelum legationem usque ad novem horas protraxisse, quo tempore B. Virgo ab Angelo longè melius & clariùs, quam quondam Daniel, de passione & morte dulcissimi Filii sui edocta fuit, *Et post hebdomades sexaginta duas occideretur Christus, &c.* Proinde rectè Dionysius Carthusianus: *Sic plane revolendo*, inquit, *quod a Gabriele receperat: ipse salvum faciet populum suum à peccatis eorum; vehementissime contolebat, & concutiebantur omnia viscera ejus materna sperer innocensissimo Filio suo, ita ut cum Davit loquere videretur: O JESU! Fili mi JESU! quis mihi det, ut ego moriar pro te? Unde venter illius rectè vocatur *accervus tritici, vallis liliis*; supra quod preleganter S. Isidorus: *Triticum dicitur, quia granum ejus commolitur, acceritur, & quis contritus est propter scelera nostra, nisi Dominus JESUS, MARIÆ Filius, in quo Pater posuit iniquitates omnium nostrum?**

Augebatur insuper dolor SS. CORDIS MARIÆ, dum permisit DEUS, ut aliquo modo suspensa fieret de adultario, & S. Joseph huius, Sponsus & Conjux ejus, in maximam incideret tristitiam, dum non poterat capere, à quo, & quomodo in utero concepisset: *Inventa est in utero habens de Spiritu Sancto: Joseph autem cum esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam* Quam afflictionem mitissima Virgo patientissime tulit, non purgans innocentiam suam, neque revelans arcanissimum incarnati VERBI mysterium, sed frena totam DEI voluntati cecidit, qui innocentiam suam, si necesse foret, Josepho esset detestatus, quod & factum est, &c.

Accedit, cum nunc tempus paritûs appropinquasset, quod dicitur prægnans ac tenens V. M. in partu jam proximo, & parere læta, nullam hospitiam potuerit invenire, hæc in civitate in civitate bethlehem cum SS. Conjuge in pulcherris, unde ubique repugnant, contemptum & forte etiam

aspera

Cornel. in
Luc. cap. 1.
v. 38.

Dan. 9. 26.
Dionys.
Carthus. in
hunc loc.

Cant. 7. 3.
S. Isid. Etym. 1.
7 cap. 3. illa.
53. 10.

Matth. 1. 18.

aspera ac contumeliosa verba passa, coacta est in publico & obscuro bestiarum antro tempore hyemali divertere, ubi nec sella, nec mensa, nec lectus, nec focus, nec quid aliud ad puerperium necessarium in promptu erat; & ecce: *Cum quietum silentium continerent omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus de caelo à regalibus sedibus venit.* O anima Christiana! si vidisses hinc Sacratissimam Virginem & dignam DEI Parentem flexis genibus bovem inter & asinum consistentem, & Salvatorem mundi ac Regem omnium seculorum sine dolore, & clauso virginali utero parturientem, quid, obsecro, pensâsses? Aut quid dixisses? Et nunquid cum dilecto illo Discipulo exclamâsses: *In propria venit, & sui eum non receperunt?* O ingrâtum, ô infidum Idumæorum genus! prius per tot sæcula innumeris votis, ac precibus fatigabant cælum, ut Salvatorem in terram mitteret in salutem Israël! nunc cum *in propria venit, sui eum non receperunt.* Hinc pro Symbolo nostro gallinam adumbrari curavimus (B. Virginis parturientis in alieno juxta S. Thomam Episcopum Villanovanum insignem typum) cum Epigraphe:

Sap. 14.

Joan. 1. 11.

Isa. 45. 8.

S. Th. vill.
Conc 3 in
Nat. Virg.

Parit in alieno.

2. Vide hinc, & considera, anima Christiana, summam pretiosissimi Redemptoris tui & virginæ Matris ejus pauperiem, humilitatem, & rerum omnium temporalium, honorumque contemptum. Ille, qui pugillo mundum includit, vilissimi præsepîi nunc continetur angustiis. Ille, qui tribus digitis appendit molem terræ, nuna virginis fovetur, & gestatur in ulnis. Ille, qui dat escam omni carni, nunc modico Matris lacte pascitur. Ille, qui innumeris Angelorum vallatur agminibus, nunc in sordido bestiarum cubulo recumbit. Ille, in cujus manu suat omnes fines terræ, veniens in mundum, non invenit locum in diversorio; ô bone JESU! nunquid passer invenit sibi domum, & turtur nidum suum sibi, ubi ponat pullos suos, & tu non invenisti, ubi quiesceret caput tuum? inter bestias naceris & inter latrones in cruce expires? O Filius Benoni, id est, Filius doloris! Rachel hunc suum Benoni in Chanaam juxta Bethlehem in lucem edidit; supra quod pulcherrimè Cornelius; *Sicut Rachel, inquit, suum Benjaminum, ita B. Virgo peperit Christum in Bethlehem; Christus panis est & delicie hominum & Angelorum; Christum, inquam, quasi suum Benoni, id est, vinum dolorum peperit in summa vilitate, & paupertate, quem prout Pater celestis suum fecit Benjamin.*

Isa. 40. 72.

Pf. 135. 25.

Dan. 7. 10.

Pf. 94. 2.

Pf. 83. 4.

Æth. 8. 20.

Gen. 35. 19.

Cornel. hic

in Gen.

Gen. 31. 34.

Olim formosa illa Rachel Deos aureos Labani patris sui sub fœno & stramine camelorum in stabulo abscondit: *illa festinans abscondit idola suorum stramenta cameli.* Verùm B. Virgo non Deos aureos & falsos, sed ipsum verum DEUM & Hominem Christum, nunc recens natum infantem, in

fordido stabulo inter jumenta in scæno & stramine collocatum omnibus ad amandum, colendum & adorandum exposuit. O pietissima Domina! ergo non aderat tibi alius & commodior locus, ubi thesaurum totius mundi reponeres? Audi, anime mi, & perpende Divi Thomæ Villanovani responsum, *Non deerant, inquit, Virgini vires ad sustinendum puerum: neque illum utique tali loco posuisset, nisi magnum aliquod in illo præsepium mysterium ageretur; altissima namque nobis inde paratur eruditio; magna cathedra præsepium illud, ex quo cunctis mortalibus DEI loquitur Sapientia celestis, in stabulo Magister legit, &c.* Et quid legit, & quid docet? *Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde; quod enim postea in virili ætate verbo docuit, nunc statim in lucem ortus ipso opere demonstravit, contemnens sæculi voluptates, corporis delicias, mundanorum honores, &c.* O divites! ô voluptuosi! ô delicatuli & effæminati! ô ignava & ventris & Veneris mancipia, *qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis in stratis vestris*, audite hunc novum de cathedra præsepis loquentem Concionatorem; Sileant Prophetæ omnes quia VERBUM infans nunc loquitur: *Nisi efficiamini, sicut parvulus iste non intrabitis in regnum cælorum.* Magna est ista lectio, & quis est, qui considerat?

3. Mirabilem quondam ac portentosam visionem habuit dilectus ille Domini Discipulus, dum mulierem quandam in cælo aëreo conspicatus est sole amictam, stellis coronatam, & pedibus lunam calcantem, quæ cum clamore & cruciatu filium suum peperit: *Et in utero habens clamabat parturiens, & cruciabatur, ut pariat --- Et draco stetit ante Mulierem, quæ erat paritura, ut eum peperisset, Filium ejus devoraret; Et peperit filium masculum, qui rectoris erat omnes in virga ferrea.*

Quòd per hanc Mulierem Sacratissima Deipara fuerit præsignata, nemo est, qui ignorat, quam veritatem Mellifluus Ecclesiæ Doctõr & devotissimus MARIE Filius S. Bernhardus in hæc verba Apocalypseos: *Signum magnum apparuit, pulcherrimè dilucidavit.* Quod autem hæc B. Virgo cum clamore & cruciatu Filium suum JESUM pepererit, hoc equidem capere non possum, eratenim sine gravamine gravida, & sine dolore puerpera, imò & summo animi cum gaudio & inenarrabili cum lætitia dulcissimum ventris sui fructum in lucem edidit; audi S. Birgittam: *Ereclis, inquit, manibus, & oculis in cælum intentis, stabat Virgo quasi in ekstasi contemplationis suspensa, inebriata Divinâ dulcedine; & eâ sic in oratione stante, illic in momento & ictu oculi peperit filium.* Ad quid ergo S. Joannes in sua Apocalypsi commemorat, hanc B. Virginem cum clamore (prout parturientes solent) & cum cruciatu filium suum masculum peperisse, quem mox draco, id est, Herodes, protulerit Barradius, devorare voluit, proinde *Mulier fugit in solitudinem* hoc est, cum Filio suo in Agyptum?

Respondet Cornelius à Lapide, hanc Sacratissimam Deiparentem non dolore partûs, sed maximo desiderio pariendi, & videndi Christum orbis Salvatorem fuisse cruciatam, ardentissimis enim votis omnium optabat salutem per Filii passionem & merita consummandam; ita enim prius ab Angelo cum S. Josepho edocta fuit: *Ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.* Cruciatam insuper est molestiis itineris & alimonix, ac quàm maximè paupertate, quæ tanta fuit, ut non esset ei locus in diverforio, sed coacta fuerit tempore hyemali in stabulum secedere, & ibidem parere orbis Dominum, &c. Vide ex his, anima Christiana, quòd omne gaudium Sacratissimæ Deiparæ in hac terra morantis, interno Cordis Martyrio fuerit permittum; ô pientissima Domina! quid adhuc tecum & cum Filio tuo fiet?

Nunc dilectissimus Natus tuus est tibi *flos campi*, sed in passione tibi fiet *fasciculus myrrhæ*. Nunc mille illum osculis veneraris, & excipis, sed in passione per infidum Judæ osculum tradetur in manus peccatorum. Nunc pauperculus eum involvis pannis, sed in passione omnibus spoliabitur vestibus. Nunc virgineo illum lacte pascis, sed in passione felle & aceto potabitur. Nunc reclinas eum in præsepio, sed tandem suspendetur in patibulo. Nunc placide inter duas pecudes indormit, & requiescit, sed moriens in cruce, tanquam in lectulo suo florido inter duos latrones obdormiet. Nunc nascens non invenit locum in diverforio, moriens non habebit locum nisi in sepulchro alieno. Nunc à te fasciis sollicitè in cunis ligatur, moriturus funibus, catenis & clavis ferreis constringetur. Nunc Infans vagit inter arcta conditus præsepia, moriens autem cum clamore valido, & lacrymis se Patri in victimam offeret. Nunc ad colendum eum accurrunt Pastores, in passione relicto eo omnes Discipuli aufugient. Nunc à tribus Magis ac Regibus humiliter adoratur ut DEUS, in passione à tribus iniquis Judicibus ad mortem condemnabitur. Nunc ab Angelis laudatur: *Gloria in altissimis DEO*: sed in passione ab omni hominum genere innumeris maledictis, opprobriis & illusionibus faturabitur, &c. Ô pientissima Virgo! Ô Mater amoris & doloris! si talis est nunc Filii tui in orbem ingressus, qualis erit vitæ exitus? Si tale exordium, qualis, obsecro, erit Epilogus? Collige ex his, anime mi, sensum pro te moralem, & discè patientiam in adversis, mundi immundi contemptum, abnegationem tui, ac præsertim petulantis carnis tuæ mortificationem, cum tota vita Christi JESU & MARIE ferè continua crux fuerit & Martyrium; & qualis est vita tua?

Cant. 2. 1.
 Cant. 1. 12.
 Luc. 22. 48.
 Psalm. 21. 19.
 Matth. 27. 34.
 Marc. 15. 27.
 Luc. 2. 7.
 Joann. 19. 41.
 Hebr. 5. 7.
 Luc. 2. 15.
 Matth. 26. 56.
 Matth. 2. 11.
 Luc. 2. 14.
 Thren. 3. 36.

4. De Rebecca recensent Sacræ Litteræ, quòd Jacobum dilectum filium suum, ut eò facilius à Patre moribundo supremam obtineret benedictio-

- Gen. 25. 15. dictionem, vestimentis valde bonis & odoriferis induerit, ejusque colli nuda ac manus pelliculis hædorum protexerit: *Et vestibus Esau valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum, pelliculasque hædorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit.* En rursus perelegantem Divæ Virginis & Matris typum, dilectissimum Filium suum JESUM vestibus valde bonis & odoriferis, hoc est, carne humana ac virginea induentis, & glabritiem colli ejus ac manus nudas pelliculis hædorum contegentis. Supra quod ex mente S. Augustini pulcherrimè Cornelius à Lapide: *Allegorice, inquit, Jacob est Christus, qui induit pelles hædinas, id est, nostra peccata in se assumpsit, ut ea lueret, ideo enim VERBUM incarnatum est, ut salvum faceret populum suum à peccatis eorum: Ad hoc, inquit S. Augustinus, descendit Christus in uterum virginis, ut exinde acciperet membra, quæ traderet cruci, &c. O immensæ charitatis prodigium!*
- Cornel. hic
- S. Aug. serm. 10. de Nat. Dom.

2. Reg. 22. 30. §. Achab Rex in Israel, cùm ad bellum progrediretur, ne ab hoste agnosceretur, *immutavit habitum suum, & ingressus est bellum.* O mi JESU! ô mi Redemptor! tu es ille Rex Israel, & omnium dominantium Dominus qui, cùm in hunc mundum venisti, contra diabolum, mundum, carnem, peccatum & infernum pugnam, heu quàm cruentam pugnaturus, habitum tuum immutasti, & mortalem ac infirmam carnem, velut saccum heu, mille olim scissuris, ac vulneribus conscindendum) à Virgine induisti: *Semperipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.*
- Phil. 2. 7.

- Jonæ. 1. 12. Jonas Propheta, ne alii exortâ in mari tempestate perirent, ipse interitum elegit: *Tollite me, & mittite in mare, & cessabit mare a vobis.* Ah mitissimè JESU! tu es ille Jonas, qui vix in lucem à Virgine natus, ne perirent miseri mortales, sponte te in hos dolorum laborumque fluctus abjecisti, proinde rectè S. Maximus: *Christum in has mundi procellas uteris mater-nus effudit.*
- Jonæ. 1. 12.

- Exod. 2. 9. Moysen infantulum in scirpea fiscella fortunæ arbitrio in-Nilo expositum MARIA foror ambulans juxta ripam fluvii conservavit, ejusque scudulam curam gessit: *Ad quam locuta filia Pharaonis: accipe, ait, puerum istum, & nutrimus, ego dabo tibi mercedem tuam.* O dulcissime JESU tu eras ille Moyse in præsepio salutis hominum expositus, quem superba Synagoga rejecit, sed gentilitas & Ecclesia, ac cum primis Sacratissima Mater tua cum gaudio recepit, defendit, nutrivit & educavit, verè Ancilla & Mater, cujus brachia orbis Monarcham gestarunt, lavarunt, fasciarunt, aliaque obsequia sine aliarum ancillarum ope præstiterunt.
- Exod. 2. 9.

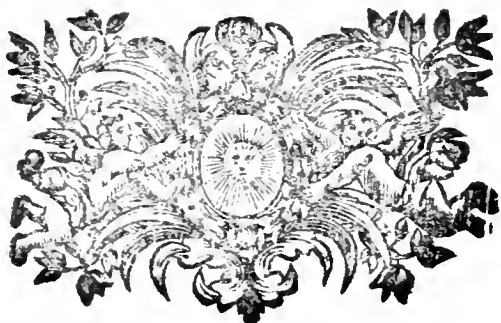
6. David, cùm mirandam hanc Christi nativitatem in spiritu prævidisset, Verbumque inter duas pecudes in præsepio suo tempore, hoc est, post mille annos reclinandum, non abhorrivit hunc cœli, terræque Dominum jumento comparare: *Ille jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum.* O amantiſſime JESU! in veritate pro nobis ut jumentum in stabulo factus es, *cum enim homo in honore eſſet, non intellexit: comparatus eſt jumentis insipientibus, & similis factus eſt illis;* superbus similis factus est pavoni, avarus cani, luxuriosus hirco, invidioſus serpenti, iratus leoni, gulofus porco, & defidioſus aſino, ut ergo hæc jumenta commutaret in homines, & à terribilitate diabolica redimeret, ipse quasi jumentum fieri dignatus est. dum omnium iniquitates in se ſuſcepit in cruce luendas & expiandas. O Adam ubi es? Et quid times? *Vo-ent tuam,* inquit, *audivi in paradiso, & abscondi me.* Ecce, qui omnia tibi delinquenti obicit: *Ecce, Adam quasi unus ex nobis factus eſt,* nunc ipſiſſimus tibi similis factus est, ut te genusque humanum per paſſionem ac mortem ſuam ab æterna morte eriperet. O prodigium amoris! & quid tu rependis ac nos poſteri omnes?

Pſal. 72. 27.

Pſal. 43. 13.

Gen. 3. 10.

Gen. 3. 22.



CONSIDERATIO XVI.

Quomodo B. Virgo Dolorosa se in Circumcisione
Christi dulcissimi Filii sui habuerit ?



Postquam consummati sunt dies octo , ut circumci-
deretur Puer , vocatum est nomen ejus JESUS.

Luc. 2. 21.



1. Uid hoc est ô beatissima Virgo ! verè Mater amoris &
doloris , quòd innocentissimum Filium tuum offeras ad
circumcisionem ? An ergo Legi lator propriis subiacet
Legibus ? Nunquid partus sequitur ventrem ? Si tu ,
ô Domina totius universi , ab omni originali & actuali
peccati labe temper immunis exitisti , quantò magis Filius tuus , fons omnis
Sanctitatis , & Sanctus Sanctorum ? Ad quid erga circumciditur & inuri-
tur itigmate peccatoris , qui peccatum non fecit , nec facere poterat ?

○ cru-

O crudelis, ô barbare, ô inimicus culter! quomodo ausus es vulnerare innocentissimum agnellum? Quodnam tibi jus in Filium Virginis & DEI?

Adverte, Anima Christiana, licet benignissimus orbis Reparator Christus nullo modo circumcissionis mandato fuerit subiectus, voluit tamen à SS Matre sua & à Patre Nutritio, S. Iosepho & ad hanc circumcissionem præsentari: *Primò*, inquit Doctor Angelicus, *ut ostendat veritatem carnis humane contra Manichæum, qui dixit, eum habuisse corpus phantasticum. Secundò*, *ut approbaret circumcissionem, quam olim DEUS instituerat. Tertiò*, *ut comprobaret, se esse de genere Abrahæ, qui circumcissionis mandatum acceperat in signum fidei, quam de ipso habuerat. Quartò*, *ut Judæis excusationem tolleret, ne eum recipere, si esset incircumcisus. Quintò*, *ut obediendi virtutem nobis suo exemplo commendaret, unde & in octava die circumcisus est, sicut in Lege erat præceptum. Sextò*, *ut quia in similitudinem carnis peccati advenerat, remedium, quo caro peccati consueverat mundari, non respiceret. Septimò*, *ut Legis onus in se sustinens alios à Legis onere liberaret, secundum illud ad Gal. 4. Misit DEUS Filium suum, factum sub Lege, ut eos, qui sub Lege erant, redimeret. Tiritus* adhuc aliam addit rationem, voluisse Filium DEI & MARIÆ circumcidi, ut diabolum saleret, quemadmodum olim Jacob induens vestes Esau omnes sefelicit, qui Jacob pulcherrimus in hoc Christi typus fuit, formam servi & peccatoris induentis. Et denique circumcidi voluit, ut arrham mundo & Ecclesiæ suæ daret subsecuturæ paulò post redemptionis per profusionem in cruce totius sanguinis, &c. In hunc finem pro corpore Emblematis nostri vitem adumbrari curavimus, quam Genius cultro usque ad profusionem lacrymarum secat, cum inscripta Epigraphæ: *Vulnerat, & medetur. Vel potius:*

Ut mero gaudeas.

Vitis Christus est: *Ego sum vitis vera.* Vitis autem, prout eleganter observat Mellissius Bernhardus, non feminari, sed in terra bene culta plantari solet; ita Christus non feminatus, sed in terra virginea plantatus est. Vitis circumfoditur, ad palum vinculis aligatur, & tempore vernali usque ad lacrymas scinditur, ut optatos ferat fructus, unde rursus Lemma: *In lacrymis feracior*: Ita quoque Christus in passione circumfossus: *Foderunt manus meas & pedes meos, &c.* ad palum crucis funibus, imò clavis ferreris alligatus, & mox die octavo Nativitatis suæ in præsentia Matris usque ad lacrymas, plùs dico; usque ad sanguinem petriño cultro circumcisus est, *ut tu, anime mi, mero illius gaudeas*, hoc est, fructu lacrymarum & sanguinis ejus, cujus unica stilla totum mundum redimere poterat, &c.

2. *Æternam memoriã dignum est, quod refertur de S. Canuto Daniæ Rege & Martyre gloriosissimo qui, ubi regale suum diadema ad pedes Christi Crucifixi abiecit, humiliter sese illi subijciens, qui Rex Regum, & Dominus Dominantiũ est, prævidens nunc ex tumultuante populo mortem sibi pro-*

Matris Dolorosa,

P

pter

S.Th. 3. p. 9.
37. a. 1.

Gen. 27. 14.

Joan. 15. 1. S.
Bern. in
Tract. de
passione.

Psal. 21. 17.

Ex vita, 19.
Jan. Item P.
Benign.
Kybl. de

Admirand.

pter iustitiam imminere, ad templum S. Albani M. tanquam ad locum certaminis Othoniæ confugit, ubi SS. Sacramentis præmunitus, & DEUS æon in suum commendans, flexis genibus ante altare pro inimicis orans, telis & lanceâ confossus est, cuius gloriosissimi Regis ac Martyris sanctitatem DEUS duplici miraculo illustravit, siquidem in eo loco, ubi occisus est, sine morafons, sanguine Martyris purpuratus, profiliit; & cum sacrum corpus ad imperium Reginæ abinde asportaretur, & portitores cum hoc sacro pondere in foro quiescerent, mox alter fons aquæ prorupit, uterque hominum infirmitatibus saluber, ac medicus.

Et nunquid, anime mi, in circumcissione Domini nostri JESU Christi duplex fons & sanguinis & aquæ mundo scaturire cœpit? Fontem sanguineum referavit faxeus ille culter, dum in innoctissimam tenelli Infantis carnem sævire cœpit, qui dolor planè fuit acerbus, dum persæpè alii infantes ex tali cruciату moriebantur, in Christo tamen multò acerbiozem oportet fuisse dolorem ob ætatis teneritudinem, & delicatissimum temperamentum, ac perfectam, qua præditus erat, cognitionem, &c. quod tamen peccatoris & servi stigma patientissimè tulit, ut tuas peccatorum maculas jam tunc à prima vitæ ætate lucret. O bone JESU! quàm citò incepisti pro delictis meis pati, & pœnitentiam agere? Unde rectè hâias tibi ex Virgine & Prophetissa nascenti, hoc nomen indidit: *Voca nomen jus: Accelera spelia detrahere: Festina prædari.* Supra quod doctissimus Bæza: *Optime, inquit, noverat Isaias nascentis Christi curam, quando illum vocavit: Accelera; Festina; nam vehementer festinabat sanguine suo nos redimere. Hoc erat illi in opratis; & illius Sacratissimus Sanguis pungebatur aculeo, ut quàm citissimè sunderetur.* Et licet, quòd parvulus fuerit fons iste Divini cruoris, crevit tamen in immensum, dum in cruce ex toto corpore promanabant sanguinum flumina: *Parvus fons, qui crevit in fluvium.* O mitis Agnelle, jam nunc candide & rubicunde, verè Exod. 4. 25. *sanguinum Sponsus tu mihi es.*

Equis, obsecro, ô pientissima Virgo! erat tunc animi tui sensus, dum manantibus interim oculis, ac multis profusis lacrymis hanc primam crucentam lanienam spectasti? Et nunquid eodem ictu, quo faxeus ille culter Divinam Filioli carnem sauciabat, interim quoque SS. COR tuum acutissimo doloris gladio, antequam Simeon illum prædiceret, dissectum est? *Hodie, sunt verba Doctõris Seraphici, incepit Dominus JESUS suum Sacratissimum Sanguinem pro nobis effundere, & hodie fortiter ploravit; sed eo plorante, credisne, quòd Mater potuit lacrymas tenere? Ploravit ergo & illa, &c.* En hìc duplicem fontem & sanguinis & aquæ. O quàm durum, quàm faxeum est adhuc cornostrum! Rupes illa in Cades à Moysè bis Virgâ percussa lacrymas aquas profudit: *Percussit petram, & fluxerunt aque;* nos undique malis premimur, & incessanter percuthimur, & stamus adhuc immobiles; Numera lacrymas tuas, anime mi! quas pro peccatis tuis contra DEUM, summum illud Bonum, commissis, fudisti, an aliquas invenies?

S. Bonav. in
Meditatõe
Christi. cap.
2.

Pfal. 77. 20.

3. Observant autem Doctores & SS. Litterarum periti, quòd B. Virgo Fab. Amb. Spm. sup. vitam & gesta Christi. Hebr. 9. 22. Sacrosanctum Cruorem in circumcissione dilectissimi Filii sui effusum in purissimo vasculo diligentissimè collegerit, & cum præputio ingenti curâ asservârît; sciebat enim, quòd *sine sanguinis effusione non fie. et remissio.* Ecquis, obsecro, melius immensum hujus Divini Cruoris pretium poterat æstimare, quàm talis ac tanta Mater? Ex quibus licet pauculis stillis prudentissimè colligebat, quòd forent præludium & aurora futuræ cruenta passionis, post aliquot annorum lustra explendæ, & quòd longè clementius ille Sanguis in cœlum clamaret, quàm quondam Abelis; unde S. Gregorius M. S. Gregor. M. lib. 13. Moral. cap. 9. *Sanguis JESU melius loquitur, quam sanguis Abel, quia sanguis Abel mortem fratris fratricide petiit, Sanguis autem JESU vitam, &c.* O peccatores, quid agitis? Nunquid frustra ille Sanguis pro nobis effusus est? Si non fuit remissio nisi in Sanguine JESU, cur non remissionem peccatorum vestrorum per hunc Divinissimum Sanguinem à Deo Patre postulatis? Sanguis olim Agni Legalis in postibus & superliminaribus tinctus Hebræorû ædes à cæde primogenitorum servabat immunes; quid non poterit facere pretiosissimus Divini illius Agnelli Sanguis, quem jam à vitæ suæ primordio pro salute vestra profudit, cujus unica stilla plus, quàm univerforum Electorum merita, valoris habet, quia cum VERBO hypostaticè unitus fuit? Audite pro animæ vestræ solatio S. Gregorium Nazianzenum: *Exigua, inquit, guttæ sanguinis Christi orbem instauravit, &c.* Exod. 12. Orat. 2. de Patru.

4. Hic adimpletum fuit, quod olim Elias in nubecula illa parvula prævidit: *Ece nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari.* Nubecula illa parva humanitas à verbo assumpta est; quæ licet in circumcissione pauculas dentaxat guttas præmisit, in passione tamen, ac præsertim in Calvarix monte, in grandem ac sanguineam pluviam effusa fuit: *Et facta est pluvia grandi;* ut eò cupiosior eliet redemptio, & *ut lavaret nos à peccatis nostris in Sanguine suo.* Quæ omnia prudentissima Virgo superiore lumine illustrata diligentissimè secum ponderabat juxta illud: *MARIA autem conservabat omnia verba hæc conferens in corde suo.* Proinde rectè S. Hieronymus: *Punctura acis, inquit, Christo insula, vulnus lanceæ erat in Corde MARIÆ.* Pro sentu morali juvat hinc audire R.P. Hieroniam Drexelium è Societate JESU Scriptorem præclarissimum, juxta ac pientissimum: *Imitemur, ait de Christo nascente, Deiparam sedulo, omnia Domini JESU verba, resque illius gestas penitissimo pectore conservemus, præsepe, flagra, columnam, spinas, clavos, lanceam, crucem, spongiam, sepulchrum, simul & labores, cruciatu, probra, ignominias, ludibria, mortem, cum immensa maiestate, gloria, dignitate conferamus. Et quæso simul etiam amorem illius ardentissimum cum nostri amoris hyeme, subrissionem illius cum nostra superbis, temperantiam illius cum gula nostra, castimoniam illius cum luxuria nostra, ipsius mansuetudinem cum nostra iracundia ad trutinam justam appendamus, & quasi arena maris ista gravior appareat.* Luc. 2. 19. S. Hieron. cit. à Quaresmio Tom. 1. cap. 12. P. Hieron. mi. Drex. de Christo Nasc. apud me. f. 396.

5. Neque dubium est, quin Christus Infans tunc in dolorosa carnis suæ circumcissione, & prima Sanguinis effusione votum illud ab æterno emissum patiendi in tempore pro gloria DEI & totius mundi salute, denuo non sine lacrymis renovaverit, atque in holocaustum & Sacrificium se Patri prompta voluntate & affectu obtulerit, ad hoc enim alludit Gentium Doëtor Paulus:

Hebr. 10. 5. *Idem ingrediens mundum dicit: Hostiam & oblationem voluisti; corpus autem apræstavi mihi. Holocaustumata & pro peccato non tibi placuerunt; tunc dixi: Ecce venio, offerens tibi, & Pater! pro primitiis passionis meæ medicas has sanguinis stillas, sed & totum Corpus meum flagellis, spinis, alapis, plagis, cruci, clavis, lanceæ, morti, &c. Deus verò Pater, apud quem merces mercenarii non utque manè manere solet, sed mox eam persolvit. ita Propheta attestante:*

Ifa. 40 10. Philipp. 2. 9. *Ecce merces ejus cum eo, & opus ejus coram illo; continuo dilectissimo Filio suo mercedem dedit; & qualem, dices? Audi Apostolum: Donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur celestium, terrestrium & infernorum, &c. Quod Sacrosanctum Nomen B. Virgo MARIA, verè & hinc Mater amoris & doloris, peracta cruentâ circumcissione, genu flexo maxima cum devotione primò inter homines pronuntiavit, & ex Angeli jussu Filio imposuit: Ecce concipies in utero, & paries Filium, & vocabis nomen ejus JESUM &c.*

Luc. 1. 31.

Psal. 18. 6.

Thren. 3. 27.

6. O quam insignes doctrinas hinc possumus in nostræ animæ commodum feligere. Circumcisus est ut temellus Infans, & jam tunc *exultavit ut Gigas ad currendam viam suam*: ut assueceres, anima Christiana, à teneris quoque annis Deo inservire, & viam virtutis sectari: *Bonum est viro, si portaverit jugum ab adolescentia sua, &c.*

Gen. 34. 19.

Circumcisus est, ut amorem suum in te, ô anima, velut olim Sichem Princeps in Dinam testaretur: Nec distinxit adolescens, quin statim, quod petebatur, expleret: amabat enim tuam valde, &c. Ut tu vicissim, anima mea, charitatem tuam Deo ac Christo etiam in rebus arduis, & difficilibus comprobares; solet enim Deus etiam dilectissimis suis amicis, imò magis quam reprobis, plura adversa immittere, quibus circumcidantur.

Circumcisus est, ut tu mentem tuam à pravis cogitationibus, cor à pravis affectibus, os & linguam à pravis locutionibus, aures à detractionibus, & sensus omnes tuos ab illicitis circumcideres.

L. Jo. 5. 19.

Circumcisus est, ut pro peccatis tuis, contra puritatem admissis, primo hoc Sanguinis sui rore satisfaceret, ut tu disceres ejusmodi carnis illecebras & sensuales amores, quibus mundus hic immundus totus, quantus immerfus est ex animo detestari, fugere, luere.

Circumcisus est, neque peccatoris characterem in se suscipere detrectavit ille; Sanctus Sanctorum, ut disceres te humiliare terra & cinis utpote qui hætenus tot infernos pro tuis delictis contraxeris es, & tamen bilem tibi movet, si ab aliis peccator habetis, ah miser! gloriaris de iniquitatibus, & erubescis de remediis?

Circumcisus est denique, ut tibi ostenderet, quam necessaria sit carnis tuæ mortificatio. En DEUS tuus & Homo Christus vix octiduum in mundo exegit, & jam summo ardet desiderio pro repatiendi, & Sanguinem fundendi, quid tu post tot transactos vitæ tuæ annos pro JESU laboris & difficultatis tolerasti? *Siregnum colorum vim paritur, & violenti r' p'ort illud, ubi est tua violentia? tua mortificatio? An nescias, quid Apostolus in utramque tibi aurem insiamet: Si secundum carnem vixeris, non eris? Et in alio loco: Qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis? Colli-*

Matth. 11. 18.

Rom. 8. 12.
Gal. 5. 25.Luc. 2. 21.
Actor. 4. 12.

7. Et vocatum est nomen ejus JESUS. O dulce nomen, quia non est aliud no-
men sub cælo datum hominibus, in quo oportet nos salves fieri, sed & nomen ama-
rum, quia non nisi spargendo sanguinem illud sibi comparavit Deus & Ho-
mo Christus, quod Sacratissimum quidem Nomen dulcissimum COR Vir-
ginea Matris mirum in modum consolabatur, sed & peculiari quodam mo-
do affigebat, quoties illud animo volvebat, non ignorans, amantissimum
Filium suum & re & nomine esse JESUM, hoc est, orbis Salvatorem, qui per
passionem suam, crucem & mortem suam facturum esset populum suum
a peccatis eorum, proinde statim in primo vitæ suæ exordio hoc Divinis-
simum Nomen in arrham & pignus redemptionis nostræ voluit publicari,
ac tandem in virili ætate in crucistitulo ut causam mortis affigi: JESUS
NAZARENUS REX JUDÆORUM.

Jo. 12. 19.

Quo res, cur Angeli Apostatici momento è cælo fuerint eliminati, & ad inferni barathrum sine ulla spe obtinendæ veniæ detrusi? *Videbam satrum suum*
solvitur de cælo cadentem? Respondet S. Bernhardinus, quia hoc Sacratissimum

Luc. 10. 18. 5.

Bernhardin.

Sen cit à

Gal. Disc. 6.

Nomen JESU noluerunt agnoscere, illudq; debito afficere honore, quando illis tunc adhuc viatoribus intimatum fuit: *Et adorent cum omnes Angeli ejus, &c.*

Quadr. He-

br. 1. 6. A-

dor. 9. 5.

Actor. 3. 6.

Quid ex Saulo Paulum, ex vase perditionis vas electionis, & ex lupulo agnū fecit, nonne hoc unicum SS. Nomen JESUS: *Ego sum JESUS, quem tu persequearis?*

Quid mendicum illum claudum ad portam templi sedentem momento sanavit? Nunquid hoc Sacratissimum Nomen JESUS à Petro loco electroi-
niæ illi donatum: *Petrus autem dixit: argentum & aurum non est mihi, quod*
artem habeo, hoc tibi do: In Nomine JESU Christi Nazareni surge, & ambula.

Quid Jobum in tot tantis constitutum miseris confortavit, solida-
vitque, ut lato animo omnia adversa sustinere? Audi ipsum loquentem:
Su Nomen Domini benedictum, &c.

Quid David contra Goliathum victoriam comparavit: *Tu venis, inquit, Job. 1. 21.*
ad me cum gladio & hasta, & clypeo, ego autem venio ad te in Nomine Domini, &c.

1. Reg. 17. 45

Quid Apostolos, Martyres & Electos omnes inter tot pericula constitu-
tos servavit? *Et illi quidem ibant gaudentes à conspectu consilii, quamvis digni*
habiti sunt pro Nomine JESU, contumeliam pati. O dulce Nomen! cælo venerabi-
le, dulce miseris, & inferno terribile. O peccatores, respirate: Omnis, qui vo-
veris Nomen Domini, salvus erit.

A. Dor. 5. 41.

Jes. 2. 32.

CONSIDERATIO XVII.

Ex tribus muneribus Magorum Mater amoris & doloris deligit sibi solam myrrham,



Obtulerunt ei myrrham:

Matth. 2. 13.

Dioscorides
l. 1. cap. 67.

1. **I**cet myrrha spinosa & amara sit, miram tamen, ac variam vim (prout auctor est Dioscorides) habere assolet, cuius arbutuscula duplicem ex se liquorem fundit; primus, quem sponte iudat, stacte vocatur, eoque myrrha longe optima ac odoratissima, alter ex vulnere caudicis incisi manat; uterque liquor cor mirè confortat, caput exhilarat, aërem insalubrem arcet, caliginem oculorum discutit, saporem gignit, vocem expedit, ventris tineas enecat, vulnera sanat, &c. Hinc nobiliores quondam scæminæ passim in Palæstina pendulum è collo fasciculum, ex foliis, ramusculis & floribus myrrhæ colligatum, gestare solebant, ut sanitati conservandæ, morbisque arcendis prudenter & maturè consulerent.

Verumenimverò longè utilior, longè salubrior est ille Divinus myrrhæ fasciculus, quem B. Virgo & Mater è collo suo pendulum inter ubera sua gestat, proinde longè meliùs, quàm Sponsa olim gloriari potest: *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*; Quasi diceret: Quærant aliæ mulieres & delicatule sua odoramenta, spicam nardi, cassiam, cinnamomum, muscum & pixides olfactoriales, in quibus pretiosa balsama & liquores condensati continentur; quæram ergo unice dilectû meum JESUM qui est mihi odoratissimus, ac saluberrimus myrrhæ fasciculus, huic semper memoria versabit, intellectus contemplabitur, voluntas diliget; hinc non aurum à Magis oblarum, nec thus, sed myrrham mihi reservabo, quæ licet gustui amara videatur, animæ tamen saluberrima est, unde Lemma:

Amara, sed salubris.

En! dilecta anima, pulcherrimum in Sacratissima Deipara exemplum, non enim ignorabat, myrrham hanc à SS. Regibus liberali manu oblatam esse prodromum futuræ passionis, mortis ac sepulturæ Filii, proinde rectè cum Sponsa tunc dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam, & digiti pleni myrrhâ probatissimâ*. Hanc, inquam, myrrham & nos ex manibus MARIÆ sumamus, & pectori nostro abstringamus: *Hæc myrrhâ*, ait Justin. Michovientis, *B. Viginis manus plena erant, quia illa dolores & cruciatus Filii sui continuo animoolvebat à Christi natiuitate usque ad ejus mortem, imò post ejus mortem dolere Christi perpetuè in Corde habebat, prophetuâ namque imò plusquam prophetica mente Filii sui mortem longè antè prævidebat: nam cum Filium suum in sinu fovebat, ulnis gestabat, uberibus lactabat, spinas, flagella, crucem, clavos, lanceam, mortem, sepulturam ejus oculis mentis contemplabatur*; hinc peroptimè & longè meliori jure, quàm illa Sponsa, dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam*.

2. De Regina Saba recensent Regum Annales, quòd auditâ famâ de admiranda Regis Salomonis sapientia è finibus terræ magno suorum procerum comitatu & pompâ verè regiâ Hierosolymam venerit, ut ab ore Regis Solymæni audiret, ac disceret sapientiam, cui in donum dedit *centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis*. Observâ hîc: Aurum Regina Saba & aromata sapientissimo Regi in donum, non autem myrrham præsentavit, quam tamen SS. Magi & Reges Sabæi cum auro & thure liberali manu Christo, Regi Regum, & SS. Matri ejus offerebant, aurum quidem ut Regi sapientissimo, thus ut DEO ac sacerdoti summo, myrrham verò ut homini pro salute & redemptione generis humani passuro, morituro & sepeliendo: *Obtulerunt ei myrrham*. Parcite, seremissimi Reges, ah parcite; ad quid dulcissimo ac Divinissimo Infanti vix in lucem nato, ac SS. Matri ejus myrrham præsentatis, passionis ac mortis Symbolum? Lætiora ac magis grata afferte munera.

S. Bonav. in
lib. de vita
Christi.

S. Birgitt. in
Serm. An-
gel. c. 16. &
17. item S.
Bern. Serm.
40. in Cant.

Vide Pf. 21.
& Isa. c. 53

S. Bern.
Serm. 43.

Enimverò non acceptius Christo & MARIÆ poterant offerre mûnus, quàm myrrham, aurum enim B. Virgo paupertatis amantissima, teste S. Bonaventura, paulò post pauperibus erogavit, thus DEO & templo in obsequium destinavit, myrrham autem sibi ac dilectissimo Filio reservavit, non ignorans, utpote superiori illustrata lumine, vitam JESU & suam continuam amaritudinem, dolorum ac laborum congeriem futuram. Juvat hìc audire S. Brigittam: *B. Virgo, ait, melius quàm Prophetæ præscivit sui Filii passionem, ideò eum lactans cogitabat, quòd felle & aceto esset potandus in cruce; quando eum manibus gestabat, videbatur illi, quòd crucis brachiis esset confixus; quando dormiebat, cogitabat mortuum ex cruce depositum; quando osculabatur, Judæ osculum cogitabat; quando fasciis involvebat, funes cogitabat, quibus ligandus ab impiis carnificibus; quando manu ducebat: ducendum ad tribunalia, ut impiis iudicibus fisteretur, &c.* Vide, anime mi! quomodo Mater amoris & doloris in cunctis ferè actionibus amarissimam passionis myrrham animo versarit, si enim Prophetæ longè ante Christum eam spiritu præviderunt, atque de ea tam multa etiam in particulari vaticinati sunt, certè Reginam Prophetarum ad majus obtinendum meritum horum futurorum insciam esse non decuit, nec oportuit, quia ita Patri placuit, Matrem Filio esse simillimam. Subintrat hìc Mellissius pro reflexione nostra morali: *Tu quoque si sapiis, imitaberis Sponsæ prudentiam: atque hunc myrrhæ tam charum fasciculum de principatu tui pectoris nec ad horam patieris avelli, amara illa omnia, quæ pro te perulit, semper in memoria retinens, & assidua meditatione revolvens, quo possis dicere & tu: fasciculus mirrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea contrahatur, &c.*

3. Et dubitas adhuc, anima Christiana, quòd myrrhæ Magorum Christo Infanti & SS. Matri eius gratior auro & thure, cunctisque acceptior mundi thesauris acciderit? Adverte, quid in domo Simonis Leprosi evenerit. Erat Christus in Bethania pridie Dominicæ Palmarum ad convivium cum suis discipulis à dicto Simone, quem à lepra prius curaverat, perhumanè invitatus; & cum Mensæ assideret, accessit ad eum Magdalena cum vase unguentario ex alabastrite factò, & magno devotionis affectu pretiosum nardi liquorem in Caput JESU effudit; indignati quidem sunt Discipuli, Judæ chorago & in-centore hujus murmuris, ob inanem hujus, prout ipsi autumabant tam pretiosi unguenti profusionem: *Ut quid perditio hæc? verùm mitissimus Redemptor hanc mulierem non tam benignè defendit, quàm & publicè comendavit, quòd obsequium sibi præstiterit longè gratissimum, perpetuisque annilibus, & hominum memoriã dignissimum: Opus bonum operatus est in me, mit-tens enim hæc unguentum hoc in Corpus meum, ad sepeliendam me fecit. Amen dico vobis, ubicunq; prædicatum fuerit hoc Evangelium in toto mundo, dicetur & quòd hæc fecerit, in memoriam ejus.* Quæres hìc, prudens Lector, quare hoc unguentum Christo Domino super aurum & topazion placuerit?

Matth. 26 9.

Audi

Audi ipsam Veritatem Christum: *Ad sepeliendum*, inquit, *me fecit*; per hoc enim odoriferum unguentum mulier, licet nesciens, prælagiit, & divinavit proximam Christi JESU passionem, mortem & sepulturam. Ex quibus facillè rationem colliges, cur myrrha Magorum plus auro & thure, omnibusque mundi gazis, Christo & Sanctissimæ Matri eius placuerit, per hanc enim myrrham eidem piensissimo Redemptori & Dolorosæ Matri jam tunc in antro Bethlemico non aliud prælagiebant, quàm carnis mortificationem, crucem & sepulturam, proinde jam tunc in cunis Divinissimus Infans ad præfatos SS. Magos dicere poterat: *Ad sepeliendum me fecistis*. Siquidem myrrhâ Defunctorum corpora, ut maneant incorrupta, condiri assolent. Et quid dico? Nonne omnia illa tria munera, attestante Cornelio, allegoricè notabant Christum passurum, crucifigendum, mortificandum, ac sepeliendum? *Aurum*, quia ex aurea charitate & amore hominum seipsum in cruce immolavit. *Thus*, quia in cruce summam religionem, submissionem, venerationem ac latriam erga Patrem commonstravit: *Humiliavit semetipsum*, &c. Myrrha, quia amara, omnes Christi JESU & dolorosæ Matris ejus amaritudines in corpore & anima in vitæ curriculo perferendas præmonstravit. O piensissima Mater! dic, obsecro, quid tunc animo volveris, cum in purissimo sinu tuo tam largiter oblatam myrrham conspicata es? An non tunc temporis intervallo verificatum est: *Quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris?*

Cornel. in
Matth. 2. 13.

Philipp. 2. 8.

Ecc. 24. 19.

4. O quàm largus hîc adaperitur campus de myrrha mortificationis tantopere ad salutem nobis necessaria differendi! Myrrha illa, quam Magi per arcanū omen recens nato orbis Salvatore ac SS. Matri ejus in peculiare donum præsentaverant, erant suaveolentes & concrete arborum lacrymæ amaræ quidem, sed & saluberrimæ: Et quid aliud præsignarunt, quàm crebras Christi & Matris dolorosæ lacrymas ac copiosos sudores, assiduo labore ac vario expressos dolore? Consideremus attentiore mentis oculo, quàm rigidam, austeram, & in omnibus sensibus mortificatam vitam hæc SS. Deipara duxerit. Si specum illam perpendis, in qua mundi Redemptorem enixa est Virginea Puerpera, non reperies nisi summam pauperiem, inter pecudes enim natus, & inter latrones crucifixus est JESUS, sed non sine Matre: *Invenimus Puerum cum MARIA Matre ejus*. Animæ mi! si vis cum his SS. Regibus invenire JESUM, sine Matre dolorosâ, & sine myrrha mortificationis non invenies. Audi i; sam hanc Sacratissimam Virginem ad B. Elisabetham loquentem: *Filia dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à DEO sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda devotione & multa afflictione, exceptâ sanctificationis gratia, qua sancti spiritus fui in utero Matris*. Et addidit: *Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem & corporis afflictionem*.

Matth. 2. 11.

S. Bonav.
cap. 3. Me-
ditat. vicæ
Christi.

Mater Dolorosa.

Q

O quàm

O quam rara est hæc avis in terra nostra, propria videlicet corporis afflictio, & quam multi hic dormiunt, qui etiam boni ac seduli volunt videri Christiani! *Ecce Virginitas*, subintrat hic Cornelius, *severa & rigida vita fuit in jejuniis, orationibus, lacrymis, persecutionibus, doloribus, passionibus, &c.* Et qualis est vita tua, ô mi Lector! neque dicas mihi, mortificationem solis illis debere esse propriam, qui relicto sæculo in aliqua religiosa familia se DEO consecrârunt.

Erras hic, bone vir! cum mortificationis studiosos esse oporteat, quotquot desiderant salvari: An non Veritas jubet, ut oculum tibi met eruas, inanum refeces, pedem abscindas, si quidem periculum tibi instat, graviter offendendi DEUM? Nunquid mandat, ut abneges temetipsum, tollasque crucem tuam non semel in anno, sed quotidie? An observas hoc? O quam aliter Sancti omnes! de B. Virgine scribit S. Birgitta: Sicut rosa crescere solet inter spinas, ita B. Virgo in hoc mundo crevit inter tribulationes: Et sicut rosa crescente crescunt & spinæ, sic hæc electissima rosa, MARIA, quanto plùs crescebat ætate, tantò fortiorum tribulationum spinis acutius pungebatur. Evolve res gestas Sanctorum & Electorum omnium, & invenies cunctos in se fuisse rigidissimos, *semper mortificationem JESU in corpore suo circumferentes.* Quomodo ergo tu sine myrrha mortificationis in cælum ibis? Vidêris mihi, anime mi! (ignosce, obsecro, salutem tuam quæro) ut avicula illa, quam S. Anselmus Episcopus Cantuarenسيس olim non sine lacrymis longiore filo à puero ligatam conspicatus, & contemplatus est; volebat hæc quidem nunc subito volatu ferri in cælum, nunc rursus à puero ludente ad ima retrahebatur. En hic lus tuus est: modò proponis, modò iterum deficis, non absimilis illis, prout ingeniosè & piè observat Doctor Mellissius, qui *indignantur adversùs Adam, quòd obedierit voci uxoris suæ plùs quàm DEI, & ipsi quotidie Evam suam, carnem videlicet audiunt plùs quàm DEUM.*

5. Olim per portam ferream patebat ingressus in Jerusalem: *Venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem, quæ ultro aperta est eis;* supra quod Venerabilis Beda: *Ferrea porta, inquit, quæ ducit ad Jerusalem cælestem, est crux, mortificatio, tribulatio, martyrium.* Jacob, quia durum sibi lectum paravit, Dominum cæli, ejusque Angelos nunc per sealam descendentes, nunc ascendentes videre meruit: *Tulit de lapidibus, & supponens capiti suo dormivit.* Ita, subintrat hic S. Ambrosius, *cæli auticos durus lectus, durus victus, omnia dura decum.* Et tu, miles delicate, quid ad hæc? David contra Goliath, immanem illum gigantem pugnaturus baculo, fundâ & lapide se armavit, cui in terram prostrato proprio gladio sceleratum caput amputavit: *Percussit Philistinum in fronte, &c.* Per baculum D. Augustinus crucem Dominicam subaudit; per lapidem Christum, qui est lapis angularis, vivus, reprobatus quidem à Judæis, sed factus in caput anguli. Per Goliath, quem S. Chrysostomus *turrim carnèam* appellat, rectè caro nostra rebellis intelligitur; & per gladium

mortificatio sensuum, quæ velut gladius in hac pugna spiritali insultanti carni (prout loquitur Cornelius) *caput abscindit, ne præsit, sed subsit.* Age anime mi! apprehende arma, gladium & scutum, & contra hanc hydræ (carnem tuam) generosè dimica: audi S. Augustinum: *Noli, inquit, extrinsecus pecus, quod mactes, inquirere, habes in te, quod occidas.* Occide propriam voluntatem, & myrrham DEO gratissimam ac probatissimam cum SS. Regibus obtulisti: *Tantum enim proficies, rectè ait Kempensis, quantum tibi ipsi vim intuleris.*

Cornel. hic

S. Aug. in Psal. 50.

Th. Kemp. lib. 1. c. ult. in fine.

6. Redeo ad SS. Magos, primos Christianos, & insignes B. Virginis cultores, qui viri serenissimi, licet stellâ duce per longa terrarum spatia profecti sint, ut DEI Filium è summo cælo ad nos venientem humiliter adorarent, eique sua devotissima præstarent homagia, illa tamen non obstabant obsequia, quò minus & SS. Deiparentem debito hyperdulia cultu venerarentur, cui proinde omnium gentium nomine gratias pro materna illa cura, quâ orbis enutritur Redemptorem, egerunt, supplices rogantes, dignaretur ipsos clientum loco habere, &c. Addit à Lapide: Non esse dubium, SS. Magos cum B. Virgine, quia dono linguarum pollebat, per se Arabice fuisse locutos, ab eaque didicisse modum conceptionis partûs, & nativitatis Christi, ideoque Christum ut DEUM, DEI que Filium adorasse, ac terna ei munera, imò & pectora sua obtulisse. O quantum mirati sunt viri isti sancti, ubi à Virgine Parente edocti sunt, regnum Christi non in opibus, factu, pompis, palatiis & hujus sæculi commoditatibus, sed in paupertate, humilitate, mundi contemptu & carnis mortificatione situm esse. O quam alius est nunc mundi sensus, quam alius moderni sæculi stylus!

Cornel. hic in Matth.

Nadasi. in An. Cæli. r. Jan.

Et tu; anime mi! quid agis? Quid muneris offeres DEI Filio & SS. Matri ejus? Trinâ pariter à te petunt munera, an recusabis? S. Mechtildis Virgo enixè quondam dilectum animæ suæ Sponsum precata est, quid muneris sibi vellet offerri? Et responsum tulit: COR. Hoc & tu offeres, sed contritum, humiliatum ac mortificatum, nullum enim Christo & dolorosæ Matri magis est acceptabile Sacrificium. Imitare proinde Eminentissimum S. R. E. Cardinalem Robertum Bellarminum, qui, ut filialem ac integerrimum amorem suum in Christum JESUM & SS. Deiparentem testaretur, medium COR suum JESU Crucifixo, alterum verò dimidium MARIÆ Matri dolorosæ legavit. Hoc, inquam, illustrissimum & tu imitare exemplum. Si religiosa es anima, poteris offerre loco auri, thuris & myrrhæ tria substantialia statûs tui vota: pro auro paupertatem voluntariam & votivam, quia paupertas hæc ditissima est, & præ omni auro DEO ac SS. Virgini acceptissima; pro thure obedientiam, quâ DEO & Superioribus sensum tuum, intellectum, voluntatem, totumque te ipsum in holocaustum consecras; pro myrrhâ castitatem, quæ ex corporis afflictatione, je-

Jo. Wesley. S. l. de Fil. Apopt. Tom 1. l. 2. cap. 23.

junio, carnisque mortificatione nascitur, custoditur, ac servatur, & hæc myrrha illis erit probatissima.

Si Ecclesiasticus es, offerre poteris quotidie DEO tuo aurum, thus & myrrham, hoc est : Sapientiam, orationem & mortificationem ; vel si malis : Aurum benefaciendo pauperibus, thus supplicando DEO in Missæ Sacrificio, & myrrham commoriendo Christo Crucifixo, & compatiendo SS. Matri ejus dolorosæ.

Si Laicus es habes & tu, quomodo aurum, thus & myrrham. Omnipotenti quotidie offeras : Fidem ut aurum fulgens, spem ut thus odoriferum, charitatem ut myrrham, Ecclesiæ membra à corruptione servantem, ac conglutinantem. Vel si magis aridet, per ejusmodi trium Regum munera elemosynam, orationem & jejunium accipe : *Aurum*, inquit S. Augustinus, *à nobis accipit Christus, si elemosynam facimus : Thus, si orationem fundimus : myrrham, si pro illo moriamur.* Eja anime mi ! resume animum, & noli apparere vacuus in conspectu

DEI tui, &c.

S. August.
lib. 90. ho-
mil. in 1. l.
in cap. 2.
Math.



CONSIDERATIO XVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa Christum Filium in templo præsentat, cui S. Simeon doloris gladium prædicit.



Et tuam ipsius animam pertransibit gladius

Luc. 2. 34.

1. **M**iror sanè, quoties mecum perpendo, quòd B. Virgo & Mater Dolorosa, cum dilectum Filium suum JESUM æterno Patri in victimam pacificam præsentavit, eundè dulcissimum Filium suum non juxta exemplum Annæ Elcanæ uxoris suæ Sacerdoti reliquerit, ut perpetuè in templo, velut alter innocens Samuel, DEO interviret, donec te, tandem hominibus manifestaret ut mundi Salvatorem. Et nunquid figurans debet correspondere figurato? Si de Anna & Samuele filio dicitur: *Adduxit eum ad domum Domini in Silo; Puer autem erat adhuc infantulus, & immolaverunt vitulum, & obstrulerunt puerum Heli: & commodavit eum Domino cunctis diebus.* 1. Reg. 1. 24.

Et cur, obsecro, non pari ratione SS. Deipara in templo Unigenitum suum reliquit, illumque DEO Patri cunctis diebus commodavit?

Luc. Burg.
in Luc. 2.

Respondet Lucas Burgensis, ideo B. Virginem oblatum Domino Puerum noluisse in templo relinquere, quemadmodum olim Anna fecerat, *quia non voluit eum Synagoga proprium esse, quem pepererat mundi Salvatorem*. Noverrat enim optimè SS. Virgo, quòd pro salute universonum venerat, eumque esse Sponsum illum, de quo in Canticis: *Ego flos campi & lilium convallium*; itaque noluit, ut hic flos campi intra muros templi, vel unius civitatis mœnia concluderetur, sed ut omnibus ac singulis in mundo pateret, cunctique ad SS. COR JESU liberum haberent accessum, hinc suo tempore non in civitate, sed extra portas in publico campo cœlum inter & terram medius in cruce mori voluit, *ut sanctificaret per Sanguinem suum populum*, non unum, sed totius mundi.

Cant. 2. 1.

Hebr. 13. 12.

2. Et ecce dum in templo DEO Patri hæc Divina præsentatur Hostia, eodem temporis articulo supervenit Sanctus ille Simeon, qui à Spiritu Sancto erat edoctus, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini, quem proinde ut vidit, & ut verum DEUM ac Hominem agnovit, mox submissè adoravit, atque in brachia susceptum DEO T. O. M. in sacrificium placationis pro totius mundi delictis obrulit. Tum satiatus ex hoc mundo & omni re temporali, velut Olor candidus jamjam moriturus, illud cygneum & suavissimum edidit canticum: *Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace, &c.* Quid hoc est, vir sanctissime? Vix dulcissimum JESUM Infantem inter ulnas recepisti, & Cordi tuo affectuosissime non sine lacrymis appressisti, & mox mortem subire desideras: *Nunc dimittis, &c.* Optime senex, quid agis? An deliras? Vitam amplexaris, & mori vis? Quanto desiderio hujus Divini Passionis expectasti adventum? En adest tandem *desideratis cunctis gentibus*, & inter tua senilia brachia dulciter quiescit, *qui appendit tribus digitis molem terre*, & tu mortem exoptas? Mortem inclamas? ut cito te conficiat? quam paradoxa sunt ista!

Luc. 2. 29.

Agg. 2. 8.
Ila. 40. 12.

Adverte, anime mi, Simeon à Spiritu Sancto plenissimè illuminatus, & instructus jam tunc perfecere prævidit, quæ & quanta impofterum deberet perferre tormenta SS. COR JESU; vidit igitur, pro modo hoc Divinissimum COR omnia in se suscepit hominum peccata, propria morte & sanguine in cruce explanda. O quam graves erant amaritudines istæ! proinde jam tunc SS. COR JESU dicere, & in has querelas erumpere poterat: *Scribis contra me amaritudines, & consumere me vis peccatis*, ô homo ingrattissime! prævidit it. super sanctus ille Simeon, quomodo puerulus iste Divinus positus esset in signum, cui in passione & cruce contradicendum esset; verbo: Vidit totam vitam Christi JESU & SS. Matris ejus, quomodo futura esset continua crux & martyrium, hæc & similia venerabilem illum Senem eò promoverunt,

Job. 13. 26.

ut in hac mortali vita nihil ampliùs, quàm solam mortem & festinam desideraret; ita Timotheus Hierosolymitanus: *Dimitte*, inquit in persona Simeonis, *ne nunc obsecro, ne videam nefarium Judæorum in te facinus, ne videam servum a lapam infligentem, ne videam simul & Matrem tecum clavis cruci affixam, & spirantem, &c.* Unde ad SS. Deiparam conversus, illi doloris gladium, qui adinstar fulminis SS. COR ejus esset transfixurus, non sine lacrymis intimavit: *Ecce positus est hic in ruinam & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius.*

Timoth.
Hierosol. de
Proph. Si-
meon.

Luc. 2. 34.

In quem finem pro nostro Symbolo castissimum COR Virginis & Matris DEI crudeli romphæa transverberatum adumbrari jussimus, cui pro Lemmate illud Apostoli placuit inscribere:

Hebr. 4. 12.

Usque ad divisionem animæ.

3. Hic sta, & delibera, quisquis ista legis, aut percipis, homo Christiane, & si verus dolorosæ Matris filius & servus esse desideras, perpende, quomodo ad hoc vaticinium Simeonis pientissimæ Virginis viscera haud aliter fuerint commota, ac si *rhombæa bis acuta* SS. Cor ejus pertransisset: *Commota sunt quippe viscera ejus super filio suo.* Et dic, obsecro fodes, si quis sanctitate conspicuus & Spiritu Prophetico clarus illustri cuidam Matronæ prædiceret: Filius tuus unicus ac suavissimus, quem nunc ut cor ac animam tuam diligis, paucos post annos in manus truculentorum carnificum innocens tradetur, à quibus post sexcenta alia exantlata opprobria & innumeros cruciatus tandè coram innumerabili hominum multitudine infami patibulo suspendetur, & tu ô Domina tunc ipsa præfens in tormentis & morte filii eris, ubi gladius doloris intimè COR tuum & animam transfadiget. Si, inquam, vir sanctus hæc vel similia illustri cuidam Matronæ prædiceret, quid, obsecro, ejusmodi infelix Mater ad tam funestum vaticinium non diceret? Heu quis gemitus illius & luctus posset enarrare? An non toties cor ejus, quoties impostherum in filium oculos converteret, novo dolore afficeretur? *Et nunquid oblivisci potest mulier infantem, ut non misereatur filio uteri sui?*

Ecc. 21. 4.
3. Reg. 3. 26.

Is. 49. 15.

Nunc perpende, quàm immenso dolore purissimum COR MARIÆ fuerit affectum, cum Simeon Prophetico spiritu præditus illi in templi atrio prædixit: *Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius.* O tristissimum vaticinium! quid agis, venerande Senex? Cur piissimum COR hujus tenerimæ Virginis, tunc decimum quintum ætatis annum agentis, adeò affligis? Si hæc alto presisses silentio, ô quot moestissimas prævertisses lacrymas? Certè nunquam ampliùs per omnem vitæ cursum hæc pientissima Virgo hujus fatalis vaticinii oblivisci poterat: *Conservabat enim omnia verba hæc, conferens in corde suo:* proinde quotiescunque impostherum oculos in hunc suum dilectissimum Filium convertebat, toties novus dolor ac cruciatus illius animam affligebat, ô verè Mater amoris & doloris!

Luc. 2. 34.

Luc. 2. 19.

Ob-

Obſerva hęc, prudens Lector, quàm alia ſunt iudicia DEI, quàm alia hominum, ſic nimirum agere ſolet DEUS etiam cum ſuis dilectiſſimis, dum voluit innocentiffimam Matrē Filio, cujus tota vita crux fuit & martyrium, in omnibus eſſe conformem atque ſimillimam, ut ſic non tam fructuū crucis, quàm & meriti ac coronæ particeps fieret. Vide ex his, quantum te ipſum decipias, ſi crucem à DEO ſubmiſſam execraris, & in perfruendis hujus ſæculi voluptatibus tuam collocaſ felicitatem; ô quantum aberras!

4. Accedit, quòd hæc SS. Deipara omnium figurarum & vaticiniorum veteris teſtamenti perfectiſſimā habuerit notiſſimam, atque Unigeniti paſſionem plùs, quàm Iſaias cap. 53. & Prophetæ omnes, præviderit, unde dolor Sacraſſimi CORDIS ejus ex confortio & colloquio Filii in dies augebatur; proinde dum ſuaviſſimo ſuo Nato dulce lac præbuit, animo illius obverſabatur, quomodo in cruce, ſelle & aceto eſſet potandus. Dum JESUM inter duo jumenta in præſepio placidè quieſcentem intuita eſt, latrones illi in mentem incidebant, quos inter in cruce animam eſſet expiraturus. Dum tenellum Filium ligavit faſciculis, & pannis involvit, cogitabat, quomodo ſuo tempore funibus & catenis, duriffimisque clavis foret conſtringendus & configendus. Dum illum in cunis vagientem & lacrymantem conſpicata eſt, contempſit, quomodo in ligno crucis non tam lachrymas, quàm omnem ſanguinem uſque ad ſupremam ſtillam eſſet profuſurus. Dum illi pedes tanquam DEO, manus tanquam Domino, & faciem ac præſertim Sacraſſimum COR tanquam Filio, materno ac devotiſſimo delibabat oſculo, occurrebant illius memoriæ quinque illa doloroſiſſima vulnera pro ſalute humani generis aliquando perferenda, &c. O beatiſſima Virgo! ô Mater afflictiſſima! quis dicet, quantam jam tunc anima tua ſenſerit amaritudinē, dum probè noveras, quòd omnes virginæ lactis tuæ guttæ, quibus tum teneriſſimum Infantem nutrieras, in ſanguinem eſſent convertendæ, paulò poſt in paſſione à tuo dilecto ſanguinum Sponſo pro ſalute mundi effundendū. Audi ipſam hanc Sacraſſimam Deiparam apud Rupertū Abbatem Tuitienſem loquentem: *Noſtre, inquit, ſolum attendere hęcram vel diem illam, in qua vidit talem dilectum ab impiis comprehenſum malè tractari, illud, ſpinis coronari, affigellari, ſelle & aceto potari, lanceari, mori & ſepeliri: nam tunc quidem gladius animam meam pertranſiit; ſed antequam ſic pertranſiret, longum per me tranſitum fecit, Prophetiſſa namque eram, & ex quo Mater ejus facta ſum, ſervi eum iſta paſſerum. Cum igitur talem Filium ſinu meo ſoverem, ulnis geſtarem, uberibus lactarem, & talem ejus futurum mortem ſemper præ oculis haberem; qualem, quantam, quàm prolixam me putatis materni doloris pertuſiſſe paſſionem,*

5 Occurrit hęc mihi gladius illius Cherubini, quem DEUS ante paradifum januam conſtituit, ut hunc voluptatis hortum caſtodiret, de quo gladio

com memorat Scriptura, quòd non duntaxat in omnibus partes versatilis, sed & flammeus & ignitus fuerit, ut per illum eos feriret Angelus, qui post Adamum eliminatum temerè illum paradifum ingredi attentarent: *Et collo-* Gen. 3. 24.
cavit ante Paradifum voluptatis Cherubin, & flammeum gladium atque versatilem.
 O bone DEUS! hic gladius Simeonis non tam flammeus atque versatilis, sed & fulgurans fuit, quia sicut terrificum fulgur uno momento piiffima Matris viscera penetravit, dum à Simeone audivit: *Ecce, positus est hic in signum, cui contradicetur; hoc est in signum crucis, ut quondam serpens il-* Num. 21. 9.
le æneus, de quo in libro Numerorum: Et posuit eum pro signo, quem cum percussi aspicerent, sanabamur; & paulò post addidit S. Simeon: Et tuam ipsius animam pertransibit gladius; supra quod Euthymius: Gladium, inquit, nominavit dolorem acutissimum, maximeque dividentem, qui penetravit Cor Matris DEI, &c.

Gladius, quem Aod Filius Gera sibi quondam paraverat, non tantùm anceps, sed & acutissimus extitit, in medio habens capulum, & ex utraque parte aciem penetrantem, quem gladium Aod sibi ipsi cudit, & exinde data occasione in viscera Regis Eglon adegit: *Extenditque Aod sinistram manum,* Judic. 3. 16.
& tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus tam validè, ut capulus sequeretur ferrum. Gladius Simeonis, quia spiritualis & idèò acutissimus, non solùm uno icù amabilissimum COR JESU, sed & Virgineum COR MARIÆ vulneravit, & pertransivit: *Ferrum pertransit ani-* Psalm. 104.
nam ejus. 18.

Samuel validissimo gladio Regem Agag, cui Saul contra voluntatem DEI vitam condonaverat, ex zelo justæ vindictæ per medium concidit & in victimam Justitiæ Divinæ sacrificavit: *Et in frustra concidit eum Samuel.* 1. Reg. 15. 12.
 Gladius Simeonis non quidem intemeratæ Virginis COR materialiter fauciat, nec divisit, nec mortem ipsi intulit, sed tamen, quod plus est, usque ad divisionem animæ penetravit, erat enim *penetrabilior omni gladio accipiti,* Hebr. 4. 12.
& pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritûs, compagum quoque ac medullarum.

Abraham gladium suum, quo Isaac Filium suum DEO in holocaustum immolare statuerat, tantùm per triduum in luctuoso illo itinere usque ad montem Moria portavit: *Ipsè verò portabas in manibus ignem & gladium.* Gen. 22. 6.
 Sed beatissima Virgo & Mater intacta immitem Simeonis gladium non per tres duntaxat dies, sed per triginta & amplius annos, imò ad finem usque vitæ suæ constanter in corde suo gestavit: *O mucro Domini! usque quò* Jer. 47. 6.
non quiesces? Ingredere in vaginam tuam, refrigerare, & sile.

6. Verumenimverò, haud in me: itò hìc quæres, piè Lector, qui tandem crudelem illum & immitissimum gladium Simeonis fabricatus est?

Mater Dolorosa.

R

Quis

Quis cruentissimum hunc ensẽm cudit & paravit? ex cujus officina hæc fulminans triumphæa prodiit, quæ Sacratissimum COR JESU & MARIÆ una simul vulneravit? Heu! ad quid interrogo n.ier? In promptu causa est, mea ac tua peccata, quibus DEUM offendimus, hunc vulnificum gladium pararunt. Ah piensissima Domina, ignosce. ego, ego sum, qui Filium tuum interemi, ego, ego sum ille fabricator malorum; ego, ego sum plaga tui doloris: *Ab quis davit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte!*

O peccator! quomodo hæc audis, & rides? Ecce Sacratissimum COR JESU pro tuis expiandis demeritis se DEO Patri prima vice in templo in victimam præsentat: *Humilians semetipsum, & factum obediens usque ad mortem.* Et tu rides? Matri innocentissimæ prædicatur lamentatio, immentus dolor & gladius pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius?* & tu rides? Simcon, ne videre debeat mala gentis suæ, & DEI Filium inter latrones infami patibulo expirantem, ac Sacratissimam Matrem ejus doloribus confectam, mortem festinam desiderat: *Nunc dimittis servum tuum Domine:* Et tu rides? & peccata peccatis accumulās? O pecus ingratum, ô portentum abominandum! hæccine reddis Sacratissimo CORDI JESU & MARIÆ?

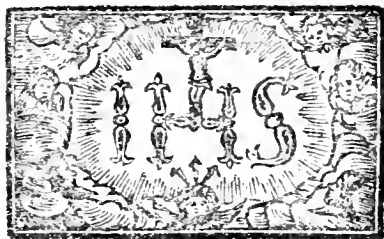
Pædag. Chr.
p. I. c. 2.

Audi, quid S. Coletæ contigerit; cui Divæ, cùm ferventiores aliquando preces pro peccatoribus ad SS. Deiparam funderet, ipsa beatissima Virgo spectabilem se reddidit, sed vultu lugubri ac mœstissimo tenens manibus dulcissimum Filiolum suum JESUM, sed cheu interfectum, faucium, & toto corpusculo quasi in frustra concisum; ad quod lamentabile spectaculum cùm S. Coleta præmœrore & compassione deficeret, Sacratissimam Deiparentem ita loquentem audivit: *Quid vis, ut pro illis intercedam, qui peccatis suis Filium meum, quantum quidem ipsi possunt, ita ut hic videtur, in frustra discernunt.*

Vide ex his, & perpende, anime mi! quomodo peccata tua non duntaxat Christum Dominum, Benefactorem omnium maximum ac Redemptorem tuum pretiosissimum, sed & COR SS. & afflictissimæ Matris ejus novo doloris gladio faucient, atque transigant: *David vidit prævaricantes, & tabescebat.* S. Paulus vidit scandalizatos, & urebatur; sic videns B. Virgo peccatores Filium suum graviter offendentes, offenditur & ipsa Mater, cui cum Filio ferè communia sunt curæ; ô portentosum, ô sathanicum peccatum, quod Sacratissimum COR JESU & MARIÆ uno actu & ictu tam graviter, tam protervè vulnerat!

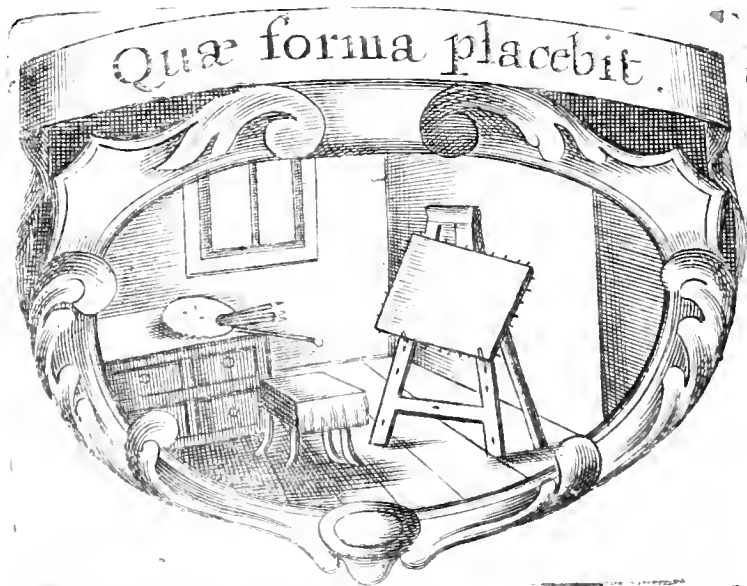
Fil. 118. 139.
s. Cor. 11. 29.

Abner cùm videret, quòd gladius Joab in Israëlitas crudeliùs sæviret, stans ex adverso in campo ad illum exclamavit: *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* O anima peccatrix! hoc idem ad te clamat pi-^{2. Reg. 2. 26.}entissima Virgo & Mater doloris ac amoris, ostendens & exhibens tibi suavissimum Filium suum faucium, cruentatum, plagatum, &c. *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* Quid peccavit in te Filius meus, & quid tibi mali feci? En jam in tenella ætate dulcissimus Filius meus Patri pro tuis delictis se offert in Sacrificium matutinum, & tandem in virili ætate in ara crucis pro te se offeret in Sacrificium vespertinum, & hoc non te moveat ad eum redamandum? Nunc duos pullos columbarum, quia pauper & egenus pro te factus, Patri in hostiam præsentat, quarum sanguis super crepidinem altaris effunditur, qui in cruce pro te oblaturus est corpus & animam, omnémque sanguinem in oblationem sanctam & acceptabilem, & hoc durissimum cornu non emolliat? Nunc quinque siclis in templo à S. Josepho redimitur, qui quinque vulneribus erat redempturus orbem universum; & tu, anima ingrata, quid pro his omnibus retribuis Domino ac DEO tuo: Si Pater ille est, ubi est amor tuus in eum? Si Dominus, ubi timor? Si ego Mater tua, quomodo me colis & honoras? *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* O piensissima Domina, habes hic confidentem reum, doleo, ah doleo ob innumeras offensas meas, in posterum meliùs vivam, aut non amplius vivam,




CONSIDERATIO XIX.

Dolorosa Mater in fuga in Ægyptum, & in aliis perferendis difficultatibus Divinæ voluntati se penitissimè committit,



Qui confurgens accepit Puerum & Matrem ejus nocte, & secessit in Ægyptum. *Matth. 2. 14.*

- I.**  Uocunque se movet serenissimus astrorum Princeps Sol, sequitur & heliotropium, non tam sereno, quàm & nubo cælo. Sol amœnissimus dolorosa Matri semper fuit dilectissimus Filius; quocunque hic se movit, sequebatur & heliotropium, dulcissima Mater, & sereno & turbato cælo. Agendum SS. Domina! migrandum est, non enim habemus hic manentem civitatem; & quo tandem? Vix cum amantissimo Filio tuo & SS. Patre Nutrio à civitate Solymæa post oblationem in templo

plo factam in patrium solum & in oppidum Nazarethanum reversa es, ut rei domesticæ, velut sollicita Martha, curam gereres; ecce, crescente magis magisque famâ de orbis Salvatore in urbe Bethlehem in lucem nato, & à SS. Magis adorato, crevit & furor impiissimi Herodis, quo statuit Divinum hunc Infantem, quocumque tandem medio, dolo, aut sanguinis humani dispendio, è medio tollere; in quem finem scribuntur milites, parantur sicæ, acuntur rhompheæ, vulgantur edicta, & Matribus ac prolibus cruenta in illa regione imminet tempestas. O qualis tunc tibi erat animi sensus, ô Domina n' undi? O gladiæ Simeonis, quousque sævies? Tanto facinori ut occurreret DEUS, Angelum (prout credit S. Anselmus & plerique alii) S. Gabrielem, humanæ salutis Nuntium amandavit, qui Puerum ab instanti erueret laniena; unde S. Josepho in somnis apparens in tempore eum monuit, ut de fuga tibi consuleret, atque cum Puerò & Matre ejus in Ægyptum secederet: *Surge, & accipe Puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum: Matth. 2.17. Et esto ibi, usquedum dicam tibi, futurum est enim, ut Herodes quarat Puerum ad perdendum eum.*

Confidera hîc, Mariophile! qualiter dolorosa Mater & S. Josephus prima facie, audito hoc mœstissimè Nuntio, fuerint contristati atque afflicti; quid enim in Ægypto, in terra aliena, inter homines tam barbaros & idololatras, exules illi tam venerandi ac miserandi sperare poterant, quàm injurias, contemptus, ærumnas & persecutiones? Et licet pro illo temporum intervallo Puer Herodis gladio subtraheretur, truculenti tamen Pharaonis unguibus relinquebatur dilacerandus. His tamen non obstantibus, resignavit se penitissimè dolentissima Virgo in divinam voluntatem, omnia & quæcumque adversa Divino abitrio, ejusque SS. voluntati humiliter resignans. Unde ^{Theophyl. in Luc. c. 1.} rectè Theophylactus SS. Cor dolorosæ Virginis, ob altissimam obedientiam in DEUM, ac stupendam prorsus rebus in omnibus voluntatis propriæ & judicii abnegationem candidæ telæ seu tabulæ ad quamcunque picturam paratæ assimilavit: *Tabula sum pictoris; pingat pictor, quod voluerit; faciat DEUS, quod ipsi placuerit.* Hinc rectè pro Lemmate inscribes ejusmodi tabulæ:

Quæ forma placebit.

Paratum Cor meum, DEUS, clamitat MARIA, subintrat hîc S. Bern. S. Bernh. hardus, cunctos homines suo ad imitationem provocans exemplo, paratum quantum ad dura, paratum quantum ad prospera, paratum ad humilia, paratum ad sublimia, paratum ad universa; quæcumque perceperis, fiat, fiat, quidquid Divina placueris Mæjestati, &c.

2. Hanc in Ægyptum fugam jam longè antea prævidit Prophetarum Princeps Isaias: *Ecce Dominus, inquit, ascendet super nubem levem, & ingreditur Ægyptum, & commovebuntur simulacra Ægypti à facie ejus.* Per

S. Ambros.
Exhort. ad
Virgines.
1. Reg. 5. 5.

quam nubem levem. S. Ambrosius rectè dolorosam Virginem intelligit, cujus lacris ulnis ac brachiis Christus Infans in Ægyptum delatus est. Et quemadmodum olim ad præsentiam Arcæ Domini Dagon idolum protinus in terram corruit, & in varias partes comminutus est: *Porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo, &c.* Ita ad ingressum Domini JESU & SS. ac dolorosæ Matris ejus in Ægyptum omnia inania Deorum simulacra corrûere. Juvat hic audire Tostatum: *In Heliopoli, inquit, fuit prius Virgo cum Christo, quam in alio loco Ægypti; & cum primo venisset, non habens aliquem locum; in quem ingrederetur, vel ad quem diverteret, intravit quoddam templum, in quo erant idola trecenta, & sexaginta quinque, juxta numerum dierum anni, quibus singulis diebus exhibebatur cultus. Ad Christi autem & Matris ejus ingressum universa idola corruerunt.* Vide hic, & considera, anima Christiana, quemodo Pater Cœlestis dulcissimi Filii sui ac Matris dolorosæ ingressum in Ægyptum voluerit honorare, dum enim homines suum non agnoscebant Dominum, arbores incurvato in terram trunco eos veneratæ sunt, aviculæ adventantibus suavi cantu ac melodiâ appiaudebant, & idola juxta Propheticum oraculum in terram cadebant. Et quid aliud sunt passionibus inordinatæ & affectus nostri malè compositi, quam similia idola? Confringe illos, & allide ad petram quæ Christus est. Pergamus ulterius.

Tostatus in
qu. 60. in 2.
c. Matth.

Abulens. in
c. 2. Matth.

3. Quæres hic, Lector prudens! quare Christus à facie irati Herodis fugerit in Ægyptum, ut suæ consuleret salutem? Ad quid fuga ista? *Est autem, subintrat hic Salmeron, omni dignum admiratione, cernere quis fugiat; videlicet Verbum æternum, incarnatum, quod vincit nequitiam, quod fugiat homunciones scilicet vermibus & formicis debiliores?* Ad quid Filius DEI hominem timet? Nunquid qui orbem generali extirpavit cataclysmo, Pentapolim igne sulphureo, Pharaonem & exercitum ejus in mari rubro, rebelles Idumæos per ignitos serpentes in deserto, Senacherib & copias ejus in campo, &c. Ille talis, ac tantus, qui tribus digitis appendit molem terræ, coram quo curvantur, qui portant orbem, ad cuius nutum & imperium pendent universa; ille, inquam, cui data est omnis potestas in cœlo & in terra, faciem irati Herodis formidat, & de noctis medio cum SS. Matre sua & S. Josepho in Ægyptum fugam accelerat? O cœli obstupescite!

Salmer. hic.
in Matth. 2.

Luc. 4. 30.

S. Leo serm.
c. de Epiph.
Salmer.
Tom. 5. Tr.
67.

Suspende hinc judicium, anime mi! *quod fugit, ait Glossa hinc, sacramenti fuit, non timoris; non enim mortem fugit, qui venerat per mortem crucis de hoste reportare victoriam; poterat ad hæc (sicut alio tempore fecit, dum cum in adultiori ætate de montis supercilio volebant præcipitem agere) per medium suorum hostium transire indemnus, fugit tamen, ut sanguinem suum, ait S. Leo, pro mundi redemptione fundendum in aliam differret ætatem; & citatus Salmeron: Dum parvulus est, fugit; æternus autem vitæ sese offerre peccantibus cum ad mortem; quia voluit domare orbem non ferro, sed ligno.* Ob-

servant hęc Doctores, quod S. Josephus ab Angelo de hac fuga sine mora apprehendenda monitus mox pientissimę Matri hoc divinitus denuntiatum imperium insinuaverit, quę ad hoc triste nuncium non expectulavit, neque murmuravit, aut in re minima conquesta est, sed promptissimę DEI ordinationi ac voluntati sese submisit, atque unã cum dilectissimo Filio alacriter, licet non sine lacrymis, quas amor illi expresserat, in exiliura nocte concubia & obscurã profecta est: *Nunquam*, ait Africanum Ecclesię lumen S. Augustinus, *te deseruit Mater tua, bone JESU! non in infantia, non in juventute, non in passione tua, nunquam tibi defuit ejus solatium, sed neque obsequium. In infantia passa est circumcisionis Filii dolorem, Herodis persecutione nocturnę fugę amaritudinem, in passione Judęorum crudelitatem, quia voluntatem suam perfectissime Divina conformarat, dicens; Ecce, ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum: Et vocabis Nomen eius JESUM, &c.* O si ita voluntatem nostram rebus in omnibus cum dolorosa Virgine Divinę ordinationi subjiceremus, quàm citò perfecti effemus. Non excepit hęc tenerrima Mater contra temporis opportunitatem, non contra hyemis asperę, aut vię perlongę incommoditatem, non contra homines idololatrię totius hostes honestatis, non contra infestum tyrannum, mortem Filio & exitum meditantem, non petit ad aliquem ex tribus Magis mitti, ubi commodè, securę ac gloriöse cum Filio degere potuisset, sed promptissimę ac pientissimę DEI voluntati in omnibus quibuscunque difficultatibus se subiecit. Disce hęc perfectiorem obedientię; disce tuam cum Divina conformare voluntatem; disce superiorum judicio te prompte submittere, &c. DEI enim ordinationi resistit, qui superioribus resistit.

4. Miror, quod Sponsus ille Divinus dilectę suę Sponsę auratas comas capillis caprinis assimilavit: *Capilli tui sicut greges caprarum, quę ascendunt de mont. Galaad.* Alludit hęc Sponsus ad Jacob Patriarcham, Labanum fecerum suum cum capris & pecoribus fugientem, & montem hunc Galaad cum grege suo conscendentem; ita vult dicere Sponsus, est cęlaries tua, & Sponsa! sicuti caprarum bene pastarum ex herbis pretiosis Galaad, quę aquis crebrò lotę nitent & fulgent. Verum non sensum litteralem sed mysticum hęc inquirō. Non equidem ignoro, quod Nicephorus B. Virgini tribuat flavos. pulcherrimosque capillos: *Colore*, inquit, fuit triticum referente, capillo flavo, oculis acerbis, subflavas & tanquam olea colore pupillas in eis habens; & in rebus ejus omnibus multa divinitus inerat gratia, &c. Et quia Christus sanctissimę Matri suę erat simillimus, pergit idem Nicephorus: *Egregio, vivoque vultu fuit. Corporis statura ad palmos proorsus septem: cęlariem habuit subflavam; Ex oculis subflavescentibus mirificabat gratia, acres si erant, & nasus longior: barbę capillus flavus, nec admodum dimissus; capitis porrò capillos tulit proluxiores, novacula enim in caput ejus*

S. August.
cit. à V. nit.
Conc. 15.
fol. 144.

Cant. 4. 1.

Nicephor.
lib. 2. Hist.
cap. 27.

ejus

ejus non ascendit, neque manus aliqua hominis præterquam Matris tu tenera duntaxat atate ejus. Persimilis denique per omnia fuit Divinæ & immaculatæ suæ Genitrici, &c.

Rup. Abb.
hic in Cant.

Hebr. ii. 37.

Glossa &
E. thym.
Inc.

Maldonat.
hic in Matth.
Christoph.
de Castro
Hist. Deip.
cap. 10. &
alii plerique.

Cornel. in
Matth. 2. 15.

Juvat hinc pro hujus conceptûs dilucidatione audire Rupertum Abbatem, qui per capillos Virginis dolorosæ ejus cogitatus omnes accipit, qui revera aurei, pulchri & sancti erant, quippe in caput suum, hoc est, in Christum dulcissimum Filium suum omni, & sereno & turbido tempore dirigebantur: *Capillis tui, inquit sicut greges caprarum; & alloquens ulterius Virginem, ait: Tu quoque longum in cogitationibus tuis præscia futura passionis Filii tui pertulisti Martyrium: Sicut illi, qui circuierunt in melioris & pellibus caprinis, diu egentes, angustiati & afflicti, quibus dignus non erat mundus; in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis & in cavernis terræ. Ita, vult inferre memoratus Rupertus, ô dolorosissima Virgo! magnas tu quoque ob Christum, & cum Christo per omnem vitam tuam, ac præsertim in fuga illa & exilio tam longo passa es ærumnas, dolores, calamitates, persecutiones, ubi in terra aliena cum Dilecto & unico votorum tuorum angustiata & afflictata in solitudinibus, montibus, speluncis & cavernis commorata es. O quot virtutes in hac tristi fuga & exilio per septem annos exercuerunt hæ sanctissimæ Personæ: Quam citò, ait Glossa, Christus apparuit mundo, incepit in eum persecutio. Et Eutymius: Vide, inquit, quomodo ipse statim à cunctis appetitur insidiis: Fugit quoque Marer & Josephus, &c. Et quidem de nocte intempesta, nullam interponentes moram in obediendo DEI mandato: Credibile est, ait Maldonatus, propè fuisse carnifices, qui Puerum quærebant, quando intempesta nocte fugere iubetur. Interim mœstissima Virgo, cum S. Josephus aliquantisper in parandis necessariis in Bethlehem moraretur, in spelunca delituit, ne vertagis Herodianis unà cum Filiolo in cruentam prædam cederet, & cum DEO infanti mammillas porrigeret, nonnullæ dulcissimi lactis ejus stillæ in durum speluncæ lapidem effusæ sunt, quæ hoc saxum non tam emollierunt, quàm & candidissimum effecerunt, ex cujus tenuissimo pulvere etiamnum Latini, Græci & Saraceni panes parvulos conficiunt, quibus ad variorum morborum sanitatem utuntur. Opicentissima Virgo! pro nobis misellis etiam unicam ejusmodi virginæ lactis tui guttulam, ac tunc præsertim, quando nobis in summa mortis amaritudine constitutis ad aternitatem migrandum erit.*

§. Qualem autem vitam, quàm sanctam, morigeram, DEO placentem, & ad omnes honestatis leges perfectissimè compositam in exilio suo tres isti SS. Exules per septem annorum spatium duxerint, & quomodo de virtute in virtutem transierint, DEO potiùs, quàm hominibus patet: *Porro non dubium est, ait Cornelius, multos Ægyptiorum visa sanctitate B. Virginis & Josephi, atque ex crebra cum eis conversatione & colloquio DELIAM verum*

cognovisse, coluisse & amasse. Inopes erant, non tamen adeò egentes, ut illi penam ostiatiæ colligere, & januas opulentorum obire cogerentur, sed castissima Virgo acu, & sanctus Josephus arte sua fabrilis victum, & amicum sibi comparabant. Menta erat admodum tenuis, lectus durus, & plerumque humus paleis strata, hospitium miserrimum, nam potius speluncam Heliopoli quam rectum incolabant. Neque hic locorum certam ac stabilem sedem figere poterant, sed locum ex loco mutantem, cum non desisset persecutiones, nunc Hermopolim, nunc Memphim, nunc Tanaim, nunc Nitriam, nunc Alexandriam peregrinati sunt. Quin & Magni anni partem, ubi Nilus regionem illam quotannis inundare consuevit, huc, illucque vecti naviculis in aquis transegerunt, &c.

Ludolph.
M. J. J. J.
Brocard.
& alii.

Vide hic, anime mi! quid sit vita nostra: *Quoniam dum sumus in corpore,* peregrinamur à Domino, quod incarnata Patris Sapientia Christus cum

2. Cor. 5. 6.

SS. Matre sua maturè voluit experiri, ut doceret nos, quomodo in hoc exilio ad æternam patriam assiduè debeamus votis anhelare: Ille, *cujus est terra & plenitudo ejus*, non habebat, ubi caput reclinaret, & observat Ludolphus: *Quinetiam*, inquit, *aliquando Filius famem patiens panem petiit, nec unde daret, Mater habuit. Nonne in his & similibus totaliter concutiebantur viscera ejus?* Quid nos ad ista? Et cur adeò fugacibus ac terrenis inhiamus bonis? Ille, *cui omnia inserviunt*, maluit à vitæ primordiis eligere, quæ magis sensui sunt adversa, ut disceres sensus quoque tuos refranare, proprium ac sensualem in te extinguere amorem. Ille, *cui venti & mare obediunt*,

Ludolph. de
vita Christi
P. 1. c. 13.

extorris à patria cum SS. Matre sua diversis jactabatur injuriarum, persecutionum ac dolorum fluctibus; ah quis dicet, quibus affectibus jam tunc SS. COR JESU æstuaverit, quas lacrymas mitissimus Infans propter tot offensas Divinæ Majestati illatas profuderit, & tu pergis DEUM offendere? Lacrymante JESU, lacrymabatur & Virgo nostris animitus condolens miseris, & tunc præsertim non poterat abstinere à lacrymis, cum mundi lætaret Salvatorem: *Præsentiebatur enim*, ait Religiosissimus quidam Asceta, *singulas guttas lactis materni, quas Divinus Infantulus auerere, in Sacratissimum ejus Sanguinem convertendas, quo flagellis, spinis, clavibus, aliisque intolerandis cruciatibus ex venis omnibus illi exprimitur, ut ne guttula supercesset, eam mortuo lanceà latus aperendum.* O Christiane repide! Si non amas JESUM & MARIAM, anathema sis.

Sainct. Jul.
rel. des elus
c. 6. lect. 2.
Nierenb.

6. Accessit novus planè ingens dolor in CORDE Sacratissimæ Deiparæ, ubi cruentam illam SS. Innocentium stragem intellexit, imò & meliùs quàm Proxeta omnes prævidit. Videbat, licet tunc absens à Judæa, in animo fulminantes furere siccas, stringi gladios, cunctari militum manus, parvulos ad terram allidi, pusillos a bi manu & imo calcibus obteri, Matrum sinus innocuo sanguine conspergi &c. O crudelis laniena, quam

Mater Dolorosa.

S

unius

Hadr. Lyr.
in Prifag.
Mat. c. 21.
Revel. 5.
B. 2. lib.
6. cap. 66.

unius viliffimi, ac impiiffimi homuncionis ambitio subornavit. O gratiffimum cælo fpectaculum, qui pro Christo mactatæ funt victimæ, fed & Matri dolorofæ dolorofiffimum B. Virgo, inquit Lyraus, *totidem animo vulnera, quot infantes occubuerant, excipit.* Audiamus ipsam SS. Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Ille dolor, ait, non erat minimus, quem habui, quando Filium meum deferebam, fugiens in Ægyptum: Et quando audivi pueros occidi innocentes, & Herodem persequi Filium meum.*

Exod. 23. 19.

O impie, execrande, & omnibus diris devovende tyranne! actum agis, nihiùmque infans, dum inter tot funera dolorofæ Matris Filium è medio quæris tollere: *Non coques hædum in lacte Matris fua; hoc eft, non occides Christum Infantem & Matris ubera lactentem in gladio, qui refervatus eft*

Exod. 2. 3.

à Patre, ut aliquando in virili ætate regnaret à ligno, damna ligni ut foleret. Solus Moyfes infans, cum ex mandato Pharaonis omnes Ifraelitarum filii ad mortem depofcerentur, a matre in fcella fcirpea in profluentem abjectus, per forem Mariam indemnis confervatus eft. Solus Joas Puerulus de medio filiorum Regis Ochoziæ; qui omnes interficiebantur, per Jofabam abfconfus, actandem in Regem Ifraelitarum inunctus eft. Et qui ni

4. Reg. 11. 2.

Providentia Divina invigilaverit in protegendo Filio DEI & MARIA, cujus regni non erit finis? David quondam, cum Arcam Domini in civitatem fuam intuliffet, immolavit hostias & pacifica. Ita Pater æternus, cum humanitatem Christi (per Arcam illam præfignatam) in civitatem David intuliffet, voluit, ut & fibi victimæ, non brutorum, fed filiorum Ifrael, immolarentur: *DEUS enim erat, fubintra hic S. Auguftinus, qui natus eft, innocentes hi debentur victima, quia venit damnare mundum malitiam; agnelli debent immolari, quia agnus futurus eft crucifigendus; & hoc in tantum parvulorum commodum, qui per mortem hanc, pergit idem Ecclefie Docteur, ad æternam falutem pervenerunt, qui alias impio fortaffe Moloch à parentibus, nam*

2. Reg. 6. 17.

DEI Filium non acceptantibus, fuiffent immolati, unde Prætes Regius: *Immolaverunt filios fuos, & filias fuas demonis: Vide ex his omnibus, quam suaviter Divina Providentia folet cuncta in tuum ordinare finem.*

S. Auguft.
ferm. 8. de
Sanct.

Difce pro coronide à dolorofa Matre in rebus omnibus & quantumvis ar-

Pfal. 105. 37.

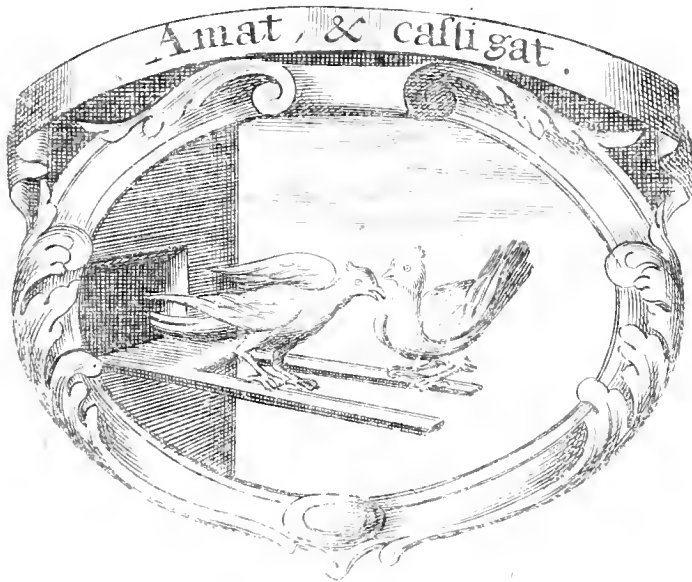
duis te penitus in voluntatem & arbitrium DEI resignare, qui non patietur, ut tenteris fupra id, quod potes, fed faciet cum pro-

ventu finem.

.....

CONSIDERATIO XX.

Expenditur Dolor & amor afflictissimæ Matris
DEI, dum Filium suum duodennum perdidit.



Ecce Pater tuus & ego dolentes quærebamus te.

LUC. 2. 48.

1. **B**ifferat quondam DEUS, ut viri omnes ter in anno, hoc est, in Festo Pascharis, Pentecostes, & Tabernaculorum in Templo Solymæo sese præsentarent, & ibidem supremum Numen specialibus donis ac oblationibus honorarent: *Ter in anno apparebit omne masculinum tuum* Exod. 23.17. *coram Domino.* Ad hoc Divinum observandum præceptum S. Josephus, qui hætenus Nazarethi morabatur, cum Pueru JESU nunc duodenni & SS. Coniuge sua MARIA Hierosolymam ad Festum Paschale ascendit,

dit, ubi expletis septem solennitatis diebus, & peractis de more pietatis officiis, cum amicis, notisque concivibus Nazarethum in patriam solum vitam relegere cepit; verum tristi & luctuoso cum eventu, dum Puer JESUS amicis parentibus solus Jerosolymæ remansit, quem piissimi Parentes in via inter cognatos, & notes summo animi cum dolore per triduum frustra quæritabant.

O triste triduum! quod teste D. Ambrosio illius afflictiissimi tridui præludium extitit, in quo Christus, tanquam innocens victima a Patre pro salute mundi destinata, post 21. annos in ara crucis erat immolandus. Audi in hanc rem S. Eucherium: *Resigisti Parentes*, inquit, *per singulos annos ibant in Hierusalem, ut Legem audirent, Sacrificiis participarent, solemnitatibus interessent, & ejus adhuc umbra serviebant, ejus jam tenebant veritatem: Totam enim illa solemnitas Christi passionem & resurrectionem & cætera, quæ de ipso scripta sunt, significabat. Erat igitur JESUS in solemnitate, qui totus erat causa solemnitatis; ipse jugulabatur in agnis, immolabatur in vitulis, & in omnibus Sacrificiis offerrebat. Mater quoque ejus multa ibi in Lege & Prophetis cantari audiebat, quæ de ipso dicitur intelligebat, dum ex lætione & oraculis Prophetarum, & vel maximè ex revelatione VERBI optimè cognoscebat, quòd per singula ejusmodi Sacrificia, quæ propriis etiam spectabat oculis, nil aliud in umbra præsignaretur, quam Christi Unigeniti sui passio, crux & mors cruenta. O pietissima Mater, quis mœrorem & dolorem Sacratissimi CORDIS tui condignè poterit explicare? Et tu, ô amantiissime JESU! quomodo in tantam poteris affligere Sacratissimum COR innocentissimæ Matris tuæ, ut tota ejus vita tecum pari ratione fieret perpetua crux & Martyrium?*

2. Pro responsione & solutione hujus quæstionis præfixum oportet inspicere Emblemata, in quo duæ columbæ, rostro sese invicem ferientes præsentantur. Solent autem columba mascula prout bene in rem nostram advertit Guerricus Abbas, sociam tuam, quam fido prosequitur amore, in peculiare amoris pignus sapienter rostro suo ferire, unde Lemma Arefi ex illo Proverbiorum cap. 3. v. 12. mutuatum: *Quam diligit, percussit*; vel si magis arridet illud Apocalypseos c. 3. v. 13.

Amat & castigat.

Ita est: Amat DEUS & castigat, ô pietissima Virgo, verè Mater amoris & doloris; tu illa socias es columba. *Amica mea, columba mea, immaculata mea.* quam Dei Filius in æquum in uni & purissimi amoris, quo semper hanc Sacratissimam Matrem semper semper, lexus est, innumeris prope modum afflictionibus & inmensa amaritudine in hac mortali vita replevit ut

ut in veritate de hoc Sacratissimo CORDE MARIÆ illud dici possit Ecclésiasticis: *Cuncti dies ejus doloribus & arumnis pleni sunt.*

Eccl. 2. 23.

De turture referunt, quòd, si confortem perdit, assiduò gemere, & mœrere soleat, in quem finem solitaria non amplius in ramo viridi, ut prius solebat, sed temper in arido residet, hinc Virgilius: *Nec gemere aëria cessabit curtar ab ulmo.*

Talis turtur & dolentissima Virgo extitit, unde in Epitaphio: *Tex turturis audita est in terra vestra, cujus afflictissimum COR*

Cant. 2. 12.

es oblectum suum, nunc per triduum amissum, die noctuque inenarrabilibus gemitibus in cœlum suspiravit. O quoties vox hujus mysticæ turturis in hoc inæduoso triduo audita est: *Filium, quare nobis sic fecisti? Ecce, Pater*

Luc. 2. 48.

& ego volantes quærebamus te; quòd abiisti dilecte Cor tuus mei? Quòd declinasti? O-

Cant. 2. 14.

stende mihi iterum faciem tuam: Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis & factus tuus decora.

3. Si videbat hæc afflictissima Mater tunc in itinere quaquaversum discurrere, rubum quendam aut dumetum, pensabat in corde suo: Fortè in hoc si ineto erit Dilectus meus absconditus, quia Moyses non inter oblectamenta & rostrum, florumque delicias, sed in spinoso rubo DEUM invenit: *Apparuit ei de medio rubi.*

Exod. 3. 2.

Si per florentes Palæstinæ vineas transibat pretiosa Virgo, cogitabat mœstissimum COR ejus: Fortè hic in vineis morabitur Dilectus meus, quia *Bonus Cypri est mihi in vineis Engaddi.*

Cant. 1. 13.

Si dulcissimum Filium suum per vicus & urbis quærebatur plateas, ostiantim amicorum & notorum pulsans fores, in mentem illi incidebat: Fortasse Dilectus meus inter privatos latebit parietes, quia DEUS absconditus est: *En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per canaliculos.*

Cant. 2. 9.

Si in ias Jerusaleni, cognatas & amicas offendit ad illas se lacrymoso vultu convertens, rogavit: *Quò declinavit Dilectus meus? Adjuro vos filie Jerusalelem, si is veneritis Dilectum meum, ut nuntiatis ei, quia amore langueo? cui Sacratissimæ Virgini responderunt Filie Sionidæ: O pulcherrima mulierum, qualis est Dilectus tuus? Quibus subjungebat mœstissima Mater: Dilectus meus candidus & rubicundus; et Deus ex millibus, & speciosus præ filiis hominum.* O pietissimi ne JESU! ò Fili Benoni! obsecro, tam diu purissimum COR SS. Parentis tue poteris affigere?

Cant. 5. 3.

4. Sic Anna quendam ineffabili cordis cum dolore dilectum & unicum filium suum Tobiam, in peregrinas ac remotas regiones abeuntem, quotidie inquirebat: proinde ad montana excurrere de longè speculabatur quando tandem adventurus esset tot desiderii exoptatus Filius: *Illus autem*

Tob. 10. 7.

nullo modo consolari poterat, sed quotidie exiliens circumspiciebat, & circuibat vias omnes: per quas spes remeandi videretur, ut procul videret eum, si fieri posset, venientem.

Ita Sponsa Veteris Testamenti, cum Dilectum cordis sui amisisset, omnis mortæ impatiens non desistit eum ubique locorum inquirere, unde ad forum contendit, existimans, quòd fortè dilectus animæ Sponsus in conventu hominum foret invenendus. Civitatem exinde petit, omnesque ejus plateas peragravit, sed nec invento illo ad vicos & pagos pertransiit: *Surgam, inquit, & circuibo civitatem, per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea: Quæsi illum, & non inveni.*

Cant. 3. 2.

Luc. 15. 4.

Quis ignorat, qua animi cum sollicitudine bonus ille Pastor oviculam suam perditam quæserit, quem ab investigando nec horridum desertum, nec viarum longitudo, nec spinarum austeritas, nec fames aut sitis, nec alia sexcenta incommoda poterant abstertere, *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam.*

Luc. 15. 8.

Pari curâ & studio prorsus indefesso Mulier illa Evangelica drachmam suam amissam inquisivit, dum Lucernam accendit, cunctos lustrans domûs angulos, ubi ipse assfulgebat, hanc suam pretiosam reperiendi drachmam: *Quærit diligenter, donec inveniat.*

Gen. 37. 30.

De Ruben refert Scriptura, quòd, cum ad cisternam veterem, in qua Joseph detinebatur, denuò reversus fuisset nec ibidem hunc fratrem suum reperisset, præ doloris vehementia ipse sibi vestimenta sua consciderit, lacrymosa voce in cælum inclamans: *Puer non comparet, & ego quò ibo?*

5. Nunc considera, anima Christiana, quantus debuit fuisse dolor & amor afflictissimi CORDIS MARIÆ, dum in peregrinatione Hierosolymitana inter tot hominum millia suavissimum Filium suum, amorem ac selamen suum unicum perdidit! O quoties in hoc luctuoso triduo per montes & valles, per aspera & plana, per sylvas & agros ambulans hoc lugubre in cælum ingeminavit: *Puer non comparet, & ego quò ibo?* Sciverat nimirum beatissima Virgo, illum esse DEUM, thesaurum totius mundi, & Bonum ineffabile, ac omnia benè ordinare in suum finem, proinde existimabat, se fortasse in aliquo peccasse, quod tanto Filio displiceret, & ob quam causam ad Patrem cœlestem usque ad aliud redemptionis tempus ascendisset. O mœror! ô luctus innocentissimi CORDIS MARIÆ! quis explicet mortalium, quo cum doleris sensu hæc dolentissima Mater hoc triduum traduxerit, & quam ingentem lacrymarum vim ob tam immensam jacturam profuderit? O bone DEUS! ubi sunt nostræ lacrymæ, ubi cordis mœror, ubi vera ac sincera contritio? Ah quoties te, ô summum Bonum! ô infinitum Bonum! ô immensum Bonum! per peccata nostra perdidimus, & ridemus miseri, & plaudimus, neque emendamus?

Job. 6. 20.

6. Sed dic, obsecro, amantissime JESU! quid peccavit in te innocentissima Mater tua, quòd tota vita illius ferè assiduus mœror & dolor, crux & Martyrium fuerit? Unde meritò cum Job dicere poterat: *Et hæc mihi sit*

consolatio, ut affligens me dolore non parcat; Si illam amas, ô mi Salvator, super omnia creata simul, quare ergo eam tam durè castigas? Et hocine amare est, ô mi JESU! *castigare & amare?*

Siste iudicium tuum, anime mi, & tuam paulisper differ sententiam. Dic, quæso, an non DEUS Pater super omnia Filium suum Unigenitum dilexit; Audi illum de cælo intonantem: *Hic est Filius meus dilectus; sed quomodo & qua ratione dilectus? Audi Apostolum: Quid ergo dicemus ad hæc? qui etiam proprio Filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Ergo hoc diligere est: *Flagellat, & diligit?* O amor mirandus, ô charitas inaudita! ut servum redimeret, DEUS Filium suum tradidit, & tamen amavit. O portentum amoris!

Proinde nullatenus mirandum est, quòd DEI Filius neque Sacratissimæ Matri suæ pepercerit, sed in hac vita mortali Sacratissimum COR & animam ejus perpetuis afflixerit doloribus: *Quia acceptus eras DEO,* dicebat quondam ad Tobiam Angelus, *necesse fuit, ut tentatio probaret te;* & ipsa Veritas: *Ego quos amo, arguo, & castigo;* nam in DEI amore non vivitur sine dolore, imò & ipse amor mensura doloris est: Voluit itaque benignus Dominus hic singulare nobis in Sacratissima Matre subministrare exemplum, quomodo pariter DEUM dolentes debeamus quærere, qui in dilectis minimè invenitur. Et nunquid Joseph Ægyptiorum Pro-Rex Benjaminum super omnes fratres suos dilexit? Qui tamen illi neutiquam pepercit, sed facco illius, ac si omnium fur & latro pessimus fuisset, scyphum suum argenteum imponi iussit, & durius illum cæteris omnibus tractavit.

En typum perelegantem, quomodo Sapientia æterna ludere toleat cum Electis suis, quos in hac vita mortali durius, quàm reprobos pati, contemni, atque vexari sinit, ut illos tandem ad gloriam majori cum merito exaltet, atque æternum coronet? sic Christus Dominus præ cæteris omnibus dilectis suis primò Sacratissimæ & amantissimæ Matri suæ passionis suæ calicem longè amarissimum degustandum præbuit, ut non tantum Martyrum coronas omni jure mereretur, sed & tandem, tanquam Regina Martyrum, in cælesti regno super omnes creaturas exaltaretur.

7. Figuram pulcherrimam de hac veritate Sacra subministrant Paginæ; & nunquid Afluere potentissimus Periarum Rex Esther Reginam suam super omnia dilexit: *Et adamavit eam Rex, his, quam omnes mulieres, habuitque gratiam & misit ordinarum coram eo super omnes mulieres, & posuit diadema regni in capite ejus?* Et tamen contra eam virgam suam extendit, & super collum ejus imposuit: *Extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu, ipsaque accedens osculata est summum stem virgæ ejus.*

Per Afluere Christum JESUM, Regem Regum, & Dominum Dominantium subaudi, qui in hac vita mortali contra innocentissimam ac dilectissimam

Joan. 3. 17.
Rom. 8. 31.

Hebr. 12. 6.

Job. 12. 13.
Apoc. 3. 19.

Gen. 44. 2.

Esth. 2. 17.

Esth. 15. 15.

144 *Consideratio XX. De dolore B. Virginis in amissione Filii.*

simam Matrem suam, quam unicè, ut pupillam oculi adamaverat. pariter virgam regni, hoc est, prout observat Seraphicus Doctor, virgam crucis liberaliter extendit: *Et posuit super calium ejus, inò & inCORDE ipsius, non duntaxat virgam crucis, sed & passiones & afflictiones omnes, quas ipse pro salute generis humani perpeffus est, in quem finem eam intercesse voluit quibuslibet luctuosissimis spectaculis & ipsi morti crucis, ut sic, prout optime infert devotissimus Landspergius, Christi passivus, redemptionis quoque nostræ fieret particeps & cooperatrix, quomodo Incarnationis fuerit Divinae.*

8. Proinde non mirare amplius, anima Christiana, si te DEUS in hac vita caduca diversimodè arguit, atque in multis exercitat adversitatibus: *Quem enim diligit Dominus, corrumpit, & quasi pater in filio complacet sibi* sic enim definitum est, neque tibi DEUS & Homo Christus ad cœlum viam aliam pinget, quam illam, quam sibi & dulcissimæ Matri suæ dolorosæ præparavit: *Læva ejus, dicebat quondam Sponsa, sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Per lævam seu sinistram, Cornelio à Lapide attestante, adverta hujus mundi, & per dexteram prospera ac felicia indicantur: priùs Christus sub capite Sacratissimæ Genitricis suæ lævam supposuit, sed tandem in fine Sacratissimum COR ejus in immenso gradiorum pelago replevit: *Justum, ait Sapiens, deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum DEI, per quas vias rectas Jonathas Chaldaus in sua Paraphrasi hujus mundi adversitates intelligit: Filium, ait, deduxit Dominus per vias asperas, &c.* Hæc enim via aspera crucis, via regia, via sancta, via rectissima est, per quam omnes Electi & Dilecti DEI ad cœlestem patriam pervenerunt: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum colorum. Vis & tu, ô mi Lector?*

Redeo pro coronide ad afflictissimam Deiparentem MARIAM: ô mitissima Domina, siste nunc lacrymas, & pone luctum tuum Filia Sion! inventus est, quem tot votis hætenus per triduum desideravit anima tua; en in templo in medio Doctorum sedet, cujus sapientiam mirantur omnes, suspiciunt universis ô quis dicet, quam ineffabili gaudio Sacratissimum COR tantæ Virginis ac Matris tunc temporis afficiebatur? Tunc demum revixit spiritus ejus, velut quondam Patriarchæ Jacob, cùm Joseph filium suum, quem tot annis perditum credidit, rursus sanum & incolumem invenit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.* O beatissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! lætamur & nos indignissimi clientes tui in unum, atque ob tantum repertum thesaurum tibi omnes ex tota cordis latitudine congratulamur, humiliter te deprecantes, quatenus nobis miseris ac pauper culis hanc à DEO gratiam exorare digneris, ut post hunc mortalis vitæ cursum JESUM Filium tuum invenire, & unâ tecum in cœlesti gloria æternum gaudere possimus.

CON.

CONSIDERATIO XXI.

Omne gaudium Dolorosæ Virginis in hac vita mortali tristi absynthio permistum erat.



Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio.

Thren., 3. 15.

I. **S**inter omnes mundi flores facilè principem sibi locum vendicat Granadilla, seu flos passionis, cujus decor & odor venustatem, odoremque rosæ longe excedit, ac superat; hinc Indi, atque Americani ejusmodi florem secum ad pectus gestare assolent, ut & ipsi hujus admirabilis flosculi beneficio odoriferi reddantur. Solet autem flos ille distinctè ac dilucidè Sacratissimæ passionis Dominicæ instrumenta præferre, unde non absque peculiari gustu in illo cernes columnam cum basi & capitello.

Mater Dolorosa,

T

ad

ad formam illius columnæ, quæ nunc Romæ in templo S. Prædixis religio-
sè asservatur, ad quam NUDA VERITAS Christus flagellatus est. Vide-
bis insuper in eodem prodigioso flore coronam ex quinque virgulis se invi-
cem illigantibus & vincientibus efformatam, ac septuaginta duabus spinis
rigidam, tot enim sentibus venerandum Christi caput dolorosissimè fuisse
fauciatum etiamnum hodie sacra Sindon Augustæ Taurinorum piissime as-
servata satis luculenter demonstrat. Conspicites ad hæc in hoc venustissimo
flore Dominicam crucem, tres & subinde quatuor clavos abinde pullulan-
tes, spongiam cum vase aceti, funes, arundinem, lanceam ac præsertim
quinque SS. vulnera rubeis totidem notis eleganter depicta, proinde rectè
à nonnullis flos quinque plagarum solet appellari. Et si quis acutiore ocu-
lo hoc naturæ portentum considerat, non requam duntaxat Dominicæ
passionis supellectilem, sed & septem gladios in memoriam septem do-
lorum B. Virginis & Matris dolorosæ invenit, ita Drexelius : *sub rotundo,*
inquit, folio emergunt viridantia septem oblonga & a ut a foliola, velut mucrones int
gladioli. Solet autem flos ille quàm maximè in partibus Indiæ Occidenta-
lis sponte sua in campo nasci, ex quibus locis unus in Europam ad Paulum
V. Pont. Max. delatus brevi temporis intervallo ad eò adauctus fuit, ut in
multis Italiæ partibus modò similes Granadillæ reperiantur : *atque hinc ap-*
paret, subintrat hinc doctilimus Quaresmius, quam admirabilis fuerit natura
Opifex in ista Granadilla arbuscula, cum in gratiam dilectissimi Filii sui & passionis
ejus, quam voluit in flores convertere, & illam in nostrum commodum spirituale ac
corporale transire, dum ex illius aspectu in nobis Dominica passionis refricatur memo-
ria; & illius fructu pascamur, & potamur. Audi Poëtam :

R. P. Drex.
de Christ.
Mor. apud
mc. f. 540.

Quaresm.
lib. 1. c. 2.
sect. 5.

R. P. Jean.
Nierenb.
Arist. nat.
L. 14. c. 10.

Pulcher in America Moscho redolentior est flos,
Qui gerit occisi nobile stemma DEI.
Conscia flagrorum croceo stat in orbe columna,
Circumstant granis vulnera quinque rubris.
Cum clavis residet spinosum in vertice sertum,
Respersus violam pingit ubique cruor.
Visitur in planta foliis penetrabile ferrum,
Sacrum quo fodit lancea dira latus.
Sed que vulnifici flores dant poma cadentes,
Ambrosius miscet, Nectareusque sapor.
Portenti novitas, & consona rebus imago;
Adstruit antiquam, clarificatque fidem.

*Missaque Pontifici Romano, circuit orbem,
Fertque salutifera nuntia lata crucis,
Nam DEUS Omnipotens nostros tulit ipse labores,
Ipsius est nobis Crux paradisus, Amen.*

Ex quibus colliges, prudens Lector! quòd pro Lemmate ejusmodi Granadillæ non inconcinne Itali inscribant: *Rassembrano fiori, è souo tormento*, quod idem est: *Specie flores, re ipsa sunt tormenta*; vel brevius: *Christi tormenta figurat*. Aut si mavis ad propositum nostrum melius dilucidandum:

Delectat, & cruciat.

2. Ita est: Granadilla *delectat & cruciat*. Et quid dico? Si Gentiles & Barbari ad Orientem & Occidentem tanti suam faciunt Granadillam, eamque ob plurima commoda in pectore deferunt; quid Christi fideles oportet facere? An non pari ratione hunc passionis florem in corde suo gerant, ut uberrimos inde passionis Dominicæ fructus ex illius vel aspectu, vel meditatione, velut apes argumentosa, colligant? Unde argutè non nemo Ascetarum huic fiori inscribit: *Unde pia pascantur apes?* Et licet Granadilla fasciculus myrrhæ non sit, est tamen significatione, virtute & effectu, quia pleræque Dominicæ passionis mysteria adumbrat, imò & ad vivum repræsentat, proinde meritò inter ubera nostra, imò & intimis cordis medullis quotidie circumferatur juxta exemplar, quod nobis dolorosa Mater non in monte Calvario tantùm, sed & per omnem vitæ suæ cursum demonstravit, quæ eundem fasciculum nedum per jugem meditationem, sed & per sedulam imitationem jugiter in corde suo portavit; hinc Richardus a S. Laurentio supra illud Canticorum: *Corne capitis tui sicut purpura Regis unctæ cavalibus*, rectè & piè commentatur: *Coma tua, id est, cogitationes tuæ unctæ sunt in memoria Domini passionis, & sic essentia sunt cogitationes tuæ, quasi recentem viderent sanguinem de Filii vulneribus distillantem*. En quomodo assiduò Crucifixus JESUS in CORDE dolorosæ Virginis tanquam floridus Nazareus sit commoratus, delectans quidem, sed & crucians; delectans, inquam, quia flos erat elegantissimus, juxta ac odoratissimus, sed & crucians, quia passionem semper circumferebat, ex quibus necessariò sequitur, omne gaudium B. Virginis absynthio inmixtum.

3. Perelegantem de hac veritate attendamus figuram. Jacob, quia Joseph filium suum ob singularem vitæ, morum, & innocentiam plùs quam cæteros omnes natos suos dilexerat, ei in peculiarem paterni amoris tesseram tunicam polvmitam, id est, ex frustis & liciis diversi coloris variegatam fieri curavit: *Israel autem diligebat Joseph super omnes filios, eò quòd in juventute* Genes. 37. 8.

genuisset eum: fecitque ei tunicam polymitam. Ad quid, obsecro, hæc tunica & vestimentum variis contextum coloribus? Quare soli Joseph ejusmodi vestem procuravit Pater?

Obierva, non sine peculiari ratione hoc factum esse, prophetavit nimirum per hoc pientissimus Pater, talem & vitam filii sui Josephi esse futuram, variis tribulationibus ac consolationibus immixtam: *Dedit ei*, ait D. Chrysofostomus, *tunicam polymitam, id est, varii coloris; lætis tristitia miscentur, &c.* Mellissius verò Bernhardus per Patriarcham Jacobum Patrem cœlestem subaudit, qui in senectute sua, hoc est, ab æterno Filium suum genuit, per polymitam autem humanitatem Christi à Virgine susceptam, variisque contextam coloribus, id est, nunc gaudiis & consolationibus, nunc tribulationibus ac passionibus, nunc gloriâ & honore, nunc contumeliis & opprobriis immixtam intelligit; tum ad Patrem cœlestem convertens Mellissius ait: *Respice Domine sancte Pater de Sanctuario tuo, & de ex eis caloribus habitaculo: Cognosce veram tunicam Filii tui Joseph: Hæc fera pessima devoravit eum, & conculcavit in furore suo vestimentum ejus, omnem decorem ejus reliquitis cruoris inquinavit; & ecce, quinque scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est Domine vestimentum, quod in manu Egyptiæ meretricis innocens puer tuus develiquit.*

O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! an non cum Unigenito Filio tuo omnis pariter vita similis ejusmodi tunicæ polymitæ, id est, varii coloris extitit? Audiamus dictum Oratorem Aureum: *Enim verò miseriors DEUS mæstis rebus quædam etiam jucunda permiscuit. Quod certè in Sanctis omnibus facit, quos neque tribulationes, neque jucunditates finire habere continuas: Sed tum ex adversis, tum ex prosperis justorum vitam quasi admirabili varietate contextit, quod hic quoque eum fecisse considera, &c.*

4. Probam audite, & invenietis, quòd gaudium & dolor, consolatio & afflictio semper alternativè in vita dolorosa Virginis sibi invicem successerint. Impetratur à DEO, tanquam donum omnium præstantissimum, à sanctis sterilibus parentibus, sed non nisi per multas orationes, mortificationes, jejunia & fletus; unde quemadmodum S. Augustinus filius lacrymarum nuncupatus est, eò quia per lacrymas S. Monicæ Matris ad meliorem vitam fuit progenitus; ita & hæc Sacratissima Virgo meritò lacrymarum filia nominari potest, quam in commodum totius terrarum orbis piæ & assidue parentum lacrymæ impetrarunt. Nascitur post novem mensium spatium suum parentum cum gaudio imò & Angelorum omnium in hunc mundum, sed non nisi juxta piscinam probaticam, quæ erat futuræ Dominicæ passionis typus. Præsentatur cum gaudio iam trimula in templo, ut à negotiis sæcularibus remota eò liberius soli DEO vacaret, in quo tamen templo quotidie non nisi cruenta spectavit Sacrificia, quæ omnia, attestante

Cornelio & aliis, Christum in ara crucis suo tempore pro salute mundi immolandum præsignabant, cujus passionis hæc tenera Virgo non ignara fuit. Desponsatur S. Josepho applaudente cælo, sed mox ob occultationem Sa-
Matth. 2. 13.
cramenti Incarnationis Divinæ in suspensionem venit, videndo quippe S. Joseph gravidam Virginem, in conturbationem incidit maximam. Parit Fili-
Luc. 2. 7.
um suum primogenitum & unigenitum cum exultatione, sed non nisi in vilissimo tugurio, quia non erat ei locus in diversorio, quod sine dubio animum hujus Sacratissimæ Deiparæ summè cruciabat. Lactat gaudens Filium suum ubere de cælo pleno, sed non ignara, lac illud virgineum in sanguinè illum pretiosissimum vertendum, quo suo tempore mundus redimeretur univèrsus. Offert hunc suum dulcissimum Natum secundum Legem ad circumcissionem, eique Sacratissimum Nomen JESUS, quod prius ab Angelo audierat, venerabunda imponit, sed quo dolore, putas, COR ejus sauci-
Luc. 2. 21.
atum fuit, dum tenellum hunc Infantulum de vulnere cruentum, lacrymantem, & quasi exanimem in materno sinu recepit? Honoratur à Magis, Matth. 2. 11.
qui apertis thesauris suis liberali manu aurum & thus ei offerebant, sed & myrrham ab eis in sinu suo recepit futuræ Filii passionis, mortis ac sepulturæ typum & prodromum. Præsentat delicias suas in templo æterno Patri in Sacrificium matutinum, gaudent Angeli, laudantes & benedicentes Dominum; sed quis dicet, quo mœrore materna tunc viscera torquebantur, cum à Simone audivit: *Positus est hic in signum, cui contradicetur.* &c. Et tuam
Luc. 2. 34.
ipsum animam pertrahens sibi gladius? In domum exinde Nazarethanam revertitur, & in re domestica sollicitam Martham agit, verùm mox iterum tumultus: Herodes Pucro machinatur necem, & tenera Puerpera intempesta nocte, ac rigida hyemis statione cogitur fugam in Ægyptum arripere. Dic, quo animi cum luctu? O quot gemitus ac suspiria tunc mœstissima Virgo edebat auditâ tot infantium cæde? Defuncto Herode ad Angeli monitum cum gaudio revertitur ad patrium solum: *Vade in terram Israel, defuncti sunt*
Matth. 2. 19
enim, qui querebant animam Pueri. Sed mox iterum mœror; audiens enim, quòd Archelaus pro Herode patre suo regnaret, timuit illò ire. Ascendit cum filio suo duodenni in templum, DEUM in spiritu & veritate adoratura, verùm rursus hic cithara versa est in luctum, dum per triduum suavissimo Filio suo, ac unico animi solatio privata est. Collige ex his, anime mi! an non omne gaudium Sacratissimæ Deiparæ in hac vita trilli fuerit commistum absynthio? Unde rectè Propheta Threnologus: *Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio.*
Thren. 3. 15.

5. Quid reliquum commemorem hujus dolorosæ Virginis vitæ cursum? Spondanus refert, quòd Serenissimus Marchio Badensis inter alia sua Spond. ad
cymelia pretiosum quendam lapidem habuerit, olim ab homine Villano in
agro inventum, qui, in quamcunque demum partem vertebatur, singulari
natu-

Bosius de
Cruce tri-
umph.

naturæ miraculo accuratam Crucifixi JESU effigiem referebat. Bosius recen-
set, quòd in Hispania in Valle Soletana Crucifixi Servatoris imago in vite pro-
digiosè crescens, fuerit reperia. Anno Christi 1698, die 23. Decembris Au-
guitæ Vindelicorum Crux in fago, eum à rustico securi funderetur, quasi
ligno innata, & ita à natura impressa reperia est, cujus schema ari incisum
penès me retineo. De pomo Paradisiaco refert Henricus Canisius (qui fru-
ctus in Syria & Cypro crescit) quòd, si conscindatur medium, crucis si-
gnum, & in ea pendentem orbis Redemptorem apertissimè demonstrat.
P. Nadafius S. J. commemorat, quòd Memphi & Alexandria in Agypto
in hodiernum usque diem crescere soleant ejusmodi mala, dulcis & super
omnem ficum saporis, quæ, eum intus aperiuntur, aut cultro diffecantur,
effigiem crucis & Christum in cruce fixum stupendo natura prodigio exhibe-
re solent: *Quotquot, sunt Auctoris verba, illius pomi segmenta buccellisque
cultro disseueris, toridem deprehendes suis signatas crucibus, & in cruce compacti Ser-
uatoris effigies,*

Henr. Canif.
lect. antiq.
tom. 5. fol.
112. Nadaf.
in Eremo
Div. amor,
num. 537.

Consid. 5.

Agedum Lector Mariophile! introspiciamus COR dolorosissimæ Mar-
tris DEI & nostræ; & quid in eo reperiemus nisi crucem implantatam, & in
ea per omnem illius vitæ cursum pendentem JESUM? Si enim Christus
(prout in Tractatu de Sacratissimo CORDE JESU abunde demonstra-
vimus) à primo conceptionis suæ instanti per vivam ac clarissimam futuræ
passionis suæ apprehensionem, velut in assidua cruce distentus fuit, ita quo-
que Sacratissima Deipara ab illo temporis momento, quo Mater JESU esse
cepit, perpetuò usque ad vitæ finem sub cruce stetit: *B. Virgo*, sunt verba S.
Bernhardini Senensis, *cum Christo crucifixæ est in hora ejus conceptionis, tunc enim
ostulit se; & promptæ fuit ad exponendum se morti & martyrio.* O tristis & flebilis
Amarantus! cui rectè pro epigraphe inscribis: *Lacrymis mea vita vi-t.* Sed
dic, obsecro, ô dulcissima Virgo! quemodo possibile fuit hanc per omnem
vitam sustinere rerum ac dolorum vicissitudinem? Quid cogitabas, ô Do-
mina, quando vidisti, quod ubique locorum bilio tuo contradiceretur, & an-
gustus Sancto-*rum* tot contumeliis, blasphemis, convitiis, opprobriis ac persecu-
tionibus profcinderetur? Quàm immensa tunc amaritudo COR & ani-
mam tuam replevit, ubi intellexisti tot Filio parari præcipitia, tot in-
tendi lapidationes, ipsamque denique amarissimam imminere crucis mor-
tem? Et si Petrus infame crucis supplicium, tantum rem indignissimam, &
Christo Magistro suo (prout arbitrabatur) in hostianam, audire non po-
terat: *Alfi a te Domine: non erit tibi hoc.* Quid de tali Matre sentendum, quæ
conseruabat omnia verba hæc, conferens ea in corde suo? Audi S. Birgittam: *Ille,
inquit, doloris gladius Cordi Virginis omni hora tantò se propius appropinquabat,
quanto suus dilectus Filius passionis tempore magis appropinquabat. Unde cre-
dendum est, quòd ille piissimus DEI Filius innocensissimæ suæ Matri filialiter com-*

Luc. 4. 29.
Joan. 8. 59.
Joan. 11. 53.

Match. 16. 22.
Luc. 2. 19.
Reuel. 5.
Birgin se-
m
Ang. ser. 6.
le. 10. 17.

patiens, dolores ejus frequentibus consolationibus temperabat; alioquin ejus vita usque ad Filii mortem sustinere minime valuisset.

6. Cæterùm inquirunt SS. Patres rationem, quare DEI Filius, qui fabricatus est auroram & solem, etiam filius fabri lignarii esse voluerit: Nonne hic est fabri filius? Nonne Mater ejus dicitur MARIA? Ad quæstionem respondet S. Chrysoſtomus: Ideo fabro lignario MARIA desponsata eras, quoniam Christus Ecclesie Sponsus omnium salutem hominum operaturus erat per lignum crucis. Et quemadmodum Noë Arcam fabricatus est, in qua salvaretur genus humanum; ita & ille fabri Filius JESUS, plus quam Noe, in officina S. Josephi arcam crucis parare cœpit, per quam ipse salvum faceret populum suum a peccatis eorum; & quia nondum venerat hora illa, quæ pro humana consumanda redemptione in lignum confingeretur, voluit saltem lignum crucis & cætera actionis suæ instrumenta semper in memoria, atque in conspectu suo habere, ut sic tota vita JESU crux fieret & martyrium: *Er dolor meus in conspectu meo semper.*

Eadem ratio pugnat etiam pro dolorosa Matre; sciverat enim hunc dilectum Filium suum esse positum in lignum, hoc est in crucem, cui contradiceretur, cum qua & mitissimus JESUS (prout nullus sanæ mentis dubitare potest) sæpius de hoc argumento locutus est: *Espritismo habeo baptizari, & quomodo conctor, donec perficiatur?* Ex abundantia enim cordis os ejus loquebatur de excessu, quem completurus esset in Jerusalem, &c. Ex quibus omnibus Lectori prudenti & rerum æstimanti abundè patet, quòd omne Virginis dolorosæ gaudium in hoc orbe amarissimo fuerit permistum absynthio, quæ ramen adversa omnia æquissimo sustinuit animo, semper suam cum Divina conformans voluntatem. O Christiani! ubi vestra in adversis patientia? ubi cum voluntate Divina conformitas? &c.



En typum in Sacratissima Virgine MARIA expletum, quæ non solum ad se fugientibus, sed etiam subinde non se invocantibus, aut rogantibus gratiarum fontem adaperire solet; imò & injustos ac peccatores, qui per camelos deformes, O gibbosos recte adumbrantur, non à se repellit, sed omnes tanquam benignissima Mater ad se invitat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini.* Audi & Richardum à S. Victore de prompta ac gratuita hac opitulandi B. Virginis voluntate in hæc verba scribentem: *Velocius, inquit, occurrit ejus pietas, quam invocetur, & causas miserorum anticipat;* Non abimilis fonti, qui non sibi, sed aliis etiam non poscentibus in commodum fluit, vel soli orienti, unde Lemma accepit:

Eccles. 24.
26.

Richard. à
S. Vict. c. 28.
in Cant.

Non poscentibus offert.

2. Perelegantem hujus veritatis probam nobis exhibent Sacræ Pagi-
næ, dum hæc pietissima Virgo pauperum & secularium nuptiis interesse non dedignata est: *Nuptiæ factæ sunt in Cans Galilea, & erat Mater JESU ibi.* Et quid, obsecro, Mater JESU in nuptiis? Speculum omnis sanctitatis, norma vitæ & disciplinæ, ac perfectissimum virtutum omnium exemplar in nuptiis? quem, obsecro, hæc consideratio prima facie non in admirationem rapiat?

Joan. 2. 1.

Suspende judicium, anime mi! Nuptias has juxta Cornelium & alios celebrabat Simon Cananæus, postea Apollolus, qui erat Filius Cleophæ fratris S. Josephi, Christi Patris Nutritii, & Sponsi B. V. Mariæ dignissimi: vocata est autem hæc Sacratissima Deipara ad nuptias, prout observat Euthymius, tanquam familiaris & cognata, ut per præsentiam suam non tunc Sponsos honoraret, quam & eorum paupertati consulere, atque pro viribus etis adjuvaret; proinde existimat S. Bonaventura, quod convivio minimè accubuerit, sed velut sollicita Martha in domo Neosponsorum ministraverit.

Vide in hunc locum Cor- nel. à Lap.

Vocatus est autem & JESUS, tanquam cenobrinus Sponsi cum aliquot Discipulis, puta: Nathanaele, Philippo, Petro & Andrea, qui primo a Christo vocati sunt; & cum vinum paulatim deficeret, ne Sponsi coram invitatis confunderentur, nitissima Virgo Filium accessit, eique vini defectum non rogata modestissime intinnavit: *Dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent.* Supra quod mellituè Mellifluus Bernardus: *Compissa est enim earum ve-eundie, sicut benignissima. Quid de fonte pietatis procederet nisi pietas? Quid, inquam, mirum, si pietatem exhibent viscera pietatis? Vide hic, & considera, anima Christiana, quam benigna ac misericors in miferos mortales semper exciterit B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis, non enim ignara mali miseris succurrere didicit, quia & ipsa omnigenis per omnem vitæ cursum miseris & miserabilibus, ita DEO permittente, exercita fuit.*

S. Bonav. in
vita Chr.

S. Bernh.
serm. 1. in
Dom. 1. post
Oct. Epiph

Luc. 2. 51.

3 Neque hoc beneficium hæc pietissima Mater a Filio, vel imperando, quia erat *subditus illi*, vel impediens rogando postulavit, sed permodeste tantummodo ei indicavit: *Vinum non habent.* Ita & duæ sorores Martha & Magdalena per submissum nuntium fratris sui Lazari infirmitatem indicârunt: *Domine: Ecce quem amas, infirmatur;* supra quod pereleganter Magnum illud Ecclesiæ fides S. Augustinus: *Non dixerunt: Venis amanti enim tantummodo nuntiandum fuit: Domine, ecce quem amas, infirmatur; sufficit, ut novaris: non enim amas, & deseris.* Observa hic peculiarem modestiam ac prudentiam pretiosissimæ Virginis.

Joan. 11. 3.

S. August.
Tract. 49.
in Joan.S. August.
Tract. 119.
in Joan.
Joan. 19. 27.

Verum quid ad hoc Jesus morum Magister & temperantiæ exemplar, *Nondum*, inquit ad Matrem, *venit hora mea.* O bone JESU! qualis ergo hæc hora fuit? *Hora passionis*, subintrat hic iterum D. Aurelius Augustinus, ubi in crucem suffixus, ac moriens Salvator charissimam Matrem tuam dilecto Discipulo sub cruce stanti commendavit: *Ecce Mater tua: & ex illa hora accepit eam Discipulus in suam.* O tristes hora! adverte, anime mi, quomodo mitissimus Jesus tuus etiam inter medias nuptiarum delicias lux amarissimæ passionis & crucis non immemor esse voluit; ad eò nihil in orbe taustum, jucundum & deliciosum est, quod non aliquâ miseriâ felle & absinthio est permixtum. Proinde, anime mi, B. Virginem Dei aram etiam inter medios nuptiarum plausus consistentem rectè Matrem dolorosam appellare poteris, non enim illius horæ, à Filio tunc prædictæ, & paulò post secururæ ignara fuit; *Sic semper*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *erat mixta latitia mea cum dolore;* & S. Irenæus: *Fervore quodam ducebatur Desip. ra bibendi Sanguinis Christi poculum.*

Sand. in
Staurôph.
lib. 2. Tit. 13.
S. Irenæus.
l. 6. cap. 18.

Kuth. 1. 13.

S. Justin. qu.
136.

3. Reg. 2. 20.

S. Antonin.
4. p. tit. 15.
cap. 17.

4. Elucet autem in his nuptiis Cananæis singularis pietas & misericordia Sacratissimæ Deiparæ, quæ tunc cum Noemio ad pauperes Neosponios meritò dicere poterat: *Quis vestra angustia magis me premit;* & licet videatur Christus duriusculè Matri suæ esse locutus: *Quid mihi & tibi est mulier?* Quæ tamen verba, prout notat S. Justinus, non indignantis, aut objurgantis erant: *Non*, inquit, *objurgandæ Matris causa a Salvatore dictum est: Quid mihi & tibi mulier! Non enim Christus Matrem verbò objurgavit, quare honoravit,* & ad illius instantiam protinus miraculum edidit; unde mitissima Virgo optime intelligens dilectissimi Filii sui loquentis verba & animum, sciensque Filium concessurum, quod ipsa petierat, mox ad ministros conversa dixit: *Quodcumque dixerit vobis facite.* Et si olim Salomon Matri dixit: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam;* quomodo, obsecro Christus, qui pius est, quam Salomon, publicè in nuptiis confundere poterat faciem Matris suæ tam dilectæ? *Impossibile est*, ait S. Antoninus, *et non axardiri: quod eo magis debet verificari de oratione Virginis, quodem nunc in cœlis gloriose.*

Neque Mysterio vacat, quòd Sacratissima Deipara à dulcissimo Filio vinum postulaverit, vinum enim latitiæ & consolationis Symbolum esse solet

let juxta illud Regii Vatis: *Vinum lactificat cor hominis; & Sapiens: Date siccum merentibus, & vinum his, qui amaro sunt animo: Bibant & obliviscantur egenitatis suæ, & doloris non recordentur amplius.* Econtrario aqua Symbolum tribulationum & angustiarum est; hinc rectè memoratus Psaltes: *Libera me de aquis multis, id est, de tribulationibus, calamitatibus ac miseriis, quæ ut aquæ circumdederunt animam meam.*

Psal. 103.
15.
Prov. 31. 6.
Psal. 143. 7.

Verumenimverò B. Virgo & folicita Mater non aquam, sed vinum pro Neosponsis & convivis postulavit, ut per hoc ostenderetur, futuram illam esse mærentium & desolatorum advocatam benignissimam, hinc rectè iterum Mellifluus: *Vocem tuam audivimus, inquit, o Domina virum, adfiliam: Vinum non habent; deficit vinum in cadis nostris, vinum scilicet lactificans cor hominis: vinum querimus, quod germinat Virgines; calix in manu tua, &c.* Et in alio loco idem S. Doctor loquens de mysticis animæ cum DEO nuptiis hæc scribit: *Hic, ait, nonnunquam vinum deficit, gratia scilicet devotionis, & fervor charitatis. Quoties mihi necesse est, fratres, post lacrymosas querimonias vestras, exorare Matrem misericordie, ut suggerat suo benignissimo Filio, quemiam vinum non habeatis? & ipsa, dico vobis charissimi, si pie à nobis pulsata fuerit, non deerit necessitati nostræ., quoniam misericors est & Mater misericordia.*

S. Bernhard.
serm. 4. sup.
Sali. Reg.

Idem serm.
2. in Dom.
1 post. Oct.
Epiph.

5. Revertamur pro more nostro ad Scripturam. De Ana, qui fuit filius Sebeonis, recenset Moyses, quòd in solitudine aquas salutiferas, seu thermas aquenses, & medicinales invenerit: *Iste est Ana, qui invenit aquas calidas.* Plus MARIA, quæ venam vitæ & omnis misericordie reperit: *Invenisti gratiam apud DEUM, quem & generi humano proprium reddidit; preinde rectè à S. Bonaventura appellata est Vena vitæ, vena benedicta, & vena misericordie.* Mulier illa Thecutis ultrò ex compassione reconciliationem Absolonis fugitivi & exulis in se suscepit, & Regis Davidis iram mirè placavit: *Ecce placatus feci verbum tuum.* Quid non poterit misericordissima Virgo, si pro nobis in hac lacrymarum valle exulantibus apud Deum Patrem dulcissimumque Filium intercesserit: *Magna fuit, subintrat hic rursus Seraphicus Doctor, erga miseros misericordia MARIE adhuc exulantis in mundo; sed multo major erga miseros est misericordia eius jam regnantis in celo; majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc videt innumerabilem hominum miseriam. Quis est, super quem Sol non lucet? Quis est, super quem misericordia non resplendet?*

Gen. 36. 24.
Luc. 1. 30.
S. Bonav. in
Spec. cap. 15

2. Reg. 14. 21

S. Bonav. in
Spec. Virg.
cap. 8.

Eliam Thesbiten famelicum Mulier in Sarephta pane subcinericio pavit, & refecit: *Surge & vade in Sarephta Sidoniorum, & murebis ibi, præcepi enim tibi mulieri vidue, ut pascere te.* Ex quo rerum consideranti ingens fides & liberalitas hujus mulieris satis luculenter apparet, dum urgente fame modicum & ultimum farinæ sibi ad vitam in tanta penuria sustentandam adhuc necessarium liberaliter Eliæ subministravit. Sed nec minor fuit liberalitas &

3. Reg. 17. 9.

S. Bernhard.
cap. in illis
est.
Gregor. Ni-
comedien-
sis de
oblatione.
Marie.

miseri cordia pretiosissimæ Deiparæ, dum in his terris versabatur, ubi ne quidem rogata egenorum miseria benignè succurrebat: *Quid mirum, ait S. Bernhardus, si invocata adest, quæ etiam non invocata præsto est?* Et observat Gregorius Nicomedien-
sis, B. Virginem in templo adhuc existentem quotidie cibum suum pauperibus erogare: *Quotidie, inquit, videbatur ei Angelus loqui, & quasi charissimæ sorori vel matri optemperabat ei, quæ Ambrosium nutrimentum de manu Angeli accipiebat, eoque respiciebatur; vestram v-
rò, quem à Pontificibus templi accipiebat, pauperibus erogabat, &c.* Vide hic. & perpende, anima Christiana, qualiter hæc Sacratissima Virgo longe meliori jure, quam olim Princeps Israelis dicere possit: *Ab infantia mea crevit mecum miseria, & de utero matris meæ egressa est mecum.*

Job. 31. 18.

6. Ad Davidem quondam in spelunca Odolla commorantem confugebant miseri afflicti & angustiat, quos benignè suscepit, & ad omnem justitiam & honestatem instruxit: *Convererunt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi ære alieno & amaro animo, & factus est eorum Princeps.* Cui miseri, ægri, desolati, afflicti, & poenitentes, qui ære alieno & pondere peccatorum gravati estis, nec habetis, quomodo & qualiter Justitia Divinæ satisficiatis, ite, & confugite ad filiam Davidis ac Matrem vestram clementissimam, ut per potentissimam intercessionem suam propitium vobis reddat filium Judicem ostendit hic quidem nobis Sacratissima vulnera sua, & omnes calamitosis ac delinquentibus ad se benignè invitat: *Lente ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Sed nescio, quid intus animo nos reos subinde terreat: Candidè loquor; suprema eius & judicaria potestas; sic infans lætus & nocens, vel patris iram metuens primum ad sinum matris accurrit. Obone

1. Reg. 22. 2.

Matth. 11. 28.

Matth. 12. 36.

Jesus ignosce, quòd dicam, spes unica, prima & ultima nostra salutis tu es, sed scimus, te simul esse Judicem districtissimum, qui de omni verbo otioso rationem requires exactissimam, proinde in timore ac tremore coram te nos oportet salutem nostram operari, sed tibi sint laudes immortales, infinite, immensæ, quia dedisti nobis Sacratissimam Matrem tuam in subsidium, solatium, refugium & auxilium, ut, quod in infirmitas nostra non potest, ejus nobis intercessione dorctur, unde rectè Nicephorus: *Multa, inquit, petuntur a Deo, nec obtinemur, multa petuntur a Maria, & obtinemur, non quia potentior sit sed quia Deus eam decrevit sic honorare, ut sciam homines omnia per ipsam obtinere posse a Deo.* Audi in solamen tuum & Mellissimum Bernhardum ita misericordiæ Matrem alloquentem: *O Mater Dei & hominis, & Mater Judæi & rei, & Mater Regis & exilis, non sis Mater utriusque, non accer, ut inter istos discordiam esse putaris.*

Nicephor de
Laud. Virg.

S. Bernhard.
cit. à Nithor.
de Matre
aam. rab.

7. Bona Advocata est, ut Davidem convenire fecit Abigail, mulier fanè prudentissima & blandiloqua, cum enim David bellicus Dux à Nabate, viro opulentissimo & ingrato, annentem pro se & militibus suis peteret, & ille non nisi in eum convicia ac contumelias actorqueret, iratus David statuit, & juravit, se

Naba-

Nabalem cum omnibus suis, & ne cane quidem vivo relicto, interfecturum. Audit hoc fortè prudentissima Abigail, quæ, ut Davidem iratum, & jam cum cohortibus suis ad evertendam Nabalis domum properantem præveniret, citò ei in occursum venit, illumque orationis suadæ & munificentiam mirum in modum placavit: *Cum autem vidisset Abigail David, festinavit, & descendit de asino, & procidit coram David super faciem suam, & abstravit super terram, & cecidit ad pedes ejus, & dixit: In me sit, Domine mi, hæc iniuncta, &c.*

1. Reg. 25. 27.

Vide hic, & considera mentem Christianam, in Abigail insignem Sacratissimæ Virginis MARIÆ typum, omnium miserorum & afflictorum potentissimæ apud DEUM Advocatæ & Patronæ, si emam in nuptiis Cananæis ad illius instantiam Christus Dominus non solum memoratos Neosponso, sed & omnes convivas præsent. sprimo miraculo honoravit, & optime vino comolatus est, quid in eod. ad illius intercessionem faciet in celo? Audi in hac rem S. Bernardinum Sen. autem: *Mater, inquit, in nuptiis in Cana Galilee interpellat, ac si ad eam cura omnium pertineret, & omnium hominum in navis. 2. ram se sentiens, quæ pro omnibus creaturis cunctarum facta fuerat Virgo Mater, officium advocat. nis & pæ auxiliatricis assumpsit etiam non rogata.*

S. Bernardin. de Sen. ferm. 9. tit. 3. cap. 2.

Solet autem hæc benignissima Virgo afflictis in omni statu conditione libentissime compati, quia omnium afflictiones & ipsa experta est. B. Ivo Presbyter, & in utroque iure ap. p. hinc excultus, in Judiciis pauperum & delictorum causas gratis ob amorem DEI & proximi in se suscepit defendendas, quod in modo pauci Juristæ sine numeræ valis compensatione facere a solent. Verum enim verò hæc Sacratissima Virgo omnium pauperum, afflictorum & desolatorum totius mundi, si velint, & ad ipsam recurrerint, Patrona & advocata apud Deum esse discipit, Virginum cum primis, quia & ipsa semper Virgo permansit Conjugatorum, quia & ipsa conjugii miseria experta est; Viduarum, quia & ipsa vidua extitit sponso & Filio orbata; pauperum & calamitosorum omnium, quia cum ipsis in hac vita mortali semper conflata fuit; proinde recte cum S. Augustino & Ecclesia oramus: *Santa MARIA ju. care miseris, ju. pati infirmis, ju. vove sibi. &c.* Et cum S. Bonaventura: *Afflicta roganda est MARIA, & congratulatio beatitudinis ejus sit semper ap. nos, ut commissio miseris nobis e. sit semper apud eam.*

S. Augustin. ferm. 18. de Sanct.

S. Bonav. in Succ. B. Virg.

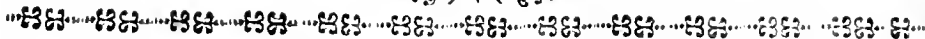
cap. 9.

Jo. 2. 13.

2. Cor. 13.

Mat. 49. 15.

O anima Christianæ, desolata, afflictæ & mille obiectæ miseriis ne cede malis, annuntio vobis gaudium magnum DEUM habebitis verè benignum, verè clementem, ac *præst. valem super malis, imò & Pater est m. eru. or. dia. um & Deus totius consolationis;* sed nec Mater vobis deest, verè *Mater misericordis,* dum enim misericordiam Virge genuit, merito Mater misericordis, prout illam appellat universa Ecclesia, effecta est: *Et nunquid potest Mater ob. v. s. m. s. am suam, ut non misere. un. filio m. e. i. ju. & si illa ob. a. fuerit, ego tamen (ait misericordiarum Mater) non obtin. s. artui, in corde enim meo des. s. p. 10.*



CONSIDERATIO XXIII.

Ex visis tot injuriis & persecutionibus Christo Filio à
Judæis illatis, augetur & dolor Dolorosæ Matris.



Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni.

Ecc. 2. 23.

I. Abent hoc in corpore humano membra, ut, si illorum aliquod gravius quid patiat, mox & cætera ob communionem sanguinis, per totum corpus discursantis, læsa parti intime condelegant. Experientiam, si lubet, capelis in pede spina cruenta faucio, ad quam eruentem, doloremque levandum mox omnia membra in corpore humano concurrent. Oculi non sine compassione aut lacrymis plagam inspicient; aures ad remedium applicandum erunt erectæ; os & lingua vehementem, quem planta ex spina sentit, explicabunt dolorem; nares ob purulentas corrugabunt execrationes; manus sollicitæ eò allaborabunt, quomodo cruentam

tam hanc spinam valeant enodare; venter, vorax ille heluo, ob compassionem in socium membrum præ dolore abhorrebit ab esca; pes alter sanus nulli parceret labori, ut vel baculo inixus malo fratris sui ægroti opportunum quærat remedium; imò & ipsum cor, reliquarum artuum & arteriarum princeps, prius quiescere haud poterit, donec pes læsus pristina restitatur saluti. Verbo: Omnia membra, licet non habeant eundem actum & operationem, in hoc tamen conspirant, unitisque consentiunt viribus, quæ ratione parti malè affectæ queant præstare opem, petitumque juvamen. Juvat hinc audire Oratorem Aureum: *Si patiatur oculus*, inquit, *omnia dolebunt*, omnia cessabunt, non pedes ibunt, non manus operabuntur, non frui jam consuevis cibis ventri lubebit, oculorum licet sit dolor. Quid ventrem oculo mordet? Quid pedes remoraris; Quid manus vincis? Quia innexa natura sunt omnia, modoque ineffabili compatiuntur.

8. Jo. Chry-
sostom. cit.
à Cornel.
1. Cor. 12.26.

Et hoc est, ad quod alludit Gentium Doctor Paulus, ut orbi ostendat, quantum sese invicem in charitate non ficta diligere debeant Christiani, hac familiari ad Corinthios utitur similitudine: *Et si quid*, ait, *patitur unum mem-* 1. Cor. 12.26.
brum compatiuntur omnia membra: sive gloriatur unum membrum, congrudent omnia membra. Vide hinc, prudens Lector! & considera, quàm mirabilem in uno, eodemque corpore membra omnia habeant sympathiam; ratio est, quia sanguis cum sanguine conspirat, qui per circulationem spatio duarum horarum totum corpus pervadit.

Et quid dico? Nunquid Sanguis Christi sanguis erat MARIÆ? Nunquid jure merito illa dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea?* Proinde necessario sequitur, inter utramque Sanctissimam Personam perfectissimam fuisse sympathiam, & non tam dolorum, quam & gaudiorum communicationem; & si unum membrum alteri malè affecto adeò condolere assolet, qualem, obsecro, oportuit fuisse cordis dolorem hujus afflictissimæ Matris, cum dulcissimum Filium, nunc Evangelium prædicantem, omnibusque beneficientem, nihilofeciùs tot à Judæis, ingratis hominibus, injuriis affici & contumeliis obrui conspicata est? Ex quibus omnibus Virgo prudentissima facile conjicere poterat finem Evangelii passionem fore Filii sui. Hinc (mea opinione) non incongruè illi pro Symbolo struthionem appinges, clavos ferreos (prout solet) concoquentem, cum Lemmate: *Durissima coquit.* Vel si mavis, carduelem, notam aviculam, inter asperos spineti aculeos carduo æquè sentibus horrido adhaerentem, & ex eo feminibus vescentem, cum epigrapha.

Gen. 2.23.

His ego sustentor.

Ita est, ô dolorosissima Virgo! sustentata es pane doloris & tribulationis cum dilectissimo Filio tuo: *Passio Eliimeï*, inquis ipsa ad S. Birgittam, Revel. 1.1.
sive cap. 7.

sive comedebam, si laborabam, quasi recessus erat in memoria mea; sciebat enim, idcirco illum venisse in mundum, ut per sanguinem ac passionem suam, hominem lapsum ab interitu redimeret, hinc omnes contumelia, injuria, blasphemie, ærumnæ & persecutiones, quibus affectus erat Filius, & Matris COR vehementer torquebant. Et quid nultis? Mater erat, & quidem talis ac tanti Filii! Plura de hac veritate in præsentî considerabimus.

2. Multoties mitissimus Redemptor orbis, cùm in hac vita mortali inter mortales versaretur, de sua acerbissima passione ac morte crucis mentionem facere dignatus est, neque illi gratior musica, quàm loqui & audire de passione fuit: proinde sæpius cum amicis suis de hoc argumento sermonem instituit. Nunc inter ambulandum cum Discipulis de hac brevî imminente passione sua locutus est: *Capit illis dicere, quæ essent ei ventura, &c.* Nunc inter medias delicias in nuptiis Cananæis tristis illius horæ memor esse voluit: *Et dicit ei JESUS: Quid mihi & tibi Mulier? Nondam venit hora mea.* Nunc in monte Taboræo, cùm transfiguratus est, de eadem passione cum Moyse & Elia collocutus est: *Et ecce duo viri loquebantur cum illo, erant autem Moyses & Elias visi in mistate, & dicebant excessum ejus, quem completurus esset in Jerusalem.* Nunc cùm duo filii Zebedæi primatum in regno suo futuro præ cæteris Apostolis avidius per Matrem suam sollicitarent, illis de passione & cruce memoriam refricavit: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* Nunc cùm Jerosolymam cum Discipulis ascenderet, rursus illis crucis mortem intimavit; *Et tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellatum & crucifigendum.* Nunc cùm de nocte intempesta cum Nicodemò colloqueretur, eandem crucifixionem illi per typum serpentis, in deserto quondam exaltati insinuavit: *Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis.* Mitto plura Sacræ Scripturæ testimonia, ex quibus luculenter apparet, quantus amoris zelus in divinissimo Corde JESU flagrarit pro salute generis humani citò suam sanguinem fundendi, quod ingens desiderium graves illi faciebat omnes horas, quibus passio differebatur, idcirco de hoc Divini amoris excessu tam sæpè cum amicis suis peramicè locutus est.

O quoties mitissimus JESUS de hoc argumento cum Sacratissima Matre sua sermonem instituit! & quis illi magis amicus, quàm Mater? Si Apostolis omnia, quæ audiit à Patre, nota fecit, quid de Matre dicendum? Quæ sanè tantò magis in dies affligebatur, quanto velocius tempus passionis adventabat, proinde necesse fuit eam sæpius solari, quam Christus semel, cùm eam ob futuram passionem solito tristiorum observasset, teste Nebridio, hisce verbis allocutus est: *Non credis, Mater, quia ego in Patre, & Pater in me est: Nunquid tu polluta es ad magistrum meum? Aut ad egressum in partu tribulata? Cur ergo maxore contraberis? Voluntas Patris mei est, ut subeam mortem, imò voluntas etiam mea est.*

Quod

Quod habeo de Patre, patri nequit, sola caro, quæ de se est, patietur, &c. O quàm dulcia hæc vel similia Filii eloquia faucibus ineffabilissimæ Matris acciderunt, quæ tamen ob animi teneritudinem & immensum amorem, quo eiga talem Filium ferebatur, non poterat non flumina lacrymarum profundere. Et quid dubitas, anime mi! Mater erat omnium cruciatuum ac dolorum perferendorum præscia, igitur fieri non poterat, quin magno cum sensu de tam cruenta Filii passione ac morte appropinquante doleret, submittebat tamen omnia DEI nutui ac voluntati, licet, vel ipsa attestante, *nullam horam sine tribulatione cordis transixi in terris habuerit.* O anima Christiana! solare hanc afflictissimam Matrem, eique ex animo compatere, digna enim est, ut tu cum illa deplangas dulcissimum JESUM, nunc ob demerita tua expianda ad passionem & mortem crucis anhelantem, & magnis passibus adinstar gigantantis properantem.

Lib. 2. Re-
vel. S. Birg.
Cap. 9.

3. Vis, anime mi! ut de hac veritate plura agglomerem argumenta? An non dolorosæ Matri acerba videbatur illa separatio, quâ dilectissimus Filius post beatum obitum S. Josephi ipsi peramanter valedixit, & accepto à S. Joanne baptisinate, in eremum fecellit, ut corpore ibidem jejuniis macerato, nova bella Orco indiceret, pro Adami pomo & posterorum gula deliciis satisfaceret? Neque sine gravi cruciatu hoc jejunium extitit: Moyfi & Eliæ quondam DEUS per miraculum indulsit, ut per 40. dies jejunantes non famem aut sitim sentirent, sed Christus, ut erat patiendi cupidissimus, solum ad meditando, orando, ac patiendum vires sustentavit, fame interim crescente, ac faviente quæ sine dubio ipsum peremisset, nisi Divinitas ad amplius patiendum ei vitam prorogasset; ubi tandem ter in suggestis tentationibus devicto diabolo, *Angeli accesserunt, & ministrabant ei,* cui tanquam victori humani corporis specie ex aère assumpta congratulantes cibos deterebant, & ad mensam, in vasta illa eremo paratam, ministrabant. Sed ubi locorum, quæ res, Angeli escam pararunt, aut à quo eam receperunt? Respondet S. Bonaventura, dolorosam Virginem acerbi hujus jejunii non fuisse ignoranti, eamque pro more suo præparasse escas, quibus humanitas Christi tam diuturno jejunio attenuata denuo reficeretur. Et nunquid talis ac tam diuturna Christi maceratio cor quoque Matris summè afflixit? Qualis est tua corporis castigatio, anime mi? S. Paulus de te dicebat: *Cogito corpus meum, & in servitutem redigo, &c.* Et quomodo tu corpus tuum castigas? Quomodo jejunas, delicatule? Qualem tibi vim inferis? Si regnum cælorum vim patitur; qualem tu adhibes?

Matth. 4. 11.

S. Bonav. in
vita Chr.

1. Cor. 9. 27

4. Pergamus ulterius. Iniquissima cæde ab impio Herode plectitur innocentissimus Redemptoris nostri Præcursor & Cognatus dolorosæ Matris, ad cujus quondam vilitationem & præsentiam in utero materno exultavit intans præ gaudio: Infauusta hæc nuntia Consanguinei & Dilecti deseruntur

Mater Dolorosa,

X

ad

ad JESUM & Sacratissimam Matrem ejus; hic novus luctus, novus mœror, qui non cor duntaxat (more humano loquor) pientissimi JESU, sed & pretiosissimæ Matris ejus profundè feriebat, de hoc enim Sacratissimo Præcuratore non ignorabat (ut opinor) hæc Sacratissima Mater, quòd de Filio suo JESU vaticinatus sit: *Illum oportet crescere, me autem minui.* Enim verò crevit JESUS in cruce, & S. Joannes minutus est capite. O dolorem dolorosæ Virginis ex nuntio tam infausito & fatali! JESUS in cruce exaltandus? & Conflagineus tam Dilectus jam capite minutus?

Joan. 3. 30.

Joan. 8. 59.

Alio tempore perfidissimi Judæi *tulerunt lapides, ut jacerent in JESUM.* O quam triste hoc erat afflictissimæ Matris præludium paulo post futuræ necis amantissimi Filii sui! Ille, qui priùs pertransiens benefecit omnibus, qui cæcis visum, surdis auditum, claudis gressum, leprosis munditiam, & agrotis sanitatem, & mortuis vitam restituit, nunc pro tot exhibitis benefactis aliam non spectat mercedem, quàm *tulerunt lapides, ut jacerent in eum?* Vali ingratitudinem abominandam! quam tamen patientissimo animo ferebat mitissimus JESUS: tolerabat & Mater, bona pro malis malevolis reddendo capitibus: *Non murmurabat Virgo,* inquit S. Antoninus, *quòd Filius inno. centissimus pateretur: Non blasphemabat Judæos, quòd tabeis, quibus tot fecerat beneficia, tam crudeliter tractaretur: Non videlicet a DEO pecebat, quòd illi a terra viri absorberentur, ut merebantur; quid ergo fecit? Voluntati DEI conformans se sciebat beatam Virgo, quòd DEI voluntas erat Filium suum pati, & propter hoc in mundum venerat, & Scripturæ, quæ sibi satis nota erant, hoc prænuntiabant, &c.* En formam hic habes, anima Christiana! quam imiteris, si pro benefactis similem recipis mercedem; commenda rem totam Divinæ Providentiæ, & ipse DEUS erit *merces tua*

S. Antonin.
4. part. tit.
15. cap. 41.
§. 1.

Genes. 15. 1. magna nimis.

5. Quid commemoro summam Nazarenorum ingratitudinem, qui mitissimum JESUM concivem suum, velut impium in patriam suam, extra civitatem suam in altissimum montis calmen duxerunt, ut ex eo in taxa præcipitatum colliderent, & toto corpore conquassarent. Magna sine dubio hæc erat Christo pœna ac injuria, sed quia nondum venerat hora passionis ejus, illeque ex decreto Patris Hierosolymæ crucifigi, non verò in Nazareth præcipitari debebat, ideò *transiens per medium illorum ibat.* Interim, anime mi! consideremus Sanctissimam Matrem JESU, tum temporis intervallo (prout nullatenus dubitandum) Nazarethi præsentem, & in ædibus suis comèrantem; heu quis quis dicet, quo mœrore ac dolore pia dolorosæ Matris viscera fuerint percussa, dum universam civitatem ob insontissimum Filium suum commotam vidit: *Et repleti sunt omnes in Synagoga ira hæc audientes, & surrexerunt, & ejecerunt illum extra civitatem.* O pientissima Domina! quid tu ad ista, cum concives tui ipso diabolo erant deteriores, hic enim Filio tuo in pinna templi constituto solummodò dixit: *Mittete deorsum,* illi verò vi sa-

Math. 4. 6.

tage-

tagebant eum deorsum in saxa præcipitare. O insensati cives! sistite furorem, veniet enim tempus, quo ipse spontè ad Calvarium montem tendet, pro vestra, omniumque salute Patri in ara crucis in victimam immolandus. Parcite saltem innocentissimæ Matri ejus, & quid illa in vos peccavit? Nullum læsit, nullum offendit, omnibus, quantum poterat, benefecit; ô mœstissima Virgo! per suum illum cordis tui dolorem, quo percepisti Filium tuum nunc esse de monte præcipitandum, rogo te, nè permittas me indignissimum servulum tuum in peccatorum & damnationis ferri præcipitium.

6. Sed hæc præludia sunt in comparatione sequentium. Agedum Sanctissima Mater! venio tibi durus nuntius. Lata est sententia; Filius tuus non amplius est Filius tuus, sed mortis; lapides effugit, præcipitium evitavit, nunc incidit in scyllam & charybdim, ex qua sine vitæ naufragio non poterit evadere. In quem finem, resuscitato à mortuis Lazaro, cogitur concilium, accusatur mitissimus JESUS, primò quòd mortui corpus effodisset, & hinc esse sacrilegium; secundo magicum hoc esse ac præstigiosum miraculum, proinde illum tanquam præstigiatorum è medio tollendum; alii evidentia & miraculi magnitudine convicti, cum veritatem negare non possent, in hoc politicum & Machiavellicum abièrunt consilium, præferendam esse religioni publicam regni salutem: *Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: Et venient Romani, & tollent locum nostrum & gentem:* Supra quod Divus Augustinus: *Non dicebant, inquit, credamus, plus enim periret homines cogitabant, quomodo nocerent, ut perderent, quam quomodo sibi consulerent, ne perirent.* Tum demum consultantibus cæteris, nec inventientibus, quid in re tanti momenti agendum, Caiphas tanquam Pontifex ultimù suggerit consilium, & definit: *Vos nescitis quidquam, nec cogitatis, quia expedit vobis, ut unus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Sic finita consultatione comuni statuerunt decreto & quasi Senatus consulto, Christum in cruce quam proximè necandum.

Joan. II. 48.

S. Aug. hic.

O pietissima Domina! quàm durus tibi venio nuntius; ah Filius tuus non amplius tuus, sed Filius nunc mortis est, ita conclusum, ita decretum, ut moriatur juitus pro injuitis, pastor pro ovibus, Dominus pro servis, Deus & Homo Christus in ligno pro homine indigno: O quàm fatale hoc dolentissimæ Matri erat nuntium: *Non mirerim, ait S. Bernhardus, fratres, quod MARIA Martyr in armis fuisse dicitur, miretur, qui non meminert se audisse Paulum inter maxima gentium crimina memorantem, quod sine affectu fuisse, longè id fuit à MARIA visceribus, longe sit a servulis ejus.*

S. Bernhard.
ferm. Sig.
Mag.

7. JESUS ergo jam non in palam ambulabat, quia omnia, quæ de se statuerant Judæi, tanquam Deus cognovit, sed ut homo per aliquot dies eorum interium se subduxit furori ut paulo post, hoc est, sequenti septimana, victima Paichalis occumberet. Hæc omnia præsentiebat pietissimum COR MA-

RIA. Exhorruit utique tota pretiosissima Virgo, cum nunc tempus cruentissimæ passionis, de qua omnes Prophetæ vaticinari sunt, adesse conspexit, proinde pallente vultu, & ruente ex oculis ingenti lacrymarum inbre ad dulcissimum Filium accessit, eique in Jerusalem ascendenti dixit, prout observat Nebridius: *Parata sum, mi JESU, tecum non modò in Judæam, verùm in acerbissimam mortem ac sepulturam ire: Fiat mihi sicut desiderat anima tua; quòd si bonum in oculis tuis est, sitim, quæ ita æstivas ad redimendum humanum genus, libenter explebo sanguine meo, &c.*

Nebrid. in
Fasè. Myrrh.
cap. 5.

Sabellicus
lib. 3.

Recordor hîc illius Solonis quondam Legislatoris Atheniensis, viri aliàs gravissimi, cui cum nuntius referret: *Filius tuus Filius mortis est.* ad eò ex hoc imperato nuntio mente consternatus est, ut projectus in terram ambabus manibus capillos capitis & barbæ sibi evelleret, vestes dilaceraret, & incondito ejulatu aërem repleret, ut in finem ac vehementem CORDIS sui dolorem demonstraret. Non sic pientissima Virgo, non sic, ubi de hoc iniquissimo consilio & impie latâ mortis in dulcissimum Unigenitum suum sententiâ intellexit; dolebat quidem, & super omnem modum dolebat: *Non credo,* ait Mellissus, *plene enarrari, vel mediari posse dolorem Virginis, nisi tantum fuisse credamus, quantum unquam dolere potuit de tali filio talis Mater;* sed tamen Caiphæ & iniquissimis Pharisæis non maledicebat, non fulmina aut tonitrua imprecabatur, non vindictam à cœlo in hostes expetebat, non capillos capitis sui sibi eruebat, aut incondito gestu, vel ejulatu aut clamore CORDIS sui afflictissimi indicabat mœrorem, sed totam rem & adversa omnia, quantumvis ardua, DEO T. O. M. penitissimè commendabat. O Christiani omnes! adeste & considerate visionem hanc magnam; ecce ardet rubus, Sacratissimum COR dolorosæ Matris) inenso amoris igne in DEUM & Filium, & rubus ille ab igne tribulationis & afflictionis non læditur, non comburitur, non consumitur. O Cor quovis adamante fortius, & nec sanguine Filii innocentissimi Agni emolliendum!

S. Bernhard.
de Lament.
V. M.



CONSIDERATIO XXIV.

Perpenditur amor & dolor SS. Cordis JESU & MA-
RIÆ, dum ante passionem unum alteri peramanter
valedicit.



Fecit Tobias vale Matri suæ.

Tob. 5. 22.

I. **B**i cor unum & anima una est, eò difficilior & animorum
& corporum separatio est. Plures de hac veritate iub-
ministrant figuras ipsæ sacræ Paginæ. Cùm nunc junior
Tobias, senioris Tobie & Annæ conjugum filius, ad
periculosam & remotam peregrinationem sese accinge-
ret, ut à Gabelo in Rages civitate Medorum decem argenti talenta reciperet,
priùs dilectissimis parentibus suis peramanter valedixit, cujus amantissimi
filii absentiam Mater Anna irremediabilibus deflevit lacrymis: *Cumque pro-* Tob. 5. 23.
fecti essent, caput Mater ejus stete, &c.

Genel. 22. 7.

Sic Isaac unigenitus Abrahami & Saræ filius, cum ad montem Moria (nunc Calvariæ) cum patre pergeret, ibidem super struem lignorum DEO, supremo vitæ necisque Domino, in gratissimum holocaustum immolandus, juxta mentem S. Augustini prius mœstissimæ Matri suæ triste & lacrymosum vale dixit: *Sar*, inquit, *unigenitum Isaac in montem Moria ad Sacrificium tendentem, dolens à se dimittit. Nam conscia fuit necis futuræ.*

S. Aug. de Temp. serm. 73. Tom. 10.

Ita David Jonathæ fidelissimo amico suo, quem Principem ut cor suum diligebat, cum nunc ob insanum improbi Saulis Regis furorem exulare cogeretur, supremum vale multis cum lacrymis & animi suspiriis reddidit:

1. Reg. 20. 41.

Et osculantes se alteruterum, fleverunt, David autem amplius,

Gen. 50. 1.

Pari ratione Jacob Patriarcha morti vicinus singulis filiis suis ultimum vale intinuavit, cuius optimi parentis abitum & obitum filii omnes, ac præsertim Joseph, Ægyptiorum Pro-Rex, amaris lacrymis deplanxerunt: *Quod cernens Joseph, ruit super faciem patris, flens, & deosculans eum, &c.*

Act. 20. 37.

Nec minori amore S. Paulus charissimis amicis suis, postquam eis Ecclesiæ curam impensissime commendasset, supremum vale annuntiavit: *Magnus autem fletus factus est omnium, & procumbentes super collum Pauli, osculabantur eum, dolentes maxime in verbo, quod dixerat, quoniam amplius faciem ejus non essent visuri, & deducebant eum ad navem.*

S. Bonav. c. 27. Medit. vite Chr.

2. Umbras recentius; ad JESUM transeo, mœstissimæ Matri suæ, quam ut cor & animam suam semper dilexerat, cum nunc ad mortem crucis anhelaret, supremum vale dicentem: de qua luctuosissima valedictione S. Bonaventura commemorat, quod Filius DEI seorsum cum Sacratissima Matre sua collocutus fuerit: *Seorsum colloquens cum ea, & copiam ei suæ præsentis præbens, quam in brevi subtrahiturus erat ab ea.* Heu! quis utriusque SS. CORDIS amorem & dolorem pro condigno poterit exprimere? Inspice Emblemata, ubi hedera viridis expallescens Ulmum amplectitur, & ab ejus charo amplexu ac casto amore nec quidem per morrem aut casum Ulmi separatur; cui hederæ vel viti rectè pro Lemmate inscribes: *Et arida tecum; vel potius illud Apostoli ad Romanos c. 8. v. 35.*

Nec mors separabit.

Talis, inquam, hedera & beatissima Virgo, verè Mater amoris & doloris extitit, quæ a dulcissimo Filio nec quidem per passionem & mortem ejus poterat avelli, quia anima ejus magis fuit, ubi amavit, quam ubi animavit, amavit autem unicè Sacratissimum COR JESU, velut amoris sui centrum dignissimum, ergo magis ibi COR MARIÆ fuit, quam in se ipsa; audi ipsam hanc pretiosissimam Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Propterea, inquit, audacter dico; quod dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum;* ò quam dura igitur videbatur separatio Sacratissimi CORDIS JESU

à pu-

Lib. 1. Re- vel. Mal- on. f. 28.

à purissimo CORDE MARIU! gloriabatur quidem Apostolus, quòd ab amore amantissimiCORDIS JESU per nullam creaturam aut vim potuerit divelli. *Quis ergo me separabit à Charitate Christi? Tribulatio? An angustia? An Rom. 8. 35. fames? An nuditas? An periculum? An persecutio? An gladius? &c.* Quàntò magis hoc dicere poterat pietissima Deipara: Quis me separabit à suavissimo ac Divinissimo CORDE JESU dilectissimi Filii mei?

Si Israel discessum filii sui Joseph, quem à fera pessima devoratum existimabat amarissimis lacrynis & assiduis suspiriis deploravit: *Scissisque vestibus, Genes. 37. 34. indutus est cilicio, lugens filium suum multo tempore.* Si Rachel adè deplanxit filios suos, ut præ mœroris magnitudine nullum amplius amitteret solamen: *Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt. Matth. 3. 18.* Si Vidua in Naim unicum filium suum adè luxit, ut præ dolore cordis in largissimas lacrymas profunderetur: *Quam cum Luc. 7. 13. vidisset Dominus, in serioria motus super eam dixit: Noli flere.* Si mulier illa Sunamitis, dum unicum filium suum amisit, ad pedes Elisæi procidens, præ doloris vehementia vix non animam egit: *Cùmque venisset ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus, & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo DEI: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est. 4. Reg. 4. 27.* Heu! quantus ac qualis debuit fuisse ille dolor & mœror afflictissimi Cordis MARIÆ, dum Filium suum unigenitum, super omnes mundi thesauros dilectum, ad victimam, ad laniam, ad crucem, ad mortem abeuntem vidit? *Virginis dolor, sunt verba S. Bernhardi, fuit major plus quam omnes creature portare possunt; quanto enim plus amabas Christum, tanto plus dolebat.* S. Bernhard. serm. de Lament. B. V.

3. Et quid putas, anime mi, Filium DEI pro supremo vale ad hanc suam afflictissimam Parentem dixisse? Non quidem hoc exprimunt Evangelistæ; credibile tamen est, sic mitissimum JESUM ad COR Matris esse locutum: Agedum dilectissima Mater, tempus me vocat, ut revertar ad eum, qui me Luc. 24. 26. misit, sed non per aliam viam, quam per viam regiam crucis; sic enim oportet Christum pati, flagellari, conspui, illud, ad mortem condemnari, ac tandem in crucem agi, & sic intrare in gloriam suam: ita in Concilio Divino ab æterno decretum sita præsignarunt figuræ; ita Prophetæ omnes prædixerunt: Necessè est impleri omnia, quæ scripta sunt in Lege Moyſis & Prophetis & Psalmis de me; & quia alio modo Justitiæ Divinæ, per inobedientiam Adæ, aliaque innumera mortalium peccata summæ læsæ, satisfieri non potest, nec mundus à perditione rediini, nec ruina Angelorum reparari, nisi per mortem & sanguinem crucis, idcirco *expedit, ut unus moriatur pro populo, Joan. 11. 50. & non tota gens pereat.* Pensa, ô sanctissima Mater, quòd ipsamet neci meæ subscripseris, dum in incarnatione mea ad Angelum effata es: FIAT; hoc etiam indicat Sacratissimum Nomen meum JESUS: *Ipse enim salvum faciet Matth. 1. 21. populum suum a peccatis eorum.* Hæc dicens, & COR ad COR loquens JESUS,

JESUS, abitu in Bethania in Jerusalem parare cœpit. Heu! heu! Agnus ad victimam; Vita ad mortem.

O anime mi! quid interim responsi expectas ab afflictissima Deiparente? *Siccine separari*, reponit mœstissima Virgo, *ah! siccine separari amara mors!* ô mœror, ô luctus, ô triste vale! ô JESU! ô Fili mi Benoni! *quis mihi tribuat, ut moriar pro te?* O felix Jacob, qui vestem dilecti filii tui Joseph in sanguine hædi solum intinctam, ac laceratam spectasti: *Tulerunt autem tui am ejus, & in sanguine hædi, quem occiderant, tinxerunt;* & ego, heu! Mater doloris & amoris humanitatem dilectissimi Filii mei (per dictam Josephi tunicam præfiguratam) cruentis flagellis laceratam, dirissimis spinis sauciatam, clavis ferreis in cruce perforatam, ac tandem post consummatam passionem ipsum Sacratissimum Cor ejus crudeli lancea transverberatum siccis spectare potero luminibus? ô dura separatio! ô mœsta divulsio! *Siccine separari amara mors?* Ah saltem permittite, optime JESU, amor & unicum Cor meum! si ita decretum est, & aliter fieri non potest, quam ut immenso Sanguinis tui pretio redimatur orbis, si non pro te, saltem tecum mori. Plures voces recluderant copiosissimæ lacrymæ ex oculis erumpentes, & immensi Virginei CORDIS dolores. O quoties nos per peccatum JESUM perdimus, summum illud & infinitum Bonum! & ridemus miserè ad nostrum ipsum interitum? A quam male timeo, ne multis accidat Christianis, quod ipsa Veritas Christus, nunc ex hoc mundo ad Patrem vadens, in incredulos quondam Judæos fulminavit: *Ego vado, & queretis me, & in peccato vestro moriemini.*

Joan. 8. 21.
Scapleton.
in vita
Thom. Mori
5. 19.

4. De Thoma Moro, fortissimo illo pro fide Orthodoxa & justitia athleta in Anglia refert Stapletonius, quod cum innocens, velut lætæ Majestatis reus ad mortem duceretur, filius unicus, Joannes Morus, ad illum accellerit, & in genua provolutus, patrique filiali amore valedicens, multis profusis lacrymis supremam ab eo benedictionem flagitaverit, quem mox subsequuta est Margaritha, dulcissima filia, quæ se ipsa fortior per medios satellites, populique turmam ad amantissimum Patrem penetrans, & super ejus colium ruens, arcto amplexu illud aliquamdiu tenuit, nihil aliud ingeminans, quam hoc unum: *Ah mi Pater!* fortis hic ictus fuit, qui tamen generosum Parentis animum, in voluntatem Divinam penitissimè resignatum, minimè labefactavit, quin fortiter pro fide & justitia truculento carnificis ferro colium præberet.

Anima, Christi Sanguine redempta! non Thomam Morum Angliæ Cancellarium, sed ipsum Angelorum Regem, Christum JESUM hic tibi exhibeo, quomodo amantissimæ Matris lætæ ante mortem crucis peramantissimè valedicat. O si vidisses hanc dulcissimam Matrem in ultimos amplexus & oscula ruentem Filii! ô grandis amor, ô charitas plane immensa, *quam nec aquæ multæ possunt extinguere, nec flumina obruere illam;* O si penitus potuisses

Cant. 8. 7.

tuiffes infpicere Sacratiffimum COR JESU ante mortem subire, & COR Virginis Matris præ amoris & doloris magnitudine contabescens: *Factum est Cor meum, tanquam cer. liquefens*: O flebilis dolor! quid, inquam, tunc COR tuum pensâffet? An: fortasse ipsis saxis ac petris duriffimis durius extitiffet, quæ in morte Christi sciffa sunt? O anime mi! quid agis? nondum doles de peccatis tuis? Vide, & considera, quomodo JESUS tuus modo supra omnem modum mirando diligit te, atque pro te ipsa vita rapiatur ad mortem; & tu, delicatule, & mollicelle! illum de novo tradas in mortem crucis? An ignoras, quid tibi Gentium Doct̃or in utramque inclamet aurem: *Rursum crucifigentes fibimet ipsis Filium DEI & ostentui habentes?* O anima peccatrix, quæ omnium istorum dolorum, quos inquam Sacratiffimum COR JESU perpessum est, causa moralis es, audi Melliffui consilium: *Si flere, inquit, non poteris ex amore & compassione Redemptoris, quomodo saltem propter multitudinem peccatorum tuorum non flebis?* O sancta Mater, istud agas, Crucifixi fige plagas, CORDI meo valide.

Pfal. 21. 15.

Hebr. 6. 6.

S. Bernhard.

in Tract.

de pass. D.

N. 1. Ch.

5. Venit hîc mihi in mentem, quod olim DEUS sanxit, Moyfi que præcepit, ut pro leproso mundando duæ columbæ, aut (prout nostra habet Vulgata) duo passeret offerentur, de quibus una avis retorto ad pectus collo occidebatur, & DEO in holocaustum pro peccato leprosi immolabatur; altera autem liberè permittebatur avolare, sic tamen, ut prius in sanguine occisæ victimæ septies intingeretur: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies.*

Levit. 14. 7.

En perelegantem typum in Christo JESU & MARIA adim; letum! ambæ castiffimæ columbæ pro peccatis totius mundi, ut à peccati lepra munda-retur, offeruntur & portantur nunc ad victimam; Filius, ut in sanguine suo, ac retorto ad pectus collo (quia *inclinato capite tradidit spiritum*) DEO Patri in acceptiffimum amoris holocaustum immolaretur, & Mater, ut septies immaculato illius sanguine, per septem videlicet Dominici cruoris effusione; asperia, liberè permitteretur aliò abire. O piensiffima Domina! Quis tibi tunc sensus? Quis animus? Quomodo contremuere omnia viscera tua? Verè tunc poteris dicere cum Regio Propheeta: *Et cor meum dereliquit me.* Certè hæc corporalis separatio a tuo dilectiffimo Nato nihil differebat à morte, quia COR tuum que dammodo erat conglutinatum Sacratiffimo CORDI JESU: *Non creto, ait Doct̃or Melliffuus, plene enarrari, vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantum fuisse credatur, quantum unquam dolere potuit de tali Filio talis Mater, &c.*

Joann. 19. 30

Pfal. 39. 13.

S. Bernhard.

serm. de La-

ment. E. V.

Audite casum & narratu & auditu dignum. Cùm regnante Michaele Palaciogo imperatore Constantinopolitanæ Turcæ in Gracia multas Provincias & Regiones ex negligentia & distidione Christianorum suo imperio subjecerent, accidit, ut in diruptione cujusdam civitat̃ duæ nobiles sorores adolescentule ab eis caperentur, quæ, cùm nunc ab invicem essent separan-

Engelgr.

Dom. infra

Oct. Nat.

Dom.

de, & diversis Dominis Paganis, tanquam mancipia & nobilis belli præda, donanda, tanto cordis dolore & amore sibi invicem valedixere, ut ambæ ad mutuam amplexum & supremum osculum unâ simul expirârint.

Nunc cogita, si tamen cogitare potes, qualis dolor & amor purissimum COR MARIÆ replevit. cùm filius nunc ad gravissimam & cruentam pergens laniam, extremum in cœli nâe Matri suæ valediceret, atque nunc ex præsentia & conspectu eius recta abiret in mortem. Hærent hic omnium linguæ, nec aliud effari possunt, nisi quod olim Melitensis Bernhardus: *Dicitur, qui potest, cogitet, qui potest, meduetur si potest, quæ doloris immenitas tunc Virginis animam cruciabat, nisi tantum fuisse credamus, quantum dolere de tali Filio potuit talis Mater.*

6. De S Romano gloriosissimo Martyre Antiocheni refert Vincentius Belluacensis, quod tempore Galerii Imperatoris, Atlepiadi tyranno, cùm Ecclesiam DEI per varias ac cruentas persecutiones radicitus niteretur extirpare, generose ac plâsquam virili animo resisterit ceterosque Christianos ad fortiter pro Christi fide pro grandem adhorvatus sit; in hoc fortissimo SS. Martyrum exercitu & Puerulus reperiebatur nomine Barula, vix à Matre ablactatus, quem S Romanus ad contundendam gentilium superstitionem coram tyranno & omni populi multitudine interrogabat: *Utrum melius esset unum Deum colere, an plures Deos?* Respondit unaciter Puerulus superiore lumine illustratus: *Christus est verus Deus, & Deorum genera multa neci pœri putant.* Hæsit ad hanc Pueruli vocem tyrannus aliquanti per rattonitus, & cùm ulterius ab eo sciscitaretur, quis huius vocis auctor esset? Respondit Barula: *Alibi Mater, & Mater Dei.* Tunc clamans Atlepiades tyrannus, Matrem adesse jubet, in cuius conspectu hunc tenellum filiolum cum rimis virgis crudeliter cædi, & exinde decollari imperat. Quid ad hanc feralem sententiam Mater & Filiolus? Uterque animo hilari, & in voluntatem Divinam plenissime resignato decantat: *Paratum cor meum DEUS: Paratum cor meum.* Proinde Mater nihil cunctata, nec fletibus inhorata, sed suspiciens in cœlum, dulcissimo Filio supremum osculum inprimit, & simul carnifici ad laniam in manus tradit: *Vale, inquit, dulcissime, & cum beatus Christus regnâ intraveris, memento Matris, &c.* Dixit, Puerulus caput ferro inflexit, & in cœlum abiit. O luctuosam valedictionem, ô mirandam fortitudinem & Filii & Matris!

Et quid dico? Acerbus sine dubio, & prorsus ineffabilis fuit ille dolor & amor in Divinissimo CORDE JESU & in purissimo Corde MARIÆ, cùm sibi invicem valedicerent, & nunc suavissimus JESUS ad vincula, ad flagra, ad crudelissimam mortem abiret: flevit quidem ex filiali amoris teneritudine tunc amantissimus JESUS, sed Mater amplius: *Et osculantes se alterutrum, fleverunt, David autem amplius.* Vicit tamen in utroque Corde amor

S. Bernh. de
Lam. Virg.

Vincent.
Belluacens.
in Spec.
Hætor. lib.
13 cap. 18.
& ali.

Psal. 56. 8.

1. Reg. 28. 41.

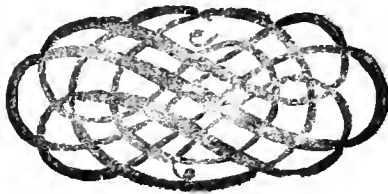
amor ille ardentissimus, quo generis humani in peccatis deperditi quærebant & affectabant salutem, atque ut in omnibus perfectissimo modo Patris æterni adimpleretur voluntas, hinc ambo dicebant, ambo ingeminabant: *Si non potest transire calix iste, fiat voluntas tua.* Audi in hanc rem Seraphicum Bonaventuram: *Et in hoc, inquit B. Virgo miro modo debet laudari, & amari, quod adeo comp. ssa est, ut si fieri potuisset, omnia tormenta, quæ Filius pertulit, ipsa libentius sustinueret: Et nihilominus placuit ei, quo! Unigenitus ejus pro salutis generis humani esseretur. Verè ergo fuit fortis & pia, dulcis puer & severa; idè nobis amanda & veneranda post Trinitatem, &c.* Huc usque Doctor ille Seraphicus. Et tu, prudens Lector! quid ad ista? Et nunquid tu amas & amabis impofterum hanc dolorosissimam Matrem post DEUM T. O. M. super omnia? Mater JESU & tua est, ergo digna est, ut ipsam honores, & diligas: *Sileat, inquit Mellifluus, misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocam te in suis necessitatibus sibi memnerit desuisse.*

S. Bonavent.
in 1. dist.
48. q. 2.

S. Bernhard.
serm. 4. de
Assumpt.

O pietissima Domina, quid restat, nisi ut magno animo ad thronum gratiæ tuæ accedamus, quia non perpercisti Filio tuo Unigenito, & pro nobis omnibus eum in mortem tradidisti, semper voluntati Patris conjunctissima. Cedat Abraham, ad imperium Numinis filium suum Isaac imolaturus: Ecce plus hinc quam Isaac, quem pro salute generis humani genuisti, lactasti, enutristi, educasti ac tandem in victimam placationis in ara crucis obtulisti. O dura separatio! ô triste vale, cum Dilectum tuum in manus inimicorum dimisisti, in quo salutis ac redemptionis nostræ cooperatrix sicut quondam Incarnationis Divinæ facta es: *Eja Mater, fons amoris & doloris, compa-tere & mihi misello, & in die mortis meæ, ô Domina, conforta animam meam, deduc me ad portam salutis, & spiritum meum redde factori suo, &c.*

S. Bonavent.
in Psalm.
Virg.



fanguineas stillârît lacrymas: O diuum torcular, exclamat Mallonius, *quod externa Filii membra, internum Matris Cor ita comprimit, ut inde sanguinem, hinc lacrymas, inde mortem, hinc mortis agones extorquet.* Finge pro Symbolo torcular, in quo Sacratissimum COR JESU & MARIÆ torquentur, cum epigrapha interipta:

Millon de
S. Sand. c. 7.
fol. 99.

Cogit in unum.

Ita est: Cogit in unum, COR enim JESU & MARIÆ COR unum fuit; audiamus verba de dolore Matris ad S. Birgittam; *Propterea, inquit, cum nasceretur ex me (Filius meus) sensi ego, quod quasi dimidium Cor meum nasceretur, & exires ex me; & cum ipse pareretur, sensi, quod quasi Cor meum utiebatur; licet enim illud, quod dimidium est extra, & dimidium intra, & si illud cogitur, quod est extra, aquè sentis dolorem, quod est intus.* Sic ego, cum flagellaretur, & pungeretur filius meus, quasi Cor meum flagellabatur, & pungebatur. Ego fui ei propinquior in passione, nec separabar ab eo. Ego stibam vicinior cruci ejus, & sicut hoc gravius pungit, quod vicinior est cordi, sic dolor ejus gravior præ ceteris erat mihi; cumque respexisset ad me de cruce, & ego ad eum, tunc de oculis meis quasi de venis lacrymæ exibant, & cum ipse me cerneret, in tantum amaricabatur de dolore meo, quod omnis dolor vulnerum suorum quasi sopitus erat præ dolore meo, quem in me videbat. Propterea audacter dico, quod dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum: Ideo, filia mea, cogita qualis eram in morte Filii mei, & non erit tibi grave relinquere mundum. Hucusque dolorosa Mater ad Divam Birgittam; ex quibus verbis satis luculenter apparet, sub eodem cruento passionis torculari & pientissimum COR Virginis cum CORDE Filii fuisse compressum.

Lib. 1. Re-
vel. S. Bir-
gitt.

Audiamus rursus verba Propheta in persona Christi loquentis: *Torcular calcavi solus, & de genibus non est vir mecum.* Supra quod pereleganter Richardus de S. Victore: *Verum, inquit, est, Domine, quod non est vir tecum, sed mulier una est tecum, quæ omnia vulnera, quæ tu suscepisti in corpore, suscepisti in Corde; & sicut lancea militis perforavit latus tuum, ita gladius doloris ejus animam perforavit, & eo maiori ac vehementiori cum dolore, quia dilectissimo Filio super omnia unice dilecto in passione fere ubique locorum, quoad fieri potuit, præfens adstitit; ita Didacus Stella: *Ostenitur, inquit, magnum fuisse ejus dolorem ex præsentia Christi patientis; objectum enim præfens fortius movere potentium, quam absens.**

lib. 63 3.
Rich. de S.
Vict. l. 1.
de Laad.
Virg. cap. 5.

Didac. Stella
in Lucam.

2. His præmissis, & consideratis considerandis, queritur, an dolorosissima Virgo & Mater etiam in monte Olivario cum Christo orante & agonizante præfens fuerit? Observa hic, prudens Lector, venit Christus in villam Gethsemani, ubi cruentum initium dedit passioni; Gethsemani autem, prout eleganter advertit Alphonsus Salmeron, secundum primam Syllabam

Math 26:36

Salmer.
Tom. 10. tr.
10. fol. 120.
M. tth. 26.
36.
Ila. 63. 2.

Geth significat in Hebraico *Torcular*, & Semen *oleum*, quia in illo loco ob olivarum copiam torcular erat collocatū non uvarum, sed olivarū, ad quod Christus discipulos suos sedere iussit: *Sedete hic*. Vidit ergo Isaias Propheta in spiritu hīc Christum præsentem, præ filiis quidem hominum formā speciosum, sed mox à sudore sanguineo vestimentis sordidis, ac recenti cruore aspersis amictum, proinde cum interrogavit: *Quare rubrum est indumentum tuum, sicut calcantium in torculari?* Et respondit: *Torcular calcavi solus, &c.* Hoc est: Non in cruce duntaxat, sed & in monte Olivario, ad quod primario hīc videtur allussisse Isaias, Christus enim in cruce omnibus erat privatus vestibus, hīc autem eum Vates Divinus sanguinolentis indutum vestibus conspicatus est: *Quare rubrum est indumentum tuum, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?* Queritur ergo hīc, an etiam in illo olivarum horto afflicta, Vera Mater præfens, vel saltem non longè ab eo distans fuerit?

Hierem.
Drexel. de
Christo
mor. p. 2.
cap. 12.

Respondet Hieremias Drexelius, Sacratissimam Deiparam eo temporū intervallo, quo Christus in horto ad Patrem oravit, sanguinemque sudavit, in suo cubiculo domi orasse, & Patri Filiū lacrymosum illud obsequium in cruce altero die consuandum obtulisse. Ita cōmuniter & alii sentiunt, afferentes Virginem tunc in spiritu omnia vidisse, quæ in monte Oliveti cum Filio accidere; si enim quondam DEUS Abrahamo amico & servo suo fi-

Genes. 18. 17.

deli secretum suum eclare non potuit: *Dixitque Dominus: Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum?* Quanto minùs hunc sanguineum agonem dulcissimæ Matri suæ poterat abscondere? *Enimvero satis credibile est*, inquit Josephus Mansi, *Deiparam eodem tempore certiorē factam fuisse de agonia & sudore sanguineo, qui in horto guttatim decurrit in terram.*

Mansi in
Bibl. Tom.
3. tract. 66.
disc. 2. ultin.
Mie. ho-
vireuf tom. 2.
disc. 333.

Juvat hīc quoque audire R. P. Justinum Miechoviensem: *Tamesi*, inquit, *illa, cum Filio compassionem suam auspicabatur, in horto non erat, semper i-stemen animo & cogitatione ei coharebat, extremasque illius Divini Cordis angustias oculis fidei contuebatur. Si Filius mortis metu consterneretur, illius ipsa morte perterrebat; Filio orante, illam quoque orationi insinisse, & unā cum Filio dixisse: Pater si possibile est, transeat iste calix à Filio meo; Filio voluntatem suam in voluntatem Patris resignante, & ipsa suam resignabat, dicens: Fiat voluntas tua. Illo in genua se sua abijciente, inò in terram procidente, prosternebat & se ipsa. Illo sanguineum sudorem emittente, lacrymas illa sanguineas emittebat. Illo in agone deficiente, & ipsa deficiebat. Cum ille ab Angelo confortabatur, confortabatur & ipsa; &c.*

S. Bonavent.
Stim. Div.
amor. p. 1.
cap. 3.

3. Alii Doctores existimant, & non improbabiler, eandem Sacratissimā Deiparam etiā in ipso monte Olivario huic primæ sanguinolentæ vindemix fuisse præsentē; ita S. Bonaventura hanc afflictissimam Virginem sub acerbissimæ passionis exordio cum Filio patiente versantem alloquitur: *Revertere Domine ad locum pristinum, ne cum percussione Pastoris te etiam amittamus*

mus, ut non unâ horâ utriusque privemur regimine. Cui adjungo recentiorum Leopoldum Mancinum e Societate JESU, qui hac quæstione benè ponderatâ, in hanc declinat sententiâ, B. Virginem in illo cruento Filii sui agone in horto non animo tantùm, sed & corpore fuisse præsentem; in confirmatione hujus oportet propria Auctoris verba in apicem proferre. *Evaserat, inquit, illa in montem Calvarie, cur non periret in montem Olivæ? Si abat juxta crucem, cur non etiam juxta hortum? Videbat Filium, & audiebat affigi cruci; cur eundem non vidisset & cap, ligari, ac duci? Accurrerit ergo Virgo Mater, quæ etiam nuncio stente, qui omnes hortenses cruciatus resulerat, sui sanguinis, adhuc de terra clamantis, in Filio patiente poterat voces audire. Ibi, ibi vidit tunc illa caelestem Adamum innocens Eva, è paradiso non delictorum, sed dolorum expulsam. Et quis, oro, dubitet, eam sanguinis de terra clamorem tunc feratam, ubique cruentas notas ore venerabundo fuisse descolatam, a doctoribus in illis Sacramentum Divinitatis, &c.*

Mancin de
Pall. D. N.
J.C. lib. 7.
distert. 1.
punct. 1.

Ex his circumstantiis maturiore intellectu consideratis, collige, pie Lector, pro te sensum moralem. Si JESUS & MARIA in tam acerbis doloribus & angustiis; cur tu vivere vis in deliciis & sæculi voluptatibus? Si illi affecti innumeris contumeliis, cur tu inhias honoribus, & mundi vanitatibus? Si ipsi eò intensius orant, quo maiores sunt animi luctantis angustia; cur tu tam tepidè, tam negligenter ad DEUM preces fundis? An ignoras, eum à DEO maledictum, qui opus DEI facit fraudulenter & negligenter? Si illi recunquæ asperrima Divinæ resignant voluntati: *Non mea voluntas, sed tua fiat;* quomodo tu in rebus adversis te geris? An omnia Divinæ committis ordinati. ni? Reflicte in te mentem. hic enim rei totius cardo volvitur, ut in omnibus studeas DEI voluntatem perficere. O Mater amoris & doloris! hanc, quæso, gratiam à Filio tuo nobis exora. Sed pergamus ulterius.

Jerem. 48. 16

4 Elephantibus olim, prout facer habet Machabæorum liber, ostenderunt sanguinem vive & mori, ad a. u. eos in prælum. Supra quod pereleganter Richardus de S. Laurentio: *Elephas, inquit, viso sanguine non timet mori, sed magis acutur in prælum: Sic B. Virgo viso sanguine Filii sui effuso in cruce, mori cum ipso non timuit, sed magis optavit, & si animam pro ipso non posuit exposuit tamen, & quod potuit, fecit.* Addit hic devotissimus Quaresmius? pretiosissimam Virginem etiam ex viso sanguine Filii in horto effuso, tanquam generosam elephantem animatam, eò fortius ad cruentum passionis prælum concurrisse, & ex virtute hujus Divini Sanguinis cum Filio patiente fortiter usque ad finem perseverasse, millies tunc animo ingeminantem? *Quis me separabit a Choro rate JESU?*

I. Mach. 6.
Richard. à
S. Laurent.
lib. 10. de
Laud. B.V.
Quaresm.
Tom. 5. c. 1.
sect. 12.

Considerabat nimirum hæc Sacratissima Virgo, dilectissimum Filium suum verum illum esse amoris Pelicanum, cujus sanguine & livore sanandus esset mundus: *Effusus est sanguis Meus i, air D. Augustinus, & factum est medicamentum phreneticis.* Neque ignorabat ipsum esse verum illum Cypri-

Psal. 101. 7.
D. Aug. In
Joan. tr. 13.
Cant. 1. 13.

tium,

- trum, olim inter ubera comorantem, sed nunc ut maturum sponte sua, & non impiorum manibus pressum, aut calcibus contritum, rubentem, unde
- Cant. 5. 13. *Leña: A se ipso liquorem.* Sciebat insuper, illum esse præsignatum per illam electam myrrhæ arborem, quæ sponte, & neque incisa per poros suos
- Eccles. 24. 17. primam ubertim distillaret myrrham. O pietissima Domina! cui te comparabo? Rosa tunc eras, rosida effusione lacrymarum dulcis quidem & amabilis, sed & languida & non sine spina. Oliva eras, non amplius speciosa in campis, sed amara nimis, quia amaritudine valde repluit te omnipotens.
- Eccles. 24. 19. Luna eras, non pulchra, sed pallida, vel ex vultu tuo & lachrymis prælagiens ingentem, ac nimis cruentam tempestatem: *Et tempestas in circuitu tuo valida.* Et tu interim, anima mea omni ex parte infirma, quid agis? Cur non ad hoc salutare properas lavacrum, ut à tuis faneris infirmitatibus? Noli, alii noli conqueri cum illo Paralytico: *Hominem non habeo, ut, cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam.* Ecce hic hominem habes Jesum, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam, hunc, ut te à peccatorum sordibus in hac saluberrima sanguinei sudoris sui piscina abluat, illam, ut pro te Jesum fideliter exoret, atque misericordiam impetret. Quid ergo prohibet baptizari in hoc Jordanis flumine? Et nunquid copiosa apud eum est redemptio?
- Castodor. in Rudim. 129. Audi Castodorum: *Preciosus, inquit, ille sanguis fuit tanta virtute divinus, ut velis quodcumque delictum salutare orbem terrarum à suis sordibus expurgaret.* Neque vindictam, sed misericordiam clamat ille sanguis, longe mitius, quam sanguis Abelis loquens: *Accessistis ad sanguinem, melius loquentem, quam Abel,* quia etiam pro transgressoribus fusus pro eorum salute oravit, ut eo notarentur, utque ultricem DEI manum effugerent. hinc dictum fuit: *Eni autem sanguis vocis in signum: Videbo sanguinem, & transibo vos: Nec erit in vobis plaga disperdens, quando percussero terram Aegypti.*
- Exod. 12. 13.

5. Cateram miror, quoties mecum vivaciori perpendo intellectu illa Christi in horto Gethsemano agonizantis verba, ad Patrem dicentis, & ingemnantis: *Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste.* Et cur, obsecro, dicis, o mi Domine: *Transeat?* Imò potius: *Veniat?* Et nunquid hunc passionis calicem, licet amarissimum, jam jam à primo conceptionis tue momento avidissime & ardenti desiderasti amore? *Tunc dixi: E. ce venio; in capite libri J. scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam?* Cur ergo nunc illum refermidas, atque recusas: *Transeat a me?* En mi Salvator, nemo ille Jerichuntinus expectat Samaritanum; ovis perdita suum Pastorem; prodigus Patrem; agrotus medicum; Patres in limbo Redemptorem, & totus mundus in maligno positus suum Salvatorem; & tu dicis: *Transeat a me calix iste?* Ad quid ergo venisti in mundum?
- Math. 26. 36. Psal. 39. 8. Luc. 10. 30. Luc. 15. 4. Luc. 15. 12. Mat. 64. 1.

Suspende judicium, prudens Lector! quare Christus dicit: *Transeat a me calix iste,* ideo factum est, ut naturam istam demonstraret humanam, secundum

dum quam pati necesse erat, humanæ enim naturæ proprium est timere mortem, & quidem mortem tam acerbam, ac longè crudelissimam, qualis erat crucis. Ita S. Bernhardinus: *Ut homo, inquit, dicebat nolle bibere, sed prout ratio superior obediebat veritati, prompto animo esuribat, propterea subdit: Non tamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Aliam rationem assignat Cornelius, quia videbat Christus multos suæ passioni futuros esse ingratos, mansuros in peccatis, atque sic æternum damnandos, & hic, inquit, erat illi dolor maximus, quem hic calicem vocavit: *Transeat à me calix iste.* Alii alias adstruunt rationes, inter quas ad nostrum propositum summoperè mihi placet illa, quam assignat Reverendissimus Episcopus Hebronensis Fridericus Bernerus, quòd afflictissimæ Matris compassio & condolentia Christum super omnia in illo Olivario horto afflixerit, amabat enim eam citra Deum supra omnes creaturas, quæ vel sunt in cælo, vel in terra, ideo ex ejus condolentia ineffabilem quoque concipiebat dolorem, hinc petiit à Patre: *Tanseat à me calix iste.* Quam opinionem pulcherrimè confirmat Doctor Seraphicus:

S. Bernhard.
Tom. 1. §. 55.
art. 1. cap. 2.

Frider. Bern.
in Paradis.
Malor. Pun.
Conc. 81.
S. Bonavent.
in vita, Chr.
cap. 75.

Rediens, inquit, Christus ad orationem secundo & tertio eundem sermonem oravit, & addidit: Pater si sic decrevisti, ut penitus crucis paribulum subeam, fiat voluntas tua. Sed recomendo tibi dilectissimam Matrem meam, &c. Serva eam amodo. O lætuosus calix! qui sanguinem ex omnibus Christi membris, & amarissimas lacrymas ex oculis dolorosæ Matris expressisti; & quemadmodum abundantes aquæ, quibus in rivo ad tempus interdictus erat exitus, oblato, ac recluso repagulo, sine mora ingenti impetu in subjacentem erumpunt planitiem, eamque copiosissimè irrigant; Sic Divinissimus Sanguis, qui interim ad mœstissimum COR JESU conducebat, ut illi, prout in gravi mœrore & agone fieri affolet, suppetias ferret, audita Patris voluntate, & Angeli confortatione abjecta, vehementissimo impetu ex patefactis omnibus poris erupit: *Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* O Domine JESU! O Mater amoris & doloris! etiam unicam stillam pro anima mea miserrimas; atque tunc præsertim, quando in supremo illo agone cum tota aternitate erit decertatura. *Veniat sanguis tuus super me.*

Luc. 22. 44.

Matth. 27. 25.

6. De Elia recensent Sacræ Litteræ, quòd furorem impiæ Jezabelis declinans ad desertum fugerit, ubi sedens subter unam Juniperum, & præ mœrore animi fere contabescens ab Angelo mirè confortatus est. *Er ecce Angelus Domini reversus cum & dixit illi: Surge & comede, gravis enim tibi restat via.*

3. Reg. 19. 4.

O pietissima Mater! ad quid ista enarro? Typus iste in tuo Filio expletus est, cum enim à facie impiæ Synagogæ, quæ per Jezabelem adumbrata fuit, ad divum Olivarum contenderet, ut ibidem pro more suo de nocte orationi instaret, priusquam morti traderetur, ab Angelo confortatus: *Apparuit autem illi Angelus de cælo, confortans eum.* Sed quid dixit ille Angelus? Credo, quod per priorem ad aures Eliæ intimatum fuit: *Surge, & comede grandis enim tibi restat via.*

Luc. 22. 43.

Mater Dolorosa.

Z

O mœ-

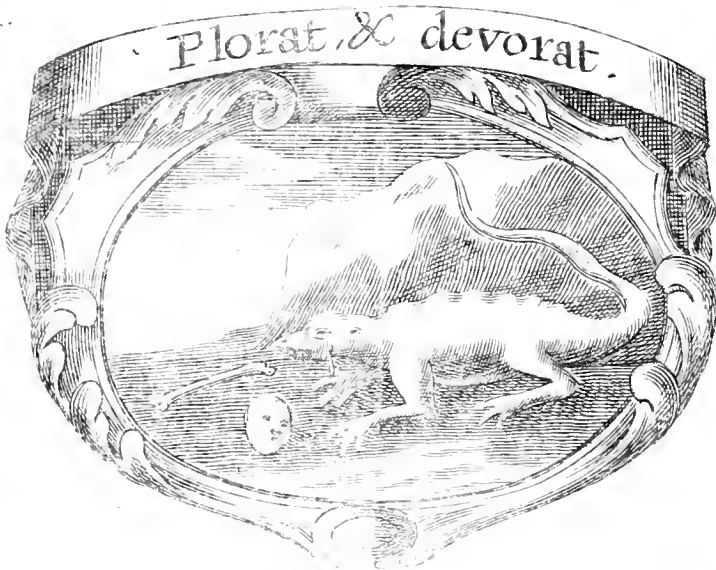
O inœstissima Domina! venio ad te dure nuntius: amantissimo Filio tuo & tibi adhuc grandis restat via: *Serge & c. c. c. c.* Enimverò comedit prior Filius tuus non panem subcineritium, sed Eucharisticum, ex quo confortatus hanc grandem luctam ingressus est. Comedisti & tu, ô Domina! (ita censent cum Metaphrasæ gravissimi Doctores Albertus M. Salazar, Suarez, Canisius, Christophorus de Castro, & alii, asserentes, hanc Sacratissimam Deiparam omnium primam in ultima cœna in conclavi separato, jubente Christo, per S. Petrum hoc Divinissimo Epulo esse refectam, & prout observat Paulus Barry, *adversus extremam h. errorem, in Servatoris sibi necè chari captivitate cruciatibus ac morte paulo post erisorum*) ô Domina! quia ergo hoc Eucharistico pane, cor hominis confirmante, confortata es, para te ad luctam heu nimis luctuosam & cruentam, *grandis enim tibi*, & Filio tuo adhuc *restat via*. A monte Oliveti ad torrentem Cedron, de quo Filius tuus in via bibit. A torrente ad Annæ palatium, ubi Dilectus gravissima alapa percutitur. A palatio Annæ ad Caipham, ubi à Petro negabitur. A Caipha ad Concilium Senedricum, in quo reus mortis declarabitur. A Concilio hoc iniquissimo ad Romanum Præsidentem, ubi à falsis testibus accusabitur. A Pilato ad Herodem, ubi dementis instar alba veste illudetur. Ab Herode rursus ad prætorium Pilati, ubi Barrabæ parricidæ postponetur, flagellabitur, spinis coronabitur, & ad mortem crucis condemnabitur. Tandem ab hoc prætorio ad montem Golgothæum, ubi Agnus ille Divinus & Paschalis non tantum pro peccatis suæ gentis, sed etiam pro universorum salute in ara crucis, te ô dolorosissima Mater! præfente & vidente, immolabitur. O Domina! *quàm grandis adhuc tibi restat via?* O pulcherrima mulierum! ô tristissima Noëmi! quàm lacrymabile nimis hoc erit in universo orbi spectaculum, DEUM videre & hominem ac Sacratissimam Matrem ejus in tanto supplicio! ô piensissima! in æternum sis benedicta, quæ, ut miseriam ac orbitatem nostram refarcies, te unico CORDIS tui privati solatio, Filiumque tradidisti in mortem, ut per eum vitam consequeremur æternam: *Benedicta tu Filia à Domino.*

Vide R. P.
Paulus Barry S. J. in
Anno Maria-
no apud me
fol. 69.




CONSIDERATIO XXVI.

B. Virgo intelligit Filium JESUM à Juda in mortem esse venditum , perfido osculo inimicis traditum.



JESUS autem dixit illi : Juda, osculo Filium hominis tradis ? *LUC. 22. 48.*

1.  Ualis est amicitia crocodili, talis est amicitia mundi. De crocodilo recensent, quod sit amphibius, rapax, durus, dolosus & occulus viatorum latro, qui in littore septemgemi Nili latitans in publicum nunquam prodire allet, nisi in exitium hominis, quem si devoravit, in largas protumpit lacrymas, quasi adhuc illius neci & calamitati intimo ex corde condoleret; proinde merito à DEO inter immunda animalia connumeratus est: *Hac quoque inter immunda reputantur: Crocodilus, &c. Cui Levit. xi. 29;*

Plorat, & devorat.

Entypum fallacis mundi & impij Judæ proditoris, qui vir duplex corde sub larva adulantis crocodili ad Christum JESUM, optimum Magistrum suum in horto accedens, cum fallaci osculo sub specie sumæ amicitia in manus tradidit peccatorum; *JESUS autem dixit illi: Judæ osculo Filium hominis tradis?* O plene omni dolo & omni fallaciâ fili diaboli, inimice omnis justitiæ, quid peccavit in te DEUS tuus? Et tu, Domine JESUS, quomodo, obsecro, hoc perfidissimum os & immanis hujus crocodili fallacias tanta cum mansuetudine potuisti sustinere? *Accedentem*, ait S. Anselmus, *ad osculum sanctissimi oris tui cruentam bestiam aversans non es, &c.* O amoris prodigium! amicum vocas, & in mortem traderis? *Amice ad quid venisti?* Quasi diceres: Novi truculentum impostorem, sub pelle ovina lupum tegentem: Talis erat Joab, Amasam belli ducem peramicè amplectentem, & salutantem: *Salve mi frater*, & interim crudelis pugio ejus transadegit viscera. Talis amicus erat Aod Regi Eglon: *Verbum secretum habeo ad te ô Rex...* Et tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus tam validè, ut capulus fequeretur ferrum in vulnere. Talis erat Brutus Julio Cæsari in conspiratione Romæ à Senatoribus contra eundem Cæsarem subornata: *Et tu fili mi Brute?* O Juda nunquid simili osculo Filium hominis tradis in mortem? Quid feci tibi, aut in quo molestus fui tibi? Responde mihi. Si vis necem meam, longè ardentius illam subire desidero, quàm tu conaris eam mihi tam subdole procurare? Revertere igitur, ô miser! revertere? en paratum cor meum ad ignoscendum, &c. Juvat hic audire Reverendissimum Fridericum Fornerum Episcopum Hebronensem & Suffraganeum Bambergensem, qui inter alias rationes, quas Sacratissimum COR JESU ad cor Judæ loquebatur, etiam hanc introducit: *Si te nec mei, nec tu te miseret, cur saltem afflictissima Matris meæ non misereris? Matris, inquam, meæ, quam morte meâ viduam supra modum omnem desolatam relinques? Ah recordare, quàm suaviter illa tibi serviverit, cum fatigatus ex itineribus unâ mecum domum illius ingredereris? Nonne ut famula & ancilla mei causâ tibi ministravit? Nonne ad vitæ sustentationem necessaria tibi unâ mecum sollicitè procuravit, & paravit? Nonne quacunque ob rei familiaris angustias tibi exhibere poterat, reculis promptissimè suppeditavit? Et tu ô Judæ osculo Filium hominis tradis? Amice ad quid venisti?*

2. Et quid interim pientissima Virgo, quæ domi in Bethania, vel non longè à monte Olivario distans, præ expectatione futurorum penè tabescebat? Ubi intellexit, dulcissimum Filium suum à pessimo Juda in mortem esse venditum, atque in manus peccatorum contraditum, obmutuit ad hoc ferale nuntium inestissima Mater, nec ultra in ea erat spiritus: ubi autem re sumptis non nihil viribus se collegit, in hæc vel similia verba & lamenta Sacratissimum Cor ejus, Nebridio attestante solutum est: *O Judæ nefandi sceleris auctor, quid fecit tibi filius meus, Magister tuus? Nonne ipse te elegit Aposto-*
lum

Luc. 22. 48.

Actor. 13. 10.

S. Anselm.
Dial. de pass.
cap. 7.

2. Reg. 20. 9.

Judic. 3. 19.

Sueton de
Jul. Cæs.Frider. For-
ner. in Pa-
radis. Ma-
lorum Pu-
nicorum
Conc. 83.Nebrid in
Fals. Myrrh.
cap. 4.

lum suum? Quomodo conversa es in amaritudinem, vitis ab ipso Dño electa & probata? Quomodo ad tantam ingratitude[m] devenire potuisti? *Haurius est gratia, quam reddis Benefactori tuo? Hæc fidelitas, quam debes Domino tuo? Hæc reverentia, quam exhibes Magistro tuo? Flicite dunique est amor tuus, quem præstas parenti tuo? Si tantum valuit apud te argenti amor, ut cum venderis Judais, cur non id indicasti mihi, circumfisses mendicans mare & aridam, & mendicatos non modò triginta argenteos, sed trecentos aureos in manu tua apponidisses, ut mihi meum Filium reliquisses! Ounce mi Nate, desiderate votorum meorum, quid jam agatur tecum? cur te dimisi unquam? &c.* O tristis nox, non computanda in cæteris noctibus anni, quia Filium unicum ac summè dilectum Matri omnium sanctissimæ & afflictissimæ rapuisti: heu quàm altos & acerbos gemitus Mater illa amoris & doloris illa nocte edidit: *O JESU! Fili mi JESU! quis mihi tribuat, ut ego patiar & moriar pro te!* O anima Christiana! hanc, quæso, noctem cogites, si ob graves curas, persecutiones, dolores, ægritudinem, labores, &c. subinde dormire non poteris: cogita, inquam, patientissimum JESUM & Sacratissimam Matrem ejus compatiens, atque ex animo compaterere illis: *Et nihil ad eò grave erit, ait S. Gregorius, quod non æquanimiter toleres; si Christi passionem ad memoriam revoces.* Aquas illas amarulentas de Mara, cum populus à servitute Ægyptiaca liberatus ad terram promissionis proficisceretur, lignum à Moyse immissum dulces & potabiles reddidit: *At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit illi lignum, quod cum* Exod 15 13.
misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt. Si tribulationes hujus temporis, injuriæ dolores, cruciatus & tormenta tibi nimis videntur amara, anima S. Antoniu. P. 4. Tom. 3. cap. 7.
 Christiana, mitte lignum crucis & gladium dolorosæ Matris in has aquas, & indulcorabuntur: *Ligno crucis misso, ait S. Antoninus, id est, meditatione habitâ de passione, efficiuntur dulces.*

3. David Rex in Israel, cum ob cruentam Absolonis persecutionem, relicta urbe ad montem Olivarium in fugam sese converteret, præ omnibus aliis Senatoribus, qui ad hunc rebellem filium suum defecerant, quam maxime de Achitophele doluit, & ingemuit, erat enim hic Achitophel intimus, familiarissimus & primarius Davidis Consiliarius, qui, quia rebellium antesignanus factus est, optima quæque poterat, hosti suggerere consilia, &c. Audiamus ipsum Vatem Regium psallentem: *Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem inique; & si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset; abscondidissem me forsitan ab eo: Tu verò homo unanimis, Dux meus, & pater meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos, &c.* Observa hîc, prudens Lector, quòd Rex absentem alloquitur Achitophel: *Tu verò homo unanimis, &c.* Per quem proditorem (Angelomo, Ruperto, Cornelio & aliis attestantibus) rectè Judas Domini proditor adumbratus fuit, quia uterque Dominum suum prodidit, & in fine laqueo se suspendit. Ad te me converto, ô Domina mundi.

Nunquid & tu cum Davide contra impiissimum proditorem Judam has movere poteris querelas: *Sinimus meus maledixisset mihi!* Si Phariseus infensus, si scriba inimicus, si homo gentilis, si barbarus, aut alius extraneus tam vilipretio vendidisset atque tradidisset dilectissimum Natum meum, DEUM & Hominem in mortem sustulissimumque; *Tu vero, (ô Juda) homo unanimitatis, qui frui mecum dulces capiebas cibos (maximè verò Eucharistiæ) amoris signo Filium meum tradis in mortem? Oblatione mellis aspidum propinas venenum? Et sub pallio charitatis veræ & non fictæ innocuum fundis sanguinem? Et nunquid in socium & Aristolorum Senatam te elegit Filius meus? Nunquid pedes fordidos etiam lacrymis fuisti tibi in cœna abluisti? Nunquid omnia peccata tua tibi misericorditer condonavit, & insuper potestatem dedit super omnia damonia, & ut languidos curares ab infirmitatibus? Et quod omne meritum excedit, te hæredem hæreditatis cœlestis adscribere voluit? Et quid, quæso, ultra tibi potuit facere, & non fecit? Ah *mi-ce ad quid venisti, ut Filium perdas & Matrem?* O scorpio, qui quidem blandè amplexaris, sed simul etiam toxicum evomis! ô vipera, quæ occultè mordens vulnere venenum instillas, & interficis! ô scarabæe, qui in horto Gethsemani ex odoriferis virtutum floribus Floridi Nazarei non dulce mel, sed amarissimum fel ad propriam & animæ & corporis perniciem fuxisti! Hæc vel similia ad tam triste nuntium dolentissima Virgo in conclavi Bethanico poterat secum ratiocinari, & digerere; interim, quia amor otiosus non est, vel si otiosus est amor non est, sine mora etiam de nocte intempesta itineri sese accingit, & Hierosolymam, ut dilectum sanguinum Sponsum suum inquireret, cum nonnullis amicorum contendit. Nebrius hic eam ita loquentem introducit: *Si tam propitius mihi DEUS erit, ut videam ipsam, nemo me abstrahet ab ipso: nullus Judeus tam robustus erit, nullus barbarus tam savus, nullus miles tam trivalentis, ut me ab ipso divellat. Isis ego brachiis amplectar ipsum; hoc inter grecinum locabo ipsum; Dilectus meus est, inter ubera mea commorabitur; & si non potest esse, ut Græcum vivam, hæc inter visera tumulo desinitum. Præsens ero, ubicunque fuerit. Quis scit? Fortasse lacrymis meis bæchantium rabiem temperabo, aut duritiem saviemium emolliam.* Audiamus pro dictorum confirmatione & Seraphicum Doctorem: *Heu Domina! quo vadis, inquit ipse, revertere, Domina, ad locum pristinum, ne cuius percussione pastoris te etiam amittamus, ut non unâ herâ utriusque privemur regimine, &c.**

4. Sine, Domina, ah sine, ut loquitur servulus tuus indignissimus ad te verbum: Joseph typus dulcissimi Filii tui à perfidis fratribus viginti argenteis Ismaelitis in servitutem venundatus est: *Extrahentes eum de cisterna vendiderunt eum Ismaelitis viginti argenteis.* JESUS autem Filius DEI & tuus, ô MARIA, triginta argenteis, & sic decem dignior, quam servus & servatus est: *Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradem?* O vilissimum pretium

Nebrius in-
Fasc. Myrrh.
cap. 4.

S Bonavent.
Stim. Div.
amor. p. 1.
c. 3.

Gen. 37. 28.

Matth. 26. 15.

in consideratione summi illius, infiniti & imēnsi Boni; quia nimirum unico ponai morſu diabolo in interitum venditi eramus, ideo ipſe DEUS Filius & tuus, ô Virgo, vendi voluit, ut lytrum ac pretium animarum noſtrarum exſolveret, quæ erat pretium ſine pretio. Et dic, obſecro, ô Domina mundi, quid vis mihi dare, & ego JESUM tibi de novo tradam: An igitur obce oranium Matrum afflictiſſima (meliore enim ſenſu & intentione, quam Judæ, ad te loquor, licet ſim ipſo Judæ deterior) ecce Denarius meus, ac DEUS meus, Filius tuus pretioſiſſimus quotidie ſit meus captivus in Sacra- tiſſimo Miſſæ Sacrificio & Cœnitione; tibi meus eſt JESUS. & ad me per- tinet terra, poſſamque cum illo agere, quidquid mihi lubet. qui mihi ſe in hoc Sacra- tiſſimo Sacramento donavit, *quis ergo, ô Domina! vis mihi da- re, & ego tibi eum tradam?* Non peto triginta argenteos, heu nimis vile & abjectum pretium, dum non plus quam 15. florenos Brabanticos, & in noſtra moneta Imperiali corrente vix 12. florenos faciebant: plus ego à te pro Filio tuo Diviniſſimo requiro; non melliones aureorum, non regna mundi. nec quidquid aliud in mundo pretioſum eſſe poteſt; ſed hoc rogo, ô Domina, ut mihi impetres peccatorum miſericordiam à dulciſſimo Filio meo rem veniam dilectorum, & gratiam Divinam atque eternam, eam- que ſinalem, quæ ſub nullius cadere poteſt meritum, & hoc ſufficit mihi: *Sic ego tibi eum tradam.*

5. Verumenimverò ad quid hætenus indignatus ſum Judæ? Et ad quid hunc ingratiſſimum & inſidum accuſavi nebulonem? O quod ſimiles Judæ fratres, vertipelles, ſimoniaci & pſeudopolitici etiamnum in hoc orbe Chriſtiano reperiuntur, & utinam non etiam inter N.N.? Judas viliffimo pretio DEUM cœli & terræ in mortem tradidit: *Quid, inquit, vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam? Et illi conſtituerunt ei triginta argenteos.* In quo mercatu obſervandum, quòd peſſimus ille homuncio omnino volun- tati Judæorum reliquerit, quidnam pretii pro Chriſto Virginis Filio vellent exſolvere, quaſi diceret: Ego libenter eum vobis tradam, date mihi, quid- quid vobis lubet, & ſi unum teruntium? O peſſimum mercatorum! eon- tra idem Judas unguentum, quo Magdalena venerando Chriſti pedes inungebat, trecentis denariis æſtimavit: *Paterat enim unguentum ſtud vultis dari plus, quam trecentis denariis, & dari pauperibus?* O inſaniam! trecenti iſti denarii in noſtra pecunia faciunt 75. florenos, & triginta argentei, prout dicitur eſt, 12. florenos. Ergone unguentum plus à te, quam ipſe DEUS & homo Chriſtus ductus eſt? O proditor abominande, mille in- fernis digniſſime! Core, Dathan & Abiron, ſeditionem contra Moysen mo- ventes, terra vivos abſorbuit: *Et aperiens os ſuum devoravit illos; & quo- modo infernus potuit ſe continere, quin te pariter vivum deglutiret? Eſau verè fatuus & ſtolidus primogenituram ſuam pro pulmento lentis vendidit:*

Matth. 26. 15.

Marc. 14. 5.

Num. 16. 32.
Gen. 25. 34.

Et sic accepto pane & lentis edulio comedit, & bibit, & abiit parvi pendens, quod primogenita vendidisset; verum tu, ô nefarie proditor! Primogenitum & Unigenitum æterni patris, & MARIÆ Virginis Matris, ad necem crucis vendidisti ô facinus indignissimum, crudele, in auditum! & pro tantillo pretio?

Dixi, ad quid indignor, & irascor Judæ traditori? O anima peccatrix, fta hic, & pensa, quia deprehensa es, non enim mihi poteris effugere; dic mihi, quo pretio optimum Redemptorem tuum, qui te innumeris cumulavit beneficiis, hætenus æstimasti? O miseriam omnium lacrymis non fat deplorandam, dum illum uno crucifero, unâ turpissimâ & foetidâ carnis voluptatulâ, uno impuro verbo aut cogitatu de novo audes prodere, & vitam tradere in mortem? *Obstupefite caeli super hoc, &c.*

Jerem. 2. 12.

Judæ, postquam Creatorem suum in mortem tradidit, recte & justissime Divina gratia subtracta est, unde quasi massa perditâ magis magisque ad æternam volutabatur perniciem; & sicut lapis, quando semel de excessu collis fastigio cadere incipit, non amplius quiescit, donec ad ima terræ devolvatur: ita hic impius Christi defertor & apostatarum antesignanus non amplius quievit, donec laqueo se ipsum suffocans ad Tartarum descendit. Hic attende, quisquis es, qui vel semel peccato mortali DEUM tuum offendisti, & cum Juda ob vilissimæ ac momentaneæ voluptatis amorem Summum Bonum prodidisti. Attende, inquam, & si semel per misericordiam DEI ab æterno exitio liberatus es, ne iterum committas, ex quo iacturam Divinæ gratiæ & æternam de novo incurras damnationem. Sæpe ergo, & dum modo licet, dic ex animo: O bone JESU! cur unquam te offendi? quare te omnium bonorum fontem unquam dereliqui? Ah fluite lacrymæ: *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte? Ah quis dabit?*

Jerem. 9. 1.

6. Revivamus afflictissimam Matrem nostram. De Heli supremo illo in Lege Sacerdote recensent Regum Annales, quod ad deplorabile illud nuntium: *Arca DEI capta est*, mox de sella retrorsum juxta ostium domus ceciderit, & fractis cervicibus expiravit. Per Arcam illam juxta Divum Gregorium & alios Humanitas Christi præsignata fuit; ah quis dicet, quo animi sensu pientissima Virgo fatale hoc nuntium audierit: *Arca DEI capta est?* *Venerunt*, ait S. Anselmus, *Discipuli currentes, & lacrymabiliter clamantes O charissima Dominus, dilectus Filius tuus, Magister noster captus est, & nescimus quò duatur, vel quid fiat.* O quàm crudelis, quàm truculentus erat hic gladius, qui Sacratissimum COR Virginis transfixit: *cum audisset*, subintrat hic S. Bonaventura, *quod Filius ejus captus esset à Judæis, januis clausis, sacrum pectus tundere, & lacrymas effundere non cessavit.* Si enim Mathathiæ cor & omnia viscera ejus commota sunt, ubi intellexit templum DEI à

L. Reg. 4. 18.

S. Anselm.
Dialoꝝ de
pass. Dom.S. Bonavent.
invita Chr.

Genti-

Genibus & Barbaris esse profanatum, & Legem violatam: *Et vidit Mathathias, & doluit, & contremuerunt venes ejus.* Heu quanto magis doluit tenerimum Cor Virginis, ubi nuntium recepit, Templum DEI vivum, hoc est, Divinissimum Filium tuum à Juda esse profanatum, & à Judæis captum, &c. Attende hic, quisquis es ô Christiane, & si vel guttulam adhuc in venis habes Christiani sanguinis, attende, inquam, & considera utriusque Sacratissimi CORDIS JESU & MARIÆ dolores planè immensos; ô te miserum, si non aliquo comiserationis & reciproci amoris sensu erga illos tangaris: *O anima mea*, inquit S. Laurentius Justinianus, *si qua pietatis in te remanet scintilla, compedes madescitio larymis, solve manus ligatas à tergo, vincula disjunge, præcide funes, & quanta vales virtute, in pristinam libertatem restitue Redemptorem.* Quod tunc fiet, quando aliquando cessabis peccare. Ah cur non hoc momento ex animo execeraris universa delicta tua, quæ Christo JESU & Sacratissimæ Matri ejus tantorum fuerunt causa dolorum? O dulcis JESU! qui etiam proditorem tuum amicum appellare, & velut amicum complecti dignatus es, ne, obsecro, avertas amabilissimam faciem tuam à me, quia servus tuus sum ego, & Filius Ancillæ tuæ.

1. Mach. 2. 24.

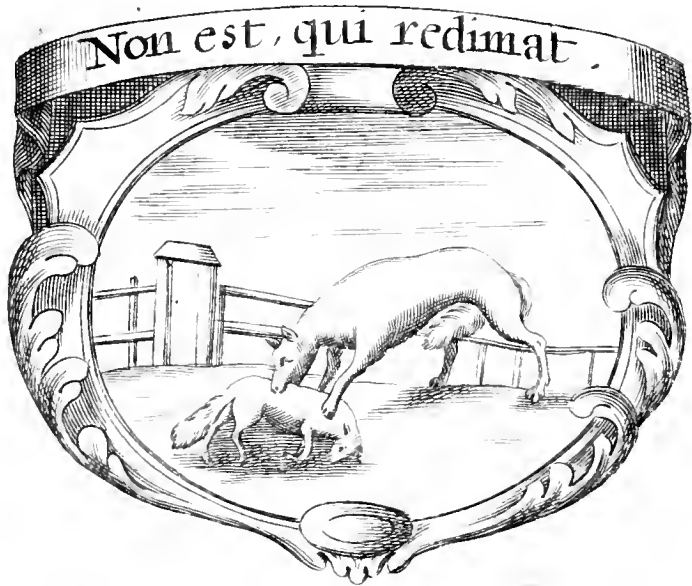
S. Laurent.
Justin. de
Triumph.
Christi ago-
ne. cap. 10.Sophron. in
Vitis PP. Sur.
9. April.S. Bernard.
serm. Nat.
B. V. M.

Recordor hic illius famosæ peccatricis Maria Aegyptiacæ, quæ ter ab adoratione Dominicæ Crucis divinitus repulsa, cum nunc pœnitens antea actæ vitæ ad dolorosam Matrem sese convertisset, ad gratiam quoque Filii admilla est, quam dolorosam Virginem impensissimè exinderogavit, quatenus sibi veram ac securam salutis viam dignaretur ostendere, à qua hanc vocem audivit: *Si Jordanem transferis, illic invenies bonam requiem*, quo transfretato in summa vitæ austeritate 47. annos sub præsidio dolorosæ Matris sanctissimè transegit, cujus sacrum Caput Augustæ Vindelicorum in templo Societatis JESU religiosè asservatur. Anima Christiana, si secutus es errantem, sequere & pœnitentem; si Filium times ut justissimum tuorum scelerum vindicem, curre ad Matrem dolorosam: *Exaudiet Matrem Filius*, inquit Mellifluus, *& exaudiet Filium Pater: Filiohi, hac peccatorum scala, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratio spei mea, &c.*



CONSIDERATIO XXVII.

B. Virgo quærit de nocte Filium suum captivum, &
nunc velut agnum mansuetum furori luporum tradicum.



Comprehenderunt JESUM & ligaverunt eum.
Joan. 18. 12.

Gen. 4. 4. I.



Sapius in Sacris Litteris piētissimus orbis Reparator
Christus per agnum præfiguratus fuit. Abel primo-
genita ovium, id est, agnos Domino DEO jam ab ori-
gine mundi obtulit, & ipsemet quasi agnus innocens
DEO victima factus est. Abraham pro Filio suo

Genes. 22. 12.

Isaac agnum masculum substituit, & DEO in gratissimum holocaustum

Exod. 12. 6.

imolavit. Moyses Paschalis agni imolandi & comedendi ritum præ-
scripsit,

scripsit, ejusque sanguine domum superliminaria illiniri voluit. Idem ex mandato Divino morem in Israël introduxit, ut quotidie ab Hebræis manè & vespere agnus immaculatus supremo rerum Numini immolaretur. Exod. 23. 38. Isa. 53. 7. Jerem. 11. 19. Isaias & Jeremias Christum in carne venturum agno mansuetum assimilârunt: *Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam, & non cognovi, quia cogitaverunt super me consilia, dicentes: Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur amplius.* Joannes Baptista eundem DEI Filium, & mundi Redemptorem agnum appellare consuevit: *Ecce, agnus DEI, ecce, qui tollit peccata mundi.* Hunc secutus est Joannes Evangelista, qui agnum Christum identidem in sua Apocalypsi nuncupavit. Joan. 1. 29. Petrus Redemptos nos esse asserit *preioso sanguine quasi agni immaculati Christi, & incontaminati, præcogniti quidem ante mundi constitutionem, manifestati autem novissimis temporibus.* 1. Petr. 1. 19. Hinc haud immeritò mos in Ecclesia inolevit, Christum in specie agni depingendi, ut in memoriam nobis ejus passio & actio, mansuetudo, patientia, innocentia, vita & mors reduceretur; quem Divinissimum Agnū a sanguinario lupo ad lanienam raptatum pro corpore Emblematis nostri adumbrari curavimus, cum epigraphe ex verbis Davidis mutuata:

Non est, qui redimat.

Ita est, ô chare Lector: *Non est, qui redimat.* De S. Francisco Seraphico legitur, quòd agnum à lanione ad macellum ductum & precibus & precibus redemerit, considerabat enim hic Vir sanctissimus in hoc agno Divini illius Agni innocentiam, qui orbem terrarum non ferro sed ligno, non feriendo sed patiendo, non maculando sed moriendo domuit; unde quoties hoc nomen *Agnus* audivit, vel legit, mox in teneros affectus & pias lachrymas solutus est. Psal. 7. 3. In vita S. Francisc. Seraph.

Cognosce ex hoc, anima Christiana, tenerrimum Matris dolorosæ affectum, dolorem & amorem, ubi intellexit ex sancto Joanne, Bethaniam capto JESU excurrente, dilectissimum Filium, ut nostra solveret vincula, ad instar latronis esse captum, vinculis ferreis & funibus ligatum, atque velut Agnum mansuetissimum à nocturnis & rabidis lupis ad lanienam, heu nimium cruentam raptatum: *Heu me,* exclamabat mœstissima Matrum (ita eam loquentem inducit Nebridius) *heu me, quam dies mali nuntii dies hac.* Nebrid. in Fasciculo Myrrh. c. 4. *O Fili mi, translata est gloria ab Israël, quia arca Domini, inò Dominus arcæ captus est: Vadam tamen, si forte videre potero desideratam ejus faciem, priusquam moriatur.* Dixit, surrexit, & eadem nocte festinavit in Jerusalem, heu quo animi cum dolore & mœrore, ah quis dicet? Quoties ingeminavit illud Sponsæ: *Surgam, & circuibit civitates per vicus & plateas, quæram, quem diligit anima mea.* Cant. 3. 2.

2. Et dic, obsecro, prudens Lector, si adhuc in vivis fuisset formosa illa Rachel, quando Joseph filius accrescens & unicè dilectus à perdidis fratribus, velut innocens ovicula à feris lupis cinctus, ligatus, Ismaelitis venditus, & in durissimam servitatem abductus est, quid, quæso, Rachel Mater ad luctuosum hoc sensisset, aut dixisset spectaculam? Et si insuper audisset feralem illum invidorum fratrum clamorem: *Venite, occidamus eum, & mittamus in cisternam veterem, dicemusque, fera pessima devoravit eum?* An non omnia viscera Rachelis fuissent comota, & cor ejus ingenti dolore, cruciatu & amaritudine repletum? Loquantur hîc Matres, quæ de materno in unicum filium amore melius, quàm alii possunt judicare. Umbras hætenus enarravi plus hîc quàm Rachel & Joseph; de Rachel dicitur: *Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel plerans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.* O dicite, montes & valles, vineæ & prata, agrî & campi, sylvæ & dumeta nunquid audistis de intempesta nocte gemitus inæstissimæ turturis ac Dominæ vestræ, plorantis Filium suum, nunc in manus peccatorum contraditum? O flebilem noctem, non computandam in noctibus anni, in qua plures ex oculis dolorosissimæ Matris fluxerunt lacrymæ, quàm momenta de tempore! ô nox crudelis! quomodo ausa es tantum comittere facinus?

Genes. 37.
20.

Matth. 2. 18.

Platina in
Vit. Pontif.
fol. 211.

De Urbano III. Pont. Max. referunt, quòd, ubi ex nuntio intellexit, Hierosolymam, civitatem illam sanctam, à Saladino esse captam, direptam, atque profanatam, præ dolore animi, quem ex tanta jactura & ex calamitate Christianorum acceperat, Ferrariæ in itinere expiravit. Quid de te dico, dolentissima Virgo, ubi intellexisti dulcissimum ac dilectum votorum tuorum à Judæis esse comprehensum. Jaqueis, catenisque latronis instar vincitum, & nunc ab omnibus Discipulis & amicis desertum ad iniquissimos Judices in urbem raptatum? Quos, obsecro, cruciatu, morros & amaritudines tunc maternum COR tuum perfenfit? O Cor omnium cordium fortissimum, exclamat hîc Justinus Miechovientis, *ô Cor adamantinum, quomodo disruptum non es? Matris hujus afflictæ dolor adeò magnus erat, ut eum mens humana comprehendere non valeat; talem namque mittebat filium, qualis nunquam exiit, nec quoad corpus, nec quoad animam; erat enim DEUS & homo. Unde sicut nunquam talis exiit Mater, nec talis Filius, ita nunquam talis visa est amaritudo.* O si tali ac tanto dolore doleret cor meum ob offensum DEUM, quemadmodum doluit afflictissimum COR Virginis in captivitate & in passione Filii! ô piensissima Domina! ô mare dolorum! rogo te per dolores & luctus tuos, per suspiria & lacrymas, exora mihi peccatorum miserrimo cor verè contritum & humiliatum, & ne sinas me æternum perire; ah Domina mea, num poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis meæ? Non poteris non poteris, nimis enim in clientes tuos misericors es. Verum progrediamur ulterius.

Justin. Miechov. disc. 333. de Roma Myst.

3. Proinde ab hac Matre dolorosa ad Filium, virum dolorum ac novissimum virorum, me converto. Dic, obsecro, ô mitissimè JESU! nunc captive, & inter manus peccatorum ad judicia & ad mortem crucis raptate, dic, inquam, ubi nunc sunt Discipuli & amici tui? Sola Mater tua, ubi percepit captum esse JESUM à Nazareth, nocte concubiâ te sequitur, cæteris omnibus in fugam dilapsis. Quid? Ergone nullus fervorum te Dominum universorum ad tribunal comitabitur, ut innocentiam tuam testetur, & defendat? Ubi nunc Thomas, qui prius dicebat: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo?* Ubi Petrus, qui audacter promisit: *Tecum paratus sum in carcerem & in mortem ire?* Ubi cæteri Discipuli, qui omnes sub eadem fide se obligabant: *Similiter & omnes Discipuli dixerunt,* &c. O pietissime JESU! videris mihi, ut quondam Rex Sedecias, qui in expugnatione Urbis Solymanæ, à Nabuchodonosore armatâ manu captus, ab omnibus militibus & subditis derelictus in durissimâ captivitate deductus est, paulò post ignominiosa morte extinguendus: *Omnes bellatores, qui erant cum eo, dispersi sunt. & reliquerunt eum.*

Joan. II. 16.
Luc. 22. 53.
4. Reg. 25. 5.

Ite nunc, mundani, & ulterius in amicis vestris confidite! en clarissimum in patientissimo JESU prototypum, qui meritò cum afflictissimo Jobo dicere poterat: *Noti mei quasi alieni recesserunt à me.* Vide, an vel unicus Discipulorum prius in domo Simonis, ubi laurè canabatur, ab epulis defuerit? Sic scilicet inter patinas & inter prospera amicus amatur, & quæritur, & in adversis deseritur: *Non novi hominem.* Nota hic tibi pro reflexione morali, prudens lector, qualis & tua tunc rerum facies in agone erit: *Et relicto eo omnes fugerunt.* Ita videlicet, quamdiu sanus es, quamdiu aliis prodesse potes, opibus & auctoritate polles, amicos habebis plurimos, qui latus tuum & mentem stipabunt: Verùm quando ultima illa appropinquabit scena, & pallida mors languentes claudet oculos, tunc enim vero te solo in agone relicto, à te fugient omnes, nec ullus etiam intimorum ac fidelissimorum amicorum ad iupremum illum ac justissimum Judicem te comitabitur. Heu quid tunc erit, quando circumdabunt te inimici tui vallo, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ? Hæc mature, cum adhuc tempus est, considera, & discè in rem tuam & salutem vigilare. O quam felix tunc eris, si tibi nunc dolorosissimam Matrem propitiâ feceris: *Velocior,* inquit Divus Anselmus, *est nonnunquam salus memorato nomine MARIÆ, quam invocato nomine Domini JESU unici Filii sui.* Et id quidem non ideo fit, quòd ipsa major & potentior sit; nec enim ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum. Quare ergo propitiore salus in recordatione eius, quàm Filii sui tempore percipitur? Dicam quid sentio: Filius ejus Dominus est, & Judex omnium, discernens merita singulorum, dum igitur ipse à quovis suo nomine invocatus non statim exaudit, profectò id iuste fuit: invocato autem nomine Matris, etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur.

Job. 19. 13.
Luc. 19. 45.S. Anselm.
lib. de Ec-
cl. Virg.
cap. 6.

4. De Davide recenset Regum Codex, quòd à facie Absolonis profugus cum amicis torrentem Cedron pertransierit, ut per montem Olivarium fugeret in desertum, ibique sese à furore rebellium subditorum absconderet :
 2. Reg. 15. 23. *Omnes srebant voce magnâ, & univcrsus populus transibat : Rex quoque transgredebatur torrentem Cedron,* Ecce insignem typum in Christo Davidis Filio suo tempore expletum, qui Judam & Judæos, perfidos rebelles, ad tempus fugiens cum Discipulis suis, velut intimis amicis, ante passionem suam eundem torrentem Cedron pertransivit : *Egressus est cum Discipulis suis trans torrentem Cedron.* Verùm ubi ab impiis ibidem captus & ligatus est, in eundem torrentem ignominiosè præcipitatus, & protractus fuit, ut adimpleretur illud Regi Vatis : *De torrente in via bibet,* &c. Considera hîc, anima Christiana, quomodo Rex Regum, mitissimus JESUS, nudo capite, revinctis post tergum manibus & catenâ collo impositâ, velut latronum coriphæus in urbem ad tribunalia rapiatur. Hic ipsius barbam, ille capitis crines vellit; hic fuste, alius venabulo, ille nodosâ & ferratâ clavâ eum pulsat, atque propellit. O quàm lugubre hoc erat spectaculum, videre Dominum universorum inter cruentas carnificum manus pecudis instar protractum; & quia huc illucque trahebatur, coactus est sapius in terram procidere, quem pedum tunctionibus, ut surgeret, barbarâ crudelitate compellebant. O mitis Agnelle! sicine captus es in peccatis nostris? Ut nos liberares à captivitate perpetua, ipse capi voluisti, quem nec cœli nec terra capiunt? Ut vincula delictorum nostrorum dissolveres, ipse vinculis oneratus, & funibus constrictus es? Sic videlicet luit Dominus, quod Adam servus nequam peccavit, dum manus ad exitiale pomum extendit? Samson à Dalila ligatus sine mora omnia vincula dirupit, & quare, ô dulcis JESU, non similiter fecisti? Ah scio, quid manus tuas tenuerit: Amor hæc fecit, amor ligavit, amor in mortem te tradidit amoris victimam. O infinita, ô imensa Bonitas! excedens omnem bonitatem, ut me liberares à damnationis vinculis, ipse ea subire & pati non recusasti; ah mi Domine! quousque te pro salute animæ meæ demisisti? Et quid ego pro te? Quando aliquando amabo te ex toto corde, ex tota mente, ex omnibus viribus, & ex omnium viscerum latitudine?

5. Et quid interim dolorosissima Mater! altum hîc est Evangelistarû silentium; sed quod illi præ amoris & affectûs teneritudine, mentisque compassione subticuere, pia sanctarum mentium meditatio revelavit; proinde rectè memoratus Justinus Miechoviensis: *Dum Filius, inquit, Cedron, pertransibat, anima ejus ingentem dolorum torrentem pertransit. Filio dolente, tristante, parente, marente, orante, ipsam quoque dolentem, tristantem, parentem, marentem, orantem fuisse, minime dubium est. Summa fuit inter Christum & MARIAM sympathia naturarum, complexionum, morum, pro-*

Justinus
Miecho-
vienf. loc.
cit.

ensionum, ac voluntatum conjunctio: consequenter eximium quadam gaudiorum ac dolorum communicatio, &c. O quoties hæc dolentissima Virgo in illo luctuoso itinere, dum urbem de nocte petebat in cælum ingemuit: Ah Fili mi JESU, quis det, ut moriar pro te? O mitis ovicula, quam in utero meo portavi, sinu fovi, lacte enutrivisti, sollicitè educavi, ergo sine Matre ibis ad vitam? Sine comite ad lanicam? Sine me ad occisionem? Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine & Fili mi, sive in morte, sive in vita, ibi erit & Mater tua; præsens ero, ubicunque fueris. Ah Pater æterne! itane placitum fuit ante te, ut proprio Filio non parceres, sed pro omnibus illum traderes? Ah ad quid parcis Matri ejus, cum sit COR unum & Matris & Filii? O dilecte votorum meorum, quò abiisti? ô lumen oculorum meorum, ô gaudium meum, ô corona mea, ô dulcedo mea, quò declinasti? ah fluite lacrymæ: *Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas; quia longè factus est à me Consolator.* JESU Fili mi, ubi te inveniam, quia renuit consolari anima mea, nisi in te DEUS meus, &c. Hæc & similia secum mente volvens & digerens venit in urbem, quam videre facillè poterat universam esse comotam. Juvat hîc audire piissimum Ludolphum de Saxoniam: *Cum enim per omnes plateas Jerusalem diceretur, quòd Dominus JESUS captus esset: Percipiens hos rumores terribiles dolorosa Mater ejus (quæ tamen, cum primò caperetur, hoc in spiritu cognoverat) ducta est ad eum in astimabili lamento, & venit ad videndum Filium suum dilectum, plorans incessanter per civitatem Jerusalem, & dicens: ubi es dulcissime Fili? ubi te inveniam?*

2. Reg. 15. 17.

Thren. 1. 16.

Ludolph. in Vita Christi. part. 2. cap. 61.

6. Interim sistitur mitissimus JESUS coram Anna, ad quem ideo prout observat Cornelius à Lapide) à Juda traditore primò ductus est, ut promissum venditionis Christi pretium ab eo reciperet, quia hætenus triginta illos argenteos nondum acceperat, hoc enim indicant illa verba: *At illi constituerunt ei triginta argenteos: & in alio loco: Promiserunt ei pecuniam se daturus, quos denarios in aula Annæ peracto tam nefario facinore recepit.* Verùm quid audio, ô bone JESU? *Unus assistens ministrorum dedit alapam JESU!* O cœli obtupestcite! Supra quod rectè S. Chrysoströmus: *Quid hoc impudentius, inquit, exhorrescat cælum, contremisecat terra de Christi patientia & servorum impudentia. Alapis DEUS percuti potuit? O Angeli, qui hæc intuemini, quomodo siletis? Quomodo manus continere potestis? Quomodo pro Domino vestro non respondetis? An hoc ita facitis, quòd attonitos vos teneat tanta insolentia & tanta mansuetudo, tanta perversitas, & tanta patientia?*

Matth. 26.

15.

Marc. 14.

11.

Joann. 18.

22.

S. Chrysostr.

Hom. 31. in Joann.

Cæterùm observat in hac alapa S. Vincentius Ferrerius, quòd Dominum cœlorum in terram prostraverit. armata enim manus erat, cujus stigmata adhuc hodie in velo S. Veronicæ, quod Romæ magnâ religione asservatur,

S. Vincent.

Ferr. apud Salm. Tom.

10. tit. 20.

tur,

tur, sunt conspicua; & verisimile est, quod ex tam immani alapa sanguis per os & nares profluxerit, licet id sacri Scriptores non exprimant; imò & dentes Christo Domino per hanc inimitissimam colaphizationem fuisse excusos, multi apud Mancinum tradunt, unde Jeremias in persona Christi ait: *Fregit inimicus ad numerum dentes meos, &c.*

Mancin. de
pass. D. fol.
506.

Threnor. 3.
16.

S. Jo. Chryf.
apud Man-
cin. de pass.
fol. 406.

O incestissima Matrum, O afflictissima Virginum! num etiam hanc cruentam audisti, vel spectasti alapam, Divinissimo Filio tuo à diaboli ministro impactam? Ita, subintrat hic S. Joannes Chrysostomus: *Porro eandem DEI Matrem in domo Annæ interfuisse iniquo judicio, & ejus cor crudeliter fuisse percussum ab alapa, quam unus assistens ministrorum ori Divino impegit, &c.* O peccator, dum graviter delinquis, quid aliud facis, quam ut Christo de novo similem alapam impingas? Ah siste aliquando. Parce & dolorosæ Matri ejus, in quo enim te offendit hæc benignissima Virgo? An quia Salvatorem mundi peperit, & unâ cum illo pro tua salute in victimam se obtulit?

Tauler. de
pass. D. cap.
18.

Audi Taulerum ita hanc desolatissimam Deiparam alloquentem: *Sicut, inquit, ad Filii DEI generationem te obtulisti, ita & ad mortem & passionem te resignasti, &c.* Proinde omni amore & veneratione dignissima est. O Mater dolorum, O tristissima Noëmi!

Ruth. 1. 20.

quàm benè de te dictum fuit: *Ne vocetis me Noëmi, id est, pulchram, sed vocate me Mara, id est, amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens: Impetra, obsecro, mihi clientum ac servorum tuorum infimo, & omnibus, qui dolorum afflictissima CORDIS tui meminerint, in supremo illo vitæ agone, ex quo pendet æternitas, cor verè contritum, ut amore DEI & tui liquefiat anima nostra, atque misericordias DEI & tuas in æternum possimus*

decantare, &c.



CONSIDERATIO XXVIII.

B. Virgo omnes cruciatus, & opprobria, quos de nocte perpeſſus eſt Filius; velut præſens animo iacuebat.



Opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.
Psal. 68. 10.

Singens fuit amor ille, quo Sponſa quondam in ſuum fe-
rebatur Dilectum, dum illum perditum inter varia pe-
ricula etiam de nocte intempeſta quærere non deſtitit:
Quæſivi, inquit ipſa, & non inveni illum: Vocavi, &
non reſpondit mihi: Invenerunt me caſtedes, qui circum-
ſunt civitatem; percufferunt me, & vulneraverunt me: Tulerunt pallium meum mi-
hi caſtodes murorum. En pulcherrimæ ſcæni ty pum in B. Virgine, Sponſa &
Matre Chriſti JESU agimꝰ letum, dum de nocte per vicos & plateas
Mater Doloroſa. B b civi-

Cant. 5.

ciuitatis Solymæ non celauit dilectum animæ suæ Sponsum & Filium in-
 quiere, & licet corporaliter percussa, aut vulnerata non sit ab urbis custo-
 ribus, cum Filio tamen vulnerato, contempto, & opprobriis repleto &
 ipsa in anima vulnerata contempta & opprobriis repleta fuit. Ita in hunc
 Scripturæ locum Guilielmus Abbas: *Eo iſſo*, inquit in persona dolorosa
 Matris, *quo ſamans Dilecti mei gladio lingue ſue tam crudeliter lacinauerunt,*
materiam in me effectum inflitibus dolorum uulneribus conſecutarunt. Præterea,
quod potuerit, expoſuerunt me ſtola gloria mea, pallio laudis, quo operabar, cum
diceretur: Beatus uenter, qui Magiſtrum bonum parauerit, & uera, que ſugere
dignatus eſt: Hæc gloria me nudantes, quantum potuerunt, induerunt me diſpote
confuſionis; inſamando me tanquam Matrem peſtilemiſſimi ſetuloſi: Sed euasi
horum omnium manus, nec Filius meus paſſus eſt amplius eſſe in me ſeruire. Ju-
 uat etiam hic audire S. Bernhardinum Senenſem: *B. Virgo*, ait, *concito*
greſſu, plorantibus cunctis, Hieroſolymam adit, Cam obuiant cupidibus, dicunt ei:
Quid ploras mulier? Quid queris? Reſpondet: Num, quem diligit anima mea, ui-
diſtiſ? At illi: Qualis eſt Dilectus tuus, o pulcherriſſima mulierum? Et illi: Di-
lectus meus candidus & rubicundus, electus ex millibus. Et illi: An forte Filius
tuus eſt ille, qui hæc nocte tanquam malefactor & læro ductus eſt ad domum Cai-
phæ Pontificis, ligatus & verberatus, & tam atroce laceratus? O fatale, O
crudele nuptium! O mi JESU! O MARIA! quis omnes hujus noctis
infelicis pœnas, cruciatus, dolores, & opprobria, quæ pro ſalute no-
ſtra patientiſſimo animo ſuſtinuiſtiſ, calamo poterit exprimere, lingua
effari, aut mente complecti?

Quis cladem illius noctis, quis funera ſando

Explicet, aut poſſit lacrymis aquare dolorem?

2. Videtur mihi hæc moeſtiſſima Virginum ut Tulpa ſos ad præſentis
 folis radios ſe quidem pandens, ſed ut i umbra vel nubes eodem ſolis radios
 interceperit, ſine mora contractis folis dolet, languſcit, & clauditur; unde
 Lemma: *Mæror pro ſolo relictus.* Vel ſi magis aridet:

Languſcit in umbra.

Heu quis dicet, quo mærore ſanctiſſimum Virginis pectus fuerit cu-
 mulatum, ubi myſticam Juſtitia Solem in mortis occaſum vergentem con-
 ſpicata, & contemplata eſt? Et nunquid jure merito illud Davidis uſurpa-
 re poterat: *Ec omni parte me anguſtæ premunt: Audi & B. Amedeum; In-*
effabili, inquit, dolore glorioſæ Virginis pectus uelatur, & aſſiſſimo pietatis ja-
culo conſoſum, extremis ſpirabat inter anguſtias; ibi mæror, ibi dolor, ibi agonia,
ibi æſtus animi, ibi incendia, ibi mors mortuorior, ubi vita non tollitur, & mor-
tis anguſtia toleratur.

Guilielmus
 Abbas in hunc
 loc. Cant.

S. Bernhar-
 din. Senenſ.
 Tom. I. Ser-
 mon. 55. art.
 2. cap. 2.

i. Paral. 21.
 II.
 B. Amed.
 Homil. 5.

Augebat autem huius Sacratissimæ **CORDIS MARIÆ** dolores insolita Hebræorum in Christo **JESU** torquendo & affligendo letitia: *Exultabant enim in rebus pessimis.* Hinc maior accrescebat Matris ab omnibus defectæ maestitia, dum præ omnibus aliis tam indignè patientis illi dignitatem, ejusque summam agnoverat innocentiam; *quod quam crudelè ferrum tunc perire vixit animam ejus!* Affligebat eam insuper materna illa cura, cui à Patre æterno Filius tantopere dilectus per vriginta annos & amplius in custodiam consignatus est, dum nunc illum captivum, & inter tot tormenta & opprobria constitutum vidit paulò post inter infames latrones in funesto ligno suspendendum. Accedit, quòd personæ nobili & honoratæ longè major accrescat injuria, si ab infami & infimâ plebe, imò hominum facie impetatur injuriis, saturetur opprobriis, & proculcetur pedibus; quis autem nobilior Christo & Sacratissima Matre ejus? *Consideras*, inquit S. Antoninus, *tantam confusionem publicandam per orbem, non poterat non summe dolere*, *Ma-* S. Antonin. p. 9. tit. 15.
ter enim erat, & quidem talis Filii. O anima Christiana, compatere S. 26.
ex animo huic dolentissimæ Matri tuæ, tibi que indignare, quia causa es omnium illorum cruciatuum, quos **JESUS & MARIA** pro tua salute perpessi sunt, dole, ignosce, & emenda.

3. Interim mitissimus **JESUS** sistitur captivus coram Caipha Sacerdotum Principe, apud quem synedrium, seu Concilium magnum Scribarum & Seniorum convenerat, examinatur ab illo publicè, & quia Filium **DEI** se profitebatur, reus mortis ab omnibus declaratus est: *Tunc exspuerunt in faciem ejus, & colophis eum ceciderunt.* Vide hic, & considera animæ dignitatem personæ, gravissimum contumeliæ genus: *Horreto*, inquit Euthymius, *calum & terra, unversaque creatura, in quam se faciem intulerunt injuriam?* Ah in quam faciem? *Consueverunt*, ait S. Ephrem, *perditissimi illi immaculatissimam faciem ejus, ad cujus aspectum omnes calorum Potestates, & gelorumque Ordines contremiscent.* Matth. 26. 67. Ethym. hic. S. Ephrem. Tom. 3. de Pall.

Ita quondam Samson, cum à Philistæis captivus in vinculis teneretur, ab infima hominum facie illulus, sputis foedatus, & tanquam jementum tractatus est: *Quem, cum apprehendissent Philistum, statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis, &c.* Ita Job ulceribus ac opprobriis saturatus, in sterquilinio sedens à Satana & pessima uxore foeditissimis sputis conspurcatus est: *Abominatur me, & longe fugiunt à me, & faciem meam conspuere non verentur.* Verùm plùs hic quàm Samson est: *Job: Pensa & repensa, anima Christiana, quidquid poteris pensare, & excogitare injuriarum, plùs tamen passus est Christus, quia pro omnibus passus est, & quidem illà nocte luctuosà tam turpia, tam obscena, tam nefanda, quæ ob turpitudinem Evangelistæ, teste S. Hieronymo, noluerunt, nec potuerunt* S. Hier. in 2. 26. Matth.
verbis exprimere.

Vir ille Israëlita, fratrem suam defuncti fratris sui viduam ad suscitanda sobolem d'ecere recusavit, sedulissim' illius mulierculæ sputis & perpetuè ignominia inter omnes tribus Israël notatus fuit: *Accedet mulier ad eum coram Senioribus, & tollet calcamentum de pede ejus, sputumque in faciem illius, & dicit: Si sis homini, qui non edijcit suam fratris sui. O pietissime JESU! agnosco ex hac umbra lucem & ex figurante figuratum; quia pessimam & ingratisimam Synagogum in Sponsam tibi eligere recusasti, atque in illius locum gentilitatem tibi desponsasti, ideo hæc pessima vidua (Synagoga) Divinam faciem tuam ter turpissimis sputis sordare non abhorruit: *Illudebant ei cadentes, & velabant eum, & percutiebant faciem ejus, &c.**

Siste gradum hic, quisquis es homo Christiane! en illa facies à foetentibus lurconibus conspuitur, inquam desiderant Angeli prospicere; illa facies, quam multi Reges & Prophete voluerunt videre, & non viderunt; illa facies, quæ omnes mcestos, imò & inimicos mirè consolabitur: *Filius meus, sunt verba Sacratissimæ Deiparæ ad B. Birgittam, tanta pulchritudine præditus erat, ut quicumque eum inspiceret, consolaretur in dolore cordis, quem habebat: Ideo & multi Judæi dicebant ad invicem: Eurusus ad Filium MARIÆ, ut consolari possimus, &c.* Hæc, inquam, Divinissima facies sordidissimis sputis & opprobriis repleta est; ô cœli obstupescite! ô peccator quid agis? An non pari sputorum foetore faciem Christi inhonoras, dum peccas? Quid enim aliud agit blasphemus, perjurus, terpilocus, impurus, detractor, susurro, adulator & vanus jactator sui, quam quod de novo excrementa oris & cordis sui in Christi faciem conjiciat? An anime mi, *compertero Christo, subintrat hic devotissimus Ludovicus Carthusianus, quia pro te omnia sustinat, jugiterque lacrymas fundens, speciosissimam faciem ejus, quam illi impudenter suis illiniunt sputis, tu reverenter tuis lava lacrymis.*

4. Quæreshic, pie Lector, an etiam dolorosa Mater in aula Caiaphæ tunc præsens fuerit? Audi Mancinum pro sententia affirmativa auctoritatem Seraphici Doctoris allegantem: *Addit, inquit, S. Bonaventura in suis meditationibus & vita Christi, fuisse Deiparam in aula quoque Pontificis simul cum Joanne, & execrandas Petri negationes, crudeles satellitum irrisiones, aliisque omnia inaudita, & iavisa antea immanitatis argumenta audivisse, & spectasse.* Alii existimant, Sacratissimam Deiparam, quia Spiritu Sancto plena fuit, & plus quam omnes Prophete ab eo illuminata, omnes has injurias, dolores & cruciatus, quos dilectissimus Filius hæc mcestissimâ nocte in aula Caiaphæ perpeffus est, velut præsens in animo & spiritu vidisse; ita Joannes Taulerus: *Cuius cor, inquit, cogitare possit, quantum perpeffa sit crucem & afflictionem nocte illa turpissimâ, quâ dilectus Filius ejus manibus est traditus hominum impiorum, & à propriis relictus Discipulis? Satis quidem credibile est, eum (quoniam plena erat Spiritu Sancto) vuisse in spiritu omnia*

Deut. 25 9.

Luc. 22. 63.

1. Petr. 1. 18.

Luc. 10. 24.
Revel. 5.
Birg. lib. 6.
cap. 1.Ludovic.
Carthuf. in
Hist. vitæ
Christi.Mancin. de
Pass. Dom.
fol 406.Taul. Exer.
cit. de vita
Chr. cap. 19.

dolorem & cruciatum, quem unius eius nocte illa horribili expertus est. Et quid dico? Si quondam DEUS fidei servo & amico suo Abrahamo secretum cordis sui celare non potuit: Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum? Gen. 18. 17
 Si Prophetae clarissime de Christi Passionis & injuriis, illi inflata nocte Redemptori nostro illatis, a Spiritu superiore illuminati scripserunt: *Corpus meum*, ait Isaias, *desi peruenientibus, & generi meo volentibus: Faciens operam non averti ab increpantibus: & conspuentibus in me, &c.* Isa. 50. 6
 Quid, queso, sentiendum & dicendum de Sacratissima & dolorosissima Virgine MARIA, quæ plus quam Prophetissa, imò & Mater Filii DEI fuit? Sicut etiam ait DEO, subintrat licite Taulerus, ut in generatione humani generis redemptio cooperaretur: Ita nihilo minus & in parte huic eam voluit cooperari; ut quemadmodum parens nobis fuit generans nobis Salvatorem, ita & liberatrix esset, portans intrinsicè passionis crucem cum Filio suo, & doloris levans glaciem percutum. Tauler. 4. Pass. Dom. cap. 12
 O dira nox, quam crudelis fuisti mitissimo JESU & Sacratissimæ Mariæ ejus? *Factus sum*, ait ipse apud Davidem, *sicut cylicorax in domo isto*; scut enim hæc avis, cum in lucem prodit, omnibus aliis volucris ludibrium & opprobrium esse solet, quam rostro vellicant, mordent, depilant, conspuunt, & dilacerant; ita Christus Virginis Filius nocte illa factus est *opprobrium abus tantibus, & despectus superbis*, ac *novissimus virorum*, qui in domo Caiaphæ in abjecto angulo & antro tenebroso, ad quod omnes domus sordes & foetores purgamentorum congregantur: perditissimis hominibus velut scopus omnium factus est ignominiarum. Psal. 107. 7.
 O nox, quam amara, quam longa fuisti dolorosissimæ Mariæ, cum tot vituperia, maledicentias ac blasphemias contra dulcissimum suum Natum jactata perceperit, ut *Judæi*, ait tu, ra memoratus Joannes Taulerus, *illius simulatores & hypocrita, audita blasphemias vestes suas considerunt, tanquam in doloris argumentum, quomodo scissum est præ dolore pinnissimum* Joan. Tauler. cap. 44
Cor tuum o MARIA, cum omnes illas execrabiles atque horrendas adversus Filium tuum blasphemias, injurias, atque contemptum jaculari, & conspiceres, & audires? Sic enim Dominus ait: Scindite corda vestra & non vestimenta vestra: Et quidem hac ipsa die sincerissimum Cor tuum non semel, sed plus centies scissum est. Joel. 2. 13

Cogitent hanc tristissimam noctem ægroti, contempti, deserti, vulnerati, incarcerati & aucti omnes; habent hic, quomodo ad patientiam sese disponant. Cogitent & delicatuli ac mollicelli, qui in stratis eburneis lasciviant, de quibus Hussæus Princeps: *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Job. 21. 32
 Cogitent & belluones ac lurcones omnes, qui ludendo, saltando, compotando, jocando & ne dicam, quid aliud agendo noctes consumunt integras, &c. O qualis tunc erit rerum facies, quando veniet nox illa suprema; in qua non amplius pro animæ solute licebit

Jean. 9. 4.
Matth. 22. 13.

operari: *Venit rex, quando nemo potest operari?* Ah quid erit, quando fatalis illa à districtissimo Judice feretur sententia: *Ligatis manibus & pedibus ejus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus & stridor dentium?* Ah quid erit?

Jerem. 23. 6.

5. Dum hæc agebantur, nocte jam adultâ concilium malignantium dissolvitur, & JESUS reus mortis judicatus teterrimo caceri mancipatur. Ita quondam Jeremias Prophetæ ob prædicatam veritatem squalidum ac limosum carcerem conjectus est: *Tulerunt ergo Jeremiam, & projecerunt eum in lacum Melechizæ filii Amelech, qui erat in vestibulo carceris, & submiserunt Jeremiam funibus in lacum, in quo non erat aqua, sed lutum: Descendit itaque Jeremias in cænum.* Ita Joseph à perfidis Fratribus, donec Ismaelitæ venundaretur, in carcerem, seu in cisternam veterem abstrusus fuit: *Nudaverunt eum tunica calari & polymita, miseruntque eum in cisternam veterem.* Ita Daniel in lacum leonum missus est: *Tunc præcepit Rex, & adduxerunt Danielem, & miserunt eum in lacum leonum.* O pietissime JESU, qui pertransisti benefaciendo, & sanando omnes oppressos à diabolo, cæcos illuminando, claudos erigendo, ægros sanando, mortuos resuscitando, &c. Et pro his,

Gen. 37. 23.
Dan. 6. 16.
Act. 10. 38.

aliisque benefactis innumeris quid mercedis & gratiarum recepisti? *Tediatus sum*, inquis ipse apud Psalterem Regium, id est, in carcerem teterrimum, squalidum, limosum ac subterraneum & non egrediebar, licet facillè tenentium & ligantium manus potuissem evadere: *Oculi mei languerunt præ inopia*, hoc est, attenuati, & defatigati sunt ob lacrymas & sanguinem decurrentem, quas stillas vehementia passionis, Judæ ac Petri lapsus, Judæorum ingratitude & omnium hominum scelera functissimâ illâ nocte mihi excutiebant: *Posuerunt me in lacu inferiori, in tenebris & in umbra mortis*, in quo

Psal. 87. 10.

retro ergastulo ad columnam lapideam vincitis post terga manibus, annulo ferreo ac catenâ onerosâ in collo adstrictus per reliquam noctis partem non habuit, unde lassum, colaphis contusum, & mille livoribus deformatum caput reclinaret: *Postquam Caphas, inquit Malloritus, in cathedra pestilentie sedens cum consilio malignantium impiam illum in Christi Caput sententiam protulisset, dicens: Reus est mortis, Christum impiis Ministris tradidit, caute, usque dum illucesceret, custodiendum, gravissimisque ignominii afficiendum, præcipiens eis, ut illum tuto custodirent, protinus turba satellitum Christum in teterrimum carcerem in ejusdem palatio existentem, cujus adhuc dicuntur extare vestigia, conjiciunt, ibi ad lapideam columnam vincitis post terga manibus ligant, pugnis, calcibus, colaphis, alapis, loris, flagellis contundunt, lacerant, suamque in eum rabiem effundunt, adeoque crudeliter tractant, ut proximum morti vix non vitâ privarent, &c.*

Psal. 87. 7.

O anime mihi canis tuus, quem amas, ita indignè ac crudeliter fuisset tractatus, colaphizatus, percussus, & in foeditissimum carcerem compactus,

Mallon. de
S. Sind. apud
me fol. 66.

ali-

aliquâ saltem commiseratione erga illum tangereris. Et ecce hæc ac tanta, imò & longè graviora pro te passus est Unigenitus DEI & MARIÆ Filius, Pater tuus amantissimus, benefactorum maximus, & quidem amore & causâ tui; & tu ingratis ne quidem aliqua commiseratione & compassionis affectu erga DEUM tuum tangeris? O si sensum haberes, cum S. Francisco foras prodires, & omnia gemitu ac suspiriis compleres, quòd Dominus ac DEUS tuus tanta ac tui indigna pro te passus sit, quæ primùm suprema illa iudicii dies proferret in apicem. O nox. ò nox, quàm amara est memoria tua animæ verè DEUM suum amanti? Et quid interim per illam luctuosissimam noctem dolentißima Mater? Juvat hic audire devotissimum Blossiam, ita hæc afflictissimam Deciparæ alloquentem: *O MARIA* Blossius Margarith. Spir p. 3. cap. 6.
miserrima Mater! quàm acerba, quàm tristis nox ista tibi fuit! ut gladius Simeo- nis scilicet in Corde tuo: quis cogitare queat, quàm ignita verba, quàm fervidas amoris scintillas totâ illâ nocte (velut e fornace) ardentissimum Cor tuum emiserit? Forfitan enim hoc, similiter modo dicebas: O JESU Fili mi, Fili mi dulcissime JESU! quis te mihi eripuit? Quis Matrem à tam chara separavit pignore? Ut quid non video te lumen desiderabile oculorum meorum? Quis det mihi JESU unicum Cordis mei solamen! Cur non tecum iui ad mortem? Cur non confestim te secuta sum abeuntem? O dulcis JESU! bone Fili, ubi nunc hodie pernoctas? In cuius es manibus? Quid modo pateris? ò si furentes Judei suam in me crudelitatem evomere vellent! multò mihi dulcius esset mori, quàm in tantis angustiis videre te, &c.

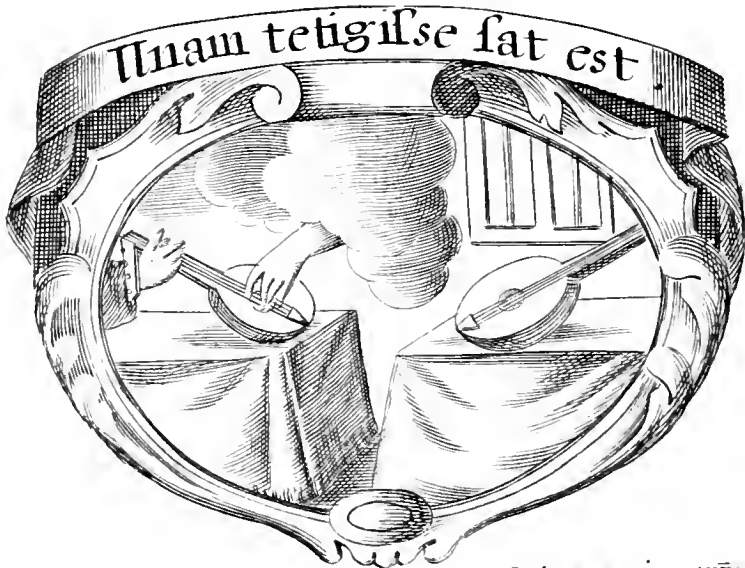
O anima Christiana, quid nunc restat? Audi consilium meum. Olim in extremo iudicii die ingratis peccatoribus objiciet DEUS & Homo Christus, nunc ut Judex universorum à Patre constitutus: *Infirmus eram & in car-* Matth. 25. 45.
cere, & non visitastis me; Visitemus ergo nunc sæpius hunc infirmum & in-
carceratum JESUM, ac Sacratissimam Matrem ejus, tota nocte la-
mentis & lacrymis vacantem; ut mereamur audire:

Venite Benedicti, &c.



CONSIDERATIO XXIX.

Dolorosa Mater coram intuetur miserabilem dulcissimi Filii sui flagellationem.



Pro peccatis suae Gentis, vidit JESUM in tormentis
& flagellis subditum. *Eccles. in Hym.*

i.



Psal. 56. 12.

Uid musica in luctu? An non inopportuna narratio?
Et tamen David, cum in iunio luctu & vitæ periculo versaretur, musicam adhibuit: *Exurge gloria mea. exurge Psalterium & cithara, cantabo, & Psalmum dicam.*
Ad quid, obsecro, cithara ad cruentum bellum? Erat tum temporis intervallo, quo hunc Psalmum composuit David in specu Enggadiano, urgebant eum foris pugna, intus timores, nam Saul hostis infensissimus cum iuo exercitu eandem obsederat speluncam, ut Davidem

regni sui æmulum armata manu comprehensum perderet, & nihilofecius David in tanto rerum discrimine citharam suam apprehendit, ludit, ac cantat: *Exurge gloria mea, exurge Psalterium & cithara, cantabo, & psalmum dicam?* O mi David! non est tempus modò citharizandi & psallendi, quinimò apprehende arma & scutum, & ad defensionem tuam respice: *Musica enim in luctu inopportuna narratio.*

Ecccl. 22. 6.

Observe hic, prudens Lector, rectè Davidem in hoc præsentissimo vitæ suæ periculo ad citharam suam confugisse, per illam enim, teste S. Augustino, Christus Dominus Filius David pro nobis patiens, flagellatus & crucifixus adumbratus est, proinde hæc mystica cithara, quam tunc in Spiritu Prophetico David præviderat, meritò illi etiam in rebus afflictissimis unico solamini fuit: *Caro humana patiens*, ait memoratus Antistes Hipponensis, *cithara est; sonet cithara, esuriat, sitiat, dormiat, teneatur, flagelletur, irrideatur; crucifigatur, sepeliatur, &c.* O luctuosa cithara! quam flebilem sonum dedisti, dum cruentis impiissimorum militum in manibus toties in passione, ac præsertim in flagellatione, inspectante afflictissima Matre, pulsata es; ô quam benè mœstissima Virgo tunc dicere poterat: *Verus est in luctum cithara mea; & organum meum in vocem stentium!* Audi naturæ Sympatheticæ prodigium;

S. August. in Psalm. 50.

Job. 38. 36.

2. Admodum R.P. Athanasius Kircherus. S. J. vir in omni scientiarum genere excultissimus, in arte magnetica, magnetismo & musica recen-ter, quòd, cum aliquando Moguntia in Collegio Societatis JESU versaretur, in aula. o. illius Collegii chelyn, majorem ad parietem appensam probaverit, atque invenerit ad contactum organi ita argutè resonante, atque consonante, ac si perita manu & plectro raderetur, causa erat, quia chordæ illius chelys æqualiter cum fistulis organi erant attemperatæ.

De duabus citharis, si fidibus æqualiter intentis instructæ sunt, & in aliquo cubiculo è diametro sibi opponantur, refert S. Gregorius Magnus, quòd, si una sola earum perita citharædî manu pulserit, altera quoque sicet non tacta eadem suavi harmonia eosdem sonos & cantus referre solet. Natura hoc est sympathicæ singulare prodigium, proinde mea quidem opinione haud incongruè ejusmodi duabus citharis pro epigrapha inscribes: *Resonat & altera.* Vel potius & rectius:

S. Gregor. M. in princip. lib. Moral.

Unam tetigisse sat est.

Ita est, ô mi Lector! CHRISTUS, inquit doctissimus Fineti, & MARIA erant duæ citharæ mysticæ, quarum unâ sonante, resonat altera, nullo etiam pulsante; JESU dolente, dolet & MARIA, JESU flagellato, flagellatur & Mater, JESU crucifixo, crucifigitur & Mater, hic in corpore, illa in mente: *Quæ lætones*, ait D. Hieronymus, *in corpore Filii, tot vulnera in Corde Matris; nullum ictum recipiebat corpus, cui non tristis echo responderet.*

Fineti solus in S. Hier. de Assumpt.

S. Hier. de Assumpt.

Mater Dolerosæ,

C c

in

S. Anselm. *in Cordis Matris, &c.* O dulcissimum COR Virginis! quomodo capax fuisti
 de Compall. unam in cruentissima flagellatione sufferre legionem plagarum? O *Domina,*
 B. V. subintrat hic S. Anselmus, *quos fontes lacrymarum tuarum erupisse de pudicissimis*
oculis tuis, cum attenderes unicum Filium tuum innocentem coram te ligari, flagellari,
& carnem de carne tua ab impiis ita crudeliter dissectari?

3. Erat autem flagellatio apud Romanos valde infamis, utpote vilissimi-
 mis mancipiis ac pessimis latronibus, tum ad extorquendam veritatem, tum
 etiam ad condigne eos puniendos à Senatu destinata; hinc scelus erat flagel-
 lare civem Romanum, quia omnes nobiles & ingenui reputabantur, proinde
 Auctor. 22. 25. D. Paulus Apostolus, natus Tarcentis sed civis Romanus, cum Hierosoly-
 mis in arce Antoniana, ubi praesidium Romanum erat, à Tribuno juberetur
 flagellari, & torqueri, ad columnam loris alligatus exclamavit: *Si hominem*
Romanum & incondemnatum licet vobis flagellare?

O bone JESU! quis unquam mortalium te nobilior fuit? Quare er-
 go tantum dedecus, ignominiam & poenam per publicam ac tam cruentam
 Judic. 15. 14. flagellationem subire dignatus es? Cur non adintra Samsonis funes & ca-
 tenas, quibus ad columnam alligatus es, dirupisti? Si quis miles in castris,
 quia forte transfuga extitit, aut aliud paravit delictum, virgicidio adjudica-
 tur, ut unâ, vel alterâ vice ferulas cohortis sustinere cogatur, ô quanto metu
 percellitur miser! quantum vociferatur, quantum ejulat, dum à tot virgis &
 plagis illi terguin rubet! nullus hic videtur comilito, qui illius loco ad hoc
 se offerret supplicium perferendum. Umbras enarro, anima Christiana,
 plus pro te mitissimus Servator tuus in hac dirissima flagellatione sustinuit,
 ictus numero sexies mille, sexcentos sexaginta sex, ô numerum horrendum!
 nunquam hæctenus auditum! in quo cruciatus haud dubie spirasset JESUS,
 nisi divinitus ad crucem usque fuisset servatus: *Sacro sanctum & virgineum Cor-*
 S. Laurent. Jus. de agone Chr. *pus,* ait S. Laurentius Justinianus, *ita crudeliter in hac flagellorum tortura laniatum,*
 cap. 14. *ut ossa etiam in variis membris nudata carne & pelle apparuerint.* O lanienam!
 vel in vilissima bestia, nedum in DEI & MARIE Filio miserandam!

Vide hæc, & considera, anime mi, cum dolorosissima Matre: quam do-
 lorosis virgarum, flagellorum, scuticarum, & catenarum plectris hæc mysti-
 ca cithara (innocentissima caro Christi) fuerit pulsata, & si quondam ab
 Virg. 2. armorum sonitu, recte Virgilio, *ingeniure cava, sonitumque dedec caverna,* mul-
 Aeneid. tō magis tristis echo resonabat in tenerrimo CORDE Virginis; ô quam
 inenarrabili mentis cruciatus, & lacrymantibus oculis aspexit, & contem-
 plata est dulcissimum & unigenitum suum Natum, CORDIS sui unicum so-
 lamen, ad columnam marmoream ignominiosissimè, sicut natus erat, nuda-
 tum, loris alligatum, petulantissima militum cohorte cinctum, & nunc qui-
 dem speciosum forma præ filiis hominum, sed mox velut agnum mitissi-
 mum

mum ab ululantibus lupis discernendum. Interim vidit accedere quatuor apparitores robustissimos, qui manu validissima, flagellis uncis ferreis horridis tenerrimum Corpus JESU discruciabant, & his lassatis, mox novi, novique succedebant, mutatis torturæ instrumentis. Eheu quantum contremuere nunc pia viscera Matris! nihil in hoc foro audiebatur nisi virgarum sonitus, flagellorum ictus, catenarum strepitus, blasphemiarum circumstantium, risus omnium. Interim madebat rotum pavementum purpureo & Divinissimo Sanguine JESU, quem, canes illi pedibus proculcabant. Ah quantus erat dolor afflictissimo JESU intueri coram dolentissimam Matrem suam; & licet Corpus illius ex hac carnificina ineffabiles senserit cruciatus, in animo tamen longè vehementius discruciabatur ex præsentia Matris, quam Pater voluit esse præsentem, ut Martyrum palmas omni jure mereretur, & ut repararet, quod Eva quondam destruxit: oportet hic audire ipsa verba dolorosissimæ Matris: *Resumpto spiritu*, ait ad Birgittam, *vidi Corpus ejus verberatum & flagellatum usque ad costas, ita ut costæ ejus viderentur: Et quod amarior eras, cum retraherentur flagella, carnes ipsis flagellis sulcabantur. Cumque Filius meus totus sanguinolentus, totus sic laceratus stabat, ut in eo non inveniretur sanitas, nec quid flagellaretur: Tunc unus concitato in se spiritu quaesivit: Numquid interficietis eum sic injudicatum? Et statim secuit vincula ejus. Ecce Filius meus induit se vestibus suis; tunc locum, ubi stabant pedes Filii mei, totum repletum vidi sanguine, & ex vestigiis Filii mei cognoscebam incessum ejus: quò enim procedebat, apparebat terra infusa sanguine, nec ipsi patiebantur, ut se indueret; sed compulerunt, & traxerunt eum, ut acceleraret, cum autem duceretur, quasi latro, ipse Filius meus exterfis sanguinem ab oculis suis, &c.* O lugubre spectaculum! & tu, homo Christiane, ad tam luctuosam tragediam quid agis? En totus JESUS tuus tui causa unum corpore toto vulneris fuit; & tu, inquam, quid agis? Non ingenuis? Non erubescis? Non doles? Innocentissima Christi caro tam dire affligitur, & tu tuam tam molliter tractas, toties gehennæ, & æternæ damnationis ream? Et quid tandem erit de te? Dic tibi ipsi sententiam, an sis membrum capiti conforme? Verùm progrediamur ulterius.

Revel. lib. 1.
cap. 10.

4. De Jacob Patriarcha recensent Sacræ Paginæ, quòd nunc in Ægypto moriturus de Messia in carne venturo, qui erit expectatio gentium, hoc illustre vaticinium tulerit: *Lavabit in vino stolam suam, & in sanguine uvæ pallium suum.* Et quid hoc? Audi antiquissimum Tertullianum: *Lavit, inquit, Christus stolam carnis & pallium corporis, quò Divinitas tegebatur, in rubro sanguinis sui vino tum maxime, quando innumeris flagellorum ictibus toto corpore crucentabatur.* O balneum saluberrimum, longè illo excellentius, quod quondam Constantino Magno, fœda corporis lepra infecto, ex innocuo infantium sanguine ex consilio Medicorum erat parandum. Veni igitur, anime mi! immergamus nos in hanc piscinam probaticam: *Et qui prior descendisset*

Gen. 49. 11.
Tertullian.
lib. 4. contra Marcionem.

Joan. 5. 4.

in piscina post morionem aquæ, sanus fiebat à quacurque derinebatur infirmitate. Imitemur Naamum leprosum, & in his thermal. salatiferis recipiemus animæ nostræ salutem: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem viri DEI, & restituta est caro ejus, si ut caro parvuli. & mandatus est.*

1. Reg. 14.

5. Sed quæres ulterius, quare nullissimi Salvatoris nostri flagellatio ita prætermodum cruenta ac crudelis fuerit? Si Judicem Romanum iterroges, dicet, quia sine hac sanguinis pensione tumultuantibus Judæis non poterat satisfieri, ut ergo illorum animos ad commiserationem flecteret, jussit cum tam horrendè cædi. O crudelis, ô iniqua misericordia! Si JESUM interro- gabis: *Quare rubrum est indumentum tuum sicut calcantium in torculari?* Reson- debit: *Amor hæc fecit; ita S. Laurentius Justinianus: O charitas, inquit, quàm magnum est vinculum tuum, quo DEUS ligari potuit? Nullum vinculum Fili- um DEI ad columnam tenere potuisset, si charitatis vinculum defuisset.* Si Patrem æternum interroges, quare in dulcissimo Filio suo tam acerbam permise- rit flagellationem? Reponet: *Multa flagella peccatoris, ideo & multa inflicta sunt flagella Salvatori: Propter scelus populi mei percussieum.* Si Matrem do- loris & amoris? Dicet, ut te peccatorem ab æternis redimeret flagellis, & ne servus inobediens vapularet multis, ideo Filius meus Patri in omnibus obse- quentissimus verberatus est multis plagis ac vulneribus; si Angelos? respon- debunt: *Quia benignissimus JESUS te, ô mi peccator! nocentissimam Di- vina Justitiæ victimam & virum morte dignum dimisit, æquum erat satisfacere vadem.* O charitas infinita! peccat iniquus, & punitur justus: *Cujus oro, subintrat hic S. Laurentius Justinianus, tam ferreum pectus tanta non emol- lret benignitas Redemptoris? Ligatur, cæditur, totoque flagris corpore dissipatur. Nunc scapulas, nunc ventrem, nunc brachia, nunc crura cingunt, vulnera vulneri- bus, plagas plagis recentibus addant. Hinc livor tumens, inde sanguis erumpens, va- riatum cute detracta corpus adeo, ut membrorum compages visibiles fierent, &c.* O JE- SU flagellare! quid tibi debemus? Et quid tibi, ô Mater dolorosissima! quid? Et dic, quæso, fodes! si canem tuum domesticum cerneres tot plagis fandum & excoriatum, & si denuo ille de novo crudeliter iustibus etiam sine causa pulsaretur, nonne saltem aliqua, commiseratione in illum tangereris? Et Agnus ille Divinus atque immaculatus ad ossa usque pro tua salute excar- nificatus te ad compassionem & seriam peccatorum detestationem non moveat? *Illi, si cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent; tu autem cognoscis eum, inquem peccas, & tamen peccas? Væ tibi, si neque per sanguinem JESU flagellati, neque per lacrymas dolorosissimæ Matris ad compassionem & vitæ emendationem commovearis,*

Ifa. 63.
S. Laurent.
Just. lib. de
igno vitæ.

Psal. 31.
Ifa. 53. 8.

3. Reg. 20.

S. Laurent.
Just. de Tri-
umph. ago-
ne Christi.
cap. 14.

1. Cor. 2.

Vanh. in
Quadr.
Psal. 4. 1.

6. Recordor hic Clothildis Reginæ, de qua referunt, quòd, cum Regi Analerico, homini gentili, barbaro, & inculto, matrimonio fuisset tradita, & ab eo multis injuriis, verbis asperis, imò & verberibus ad sanguinem usque affli-

affligeretur, linteum pretiosum proprio creore suo intinctum per nuntium loco litterarum ad fratrem suum germanum Gildebertum Franconiae Regem submiserit, ut vel ex hoc miserabilem fororis statum ac conditionem agnosceret, & in tempore opportuno suppetias ferret. Intellexit fororis mentem frater Gildebertus, & coaecto exercitu Amalericum ad saniora consulit.

Lector Christiane, linteum sanguineis madens lacrymis & tibi transmittit non Clothildis Regina, sed Regina omnium Sanctorum, de qua refert Bary & alii, quod in passione & morte Unigeniti triginta lacrymarum millia & nongentas profuderit, in quo uberrimo lacrymarum effuso imbri, testibus S. Germano, Theophilo, Mallonio & aliis, multas etiam sanguineas lacrymas emisit. O Sedalis, o Cuiens Mariane! vel ex hoc agnosce dolores & gemitus Matris tuæ, Et si quendam S. Gregorius M. cum amarissimas penitentis Magdalene lacrymas, quibus sacros Christi pedes abluit, attentiore animo observasset, in similem amarum fletum prorupit: *Cogitant mihi de*

Paul. Bary.
S. Jan B. and
cap. 2.

Mallen de
S. Sind. c. 5.
S. Greg. M.
hom. 27. in
Evang.

Maria Magdalena penitente, flere libet, quam aliquid dicere: Cujus enim vel saxum pectus ille hujus peccatricis lacryme ad exemplum penitendi non evollant? Quid ergo dicemus de amarissimo lacrymarum torrente, quibus afflictissima Mater afflictissimum deplanxit Filium? Juvat hic audire Danielem Mal-loniam: Hæreo, inquit, & ita afficior, ut incertum mihi maxime relinquatur, de be-nigne rages Christi passionem, an MARIE compassionem meditari; Divisum In-ferium cum Joye. Cesar habet: At divisam passionem cum Matre Christus ha-bet; scinditur caro Christi flagellis, sed eisdem Matris Cor scinditur, nec minus MA-RIÆ Cor, quam Christi Corpus laceratur; fuit sanguine Christi Corpus, sicut lacrymis Matris oculi. Atrox spectaculum, horrida scena, in qua cum Christi passio-nia deceret tormentum savitia, & Christi cruciatui Matris cruciatu adiungitur. Quod tam ferreum pectus, quod tam ferreum cor, quod Christi flagella non scindens, san-guis non leniat, & Matris lacryma non emolliant? Flagellatur Christus, adstat Ma-ter, cum Filio Mater cruciatur, languentem, spirantem animam agentem, spiritum quo tammodo exhalescent Mater conspiciere cogitur, nec remedium prestare, nec ictus moderari, nec supplicia retardare, nec plagas tergere, nec dolorem lenire potest. O dolentissima Virgo! quis tibi non ex animo compatiatur? Quis tecum non lugeat? Ah quomodo possibile fuit, quod præ dolorum multi-tudine & magnitudine tristissimum ac maternum COR tuum non in mil-le distulit partes? O Domina! Magna est, velut mare contritio tua, quis me-

Mal-lon. de
S. Sind. cap.
5. non apud.
17071.

Thren. 2. 15.

debitur tibi? 7. De Viro Religioso affeverat Mancinus, quod, cum in die Parasceves Augustæ Taurinorum in Subalpinis Sacrosanctam Sindonem, in qua totius Corporis JESU flagellati, & undique convulnerati effigies exhibetur, vidisset, ac dovotamente considerasset, ita commotus fuerit, ut mox

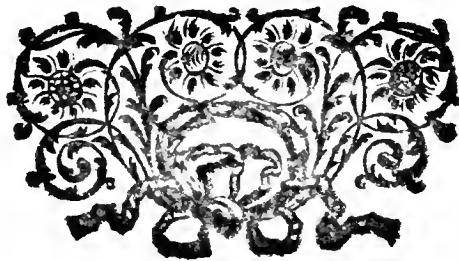
Mancin. de
Pass. lib. 5.
dissert. 1.
punct. 2.

animo linqueretur. Cernitur autem in hac Sacra Sindone præter innumera alias plagas, quibus virgineum Corpus JESU dilaceratum fuit, horribile quoddam vulnus in lumbis ejus, quod vix sine lacrymis & animi motu videri, ac considerari potest; quod ideo in sanguinaria illa flagellatione mitissimus Servator tuus in lumbis perpeti voluit, ut extingueret in te, ô Lector Christiane! fomitem ardentis libidinis, & ut in te maneret virtus continentiae & castitatis; afferitque Mallonius, meditationem hujus plagæ horribilis in lumbis innocentissimi JESU peculiarem contra carnis petulantiam, quæ in lumbis residere dicitur, esse medicinam, atque præsidium evidentissimum.

Ad te me converto, ô piensissima Mater! si umbra & imago in sanguine Filii tui purpuratæ sindonis videntium animos non tam salutariter percellit timore, quam etiam ad pias permovet amoris lacrymas, quid, obsecro, non umbra aut imago, sed ipse præsens dulcissimi Filii tui pro nobis tam atrociter flagellati aspectus in te fecit? O pelagus dolorum! ô abyssus desolationum! ô peccator! quid tu ad hæc? Et tunc audeas de novo in DEUM tuum peccare, & vulnera vulneribus addere? O brutum ingratum! moveant te lacrymæ sanguinæ hujus mœstissimæ Matris tuæ; moveat te sanguis

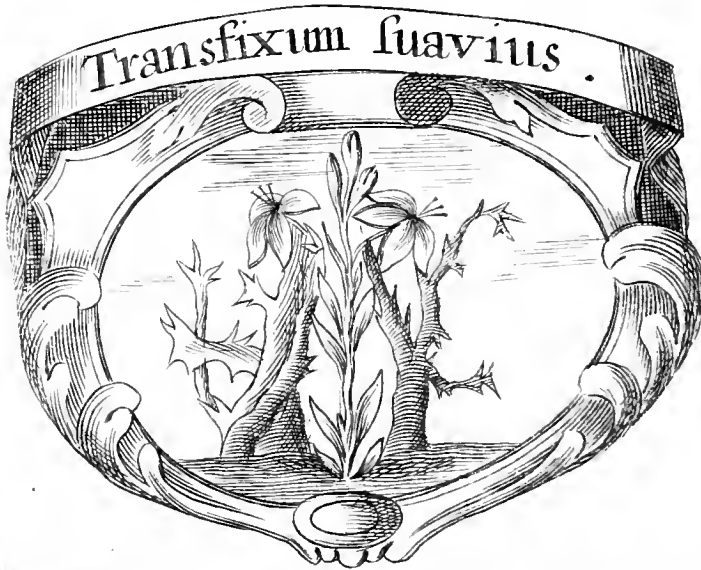
innocentis Agnelli pro te tam largiter effusus: *Cur addimus, inquit Mel-*

lisfluus, afflictionem afflicto? Magis aggravant vulnera peccati nostri, quam vulnera Corporis sui, &c.



CONSIDERATIO XXX.

Dolorosa Mater quanto cum dolore spectârit Filium suum spinis coronari, atque illudi.



Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.

Cant. 2. 2.

I. **M**iror, dum mente attentiore perpendo, quòd Divinus ille sanguinum Sponsus in Sacro Epithalamio non se flori horti, sed campi assimilârit: *Ego flos campi, & lilium convallium?* Cant. 2. 1. Patet enim signum Patres, quia flos horti hortulani maxime placet in muro, aut aëribus clauditur, nec omnibus nisi domino horti pater, sed flos campi omnibus carpendus, fovendusque exponitur; hac de causa Christus non in urbe, sed in agro & campo nasci, atque crucifigi voluit, ut omnes ad eum liberum haberent accessum: *Flos*, inquit S. Ambrosius, *MARIE* Christus, qui bonum odorem suum deo toto sparsurus orbe, virginali ex utero germinavit. *Flos odorem suum*
S. Ambros. lib. 2. de Spirit. cap. 5. suc-

succisus reservat, & contritus accumulat, nec avulsus amittit: Ita & Dominus JESUS in illis patibulo crucis nec contritus emaruit, nec avulsus evanuit; sed illi lancea punctione succisus, sacro speciosior susci caloris cruce vernavit, mori ipse nescius, & mortuis aeternae vitae manus exhalans.

Observa autem Vatablus & alii in hunc locum, quod per florem illum campi non alius, quam rosa subaudiri debeat, quid autem pulchrius, quid salubrius, quid odoratius rosa? Sic, subintrat hic Cornelius, *Christus decor odor, & salus est mundi*, & sicut rosa sine spina non est, imò inter spinas nascitur, educatur, ac moritur: ita bonus JESUS, qui erat quasi *plantatio rose in Jericho*, non nisi inter spinas natus, educatus, & mortuus est.

Addit dilectus anime Sponsus: *Ecce lilium convallium*: erat quippe lilium convallium, quando de supremo cœtorum throno, & de sinu aeterni Patris in hanc infimam mundi vallem delapsus, factus est *novissimus virorum*, inter pecudes natus, inter latrones cruci suffixus, Judæ proditioni in lotionem pedum, & Barabbæ parvitiæ in morte postpositus, an, obsecro, locus inferior in orbe terrarum? Sed & factus est sicut lilium inter spinas? *Christus*, inquit memoratus Ambrosius, *erat lilium in medio spinarum, quando erat in medio Judæorum, qui ipsum calumniari sive, accuserunt, & crucifixerunt.*

Ejusmodi lilium & B. Virgo ac Mater dolorosa est, ita prædictus sanguinum Sponsus, ubi se horti campi & lilio convallium comparavit, mox ad Dilectam suam transgressus est: *Sicut lilium*, inquit, *inter spinas sic amica mea inter filios*, supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Sicut Christus*, ait, *velut lilium, spinis Judæorum fuit transpunctus, sic & B. Virgo sisdem fuit compuncta, & transfixa*, ac tunc præsertim, quando ipsa præfens hunc dilectissimum Filium suum in prætorio Romani Præsidis ab armatis, ferratisque manibus vidit, heu quanto cum hætu! spinoso, ac ringentibus aculeis horrido feno coronari: audi ipsam loquentem: *Apertaverunt*, inquit, *coronam de spinis capiti ejus, quæ tam vehementer reverendum Caput Filii mei pupugit, ut ex sanguine fluente repleverunt oculi ejus, obstruenter aures, & barba tota de urrente sanguine deturbaretur: atque sic sanguinolentus staret, cordolens mihi adstanti, & gementi, repperit se sanguinolentis oculis, &c.* E in alio loco eadem dolorosa Virgo ad Divum Bonaventuram sic ait: *Corona spinosa hæc, quæ mihi imposita fuit, quæ ad medium frontis descendebat, plurimis rivis sanguinis ex oculis inferis decurribat per faciem meam, & crines & oculos, & barbam replentibus, ut quasi nihil nisi sanguis totus videretur.* O patientissima Domina, omnium Matrum afflictissima! verè sicut lilium inter spinas tunc extitisti, quando in medio iniquorum hinc hæretote, & hæretus nunquam audire coronationi præfens interfuisti, stam tota tunc excedenda, & defixis nunc in calum ad Patrem, nunc in patientem Filium oculis, & fortè etiam cum sanguineis lacrymis, nulli maledicens, sed patientissime voluntati Divine omnia

remit-

Eccl. 24.
18.

S. Andros.
de Inult.
Virg. cap. 14.

Cant. 2. 2.

S. Bregit.
lib. 2. cap.
13.

Lib. 4. cap.
70.

remittens; unde Lemma huic nostro mystico lilio inter pungentes spinas crescenti, aculeisque transfixo adjicere placuit:

Transfixum suavius.

2. Varios quondam ritus ac ceremonias in coronatione Regum suorum observabant Hebræi, quos ad fontem vel ad arborem extra civitatem deducebant, ubi per Sacerdotes sacro oleo erant inuncti, supra thronum exinde regium collocati & diademate redimiti, quibus & Liber Legis in manus tradebatur, ut Legem noscerent servare, ac defendere; his peractis, omnis populus aggratulabundus acclamavit: *Vivat Rex, vivat Rex.* Typum de hac veritate nobis exhibet pacificus Salomon in Gihon: propè fontem inunctus: *Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & inunxit Salomonem & cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus; Vivat Rex Salomon, &c.* 3. Reg. 1.39.

Anime mi! ad aliam hodie invitaris coronationem; heu quàm dissimilem, quàm luctuosam, quàm cruentam! vide, & contemplare dulcissimum JESUM DEI & MARIÆ Filium, qui longè plus est quàm Salomon, non quidem ad fontem, quia ipse erat *fontis vitæ*, sed in prætorio Romani Judicis coronatum, non regali diademate, sed cruentis spinarum aculeis, non oleo sacro, sed pretioso sanguine suo inunctum, non in throno Regni sui, sed super durissimum lapideum collocatum, non Sceptro Regio, sed vilissima arundine insignitum. O quàm dissimilis isthæc erat coronatio inter utrumque Davidis filium! huic in die coronationis solennissimum adornabatur convivium; Christus Rex sæculorum *saturatus est opprobriis*; illi inter varios generis honores pretiosa quæque unguenta & suaves odores, odor nardi, odor thuris, & odor malogranatorum deferebantur; in patientissimum JESUM spinis coronatum non nisi putida & foetentia mittebantur phlegmata & oris excrementa: *Conspuebans eum, & ponentes genua adorabant eum*: Marc. 15.19. isti recens coronato lætæ gratulationes, & acclamationes à primatibus Regni, & ab universo populo fiebant: *Cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon*: heu quàm dispares plausus & aggratulationes in coronatione JESU audiebantur: *Veniebant ad eum, & dicebant: Ave Rex Judæorum; & dabant ei alapas.* Tandem dum Pilatus Præses Romanus hunc cœli, terræque Regem, cunctis gentibus desideratum, populo Judaico proponit ad adorandum: *Ecce Rex vester*, non audiebatur nisi illud ferale: *Tolle, tolle, crucifige eum.* O quanta hæc erat rerum metamorphosis! paucis abhinc diebus, hoc est, die palmarum acclamabant Judæi: *Benedictus, qui venit in nomine Domini, Rex Israel*; nunc: *tolle, tolle.* Joan. 12. 13. Ecce hic mundi stylus est; noli confidere mando.

3. O mœstissima Virgo! quis tibi tum temporis intervallo talia, ac tam indigna cernenti, & accedenti animi sensus fuit? Bethsabæa Regina filium *Mater Dolorosa.*

Cant. 3. II.

suum Salomonem in die desponsationis illius, ubi cum Sulamitide Ægyptia Regis Pharaonis filia desponsatus est, pretiosissima diademate, in altissimabilibus gemmis & margarithis intexto condecoravit: *Videte sicut Sion Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum Mater sua in die desponsationis illius;* & tu, ô pretiosissima Virgo, cœlestis Salomonis Mater, quæ in die incarnationis, ubi in thalamo virginæ uteri tui humana natura cum Divina desponsata est, hanc ipsam Filii tui Divinitatem corona carnis nostræ coronâsti; ô tristes Mater! ô tristes Virgo! vide, ah vide, quomodo pessima, impia & crudelis Synagoga (ah quàm ingrata noverca) in hac die desponsationis JESU cum Ecclesia, eundem dulcissimum Natum tuum non diademate aureo, sed corona aculeatis vepribus horrida coronet: *Plect mes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, & tanta vi, ut plerique veprium aculei non duntaxat cutis teneritudinem perforarent, sed & ipsa oïla penetrarent,* ita S. Vincentius Ferrerius: *Placent*, inquit, *coronam de spinis marinis, quæ acutiores & longiores spinas habent cæteris lanis, capiti ejus imposuerunt quæ eum in capite in septuaginta duobus locis crudeliter vulneravit, nam erat ad motum plei, ita quod undique caput tegeret, & t. t. geret, ita quod aculei ossa penetrent, &c.* O sanè gravis dolor, qui omnem nostram superat fidem. Interna aperuntur sacrolanctæ venæ, fluit, currit undique cruor, & facies illa, in quam desiderant Angeli prospicere non nisi sanguis erat, qui de vulneribus Divini verticis decurrens oculos, genas, aures, nares, barbam, os, ipsosque humeros non modò tinxit, sed & opplevit. O anime mi! quis hic enarrabit, quinam major fuerit dolor aut amor in Sacratissimo CORDE JESU & MARIÆ? Certè uterque summus erat, & tamen mitissimus JESUS, cum Matrem in tantò videret supplicio, plus dolore Matris, quàm suo affligebatur.

Cæterùm stabat in principio hujus inauditæ coronationis dolentissima Virgo sine sensu, sine voce, sed non sine amarissimis lacrymis, tandem verò in hæc erumpebat lamenta, prout pereleganter obiervat Nebriadius: *O mi Fili, quam informem te aspicio! hincine est vultus tuus, ô Salomon, quem videre desiderat universa terra? O Angeli, qui ministrastis ei in deserto, quin abstergitis eum? ô æterne Pater! en Unigenitus tuus, speciosus formâ præ Filiis hominum, quomodo deformatus est? mutatus est color optimus, ac retrior leproso est, qui quondam rutilavit ut Sol. O mi JESU, quis mihi det mutari in te, ad prore patiendum dolores hos! ô spine, ô spina quam acerbe transigitis animam meam. Vos, ut experior, ille mihi Simonis gladius estis; Vos illa spina estis, quas Deus Pater in paradiso peccati prædixit Adamo. Heu me miseram! si spinis expurgendam delictam Adami est, adeste milites, prius peccavit semina, prius quoque semina pœnam semiat. Ensi non sufficit caput, habet totum corpus meum, vulnerate, compungite, laniate sicut vultis! Coronate me quoque in Reginam;*

nam

Matth. 27.
29.S. Vincent.
Ferrer. in.
Parasc.Nebriid. in
suo Fascic.
Myrrh. cap.
10.

nam hujus Regis ego Mater sum. Quid parcendo me affligitis? Si parcere vultis, ledite me cum Filio. O Filia Jerusalem, venite, egredimini, & videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum hæc impia turba militum in hoc amaritudinis die. O anima Christiana, quis non animitus compatiatur tanto Filio? Tantæ Matri? Si cætera membra compatiuntur capiti, dum affligitur, ubi amor noster, ubi mæror, & compassio? Verè qui hic non dolet, & non compatiatur CHRISTO patienti Capiti & Sacratissimæ Matri ejus dolorosæ, hoc ipso ostendit, se non esse membrum Christi, nec Clientem MARIÆ.

4. Quæres hic, pie Lector, quare dolorosissimus JESUS, postquam jam cruenta subiit flagella, etiam spinis coronari voluerit? Reges alii & victores olim pro egregiis suis facinoribus diversis redimebantur coronis aliquando ex auro, gemmis & Margarithis, aliquando ex lauro, oliva, hedera, quercu; aliquando ex odoratis herbis, floribus, rosis & liliis intextis, sed floribus noster Nazaræus pretiosissimus JESUS corona spinis horrente, & sentibus hispida, paliurisque asperrima coronatur? ô quàm indignum diadema! non præceperat Pilatus ludum tam tragicum, tam funestum, tam cruentum sed dæmon & barbara militum rabies novam hanc, & hæctenus invisam ac prorsus inauditam paravit scenam, audierant enim impii Sathanæ ministri, innocentissimum JESUM à Judæorum principibus Regem appellari, mox Curia Romana, pecuniis à Judæis in hunc finem subornata, decrevit coronam, & quidem de spinis, ut majori ludibrio impii deicidæ Filium DEI afficerent, & COR Matris dolorosæ amplius torquerent, erat enim hæc corona adinstar fulminantis gladii, aut crudelissimæ lanceæ, quæ maternum pectus transfigebat, ita ipsa Diva Virgo ad S. Birgittam: *Tertia lanæa mihi erat spinea corona ejus, quæ sic inhumaniter pupugit caput ejus. sanctissimum, ut sanguis deflueret in os ejus, in barbam, & in aures ejus.*

S. Birgitt.
lib. 1. c. 27.

Causam hujus probatissimæ coronationis assignant Patres, ideo Servatori nostro Caput spinis præinctum, ut maledictum solveretur, quod primus homo per peccatum contraxerat; ita Divus Hieronymus: *In corona spinea maledictum solvit antiquum: Spinas & tribulos germinabit tibi. Coronatus est spinis & tribulis, ait Tertullianus, in figuram delictorum, quæ nobis protulit terra carnis, omnes aculeos mortis in Dominici capitis tolerantia obtundens. Coronatus est spinis, ut adimpleretur Scriptura: A plantæ pedis usque ad verticem non est in eo sanitas; Corpus enim totum virgis, flagris, catenis, & aculeatis flagellis erat concisum, facies colaphis lurida & sputis fœdata, dentes luxati, aures oppletæ maledictis, &c. Solus vertex adhuc aliquid habebat sanitatis, quod sentium aculeis erat obliguriendum. O bone JESU, nunquid caput tuum sicut purpura Regis, & vertex tuus plenus rore, &*

Gen. 3. 18.
Vide Malloni
in Explicat.
S. Sindon.
cap. 12.

Ma. 1. 6.

Cent. 25

vicini tui guttis notium? Coronatus est insuper, quia non tantum Rex noster & animarum Sponsus erat, sed & victima pro salute totius mundi in ara crucis immolanda, moris autem erat tum apud Judæos, tum Romanos, ut DEO T. O. M. victimæ viridi ferto coronatæ offerrentur. Coronatus denique est, quia, capitibus nostris multa delicta committimus, tum interna per malas cogitationes, tum externa nimio luxu & ornatu; vide, & mirare, optime Lector, qualia capillitia, quàm pretiosa, & crispata nunc gestent viri effœminati, & quousque mulierum vanitas suas erigat cristas? & hoc inter Christianos & Orthodoxos? Christo Sponso nostro relinquimus spinas, & nos coronemus nos-ros? *Pudeat*, subintrat hic Mellifluus, *sectari gloriam membra, quibus caput suum tam inglorium exhibetur! pudeat sub spinato capite membrum fieri delicatum.*

5. O Mater doloris & amoris, quæ à Filio tuo nec poteras, nec volebas separari, dic nobis, quid tum senserit COR tuum, ubi dilectum votorum tuorum & innocentissimum Filium mortuo & excoriato pecori, quàm homini vivo similiorem spectasti? Ah quid tunc pensabat COR tuum, ô omnium afflictissima Materum? Sed nondum hic tormentorum finis, plus ultra, ô Domina! facta hac coronatione, milites JESUM (prout erat) nudatum, toto corpore saucium, & lacernulâ, seu frusto obsoletæ purpuræ vix tegendo dorso sufficiente vestitum, arundinemque (vanitatis Symbolum) manu gestantem, per atrium ac prætorium ad præsidem & iniquissimum Judicem rapiunt: *Exiit ergo JESUS portans coronam spinæam & purpureum vestimentum.* Observat hic citatus Nebridius: *JESUS autem transibat Matrem cum genitu, quæ etiam post milites secuta est eum intro, nam per totam Passionem, quantum poterat, ei appropinquabat, neque unquam ab eo separabatur.* Ah quid tunc pensabat afflictissima COR tuum, ô Virgo dolentissima? Credo, & firmiter mihi persuadeo, illo temporis tractu tibi venisse in mentem agnum illum masculum vepribus coronatum, loco Isaaci in monte quondam Moria ab Abrahamo immolatum: Ergone (ita tecum suspirabas) ô mi JESU! tu es ille agnus innocuus, immaculatus, spinisque cinctus, qui pro delictis totius populi hodie in Calvario monte eris immolandus? Moyse quondam in typo, ô Fili mi! in rubo spinoso, ardente quidem, sed incombitto, apparere dignatus es, nunc ipse ingenti tormento cruentis es redimitus, & circumdatus spinis? Aaronem summum Sacerdorem pretiosâ voluisti coronari tiarâ, & caput ejus odorifero inungi, ac perfundi unguento, quod per barbam & vestimenta decurrens univêrsæ multitudini gratissimum sparsit odorem: *Sicut unguentum in capite, quod descendit ad oram vestimenti ejus:* Heu Fili mi JESU, Sacerdos & victima, quàm dispari tiarâ redimitus es? fuit & pretiosum unguentum Sacrosancti cruoris tui de capite per genas, barbam & faciem, plurimis sese dif-

fun-

S. Bernhard.
ferm. 5. in
Fest. OO. Ss.

Joan. 19. 5.
Nebrid. in
Fasc. cap. 11.

Gen. 22. 13.

Exod. 3. 2.

Pfal. 137. 2

fundens rivulis, totumque vestimentum, quod est Ecclesia, vitæ & æternæ salutis odore perfundens. O Pater æternæ! quomodo permittis tanta, ac tam indigna pati dilectissimum Filium tuum? Video immensi tui amoris in genus humanum affectum & effectum :

Pungentem caput, cerebrum gestare coronam

Cogit amor, cogit vulnera tanta pati.

Et quia ita tibi placuit, ô Pater! placet & mihi indignissimæ Matri ejus; fiat, ô Domine, in omnibus sanctissima voluntas tua. Hæc vel similia secum animo volvens mœstissima Mater, alto ingemuit suspirio, cum Prophetâ threnologo compassioni, planctui ac lacrymis omnes laxans habenas: *Diduc quasi torrentem lacrymas, per diem & noctem: Non des requiem tibi, neque* Threnor. 2 *taceat puilla oculi tui, &c.* Et tu, anime mi! qui hæc legis, quid agis? ô dolorosissime JESU! ô dolorosissima Mater, quis hæc mente attenda considerans, etsi ferreus ac adamantinus sit, non emolliatur? Quis non ex animo vobis condoleat? dolent saxa & rupes, & ego, qui per innumera mea delicta istorum omnium sum causa dolorum, adhuc persisto immotus? O lacrymæ meæ, ubi estis? Plangam, ah plangam & ego diebus ac noctibus omnes iniquitates meas; tibi, ô mœstissima Mater! me in planctu sociare desidero, ut totus tecum mergar in compassionis Oceano.



CONSIDERATIO XXXI.

Quanto dolore & compassione Dolorosa Mater audierit, & viderit Filium suum damnari ad mortem.



Captabunt in animam iusti, & sanguinem innocentem condemnabunt. *Psal. 93. 21.*

1. **J**Bi Jonas Propheta mari mediterraneo se quondam commisit, ut felici vento à portu Joppeni in Tharsin transmitteret, subitè ingens procella & tempestas excitata est. Nautæ videntes hanc repentinam malaciam à DEO scelerum vindicè immittam, statuerunt sortem mittere, quoniam inter ipsos reus ad placandam Numinis iram in iratum pelagus mitteretur: *Et cecidit fors super Jonam*; dum videlicet prima chartula, cui nomen Jonæ inscriptum erat, primâ vice ab urna deducta Jonam reum proclamavit. Verum quid ad hoc Jonas? Vide, anime mi, & admirare excel-

celsum Prophetæ animum: *Tollite me*, inquit, & *mittite in mare*, & *cessabit mare à vobis*; quem cum viri non reluctanter arriperent, & in fretum præcipitem agerent, extemplo omnitempestat cessavit: *Et stetit mare à fervore suo*. Nos in præfixo nostro Emblemate huic Prophetæ in mare nullo pro epigraphe inscribimus:

Mergor, ne mergantur.

Per hunc Jonam mitissimum Redemptorem nostrum ad mortem crucis ab iniquissimo Judice Pilato condemnarum rectè intelligunt Patres, dum sese ultrò ac voluntariè pro salute univèrsi generis humani, ne æternum periret, in cruentum passionis mare demitti permisit: *Tollite me*, & *mittite in mare*; & *cessabit mare à vobis*. Videamus modò, quomodo inspectante Matre dolorosa hæc vita nostra damnata sit ad mortem.

2. Joseph Jacobi Patriarchæ filius, decorus aspectu, & cultu regio insignis, cum nunc tanquam Pro-Rex Ægypti & Salvator Regionis in curru regali sublimis per urbem veheretur, tantus subitò inter filias civitatis concursus factus est, ut non plateas duntaxat, sed & muros & fenestras omnes repleret, ut ejus pulchritudinem & faciei majestatem possent contemplari: *Filius accrescens Joseph, filius accrescens, & decorus aspectu, filie discurrerunt super murum, &c.* Genes. 49.
22.

Egredimini filie Sion, & videte Regem vestrum, *speciosum formâ præ filiis hominum*, quem tot olim votis Abraham & Patriarchæ videre gestierunt, nunc in diademate suo e prætorio Romani præsidis Pilati ad populum egredientem. Eheu quid video? O spectaculum funestum omnium creaturarum lacrymis deplorandum! *Exiit ergo JESUS, portans coronam ferream, & purpureum vestimentum, & dicit eis (Pilatus) ecce homo.* Psal. 44. 3.
Joan. 19. 5. O superi! quid hoc est? Loco regalis diadematis hic Rex Regum coronam pungentibus spinis horridam. & loco sceptri vilissimam arundinem tenet, pro pretiosa purpura abjectum & laceratum militare vestimentum, atque pro vellere aureo crassum funem, vel ut alii volunt, catenam ferream in collo gestat, totumque corpus ejus innumeris ferè plagis & flagris, spicis & livoribus adeò deformatum est, ut excoriatam pecudem facilius, quam hominem repræsentet: *Egredimini, & videte filie Sion Regem Solomonem in diademate, quo coronavit illum Mater sua* (impia, scelerata, & ingratißima Synagoga) *in die desolationis illius.* Cant. 3. 11. O Pater Cælestis, respice in faciem Christi tui, & vide, num sit hic Filius tuus dilectus, in quo tibi semper benè complacuiti? O Mater amoris & doloris, quæ præsens spectat tam cruentum, tam indignum, tam miserabile spectaculum, an hic Filius tuus, in quem desiderant Angeli prospicere? Paulò antè dicebant Judæi, & præsertim afflicti, miseri, desolati: *Eamus ad S. Piræth. lib. 6. c. 56.*

Filium Mariæ, à quo consolari possumus; & nunc est vir dolorum, ac novissimus

mus virorum, cujus pulchritudinem Sol & luna mirantur? O Domina! dic nobis si tamen præ dolorum magnitudine dicere quid possis, an hic Filius tuus DEUS & Homo Christus? Ah non homo, sed vermis est, & abjectio plebis! & quid peccavit dulcis ille JESUS tuus? Ah fluite, fluite lachrymæ: *Deduc quasi torrentem lacrymas per diem & noctem: Non des requiem mihi, neque taceat pupilla oculi mei.* Ego, ego sum reus tam cruentæ tragœdiæ & necis Christi; Judæos incuso, & ego ipse sum ille vir mortis: O afflictissima Domina! pudore suffundor coram facie tua ob innumeras iniquitates meas, quibus offendi Dominum ac Deum meum; ah ego, ego interemi Filium tuum. ô Mater dolorum, en habes hic confidentem reum, ah ignosce! quod luit nunc Deus, ego deliqui; exora mihi, obsecro, cor contritum & humiliatum, &c.

3. Jobum pientissimum illum virum ubi quondam Eliphaz, Baldad & Sophar, tres amici conspicati sunt toto corpore plagatum, excruciatum. & à diabolo pessimis ulceribus percussum, magnitudine mali percussus non poterant eum cognoscere; tanta erat fortunæ, vultûsque mutatio; *Cùmque eleuassent procul oculos suos, non cognoverunt eum, & exclamantes plorauerunt scissique vestibus sparserunt pulverem super caput suum in celum, & sederunt cum eo in terra septem diebus & septem noctibus, & nemo loquebatur ei verbum: Videbant enim dolorem esse vehementem.*

Ecce plus hinc quam Job: *Exiuit ergo JESUS portans coronam spinæ & purpureum vestimentum,* & à planta pedis usque ad verticem non erat in eo sanitas, quem Pilatus Judex populo universo, diducto vestimento purpureo, & extento digito monstrans, ait? *Ecce homo;* ita nimirum mitissimus Agnus ab invidis illis & ferocissimis lupis erat tractatus, flagrisque contritus, ut in homine homo quarendus esset. O qualis tunc animi sensus tibi fuit, ô mœstissima Matrum! ubi hoc luctuosissimum, nunquam auditum, & toti orbi heu nimis lacrymabile spectaculum vidisti? Si ad eò de calamitate Jobi doluere tres illi prænominati amici: *Exclamantes plorauerunt,* &c. Quis, obsecro, explicet, aut mente concipere possit animi tui dolores, ô Mater dolorum, cum non Jobum, sed unigenitum tuum ac dulcissimum animæ Sponsum, quem quondam fasciis ligasti, in præsepio reclinasti, & virgineo lacte enutristi, nunc nudatum vestibus, funibus & catenis ligatum, spuris sædatum, à crudelibus virgatoribus verberatum, spinoso ferto redimitum, & inhumanissime excarnificatum conspicata es, ut factus sit. quantus erat totus, unum vulnus? Et si dilectissimi Filii tui Corpus in passione supra quinque vulnerum millia pertulit, reuera non paucioribus SS. Cor tuum convulneratum fuit: *Sicut,* inquit Richardus à S. Laurentio, *non fuit dolor, sicut dolor ille, qui pertransiuit corpus & membra Filii, sic non fuit dolor, sicut dolor ille, qui ad Matris viscera per compassionem pertransiuit.* O anime mi! quis vel ferreus hæc considerans non emolliatur? O lacrymæ ubi nunc estis? Quoties etiam pro rebus vilissimis expe-

ditæ

Threnor. 2.
18.

Job. 2. 12.

Joan. 19. 3.

Rich. à S.
Laurent. lib. 3.
fol. 143.

ditæ curritis, & nunc moramini? Ah fluite, fluite. O dolorosissime JESU! Ô Mater afflictissima! adaperite cataractas durissimi cordis mei, ut desileam diebus ac noctibus non tam passionem vestram, quam & innumera delicta mea, quibus tantorum fui causa dolorum.

4. De Joiada Hebræorum Pontifice recensent Regum Annales, quòd in conjuratione contra impiam Athaliam; oꝝ ulò, in templo in unum tunc congregato, Joas Regium Principem ex Ochozia oriundum (quem jam pridem omnes mortuum & occisum autumabant) in mediũ prodûxerit, quem stans in loco elatiore universæ populi multitudini, ut legitimum ac unicum Regni Israelitici hæredem, ac Regem inaugurandum præsentavit: *Ecce Rex v. sler.* Quid hic expectatis, amici? Applaudunt omnes: *Vivat Rex.* Audi Scripturam: *Prodegitque Filium Regis, & posuit super eum diadema & testimonium,* 4. Reg. 11. 12. *scerretque cum Regem, & unxerunt, & plaudentes manu dixerunt: Vivat Rex.*

Age anime mi, & unã mecum Regem cœlorum, ac Dominum universorum, non jam clarum imperio, sed plenum opprobrio considera, quomodo eum Pilatus, homo gentilis & idololatra, in superiori palatii sui ambulacro populo Israelitico, tanquam promissum à Deo Messiam, Regemque tot sæculis ab illo populo desideratum, publice demonstrat: *Ecce Rex vestr.* Quid hic responsi ab universâ plebis multitudine? Heu lugendam rerum humanarum metamorphosin! paucis abhinc diebus, hoc est, Dominicâ Palmarum acclamabant omnes: *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam, & pullum Filium subjugalis; & benedictus, qui venit in nomine Domini;* nunc à Phariseis, & omni populo non alius auditur clamor, & vociferatio, quàm illud ferale: *Tolle, tolle; crucifige eum: Non habemus Regem, nisi Cæsarem.* Joann. 19. 14. Matth. 2. 5. Ite nunc, mortales, & in mundi hujus imundi constantia confidite. Nuper cùm quinque hominum millia quinque panibus hordeaceis & duobus piscibus abundantissimè satiasset, miraculo moti eum in Regem suum inaugurare volebant, nunc eundem cœli terræque Dominum latroni postponunt, hominioni tam vili, & DEum parricidæ. O Mater dolentissima, quæ per totam fere passionem Filio quàm maximè appropinquabas, Mater non jam Filii, sed Filii mortis, quid tu, obsecro, ad hunc feralem populi clamorem: *Crucifige, crucifige eum?* Ah quid ad tot blasphemias, injurias, & insanas rabies? *Minime,* ait Nebridius, *immodeste clamabat, aut ejulabat evellens sibi crines, aut instar insanæ lugentium feminarum brachia hinc inde contorqueus, sed stabat pallida, gemens ac trepidans, totosque lacryarum torrentes in silentio profundens, multaque cogitans, pauca lequebatur, sic, ut nec inimici ejus aliud in ea deprehenderent quàm gravitatem.* Nebrid. in Fasc. Myr. cap. 11. Desiderat autem non tam Filii suamve calamitatem, quàm inviditum contemptum, quo Deus æternus tot contumeliis à perditissimis hominibus afflictebatur; itaque secum amittes, in oꝝ guttas sanguineas guttas, quæ de capite Domini uberrimè distillantantes viam demonstrabant, ipsum ingressa est prætorium, ne forte Filius absque se moreretur.

§. Recordor hîc Danielis, apud Dariûm Persarum Regem quondam ab invidis regni satrapis accusati, quòd contra edictum regium egisset, dum ter de die DEum suum flexis genibus adorasset, hinc non tam mortis reû, quàm dignum esse, qui vivus in lacum leonum mitteretur, à cruentis faucibus devorandus. Quid ad hanc calumniam Darius Rex? *Contristatus est*, inquit Scriptura, & pro Daniele posuit cor, ut liberaret eum, & usque ad occasum solis laborabas, ut erueret illum. Verùm nihil profecit hæc Regis in Danielem benignitas: Scito Rex, sic enim interpellant Dariûm satrapæ; *quia lex Medorum atque Persarum est, ut omne decretum, quod constituerit Rex non liceat immutari;* unde invitus sententiam tulit: *Tunc Rex præcepit, & adduxerunt Danielem, & miserunt eum in lacum leonum.*

O benignissime JESU! tu per illum Danielem præfiguratus es, dum per summam invidiam accusatus, & ad lacum leonum, mortemque crucis injustissimè damnatus es. Noverat quidem Romanus Præses tuam innocentiam, proinde variis modis allaboravit, ut te è manu Judæorum liberaret, & in pristinam assereret libertatem: *Et pro Daniele posuit Cor, ut liberaret eum;* verùm nihil profecit hæc Judicis benignitas: *Nos legem habemus (ita succlamabant omnes illi impiissimi deicidæ) & secundum legem debet mori; & si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Hic nodus erat, à quo tandem fractus est Judicis animus; hinc ex respectu merè humano & vano timore vitam morti adjudicat, atque in JESUM sententiam judicariam & irrevocabilem non Hebræo sed Latino idiomate scribit: *JESUM Nazarenum, subversorem gentis, contemptorem Cæsaris, & falsum Messiam, ut majorum sua gentis testimonio probatum est, ducite ad communis supplicii locum, & cum ludibrio Regiæ Majestatis in medio duorum latronum cruci affigite. Ilictor, expedi cruces.* Quam funestam & injustissimam sententiam pretiosissimus orbis Salvator etiam flexis genibus excepit, offerens se ultrò Cœlesti Patri in gratissimam victimam, nunc pro salute mundi in ara crucis immolandam. O anime mi! pensa hîc, & repensa, quomodo amore tui Christus Dominus ac DEUS tuus factus sit obediens usque ad mortem, mortem autem crucis; *Dilexit me, & tradidit semetipsum pro me;* ô prodigium amoris! cogitavit de te amantissimus Jesus, quasi non esset alius præter te in mundo, pro quo vitam, sanguinem & omnia expenderet; & tu, ingrattissime homuncio! non ames JESUM pro tua salute ad crucis mortem condemnatum? Ut tu viveres æternùm, mortua est pro te heu vita æterna! tanti ponderis erant peccata tua; & lubet adhuc peccare, atque Christum de novo morti tradere?

Expende insuper hîc sensum dolorosissimæ Virginis Mariæ, quæ ut piè creditur, & plures Scriptorû asserunt, hanc condemnationis sententiam præfens audivit. Heu quàm acerbum oportuit fuisse illum dolorem in tennerrimo

CORDE MARIÆ, dum ex ore Judicis audivit hanc condemnatoriam sen-

Dan. 6. 14.

Joan. 19. 7.

Adrichom.
in descript.
Hieruf.
pag. 167.
Cornel. in
Matth. fol.
526.

Gal. 2. 20

Ambr. Spi-
nol. in Med.
apud me fol.
466.

tentiam: Ego Pontius Pilatus JESUM cruci adjudico, quod idem est dicere: Ego pulvis, terra, & nihil, Authorem vitæ, & Dominum cœli & terræ morti addico, & quidem morti turpissimæ crucis. Si commota sunt omnia viscera illius Mulieris, cujus Filium Regum prudentissimus præcepit, ut in duas partes divideretur; quid dicemus de tali ac tanta Matre, dum Romanus Judex contra omne fas & æquum, atque contra propriam conscientiam in innocentissimum Filium mortis & crucifixionis tulit sententiam? *Quis tibi tunc sensus, cum venis talia, Virgo? O Angeli, advolate, ubi estis? Danielem è lacu leonum liberastis; Isaacum à gladio parentis; Petrum è carcere, & manu Herodis; Tobiam à cete, & Aimodæo; tres pueros è catino ignis ardentis; Juditham è manu Assyriorum; Loth ab incendio; Davidem à peste, &c. Ecce Creator vester, DEUS & Homo Christus, qui peccatum non fecit nec inventus est dolus in ore ejus, injustissimè ab impiissimis sycophantis condemnatur & rapitur ad mortem? O Angeli, ubi estis? Quare non liberastis innocentissimum JESUM è manu peccatorum, & reddidistis eum dolentissimæ Matri suæ incolumem? Actum ago: Altum hic factum est in cœlo silentium, & Angeli pacis omnes amare flebant, quia in Consistorio Divino statutum erat, ut unus homo moreretur pro populo, ut non tota gens periret. Attende hic, anime mi, quanto pretio steteris: Excita igitur in te magnam in DEUM fiduciam, & in infinita Christi merita, ac roga piensissimum JESUM per afflictißimum COR SS. Matris suæ, ut non intret tecum in iudicium, pro quo ipse iudicium mortis subire dignatus est.*

Dan 6. 20.
Genes. 22.
11.
Actor 12. 7.
Tob. 6. 3.
Dan. 3. 95.
Judith. 12. 20
Genes. 19. 15.
2. Reg. 24. 16

6. Cùm Regina Saba ex Æthiopia Hierosolymam veniens Salomonem in sua gloria cerneret, ejusque præfens audiret sapientiam, præ admiratione & stupore tantæ Majestatis extra se rapta est: *Non habebat ultra spiritum.* Ubi Esther Regem Assuerum insolita cum Majestate in throno suo confidentem conspexit, tremore percussa, quasi exanimata corruit: *Regina corruit, & in pallorem colore mutato, lassum super ancillulam reclinavit caput.*

3. Reg. 10. 9
Esther. 15. 10

Num B. Virgo & Mater dolorosa ubi JESUM dilectissimum Filium suum, Regem sæculorum (qui plus est quam Salomon, aut Assuerus) nunc adeo deformatum, adeo dire tractatum, sanguine perfusum, & ad mortem crucis condemnatum vidit, animi deliquium passa sit, certò non constat; subintrat tamen hic S. Anselmus: *Estne aliquis, inquit, qui queat percipere qualiter rem pectoris ejus? O afflictißimum CORMARIÆ, quis tuos hic exprimet dolores? Adstabat MARIA, ait Joannes Taulerus, cum eum Pilatus ad populum produeres, dicens: Ecce homo; sed cujus pessie animus capere, quis te dolor inlaserit, cum eundem unicum tuum tam dire ligatum, tam ex verberibus, spu-*

S. Anselm.
de Excell.
Virg. cap. 5
Jo Tauler.
Exercit. vi-
tæ Chrut. 19

is sanguine miserandum in medium deformem cerneret, ut penè hominis speciem videretur amisisse? Et quidem omnino verisimile est, amabilem Dominum dulcissimam Matrem suam, quam potuit placidissimè, respexisse, quodque verbis nequivit,

n Cant. p.
118.
S. Laurent.
Justin. lib.
de agone
Christ. c. 12.

amicabili fecisse aspectu: O tristis aspectus! *Munus se aspicientes*, inquit Asterius, *mutua sibi sunt speculi*; proinde haud immeritò S. Laurentius Justinianus illud SS. Cor Virginis clarissimo speculo passionis Christi, & perfectæ mortis imagini comparavit; sicut enim si quis sanguinolentus, vel vulneratus in speculo se intuetur, idem speculum illius hominis effigiem pariter sanguinolentam vel vulneratam referre solet, ita in Corde dolorosæ Matris totus Sponsus sanguinum vulneratus & cruentatus videre fuit. O anima Christiana imitare dolorosam Matrem, & non aliud tibi speculum propone, quàm *ecce homo*: Si tentaris, condemnaris, mortificaris, infirmaris, cruciaris, tristaris, moreris, cogita *Ecce homo*: *Ecce isti*, ait S. Drogo, *o bone JESU, de Corpore tuo speculum anima meæ*, & quid est, quod non æquanimiter toleremus, si Christi passionem ad mentem revocamus? *Christo igitur passo in carne, & vos eandem cogitatione armanini.*

S. Drogo.
Ep. Holt. de
Paif.
1. Petr. 4. 7.

7. Interea milites, latâ & publicatâ mortis sententiâ, optimum JESUM de loco illo sublimi, ex quo circumfusæ multitudini à Pilato in spectaculum proponebatur, de novo secum in pratorium rapiunt, in quo eum exutâ purpurâ, propriis induerunt vestibus, jubilantibus interim & plaudentibus Sacerdorum principibus, Scribis & Phariseis, quòd nunc è medio tolleretur ille, qui hæctenus toties eorum taxabat, & corrigebat crimina.

Fratres Joseph, licet barbari, inhumani & invidi, qui non aliud nisi cædem & sanguinem innocui fratris sui stribant, ubi audierunt à Juda hoc consilium: *Melius est, ut vendatur* (Joseph) *Imaeltis & manus nostræ non polluantur, frater enim & caro nostra est*; sine mora acquieverunt ad consilium ejus, & motos iræ composuere fluctus: *Acquieverunt fratres sermonibus illius*, cò quia frater & caro eorum erat. O quàm crudeliores & inhumaniores fuerunt Judæi erga Christum, dum neque per sanguinem Fraatitui JESU ad aliquam compassionem & pietatem fuerunt permoti, sed sicut feri elephantes viso sanguine JESU terocios facti sunt? *Et elephantis ostenderunt sanguinem uræ & morti, ad acuendos eos in prælum*; unde clamaverunt & petierunt etiam in propriam perniciem: *Sanguis ejus super nos*. O mitissime JESU, hoc & ego clamo & rogo, sed alia mente & sensu, ut sanguis tuus veniat super me, non in vindictam, sed in ablutionem peccatorum meorum; sit mihi pretiosissimus sanguis tuus à Spiritu Sancto formatus, & in passione toties effusus, ille *funiculus occineus in fenestra*, qui, cum, Jericho, hoc est, corpus meum de luto formatum, à morte brevi destructur, me ad vitam & ad æternam perducatur salutem, ut in sanguine Agni deaibatus cum omnibus Sanctis & Electis

Gen. 37 27.

1. Mach. 6.
34.
Matth. 27.
25.

Josue. 2. 18.

Apoc. 5. 9.

tuis in æternum tibi cantare valeam: *Redemisti nos DEUS in sanguine tuo*. Hoc mihi exora, ò Mater doloris & amoris.

•••••

CONSIDERATIO XXXII.

Mater dolorosa Christum Filium crucis pondere onustum usque ad mortem fidelis comes sequitur.



Bajulans sibi crucem, exiit in eum, qui dicitur Calvaria, locum. *Joan. 19. 17.*

Sibus potissimum stellis à SS Patribus SS. Deipara assimilari affolet: *Matutina*, quia quasi stella *diasturma* in medio nebula exorta est, Solemque Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, præcurrens opatum mundo diem tulit. *Mat. S. Bernhar. d. hom. 1. per* *vis*, seu stellæ transmontanæ, de qua Ecclesia: *Stella matutina*, si non vis obrui procellis; & *Vesperina*, quæ solem in suo cursu ad occasum vergentem sola & proxima sequitur, proinde haud incongruè pro Lemma tulit: *Comes fidelissima Solis*; vel: *Sola cum soli*; vel si mavis:

Sequitur deserta cadentem.

Talis, inquam, Stella Vespertina B. Virgo & Mater amoris ac doloris extitit, cæteris enim Discipulis ob metum in fugam actis, sola ac deserta mysticum suum solem, amantissimum JESUM, usque ad rupem Golgothæam & ad supplicii locum constantissime secuta est; hinc peraccommode B. Amadeus: *Curris, inquit, post JESUM, non tantum in odorem unguentorum, sed & in multitudine dolorum, non solum in gaudii consolationum, sed & in abundantia passionum.* Plura de hac veritate in præsentiarum considerabimus.

2. Cum Onias iunior quondam in Lege Sacerdos, vir Deo & hominibus dilectus, ob templi Solymæi defensionem, ne ab impio Heliodoro profanaretur, in iunio versaretur periculo, tota civitas trepidasse, & ad hoc spectaculum accurrisse perhibetur: *Non modica verò per universam civitatem erat trepidatio: Sacerdotes autem ante altare cum stolis Sacerdotilibus jactaverunt se, & invocabant de celo eum, qui depositus legem posuit, ut his, qui ea deposuerunt, ea salva custodiret; jam verò qui videbat summi Sacerdotis vultum, mente vulnerabatur; facies enim & color immutatus declarabat internum animi dolorem, circumfusa enim erat mæstitia quadam viro, & horror corporis, per quem manifestus aspicientibus dolor cordis ejus efferebatur. Alii etiam gregatim de domibus confluebant, publica supplicatione obsecrantes pro eo, quòd in concinsum locus esset venturus; acinctæque mulieres ciliis pedes per plateas confluebant, sed & Virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam, alie autem ad muros, quædam verò per fenestras aspiciebant; universæ autem protendentes manus in celum deprecabantur, erat enim misera commissa multitudinis & magni Sacerdotis in agone constituti expectatio.* O filie Sionidæ! ô animæ Christianæ! accurrite omnes, & considerate cum dolorosissima Matre summi vestri Sacerdotis nunc ad mortem condemnati vultum, non pretiosâ riarâ sed sentibus redimitum, lacrymis perplutum, verberibus lividum, sputis & sanguine decoloratum. O Mater doloris & amoris, respice & tu in faciem Christi tui & nostri. Ah hæccine, inquis, est facies illius, in quem desiderant Angeli prospicere. de qua scriptum est: *Basi oculi, qui vident, que vos videtis?* O mutatio dextera Excelsi! & si Sionidarum quondam mentes ingenti vulnerabantur dolore, dum Oniam magnum Sacerdotem in agone constitutum contemplabantur, & quid tu, mœstissima Mater, ubi summum Sacerdotem, qui plus est quàm Onias, dilectissimum Filium tuum, nunc aram crucis, in qua pro delictis omnium populorum non tam sacrificaret, quàm & sacrificaretur, propriis ac lassatis humeris ad Calvariz montem bajulantem, stans in platea juxta fontem præsens spectasti? O bone DEUS, qualis hic mœror, qualis luctus? explicet, qui potest.

3. Videamus nunc crucis processionem, quâ tristio rem nunquam orbis conspiciatus est. Postquam ab ore iniquissimi Judicis sententia mortis, quàm Judæi bibulis exceperunt auribus, in vita auctorem prolata fuit, sine
mora

B. Amadeus
hom. 5. de
laud. Virg.

2 Mach 3.
14.

Luc. 10. 23.

mora omnia hujus feralis pompæ instrumenta parabantur: Ante prætorium jam stabat crux parata, & cum ea carnifices, clavis, malleis, forcipe, restibus, scalis, ligonibus, aceto, felle, vino myrrhato, & aliis ad crucifixionem necessariis instructi. Interim Dominus JESUS funibus victus, lacrymis perfusus, sanguine cruentatus, innumeris vulneribus laucius, ac velut Rex Judæorum sce-nicus dirissimis spinis coronatus extrahitur, & ad conspectum crucis sistitur. O si vidisses, anime mi! quo tunc amore & tenerrimi animi desiderio mitissimus Redemptor tuus hoc ferale crucis patibulum, in quo te ab interitu redimeret, amplexatus, & deosculatus sit, quam mox propria sponte in laucios humeros elevavit, non sine pientissimis lacrymis ac gemitu, Patri se de-nuo pro mundi salute in victimam pacificam offerens: *Ita pater, quia sic pla-* Matth. 26.
citum fuit ante te. O si tali quoque affectu & amore à DEO immixtam no-bis crucem acceptaremus, quam citò sancti essemus; sed proh dolor! quam multi nunc sunt hujus mundi imundi comptuli, & delicati Christiani, qui cru-cem quidem commendant, eamque summis extollunt laudum præconiis, imò & Sacratissimæ crucis Dominicæ particulam aut segmentum illius è col-lo ad pectus pendulum gerunt, eamque osculantur, venerantur, & adorant, qui tamen, si vitam illorum consideras, inimici sunt crucis Christi, dum quo-tidianis cum peccatis de novo in crucem agunt. O Christiani! quam pa-radoxa sunt ista: Audite veritatem: *Qui non accipit crucem suam, & sequitur* Matth. 10.
me, non est me dignus. Audis hoc? 38.

Hæc inter, dum fit concursus per compita, vicos & plateas, adornatur fe-ralis illa processio, in qua præcedebat quidam justitiæ minister funestam in-flans tubam, ut adimpleretur illud Jeremiæ: *Sibilaverunt, & fremuerunt denti-* Threæor. 2.
bus, & dixerunt: Devorabimus: En ista est dies, quam expectabamus, &c. Alius 16.
præferabat in pertica mortis causam, seu titulum in tabella candida stylo fer-reo incisum: JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM, cujus litteræ minio, seu rubro colore erant tinctæ, tum ut terrorem mortis spectantibus incuterent, tum etiam ut potestatem Romani Præsidis ostentarent. Post hæc sequebatur ingens armatorum militum Romanorum, & equitum cataphra-ctorū agmen, ut, si fortè tumultus in populo suboriretur, illum arcerent, atq; compellerent. Hos proximè infecuti sunt barbari satellites, apparitores, lic-tores & carnifices, infima sæx hominū, instrumenta ad tam cruentam lanienam requisita gestantes, & prout observat S. Anselmus, lutum, ac lapides in Chri-stum projicientes. Tandem processit circumcinctus tortoribus, propriisque vestimentis, ut à circumfusa populi multitudine agnosci posset, indutus *Rex* Apocal. 19.
Regum & Dominus Dominantium, prægrandi crucis trabe, in qua necandus esset, 16.
onustus, & catenâ ferreâ in collo oneratus, atque duobus latronibus secum, crucifigendis stipatus. O Angeli pacis, quid, obsecro, tunc pensastis, quando Dominum vestrum inter duos latrones medium tanquam eorum coriphæū vidi-

Hebr. 1. 6. vidistis, qui inter duas Divinas Personas Patrem inter & Spiritum Sanctum medius est? Olim in cœlo illum submississima devotione adorastis: *Et adorant eum omnes Angeli*; nunc ab omnibus contemptum, & velut canem immundum impiissimorum homuncionum pedibus proculcatum cernitis? O cœli obtupefcite! tantine ponderis peccatum est? *Amas* quondam *conspersus sanguine jacebat in media via*; hic ipse DEI Filius præ defectu virium cruenta sub cruce humi prolabitur? Heu quomodo *corrui in platea VERITAS*? Ah tantine ponderis peccata mea sunt? O lacrymæ? ubi estis modo?

4. O piensissima Domina! ô Mater amoris & doloris, ubi interim, dum hæc fiunt, commoraris? Et nunquid adhuc valedices Filio tuo, antequam moriatur, si non verbis, saltem nutu aliquo? Ita est, ô mi Lector! in hunc enim finem à turba, quacum hæctenus ibat, paulisper separata, breviorinque viam per aliam plateam eligens, locum juxta fontem occupavit, ubi necessarîo Filio erat transeundum; ibi ergo cum staret, & cum lacrymis, intimoque cordis dolore Dilectum suum vehementissimo desiderio expectaret: ecce subito feralis aperta est scena: *Mæstissimo Filio*, inquit S. Bonaventura, *mæstissima Mater occurrit*. O tristis aspectus! ô lamentabilis occurfus! ô mæstum vale! videre innocentissimum Agnum in medio luporum, exhaustis jam omnibus viribus, immani crucis ponderi succumbentem, & sanguine suo ipsas Hierosolymæ signantem plateas: Ah quis fando dicet, quo dolore ac mœrore piissima Virginis viscera tunc fuerint discruciatâ? Certè utique & Filius & Mater ex hoc mutuo aspectu præ dolore & cõmiseratione viribus defecerunt, ubi neuter ad alterum nec unum quidem verbum poterat effari. De JESU dicitur, quod totus tremens & angustiis repletus, quasi mox animam acturus, super obvium fortè lapidem refederit, proinde quia cernebant milites, cum ferendæ ulterius cruci imparem, angariaverunt Simonem Cyrenæum, ut ejus crucem tolleret: *Imposuerunt illi crucem portare post JESUM*; de dolorosa autem Virgine refert S. Bernhardus: *Cernens cum oneratam ligno tam grandi semimortua facta est præ angustia, nec verbum dicere potuit*. O animæ Christianæ: laudiamus saltem hujus dolentissimæ Matris COR loquens, dum lingua ejus præ dolorum multitudine in verba solvi non potest. Audite cœli, & obtupefcite; audiat terra verba oris ejus: *An meus iste Filius? An meus est?* Inquit Mater, & *DEUS meus? DEUS qui sedet inter Cherubinos, hic incedit inter latrones? DEUS qui adoratur in calo à millibus Angelorum, hic vilipenditur in terra à millibus hominum? DEUS qui tribus digitis sustinet metem terræ, hic velut imbecillus curvatur sub cruce: DEUS qui omnibus benedicit, hic maledictum ab omnibus? Hicne est unigenitus meus? Ille ne serenosus præ filiis hominum, cui jam neque species, neque decet? Ille ne Filius hominis, qui jam vermis, & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis? Ille ne Julex omnium, qui ab omnibus judicatus, & ad infamem crucem damnatus? Fluite lacrymæ, fluite, neque*

S. Bonavent.
lib medit.
vitæ Christi.
cap. 77. &
Suarez
Tom. 2. in 3.
p. disput. 98.
sect. 2.

Luc. 23. 26.
S. Bernhard.
lib. Medit.
cap. 77.

Vide R. P.
Jodoc. An-
dries S. 1.
de perpet.
cruce f. 75.

cessite aut die, aut nocte. Ah fluite cum lacrymante dolorosissima Matre & meæ lacrymæ, fluite, fluite, ego enim omnium horum dolorum, angustiarum, cruciatuum causa sum, quia peccavi in DEum meum. O si sanguine meo fieri posset, ut non offendifsem te, ô mi JESU! ô MARIA!

5. Sed nondum hic hujus lætuosissimæ catastrophæ & cruciatuum finis. Plus ultra, ô mi JESU! ô MARIA! plus ultra, ad montem myrrhæ & ad montem thuris, ibi magnum illud redemptionis nostræ opus, quod vobis Pater inq̄ usuit, perficietis: Progredere igitur, ô mi JESU! sed quid dico; Progredere? repit potius, quia vermis factus, pientissimus JESUS, quàm incedis; procedendum tamen est; sequitur & Mater, Stella Vespertina suum cadentem scilicet: *Et venerunt in locum, qui dicitur Gôlgatha, quod est Calvaria* Matth. 27.
locus, ubi benignissimus JESUS per ascensum mentis non patiebatur, ut notus ille Cyrenæus tantam crucis molem solus ad supplicii locum gestaret, sed sponte tua subjectis, licet crudelissime dilaniatis lacrimis, anteriorem & majorem crucis partem portavit, Simone interim pedem crucis sublevante. Et quid hæc inter omnium afflictißima & sanctissima Matrum?

Vidi, dum studiis exultioribus quondam Monachii Bavariæ Superioris Metropoli vacarem, tres una die Mercurii proles uncis manibus rapaces ad patibulum condemnatas, ad quod spectaculum ingens hominum turma, velut torrens affluxit, inter quos & junioris latronis Mater extitit, quæ ubi Filium suum ad serale hoc theatrum progredientem, animadvertit, repente viribus destituta vix non animam expiravit. ô Domina mundi! ô Mater amoris & doloris! quomodo possibile fuit, Christi Filii tui sanguinolenta sequi vestigia, & inter latrones, qui incomparabiliter illo mitius habiti sunt, solum innocentissimum Natum tuum trabale crucis lignum, in quo interficeretur, trahentem? Et quid, obsecro, tum temporis intervallo secum ruminabat afflictißimum COR Matris DEI? Ita mi Pater (suspirabat secum) quia tu ita jubes: placet & mihi; acerbissimum quidem est hæc intueri, ac tam indigna pro indignis pati, placet tamen, quia tibi placet, proinde me totam in SS. COR tuum resigno, paratissima una cum Filio tuo, imò & meo, si non corpore, animo saltem crucifigi. Vade igitur, ô fili mi, & velut alter Isaac porta ligna holocausti super unum montium, quem nunc Pater monstrabit tibi, Gen. 22. 6
Vade in agrum Abel innocentissime, in quo à perfidis Caini fratribus etiam sine causa fura lignea occideris. Vade, justissime Noeme, & per crucem tuam arcam mundo naufrago prepara, in qua in secundo diluvio salvetur genus humanum. Vade, ô nitida Agnelle, ad macellam & ad cruentissimam lanienam, in qua non lanam dentaxat, sed & supremam sanguinis stillam pro salute mundi dabis. Vade, mansuetissime Moyses, Dux & Legifer noster, ac virg. 3. crucis tuz non tantum rubrum passionis mare divide, sed & viam omnibus tuis fidelibus ad ecclesiam Palaistinam pande. Vade, ô Fili David,

Mater Dolorosa.

FF

&

& clavem Regni tui porta lassatis & luxatis humeris, quâ paradifum, tot retro
 faeculis occlufum, aperies. Vade, ô Princeps pacis, jam enim à primo concep-
 tionis tuæ momento tibi à Patre inlinuatam fuit: *Et principatus ejus super hu-*
merum ejus; habes, inquam, nunc principatum tuum, nam Dominus à ligno
 regnabit. Vade denique, ô omne bonum meum! vade ad mortem, & quidem
 mortem omnium crudeliffimam, fequar & ego te, quocunq; ieris. Ethai-
 Davidem inter tot tribulationum fluctus conftantiffimè fecutus eft, faciam,
 & ego hoc: *Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex! quoniam in quo: un-*
que loco fuerit Dominus meus, five in morte, five in vita, ibi erit & Mater, imò &
ancilla tua. Armiger ille contempto omni mortis periculo ducem fuum Jo-
 natham fecutus eft per loca excelfa, per rupes præaltas, manibus ac pedibus
 poft Dominum fuum reptans; fequar & ego, & fi præ virium laffitudine in-
 cedere amplius non potero, reptabo pedibus ac manibus ad Calvariaæ rupem,
 ut cum dilecto meo fi non corpore, faltem animo patiar, & commoriar; &
 quis me feperabit à Charitate JESU? *Quia fortis eft, ut mors, dilectio; aquæ mul-*
ta hanc non poterunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam. O anime mi!
 quid tu ad hæc & ifta? Si ferreus, fi faxeus, fi adamantinus effes? deberes fal-
 tem aliqua commiferatione erga JESUM patientem & SS. Matrem ejus
 compatientem tangis; & tu, ô mifer! adhuc ftas immotus? Et dic, quæfo fodes!
 fi quis te ex tuis amicis à morte redemiffet, manu una pro tua defenfione
 perditâ, mutilusque per reliquum vitæ curfum permaneret, num ingenti te
 illi profitereris obftrictum beneficio? An non, quoties in tuum veniret con-
 fpectum, te ad aliquam faltem excitaret commiferationem, & reciprocum
 amorem? Anime mi! leva oculos tuos, & JESUM pro te graviffimam cru-
 cem bajulantem, ac SS. Matrem ejus fequentem confidera; quid pro tua fa-
 lute ultra poterant facere, & non fecerunt? O quantum debes Redemptori
 tuo, ac SS. Virgini! gratias proinde illis fummas repende, & in animo verè
 contrito ac humiliato ad eorum pedes profternas, ingratitude, tuæ omni-
 umque delictorum veniam suppliciter pete, &c.

6. Revertor ad te, ô Domina mundi! & quid appello te mundi Domi-
 nam, cum nunc fis omnium noviffima mulierum, quia Filius tuus noviffi-
 mus virorum? Dic ramen, ô Domina! obfecro te, an non in mentem tunc
 tibi venerit illa Archangeli promiffio olim in conclavi Nazarethano tibi fa-
 cta: *Dabit illi Dominus fedem David patris ejus, & regnabit in domo Jacob in æter-*
num, & regni non erit finis? Nunquid cogitare, & Angelo falutis humanæ
 nuntio nunc obijcere poteras: *Qualis hæc fedes David? Quale Regnum in*
domo Jacob? fi Filius meus etiam quâ homo Regni Davidici legitimus hæ-
res eft, quia Filius David, quare hunc legitimum hæredem hodie cum tanta
infamia ejecerunt extra civitatem: Hic eft hæres: Venite, occidamus eum, & habebimus
hæreticatem ejus; & apprehenfum eum ejecerunt extra vineam, & occide-
runt?

Ifa. 9. 6.
 Pfalm. 95.
 10.

2. Reg. 15.
 21.
 1. Reg. 14.
 13

Cant. 8. 6.

Luc. 1. 31.

Marth. 21.
 38.

rum? Si promissum est eum in domo Jacob regnaturum, ubi hoc regnum? Iſa. 53. 2.
 Ubi corona? Ubi sceptrum? Ubi regalis purpura? Ubi majestas? *Ab vidimus eum, & non erat aspectus: Despectum & novissimum virorum.* O domus Jacob! quomodo in te regnabit Filius meus, dum illum hodie coram Romano Præfide negasti: *Non habemus Regem nisi Cæsarem?* Quomodo ergo, ô mi Angele! hæc tua promissio verificatur? ita, inquam pretiosissima Deipara miserando illo temporum intervallo secum in animo ratiocinari poterat. Sed magnum hic absconditum est mysterium: alia enim sunt Dei, alia hominum judicia; enimverò dedit illi Pater æternus sedem & regnum David non temporale, sed æternum, ast non nisi per passionem & crucem obtinendum, in ligno enim oportebat Christum pati, & ita intrare in gloriam suam, unde Ecclesia: *Regnavit à ligno Deus; & Vates Regius: Dominus regnavit à ligno;* quæ ultima verba à ligno impii Judæi crucis Christi æmuli dato studio, ne à Christianis convincerentur, sustulerunt, ita S. Justinus & plures SS. Patrum; proinde sensus est, Christum non vi, aut armis, nec per publicam populi electionem regnum suum consecuturum, sed à ligno in domo Jacob, hoc est, in Ecclesia regnaturum, & per hoc in æternum in cælo triumphaturum. Et hoc erat dolentissimæ Matri hujus Sacramenti non ignaræ unicum in tot adversis solatium, proinde magno animo omnes cruces, passiones & adversitates cum Filio sustinuit; hinc rectè à S. Epiphanio crux appellata est, cujus verba sunt. *Dico sanctam Virginem esse cælum, thronum & crucem.* Psalm. 95. 10. Vide in hunc Psal. Tironum & alios passim.

Age hîc, quisquis es ô homo Christiane! & discite, non esse satis ad salutem consequendam, quòd Christus nobis crucem portaverit, sed insuper oportet, ut & tu eam post Christum feras, ita attestante veritate: *Si quis vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me.* Si Christianus es, debes esse & Crucianus, tota enim vita Christi JESU & MARIÆ crux fuit & martyrium, ergo si DEUS te amat, tibi non aliam in cælum viam pandet, quàm crucem: S. Epiphanius de Laud. Deip. Matth. 16. 24.

Per crucem ad lucem.



CONSIDERATIO XXXII.

In conspectu afflictissimæ Matris Filius Jesus infami
crucis patibulo affigitur.



Postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ,
ibi crucifixerunt eum *Luc. 23. 33.*

I. *1. Cor. 4. 9*
D spectaculum hodie invitatis, anima Christiana, cui si-
 mile hætenus non vidit, nec amplius videbit mundus:
Speltaculum, inquit Apostolus, *facti sumus mundo, & An-*
gelis & hominibus; ubi alludit ad persecutiones & mar-
 tyria Apostolorum, ac præsertim ad illos bestiaros,
 primosque SS. Martyres, qui Romæ & alibi quasi be-
 stia caveis inclusi in amphitheatro publico, spectante Imperatore & popu-
 lo Romano, bestiis objiciebantur; inter quos præminet D. Ignatius,
 tertius post S. Petrum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, qui in persecutione

Tra-

Trajani damnatus ad bestias Romam victus missus, præfente ipso Trajano Imp. & circumfidente Senatu primò immantissimis pœnarum suppliciis affectus, ac tandem rugientibus leonibus in cibum objectus est, quorum dentibus præfocatus, & ut frumentum Christi, prout desideraverat, comminutus, digna Christi hostia effectus est.

Verùm longè crudelius, longè immanius est istud, quod tibi hodie, anima Christiana, exhibebitur spectaculum, de quo S. Lucas commemorat: *Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, & videbant, quasi bant, percutientes pectora sua revertebantur.* O tremendum, ô luctuosum, ô cruentum spectaculum, videre JESUM, Agnum illum innocentissimum, DEI & MARIÆ Filium, in conspectu afflictissimæ Matris & totius populi dentibus efferatorum leonum objici, & quasi brutum excoriatum pro peccatis nostris in infami crucis patibulo durissimis clavis affigi: *O caeli obstupescite super hoc, & porta ejus desolamini vehementer.* Luc. 13. 48

Moyfes olim pro spectaculo in publicis castris vastissimæ molis serpentem exare candente consiatu in alta furca adinstar literæ T. fabricatâ, ingrattissimo populo Judaico, à venenatis tunc anguium morsibus percusso, proponi curavit, ut in eum intuentes ab infirmitate & lue grassante pestifera liberarentur: *Qui mâcu percussi aspicerent, sanabantur,* cui serpenti rectè pro Lemmate inscribes: Jerem. 2. 12

Pharmacum, non venenum.

O bone JESU, ô Amor crucifixe! tu nobis per illum æneum serpentem præsignatus es: *Sicut Moyfes, inquis ipse, exaltavi serpentem in deserto,* Joan. 3. 14: *ita exaltavi oportet Filium hominis, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam;* in qua pœnosissima, ac dolorosissima exaltatione adimpletum fuit illud justî Simeonis vaticinium: *Ecce positus est hic in signum,* Luc. 2. 34: *cui contradicetur, & tuam (ô Mater) ipsius animam pertransibit gladius.* O anima Christiana! veni una mecum, ascendamus cum hac dolorosissima Matre ad montem myrrhæ, & ad collem thuris, & videamus visionem hanc magnam, DEUM & Hominem pro salute nostra cruci suffixum: *Non te pigeat,* ait Mellissus Bernhardus, *videre serpentem in patibulo pendentem, si vis videre Regem in folio residentem:* Et S. Augustinus: *Frater inquit, ut à peccato sanemur, Christum crucifixum intueamur, quomodo, qui intuebantur serpentem æneum in deserto, non peribant; sic qui intuentur fide Christi mortem, sanantur à morsibus peccatorum.* Proinde non incongruè Poëta ille Christianus: S. Bernhard., cit. à Cor. nel. in lib. Num. 21. 9

*Pharmaca sunt potius, quam vulnera
Vulnera Christi,
Cura enim plagis vulnera nostra suis.*

Luc. 23.33

2. *Postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvaria, ibi crucifixerunt eum.* Et quis, obsecro, hic non obstupescat, pie Lector, quòd cuncti Evangelistæ hoc summum redemptionis nostræ mysterium non pluribus, quàm duobus tantummodo verbis adumbrarint: *Crucifixerunt eum*? quare tam parci fuere hi sacri Scriptores in describendo hoc funestissimo, omnibusque sæculis inaudito spectaculo, cum nullus modum addat, quomodo DEI & MARIÆ Filius, an in jacente, aut in erecta cruce sit clavis confixus? Respondet Simon de Cassia, Salmeron & alii, quòd Evangelistæ præ verecundia, teneritudine & compassione animi tam horrendum ac luctuosum facinus non potuerint pluribus explanare, vel dilucidare verbis, tremebat enim tunc, cum arripere calamum, manus scribens, oculi mædebant lacrymis, cor insolito perfundebatur horrore, immò & ipsa penna rigebat stupefacta, ad consignandum posteritati tam indignum, tam cruentum, & luctuosissimum spectaculum. Addit S. Bernhardinus, ita placuisse Spiritui Sancto, qui sic breviter scribi voluit, ut pia consideratio, non expressa per atramentum, pia meditatione ad meritum Fidelium remaneret.

Simon de
Cass. & Sal
meron. in
hunc loc.

S. Bernhard.

Tom. 1. ser.

15. art. 4.

cap. 3.

S. Anselm.

Dialog. de

Pass. Dom.

S. Laurent.

Justin. de

Pass. & alii.

Barrad.

Tom. 4. lib.

7. cap. 13.

Lipsius lib.

2. de cruce

cap 7.

Joana. 19.

15.

Gen. 49.9

Cant. 7. 8

Hunc crucifixionis modum multi cum SS. Anselmo, Cyrillo, Leone, Laurentio Justiniano, & aliis meditantur in cruce jacente factam, in quam Salvator mundi à carnificibus prostratus, ac supinus super cruce jacens eidem clavis ferreis pluribus malleorum ictibus affixas est, quem exinde impij ministri Satanæ in altum elevatum in scrobem in rupe illa Golgothæa defossam, inhumanè dejecerunt, non sine maxima cunctorum membrorum concussionione & dolore inexplicabili. Alii cum Barradio censent, manus pientissimi Jesu ligno humi jacenti affixas, pedes verò erectâ jam cruce eidem esse suffixos. Verumenimverò qui antiquissimos Patres consulunt, & Romanum crucifigendi modum, à quibus & Christus crucifixus est, attentiore mentis oculo considerant, expensis rationibus, facile in hanc declinabunt sententiã, naitissimum orbis Reparatorem Christum cruci jam fixæ, & humi depectæ, ac solidè in scrobe firmatæ in alto per scalas fuisse affixum, quia hic modus Romanis, prout benè observat Justus Lipsius, usitator, & ad majorem crucifigendi ignominiam, populique spectantis terrorem inserviebat. Accedit & ratio, quia furca seu patibulum prius erigi, & trabibus in terra firmari solet, antequam fontes in eo suspendantur; unde etiam provenit usitatus ille loquendi modus: *In crucem agere, in crucem tollere*? In hunc enim finem Judæi ad Præsidem Pilatum succlamârunt: *Tolle, tolle*, & exinde primum: *Crucifige eum*. Quod Jacob Patriarcha in spiritu prævidit, dum moriens filio suo Judæ in persona futuri Messæ intimavit: *Catulus Leonis Juda ad prædam Filii mi ascendiis*; tunc enim Christus tanquam Leo de tribu Juda ad prædam ascendit, quando in cruce tulit prædam Tartari. Item Sponsus: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus*; quibus assentit S. Mater Ecclesia, dum in oratio-

ne de Missa Passionis Domini, cujus initium: *Humiliavit*, ita orare assolet: S. Gregor. Turon cit. à Je Blanc. Tom 2 Psal. 21 v. 18. S. Augustinus: *Ascendit Sponsum noster thalami sui lignum*, &c. S. Bernhardus: *Exalato in crucem perforantur manus & pedes Viri optimi benigni JESU*. Mitto S. Cyprianum, Joannem Chrysofomum, Gregorium M. Gregorium Nyffenum in tragœdia, Nazianzenum, Nonnum, & quam plurimos recentiores, &c.

O bone DEUS! quam lugubre hoc erat spectaculum, videre JESUM nudum, vulneratum, ab omnibus defertum, inter truculentas carnificum manus in conspectu totius populi insultantis scalas seu tabulationem juxta crucem erectam perreptare, ubi stans in pugnate facie in cœlum conversa se denuo Patri Cœlesti in victimam & holocaustum totius mundi obtulit; ita Seraphicus Bonaventura: *Aspicit in cœlum, Patri dicens: Ecce hic sum, Pater mi, usque ad crucem me humiliare voluisti, pro amore & salute generis humani, placet, accepto, & pro eis me tibi offero, quos dedisti mihi, & fratres esse voluisti, accepta igitur & tu, Pater, & deinceps placabilis esto mei amore, & omnium maculas veteres absterge, & elonga ab eis; Me tibi pro eis offero, Pater; &c.* O utinam mortales omnes hæc Christi patientis verba altius animo suo inscriberent; ita nimirum par est, ut loquamur, præsertim ubi crux aliqua à cœlo nobis submittitur.

3. Et quid interea dolentissima Mater? Penetrat illa immensam turbam (tanta est vis amoris) & ex adversum crucife collocat, ubi videret, & audiret omnia. O fortis Machabæa, quæ non ad montem Thaboræum ad gaudia, sed ad collem Golgothæum luctibus & doloribus inundantem, ut unâ cum Filio in anima crucifigeretur, ascendit: *Super omnia autem Mater mirabilis, & bonorum memoriâ digna, quæ pereuntem Filium conspiciens, bono animo ferebat propter spem, quam in DEUM habebat*: Proinde cum vidisset dulcissimum Natum tam probrosè nudatum, ei capitis sui velum vel per alium submisit, vel potius ipsa, prout S. Anselmo revelavit, lumbis patientis Filii sui circumligavit; audi ipsam mœstissimam Virginem loquentem: *Audi Anselme, quod modo referam, nimis est lamentabile, & nullus Evangelistarum scribit. Cum venissent ad locum Calvariæ ignominiosissimum, ubi canes, & alia morticina projiciebantur, nudaverunt JESUM Filium meum totaliter vestibus suis, & ego exanimis facta fui, tamen velamen capitis mei accipiens circumligavi lumbis ejus.*

O pietissima Domina! si Adam Protoparens noster ob nuditatem suam ad eò erubuit, ut in medio ligni paradisi sese absconderet, ac nuditatem suam foliis ficûs contegeret. Si Noë nudatus in tabernaculo jacens ingenti

Gen. 3. 7.
Gen. 9. 21.
verc-

2. Reg. 10. 4 verecundiâ perfusus est, ubi nuditatem suam ex aliis intellexit. Si Ligati illi Davidis ab Ammonitis turpiter rasi, & usque ad lumbos denudati non aucti sunt propter vestes præcisas in publico comparere. Si Pater in filio prodigo non poterat ferre ignominiosam ejus nuditatem: *Cuò proferte strom priamam*; heu qualis ac quanta oportet fuisse castissimorum peccatorum JESU & Matix erubescencia? O cæli quid agitis? Ubi vestra sunt fulmina? Ubi fulgura? Ubi sagittæ Potentis acutæ? Olim Bethsamitas subitanea morte percussistis, quòd arcam nudatam curiosius inspexerint; & nunc arcam vivam impunè respiciunt tot improbi & sceleratissimi mortalium? O impii, ô execrandi Deicidæ, nunquid Dominus *adduxit vos quadraginta annis per desertum, & non sunt attrita vestimenta vestra*, & hoc beneficium ita pessimè DEI Filio recompensatis? Omnes planetæ cælestes erga JESUM ignominiosissimè denudatum suam exhibuere compassionem: *Et tenebræ factæ sunt super universam terram*. O impudici, ô libidinosi, discite & vos verecundiam à verecundissimo JESU, non enim minima causa hujus probrosissimæ denudationis vestra insana libido exitit; audite Poëtam:

Luce obiit Veneris; Veneris fle verba! videtur

Causa DEI passi non minima esse Venus,

4. Interim parantur clavi, mallei, funes, scalæ, titulus, & alia ad hanc cruentam tragœdiam necessaria. Juvat hîc rursus audire dolorosam Matrem, ita ad S. Birgittam asserentem: *Erat autem crux fixa & brachia ejus elevata, ita ut nodus crucis inter scapulas esset nec ullum capiti reclinatorium crux præbebat, & tabula tituli utriusque brachio super caput eminenti affixa erat. Ad crucem igitur iussus dorsum vertit, & manum postulatus, primò dexteram extendit, & inde alia manus ad reliquum cornu non attingens distenditur: Et pedes similiter ad foramina sua distenduntur, cancellarique & quasi infra à tibis distincti, cuobus clavis stipitem per solidum os, sicut & manus erant, crucifiguntur. Ad primum igitur ictum ferientis mallei ego ex dolore in extasi sic, & evigilans Filium meum confixum video, colloquentes etiam homines, lacrum ad alterum audio: Quid hic fecit? furtum? rapinam? vel mendacium? aliis respondentibus, quod mendax esset. Et tunc corona spinæ capiti ejus artiffimè imposita fuit, quæ ad medium frontis descenderet, pluvium rivis sanguinis ex aculeis infixis decurrentibus in faciem ejus, & crines & oculos & barbam replentibus, ut quasi nil nisi sanguis eorum videretur, nec ipse me adstantem cruci videre potuit, nisi sanguine expresso per ciliorum compressionem, &c.* Huc usque dolorosissima virgo ad S. Birgittam.

Considera nunc anima Christiana, utriusque & Filii in cruce pendentis, & afflictissimæ Matris juxta crucem stantis dolores: *Numera stellas, si potes, Olim ad Abraham dictum fuit & tu, anime mi, numera plagas, si potes, pientissimi*

Redemptoris tui, & dolorosissimæ Matris ejus immensos **CORDIS** dolores. Atque venerandum Jesu crucifixi Caput mille puncturis spinarum saucium: 1. Petr. 2. 12. Vide Divinam ejus faciem, in quem Angeli desiderant prospicere, nunc cruore, Gen. 2. 10. livoribus & alapis deformatam: Intuere manus & pedes ferreis nunc clavibus crudeliter perforatos ex quibus quatuor illi paradisi fontes promanant, quibus orbis universus rigatur, & à peccatorum sordibus abluitur. Expende ossa luxata, & membra omnia per extensionem à statione sua mota: Psal. 21. 18. *Diminuerunt omnia ossa mea*; ac denique considera totum corpus ejus à planta pedis usque ad verticem capitis, & nil nisi unum vulnus videbis: dic nunc, obsecro, quid ultra debuit tibi facere Salvator tuus, & non fecit? O Christiane, qui hæc audis, num etiam tu ex illis es, qui rursus crucifixis tibi metipsum Filium DEI & ostentui habes? *Plures Judæi sunt*, dicebat mitissimus Redemptor de cruce ad B. Margaritham de Cortona, *qui me hoc tempore crucifigunt, quam fuerint in die passionis meæ.* O lacrymæ, ubi nunc estis? Moyses Vita 22. Feb. apud Bol- land. Psal. 77. 26. Isai. 33. 7. *percussit petram, & fluxerunt aquæ*; & cor meum petra, & silice durius erit? *Condolebant huic crucifixo Domino meo creaturæ omnes: Angeli pacis amare stebant*; Sol & luna & cuncta cœli sidera à tan cruento spectaculo suos retraxerunt radios; obstupere saxa & rupes, sepulchra & monumenta disrupta sunt; orbis universus horrendo terræ motu conquassatus, & quasi à tuo centro convulsus est; & ego, heu ingrattissimus peccator, ob amorem meum crucifixum, toties à me offensum, non doleam? O Domine! verè Mater amoris & doloris, hoc, quæso, mecum agas, Crucifixi fige plagas cordi meo validè; iterum rogo, ô Domine! ah validè.

5. Nondum à te discedo, ô mœstissima Mater! de aquila referunt, quòd non tantum radiantem, sed & eclipsatum solem irretortis oculis considerare soleat, unde lemma: *Etiam cum desiccat*; aut *Videndo non expleor.* O dolentissima Domine, quid dico de te? *Aquila eras*, & es etiamnum *magnarum alarum*, quia multos sub alis maternæ pietatis tuæ fovere soles filios: dic, obsecro quam immenso gaudio subinde perfruebatur cor tuum, cum dulcissimum Filium tuum *speciosum formâ præ filiis hominum*, tanquam radiantem & mysticum justitiæ solem, poteras in vita intueri, ac contemplari? *cumque conspicerem eum*, inquis ipsa, *& considerarem pulchritudinem ejus, anima mea quasi rorem præ gaudio stillabat.* Verumenimverò mutata nunc est scena, ô pientissima! *declinavit Dilectus tuus, & factus est tanquam vas perditum*, vulnus & livor, & plaga tumens est indumentum ejus, ah quantum jam in cruce mutatus ab ipso est? *Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus*? Hæc mutatio dexteræ Excelsi dulcissimum **COR** tuum non tam scindebat, quam imenso replebat dolorum pelago: *Etiam, ais ipsa, sicut mulier parvens, cujus omnia membra post partum tremula sunt*; stabas tamen, & juxta crucem stabas à meridie usque ad vesperam, contemplans patientem, mori;

entem & eclipsum justitiæ Solem, unde rectè prædictum Lemma tibi applicare possumus: *Etiã cum deficit; vel: Videndo non expleor.*

Nunc considerabas eum, ut innocentem Abelem, à perfidis Caini fratribus in agro Golgothæo occisum, nunc ut Isaacum super struem lignorum locatum, ut DEO in holocaustum immolaretur; nunc ut Agnum Paschalem & vespertinum, veruligneo crucis infixum, & Divino amoris igne assatum, de cujus sanguine domorum postes aspergebantur; nunc ut Sponsum dilectissimum, candidum, & rubicundum, candidum per summam innocentiam, & rubicundum per passionem; nunc ut floridum Nazaræum, cujus lectulus (aspera crux) omni selectissimorum florum & virtutum genere erat exornatus. Denique considerabas hunc crucifixum Amorem & Filium tuum, ut Sacerdotem summum, & Episcopum animarum nostrarum, solemnem suam, sed cheu! quàm cruentam missam publicè extra castra in monte Calvario pro salute totius mundi celebrantem, cujus ara crux fuit; tiara corona spinea; calix, quem dedit ei Pater, myrrhâ felle & aceto mistus; panem Judæi ei in lignum mittebant; vestis Sacerdotalis caro virginea, sed nunc concisa, & sanguine purpurata; annuli clavi ferrei; & pectorale SS. Cor apertum, ex quo sanguis & aqua manabant: *Terra, pontus, astra, mundus, quo lavantur flumine.* O triste, ô luctuosum Sacrificium! *Christus carnem, ait Arnoldus Carnotensis, MARIA immolabat animam; optabat quidem ipsa ad sanguinem animæ & carnis suæ adolere sanguinem, & elevatis in cruce manibus celebrare cum Filio Sacrificium vespertinum, & cum Domino JESU corporali morte redemptionis nostræ consummare mysterium; sed hoc summi Sacerdotis solis privilegium erat.* O anima Christiana! quot modos, & quàm latissimum campum hic habes cum dolorosa Matre de Crucifixo JESU cogitandi, & meditandi: Quis patitur? Quid patitur? pro quo? quare? quo loco? quo tempore? à quibus? quomodo? in quem finem? & quid tandem huic summo Benefactori tuo crucifixo JESU & SS. Matri ejus dolorosæ pollis rependere? &c. Ah cogita!

Gen. 4.7
Hen. 52. 9.
Exod. 12.7.

Can. 5. 10.

Cant. 1. 15.

1. Petr. 2.
25.

Arnoldus
Carnotens.
& Richard.
ib. 4. de
aud. Virg.





CONSIDERATIO XXXIV.

Expenditur dolor & amor afflictissimæ Matris Filium suum in cruce suffixum contemplantis.



Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum,
Isa. 38. 14.



Zechias pientissimus Israelitarum Rex, cum in gravissimum ac lethalem morbum incidisset, & ab Haia nunc audiret: *Morietis tu, & non vives*, impensissime Deum ^{4. Reg. 20.} pro salute sua fragitare coepit; quatenus tibi ad aliquot ^{1.} adhuc annorum tractus vitam & sanitatem ob rem prolis (ne cataloge generationis Christi scintilla sua extingueretur) prorogaret; in quem tunc assidue, intente & ex imo non tantum ore, sed & pectore gemitibus in caelum suspiravit, ut abinde auxilium impetraret

Iſa. 38. 14.

in tempore opportuno; Audi ipſum loquentem: *Attenuati ſunt oculi mei, ſuſpicientes in excelsum.* Et ecce dum laſſos ac moribundos ad cœlum levat oculos, ſolem aſtrorum Principem advertit in ſolario Achaz decem lineis per gradus retrorſum deſcendentem, & in gradu decimo, qui per crucem X. notari aſſolet, conſiſtentem: *Et reverſus eſt Soli decem lineis, per gradus, quos deſcenderat.* Vide hic, prudens Lector! quantum potentiſſimus DEUS ſuos aſtinet ſervos, dum non ſol duntaxat, ſed & luna, omneſque orbes cœleſtes in gratiam hujus moribundi Regis retrogreſſi ſunt, quia alias totus ordo & harmonia cœleſtis fuiſſet perturbatus.

Iſa. 38. 8.

Pulcherrima eſt hæc figura, quæ Chriſtum, myſticum illum Juſtitiæ Solem, repræſentabat, decem lineis infra omnes Angelorum, hominumque choros, tanquam virorum noviſſimum, in paſſione ſua uſque ad crucem X. deſcendentem, ad quem in umbra patiens ac moriens Ezechias jam tunc ſuos ſublevavit oculos, ut optatam per illius merita reperiret ſalutem. O Mater amoris & doloris! dic, quæſo, quomodo tibi Cordi tuerit, dum ſtans ad radicem crucis, laſſa ac gemebunda Solem tuum myſticum, amantiſſimum JESUM in Sanguine ſuo rubentem, & in cruce, decimo gradu occumbentem conſpicata, ac contemplata eſ? Nunquid cum Ezechia ægrotante tunc dicere poteras: *Attenuati ſunt oculi mei, ſuſpicientes in excelsum?* Et revera, ô Domina! attenuati ſunt oculi tui ad inſtar aquilæ, non radiantem duntaxat Phœbum, ſed & obnubilatum ac eclipſatum irretortis oculis conſiderantis, cum Lemmate ex Pſalmis Jeſſæi Vatis mutua-

to:

Ad te levavi oculos.

Pſalm. 122. 16.

Pſalm. 24.

15.

Pſalm. 41. 8.

Pſalm. 41. 8.

Ita eſt, ô pientiſſima! *oculi tui ſemper ad Dominum*, ac tunc præſertim, cum in cruce pro omnium ſalute extremos perferret dolores! ubi *omnia excelsa ejus & fluctus ejus ſuper te tranſerunt*; ibi enim verificatum erat illud: *Abyſſus abyſſum invocat*; abyſſus videlicet paſſionis dilectiſſimi Filii tui abyſſum invocavit compaſſionis mœſtiſſimæ Matris ſuæ. O Mater! non Mater, ſed omnium afflictiſſimarum parentum infelix ſimulacrum! proinde non miror, quòd mitiſſimus orbis melioris Reparator Chriſtus ad dilectam Sponſam ſuam B. Veronicam de Binaſco, quæ ſolum hujus Diviniſſimi Sponſi ſanguinum paſſionem meditari conſueverat, teſte Bollandando hæc ſequentia dixerit: *Intellige, Filia mea, Lacrymas paſſionis meæ gratiâ à meditantibus manantes, mihi quam gratiſſimas fore: At cum mei Genitricem, calorum Reginam, inexcogitato amore proſequar, gratior mihi eſt dolorum, quas in paſſione meâ perpeſſa eſt, attenta meditatio.* Audis hoc, Mariane Lector? Et quomodo poteris oblivifci *gemitus Matris tuæ*? Ah quomodo?

Bolland.

12. Joan. fol.

302.

Eccl. 7. 23.

En Mater stat fixa loco, truncumque madentem

Sanguine perfundit fletibus usque suis.

Nunc lacrymis madidos convertit ad æthera vultus.

Nunc tenet in Naro lumina fixa suo.

Heu quid agat ? maneat ? prohibet dolor ; inde recedat ?

Fertior immotam sub cruce sistit amor.

Dure amor ! has servas leges ? sic jungis amantes ?

Quàm non sunt regni molia jura tui !

2. Perpetuâ memoria digna est sancta illa, juxta ac fortissima Machabæorum Mater, quæ omnia tormenta pro Lege DEI à septem filiis generoso animo exantiata coram & immota spectavit, quam proinde merito Div. Augustinus sumis laudum extollit præconiis, eamque septemPLICEM Martyrem appellat: *Isti sanguis, inquit, in se sentiendo, illa videndo in omnibus passus est.* *Eadem Mater septem Martyrum, septies Mariyr: à filiis non separata spectando, & suis addita moriendo. Videbat omnes, amabat omnes. Ferebat in oculis, quod in carne omnes.* Verum hic observes, rogo, prudens & Marianæ Lector ! quod sacer insinuat textus: *Contigit autem & septem fratres unam .um Marre sua comprehensos compelli à Rege, &c.* Adverte tò compelli. Ex quibus facile conjicies, neque Matrem, neque filios sponte propriâ sese Regi Antiocho ad lanienam præsentâsse.

S. Augustin.
serm. 109.
in app. de
diversif.

Verum longè major atque excellentior fuit illa animi fortitudo, amor & dolor afflictissimæ Matris DEI, dum non septies duntaxat, sed plùs quàm millies Martyr extitit, ac tunc præsertim, quando vitam suam in cruce ante se pendentem à meridie usque ad vesperam inumbrantem contemplata est: *Ibi ferebat in corde, quod Filius in carne.* Neque coacta, aut compulsa, ab humana vi, vel jussa à Filio ad locum cruenti hujus certaminis festinavit, sed ultro citroque cunctis periculis ac doloribus unâ cum Filio pro salute humani generis sese subjiciens, in medium turbarum ac ferocissimorum satellitum usq; ad ipsas crucis radices penetravit, ubi stillicidium Divini cruoris ex hiantibus Nati vulneribus largissimè in terram promanans, non tam coram (heu quo animi cum luctu?) spectavit, quàm & ipso pretiosissimo hoc cruore in velo ac vestimentis abundè proluta est. O luctuosum spectaculum !

Mater & Filius; Filius & Mater ! dolebat hæc omnium Matrum afflictissima, ac desolatissima, Divinum illum Sanguinem, cujus pretium inmensum optimè noverat, velut inæstimabiles margarithas ab immundis canibus & porcis conculcari, ac profanari; dolebat vicissim & Filius, cum Matrem videret in tanto supplicio: *Flebat Mater, inquit Nebridius, ob dolores Filii, atque effusione lacrymarum irrigabat totum montem; flebat quoque pius Dominus ex compassione Matris, imberque lacrymarum mixtus sanguine destuebatur*

Nebrid. in
Do-Fasc. Myrrh.
cap. II.

Exod. 12. 7.

in terram de cruce ante faciem Matris. Et tu, anime mi! quid agis? Quare non accedis cum hac dolentissima Matre ad pedem crucis, & pretiosas has lambis Divini cruoris stillas? Si quondam Sanguis ille Agni typici in Ægypto primo- genita Israëlitarum à morte servavit immunia, quid possit sanguis tam prodige fufus immaculati illius Agni pro omnium salute in crucis ara immolati? Roga igitur, iterumque roga hanc dolorosissimam Virginem: Ah Domina! unicam stillulam etiam pro me onaniam peccatorum miserrimos; ah Domina! quaeso, ne deneges mihi, licet clientum ac fodalium tuorum infimo, hanc gratiam, ac tunc præsertim, quando in supremo illo iudicio agetur de æterna animæ salute; Domina! unicam stillulam rogo, & sufficit mihi.

Psal. 103.
24.

3. Ad te nunc humilis sermo meus, ô Pater celestis! qui *omnia in sapientia fecisti*, & cuncta suaviter in suum disponis finem; Quare, obsecro, voluisti, ut dilectissimo filio tuo in tragœdia illa tam cruenta, tam luctuosa, tam funesta, cum salutem nostram *in medio terra* in cruce pendens operaretur, & Mater dolorum socia ei assisteret? Noemo pepercisti, includens eum in arca, ne generalem videret humani generis interitum: *Et in lusu eum Dominus de foris.* Cum Sara dispensasti, ut dum Filius ejus nunc erat in victimam tibi litandus, ipsa interim domi remaneret. Agar ob morientem in deserto filium per Angelum solatus es: *Quid agis Agar? Noli timere; &c.* Et innocentissimæ Matri Filii tui, in quo, & in qua tibi semper bene complacuisti, non parcis? Ad quid mitis hæc agnella inter cruentas luporum manus? Ad quid intemerata hæc Virgo hætenus solitudinis amantissima & publici semper fugiens in tanto rerum tumultu: Nunquid poterat in suo cubiculo mortem Unigeniti sui materno affectu prosequi, & tibi æterno Patri pro humani generis offerre salutem? O bone DEUS! quam lamentabilis hic erat aspectus, suum videre sanguinem de infami ligno tot vulneribus, tot patefactis defluere ostiis!

Psal. 55. 7.

Adverte, anima Christiana! *Judicia Dei abyssus multa*, quia primus Adam peccavit in ligno, secundus & melior culpam luit, ac diluit in ligno; & quia Eva ex arbore prohibitum decerpens fructum omnis nostræ ruinæ instrumentum fuit, voluit benignus Deus, ut nova & melior Eva sub arbore crucis repararet, quod prius illa destruxerat: *Sicut Heva*, inquit doctissimus Taulerus, *usurpans temerè de arbo, scientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit; ita tunc arbore crucis dolorem in te suscipisti, fatigataque amaritudine, unâ cum Filio tuo hominem redemisti.* Et quia Christus pro peccatoribus primariò in monte Golgothæo passus, crucifixus & mortuus est, æquum fuit ac conveniens, ut & Mater, quæ est *Refugium peccatorum*, pro eis intercedendo ad crucem adiret. Mitto plures rationes Audiamus S. Bernhardinum Senensem: *Tota commigraverat*, ait de hac dolorosa Matre, *in Dilectum, & dum ille corpus, ista spiritus immutabat. Sed quâ parte stabat Virgo juxta crucem? Utique ad sinistram Christi, juxta Alexandrum de Alex, scilicet ut pro peccatoribus filium ex-*

Jo. Tauler.
cap. 18.S. Bernhar-
din. Senens.
Tom. 1. ser.
55. art. 12.
par. princ.
cap. 3.

oraret, qui à sinistris Domini surt. O peccatores omnes, respirate, & in novam vos spem erigite: Maria facta est sub cruce Refugium peccatorum, Consolatrix afflictorum, Auxilium Christianorum, Atlas mundi, Arca salutis & Civitas refugii; ite ad hanc Matrem dolorosam; & si faciem Christi Crucifixi, cujus interfectores fuistis ob demerita vestra pertimescitis, ite inquam, prius ad Matrem, & hanc dolorosam, ut vobis viam paret ad veniam & ad aternam consequendam misericordiam: *Sicut pia Mater, sunt verba Richardi,* Richard lib. 12. de laud. B. V.
abscondit Filium suum sub pallio, quando pater vult eum verberare: Sic B. Virgo refugientes ad se Christi justitiam formidantes. O pientissima Mater! quis non diligat te?

4. Et si ulterius libeat progredi, quare dolentissima Mater non eminus, sed proxima Filio juxta crucem steterit verè cum Crucifixo crucifixa, et pendere oportet rationem, quam veritas in sacro eloquio nobis inculcat: *Ubi,* Matth. 6. 21
inquit, est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum; sed quis magis dilectus atque gratior poterat esse thesaurus tantæ Matri quàm talis Filius? Ergo COR MARIÆ penitus in SS. CORDE JESU erat absorptum, proinde à Dilecto suo abesse non poterat, etsi mille oportuisset eam subire necesse, non tribulatio aut angustia, non fames aut sitis, non periculum aut persecutio, non gladius aut ignis, vel creatura alia illam separare poterant à charitate DEI, quæ Rom. 8. 35.
 est in Christo JESU Domino nostro.

Videntur mihi JESUS Crucifixus & cum eo in anima crucifixa Mater, ut duo specula sibi invicem opposita, quorum unum alteri solares splendores mirandâ prorsus vicissitudine reverberatos cõmunicat, adjecto Lemmate: *Alterum ab altero.* Vel si mavis: *Fertque refertque.* Ejusmodi mutua sibi specula erant JESUS & MARIA, dolorem & amorem sibi invicem cõmunicantes: *Clarissimum speculum passionis Christi,* ait S. Laurentius Justinianus, S. Laurent. Justinian. de Triumph. Christi. ag. cap. 21.
effectum erat Cor Virginis, & perfecta mortis imago; in illo agnoscebantur sicut convulsa, verbera & vulnera Redemptoris. O quis dicet, quo animi sensu hæc inærentissima Virgo hunc crucifixum Amorem suum à meridie usque ad vesperam in cruce pendentem fuerit contemplata? Noverat quippe, quis esset; quid pateretur; pro quo pateretur; in quem finem pateretur; & quod *ps. lxx. 6.*
fuerit Dominus in co iniquitatem omnium nostrum. O quot pientissimos affectus hæc pretiosissima Mater tunc stans sub cruce in DEUM & HOMINEM Christum eliciebat: Cõmiserationis, gratiarum actionis, admirationis, amoris, fiducia, imitationis, &c. Nunc patientis & morientis Filii considerabat vultum, heu quàm lugubrem, lividum, faucium percussum, totum cruentum, & spineo ferto redimitum: Hæccine, intra se suspirabat, est facies illa, in quam desiderant Angeli prospicere? O cœli obstupescite! nunc manus ejus intuebatur, olim tornatiles, plenas hyacinthis & in omnes beneficas: *Et imponens manus* Marc. 10.
super illos, benedicebat eos. Sed modo, ah quàm crudelibus terebratas clavis? 16

Nunc

Nunc venerandos oculis lustrabat pedes, triginta & amplius annis pro salute nostra fatigatos, & ecce, qui sidera & maria prius calcare poterant, nunc trabalibus sunt clavis perforati. Nunc totum corpus contemplabatur, ô spectaculum sacro plenum horrore! & non nisi sanguinem & unum vulnus cernebat: Et hiccine, inquebat, est Filius meus? An meus ille Filius? Qui inter Cherubinos sedet, nunc inter latrones pendet quasi pecus excoriatum, & non est ei species neque decor; verè, ô mi JESU! *novissimus virorum factus es, vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis.* Supra omnia autem hæc patientissima Mater Sacratissimum ac Divinissimum Cor JESU meditabatur, illum amoris thronum, Divinitatis thalamum & librum Electorum (ô beati, quorum nomina in hoc libro vitæ scripta sunt) sed quid vidit mœstissima Matrum? O Domina! claude oculos, ah claude, & noli fulminantem videre lanceam, quâ miles truculentus te præsentem illud transverberabit.

O luctuosissima Mater! qualis, obsecro, tunc tibi animi sensus? Quis dolor? Quis amor? Dicat, qui potest, & ego eum tibi explicabo. Et si S. Paulus de se affirmat, quòd per frequentem meditationem stigmata Domini JESU in Corpore suo portaverit, qui tamen Christum patientem non viderat; quid de dolorosa Virgine dicendum, cujus COR unum cum CORDE JESU fuerat, quæ omnia præsens & coràm spectavit? Magnum ergo miraculum extitit, quòd hæc tenerrima Virgo non ad pedem crucis expirârît; audi Mellissimum: *MARIA quâ plùs omnibus dilexit, singulare miraculum DEUS Pater in ea perpetravit, idè etiam dicit ipsa Canticorum 5. Anima mea liquefacta est per incendium charitatis, sicut metalla liquefiunt per vehementiam ignis.* O bone JESU! ô Mater doloris & amoris! Ubi noster in vos amor est? Ubi compassio; Ubi lacrymæ? Ubi vera contritio? Ubi seria vitæ emendatio? Ah quando tandem carnem nostram cum vitiis crucifigemus? Si non compatimur, quomodo cum illis glorificabimur? Audi, mi Lector! Crucifixum amorem tuum ad cor tuum de cruce loquentem :

Aspice me, quicumque refers cognomine Christum,

Te propter volui hanc sponse subire necem.

Ecce patent ferro disruptis brachia nervis,

Confossum latâ cuspide pectus hiat,

Planta superfixo contunditur utraque clavo:

En regale caput spineaserta regunt:

Plurimus è lacero discurret corpore sanguis;

Tabisco cervix sparsa cruore nota:

Lumina livescunt, mortis torpore propinqua;

Luridus exsanguis pallor in ore sedet.

Quid cessas grato suspiria ducere corde?

Ecce tua immerito hæc pena luenda fuit.

1sa. 53. 3.
Psal. 21. 7.

Galat. 6. 17.

S. Bernhard.
in Cant. 5.

5. Recordor hîc illius Cherubini, quem quondam DEUS post expul-
 sos ex horto voluptatis protoparentes nostros cum gladio ignito atque ver-
 satili ad fores paradisi constituit. Collocavit ante paradisum voluptatis Cherubim,
 & flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitæ. Supra
 quod pulcherrimè cõmentatur Doctor Seraphicus: *Ecce, inquit, aperta est*
janua paradisi, & per lanceam militis gladius versatilis est amotus. Ethoc est,
 quod Dilectus ille discipulus Christi nobis insinuâsse videtur, dum scripsit:
Unus militum lanceâ latus ejus aperuit. Adverte tò *aperuit*, non vulneravit,
 fauciauit, &c. Sed *aperuit* latus JESU ad instar Januæ aut portæ, per quam
 omnes Christi fideles ad SS. Cor. Redemptoris sui apertum ac liberum habe-
 rent introitum, ad quem mysticum paradisum (SS. Cor JESU) clavem dor-
 lorosa Virgo & Mater habet, ita rursus idem Seraphicus: *MARIA, ait est*
clavigera cœlestis, per illam enim accessum habemus ad Filium, & a Filio ad
 Patrem. Sanctam Mechtildẽm consulite, quæ cùm aliquando Sacram histo-
 riam de passione secundum Joannem mente attentâ ac devotâ legeret, dum
 ad illa morientis Redemptoris nostri verba pervenit: *Ecce Mater tua*, Cruci-
 fixum hunc Amorem suum impensius rogare cœpit, quatenus & sibi, sicut
 quondam S. Joanni, hanc SS. ac dolorosam Matrem suam consignaret. At-
 tendemissimum Cor JESU, mox annuit benignus orbis Reparator Chri-
 stus, & hanc SS. Matrem suam non duntaxat ei in Matrem legavit, sed et vo-
 luit, ut singularem impõsterum Mechtildis curam haberet. Audiamus hîc
 propria Auctoris verba: *Illis, ait, Christus tradit eam in manus Matris suæ: Ma-*
ter, inquit, mea, ego hanc tibi commendo, ut plagas meas, & quasi saucius ante te ja-
cerem, conante te verum vulneribus meis mederi: Ad eundem planè modum opto te
ejus curam suscipere, eamque solari, ubi usus feret. Iterum illam tibi commendo, tan-
quam mei pretium, meminisseque te velim, quanti illam feci, cùm ejus amore captus,
pro ejus salute mortem crucis obierim. Lenique eam commendo, tanquam cordis mei
delicias & amores, cùm non ignores delicias meas esse cum filijs hominum. Tunc ad
Christum S. Mechtildis: Nonne hoc idem, b'lore l'amine, præstare velles qui uscum-
que, qui id exoptant? Imo, respondit Christus Dominus, n. que enim acceptio perso-
narum apud me est. Si hoc ita est, prout in veritate ita est, quare ergo, ô pec-
catores! ad hanc SS. Matrem dolorosam non festinatis? Si Mater vestra
est, ubi reciprocus in illam amor? Audite pro coronide Jo. Berchmannum
S. J. fama sanctitatis notissimum: Necessarius, inquit, cuilibet est, certus aliquis
perfugii locus, in quo velit in asylum se recipere subitis adversisque rebus:
Nullus autem interior est sinus, plagisque sanctissimis Christi, &
pallio Regine cœlo: um, &c.

Gen. 3. 24.
 S. Bonavent.
 Tom. 7.
 Stim. amorj
 cap 1.
 Joann. 19. 27.
 In Specul.
 part. 6.
 Anton. Bar-
 ling. in Cal-
 lend. Mar.
 26 Febr. 27.
 Ep. Georg.
 Hech. S. J.
 in Reg. Fred.
 Christ. p. 3.
 fol. 6.
 Fferrn. Hu-
 go in cius
 vita part. 2.

sum per suam efficacissimam intercessionem obtinuit. Ita Novarinus: *Sub* Novarin. lib. 4. excursu 72. Num. 713. Petrus Damian. in serm. de hoc & passim. alii.
MARIÆ umbra, inquit, ac tegmina fuit bonus ille latro, qui cum Christo pendebat in cruce, nam, ut multorum sententia est: Virginis præcipue precibus ad Christum conversus est, &c. Vide in hanc rem & Eminentissimum S. R. E. Cardinalem B. Petrum Damianum, qui in pluribus locis confirmat, latronem illum, qui Christo crucifixo à dextris erat, ope ac precibus dolorosæ Matris ad DEUM esse conversum: *Bonus latro, ait, respuit, quia Beatissima Virgo inter crucem Filii & crucem latronis posita, Filium pro latrone deprecabatur.* Idem Paulò inferius, *Latro in cruce conversus: Sed cur non ante? Cur non respuit; cum JESUM in via sequeretur? cum eum crucem ferentem vidit, & sonitabatur? Tunc convertitur, cum MARIA juxta crucem stabat: Tunc ex latrone factus est Martyr, cum pro eo MARIA deprecabatur.*

2. Videtur mihi hinc felix latro, ut Sciurus quidam, qui fluvium, aut stagnum trajecturus lignum arripit pro navicula, & bacillum pro remigio, quibus mediantibus, & aura prospera aspirante, feliciter ad alteram transvehitur ripam. Proinde haud incongruè huic naviganti Sicuro loco epigraphes illud ex Psalmis Vatis Regii inferibes: *Deducet me in terram rectam.* Ita, subintrat hic D. Ambrosius: *Ubique latro diu oberrans, & naufragus, aliter ad patriam redire non poterat, nisi fuerit arbori alligatus.* Psal. 142. 10. S. Ambros. serm. 55.

Vel si magis arridet, pro Symbolo hujus veritatis adhuc magè dilucidanda, hirundinem contemplant, quæ ingruente dura hiemis statione, in aliam ac remotissimam orbis regionem trans mare avolare assolet, & ne in emetiendo tantarum viarum spatio, labore ac volatu fatigata, in aquas decidat submergerda sibi maturè de uno vel altero exiguo prospicit bacillo, supra quo, volatu fessa, tranquillo mari sustentata, & velut in navicula remigans, aspirante aura benigna, secunda ad alterum immensi æquoris portum appellit, hinc rectè ejusmodi hirundini pro Lemmate affiges:

Ne mergar.

Ita bonus latro in cruce fecit, in qua, velut in cymba tutissima, ad optatum paradisi & æternæ beatitudinis portum, aspirante dolorosæ Matris gratiosa aura, transmeavit: *Inflavit, inquit S. Augustinus, DEUS lignum, quo mare transeamus; nemo enim potest transire mare hujus sæculi, nisi cruce Christi portatus.* S. Augustinus. 1o. 9. tract. 2. In Ioan.

3. Verumenimverò non solum pro conversione Divinæ latronis, sed & pro omnium salute, adeoque etiam pro tua, ô mi Lector! de lentissima Virgo stans ad pedem crucis, imò etiam genibus flexis (prout observat S. Bonaventura cum aliis) DEUM Patrem, impensissimè orabat: *Pater dimitte illi.* Et licet interea tunc repleta esset amaritudine, & inebriata absinthio; nobis tamen sub cruce facta est quasi favus distillans, & oleum effusum, atque

velut iris in circuitu sedis; veda autem, seu thronus, à quo regnavit Dominus, non erat alius, quam lignum crucis proprio Regis Sanguine purpuratum. O Domina! ubi stabas tunc? O quam bene de te dixit & scripsit Orator ille Aureus, quòd calamitoto illo temporum intervallo in rupe Calvaria factus *Columba in medio cyperum, ovis in medio luporum, lilius in medio spinarum, stella in medio nubium, germen iustitiæ in medio iniquitatis*; nihil fecius sicut olim tempore Ebraei præcisum lignum grave ex aquis ad se attraxit ferrum: *Præcidit ergo lignum, & misit illud, natavitque ferrum.* Sicut, è Pientissima, quæ à S. Damasceno appellaris: *Lignum plantatum secus decursus aquarum, ferrum latronem, aliosque innumeros peccatores per tuam intercessionem de profundo lacu perditionis, velut gravissimum ferrum ad te attraxisti, qui latro exinde, attestante D. Hugone, in sanguine & aqua, ex aperto crucifixi Jesu latere largiter profluente, baptizatus, & ab omni peccatorum sordè mundatus est: Sacratissimo Sanguine, inquit, latro ille aspersus est, ideo in ictu oculi paradysum intravit.*

S. J. Chryf.
hom. 2. de
patientia

4. Reg. 6. 6.
S. Damasc.
de dormit.
V.

D. Hugo
lib. de ani-
mar regress.
Zach. 13.1.

Hic adimpletum fuit illud Zachariæ: *In illa die erit fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.* Ubi observa, quòd Propheta hic Christum crucifixum ac plagatum non clausum, sed patentem fontem nominet, qui omnibus indifferenter prostat, non latroni tantum in cruce ad frugem redeunti, sed & omnibus, ac quàm maximè peccatoribus, ut ex eo, si velint, aquam hauriant salutis.

Sed & dolorosa Mater fons est, patens omnibus Christicolis, non enim à Filii clementia, qui peccatores recipiebat, & manducabat cum illis, aliena esse debuit, vel potuit, utpote quæ gratiarum ac misericordiarum fontem mundo peperit; proinde cum Digna rectè ad eam currunt peccatores omnes, etiam desperatissimi, qui, si verè pœniteant, per ejus intercessionem veniæ locum gratiæ augmentum, & vitam consequentur æternam; proinde rectè Mellifluus: *In, inquit, peccatorem à desperationis barathro ipsa manu retrahis, spei medicamen asperas, foveas, nec deseris; quousque horrendo Judici miserum reconcilies.* Disce ergo, anime mi! ex omnibus votis, totisque cordis medullis venerari dolorosam Matrem tuam, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per MARIAM.

S. Bernhard.
serm 2. de
Virg. Deip.

Gen. 2. 9.
Gen. 6. 14.
Gen. 19. 17.
Jofue. 21. 26.
Rich. lib. 2.
P. 3.
Ila. 26. 1.

4. O Domina mea! verè Mater amoris & doloris, cui ulterius te affimilabo? *Lignum vitæ* es in medio paradisi plantatum, qui ad te confugiunt, non lædentur à morte secunda. *Arca Noë* es, qui ad te recurrit, à diluvio peccatorum salvabitur indemnis. *Mons salutis* es, in quo tempore incendiis & subversionis Pentapoleos Loth servatus est incolumis. *Civitas refugii* es, ad quam confugiens peccator à Divinæ Justitiæ ira tutus latitat: *Peccator*, ait Richardus, *debet ad eam confugere, quia ipsa est civitas refugii.* *Murus & antemurale* es cunctis tuis clientibus, devotè te invocantibus, inter DEUM enim & nos

Mediatrix es post Filium primaria, ne ob demerita nostra æternum nos puniat. *Luminare minus* es, quia Filius tuus luminare majus est, qui præest diei, id est, Justis; sed tu, ô Beatissima! velut luminare minus præes nocti, *ist est*, ait Hugo Cardinalis, *peccatoribus*. *Nubes* es fecundissima, ardorem Solis Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, tanquam supremi Judicis, mirè temperans. *Oliua* es, non horti, sed campi: *Quasi oliua speciosa in campis*, ad optulandum omni tempore, velut in patulo campo omnibus exposita. *Virga* *Moyſis* es, quæ ex petra, qui Christus est, aquam produxisti salutiferam, fontemque in vitam æternam salientem. *Atlas* denique es totius orbis: *Cælum & terra* subintrat hic S. Fulgentius, *jam dudum ruiſſent, si non MARIA precibus sustentasset*. Perisset sine dubio & Dismas, latro ille famosus & infamis, nisi per te apud dulcissimum Filium gratiam inuenisset. Perissem absque dubio & ego peccatorum miserrimus jam pridem, inter tot ac tanta constitutus pericula, nisi tu, Domina! me indignissimum servulum tuum tam benignè hæcenus sustentasses; quas ergo tibi, ô Virgo! potero referre dignas gratiarum actiones? O si tot vitas habere, quot pro tua laude scribo characteres, quam lubenti animo eas pro tuo honore expendere, & in sanguine meo consecrarem!

Gen. 1.16.
Hugo Cardinalis hic.
3. Reg. 18. 44.
Eccles. 24. 19.
Num. 20. 11
S. Fulgentii lib. 4. Mytholog.

§. Sed nondum hæc benignitatis tuæ ac clementiæ finis est, ô pientissima Mater! Adversus centum viginti ac septem provinciarum Dominus, ut munificentiam suam in Estherem explicaret, ei dimidiam regni partem obtulit: *Quid petis*, inquit, *ut detur tibi? Et pro qua re postulas? Etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis*. Enimverò impetrabis? Qui tamen ex post facto nihil dedit. Ita & Herodes, qui Præcursorem Domini decollari mandavit, in die natali suo Herodiadi Filix, impiæ saltatrici in præmium unius saltus dimidium regni sui pollicitus est: *Pere à me, quod vis, quia quidquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei*. Stat hæc attonitus Orator Aureus, quod Rex ille pro levissimo saltu dimidiam regni sui partem lascivæ filix præsentavit: *O infelix*, exclamat ille, *itane tui mentis oculi cæcutiunt? Tanti regnum facis? Quid si secundo saltaveris? Postea tibi erit mendicandum*. Collige ex his, prudens Lector! modernum mundi stylum; ad aulas Magnorum & Illustrium, multa tibi promittent, & pauca servabunt: ita neuter Rex, licet posterior promissum suum etiam juramento confirmavit, pactum suum servasse legitur. Sed longè fidelior est DEUS & Homo Christus in promissis suis, dum ad instantiam & intercessionem SS. Matris suæ latroni pœnitenti non dimidium sed totum regnum suum promisit, ac dedit: *Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso*. O cæli obstupeſcite! latro ille pœnitens, immanium suorum non immemor scelerum, non ausus erat a Christo patiente petere: *Hodie*, sed humiliter pro uno duntaxat *Memento* in hoc cruento Missæ Sacrificio, pro salute totius mundi oblato, summum Sacerdotem JESUM deprecatus est: *Domine, memento mei*; & sine mora responsum ac promissum accepit: *Hodie, O cæli obstupeſcite,*

Esther. 5. 6.
Marc. 6. 22.
S. Chryſost. hom. 49. in Matth.

Luc. 23. 43.

dum per potentissimam Matris dolorosæ intercessionem latro ille impius uno momento ex inferni titione paradisi civis, ex inimico Dei amicus optimus & ex mancipio diaboli Angelorum socius cœlique hæres factus est. Sed dic, ô Domina! quid tunc stans juxta crucem animo voveris? Quid cogitaveris, dum hoc verbum omni solatio plenum à moriente Filio non fracta sed sonora voce prolatum percepisti. *Hod. e?* Credo, hanc Sacratissimam, juxta ac afflictissimam Christi Matrem tum temporis intervallo apud semetipsam ita in Corde suo altum suspirâsse: *O mi JESU! ô amor crucifixe! ô omne bonum meum! ad parvulam petitionem meam huic prædonum sceleratissimus non solum omnia relaxasti dicta, sed & insuper eum heredem regni tui cœlestis adscripsisti; ô quam felix est iste latro, quia tecum hodie in amœna paradisi semper virentia intrabit: Et ego Mater tua manebo hic in doloribus? in arumnis? in persecutionibus? Ab quam diu adhuc? O mi JESU! ô Filii mi! ab quam diu? O quis mihi tribuat unam tecum mori, ô vitamea? Veruntamen non mea, sed tua fiat sanctissima voluntas. Ita ô mi Domine! ita ô mi JESU! quia sic placitum fuit ante te, placet & mihi afflictissima Matri tue; manebo ergo interim superstes Mater tua, ab non Mater amplius, sed orphana, flentis ac deterræ infelix simul scruum. O pie Lector! hæccine legis, & dolentissimè Matri non condoles? Quare non eam impensissimè rogas? Ah Domina mea! sancta MARIA! impetra, ah impetra & mihi clientum tuorum infimo similem in agone gratiam, ut merear audire: *Hodie mecum eris in paradiso.**

§. Cæterum inquirunt SS. Patres & SS. litterarum Interpretes, qualis huic bono latroni patria & religio fuerit? Aut Hebræus aut Gentilis extiterit? Altum hic est Evangelistarum silentium, quibus sufficiebat (ita Spiritu Sancto calamum gubernante) ejus ad Christum tam mirabilem enarrâsse conversionem. Verum S. Anselmus existimat, prædonem illum natione fuisse Ægyptium; & quia olim in illa fuga SS. Deiparæ, iram Herodis cum Filio declinanti, peculiare præstitit beneficium, idè aliquo modo meritum, ut pro ejus conversione tam impensè Filium sit deprecata. Evergistus verò hujus opinionis est, latronem illum civem Nazara um extitisse, atque Divæ Virginis patriotam, proinde SS. Deiparam ejus tam benignè esse misertam, eique veniam & gratiam à DEO obtinuisse: *In domo, ait, habitabat latro, quæ domui B. Virginis vicina erat; & B. Virgo inter Christum posita instanter orabat pro latrone.*

Quidquid sit hac de re, aliis tamen longè probabilius videtur, ideo dolorosissimam Virginem huic bono latroni à Filio suo animum contritum, noxarum veniam ac paradysam impetrâsse, quia ipsa prædens in Calvaria monte imò juxta crucem audiebat latronem illum in conspectu omnium publicè innocentiam Filii sui in cruce defendere, ubi alii eum innumeris injuriis blasphemis & opprobriis defatigabant: *Hic aut in nihil mali gessit. Ideò subintrat hic Josephus Mansi, quia ipsa est refugium peccatorum, ei à Filio suo periti &*

impe-

S. Anselm.
ad sororem.
& Alphonf.
1. de Vita
Christi.

Evergist.
Tab S. Vin-
cent. fol 92

Mansi in
Bibl Tom. 3.
fol. 119.

impetravit peccatorum remissionem, cunctasque alias cœlestes benedictiones. Audiamus & Simonem Cassianum: *Ipsè solus* (loquitur de bono latrone) *cum tacente Virgine consistit, & in meroribus tam horrendis socius fuit Virginis infide, atque dolore, Christi confessor, atque suæ innocentie tutor.* Contra subinfert S. Chrysoftomus: *Petrus, qui claves regni acceperat, cum gloriæ Regem in crucem altum videret, abjectis clavis se coniecit in fugam: ac latro cœlorum referans iuramentum, claves ipse rapuit paradisi.* Vide hic anime mi! ac considera, quomodo dolorosissima Mater vel minima quoque obsequia Filio crucifixo, aut sibi præstita, recompensare soleat; proinde cole eam, ac venerare, quantum potes, & senties in cunctis necessitatibus tuis opportunum ab ea auxilium. Audi pro tuo solatio auream Doct̃oris Seraphici sententiam: *Domina nostra, inquit, omnes diligit, omnibus succurrit, pro omnibus intercedit, pro omnibus advocatam se fecit: nec ullum à charitate sua secludit: propter hoc est luna assimilata, quia sicut luna, quæ inter corpora cœlestia & terrena est media, & quod ab illis accipit, ad inferiora refundit: Sic Virgo Regina inter nos & DEUM nostrum est media, & gratiam ipsa nobis refundit.*

Sim. Cassian. lib. 13.
S. Chrysof. orat. de infer. desc. & lacr.

S. Bonavent. Serm. 14. in Nat. Dom. Cant. 6. 9.

6. Historiani, si liber, miram accipe. Virgo quædam dives ac nobilis (prout auctor est Michael Sanchez de Ortega) hujus mundi vanitatibus perterrita, ad Religionem S. Benedicti, tanquam ad securum salutis portum, in Magna Britannia in Monasterio nomine Fucrobain confugit, ubi per aliquot annos ob singulares virtutes ac merita omnibus conforibus in amore & deliciis erat. Verum antiquus ille serpens, qui olim Protoplastos fraudulenter circumvenit, hanc quoque Virginem variis dolis & modis, ac præsertim carnis tentationibus aggredi statuit. In hunc finem juvenem quendam vultu speciosum vafrum, & mundanis illecebris affabre irretitum submisit, cujus cœco amore puella paulatim capta, & inescata inportunisque suggestionibus carnalibus tandem victa statuit adultæ nocte è claustris abitum parare, & postliminiam ad sæculum redire. Et ecce cum janiam conclavi suo egressa per templum ad amatorem suam properat, ac veterem quandam Crucifixi imaginem cultu ac veneratione fidelium celebrem pertransit, à dolorosa Matre in effigie sub cruce stante hæc verba percipit: *Quo properas infelix? Cur pro demonio Etium meum abdis?* Hæsit ad cœlestem hanc vocem attonita misera deserta, & cum nihil fecius tremebunda pararet effugium, audi rem miram. Illo temporis momento Christus & hic Crucifixus in sua effigie manum dextram à cruce tibi revellit, qua clavum ferream, quo affixa erat, fortiter apprehendit, & valido ictu in maxillam huius deserticis projicit, ac graviter sauciatur, quæ consternata plagâ mulierculo semivivans in terram collapsa, ad auro-ram usque proprio natans in cruore secuit. Hæc inter in Conventu signo ad preces matutinas dato, factæ Virgines ad templam descendunt, ubi has de cœlo voces audiunt: *Venite charæ sorores, accipite vestram Monalem, & de terra*

Mich. Sanchez Ortega de vest. auptiali. Mancin. S. J. de Pass. fol. 715.

248 *Consideratio XXXV. B. Virgo latroni veniam obtinet.*

levate, quam isto vulnere sauciavit Crucifixus ob pessimam perfidiam suam, tam in se, quam Matrem commissam. Accurrunt omnes, & infelicem Sponsi cœlestis desertricem in sanguine adhuc innatantem, ac cruciatibus penè confectam inveniunt, cui clavum ferreum de maxilla extrahentes, cruorem abluunt, plagam obligant, & ad cellam deportant, in qua non nisi post longas preces & amaram pœnitentiam gratiæ Divinæ & sanitati pristinæ restituta est. Cæterum imago hujus miraculose Crucifixi brachium ac manum dexteram à cruce & clavo remotam in tanti prodigii memoriam adhuc in præsentem usque diem sic retinere dicitur.

Vide hîc, anime mi! ac perpende peculiarem, quàm dolorosa Mater stans sub cruce huic desertrici exhibuit, curam, dum eam, ne ad diabolum transiret infelix, maternè ac seriò monuit. David quondam in aula Regis Saulis gloriabatur, quòd ex faucibus truculenti leonis & ursi raptas eruerit oviculas; ô quot dolorosa Mater peccatrices animas ex inferni & orci faucibus hætenus eripuit? Testantur hoc quàm plurima diversis in locis circa dolorosæ Matris statuas ac imagines miseris mortalibus exhibita beneficia. O Adam! prime generis humani parens, quàm rectè abscondisti te cum uxore tua à facie irati Numinis in medio ligni paradisi; per illud enim lignum SS. Deipara adumbrata fuit, ita S. Ephrem, qui hanc Sacratissimam Virginem salutatur: *Ave lignum vitæ, gaudium & voluptas.* O filii Adam! si secuti sumus errantem, sequamur & pœnitentem, & ad crucifixum JESUM ac dolorosam Matrem ejus, ne æternis deputemur suppliciis, magno animo curramus. Mater est: Et quid ultra requiritis? à moriente JESU nobis per testamentum legata est in Matrem: *Ecce Mater tua*; ad quid ergo ad illam accedere trepidas? Sed peccator sum, dices? Et ego dico tibi; necdum despera, quia & ipsa peccatores recipit. Nunquid Mater Filiolum, si in terram ruit, benignè sublevat ac consolatur? Ita & Dolorosa Mater: *Quomodo si cui Mater blandiatur; Ita & ego consolabor vos, &c.*



CONSIDERATIO XXXVI.

B. Virgo & Mater Dolorosa peccatorum & miserorum singulare refugium ac solamen.



Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me. *Psal. 31. 7.*

I. **R** Ecce Ecclesiasticus: Qui navigant mare, evarrant pericula eius, & audientes auribus rostris admirabimur, quæ, Eccles. 43. 26. ac quanta ejusmodi navigantibus immincant rerum discrimina; proinde non aberravit ille à scopo, qui animam hominis Christiani viatoris cuidam naviculæ, in mediis tempestatum fluctibus jactatæ, comparavit: *Per navim*, ait Hugo Hugo Card. ex O. P. in Comment. in Script. Cardinalis, significatur anima, sicut enim navis pluribus periculis in Oceano obnoxia & exposita est, ne in rupes & scopulós, Charybdes aut Syrtis

Mater Dolorosa,

I i

im-

impingat, ne ventorum rabie, aut procellarum vi in certam perniciem devolvatur, ne in altitudine aut profunditate maris fluctum patiatur naufragium: Sic anima hominis Christiani in hac vita mortali assiduis discriminibus, hostium insultibus & tentationum fluctibus obiecta est, donec tandem post longam & diurnam vexationem ad optatum salutis portum perveniat, ubi deinceps nullum amplius erit pertimescendum naufragium. Portus autem tutissimus, cunctisque patens mortalibus, post Christum crucifixum B. Virgo & Mater dolorosa est, ad cujus misericordiam unum omnes in periculis & angustis constituti, ne aeternum animarum patiantur naufragium, securè confugiunt, quibus adinstar Phari effusolet, in mari Aegyptiaco ad Nili ostia nocturno tempore navigantibus, ne maius eos auferat error, per accensam lucernam tutissimam ad portum viam demonstrantis, cum inscripto Lemmate; *Iter parat tutum; vel potius:*

Errantibus una micat.

2. Dismalatronem consulamus, cum Christo orbis Redemptore ob sua gravissima scelera in crucem suffixum, & tandem ultimâ vitæ horâ, postquam quadraginta annos juxta S. Leonem Papam in omni scelerum turpitudine complevit, ad DEUM conversum: *Et dicebat ad JESUM: Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum;* unde, obsecro subintrat hic S. Augustinus, *hæc mutatio latronis dextera Excelsi est?* Mira fuit conversio Petri, Christum in atrio Caiaphæ negantis: *Et conversus Dominus respexit Petrum,* Mira conversio Sauli in Paulum, ad quem Christus de cælo fulminavit: *Sule Sule, quid me persequeris?* Mira conversio Thomæ: *Noli esse incredulus, sed fidelis.* Mira conversio Magdalene: *Et ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix.* Mira conversio Centurionis: *Verè Filius DEI erat iste.* Mira conversio Matthei: *Vidit hominem sedentem in telonio, &c.* Mira conversio Zachari in Sycomoro: *Zachæ festinans descende, &c.* Sed longè mirabilior conversio Dismalatronis extitit, cæteri enim vel Christum audiebant prædicantem, vel videbant patrantem miracula; verum hic latro nihil simile audiebat, vel videbat, & tamen Christum in ipso infami patibulo pendentem, atque atrocissimum latronum supplicium sustinentem, ut verum DEUM, ac supremum rerum omnium Dominum, in cujus potestate cunctorum mortalium salus penderet, non tam fide agnovit, quam & illum publicè ut Messiam, DEI filium, & Salvatorem mundi professus est: *Et nos quidem jure, nam digna factis reclusus: Hæc verò nihil mali gessit; & dicebat ad Jesum: Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum.* Quid obsecro, boni fecit hic latro, quod momento uno in virum alterum, & ex sceleratissimo in optimum ac sanctissimum fuerit commutatus?

Domina & Mater vestra vivit, quæ & ipsa cum Filio crucifixo peccatores recipit; ite igitur ad hanc afflictissimam & dolorosissimam Parentem, eamque per Sacratissimum COR JESU dulcissimi Filii orate, ut vestris succurrat miserris; non deseret filios, licet degeneres, hæc piensissima Mater, si in animo contrito & verè humiliato ad hunc gratiarum thronum accesserit: *Sileat*, sunt verba Mellissui Doctoris, *miserencordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in necessitatibus suis sibi meminerit de-fuisse.*

S. Bernhard.
serm. 4. de
Assumpt.

4. Jonatham & Achimam, cum à facie Absolonis, eos persequen-tis, fugam arriperent, & nunc à puero proditi non haberent, quo se reci-perent, Baguritha mulier defendit, quæ illorum calamitati condolens, eos prointerim in puteo sollicitè abscondit, & ne proderentur, aut videri pos-sent, veium seu pallium super os putei expandit, donec milites Absolo-nis, eos frustra quærentes, per aliam viam ad castra sua redire fuerint co-acti: *Tulit autem mulier, & expandit velamen super os putei, quasi siccans prisanas, & sic res latuit.*

1. Reg. 17.
19.
Gen. 27. 11.

Jacobum, cui frater Esau post Patris obitum mortem intentavit: *Venient dies luctus Patris mei, & occidam Jacob fratrem meum;* Mater Rebec-ca incolumem servavit, dum eum in Mesopotamiam ad Laban Fratrem ablegavit, quo in loco non tantum furorem Esau dextrerrimè declinavit, sed & ditior, variisque locupletatus bonis temporalibus suo tempore in patriam rediit.

Mardocheum Hebræum & Judæos omnes in Susan, jamjam per edi-ctum publicum ad necem destinatos, Esther Regina servavit immunes, dum pro salute eorum voluntariè sese mortis periculo exponens, non vo-cata ad Regem intravit, & ab eo, quidquid voluit, impetravit: *Ingre-diar ad Regem contra legem faciens vocata, tradensque me morti & pericu-lo, &c.*

Esth. 4. 16.

Cant. 4. 6

Anima Christiana! eamus *ad montem myrrha & ad collem thuris*, ubi ad sinistram crucis longè benigniorem Matrem, ac protectricem invenie-mus. Baguritha quidem Jonatham & Achimam velo ac pallio suo, ne in hostium manus devenirent, contexit; Rebecca Jacobum, filium suum, ab ira fratris Esau mirè defendit; Esther addictum sibi populum à morte vindicavit, & in libertatem transtulit, &c. Sed B. Virgo, ac Mater doloro-sa clientes suos fideles non duntaxat sub gratiarum pallio tegit, & misericor-dix sinu fovet, sed & illos à facie irati Numinis per suam potentissimam intercessionem mirè protegit, conservat, atque ab inferni faucibus miseri-corditer liberat: *Potentiorum*, ait S. Ildephonsus, *ad placandam iram Judi-cis invenire non possumus, quam te, quæ meruisti Mater existere ejusdem redemp-toris & Judicis, &c.* Quam veritatem optimè agnovit Eminentissimus ille,

S. Ildephons.
Serm. 9. de
Assumpt.

ille, juxta ac Sanctissimus S. R. E. Cardinalis Carolus Borromæus, qui hanc Ex Oratio-
nibus S. Ca-
roli Borrom. Sacratissimam ac dolorosam Matrem ita quotidie exorare consuevit: *Et tu, ô gloriosissima Mater DEI MARIA, dignare me vel unico aspectu, ex iis, quos ipsa sub cruce stans habuisti, desigendo in unicum Filium tuum virgineos oculos tuos, ut suscipias me in eorum numerum, qui tuis precibus & meritis in die judicii obtinebunt salutem & vitam sempiternam.* Et tu, prudens Lector, quid ad hæc? Nunquid & tu hanc Sacratissimam & dolorosam Matrem variis obsequiis tibi reconciliabis, ut in mortis articulo eam reperias propitiam?

5. De Adonia referunt Sacra Pagina, quòd læsæ Majestatis reus ad altare tēpli, ejusque propitiatorium confugerit, cujus cornu cum fortiter manu teneret, nec ab eo vellet discedere, à sapientissimo Salomone non tantum commisi sceleris veniam, sed & vitam ac gratiam ob sacri altaris reverentiam impetravit: *Adonius autem timens Salomonem, surrexit, & abiit, tenuitque cornu altaris; & nuntiaverunt Salomoni, dicentes: Ecce, Adonias timens Regem Salomonem, tenuit cornu altaris, dicens; Jure mihi Rex Salomon hodie, quòd non interficiat servum suum gladio, &c.* 3 Reg. 1.50.

Observa, anima Christiana, omnia hæc facta sunt in figura, scripta sunt autem ad correptionem & doctrinam nostram, per quod altare sanctus Methodius B. Virginem MARIAM intelligit, quam *Altare animatum* S. Method. nominat, dum in Calvaria monte in Altari Sacratissimi CORDIS sui æterno Patri dilectum Filium suum, velut agnum immaculatum, in gratissimum holocaustum pro peccatis totius mundi præsentavit, & obtulit. Orat. de Hypopante. Ad hoc igitur Altare & Propitiatorium, ô peccator, qui pariter Divinæ Majestatis læsæ reus inveniris, cum Adonia accurre: hoc cornu salutis utraque manu fortiter tene, & inclama cum S. Bernhardo: *O piissima Domina, habe me tibi commendatum, ad te hodie, unica spes miserorum, confugio plenus fiducia; noli ergo, ô pia Mater! spernere me, propter eum, qui amore mei nudus & lacertatus pendit rotam te in cruce, &c.* S. Bernhard. ferm. Sig. Magn.

6. Davidi quondam in diversis constituto periculis, ac sexcentis oppresso calamitatibus singulare solamen baculus & virga fuit: *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Et quænam illa virga & baculus? Per baculum Hugo Cardinalis Crucem Dominicam subaudit, in cujus virtute Jacob Patriarcha quondam Jordanem (quod idem est, quàm flumen judicii) transivit: *In baculo meo transivi Jordanem istum.* Per Virgam autem idem Cardinalis Beatissimam Virginem, Matrem amoris & doloris, intelligit, quæ Davidi jam tunc in umbra in calamitatibus existenti peculiaris solatio fuit. Psal. 22. 4. Hugo Card. cit. à Blanc. in hunc loc. Gen. 32. 10.

S. Bernhard.
sup. Sig.
Magn.

Animem! si hoc olim in umbra, quid modò in veritate? O felix *MARIA*, inquit S. Bernhardus, tu Mater Regis, tu Mater exulis, tu Mater DEI, tu Mater Judicis, tu Mater DEI & hominis; cum autem sis Mater utriusque, discordiam inter filios tuos sustinere nequis; neque permittes, ut Filius tuus, Dominus, DEUS, ac Judex noster, filios tuos adoptivos, fratres suos secundum carnem, in tenebras projiciat exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium: Idè, tubintrat hìc S. Joannes Chrysofomus, tu Mater DEI prælecta es ab æterno, ut, quod DEUS salvare non potest per suam meritissimam justitiam, tu per tuam salvares pietatem & misericordiam. O pietissima, quis non amet te; Quod cor tam durum, quod non colat te? Non æstimet te?

S. Chrysof.
hom. in
Hyp. Domi-
ni.

Joann. 19.
30.

7. Cæterùm varii varias adstruunt rationes, quare Christus Dominus in cruce moriturus caput suum inclinaverit? Et inclinato capite tradidit spiritum? Alii morientes, prout quotidiana demonstrat experientia, primò spiritum exhalant, & exinde caput versus pectus inclinant, sed moriens JESUS prius caput suum inclinavit, & dein emisit spiritum. Grande hìc latet mysterium, attentum te esse cupio.

S. Chrysof.
Hom. 48.
S. Athanas.
qu. 6 ad
Antioch.
Tauler. cap.
36. de vita.
& Pass.
Lansp hom.
52. de pass.
Gliffand.
qu 502.
Mallon. de
S. Sind.
c. 20.

Caput inclinavit, ait S. Chrysofomus, ut non necessitate, sed voluntariè se mori ostenderet.

Caput inclinavit, inquit D. Athanasius, quia mors Christum metuens, ad ipsum non audebat accedere, Christus autem inclinato capite eam vocavit.

Caput inclinavit, ait Taulerus, quo pacis nobis reconciliationisque & amoris præberet osculum.

Caput inclinavit, inquit Lanspergius, quia omnium peccata cum portaret, eorum onere gravabatur;

Caput inclinavit, ait Gliffandus, ut ostenderet, quòd moriebatur ex obedientia.

Caput inclinavit, inquit Mallonius, & quidem ad occidentalem plagam, quasi illam salutarurus, in qua Ecclesiam suam supra petram erat edificaturus, e contra Judæis & Synagoge dorsum ostendit, quasi diceret, ait idem Mallonius: *En populus meus, en pro te morior, ad quem caput inclino, &c.*

Hugo Card.
in hunc loc.

Caput inclinavit, ait Hugo Cardinalis, quasi supponens humerum ad portandum nos & onera nostra, erat enim fidelissimus ille Pastor, qui oviculam perditam sollicitè quæsit, & nunc in cruce inventam, humerisque impositam salvam ad ovile suum reportavit, qui autem grave onus portat, caput inclinare solet; & quid gravius peccato?

S. Laur. J. ft.
de Triumph.
Agon. Chri-
c. 20.

Caput inclinavit, inquit S. Laurentius Justinianus, ad misericordiam, flexit ad gratiam, & inclinavit ad indulgentiam.

Caput inclinavit, ait Salmeron, quasi gratias egisse Patri videtur caput inclinando, pro venia peccatorum obtenta, pro victoria contra peccatum diabololum, meritem, infernum ac mundum impetrata, & pro Patre placato, ac reconciliato mundo.

Salmer.
Tom. 19. tr.
4^o

Mitto plures alias Patrum rationes, quare pientissimus orbis Salvator JESUS in luctuosissima morte caput suum versus terram inclinaverit, inter quas ad nostram propositum peraccommoda & optima illa est, quam assignat S. Vincentius Ferrerius: *Inclinato capite*, inquit, *quasi vale dicitur Matri, si emisit Spiritum*; & Hugo Cardinalis: *Inclinato capite ex parte Matris suae, quasi diceret, per ipsam vitam petite, ipsa est oraculum miseri ord.æ.*

S. Vincent.
in term. de
Paradise.
Hugo Card.
cit. à Finca
hic.

O peccatores omnes, respirate, Christus moriens in cruce sui loco MARIAM Sacratissimam Matrem suam vobis reliquit in peculiare refugium, solatium, & auxilium; ite ergo ad hanc dolorosam & patientem Matrem vestram. Si filius ille prodigus adhuc Matrem suam in vivis habuisset, nunquam ad talem calamitatem & miseriam fuisset redactus;

Isa. 49. 15.

nunquam oblivisci potest mater infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? Et si illa oblita fuerit? MARIA tamen, & Mater Dolorosa, verè Mater misericordiae, non obliviscetur vestri: ALIÆ, ita quondam DEUS Pater B. Virgini Catharinæ insinuavit: unigeniti Filii mei gloriose Genitrici à loni-

Lud. Blosina
Conclavi
animæ fide-
lis cap. 1.

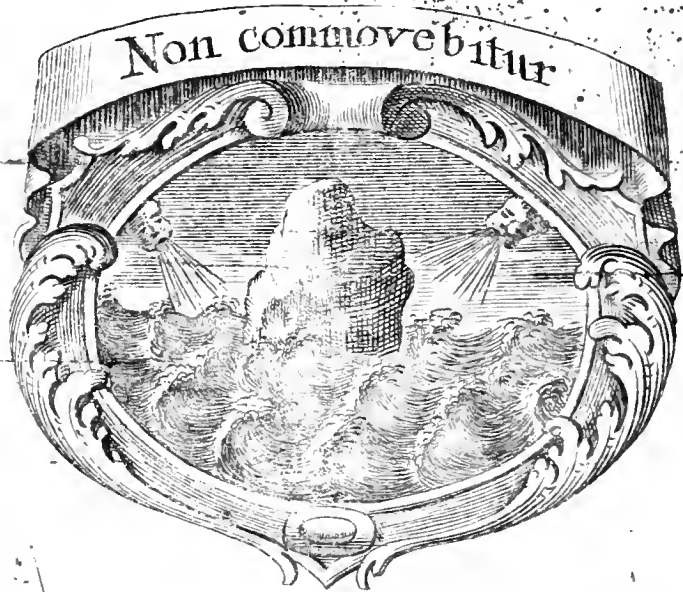
rate mea concessum est, propter incarnati Verbi reverentiam, ut qui unque etiam peccator ad eam devota veneratione recurrit, nullo modo diripiatur à damone infernali; hac enim est à me electa, parata, posita tanquam esca dulcissima ad capiendos homines & præcipue animas peccato-

rum, &c.



CONSIDERATIO XXXVII.

Cur B. Virgo & Mater Dolorosa à Christo in cruce
non Mater, sed Mulier appellata ?



Mulier ecce Filius tuus.

Joan. 19. 26.

M

1.

Agnum illud humanæ sapientiæ oraculum, prudentissimus Rex Salomon, multum quondam allaboravit, ubi locorum, & in quibus terræ partibus mulierem fortem, virtuosam ac strenuam inveniret, cujus pretium ne quidem cum pretiosissimis gemmis ac margaritis,

Proverb. 31,
10.

aut quidquid in orbe pretiosum esse potest, æquiparandum: *Mulierem fortem quis inveniet?* Et respondet ipse sibi Regum sapientissimus: *Procul de ultimis finibus pretium ejus.*

Ve-

Verumeninverò quid agis, Rex inclyte? Quid quæris? *Mulierem fortem*, repenis? Non equidem opus est, ut ad ultimas Indorum oras, vel ad Hesperiam Thulem ultra Orcades sitam te conferas, ad hanc fortem mulierem reperendam; aperi paulisper oculos, & propè urbem Solymam fortissimam hanc Mulierem in monte Calvario sub cruce dilectissimi Filii sui stantem invenies, *B. Virgo*, ait Cornelius à Lapide, *Mulier illa fortis est*. Cornel. à Lap. in hunc locum.
imò heroina omnium fortissima, ac Martyrum Princeps & Regina, quæ, dum orbis universus videbatur in antiquum abire chaos, & tota dissolvi mundi machina, constantissimè tamen, & ad finem usque fortiter sub cruce stetit: S. Mechtild. lib. 1. Re-or. nem humanum affectum penitus devinceret, & extingueret, quia omni creaturâ in vel. cap. 56.
Amor, inquit S. Mechtildis, *in passione Unigeniti sui in ea tantum prævaluit, ut morte Filii dolente, ipsa sola cum Divinitate immobilis, & gaudens Filium suum pro mundi salute voluit immolari.*

Hanc ob causam à Christo JESU crucifixo non Mater, sed Mulier appellata fuit: *Mulier ecce Filius tuus*, ut per hoc mitissimus Servator orbis Joan. 19. 26. omnibus creaturis, tum Angelis, tum hominibus innueret, hanc Sacratissimam Matrem suam illam esse fortissimam Mulierem, quam sapiens in typo præsignavit: *Mulierem fortem quis inveniet?* Audi rursus Cornelium: *Dicit Christus*, inquit, *Mulier, non Mater, ne nominando Matrem ipsius animam majori dolore afficiat. Secundo ne adstantes Judæos & Scribas contra eam coniter, & ut Matrem ad fortitudinem & animum excelsum omnia hæc fortiter tolerandi excitet, memoremque faciat, se esse illam, de qua prædixerat Salomon: Mulierem fortem quis inveniet?* Proinde huic fortissimæ Mulieri non immeritò petram quandam pro Emblemate appingimus, quam feri maris fluctus ex omni parte cingunt, ac concutiunt, quæ tamen seipsâ fortior etiam inter medias ventorum fluctuûmque furias immota semper pefistit, cum epi-graphæ ex Psalmis mutuata:

Non commovebitur.

Psal. III. 6.

Ita est, non commota fuit hæc fortissima, juxta ac sanctissima Mulier, licet in passione Filii morientis universus terrarum orbis fuerit concussus: *Perpende*, ait Toletus Cardinalis, *constantissimum B. Virginis erga Filium amorem, plenum fide & fortitudine, non enim timuit, nec erubuit inter tan feros & multas inimicos, quamvis Mater ejus, qui crucifigebatur, agnosceretur, assistere, & publico in loco omnibusque conspicuo stare; &c.* O Mulier fortis! non forte vinum, non fortis Rex, non fortis Regina, sed Mater Veritatis MARIA stans sub cruce.

Card. Tolet. in Commentario super Joannem.

Esfra. 3. 10.

2. Per me licet: Extollat mundus fortitudinem Jahel, quæ Sisaram belli Ducem clavo ferreo per tempora ejus adacto, in tabernaculo suo dormientem occidit. *Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens* Judic. 4. 11.
Mater Dolorosa, K k pari-

pariter & malleum: Et ingressa absconditè & cum silentio, posuit supra tempus capitis ejus clavum, percussitque malleo defixit in cerebrum usque ad terram: Qui soporem morti consocians defecit, & mortuus est.

Judith. 13.
10.

Commendet orbis fortitudinem Judith, quæ impium Holofernis, Assyriorum Ducis caput in obsidione Bethulix secundo ictu ab humeris refecuit, & sic gloriosam ab hoste victoriam & patriæ pacem impetravit: Cumque evaginasset illum (pugionem) apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Domine DEUS in hac hora; & percussit bis in cervicem ejus, & abscedit caput ejus, & abstulit conopeum ejus à columnis, & evoluit corpus ejus truncum, &c.

Judic. 9. 53.

Laudent Thebani illius heroinæ ac civis suæ fortitudinem, quæ Abimelecho Regi & Sichimorum tyranno in obsidione Thebes fragmine molæ cerebrum comminuit: Et ecce una mulier fragmen molæ desuper jaciens, illi capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.

Baptist. Ful-
gof. lib. 3.
&c.

Celebrent Galli suam Joannam, Virginem Aurelianensem, quæ non tantum Aureliam civitatem ab arctissima obsidione liberavit, sed & in multis certaminibus ac cruentis præliis contra Anglos semper victrices lauros, & gloriosa trophæa reportavit, &c.

2. Mach. 7.
20.

Elevant denique super sidera Judæi suam Esther, Belgi suam Kennavam, Gentiles suas Amazones, Machabæi suam Salome, Romani suam Felicitatem, quæ verbo & exemplo septem filios suos erudivè ad crudellissimum Martyrium læto ac generoso animo pro fide & Christo perferendum, &c. *Supra modum autem Mater mirabilis, & bonorum memoria digna, quæ pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens, bono animo ferebat, propter spem, quam in DEUM habebat.*

Aloyf. Jug-
lar. in Elog.
Vit. Christi.
Elog. 21.

Has & similes heroinas, per me, inquam, licet extollat, & admiretur mundus universus, earumque generosa facinora ac insolitas virtutes prædicent nationes in generationes singulas; sed cedant umbræ luci, cum omnium heroinarum fortissima, & Martyrum Princeps ac Regina existat B. Virgo & Mater dolorosa; ô verè Mater amoris & doloris, & agnitionis ac sanctæ spei! audi Aloysium Juglarem, qui in hæc verba Joannis: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*, ita emphaticâ voce commentatur: *Deficiente DEO*, inquit, *cur mundus non omnino ruerit, causam attende: Stabat adhuc MARIA: Regendo mundo potuit ista sufficere.* O Mulier

Apoc. 3. 12.
Juglar in
Joan. 19.

fortis, quæ ruente mundo unâ cum Filio stabat juxta crucem immobilis, & quasi, *columna in templo DEI.* Ideò meritò à Christo *Mulier* vocata est; supra quod iterum memoratus Aloysius: *Describere*, inquit, *Christus miravitur magnitudinem voravit, cum eam, quam debuisset Matrem, Mulierem dixit. Et utulo fragilitatis, amplificavit insolentiam roboris, &c.* Audi & doctissimi-
mum

mum Quaresmium : *MARIAM* Virginem, ait, *vocat Mulierem per excellentiam, ut ostendat eam esse Mulierem illam, de qua olim prædictum fuerat : Inimicitias ponam inter te, & Mulierem.* O Mulier fortis, quæ non duntaxat in ortu suo, sed & tunc potissimum sub cruce Acherontici serpentis contrivit caput.

Quaresm.
tom. 2 c. 5
sect. 2. fol.
143.
Gen. 3. 15.

3. Cum Moyses Hebræorum Dux & Legifer virgam suam, ingentium prodigiorum operatricem, contra mare rubrum extendisset, mox aquæ in duo maris latera divisæ sunt, quæ quasi duo muri ex utraque parte consistebant, medium Hebræis transitum præbentes; & cum præeunte Moyse cæteræ adhuc trepidarent turmæ infolito prodigio stupefactæ, primus omnium post Moysen ingressus est Aminadab cum tribu sua Juda, in qua principalior & Dux ipse fuerat; hinc meritò tribus illa principatum meruit & regnum obtinere, ex qua tribu & ipse Rex Regum Christus secundum carnem suam traxit originem.

Exod. 14.
22.

Liran. hic.

Non Moysen Hebræorum Ducem, mare rubrum cum Virga sua ingredientem, sed qui per Moysen præsignatus est, Christum JESUM, virgam regni sui, hoc est, crucem super humeros bajulantem, & mare rubrum amarissimæ passionis suæ intrantem hinc tibi exhibeo, anima Christiana : *Passio Christi* inquit D. Augustinus, *est mare rubrum sanguine Domini consecratum* : venit, inquam, amantissimus JESUS usque ad altitudinem hujus maris, & tempestas demersit eum; prima, quæ eum secuta est, beatissima & dolentissima Virgo extitit, de qua meritò illud Regi Vatis dicere possumus : *Intra-verunt aquæ usque ad animam meam.* Moyses facili conatu siccoque pede per illud mare rubrum viam in Palæstinam reperit, quia ad instar montium & murorum stabant fluctus: Sed in hoc turbulento passionis mari omnes fluctus tribulationum irruerunt super MARIAM, *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* Et tamen stabat MARIA & juxta crucem dilectissimi Filii sui; ô similem Mulierem fortem quis inveniet? Hinc meritissimè omnium Martyrum Princeps & Regina facta est, cujus Martyrium omnium Martyrum tormentis superius fuit: *Cum alii Martyres, sunt verba Richardi à S. Laurentio, passi sunt propter fidem, MARIA passæ est propter charitatem, unde dicit in Canticis secundum aliam litteram, quam ponit Gregorius: Vulnerata charitate ego sum; & sicut charitas major est, quam fides; 1. Cor. 13. Major autem horum est charitas; sic MARIE Martyrium quantalibet excellit Martyria Sanctorum.*

S. August. in
Psal. 80.

Psal. 68. 2.

Psal. 87. 3.

Collige ex hoc, anime mi! in unam quandam Cordis Mariani fortitudinem, & quam meritò à Christo moriente vocata sit *Mulier*: O Mariophile! *Vides hanc Mulierem, quæ nec primam sin idem visa est, nec habere sequentem?* Sed audi. Sicuti in futuro sæculo nihil beatius, quam esse cum Christo & SS. Matre ejus in gloria; ita in præsenti vita nihil est utilius, quam esse similem in passione: *Si tamen compatimur, ut & congrificemur.*

Richard. à S.
Laur. hb. 3.
de Laud
Virg. t. 196.

Luc. 7. 44.

Rom. 8. 17.

Joan Ma-
ranus lib. 5.
de reb. Hisp.

4. Æternâ memoriâ dignum est, quod à probatis fideque dignis Au-
thoribus de Alphonso Hispaniarum Rege traditur. Hic à Maroccio Mauro-
rum Rege in urbe Carrera, in unimento fortissimo, longâ cingebatur obsidio-
ne, in qua & dilectus Alphonfi filius, unicum patris delictum, & posteritatis
solamen, nescio, quo in illo fato, in aliqua excursionem in Maurorum pote-
statem devenit, quem Maroccus tyrannus ferreis oneratum catenis, funibus-
que ad palum alligatum ante obliuiscitæ urbis portam exponi fecit, atque inter-
rim tubicinem ad Alphonsum Regem Carteram amandavit, ut aut civitatem
traderet, aut filium intueretur barbarâ crudelitate trucidandum. Quid ad
hæc Alphonfus Pater? Dum ex una parte dilectum filium, utpote regni pa-
terni hæredem unicum, senectutis suæ baculum, & subditorum solamen
maximum, ex altera verò communem civium salutem attentiore mentis ocu-
lo perpendit; mirum dictu! quantis tunc curarum fluctibus anxius Alphon-
fi animus agebatur! Resolvit tamen citò se generosa mens, & amorem pater-
num publicæ subditorum saluti postponens decernit, filium potius, quàm
cives & subditos perdendos; in quem finem elevatâ voce ad hostes per mee-
nia clamavit: *Moriatur filius! cives vivant*; & unâ simul gladium suum, quo
erat præcinctus, è vagina extractum per muros in castra hostilia ad Maroc-
cium projecit: Vociferans: *Meo gladio meum filium jugulate.*

O factum cedro & perpetuâ hominum memoriâ dignissimum! sed al-
tius nunc erigamus oculos, Christiani. Per hunc Alphonfi filium, vinculis
ferreis onustum, palo alligatum, & nunc pro salute civium cruenta Pagano-
rum manu imolandum, quid aliud intelligere possumus, quàm JESUM
Christum & hunc Crucifixum? Quid agit dolorosissima ejus Mater ipsa
huic funestissimæ præsens laniæ? ex una parte dulcissimum & unigeni-
tum Filium suum crucis palo alligatû, ferreisque suffixum clavis considerat,
& omnia in eâ materna commoventur viscera; ex altera parte salutem hu-
mani generis intuetur, aut æternam illius ruinam, nisi Filii sui morte ab in-
fernalium Maurorum servitute redimatur. Quid ergo consilii in re tanti mo-
menti? O Mulierem fortem! gladium, qui ejus Sacratissimum COR jam
prius iteratis per vitam ictibus immenso cum dolore transfixerat, generosè
arripit, & ultrò, ut ita dicam, inimicis tradit: *Moriatur*, inquit, *Filius: Cives
vivant: Meo gladio meum Filium jugulate.* O DEUM immortalem! quis
unquam audivit tale, aut huic vidit simile? O amorem planè immensum,
quem hæc SS. Deipara erga genus humanum præ se tulit, dum Filium tradi-
dit, ut peccatores viverent, & salvarentur. Audite S. Antoninum, ita hanc
fortissimam Mulierem, juxta crucem Filii sui stantem, alloquentem: *Ita in-
quit, Divine voluntati conformis fuisti, ut salutis humani generis avidissima es-
ses, ut dicere audeam, quod si nullus fuisses reperterus, qui illum crucifigeret, ad hoc
ut sequeretur jalus hominum, & adimpleretur voluntas DEI secundum ratio-*

S. Antonin.
p. 4. tit. 15
p. 43. S. I.

nem, si oportuisset, ipsa posuisset in crucem. Neque enim credendum est, minoris fuisse perfectionis & obedientie ad DEUM, quàm Abraham, qui propriam filium obtulit DEO in Sacrificium, propriis manibus occidendum, & comburendum.

Verumenimverò non immeritò hic quæres, prudens Lector, quare DEUS & mitissimus orbis Redemptor Christus hanc Sacratissimam Matrem suam in omni passione sua, ac præsertim in suprema illa & funestissima mortis suæ tragœdia, quâ crudeliorem nunquam viderat mundus, præsentem habere voluerit, cum aliàs in jure & Legibus cautum sit, ne Matres ad similes lanienas & publicas filiorum neces admittantur; quod & insinuare videntur ipsæ Sacræ Litteræ, quæ mandant, ne ovis Mater simul cum agno suo immoletur: *Sive ille bos, sive ovis, non immolabuntur una die cum fratribus suis?*

Lev. 22. 28.

Relictis aliorum opinionibus, pulcherrimam Taulerianam rationem in medium adducamus. Eva, inquit, ad perditionem generis humani ut plurimum cooperata est, dum vetitum ab arbore pomum decerpit, & comedit, sicque primum nostræ ruinæ instrumentum & origo omnium humanarum miseriarum exitit; Christus ut damnum resarciret, ad arborem crucis manus extendit, in qua per sanguinem suum genus humanum restauravit: Verùm non solus in cruce pendere voluit, quin secum præsentem haberet & Matrem, ut illa per dolorum suorum amaritudinem id resarciret, quod Eva priùs per inobedientiam destruxisset; unde canit Ecclesia: *Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine.* Audite & citatum Taulerum, ita dolorosissimam Virginem juxta crucem alloquentem: *Sicut Eva, ait, usurpans temerè de arbore scientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit, ita tu de arbore crucis dolorem in te suscepisti, satiatæque amaritudine unà cum Filio tuo hominem redemisti.* Ad quod pariter alludit Mellissus Bernhardus: *Vehementer, inquit nobis vir unus & Mulier una nocuere, sed gratias DEO, per unum nihilominus vrum & Mulierem unam omnia restaurantur, &c.* O Mulier fortis! Ô MARIA! quantum tibi obligatus est mundus universus?

Taul. c. 18

S. Bernhar. in illud. Sig. apparuit.

6. De Judith fortissima Muliere commemorant Sacræ Paginæ, quòd pro salute gentis suæ, ut patriam & cives suos ab arctissimo obsidio & excidio liberaret, animam suam evidentis mortis periculo exposuerit; unde, cum trucidato inimico, & partâ victoriâ in urbem rediisset, Ozias populi Princeps ei acclamavit: *Benedicta es tu, filia, à Domino DEO excelso præ omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit celum & terram, qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorum nostrorum; quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tuade ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini, in æternum, pro quibus non peperisti anime tue, propter angustiis & tribulationem generis tui, sed subversisti ruinâ ante conspectum Dei nostri.*

Judith. 13. 23.

En perelegantem typum, in Sacratissima & dolorosissima Deipara, stante in monte Calvario, ne periret orbis, expletum! & certè nullibi B. Vir-

262 *Consideratio XXXVII. Cur B. Virgo Mulier vocata ?*

S. Ambros. cit. à Sandæo in Staur. roph. lib. 2. Tit. 13.

S. Bonav. in vita Christ.

S. August. serm. 18. de Sanct.

ginis **MARIÆ** invictum robur & specimèn fortitudinis magis apparuit , quàm ubi juxta crucem pendentis Filii stetit : *Stetit* , inquam *non cecidit* cum universa mundi machina videretur dissolvi : *Stetit* , ait S. Ambrosius , *juxta crucem , non ut Filii passionem videret , sed ut mundi redemptionem expectaret* ; & licet ærumnosissima Mater illa cogitatione , & maternæ comiserationis affectu planè tota in dolorum crucifixi **JESU** acerbitem & vehementiam fuerit immersa , ad passionis tamen fructus , & animarum salutem , per sanguinem Filii restauratam , quàm maximè attendit , unde etiam pro peccatoribus (prout observat Doctor Seraphicus) sub cruce poplite flexo ad Patrem cœlestem oravit . Proinde merito Ecclesia illi in Missa de septem doloribus , ut quondam Bethulientes Judithæ liberatrici suæ , accinere assollet : *Qua hodie nomen tuum ita magnificavit , ut non recedat laus tua de ore hominum , qui memores fuerint virtutis Domini , in æternum , pro quibus non percipisti animæ tuæ , propter angustias & tribulationem generis tui , sed subvenisti ruina ante conspectum DEI nostri .*

O piensissima Domina ! liceat mihi indignissimo servulo tuo , ut cum S. Augustino , summo Ecclesiæ Doctore , te pro coronide hujus Considerationis humilimo cordis affectu alloquar : O beata **MARIA** , quis tibi dignè valeat jura gratiarum ac laudum præconia rependere , quæ singulari tuo assensu jam tunc in incarnatione , ac tunc demum Itans sub cruce Filii mundo succurristi perditæ ? Quas tibi , obsecro , laudes fragilitas humani generis persolvat , quæ solo tuo commertico recuperandi cœli aditum invenisti ? Recordare , ô Domina , quomodo steteris in monte visionis ante conspectum **DEI** , & totius populi , ut averteres indignationem **DEI** à nobis . O Virgo ! ô Mater amoris & doloris ! licet ob peccata mea meritis sim , ut de libro viventium deletus æternis addicar suppliciis , tu tamen à **DEO** constituta es Mater misericordiæ ; monstra ergo te esse Matrem meam , præsertim in supremo mortis articulo : Ah Domina ! rogo te per Sacratissimum **COR JESU** Crucifixi Filii tui : Monstra te Matrem . & tua deprecatione justum Judicem muta in Patrem , &c.



CONSIDERATIO XXXVIII.

Virgo Dolorosa S. Joanni à Christo in cruce moriente
te speciali modo commendatur.



Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.

Joann. 19.27.

1. **D**avid Israëlitarum Rex morti nunc proximus diversa filio
sua Salomoni dedit monita, ubi inter alia & fidelitatem
Berzellai, quòd in omni adversitate sibi constans ac fi-
delis permanserit, emphaticè illi commendavit; & quia
tum temporis intervallo Berzellai jam profectæ erat æta-
tis, voluit moriturus Rex, ut & posteris ejus ac filiis idem honor haberetur:
Sed & filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam, eruntque comedentes in mensa tua: 3. Reg. 2. 7.
Occurrerunt enim mihi, quando fugiebam à facie Absolon fratris tui.

Non

Non Davidem in molli lectulo morientem hodie ad considerandum tibi propono, anima Christiana! sed Filium Davidis in durissimo crucis trunco expirantem, heu quam dissimilis utriusque lectus, vita & mors! ille moriens Berzellai fidem fummis extulit laudibus; hic dilecti sui Discipuli fidelitatem, amorem & constantiam: Tu es, qui permansisti mecum in tentationibus; proinde jure merito præ aliis Apostolis hoc peculiari titulo honoratus est: *Discipulus, quem diligebat JESUS*. Et ut amorem suum pietissimus JESUS nunc in cruce moriens adhuc majori cum energia in eum demonstraret, dolorosissimam Matrem suam, quâ nihil habebat pretiosius, illi tanquam fratri suo in Matrem, solatium ac præsidium designavit: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua*. O dilecte Christi Discipule! quomodo facta est tibi hæreditas tua præclara! Verè magnam in conspectu crucifixi Magistri tui invenisti gratiam, dum factus es hæres, ac filius talis ac tantæ Matris, inò & frater Filii DEI, gloria hæc sola tua est, & illarum piarum mentium Christo crucifixo & dolorosæ Matri ejus fideliter intervientium, ac cruci adstantium.

2. Sed dic, ô Domine! quare hanc Sacratissimam Matrem tuam non Petro, aut Andréæ, aut Jacobo, aut alii Discipulorum tuorum commendasti? Subintrat hic B. Petrus Damianus: *Committit, inquit, Dominus Petro claves Ecclesiæ, voluit & B. Joanni custodiam MARIAE delegare, utraque nimirum Mater, Mater MARIA, Mater Ecclesiæ, sed MARIA Mater Christi, Ecclesiæ Mater populi Christiani; de MARIA Christus carnem suscepit, Ecclesiæ vero de lateris sui carne produxit*. Verumenimverò hic advertas, rogo, prudens Lector! magnam inter utramque Matrem disparitatem, sicut enim Sacratissima Deipara longè dignior est Ecclesiâ, quia Mater DEI est, quæ dignitas juxta Angelicum aliquam habet infinitatem, ita & dilectus ille Christi Discipulus longè eminentiori gradu in hoc S. Petrum antecedit. Quare ergo non Principi Apostolorum aut alii Discipulorum hæc pietissima Mater commendata est? Rationem assignat S. Epiphanius: *Manifestum est, inquit, quòd propter virginitatem Joanni Matrem commendavit Dominus*. Et S. Ambrosius: *Tradita est Virgo Joanni conjugium nescienti*. Hinc & Ecclesiæ: *Cui Christus in cruce Matrem Virginem, Virgini commendavit*. O beata Virginitas! ô salutaris continentia! quanto in pretio apud DEUM & Hominem Christum es, qui etiam in cruce moriens inter lilia pasci voluit. O anime mihi si vis B. Virginem habere in Matrem, imitare pro viribus S. Joannis puritatem: *Et obviabit tibi quasi Mater honorificata; & sicut in gemmarum republica princeps est adamas, eò pretiosior, quò purior, unde Lemma:*

In puritate pretium,

Ita continentis anima non est digna penderatio: Gemina pretiosior omni est; impuros odit, & arcet hæc purissima Virgo: Casta placent superis; foris canes & impudici. Audite Mellissimum: *Virgo*, inquit, *diligite diligentes se, & prope est in veritate invocantibus se, præsertim his, quos videt conformes sibi factos in castitate & humilitate, &c.*

Eccl. 6. 15

S. Bernhard.
in serm. sup.
Salve.

3. Recordor hic illius Ethani Gethæi, qui quondam Davidi Regi à facie impij Abfolonis profugo, dum nunc clivum olivarum nudis pedibus & aperto capite flens ascenderet, ex industria occurrit, ei se ad eodem casus & æruinas, ipsamque mortem perferendam offerens: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.*

2. Reg. 15.

21.

Plùs in S. Joanne, quàm in Ethai suscipe, qui non tantùm Dominum ac Regem suum ad clivum olivarum, sed ad clivum Golgothæum, ubi erat cruci suffigendus, contempto cuncti mortis periculo & Judæorum odio ac opprobrio, cum afflictissima Matre fidelissimus comes secutus est, quem ubi patiens JESUS sanguineis oculis juxta crucem stantem vidit, priusquam Spiritum suum in manus Patris commendaret, hunc suum Dilectum in manus Matris suæ commendare veluit: *Mulier ecce Filius tuus.* Mulier dixit: *Ne materna pium laceraret pectora nomen,* ait Baptista Mantuanus. Tum ad Discipulum conversus ait: *Ecce Mater tua:* hanc proinde filiali amore observa, cole, solare, ama & cura, & siquid mihi debes, illi impende, quemadmodum à me vidisti eam coli, amari & curari. Juvat hic audire S. Augustinum: *Ecce Mater tua; curam,* inquit, *illius habo, eam tibi commendo, suscipe Matrem tuam. Dum hæc pauca diceret:*

S. Augustin.
serm. de pass.

Illi duo dilecti lacrymas fundere non cessabant; tacebant ambo illi Martyres, & præ nimio dolore loqui non poterant; isti duo Virgines Christum audiebant & voce loquentem, & ipsum videbant paulatim morientem, amare stabant, qui amare dolebant: Nam gladius doloris Christi animas aërorumque transibat. O si stylo ferreo hoc tertium Christi morientis Verbum intimis cordis nostri medullis insculperemus! secundùm exemplar illius Religiosissimi Viri, de quo recen-

set Landulphus, qui, quotiescunque hæc verba: *Ecce Mater tua;* vel audiebat, vel meditabatur, totus ibat in lacrymas, quibus cibum & potum sæpissimè miscebat. Heu ubi nostra compassio? Ubi nostræ lacrymæ & animi contritio? Ubi verus & sincerus amor: gaudentem Filium ac Matrem? O pietissima Domina! transige cor nostrum eodem & amoris & doloris gladio, ut afflictissimi cordis tui temper memores intimè tibi compatiamur, atque pro viribus in sustinendis adversis te imitemur. Ita fiat, ô Domina! sed pergamus ulterius.

Landulph.
in vita Chr.
hic.

4. Magnam sibi laudem quondam promeruit dolenscens ille generosus, & armiger Jonathæ, qui Domino tuo ulro sese obtulit, ad quæcunque cum ipso sustinenda pericula: *Dixit hæc ei armiger suus: Fac omnia, quæ pla-*

1. Reg. 14 7.

cent animo tuo : Perge, quò cupis, & ero tecum ubique volueris. Accidit, ut Jonathas peculiari instinctu DEI difficilium contra Philistæos pararet expeditionem, ubi necesse erat per altas & præruptas petras manibus ac pedibus reptare. Et quid hic adolescens? *Ascendit autem Jonathas & manibus & pedibus reptans, & armiger ejus post eum;* qui exinde unâ cum hero suo maximam Philistinorum stragem edidit, dum ipsi hostes mutuâ se cæde trucidarunt.

Per Jonatham Christum subaudi cruce oneratum, & manibus ac pedibus per alperrimam Calvariæ rupem reptantem, ut prælium cum hostibus suis, vah quàm cruentum consummaret. Per armigerum rectè S. Joannem intelliges cum dolorosissima Matre Dominum suum in ascensu tam difficili constantissimè sequentem, & inter medios & acerrimos hostes prorumpentem, nec eorum opprobria, tela, enses & hastas formidantem. Tanta vis amoris sinceri est. O fidelissimum amicum, de quo rectè illud sapientis: *Omni tempore diligit, qui amicus est: Et frater in angustiis comprobatur.* In convivio Simonis & in cœna ultima nullus Discipulorum defuit; sic nimirum ubi de patinis agitur, multos numerabis amicos, jam cùm pendet in patibulo mitissimus Magister, vix unus cohæret Discipulus & cum eo dolentissima Mater: dignus proinde, quia focus passionis, ut & Christi Frater fieret & Filius tantæ Matris. O verus *Benjamin*, id est, Filius doloris, quia sub cruce tempore passionis & summi doloris genitus est: *Eccè Filius tuus.* Supra quod Guarricus Abbas: *Decebat inquit, ut Matri Domini non alius obsequeretur, quàm Dilectus Filius, quatenus & Mater semper suspirans Filium, in Dilectum Filii suavius respiraret.*

Mirabitur nonnemo, quare Joseph Agyptiorum Pro-Rex, vir aliàs mitissimus, in fratres tamen suos adeò austerus fuerit, & tanquam ad alienos durissimis verbis sit illis locutus? aut forte non amabat illos? & quidem sincero ac fraterno amore? cur ergo illos tam durè tractavit, ac præsertim uterinum fratrem suum Benjaminum, in cujus sacco occultè calicem suum imponi, & velut furem ingratisimum eum comprehendi jussit: *Syphum autem meum argenteum & pretium quod dedit tritici, pone in ore sacci junioris. Factumque est ita.*

Verum enim verò alia sunt DEI, alia hominum judicia, ad hoc enim faciendum eum summus compulit amor, amabat quippe fratres suos, & idè quia amabat, eos cruciabat, non ignorans, quòd in amore non vivatur sine dolore; hinc & dilectissimo & innocentissimo fratri suo Benjaminò omnium minimo calicem in sacco occultè mitti jussit, quia eum tentiviùs quàm ceteros diligebat, piâ fraude revocaret: *venum statuit rapinæ, ut obsidem teneret gratiæ.*

Proverb. 17.
17.

Gen. 44. 20.
G1. rris.
Abb serm. 4.
de Assumpt.

Gen. 44. 2.

S. Ambr. in
hmc.

Dixi : Inter cæteros Apostolos S. Joannes Christo verus Benjamin extitit, & inter dilectos omnes dilectissimus, unde & in suprema illa cœna ob eminentem castimoniam decorem eum in Divinissimo pectore suo recumbere fecit, ut ex hoc gratiarum fonte fluentia hauriret sacri Evangelii & secreta Divinitatis. Sed & amarissimum passionis suæ calicem ipsi præ cæteris omnibus propinavit, atque inter Apostolos primum Martyrem effecit, non tunc, quando calicem veneno mystum sine damno ebibit, aut in ferventis olei dolium missus est, aut ob invictam evangelizandi constantiam in Parthmos insulam relegatus, sed tunc potissimum passionis & martyrii calicem bibit, quando patienti JESU in cruce & afflictissimæ Matri ejus con crucifixæ adstitit. Audiamus doctissimum Olorium : *Crucifixus, inquit, fuit ejus gladius, hic cum Martyrem fecit, & idem doloris gladius, qui Cor Mariæ transverberavit, scilicet Christus in carne, hic idem Joannem Martyrem fecit; & illi sibi martyrium! quem Christi dolores Martyrum effecerunt, vere calicem Christi bibit Joannes, dum Christi passione ipse torquetur.* Valde igitur honorandus est beatus Joannes, quia Filio DEI dilectissimus, quia ei simillimus, quia Virgo in ævum permansit; quia Christo patienti & dolorosæ Matri individuus comes; quia à moriente JESU in donum SS. Matrem suam accepit, quod summoperè ejus celsitudinem commendat; quia cum Matre dolorosa viginti duos circiter annos sanctissimè conversatus, &c. Quas ergo referimus tanto viro gratias? Quid pro tot fidelissimis SS. Deiparæ ac Dominæ nostræ obsequiis impensis? Et quid est, quod apud talem ac tantam Matrem nobis non valeat impetrare? Hinc rectè Arnoldus Carnocenſis : *Incipit ergo quadrigam, quæ currendum est ad Patrem, sic debere distingui, ut per te, ô Joannes! ad Matrem, per Matrem ad Filium, per Filium vero perungere possit patris affectus ad Patrem.* Fac hoc, mi Lector! & vires

Olorius;
quem citat
Vanh in Pa-
negyr. de
hoc S.

Arnold.
Carnoc.
de V D.

6. Revertor ad afflictissimam Matrem, jam non Matrem DEI, sed Filii Zebedæi : *Mulier, ait moriens JESUS, ecce Filius tuus.* O duram ab expirante tali ac tanto Filio consolationem, omnium piarum mentium commiseratione dignissimam : O sermo, tubintrat hic Mellifluus, qui & ipse hic definit esse melleus : O sermo penetratior omni gladio acuti, perungens usque ad divisionem anime & spiritûs; quomodo sanctissimæ animæ tuam non pertransiit hac audito, quando hac nescia, licet saxea, licet ferrea pectora sua recordatione franguntur : *Mulier ecce Filius tuus? O commutationem! Joannes tibi pro Jesu traditur, servus pro Domino, Discipulus pro Magistro, Filius Zebedæi pro Filio Dei, homo purus pro Deo vero.* Et quid ad hoc inæstissima Virgo? Audi ipsam ad S. Birgittam loquentem : *Tunc rupta sunt omnia viscera mea præ compassione Filii mei, &c.* Audiebat quidem vocem dulcissimi sui Jacob, vocem amabilem, vocem sibi notissimam atque dilectissimam, & quidem nunc supremam : *Anima mea liquefacta est, ut Dilectus meus*

Joann. 19.
25.

S. Bernhard.
serm. 137 ec
sig. Magn.

Cant. 6.

- Zach. 3. 3. *locutus est.* Sed non aliud videbat nisi manus Esau: *Et JESUS erat indutus vestibus sordidis*, tormenta enim, quæ patiebatur, illum mortis reum, ac peccatorum infamem indigitabant, vox autem infantem declarabat Jacobum, quia *ipse peccata multorum tulit.* O luctus! ô incertor! ô dolor! magnus quidem erat S. Joannes, sed tamen Filius DEI non erat, sed Zebedæi piscatoris. Verùm quia placuit Divinissimo Filio, placuit & dolorosissimæ Matri, quorum cor unum & anima una erat, hinc cum in Filium adoptivum lubenti animo acceptavit, & loco amantissimi Filii, quoad vixit, & in cœlum migravit, constanter habuit, cum quo sapius de Christi patientis & crucifixi doloribus, aliisque arcanissimis mysteriis peramanter conferebat: Et quis dicet, quantum dilexisset MARIAM Filius ex quotidiana hac conversatione in virtutum ac scientiarum sublimissimarum genere profecerit?
- B. Damian. in hunc loc. Juvat hic pro reflexione morali audire B. Petrum Damianum: *Sicut, inquit, S. Joannes stans reipsa cum Virgine juxta crucem, eam à Christo in Matrem accepit; ita si meditatione frequenti illi ad crucem assideris, idem te impetraturum esse confide.* S. Elzearium consulamus, quem adhuc infantulum ad preces Garzendæ piissimæ Matronæ Christus Dominus SS. Matri suæ, velut alterum Joannem commendavit: *Ne sis sollicita*, inquebat Christus ad Garzendam, *ego enim illum jam commisi meæ Matri, eamque dedi illi in Magistram.* O quantus Discipulus sub tali ac tanta Magistra! virginitatem in honorem hujus dolorosæ Virginis etiam in conjugio servavit illibatam, ferè assiduò per meditationem habitans in Vulneribus & CORDE JESU! ô utinam omnes, qui Christiano gloriantur nomine, hanc dolorosam Virginem in Matrem eligerent, simul & Magistram, ejusque salutaria monita ac doctrinam audirent:
- Prov. 8 34. *Beatus, inquit ipsa, qui audit me; qui me invenerit, invenerit vitam.*
7. Mirabilis fuit illa visio, quam quondam Jacob de via fessus, capite super lapide inclinato, placidam captans quietem habuit, ubi prodigiosam illam scalam super terram stantem, atque cacumen ejus cœlos tangens, Angelos quoque per eam ascendentes & descendentes, ac denique ipsum cœli terræque Dominum huic scalæ innixum conspicatus est, ex qua visione mirum in modum confortatus, & insolitâ latitia perfusus, de somno evigilans exclamavit: *Vere Dominus est in loco isto, &c.*
- Gen. 28. 16. Plura in hac pereleganti figura abscondita sunt mysteria, quæ à diversis diversimodè dilucidantur; sed ad nostrum propositum peroptimè à Lapide: *Dominus, inquit, scalæ incumbans est Christus in cruce pendens; crux enim est scala & via, per quam Christus, omnesque Christiani in cœlum conscenderunt, & in dies conscendunt;* neque aliam tibi viam finge, aut pinges, prudens Lector!
- Cornel. hic. Per eandem mirabilem scalam S. Bernhardus SS. Deiparam ac Matrem dolorosam subaudit: *Hæc, inquit, est scala Jacob, &c. per quam, & qua median-*
- S. Bernh. de B. V. P. 394.

mediante Electi, imò & peccatores verè contriti ac pœnitentes ad cœlestem patriam possunt ascendere. Ita quondam vidit V. P. Leo intimus Francisci Seraphici Socius, cui in visione duæ objectæ sunt scalæ, rubei coloris una, altera candidi, quarum summitas apicis ad cœlum usque pertingebat; rubræ innixus erat Christus non amœno, sed subirato vultu ad severum animas evocans tribunal, cassio labore ac superiore vi repulsæ à summo deorsum corruébant, dum laterim aliæ animæ per scalam niveam, quam SS. Virgo & Mater Christi tenebat, facili conatu ad cœlum conscenderunt. O quàm dispar hic erat eventus! Mysterium accipe.

Ez Chroni-
co Minorum
latino. lib.
6. cap. 17.

Licet pietissimus orbis Reparator Christus per passionem ac mortem suam condignè & abundanter pro nobis apud Patrem fatisset: *Delens quod adversus nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci:* Et hinc meritiò omnis spes nostra & tota prædestinationis series in meritis & passione Christi debeat esse fundata; sed quia simul & districtissimi Judicis officium sustinet, qui secundum justitiam & nostra judicabit merita ac demerita; ideò necessaria valde nobis est dolorosa & pietissimæ Matris misericordia, qua erigamur, & fulciamur, potens enim est, quia Mater Judicis. Proinde rectè ad illius clementiæ thronum omnes appellant miseri, ut per merita crucifixi JESU & potentissimam hujus afflictissimæ Matris intercessionem vita gratiæ & gloriæ æternùm vivant: *Potens est*, subintrat hic Richardus à S. Laurentio, *MARIA ad protegendum: Unde ipsi potest secure dicere servus ejus illud Job: Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnes contra me.* Et nunquid olim in Ægypto à Pharaone dictum fuit: *Ite ad Joseph, & quicquid ipse vobis dixerit, facite.* Erat sine dubio solus ille Pharaon Ægyptiorum Rex, & terræ illius, atque subditorum Dominus, voluit tamen realiter honorari Josephum, dum ei plenariam conferebat auctoritatem pro libitu de alimentis & subditorum salute disponendi. Ita benignissimus DEUS & Homo Christus Rex sæculorum, ut SS. Matrem suam honoraret, voluit, ut per eam tum dona gratiæ & gloriæ, aliæque corporis & animæ bona obtineamus. *Ite* prionde, ô Clientes

Coloss. 2. 14

Richard. à
S. Laurent.
lib. de laud.
Virg. part. 1.
lob. 18. 3.
Gen. 41. 56.

Mariani! ad hanc SS. Matrem vestram, & hanc dolorosam, & quicquid ipsa vobis dixerit, facite.

CONSIDERATIO XXXIX.


B. Virgo & Mater Dolorosa non tantum S. Joanni,
sed & nobis à Christo in Matrem legata fuit.



Ecce Mater tua.

Joan. 19. 27.

Hebr. 5. 7.

- I.  Um Christus Dominus, tanquam Summus Sacerdos, in ara crucis totum aeterno Patri in Sacrificium cum lacrymis & clamore valido nunc pro salute universorum offerret, neque inter summos constitutus cruciatus pientissimæ Matris suæ oblivisci voluit, sed eum affectu planè filiali dilecto suo Discipulo commendavit, ut imposterum fidelem illius curam gereret, atque ut Matrem filiali obsequio impensè honoraret: *Demde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod pereleganter Ludolphus Carthusia-

thufianus: *Hoc tertium Verbum Christi*, inquit, *suit in xpm̄e sollicitudinis & pietatis, eò quòd in tantis doloribus constitutus, Matris misericordiam curam gessit, & ei pro Ministro providit; cuius curam S. Joannes fideliter, prout iustus fuit, suscepit, in se suscepit, eique semper pro viribus & indetentis obsequiis interviit, nec ante obitum hujus Almx̄ Virginis in provinciam tibi delegatam abiit: Et ex illa hora accepit eam Discipulus in sua.*

Ludolph.
Card p. 2.
c. 63. f. 28.

Hunc filialem affectum & amorem hujus dilecti Discipuli in SS. Dei parentem pulcherrimo Symbolo adumbravit Reverendissimus Arelus, qui S. Joanni Evangelistæ truncum quendam tenerum, cui turculus inoculatus & tenellus à Genio implantabatur, appingi curavit, cum hac epigraphe ex prædictis Evangelistæ verbis mutuata:

Accipit in sua.

O felicem Discipulum: O felix, ait S. Bernhardus, *B. Joannes, cui talem thesaurum Dominus dignatus est commendare! o Christi dilecte præ omnibus, & prudens, quem constituit Dominus privatum Camerarium aulae suæ spe iohannis.* Vide hic, anima Christiana, pauperrimi JESU in cruce morientis ditissimum testamentum: *Testabatur enim de cruce,* inquit S. Ambrosius, *& testamentum eius signabat Joannes, dignus tanto testatore testis.*

S. Bernhard.
de Lament.
Virg.

S. Ambr.in
c. 13 Luc.

2. De Elia Thesbite commemorant Sacræ Litteræ, quòd pro ultima sua voluntate, cum in igneo curru in paradisum transverberetur, Eliaò dilecto suo Discipulo in signum singularis amoris pallium suum legaverit: *Et legavit pullum, quod ceciderat ei.*

4 Reg. 2.
13.

Jacob Patriarcha, cum morti proximus esset, Josepho filio suo unam partem extra fratres suos, hoc est, agrum Sichar in signum peculiaris affectus paterni legavit: *Et ait ad Joseph filium suum: En ego morior, do tibi partem unam extra fratres tuos, &c.*

Gen. 48 21.

David in mortis lectulo locatus Salomoni filio suo ingentem auri argentique vim pro testamento reliquit: *Ecce ego in paupertate mea præparavi impensas domus Domini, auri talenta centum milia, &c.*

1. Par. 29.
14.

Jonathas Davidi, quem ut animam suam diligebat, proprias vestes consignavit: *Exceperunt se Jonathas tunicam, quæ erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua usque ad gladium.*

1 Reg. 18. 5.

Mathathias Sacerdos, qui solus inter Judæos Antiochi furori sese constantissime opposuit, cum ultima vitæ hora appropinquaret, quinque filios ad se vocari voluit, quibus præter alia salutaria monita pro testamento Simonem in patrem legavit: *Ipsam audite semper, & ipse erit vobis pater.*

1. Mach. 2.
65.

Anima Christiana! leva nunc oculos tuos ad Christum in cruce suffixum, qui S. Joanni dilecto suo Discipulo non pallium suum, ut Elias, nec ut Jacob Josepho agrum, nec ut David Salomoni divitias, nec ut Jonathas Davidi sua vestimenta, nec denique ut Mathathias filiis suis Simonem in patrem, sed ipsam suam dulcissimam ac pretiosissimam parentem, quâ nihil charius, nihil unquam pretiosius habebat in orbe, pro ultima sua voluntate in Matrem legavit: *Ecce Mater tua.* Peccatoribus reliquit veniam: *Pater dimitte illis.* latroni Paradisum: *Hodie mecum eris in Paradiso*; militibus vestes & pallium: *Partem sunt vestimenta mea*; Veronicæ sudarium, in quo lamentabilem sacrosancti vultûs sui effigiem impressit; Nicodemo ampullam sanguinis, clavos, lanceam, coronam; Josepho ab Arimathea linteamina & sacram sindonem, quibus erat in sepulchro involutus; Ecclesiæ suæ Sponsæ lectulum suum floridum, hoc est, SS. crucem; sed S. Joanni amantissimam suam Matrem: *Ecce Mater tua.* O pretiosum testamentum JESU in cruce morientis; *Quantus tibi, subintrat hic devotissimus Dionysius Carthusianus, est honor & gloria, quam incomparabilis iste thesaurus, vas omnis sanctitatis, Domina mundi, Regina cæli, quæ cum Patre æterno habet, ac genuit unum; eundemque Filium, à quo Spiritus Sanctus verè procedit, datur, & mittitur, tibi committitur, Mater tua efficitur, & tu Filius ejus appellaris: Verè diligebat te JESUS, quem ad tantam gratiam prælegit.*

3. Verùm quid dico? Ergo in hoc testamento solus Joannes sibi optimam partem eligit? Audite S. Thomam Villanovanum: *Pendebat, inquit, Christus in cruce moriturus; aderat ibi Dilectus, quid sibi legarum expectans. Quid tibi Dilecte legabo? Ecce Mater tua; hæc omnium, quæ possideo, charissima gemma est, hanc tibi trado, hanc tibi dono.* O magnam verè dilectionis thesauram! ô prodigium amoris! ex quo facile rerum consideranti patet, quam intenso amoris affectu Christus Dominus S. Joannem fuerit profecutus; & quemadmodum Pater Cælestis nullum excellentius donum mundo præstare potuit, quam cum ei Filium suum unigenitum donavit: *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; Ita pariter Christus nunc ex hac mortali vita discessurus nullum majus amoris signum Joanni exhibere valuit, quam ut ipsi SS. Matrem suam pro ultima sua voluntate legaret: Ecce Mater tua.*

Verùm nullum testamentum sine exceptione, sine Glossa & interpretatione esse solet; loquatur servulus tuus, terra, pulvis & cinis, in ô nihilum, unicum ad te verbum, ô mi pietissime JESU! ô Amor crucifixe ô omne bonum! loquatur, inquam, unicui verbum: & quid loquor? Ah ignosce Domine! *Verus amor nullum novit habere modum.* Contra hoc testamentum tuum ego indignissima creatura tua, & uxor mecum fideles omnes solemnissime protestamur, & excipimus. Quid Ergone,

Joana. 19.

27.

Luc. 23. 34.

Luc. 23. 42.

Joann. 19. 24.

Adrichomius & Mallon.

de S. Suidon.

Dionysius

Carthus. cit.

à Mans. in

prompt. sacro

Disc. 5.

de S. Joan.

S. Thom.

Vill. conc.

de S. Joan.

Joan. 3. 16.

Domine, D. Joanni dilecto tuo Discipulo, soli & unico hanc Sacratissimam Matrem tuam legabis? *Audite cæli, quæ loquor, audiat terra verba oris mei:* Ego protestor, protestor contra hoc testamentum; quia SS. Mater tua & nostra Mater est, ad quam fideles omnes in omni necessitate, in vita & in morte confugere oportet; ergo non soli S. Joanni eam concedimus, quia & nostra Mater est; ita devotissimus Dionysius Carthusianus. *Discipulus* Dionys. Carthuf. in Joan. super hac verba: Ecce Mater tua. *ille electus, inquit, designat unumquemque fidelem, quemadmodum ergo Christus dicit Joanni; Ecce Mater tua! sic unicuique Christiano dedit Matrem suam in Matrem,* sub cujus almo præsidio & gratiosa umbra contra omnes animæ nostræ hostes meritò omnem tutelam ac protectionem sperare possuimus; S. Thom. de Villanov. conc. 3. in Nat. Virg. unde S. Thomas de Villanova: *Sicut pulli, ait, volunt antequam desuper nilvis ad gallinæ alas accurrunt, ita & nos sub velamento alarum tuarum abscondimur. Nes-* concl. 3. in Nat. Virg. *cimus aliud refugium, nisi te. Tu sola et unica spes nostra, in qua confidimus, &c.*

4. Verùm non immeritò hîc quæres, prudens Lector, cur Sacratissima Virgo à Christo Domino tunc demum in cruce & non in stabulo Bethlehémico in Matrem nobis designata sit? Nunquid Rebecca uno partu duplex Mater effecta est? *Perrexit, ut consuleret Dominum, qui respondens ait:* Gen. 25. 22. *Duæ gentes sunt in utero tuo, & duo populi ex ventre tuo dividentur;* paulò post, cùm tempus partus adventâsset, inventi sunt duo gemelli, videlicet Jacob & Esau?

Priusquam ad hanc quæstionem respondeamus, oportet nos Rahelem consulere, quæ, cùm in periculoso partu prævidisset, præ vehementia dolorum brevî se morituram, filium suum in ipsa effusione partûs Benoni vocavit: *Egrediente autem animâ præ dolore, & imminente jam morte, vocavit nomen* Gen. 35. 18. *filii sui Benoni, id est, filius doloris mei;* Jacob verò Pater, ut leniret dolorem ejus, hunc filium suum non Benoni, sed Benjamin, id est, filium dextræ nominavit. Mysterium hîc ingens percipe. Per Rahelem parturientem rectè dolorosissimam Matrem sub cruce stantem intelliges, ubi hominem peccatorem in suûno & acerbissimo animi dolore ad vitam gratiæ parturivit, quem meritò ob exantiatos tam decumanos dolorum fluctus appellare poterat *Benoni, id est, Filium doloris mei.* Verùm Pater æternus ob amorem erga hanc dolorosissimam Matrem omnes illos fideles, quos erga illam devotos fore prævidit, non Benoni, sed *Benjamin, id est, filios dextræ* vocari voluit, quia olim in judicio ad dextram Christi stabunt, hanc consolatione plenam sententiam audituri *Vente Benedicte.*

Ex quibus facilitationem colliges, quare DEUS & Homo Christus tunc primùm in cruce moriens hanc dilectissimam Genitricem suam ut nostram quoque Matrem declaraverit: *Ecce Mater tuas* ratio est, quia dum Christum in antro Bethlehémico per erit, nullos ibidem partûs dolores sen-

fit, sed ubi hunc Filium suum in ligno pendentem, & pro omnium salute morientem conspicere est, ah quis diceret, quibus tunc cruciatibus pia torquebantur MARIÆ viscera? Ibi passa est dolores, ut dolores parturientis, milliesque cum Rachel mortua fuisset; nisi Spiritus Sanctus eam solidasset:

Psal. 47. 7.
Rup. Abb.
lib. 14. in
Joan. c. 19.

Mulier, inquit Rupertus Abbas, *cum parit, tristitiam habet, quia verè ibi dolores, ut parturientis, sustinuit in passione Ulygenii sui omnium nostram salutem B. Virgo peperit, & facta plerè est omnium nostram Mater.* O nos felices, qui sub tutela tantæ Matris vivimus: Si, ô peccator, *MARIA est Mater tua*, subintrat hîc devotissimus Ludolphus Carthusianus, *ergo & JESUS est Frater tuus, & Pater ejus Pater tuus; ergo & regnum ejus & hæreditas tua est, ergo gratia MARIÆ, quam invenis, est thesaurus tuus, &c.*

Ludolph.
Carthuf. c. 63

Luc. 2. 6.

5. Cæterum sæpiùs hætenus miratus fui, quare in Natali Christi in Sacro Evangelio de hac Alma Virgine & DEI Genitrice dicatur: *Et peperit Filium suum primogenitum.* Quid dicis, Evangelista? Primogenitum? Cur non Unigenitum? An fortasse hæc Sacratissima Mater plures filios habuit, qui in sacro Codice *Frater Domini* appellantur? Minimè, hæc enim illa Porta Orientalis fuit semper clausa, & nulli unquam aperta, per quam solus summus Pontifex noster, Christus Dominus, ingressus, & egressus est. Quare ergo dicit Scriptura: *Et peperit Filium suum primogenitum?*

Gen. 3. 20.
Lansperg.
ia hom. de
B. V.

Adverte: Primogenitus etiam ille est, qui primò gignitur, etiam si nullo alio post eum progeneretur: Primogenitus ergo Virginæ Matris JESUS extitit, nos verò sub cruce ab eadem Sacratissima Deipara in sumis CORDIS ejus doloribus in vitam meliorem prognati, merito secundogeniti appellari possumus, proinde hæc dolorosissima Mater longè meliori jure, quàm quondam Eva, *cunctorum viventium Mater* appellanda erit: *Debebat*, ait Lanspergius, *piissima Christi Mater sub cruce nos parere filios adoptionis, ut qua naturalis (hoc est corporalis) esset Mater Christi, esset adoptione atque spiritualiter omnium quoque nostram Mater.*

I Sa. 49. 15.

O Sacratissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! deprehensa nunc es; jam non poteris te negare esse Matrem nostram; indue ergo affectum Matris etiam erga nos miseros; sicut enim infans à facie irati parentis sui ad sinum Matris suæ recurrere solet, ut ibidem tutelam ac protectionem inveniat; eni sic nos pariratione in cunctis angustiis ac miseriis nostris ad tuum præsidium & dulcissimum misericordiæ sinum confugimus, ut ob amorem tui nobis parcat DEI Filius, quem toties hætenus peccatis nostris, ah tam protervè offendimus: Et nunquid, ô pietissima Domina! *oblivisci potest mater infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui?* Quomodo ergo tu, ô afflictissima Mater! oblivisci illorum poteris, quos sub cruce tanto cum dolore ac gemitu peperisti? Ubi cientes ac fideles tuos non dun-

duntaxat in manibus, sed & in CORDE tuo, doloris & amoris gladio transfixo, descripsisti.

6. Recordor hîc illius Matris Chananaë, cujus quondam filia male à dæmonio vexabatur; unde de finibus Tyri & Sidonis egressa, Christumque in itinere secuta, ubi ad illius conspectum pervenit, eum humiliter adorans, magnâ voce & affectu clamavit: *Miserere mei Domine, Fili David: Filia mea male à dæmonio vexatur.* Richardus à S. Laurentio per hanc Matrem Chananaë Sacratissimam Deiparam subaudit, Matrem DEI & Matrem Hominis, Matrem Regis & Matrem exulis; per filiam verò à dæmone male agitatam, animam peccatricem: *MARIA*, inquit, Richard. à clamat ad DEUM pro filia, id est, peccatrice anima, cuius etiam personam transformat in se, dicens: *Miserere mei Fili David, cui misericorditer respondet Filius: O Mulier! magna est fides tua: fiat tibi, sicut vis.* O chara anima! si mulier ista Chananaë Sacratissimum COR JESU ad misericordiam flexit, ut, quidquid flagitabat, ei benignissime largiretur; quid non poterit dolorosissima Mater, quæ sicut Materfamilias, prout ait Nierenbergius, in domo DEI misericordiae claves habet? Audite in solamen vestrum & S. Anselmum: *Si ipsa, inquit, propter peccatores, scilicet propter me, meique similes, facta est DEI Mater; quomodo immanitas peccatorum meorum cogere poterit desperare veniam eorum.* Matth. 15. 22.
S. Laur. l. 6.
Nierenberg. lib. 2. de Ador. c. 1.
S. Anselm. de Excell. Virg. cap. 1.

7. Considera ex hoc, anima Christiana! quàm sollicitæ Matres esse soleant in procuranda, aut promovenda filiorum salute: Rebecca in se suscepit maledictionem ob amorem Jacob filii, quem ob morum formæque elegantiam tenerrimo prosequabatur amore: *Ad quem Mater: in me sit, ait, ista maledictio, fili mi: tantum audi vocem meam, &c.* Gen. 27. 13

Jochabed Mater Moysis, eum aliter non possêt servare filium, quantâ, obsecro, sollicitudine eum abscondit, ac demum in scirpea fiscella, ad aquas arcendas pice & bitumine oblitâ, in Nilo exposuit? Et ne periret missellus in aquis, ei Mariam puellam in subsidium amandavit. Exod. 2. 5.

Bethabee, Adoniâ regnum occupante, non acquievit, donec filio suo Salomoni à Davide Patre, senio jam confecto, regnum & sceptrum impetraret: *Ingressa est itaque Bethabee ad Regem in cubiculum, &c.* 3. Reg. 1. 15.

Sunamitis illa, ad quam pater filium, ob torrentem solis æstum ægroantem, de campo submisit: *Tolle, & duc eum ad Matrem suam; nulli labori ac curæ parceret, ut eum sanitati restitueret, unde posuit illum super genua sua, &c.* Cujus tamen charitas efficere non potuit, quin in sinu Matris moretetur filius tam dilectus. 4. Reg. 4. 19.

O quanto beatior est illa anima, quæ in hoc mundo immundo ad Matris dolorosæ sinum properat; non invideo Lazaro sinum Abrahamæ, sed melior est sinus MARIA. Si prodigus ille adhuc Matrem suam habuisset in vita superstitem, non in tantam calamitatum abyssum pervenisset; tolent enim Matres majorem plerumque curam suarum habere prolium, quam patres; & quando tandem resipuit miser iste, prius sine dubio ad Matrem suam accurrit, ut offensum patrem sibi placaret; sic pavo Mater pullos suos abscondere assolet, ne à patre irâ succenso pedibus proterantur. O quoties Divina Nemesis te, ô peccator inveterate! ob innumera demerita tua ad inferni barathrum præcipitasset, nisi hæc pientissima Mater tua & Virgo dolorosissima sua deprecatione te ab hoc æterno præservasset interitu: *O summè misericors Domina! exclamat S. Germanus Patriarcha, si tu nos deserueris, quoniam confugiemus? Quid de nobis fiet, ô Sacratissima Dei para? Memento, obsecro, quod ad pedem crucis acceperis nos in filios: Ibi peperisti nos, non ex utero, sed ex corde. Finio cum Seraphico Doctore: Abyssus inquit, est MARIA in bonitate & in misericordia; certè, Domina, cum te aspicio, nihil, nisi misericordiam cerno, pro miseris enim facta es Mater DEI. Quis ergo non amet te, ô Pientissima?*

S. German.
Patr. Con-
stantinop.
in adoratio-
ne zone
Deip. S. Bo-
nav. in Spec.
B. V.



CONSIDERATIO XL.

Dolorosa Virgo stans sub umbra crucis Mater omnium efficitur, ad quam umbram omnes invitat Christianos.



Sub umbra tua vivemus.

Thren. 4. 20.

1. **M**agnam sanè beneficium contra solis ardentis æstum homini peregrino ac viatori optata arboris umbra esse solet, sub qua non duntaxat anhelus sarcinam suam deponit, sed & placide sub illius tegmine quiescens, restauratis viribus, cœptum latus & alacer peragit iter.

Anima Christiana, omnes nos in hac terra viatores sumus, atque peregrini: Quoniam dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino; & in alio lo- s. Cor. 5. 6.

Hebr. 13. 14

co idem Apostolus ac Doctor gentium: *Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus.* Oportet ergo, ut inter tot astus, pericula, rerumque varietates nobis de salubri & vivifica provideamus umbra, sub qua tutò respirare, latere, ac languentes animæ vires possumus refocillari; umbra autem hæc non alia est, quàm umbra crucifixi JESU. Ita Julius II. Pontifex Maximus, qui sibi Christum, orbis Redemptorem in arbore opaca pendulum, durisque clavis in ea fixum politiori penicillo pingi voluit, cum hoc Lemmate inscripto.

Non est hæc tutior umbra.

Et ad hanc umbram omnes suaviter invitat Christianos dolorosissima Virgo MARIA; de qua recensent Sacræ Paginæ: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* Observa anime mi! non scribit sacer Historicus, quòd sederit sub umbra crucis, sed quòd steterit: *Stabat:* De Sponsa autem dilecta dicitur: *Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi; & fructus eius dulcis gutturi meo.* Versabatur nimirum tunc Sponsa in tranquilla contemplatione crucifixi Amoris sui, de cujus passionis fructibus mirum in modum consolabatur; sed Regina Sponsarum ac Domina mundi *stabat* sub umbra crucis, non tam ut invictam animi sui fortitudinem designaret, quàm ut nos infelices clientes suos, in portanda cruce valde debiles, ac inconstantes adjuvaret; *stare enim adjuvantis est, sedere autem judicantis;* sic de Christo perhibetur, quòd ad dexteram DEI sedere soleat, quæ tamen S. Stephanus Proto-Martyr in cruento suo certamine stans invidit, ut generosum hunc athletam magis animaret, juvaret, ac confortaret. O pientissima Domina stans sub umbra crucis, adjuva & nos indignos filios tuos, quomodo pariter in omnibus difficultatibus & tentationibus nostris ad salutiferam crucis umbram debeamus confugere, &c.

Marc. 16.

15.

Actor. 7. 55.

Cant. 8. 5.

2. Benignus DEUS, qui omnia prudentissimè ordinat in finem suum, voluit, ut dilectus Filius, in quo sibi semper benè complacuit, non ferro, sed ligno domaret, ac redimeret orbem, ut perpetratum in ligno ab Adamo & Eva peccatum crucis ligno expiaretur, & sic poena corresponderet delicto, satisfactio crimini, & pharmacum morbo; proinde dicit Sponsus ad Dilectam: *Sub arbore malo suscitavi te: Ibi corrupta est mater tua; ibi violata est genitrix tua;* per quam Matrem & genitricem Eva cunctorum viventium Mater, à serpente sub arbore malo corrupta ac decepta, designata est, quam Christus unà cum Adamo patiens in arbore crucis ad meliorem vitam resuscitavit, & velut verus pelicanus amoris exanimis & veneno aspidis enectas proles per sanguinem suum e pectore, sacrisque vulneribus elicitum vivificavit. Voluit autem mitissimus DEUS, ut sub umbra crucifixi JESU & necessissima Mater adstaret, ut per præsentiam suam, animique dolores id repararet, quod

quod Eva stans sub arbore scientiæ boni & mali consentiendo diabolo destruxit; proinde merito loco Eva sub eadem crucis umbra nobis in Matrem designata fuit Maria: & quemadmodum olim in Nazarethano conclavi sub umbra Spiritûs Sancti Mater Dei effecta est: *Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi;* ita nunc sub umbra crucifixi Filii non unius tantum Joannis, sed omnium Christianorum Mater declarata, & effecta fuit: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod rectè Sylveira: *Non ait, dicit Joanni; sed Discipulo; Joannes est nomen particulare; Discipulus commune, ut denotetur, quod MARIA omnibus detur in Matrem.* O felicem; ô fecundam Sanctissimæ Crucis umbram, quæ nobis talem, ac tantam Matrem reliquit, nosque filios MARIÆ effecit; nunquid merito cum Jeremia dicere possumus: *Sub umbra tua vivemus in gentibus?* Et cum Propheta Regio: *Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt?*

Luc. 1. 35.

Joann. 19.

27.
Sylveira hic
cap. 17.

Psal. 35. 8.

3. De Agar refert Scriptura, quòd Filium suum Ismaelem non potuerit videre morientem, sed longè ab eo discesserit: *Seditque à regione procul, quantum potest arcus jacere, dixit enim: Non videbo morientem puerum.*

Gen. 21. 15.

Jochabed filia Levi, & Mater Moysis, filium suum in scirpea fiscella in Nilo expositum alterius custodiæ commisit, ipsa autem in littore de longè steterit, rerum & fortunæ eventum considerans, & miseris filii sui condolens: *Exposuit eum in carecto ripæ fluminis; stante procul sorore ejus; & confidenter amicum rei.*

Exod. 2. 3.

Mulieres illæ, quæ Christum, pientissimum Redemptorem nostrum, usque ad crucem & mortem secutæ sunt, inter quas erant Maria Magdalena, Maria Jacobi, Joseph Mater, & Salome, Mater filiorum Zebedæi Veronica, Joanna, &c. Non cominus sed eminus stabant, spectantes hoc cruentum, & cheu nimis luctuosum crucifixionis spectaculum, in monte Calvario orbi monstratum: *Erant autem & mulieres de longè aspicientes, &c.*

Marc. 15.
40.

Non sic dolentissima Virgo, & omnium Matrum afflictissima Mater MARIA; non sic, sed appropinquabat per cuneos militum penetrans usque ad ipsam crucem Filii: *Stabat autem juxta crucem;* supra quod Div. Ambrosius: *Stabat ante crucem; piis oculis spectabat vulnera Filii;* & Mellissius Bernhardus: *Summitatibus, inquit, pedum innitens, manus levabat in altum, amplectens rubicam crucem, atque in oscula ejus ruens ea parte, quæ unda pretiosissimi Sanguinis defluebat; ô grande martyrium! ô frequens suspirium! ô languens pectus virginium!* ah pientissima Mater, verè Mater amoris & doloris! quis tuos explicet animi mœrores, ac CORDIS dolores, quos stans sub umbra crucis perpessa es? Verè Altissimus obumbravit tibi. O tristis umbra! ô umbra fatalis! sed & salubris SS. Crucis, cui rectè pro Lemmate inscribes: *Opt. uam fert umbra medelam.* Olim DEUS dixit: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram,* ubi ex Hebræo legit Oleaster, & alii: *Faciamus hominem ad similitudinem*

Joann. 19.
15.

S. Ambros.
de instit.
Virg. cap. 7
S. Bernhard.
de Laurent.
B. Virg.

Gen. 1. 26.
Oleaster. hic.

P. Athanas. Sina. lib. 1. orat. Con-templ. in Gen.
S. Bernhard. serm. 4. in Virg. Nat. S. Bonavent. in Stim. Div. amor. lib. 4. 6.

*nostra secundum similitudinem nostram; & quomodo in umbra nostra? Audi S. Athanasium: Homo, inquit, ad formam crucis figuratam habet imaginem, ut quisit ad imaginem Crucifixi; & quomodo hoc? Extende parum brachia tua, & crucifixum Redemptorem tuum in umbra representabis; audi & S. Bernhardum: Crux, ait, nos sumus, cui Christus memoratur infixus, homo enim formam crucis habet, quam, si manus extenderit, exprimet manifestius, &c. Vide ex his, anime mi, quomodo & natura & figura, Christus crucifixus & Mater dolorosa cum ipso crucifixa (ita Seraphicus Bonaventura: *Cum Filio ibi crucifixa erat, sed hoc distat, quod ipse in corpore, illa autem in mente*) ad umbram salutiferæ crucis te invitent, de qua Isaias: *Erit in umbraculum diei ab æstu, & in securitatem & absconsionem à turbine & à pluvia, &c. O Christiani, quid agitis? Omnibus hic requies: alias cur queritis umbras? Nullus unquam peccatorum ad hanc umbram contritus & humiliatus venit, qui non optatam abinde medelam tulit: Per crucem ad lucem.**

3. Reg. 19. 4.

Rup. Abb. l. 5. in Reg. cap. 20.

4. Elias Prophetarum zelosissimus in summis vitæ angustias ac periculis constitutus, cum ab impia Jezebele per emissarios milites ad necem inquireretur, unicum suum perfugium sub Juniperi umbra quæsit, & invenit: *Cumque venisset, & sederet subter unam Juniperum, petivit anima sua, ut moreretur, & ait: Sufficit mihi Domine, tolle animam meam, neque enim melior sum, quam Patres mei, projecitque se, & obdormivit in umbra, &c. Per quam Juniperum Rupertus Abbas peraccommodè sanctissimam Crucem intelligit: Elias, inquit, confugit ad vivificum crucis lignum, illic ambit mortem, illic festinat commori Christo. &c.*

Gen. 35. 4.

Typot. in Hagog.

Jacob in persecutione invidi fratris sui Esau ad amœnam Terebinthi umbram se contulit, sub qua aurea & argentea domesticorum idola in pulverem comminuta, infodit: *At ille infodit ea subter Therebinthum, quæ est post urbem Sichem.* Per quam Therebinthum Typotius appositè SS. Crucem subaudit: *Therebinthus, inquit, ea arbor est, sub qua infodit Patriarcha Jacobus signa: crux, inquam, quæ unius DEI cultu idolomaniam obruit salo & solo, resinam fundit ita salubrem, animæ hac, ut illa corpori, &c.*

Exod. 3. 1.

Cornel. hic.

Moyfes cum adhuc opilionem ageret, in solis meridiani astu lanigerum gregem suum sub opacam arborum umbram in interiori deserto minare consuevit, in quo loco à DEO, in rubo ardente & non combusto ipsi apparente, in pastorem animarum, ducemque Israelitici populi electus est: *Cumque minasset gregem ad interiora deserti, venit ad montem Horeb: Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi; & videbat, quod rubus arderet, & non combureretur.* Supra quod Cornelius à Lapide: *Verbum DEI in rubo, inquit, est Verbum DEI in cruce, quia utrobique inter spinas, ad cuius umbram jam tunc Moyfes suas minabat oviculas, nullibi melius quam sub umbra crucis pascendas.*

Imò ipsa animalia ac bruta irrationabilia natura duce turmatim ad proceram illam, ac longè fertilissimam Danielis arborem, in medio terræ consistentem properabant, ut sub illius desiderata umbra non tam vitæ necessaria invenirent, quàm etiam ab æstu, aliisque incommodis ac periculis protegerentur: *Ecce arbor in medio terræ; & altitudo ejus nimia; magna arbor, & fortis, & proceritas ejus contingens cælum; Aspectus illius erat usque ad terminos universæ terræ, folia ejus præherrima, & fructus ejus nimius, & esca universorum in ea, subter eam habitabant animalia & bestie, & in ramis ejus conversabantur volucres cæli, & ex ea vescebatur omnis caro.* Per hanc arborem rectè Antonius de Rampelogis SS. Crucem præfiguratam esse asserit: *CruX Christi, ait, arbor magna, lata & frondosa, & fructus satietatis & suavitatis tribuens, & fideles omnes protegit a demonibus, & ab omnibus peccatorum & vitiorum incurribus.* Fuit autem crux posita in medio terræ juxta illud Davidici: *DEUS autem Rex noster ante sæcula: Operatus est salutem in medio terræ; cujus proceritas usque ad cælum attingebat, quia non est alia ad cælum via, quàm CruX: O felix illa anima, quæ habitat sub hac salutifera crucis umbra!*

Dan. 4. 7.

Anton. de Rampel. in sig. Bibl. fol. 564. Psalm. 73. 12.

5. Sponsam cogitate, Sponsam considerate, amantissimum Sponsum suum, candidum, & rubicundum, inquirentem: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie?* Erat tunc Sponsa, si litteram inspicimus, custodiendo vineas suas oberrans, & vehementer ardentibus solis radiis usta, proinde in tali ardore meridiano à Sponso pastore umbraculum expetiit, ubi non tam solis æstum declinaret, quàm & optatam inveniret quietem, & juxta vocem invenit; audi in hanc rem S. Dragonem Episcopum Ostionsem. *Nunquam, ait, te inveniam, nisi tantum in cruce; ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie.* Subintrat hic Cornelius: *Accipite, inquit, per meridiem Christi crucifixionem, in meridie enim crucifixus est, atque crux Christi Ecclesie & fidelibus contra omnes persecutionum, & tribulationum æstus certum, fidumque præstat umbraculum & solatium.*

Cant. 1. 6.

S. Drogo Ep. de Sacram. Dom. Pass. Cornel. hic.

○ Domina totius universi! ô Mater doloris & amoris! dic nobis, indignitatis tui clientibus, ubi tuum invenisti requiem? hanc insinuat Evangelista paucis, sed verbis emphaticis: *Juxta crucem JESU,* ergone hæc requies tua, ô Domina? *Juxta crucem Filii pendens?* imò, subintrat hic S. Bernhardinus Senensis, non juxta crucem, sed in cruce Filii morientis? proinde sic Evangelistam alloquitur: *Parum dixisti, o Evangelista! stabat, inquit, juxta crucem JESU Mater ejus, cum in ipsa cruce penderet; vel si plus utique debes, quàm reliquis? Omnino illa plus ad crucem appropinquavit, quàm quicunque alii, quia non solum juxta crucem stabat, verum etiam in cruce pendebat in anima crucifixa; ô triste spectaculum! ô statio luctuosa! ô umbra fatalis! & quomodo stabat? dic nobis, sancte Joannes, qui non procul ab hac SS. Matre tua pariter sub umbra crucis steteras, & quomodo stabat? Plus non*

Joan. 19. 25.

S. Bernhard. Senens. de B. V.

possum dicere, reponit ille dilectus Christi Discipulus: *Stabat*, cum mundi machina, pendente in patibulo Create re, videretur dissolvi; ubi omnis creatura ingemuit, terra mota est, velum templi disruptum, sol obscuratus & petra scilicet sunt; *stabat* tamen sub umbra crucis ærumnosissima Mater petris firmior; heu in quo mari dolorum? *Cogitare non licet*, ait Mellissius, *quantus fuerit dolor Materis, um si dolebunt, que insensibilia erant*, & quanto magis doluit cor tantæ Matris? O felix anima! si illi ex animo compateris, ut & cum illa aliquando possis conglorificari; felix, in quâ, si pariter cum ea ad umbram crucifixi JESU te recipis, ubi enim tutior requies, quàm sub brachiis Salvatoris tui & sub pallio dolorosæ Matris? *Subtra hinc Salvatoris mei* dicebat quondam magnus ille Antistes Hipponensis, *& vivere volo, & mori cupio*; & Vates Regius: *scapulis suis obumbravit tibi, & sub pennis eius sperabis*; Per quos scapulos & pennas rectè SS. Patres extenta Christi JESU in cruce brachia intelligunt: *Christus*, ait le Blanc in hunc locum, *in cruce nos obumbrabat scapulis suis, brachiis & manibus*, sub quibus nos sub nube ab æstu furoris DEI protegit, abscondit, refrigerat, alit & fovet; sicut gallina sub umbra alarum suarum à rapacibus milvis tuetur, ac fovet pullos suos; aut quemadmodum aquila ad volandum provocans pullos, & super eos volitans expandit alas: *Notis quoque*, inquit S. Ambrosius, *manus suas expandit JESUS, ut cetum mundum obumbraret. Quomodo non sumus in umbra, quos crucifixus à malignitate sæculi & corporis ardore defendit.* Adde ego: quomodo non sumus in umbra, pro quibus dolorosissima & afflictissima Mater JESU ad Patrem intercedit, offerens ei in hostiam placationis Sacratissimum ac divinissimum Cor JESU, unigeniti Filii sui, pro salute universorum in ara crucis immolati? O quam benè agunt Sacerdotes illi, qui, cum quotidie DEO T. O. M. imprimis pro suis delictis, ac dein pro peccatis totius populi hostiam immaculatam (Carnem & Sanguinem unigeniti Filii Dei) offerunt, si hoc immaculatum Sacrificium per purissimas manus B. Virginis ac Matris dolorosæ DEO Patri repræsentant! & quidem eadem intentione, quemadmodum illa Mater amoris & doloris stans sub umbra crucis pro peccatis totius mundi hunc dilectissimum Filium suum Patri æterno in victimam placationis obtulit; an poterit esse repulsa, ubi tot sunt amoris insignia?

6. Recordor hîc illius prodigiosæ columnæ nubis & ignis, quæ Hebrais quondam in exitu Israel Dux & Comes in Palestinam extitit: *Nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem.* Opientissima Domina! dulcissimus Filius tuus in cruce pendens, & amoris igne testus, columna illa ignis fuit, illuminans omnem hominem, quia ipse erat lux mundi, etiam in mediis tenebris in candelabro crucis magis illucescens; tu vero, ô Virgo dolorosa, per columnam nubis adumbrata es, quia nos, ut nubes, ab æstu iræ Divinae protegis, sub umbra gratiarum foves, lacrymis tuis

rigas,

S. Bernhard.
de Lament.
B. V.

Psal. 90. 4.

Le Blanc.

hic.
Matth. 23
37.

Deuter. 32.
11.

S. Ambros.
in Psal. 90.

Hebr. 7. 27.

Exod. 13. 22.

rigas, atque fecundas; & hæc est causa, quòd S. Andreas Cretensis tè, ô Do- S. Andr. Cretens. in
mina, appellaverit *Columnam nubis spiritualis Israël*; & S. Epiphanius: *nubem, cœ-* Exod. 13.
lestem matrem demittentem, quo terra irrigatur. S. Epiphani-
orat. 62
laud. V.

De Jona refert Scriptura, quòd fecerit sibi umbraculum, & federit sub-
ter illud in umbra, donec videret, quid accideret civitati; verùm brevi hæc
Jonæ umbra duravit, nam paulò post *preparavit DEUS vermem ascensu diluculi*
in crastinum, & percussit hederam, & exaruit. Sic nimirum sunt omnes hujus
sæculi umbræ, sub quibus nulla salus, aut infirmum est sperandum refugi-
um, omnes enim hujus mundi gratiæ & favores quid aliud sunt, quàm le-
vissima tela, arundo fragilis, umbra labilis, & fumus inanis? Ite nunc, mise-
ri mortales, & in umbra principum ac illicorum hominum, in quibus non est
salus, sperate; solus ille beatus est, qui sperat in Domino JESU crucifixo, ac in
Sacratissima Matre ejus dolorosa, qui, cum omnes in agone tuo te deserent,
hi soli, si nunc eos tibi facies amicos, te non derelinquent: *Respicite filii, na-* Eccles. 2. 11.
tiones hominum, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.

Idcirco ad te, mitissime JESU, in arbore crucis durissimis suffixe cla-
vis, & ad te, ô Mater doloris & amoris! me totum converto; ad vos tanquam
ad Patrem & Matrem redeo filius prodigus, ac peccatorum miserrimus, cum
Psalte humiliter supplicans: *Sub umbra alarum vestrarum protegit me.* Et si
quondam umbra S. Petri Apostolorum Principis varios ægros à suis infirmi-
tatibus sanavit, *ita ut in plateas ejicerent infirmos, &c.* Quid non facere poterit
umbra crucifixi Redemptoris mei, & cum eo crucifixæ Matris?
Actor. 19. 12.

Dismam latronem illum ad dexteram Christi crucifixum, juxta S. Vin-
centium Ferrerium umbra dextri brachii Christi JESU in cruce pendentis, an-
tequam factæ sint tenebræ supra universam terram, non nihil adumbravit, ex
cujus virtute mox mirabiliter conversus, ad consortium crucis Christi, ejus-
que gloriam assumptus est, quod prævidens Oteas Propheta: *Convertentur, in-*
quit, sedentes in umbra ejus. O JESU! ô MARIA! convertar & ego ali-
quando ex toto corde ad vos; fideo & ego in umbra vestra servus indignif-
simus, ah liceat mihi dicere cum Psalte Regio: *In hac umbra sperabo, do-* Psal. 56. 23.
nec transeat iniquitas,



CONSIDERATIO XLI.

Maria Mater Dolorosa stans sub cruce Filii omnibus
Christianis admirandum patientiæ speculum.



Stabat juxta crucem JESU Mater ejus.

Joan. 19. 25.

I. **D**iversa sunt Christianæ patientiæ, & infractæ tolerantæ
Symbola. Hanc repræsentant rosæ, inter pungentes
spinas magis florentes, odoremque suum latius spirantes,
cum Lemate: *Olent suavius*. Rupes inter allisos irati
maris fluctus inconcussa, cum Lemate: *Eadem sum semper*.
Incus manus malleorum ictibus cedens, cum epigraphe Itatorum: *Ogni durezza vinco*; vel: *Dura omnia vinco*; seu brevius: *Durabo*. Item palma ad-
versus pondera surgens, cum inscripto: *Quò pressior, altior*; & arundo inter
omnes

omnes ventorum turias infracta, addito Lemmate: *Firma, licet infirma. Vel amaranthus flos: Deo gale, nec astu. Aut adamas: Nec ferro, nec igne. Vel denique Salamandra inter flammâs consistens: Nec lador, nec terreo; &c.*

Verùm inter ejusmodi Symbola, quæ de dolorosæ & afflictissima Matris patientia formari possunt, nullum magis mihi arridet, quam mitis quædam ovicula. quæ, licet ad lanienam & macellum trahatur, nunc jugulanda, & excorianda, nullum tamen impatientiæ signum edere, vel querelas parere, aut inimicis ferocitatem exprobrare audeat, sed toleranti animo cuncta adversa, ipsamque cruentam necem sustinet; proinde ejusmodi ovicula, signo T. seu crucis notatæ, illud Regii Vatis rectè pro Lemmate inscribes:

Non habet redargutionem.

Psalm. 37. 15.

En perelegantem typum in dolorosa & afflictissima Matre JESU expressum; quæ, dum Filius innocentissimus, quasi *agnus mansuetus, ad victimam* raptus est, velut *ovis inter omnes mitis* non aperuit os suum, nec in ore aut corde suo redargutionem habuit contra insanos & scelestissimos deicides, sed fuit: cum patientia sanguinolenta patientis Filii vestigia secuta est, omnesque injurias, opprobria, ac cruciatus dulcissimo Nato & sibi illatos invictè planè & admirandâ tolerantia sustinuit: *Quoniam tu, dicebat in corde tuo, c. Psal. 37. patientia mea, Domine;* hoc est unica causa, quòd libenter tecum hæc omnia perferam adversa, cum non ignorem, omnem hanc afflictionem à te esse profectam, cujus sanctissimæ voluntati me in omnibus humiliter subjicio; *ira Pater, quoniam sic placitum fuit ante te, placet & mihi cum Filio pati, crucifigi, mori.* Audi devotissimum Blossium: *Attendens, inquit, beata Virgo, ut ille Filius tuus acerbissimam passionem plenissima cum patientia absque ullo murmure, ex ingenti atque ardentissimo erga nos amore cum gaudio spiritus pertulisset; ipsa quidquid patiendum occurrebat, flagranti desiderio & astuanti cum lætitia tolerabat.* O quam dissimiles sumus (si quid ad tolerandum occurrit) patienti JESU & SS. Matri ejus compatiendi!

2. De Jacob Patriarcha commemorant Sacræ Paginæ, quòd, cum tunicam filii sui Josephi, super omnes natos dilecti, nunc in sanguine hædi intinctam & dilaceratam, per submissum nuntium recepisset: *Hanc invenimus: Vide Genes. 37. 34. utrum tunica filii tui sit, an non?* Præ nimio animi dolore non sine impatientia vestimenta sua disciderit: *Scissisque vestibus, indutus est cilicio, lugens filium suum multo tempore.*

Ita Job, Hussæus ille Princeps, aliàs patientissimus, & nullis hæctenus fortunæ adversæ casibus fractus, cum nuntium de inopinata filiorum suorum morte recepit, immemor prius patientiæ vestes suas non sine aliqua in-

Job. 1. 20. dignatione in partes dirupit: *Tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua, & con-*
so capite corruens in terram adoravit.

Ita & desolata illa Mater infelicis belli Ducis Sifaræ, cum ei, domi morantem, ob moram, quâ aberat filius, mens pavida eadem ejusdem tui nati præfugiret, & paulo post per fenestras prospiciens, illius interitum inaudiisset, quod nimirum ferreo clavo per tempora ejus à Jafele adacto, in terra affixus, miserrimâ morte animam expirasset, dolori impar in lamenta & ululatus inconditos erupit, universamque domum mœrore insolito complevit:

Jud. 5. 28. *Per fenestram prospiciens, ululabat Mater ejus, & de cœnaculo loquebatur, cur moratur*
regredi currus ejus?

Non sic beatissima Virgo & Mater crucifixi JESU, non sic, cum Filium suum, unicum COR suum, captum, accusatum, flagellatum, spinis cruentatum, crucis ligno onustum ac denique in infamî patibulo luctuosissimâ morte expirantem conspicata est; non ideo murmuravit, non vociferata est, non vestes ob aliquem impatientiæ motum dirupit, non ejulavit, non rugiit dolore; non capillos è capite revulsit; ut in gravi luctu aliæ solent Matres agere, sed omnes hos effleratos maris fluctus, licet stans in medio luporum adinstar patientissimæ oviculæ, invictissimâ tolerantia superavit:

Petr. Canif. P. 2. lib. 4. cap. 28. *Stabat, ait Petrus Canisius, B. Virgo, suæ virtutis atque constantiæ, quæ rebus adversis probanda erat, memorandum exemplum posteris præbitura, quandoquidem nec tribulatio, nec angustia, nec periculum, nec persecutio, nec gladius, nec mors nec vita, neque alia creatura illam separare posset à charitate Christi, cui mente coharebat.*

3. Incidit hîc mihi in mentem zelosissimus Propheta Elias Thesbites, ad quem in vertice montis Carmeli comorantem Rex Ochozias ægrotans duos quinquagenarios amandavit, ut eum aut vi, aut dolo caperent, atque ad se etiam invitum perducerent: *Homo DEI, Rex præcepit, ut descendas; ad quod*
 4. Reg. 1. 9. *Elias spiritu vehementiori succensus ignem de cœlo, qui illos devoraret milites, non sine prodigio devocavit: Si homo DEI sum, descendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos, &c.*

4. Reg. 2. 23. *Pari zelo Elifæus, Eliæ discipulus, in petulantes illos pueros, qui in Bethel sibi protervè insultabant, animadvertit, dum non duntaxat eis in nomine Domini maledixit, sed & duos urfos de saltu evocavit, qui in condignam sceleris punitionem quadraginta ex dictis pueris in frustra dilacerarunt: Egressique sunt duo usi de saliu, &c.*

Ita duo filii Zebedæi, cum inurbanitatem & ingratitude Samari-
 Luc. 9. 53. *tanorum observassent, quod pientissimo orbis Redemptori Christo in civitate sua ne quidem nocte imminente hospitium ad pernoctandum concedere vellent: Et non receperunt eum; ex nimio zelo commoti sine mora vinctam eis de cœlo intenterunt: Domine, vis, dicimus, ut ignis descendat de cœlo, & consumat illos?*

Ita & Paulus in concilio causam suam agens, & innocentiam suam publicè defendens, cum à Pontifice Anania juberetur, ut à circumstantibus os Pauli ignis obturaretur: *Præcepit adstantibus sibi percutere os ejus; sine mora auctoritate Apostolica ex justitiæ zelo illi Pontifici ultionem à DEO justissimo scelerum vindice intentavit: Percutiet te DEUS, paries dealbate.* Act. 23. 3.

De Epiroina muliere forti & gentili recenset Plutarchus, quòd, cum filium suum Argicum cum Rege Pyrrho in pugna digladiatoria congregientem per fenestrâ tecti vidisset, filiumque à Rege in primo assaltu certò confodiendum observasset, absque ulla mora tegulam de tecto arripuerit, quam virili impetu in caput Regis dejecit, eumque in arena occidit. Plutarch. in vita Pyrrhi.

O quam aliter dolorosa Virgo & Mater crucifixi JESU stans in Calvaria rupe, & spectans Filii sui cruentum agonem, contra inimicos sese exhibuit! de qua pariter illud Regii Vatis verificatum fuit: *Circumdederunt me vituli multi, & tauri pingues oblederunt me.* Illudebat ei plebs furiosa, & militum ac servorum caterva petulantissima adinstar lascivientium vitulorum ac pinguium taurorum ei insultabat; Scribæ & Pharisei etiam digito extento illam juxta crucem dilectissimi Filii sui stantem cæteris circumstantibus monstrabant: *Hæc est Mater Seditoris, &c.* Interim jamjam se parabant omnia elementa ad condignam ultionem de impiis his deicidis sumendam; sol obscuratus est, terra contremuit, petra scissæ, & monumenta aperta sunt, & ipse infernus dilatavit os suum, ut execrandos illos peccatores vivos degluteret; sed quid ad hæc omnia afflictissima, juxta ac mitissima Virgo? Num fortasse ignem de cælo devocavit, ut Elias? Sciebat enim JESUM Filium suum Eliâ longè esse majorem, ac proinde injuriam ipsi illatam infinites graviores? Num alicui maledixit, ut Elisæus? *Maledixit eis in nomine Domini?* Num vindictam petiit ut filii Zebedæi, & ideo rectè *Bosmerges* vocati; hoc est, filii tonitruï? Num indignata fuit injustis Pontificibus & iniquissimo Judici Pilato, ut quondam Paulus Ananiæ: *Percutiet vos DEUS?* Num denique lapides præ indignatione e terra eruit, & in maledicta carnificum capita mitit ut Epiroina? Nihil simile reperies in hac dolentissima Matre, sed potiùs quòd omnes ejusmodi injurias ac contemptus, Filio & sibi illatos, humili ac patientissimo animo sustinuerit, imò & pro transgressoribus oravit, quasi non habens in ore suo redargutionem; ita observat Doctor Seraphicus: Cum crucifixus JESUS ad Patrem clamasset: *Pater dimitte illis;* interim MARIA, ah verè Mater amoris & doloris! in genua juxta crucem sese demisit, & flens, ac lacrymans, unà cum patiente Filio eandem orationem ad Cœlestem Patrem ingeminavit: *Pater dimitte illis.* O patientiam admirandam! O tolerantiam nullis unquam sæculis auditam! Magna erat velut mare cœlestis tua, ait S. Bernhardinus, & hoc mare per patientiam non redundabat. Omnia flumina intrant in mare, ut eorum in

Act. 23. 3.

Plutarch. in vita Pyrrhi.

Psalm 27. 12.

4. Reg. 2.

Marc. 3. 17.

Psalm 37.

Luc 23. 34.
S. Bonavent.
in vita Chr.S. B. bernhardi
di. tom. 3.
E. 2. 23. c. 4.

ALIAM, & mare non redundat, scilicet per impatientiam. O bone DEUS ubi nostra patientia est, qui vix unum verbum durius (non dico verbera) & nec levissimam injuriolam æquo possumus sufferre & perpeti animo. O Christiani, discite ab hac sanctissima & afflictißima Matre vestra: *Hebr. 10. 36. Patientia volis necessaria est, ut voluntatem DEI facientes, reportetis promissionem.*

4. Cæterùm mirantur, causamque inquirunt SS. Patres, ac Sacrarum literarum gnari, quare Christus Dominus non de cruce descenderit, cum Judæi in Calvariz jugo cruentum hunc piientissimi Redemptoris nostri agonem spectantes instantissimè petierint, ut de cruce descenderet: *Si Rex Israel est, descendat de cruce, & credimus ei?* O bone JESU! en optatissima hic sese offert occasio, tandem obstinata hæc Judæorum pectora, pro quorum salute hæcenus tantùm & usque ad sanguinis profusionem laborasti, ad fragem convertendi; descende igitur de crucis ligno, solve manus ac pedes trabalibus suffixos clavis, & ecce salva sunt omnia; omnes in te credent, atque te ut Messiam suum ac Regem cœlestem venerabundi agnoscent ac suscipient. Verùm nihilofeciùs in cruce constans, perseverat mitissimus JESUS, atque in ea vivere & mori discupit. Causam subjungit D. Augustinus: *Quia patientiam docebat, idco potentiam differebat: Si enim commotus ad eorum verba descenderet, victus convicioꝝ dolore puraretur.* Cui subjungo S. Bernhardum: *Descendat, inquam, de cruce, si Rex Israel est, titulum Regni non deserat, virgam Imperii non deponat, cujus vimirum Imperium super humerum ejus, sicut præcinit Isaias. Noli, inquit Judæi ad Pilatum, noli scribere Rex Judæorum, sed quia ipse dixit: Rex sum Judæorum; & Pilatus. Quod scripsi, scripsi. Si Pilatus quod scripsit, scripsit, Christus non perficiet, quod incepit? Ipse enim cepit, & salvabit nos. Sed dicunt, alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere; imò vero si descenderit, neminem salvum faciet, cum cum salvus esse non possit, nisi qui perseveraverit usque in finem, quanto minùs poterit esse Salvator? Alios ergo salvos fecit, nam salvatione, cum sit salus, ipse non inagret, &c.* Aliam causam, cur Christus licet à Judæis sollicitatus non descenderit de cruce, subjungit idem Mellifluus: *Ne daret, inquit, occasionem surripiendæ nobis perseverantia, quæ sola coronatur, &c.*

Revertor ad te, ô Mater dolorosissima, quæ non procul sed juxta crucem Filii tui stare consueveras, ita quidem, ut etiam sanguine illius de Sacris Vulneribus copiosè scaturiente, prœlueris, & maderis, prout etiam nunc velum capitis tui, Sacrosancto Christi cruore rubens, in regno Bohemiz inter alia pretiosa ipsana religiosè asservatum, satis luculenter hanc veritatem demonstrat. Dic, obsecro, ô Domina, quare proximè ad stare cruci voluisti? Agar quondam non; oterat videre filium suum morientem, unde abjecto subter unam arborum puero, abit, feditque à regione procul, quæ tum

Manem, de
pass. Dom.
lib. 5. diff.
1. punct. 7.

S. Augustin.
in Tr. 37.
in Jo. 3.
S. Bernhard.
serm. 1. de
Resur. Dom.

S. Bernhard.
loc. cit.

potest arcus jacere, dixit enim: *Nec video morientem puerum; & tu, ô Domina! nec latum quidem unguem à cruce discedis? Observa, anima Christiana, quemadmodum ille, cui cor dolet, condolens illi manum apponit: si caput, capiti; si dens, denti; si venter, ventri, &c. Sic afflictiſſima Mater, cujus Cor unum cum Corde JESU fuerat, in omni passione, ac tunc præsertim in cruce morienti Filio adherere voluit, quia in ea totus illius dolor erat, proin cum patiente Filio & dolores & injurias illatas patientiſſimè sustinuit; unde in Epithalamio in typo illius dilectæ Sulamicidæ ad Sionidas dixisse fertur: *Nolite me considerare, quòd fusca sim, quia decoloravit me sol.* O pietissima Do-
 Cant. 1. 6.
 mina! quomodo & qualis sol pulchritudinem tuam potuit decolorare?*

Adverte. Quòd B. Virgo quoad naturalem colorem aliquatenus subnigra & fusca fuerit, refert S. Epiphanius, qui hujus Sacratissimæ Deiparæ for-
 S. Epiphanius & Niceph. lib. 2. Hist. cap. 23.
 mam patheticè descripsit, unde eam tanquam Palestinam colore triticeo, & decenter nigram fuisse asserit: *Colore, inquit, fuit triticeo, capillo flavo, oculis acribus, subflavas & tanquam olea colore pupillas in eis habens: Supercilia ei erant inflexa & decenter nigra, nasus longior, labia florida, & verberum suavitate plena, facies non rotunda & acuta, sed aliquanto longior, manus simul & digiti longiores, &c.* Verum enim verò non hic litteram, sed sensum ac mysterium inquirò.

Per solem rectè Christum JESUM in cruce exaltatum subaudies, sub quo mystico Sole à meridie usque ad ejus occasum B. Virgo & Mater afflictiſſima in veste pulla (prout aliqui observant) constantissimè stetit, acerbissimos dulcissimi Nati sui spectans, ac considerans cruciatus; *idcirco non tam solis* (prout loquitur Cornelius) *quàm doloris ardoribus fuit fuscata, dum hæc Sa-*
 Cornel. in hunc loc.
 cratissima Deipara, licet ab omni peccati labe alienissima, passim tamen peccatrix, Mater summi malefactoris, & coriphæi latronum, ac pessimi homuncionis nutrix dicebatur, quas contumelias dolentiſſima Virgo summa cum patientia toleravit, atque cum Filio despecto despecta nec sibi maledicentibus maledixit, *quæsi non habens in ore suo redargutionem.*

5. Viden' anima Christiana, quomodo hæc Sacratissima Deipara in ore quidem hominum nigra, sed in conspectu DEI & Angelorum tota pulchra & formosa fuerit: *Nigra sum sed formosa.* O quàm longè adhuc à sanctitate hujus Sacratissimæ Virginis absomus, qui in peccatis nati, & educati sumus? ah ubi patientia nostra in adversis? ubi tolerantia in persecutionibus? ubi fortitudo in tentationibus? Ubi æquus animus in sustinendis injuriis? Ubi perseverantia usque in finem? *quia acceptus eras DEO,* dicebat
 Tob. 12. 15.
 Job. 1. & seq.
 Genes. 40.
 2. Reg. 16. 7.
 quondam Archangelus ad seniorem Tobiam! *neesse fuit, ut tentatio probaret te.* Per patientiam Job probatus, & justus inventus est. Joseph, quia patienter tulit injuriam à fratribus & uxore Putipharis sibi illatam, in Pro-Re-

Act. 13.

22.

s. Mach. 6.

24.

s. Mach. 7.

2

gem Aegyptiorum electus fuit. David, quia contumelias & persecutiones à Semei & aliis perduellibus, imò & à proprio filio suo sibi illatas, patienti animo pertulit, non tantùm in regio folio confirmatus, sed & vir secundùm Cor DEI appellatus est: *Inveni David filium Jesse, virum secundùm Cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.* Eleazarus pro Lege DEI durissimos cruciatus patienti & generoso animo perpeffus est, &c. Cui annecto fortissimos Machabæos & universum SS. Martyrum candidatum exercitum nonnisi per patientiam salvatum. *O nos felices!* subintrat hic S. Gregorius Magnus, *qui sine flamma & ferro Martyres esse possumus, si patientiam veraciter in animo custodiamus.* Et nunquid ignis omnia devorat, atque consumit? Sed aurum & argentum probat, ac purgat: Sic homo iustus in adversis per patientiam à DEO probari solet, sine adversario enim marcet virtus. Si aqua non movetur, necesse est, ut computrescat, vermes ac bufones progignat. Aër si non ventis agitur, contagiones caufabit ac pestes. Aromata non nisi in pistillo contusa fragrantiam suam spargunt. O chara patientia! tu es optimum omnium malorum remedium; tu es porta illa ferrea, quæ ducit ad civitatem cœlestem Jerusalem. Centurio, quia Christi in cruce pendentis immensam patientiam vidit, sine mora ad DEUM & veræ fidei lumen conversus est. *Verè hic homo Filius DEI erat.* O Christiani! levate & Vos capita vestra, & intuemini crucifixum Amorem vestrum, ac Sacratissimam Matrem ejus dolorosam sub cruce stantem, *qui facti sunt pro nobis exemplum, ut sequamur vestigia eorum.* Agite: *In patientia vestra possidebisis animas vestras, &c.*

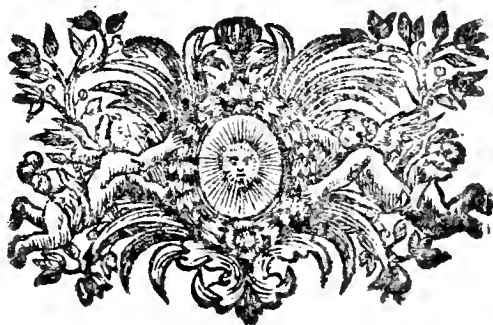
Marc. 15.

39.

1. Petr. 2.

21.

Luc. 23. 15.



•••••

CONSIDERATIO XLII.

Dolorosa Virgo Filio in cruce agonizanti assistens omnium fidelium agonizantium fidelissima Patrona.



Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent. *Luc. 1.79.*

I. **P**ermagni quondam ab Israëlito populo æstimatum fuit candelabrum illud aureum, septididum, septemque ardentibus lucernis instructum, quod in tabernaculo testimonii collocatum Sanctum Sanctorum de nocte illuminabat; & ut perpetuò in Domo DEI arderet, neque de nocte extingueretur, à DEO constituti sunt Aaron & filii ejus, qui hujus sanctæ lucernæ sedulam gererent curam, eamque statutis temporibus oleo nutrent purissimo: *Ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonii, Exod. 27.20.*
 &c. Per hoc aureum candelabrum, seu lucernam septem lychnis (prouit in nostro Emblemate videre est) adornatam, semperque de die ac nocte arden-

S. Epiphani-
or. de laud.
Deip.
S. Cyrill.
ferm. contra
Nestorium.

dentem, S. Epiphanius, SS. Deiparam intelligit: *MARIA Virgo*, inquit, *est candelabrum, quod ab altissimo throno accepit ter lucidum ignem*, & S. Cyrillus eandem SS. DEI Genitricem *lampadem inextinguibilem* appellat, quæ non de die duntaxat, sed etiam de nocte & in tenebris, hoc est, in passione & morte unigeniti Filii sui in cruce pendentis, miseris mortalibus, in umbra mortis ambulantibus, mirè illuxit; in cujus rei finem in hebdomade sacra, dum mysterium passionis Dominicæ in Ecclesia lugubri cantu & ornatu recolitur, omnes lampades, una sola excepta, & in candelabro trigono cunctæ reliquæ candelæ extingui solent (una iterum sola remanente, & juxta aram maximam in tenebris reposita) quæ lucerna afflictissimam Deiparentem designat, quæ, recedentibus à patiente Filio omnibus notis & amicis, sola tanquam fidei, & charitatis lucerna semper ardens, etiam in mediis persecutionum tenebris constantissimè perseveravit, atque Filio morienti fideliter usque ad finem adstitit; nec per mortem ab illo separari potuit; proinde meruit, ut omnium fidelium in Christo morientium fidelissima Patrona & Advocata designaretur: *Potentior*, inquit S. Ildephonsus, *ad placandam iram Judicis invenire non possumus, quam te, quæ meruisti Mater existere ejusdem Redemptoris & Judicis*. Cui mysticæ lucernæ ob septem doloris gladios exantlatos septifidæ, & oleo charitatis in nos semper redundanti rectè pro Lemate inscribes: *His, qui in tenebris*; vel si magis aridet, illud proverbiorum:

Non extinguetur.

Proverb. 31.

18
Joan 9. 4.

Psal. 10. 9.

Genes. 3. 15.

Apocal. 12.

12.
Ephes. 6. 12.

Jerem. 2. 19,

Psal. 74. 3.

1. Petr. 4. 18.

Eccles. 9. 1.

2. Ita est: *Non extinguetur in nocte lucerna ejus; per quam noctem mors designatur!* unde Veritas Christus: *Venit nox, in qua nemo potest operari*. O periculosa, ô caliginosa, ô formidanda nox, dum nobis taliter, qualiter dispositis ex hac vita mortali ad longam, longissimam æternitatem migrandum erit, heu qualem? Ah quid erit, quando hostis ille capitalis & Tartareus *insidiabitur in abscondito: quasi leo in spelunca sua, ut rapiat pauperem?* Quid erit, quando draco ille magnus *insidiabitur calcaneo* (hoc est, ultimo vitæ tuæ termino) *habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet?* Quid erit, quando tibi, *colluctatio erit non adversus carnem & sanguinem, sed adversus potestates tenebrarum!* Quid dico de doloribus, quibus tunc corpus & anima obruentur? Tunc enim verò videbis, *quam amarum sit, reliquisse te Dominum DEUM tuum, qui nunc ut justus ac diritissimus Judex, stans ad januam æternitatis, de cogitatis, dictis & factis tuis omnibus ac singulis rationem à te requirit exactissimam*. O bone JESU! ô Amor crucifixe! quid mecum fiet, si etiam justitias judicaveris: *Cum accepit tempus, ero justitias judicabo? Si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Heu anima mea misera & afflictæ, quia ignara, *an odio vel amore digna sis, quid tunc in mor-*

morte de te fiet, cum ab omnibus notis & amicis derelicta, quasi tremula ovicula inter rabidos lupos, & quasi columba seducta inter rapaces milvos, aut tanquam lepuscus invalidus inter feros molesto constitueris?

Ad S. Anselmum Episcopum quondam lepus, ne venatoribus & canibus in prædam cederet, anhelans & pavidus confugit, sub cuius protectionis pallio & vitam & libertatem conservavit. Verum quò ego fugiam miser tunc agonizans, & cum paulatim actum fuerit de vita mea? O anime mi, & cliens Mariane! licet sis Benoni, & Filius doloris dolorosæ Matris MARIÆ, macte virtute esto: Resume animum, moestumque timorem mitte: *Nullus, qui speravit in Domino, confusus est*; Addo ego: Nullus, qui intercessionem dolorosæ Matris JESU humiliter imploravit, derelictus est, & quomodo hæc Domina nostra poterit sententiæ subscribere æternæ damnationis nostræ, quos tanto cum dolore & gemitu peperit sub cruce? *Sileat*, subintrat hîc Mellifluus, *miserencordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in suis necessitatibus meminerit defuisse*; & quid, obsecro, mali timeamus, si ipsa Mater Judicis nobiscum erit? Proinde merito cum Psalte Regio exclamare possumus: *Si ambulavero in medio umbra mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es, ô Virgo dolorosissima! Patrona mea; & Advocata mea! imò & Mater mea.*

S. Fran. de Sales in Philothea.

Eccl. 2. 11.

S. Bernard. ferus 4. de Assumpt.

Psal. 22. 46

3. Miram quondam fiduciam Jacob, laudatissimus ille Patriarcha in suo baculo collocavit, ubi enim ab Angelo, per totam noctem secum colluctante, nervum sui femoris per vehementem percussionem & collisionem nunc luxatum & claudum advertit: *Tesigit nervum femoris ejus, & statim emaruit*; Genes. 32. 25; claudicans pede baculum adhibere coactus est, cujus ope Jordanem fluvium feliciter se superasse profitetur: *In baculo meo transivi Jordanem istum: Et nunc cum duabus turmis regressor.*

David Israelitarum Rex de se ipso fert testimonium, quòd, cum adhuc opilionem ageret, virgæ & baculi sui opem sæpe numero expertus sit; nemo enim ignorat, pastores virgâ oves suas regere, & baculo ferro præfixo contra lupos pugnare, unde ad hoc pastorale pedum suum alludens dixit: *Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.* Psal. 22. 47

Verum altiùs erigamus mentis nostræ oculos. Per utrumque hunc baculum & Jacobi & Davidis juxta mentem S. Augustini & aliorum Dominica crux designata fuit, in qua Christus sumus animarum nostrarum Pastor Jordanem Passionis transivit, & cum duabus turmis, velut alter Jacob, una Angelorum, altera hominum, in cœlestem Patriam, à qua exierat, regressus est; per virgam autem consolatricem Davidis, subintrat hîc Hadrianus Lyranus, rectè dolorosa Virgo & Mater JESU crucifixi juxta crucem Filii stans præsignata est, ipsa enim est *virga consurgens de Israël, qua percutiet duces Aeorum, hoc est, demones impiorum duces, qui quidem velut canes ca-*

S. Augustin. serm. 79. de temp.

Hadr. Lyr. S. J. de Chr. Pat. f. 5. 2. Num. 24. 17.

tenis alligati, in vita & in morte allatrare nos poterunt, nocere autem & morderere non valebunt nisi volentes; & quemadmodum canis baculum & virgam, qua percussus est, timet, & perhorrescit, ita diabolus crucifixum JESUM, per quem in cruce devictus est, & SS. Matrem ejus dolorosam, à qua in capite contritus fuit, formidat, atque ad eorum SS. Nominum invocationem protinus in fugam agitur. Et hoc est, anima Christiana, quod nobis peculiari solamini esse debeat, quia in agone nostro, si utriusque opem nunc in vita sedulo imploraverimus, sine dubio & illorum auxilium sentiemus, at-

S. Bernhard. que Jordanem (quod idem est ac *fluvius judicii*) feliciter superabimus: *Habet tunc homo*, ait Mellifluus, *Mediatorem causæ suæ ante Patrem ipsum Filium, & ante Filium Matrem: Christus Patri ostendit latus & vulnera, MARIA Christo pectus & ubera; nec omnino potest esse repulsa, ubi concurrunt, & orant omni lingua disertius hæc clementiæ monumenta.*

4. Mira quondam DEUS per arcam prodigia facere consueverat. Si cruentum imminebat bellum, arca ante omnes præcedebat: *Afferamus ad nos de Silo Arcam fæderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.*

Si civitas erat expugnanda (uti patet in everfione Jericho) Arcam Domini applicabant, qua circummeunte, & omni populo vociferante, muri illicò collapsi sunt: *Cumque Josue verba finisset, & septem Sacerdotes septem buccinis clangerent ante Arcam fæderis Domini, &c.*

Si flumen ingens ac periculosum cum exercitu erat trajiciendum, rursus ad Arcam confugiebant, qua duce & comite securi ad alteram fluminis ripam transmeabant; consule librum Josue, in quo reperies, quàm ingenti prodigio Arca Domini, humeris Sacerdotum delata, univèrsam populum sicco pede per Jordanem in Palæstinam, terram illam desiderabilem, melle & lacte manantem, traduxerit: *Ecce Arca fæderis Domini omnis terræ antecedit vos per Jordanem, &c.*

2. Reg. 14. 14. Anima Christiana, necessariò nobis hoc flumen Jordanis, mortis & judicii erit transeundum; non datur hîc effugii locus: *Omnes enim morimur, & sicut aqua dilabimur;* Jordanis flumen olim ex una parte ad instar montis stabat, populo liberum permittens ad terram promissionis transitum, ex altera verò parte decurrebat in mare mortuum; ita est, ad hoc mare mortuum omnes quotidie magnis passibus decurrimus. Provideamus ergo nobis de vera salutis Arca, ut itineris nostri tantis obnoxii periculis duxque comesque fiat, quia hostis noster diabolus tunc in mortis lucta cunctas suas exercet vires, quibus nos perdat, & inferni barathro æternùm demergat; est autem hæc salutis & vitæ Arca non alia, quàm pretiosissima Virgo & Mater dolorosa: *Hæc Arca est*, inquit Mellifluus, *in qua naufragium evadimus.* O quàm multi mortalium cum indurato Pharaone periculosum hoc vadum non transierunt,

S. Bernhard. de Verb. Apoc.

runt, sed in peccatis suis immerfi infeliciter in ejus quoque fluctibus immerfi sunt: *Ferebanturque in profundum.* Nos verò Clientes Mariani! *afferamus ad nos Arcam fœderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum;* perire enim non poterit, qui devotus ac fidelis **MARIÆ**, Virginis ac Matris dolorosæ servus ac filius extiterit: *Impossibile est,* ait S. Anselmus, *quòd illi, a quibus Virgo MARIA oculis misericordiæ suæ avertit, salventur, ita necessarium, quòd hi, ad quos convertit oculos suos pro eis advocans, justificentur & glorificentur.*

Exod. 14. 25.
1. Reg. 4. 3.

S. Anselm.
cit à S. An-
tonin. 4. p.
tit. 25. cap.
14. §. 7.

5. Miror, quoties considero promptitudinem & alacritatem magni illius Patriarchæ Abrahami, dum sine mora ad crudele illud, ipsisque naturæ legibus repugnans mandatum sese paratum exhibuit, ad Filium suum unigenitum, quem diligebat, super unum montium DEO in holocaustum immolandum: *De nocte consurgens ... abiit ad locum, quem præceperat ei DEUS.* Et ecce cum nunc manus in puerum extendisset super itruem lignorum, adest in tempore de cælo nuntius: *Non extendas manum tuam super puerum, &c.* Mitto cætera, & pergo ad illam benedictionem ac mercedem, quam heroico illo actu promeruit, dum Filium suum unigenitum ac unicè dilectum DEO T. O. M. in victimam destinavit: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, & velut arenam, quæ est in littore maris: Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ, &c.* Larga sine dubio, & grandis erat illa benedictio, in qua advertunt Patres, quòd Abraham per hanc suam obedientiam & filii victimam saltem de congruo meritus sit, ut ex sua progenie & ex eodem Isaac Christus orbis Redemptor nasceretur, qui loco Isaac in eodem monte pro peccatis totius mundi eluendis suo tempore foret immolendus.

Genes. 22. 8.

Revertor ad dolorosam Matrem nostram, quæ in obedientia & promptitudine animi Abrahamo non cedit, quia non duntaxat voluntate, aut in typo, sed reapse & in veritate, unicum suum ac summè dilectum Filium JESUM pro salute non unius familiæ, aut gentis, sed pro salute totius orbis in gratissimum holocaustum in eodem monte Moria, seu Calvario DEO Patri in ara crucis obtulit; proinde longè meliori jure meruit, ut in ipsa & per ipsam & per semen ejus, hoc est, JESUM, benedictum ventris Virginei fructum, omnes gentes ac nationes terræ benedicerentur, omniumque Mater ac Domina emiceretur: *Beata DEI Genitrix MARIA suis meritis cuncta re-*

S. Anselm.
de Excell.
Virg. c. 11.

parando Mater est, & Domina rerum: DEUS enim est Dominus omnium, singula in sua natura propria justitiae constituendo; & MARIA est Domina rerum, singula congenite dignitati per illam, quom meruit, gratiam restituendo. Ita argumentatur Divus Anselmus de Excellentia Virginis, & rectè. O Mater amoris & doloris: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti Filio tuo unigenito*

propter me, benedicam tibi, &c. Hinc meritò illam ut Matrem cunctorum fidelium, ac præsertim in Christo morientium potentissimam Patronam omnes orthodoxi venerantur. Audi Seraphicum Doctorem ita SS. Virginem ac Matrem dolorosam alloquentem: *In die mortis meæ, ô Domina, consortia animam meam, deduc me ad portum salutis, & spiritum meum redde factori suo: Gratosus vultus tuus mihi appareat in extremis, formositas faciei tuæ latifacet spiritum meum egredientem: In exitu animæ meæ de hoc mundo occurre illi, Domina, & suscipe eam: Consolare eam vultu sancto tuo, aspectus demonis non conturbet; esto illi: scala ad regnum cælorum, & iter rectum ad paradysum DEI; sustine devotos ante tribunal Christi, suscipe causam eorum in manibus tuis, &c.* Addo ego: O pretiosissima Domina, lumen oculorum meorum, & post DEum unica spes salutis meæ, suscipe & causam meam in manibus tuis: quid enim proderit Sanguis crucifixi Filii tui pro me tam copiose profusus, si descendo in æternam corruptionem? Ah Domina! pergam comoveri pia tua ac materna viscera erga me, licet indignissimum servulum tuum, & quæ agonizanti in cruce Filio fideliter adstitisti, etiam me non deseras in hora mortis meæ, &c.

6. De Juniore Metello nobili Romano recenset Plutarchus, quòd potentissimo Imperatori Octaviano in cruento bello contra Marcum Antonium fideliter adstitit, vitamque pro tuenda Cæsaris parte constanter exposuerit. Accidit, ut Imperator, devicto Marco Antonio, & sedatâ rebellium turmâ, pro veteri Romanorû more ut gloriosus Triumphator almâ urbem in curru aureo sublimis ingrederetur, in quo gloriosissimo triumpho plures insigniores rebelles ferreis onusti vinculis ante rhedam Cæsaris trahebantur, inter quos Metellus Junior & proprium parentem manibus à tergo ligatis conspiciatus est, eodem adhuc die ob subornatam rebellionem in Capitolio morte plectendum. Quid agit generosus Metellus? Sine mora ac imperterrito vultu ad Cæsarem triumphantem per militum cuneos, civiumq; aggratulantium turmas penetrat, rogans, quatenus ob amorem & gratiam sui hunc captivum parentem, Metellum Seniore sibi donaret incolumem ac salvum: *Hic quidem, dicebat Metellus Junior, ô Imperator! tuus hostis, quia in te Dominum suum esse strinxit, mortem promeritus est; est ego sum præmio dignus, qui tibi inservivi, pro salute tui contra Marcum Antonium & proprium patrem impavide dimicans.* Ad quas Metelli preces Augustus ad misericordiam commotus, patrem absque mora libertate donavit, & Metello incolumem restituit.

O piensissima Domina, & Mater omnis gratiæ ac misericordiæ! quid habeo ego servulus tuus hodie coram te, nisi ut me valde, valde humiliem coram te? Ego enim sum ille vir mortis, ego, ego peccavi, & rebellis fui summo Imperatori, Christo Jesu Filio tuo, ego, ego mortem & infernum promeritus sum, sed tu, ô Domina mundi, præmio dignissima es, quia Filio tuo in omni passione & cruentissimo crucis prælio ad finem usq; fortiter adstitisti:

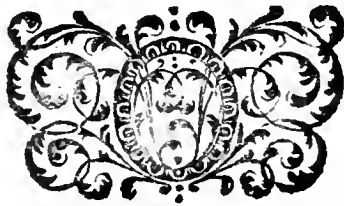
Judith. 15.
25.

S. Ambros.
de Nativis.
Virg. Deip.

Non peperisti animæ tuæ propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri, Ah benignissima Domina, dic; obsecro, quòd Mater mea sis; etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiar, merita tamen Matris intercedunt: Quam gratum est, inquit S. Ambrosius, navitis, qui multa tempestate jactati, incerto cursu navigantes, ubinam oberrarent, vel quo tenderent, diu ignorarent, si cælo serenato stella maris, stella polaris appareat juxta Antarcticum polum? Tam gratum erit nobis in ultimi agonis lucta multis demonum tentationibus, & vehementissimis doloribus exagitatis, ubi viderimus præclaram hanc Matris stellam, quam Ecclesia salutat: Ave Maris Stella, DEI Mater alma, &c.

S. Bonavent.
tom. 6. in
Offic. ad Do-
lor. Virg.

O beatissima! non est auditum à sæculo, quemquam tibi devotum à te derelictum; hinc est quòd meritò nobis gratulemur de tanta ac tali Matre, quæ non tam benigna in nos misellos, quàm & potens ac terribilis contra dæmonum insultus esse solet; hanc igitur dolorosam & amantissimam Matrem nostram cum S. Bonaventura devotissimè oremus, ut nobis in summo illo certamine, ex quo æterna salus nostra pendet, benignè dignetur assistere: Propter angustias & cruciatus, quos Cor tuum sustinuit, Virgo beatissima, quando audisti Filium tuum dilectissimum adjudicatum morti & crucis supplicio, accurre nobis tempore infirmitatis nostræ, quando corpus nostrum dolore infirmitatis cruciabitur, & spiritus noster hinc propter insidias dæmonum, illinc propter terrorem districti Judicis angustiabitur: Subveni nobis Domina tunc ne damnationis aeternæ contra nos proferatur sententia, &c.



natura, mundi Aucter patitur, aut mundi machina dissolvitur: Michael Syngelus apud Cornelium asserit; S. Dionysium dixisse: *DEUS ignotus in carne patitur, ideoque universum hisce tenebris obcuratur*; de qua formidabili eclipfi Ainos quoque Propheta vaticinatus est; *Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: Occidet sol in meridie, & tenebescere faciam terram in die luminis.*

Cornel. in Matth. 27. 45. Amos. 8. 9.

Solet autem eclipfis solis tunc accidere, quando luna nova solem inter & nos per diametrum intercurrit, nostrumque hemispherium obumbrat; eclipfis autem lune provenit ex interpositione terræ inter se & solem, quæ interjectio per umbram terræ impedit illuminationem solis, & lunam obsecrat, unde Lemma lunæ, deliquium, seu eclipfin patienti, nonneino Academicorum incripsit: *Alterius umbra.*

Anima Christiana, à figurante ad figuratum transeamus: Sol in meridie occidens est Christus, hora diei sextâ in cruce patiens, & circa horam nonam moriens; luna verò interposita dolorosam Matrem juxta crucem non ad latus (ut pingi solet) sed ante & in conspectu Filii occumbentis stantem designat; ah qualis Mater! heu quis assequi poterit cogitando, aut quis æstimando capere, quæ ac quanta tormenta in morte unigeniti sui afflictissima illa Mater sit perpessa? *O veneranda, exclamat B. Amadeos, & plena doloris ac lacrymarum memoria! recordari, qualiter sancta illa anima gloriose passa sit, quæve pertulerit de Christi morte angustias? pallidus vultus JESU exanguem reddebat vultum Matris. Ille carne, illa corde passa est. Denique contumelia & opprobria impiorum in capite materno redundabant. Mors Domini illi morte amarior fuit; ve-* prout Lemma fert:

B. Amadeus Laufenensis hom. 5. de Virg. Deip.

Morientis fideris umbra!

Aspiciebam ego infelix, dicebat ipsa ad S. Bernhardum, & misera DEUM meum & Filium suum in cruce pendentem, & morte respissimam morientem, tantoque dolore, & tristitia vexabar in mente, quod non possit explicari sermone, &c. Etenim *Vulnera Christi morientis erant Vulnera Matris dolentis, koleras ferri fuerunt torrentes in animam Matris, &c.* Hic verificatum fuit illud Joëlis Propheta: *Sol vertetur in tenebras, & luna in sanguinem*: In tenebras, inquam Sol justitiæ, qui est Christus DEUS noster, conversus est, dum in cruce animam expiravit, & luna, id est, B. V. MARIA in sanguinem per compassionem; & sanguineas, quas teste S. Germano (prout alibi explicavimus) præ dolore nimio ac inmensissimo profudit lacrymas. O quàm pauci nunc sunt Christiani, qui cum SS. Matre dolorosa serio crucifixi JESU doloribus indolent: *Quare magis, subintrat hic D. Bonaventura, compatieris puncture pedis tui, quam morti Domini tui? An majori prosequeris amore pedem tuum, quam Dominum ac DEUM tuum amore tui in cruce mortuum?* David Saul-

S. Bernhard. in Lament. Virg.

Joëla. 31.

S. Bonvent. Sicut Div. Amor. p. 7. cap. 2.

2. Reg. 1.
11.

lacrymis: *Tunc apprehendens David vestimenta sua sidit, omnesque viri, qui erant cum eo, & planxerunt, & fleverunt, & jejunarunt usque ad vesperam super Saul & super Jonatham filium eius.* Et tu, ô anime mi! quot lacrymas ob tam indignam crucifixi Domini tui necem profudisti? Si ipsum quidem (ô cautes, ô saxum, imò ipsis laxis ac petris durior) unâ contriti cordis lacrymullâ dignum non æstimas, quare saltem ob innumera peccata tua, quibus DEUM toties offendisti, & infernum meritus es, non ploras? Non ingemiscis? Non doles? O monstrum naturæ!

Jud. 7. 19.

2. De Gedeone referunt Divinæ litteræ, quòd cum trecentis suis selectissimis militibus in innumeros Madianitas de nocte intempestâ irruerit, ac clangens tubis, lagenarum complosione & effulgorantibus lampadibus ad eò hostes perculerit, ut ipsi mutuâ sese cæde trucidarint, ex quibus centum viginti millia fuere cæsa: *Cœperunt buccinis clangere, & complodere inter se lagenas, &c.*

S. August. serm. 108. de temp. Matth. 27. 50.

Gedeon juxta S. Augustinum & alios Christi Redemptoris nostri insignis typus extitit, qui per crucem suam diabolum vicit, mortem debellavit, Synagogam subvertit, idola destruxit, Ecclesiam ædificavit. Per tubam Verbum ejus Divinum subaudi, idè enim *clamans voce magnâ emisit spiritum*, quia VERBUM erat, ut ultimo suo & valido clamore omnium mortalium excitaret attentionem. Per lagenam autem fictilem ejus humanitatem, seu carnem humanam à Virgine quondam susceptam rectè intelliges, nunc in Calvariæ jugo per mortem contractam, atque collisam. Per lucernam denique intus ardentem, & complosa lagena mire emicantem, immensam SS. Cordis JESU charitatem attende: *Christus, inquit Gentium Doctor, dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem, & hostiam DEO in odorem suavitatis.* Juvat hîc quoque audire Cornelium à Lapide: *Lagena fictilis, ait, quæ intus continet splendorem ardentis lucernæ, optimum est Symbolum Emmanuelis, qui cum relictam Divinitatem absconderet in carne mortali, ubi ea per passionem collisa, atque contracta est, Divinitas emicuit in resurrectione: Atque etiam ipsa ejus morte obscurato sole, concussu terræ, & petrarum crepitu fracta sunt vires Madian, id est, diaboli & tartari.*

Ephes. 5. 2.

Cornel. in Ista. cap. 2. v. 4.

O luctuosum, & plenum horrore spectaculum, videre DEUM ac Salvatorem suum in sumâ infamia, in sumis doloribus, & in sumâ rerum omnium indigentia tres jam horas in ligno maledictò in latrones suffixum, cruentatum, vulneratum, & usquè ad mortem contabescentem! ah in quantam miseriarum & cruciatuum abyssum devenit amore mei ipse Altissimi Filius, dum humanitas ejus per passionem, velut lagena & testa arida, in morte contracta est? Et hæc omnia piis spectas oculis, ô Virgo dolentissima? Si ipsa terræ viscera contremuere, & petrae scissæ sunt, quo igitur mærore & luctu conturbata sunt animæ tuæ viscera? Ah quomodo possibile fuit videre im-

immortalem DEI Patris ac tuum Filium JESUM in cruce cum morte tam miserabiliter colluctantem? Et circa horam nonam exclamavit JESUS: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* ô vox penetrabilior omni gladio ancipiti in CORDE dolorosissimæ Matris, pertingens usque ad divisionem animæ illius; audi ipsam hanc mœstissimam Deiparam ad B. Birgittam loquentem: *Cum Filius meus dixit: DEUS, DEUS meus, ut quid dereliquisti me? Quam vocem ego, donec ad cælum veni, nunquam oblivisci potui, quam plus ex compassione mea, quam sua per motus protrulit.*

Matth. 27.
46.

B Birgitt.
lib. 4. c. 70.

3. Erant tunc oculi agonizantis JESU obscurati, semimortui & sanguine repleti, quos tamen subinde conabatur adaperire, ut adstantem Matrem tam dilectam posset respicere, heu quo interno utriusque cum luctu? os ejus erat apertum, & sanguinolentum; vultus lividus & cruore conspersus; crines evulsi; dentes luxati; genæ pallidæ; lingua cruore rubens, & felle amaricata; manus & pedes clavis durissimis perforati, ac rigidissimè in cruce extenti; latera & dorsum flagellis discerpta; humeri incurvati, & ob crucis bajulationem horrendâ plagâ faucis; venter profundâ voragine introrsum retractus, ac si nulla prorsus haberet viscera. Verbo: In toto corpore non erat in eo sanitas, unum vulnus & plaga tumens, &c. Proinde mortem adesse cernens, ut dilectissimam Matrem in irato cruciatuum pelago natantem adhuc consolaretur, dixit: *Consummatum est*; supra quod doctissimus Mallonius: *JESUS ergo, ut Matrem consolaretur, adesse tormentorum & suppliciorum finem indicans, ait: Consummatum est.*

Joan. 19. 30.
Mallon. in
Expl. S. Sind.
apud me
col. 277.

O luctuosa consolatio! si tamen Mater illa amoris & doloris in morte Unigeniti sui, tam dirè, tam immaniter tractati, aliquam consolationem (nisi ob spem redemptionis nostræ) habere potuit. David quondam in morte Abner belli ducis, cui lacrymis suis ipse parentare dignatus est, saltem aliquid solaminis accepit: *Plangensque Rex, & lugens Abner, ait: Nequaquam ut mori solent ignavi, mortuus est Abner, manus tuæ ligatæ sunt, & pedes tui non sunt compedibus aggravati, sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic corruisti; congeminasque omnis populus flevit super eum.* O anima Christiana! quis est homo, qui non fieret, Christi Matrem si videret in tanto supplicio? Hoc, inquam, solatium in morte dulcissimi sui Nati (ut quondam in morte Abner) Mater illa inter omnes afflictissima habere non potuit, quia non solum Filii manus ac pedes ferreis clavis, & in cruce ligatos vidit, sed & SS. Cor ejus fulgurante lanceâ disruptum. O Christiane! si adhuc aliqua tibi insint pietatis viscera, quomodo ex animo, & omnium viscerum latitudine non compateris huic SS. Matri tuæ? Si Apostolus quondam dixit: *Flete cum flentibus*, ubi tuæ, ô anima peccatrix! sunt lacrymæ, compassionis & commiserationis affectus? Et quare non dicis cum propheta illo Threnologo: *Deduc, quasi torrentem lacrymas per diem & noctem, non des requiem tibi, neque taceat pupilla oculi tui?*

2. Reg. 3.
37.

Rom. 12.
15.
Threnor. 4.
18.

4. Cùm Abias filius primogenitus Regis Jeroboam lethali infirmitate decumberet, Ano Regina & Mater ejus in Silo ad domum Ahia Prophetae simulato habitu & personâ, profecta est. de morbi eventu Vatem illum interrogatura, qui huic Reginae durius, quam optaverat, respondit: *Ego autem missus sum ad te durus nuntius ... Tu igitur surge, & vade in domum tuam, & in ipso introitu vedum tuorum in urbem morietur puer, & plangent eum omnis Israel, & sepeliet, &c.* Magnus hic sine dubio Reginae dolor fuit, ubi audivit, unigenitum filium suum, regni hæredem unicam, immaturâ morte è vita tollendum, quæ tamen in hoc mœrore id solaminis habere poterat, quod Propheta mox subjunxit: *Et plangent eum omnis Israel, & sepeliet;* Sed nihil ejusmodi solatii sperare poterat dolentissima Mater nostra de tuo ægrotante Filio unigenito & unicè dilecto: *Et plangent eum omnis Israel, & sepeliet;* quinimo impii Judæi, in Golgothæa rupe circumstantes, magis morienti Filio & Matri innocentissimæ insultabant: *Scurilit. 7, inquit doctissimus Nebridius, se converterunt ad Matrem non paucis ei exprobrantes contumeliis atque irrisionibus sibi contemptibilem mortem, quibus cum ipsa non nisi lugubri patientia & silentio responderet, furens in eam, nisi pudor obtinisset, aut voluntas DEI potius impediens, calcibus eam suis protrivissent, aut ad pedem crucis vix jam altâs spirantem trucidassent, &c.*

Nebrid. in
Fasc Myrr.
cap. 20.

Drexel. de
Christ. Mor.
apud me
fol. 533.

O anime mi! considera hæc, obsecro, imensam Virgineæ Matris afflictionem, in cujus oculis moritur Filius tam dilectus; ac talis Filius? O Domina mundi! quomodo tam miserâ morte contabescenti potuisti viva aditare spectatrix? Si Mater S. Calliopii Juvenis ac Martyris sanctissimi, inverso quondam capite ob fidei orthodoxæ defensionem pridie Parasceves cruci affixi, in amplexu hujus dilecti Filii sui subitanæ morte præ dolorum magnitudine expiravit; & quomodo tu potuisti stare viva, & juxta crucem Filii? O quanto constantior Joabo supremo quondam apud Davidem belli Duce, de quo in Regum fastis habetur, quod instante persecutione ac morte ad tabernaculum Domini confugerit, ubi apprehendens cornu altaris mortem subire statuit; & cum jussus fuisset, ut abinde egrederetur, generoso animo respondit: *Non egrediar, sed hic moriar.* O pietissima! hæc & mens tua erat, non recedere a cruce Filii, etiamsi mille te feriret ruinæ: *Non egrediar, sed hic moriar;* quod autem in vivis fuerit conservata, respondit Angelus B. Birgittæ: *Non parvum miraculum à Deo factum esse, quod B. Virgo tot doloribus intrinsecus sauciata spiritum non exhalavit, sed ex specialis omnipotentis Dei dono vitam retinuerit.* Quantum igitur tibi debemus, O Mater dolorosissima, pro illo affectu & amore, quo stans juxta crucem vitam Filii tui pro nostra salute obtulisti? *Subvenisti ruinae ante conspectum Dæi nostri, nunc genibus nixa, nunc stans erecta, nunc oculis ad cælum elevatis amantissimum Filium DEO Patri in acceptissimum præsentans holocaustum.* O Domina, quis est, qui te non amet? Et si quidem talis est, *anathema sit,*

3 Reg. 2.
90.

Mallon. fol.
27. Revel.
S. Birgitt.
cap. 18.

Judith. 12.
25.

5. Samson inter mortales fortissimus & pluribus prodigiis inclytus, sed nunc captus & excœcatus, ut morte sua vitam & libertatem populo suo pareret, DEum in medio inimicorum impense rogavit, quatenus fortitudinem pristinam sibi reddere dignaretur; quâ subito per miraculum receptâ, concussis fortiter ambabus templi columnis, & clamans: *Moriatur anima mea cum Philistiim, suis moriens oppressus est trophæis: Multoque plures interfecit moriens, quam antè vivus occiderat.* Samson typus Christi JESU fuit, qui manus ad duo crucis extrema extendens, & voce magnâ clamans; *Pater in manus tuas commendo spiritum meum,* totum ædificium infernalis Dagonis cum peccato & gehenna collisit & oppressit, nosque ab illorum jugo misericorditer liberavit. Audi rursus dolorosam Matrem ad B. Birgittam loquentem; *Filius clamavit ad Patrem: O Pater in manus tuas commendo Spiritum meum. Hanc vocem cum audivissem ego moestissima ejus Mater, contremuerunt omnia membra mea cum amaro Cordis mei dolore. Et quoties postea hanc vocem cogitabam, quasi in aure mea præsens & recens erat.*

O peccatores omnes, arrigite aures, vobis quoque clamavit moriens JESUS: *JESUS autem iterum clamans voce magnâ emisit Spiritum.* Tibi clamavit, ô superbe & arrogans pecus: *Ut quid superbis terra & cinis?* En humiliavit se usque ad mortem JESUS, *mortem autem crucis*, ipsis latronibus & iniquissimis terræ homuncionibus se postponens; ad quid ergo tu inflaris, & intumescis vilissime vermis? Tibi clamavit, ô avare & fordide, apertas & perfortas ostendens tibi manus, ut tuas in pauperes aperires: *Quoniam propter vos egenus factus est cum esset dives, ut illius inopiâ divites essetis.* Tibi clamavit, ô impure & lascive! attende & vide, si est dolor sicut dolor crucifixi JESU & SS. Matris ejus: *Agnosce, ô homo! quàm gravia sint animæ tuæ vulnera, pro quibus necesse fuit, Dominum Christum taliter vulnerari, & mori in cruce; ô anima sensualis! en voluptates tuæ Domino JESU plus quinque plagarum millibus steterunt, & juvat adhuc heu tanto, ac tam inmensò pretio unicam, fœdissimâ ac momentaneam carnis voleptatulam mercari? Tibi clamavit, ô invide, & vir sanguinis, qui vindictam in pectore coquis, ut nunc proximo tuo, etiam ab illo læsus, toto ex corde ignoscas: Pater dimitte illis; & nunquid discipulus est super Magistrum, & servus super Dominum suum? Si peccatorum tuorum desideras condonationem: Ignosce. Tibi clamavit, ô gulose & potator! En Deus tuus & Homo Christus moriens & exhaustus (quia magna evacuatio sanguinis magnam ei creabat sitim) non aliam in sumâ amaritudine refectioem accepit, quàm sel & acetum: *In sui mea potaverunt me aceto;* & tu optimos dies transigis in esu & potu? In mundanis & carnalibus? Ah falleris: *Non est enim Regnum DEI esca & potus.* Tibi clamavit, ô irate, qui impatiens iræ mox in blasphemias & in juramenta soles prorumpere: Ecce mitissimum agnum coram tondente, imò occidente se, non aperientem os suum; & tu, insane, os tuum ponis in cœlum?*

Jud. 16. 30.

Luc. 23. 46.

S. Birg. lib. 1. Revel. cap. 10.

Matth. 27. 50.

Phil. 2. 8.

2. Cor. 8. 9.

S. Bernhard serm. 3. de Nat.

Luc. 23. 34.

Psalm. 68. 22.

Rom. 14. 17.

Illa. 53. 7.

Hebr. 6.6.

Pfal. 68.3.

Isa. 57.1.

Coloff. 1.

18.

Pfal. 68.

27.

Gal. 5.24.

Hebr. 5.7.

S. Drogo de
Sacrament.

Dom. Pass.

S. Bernhard.

de ar. Addit & huic clamori lacrymas:

Flevit Christus in cruce, subintrat hinc Mel-

litus, quia cum passio sua sufficeret redemptioni omnium, profuit in redemptionem

paucorum. O pientissima Virgo! verè Mater amoris & doloris! pone nos te-

cum juxta, crucem, ah filios doloris tui, heu nimium ingratos, ut discamus ali-

quando, quid sit JESUS & hic Crucifixus: Hæc mea, inquit Mellifluus, subli-

mior Philosophia est, scire JESUM, & huic Crucifixum. Et nunquid & tua est,

ô mi Lector?

Levit. 1.15.

S. Vincent.

Ferrer in

die Parasceve.

Lansp. 7.

Hom. 52.

de Pass.

lum? Quid peccavit in te crucifixus Salvator tuus, quòd denuo illum crucifigas? *Rursum crucifigentes sibi met ipsi Filium Dei & ostentum habentes.* Tibi clamavit ô piger & ignave! ecce quomodo Deus tuus ac Redemptor pro salute tua usque ad sanguinem ac mortem laboravit, & nunc veniens in altitudinem maris à tempestate demersus sit; & tu pro obtinenda æterna gloria vix pedem vis levare? O pecus ignavum! Tibi clamavit, ô ingrate! & quid clamavit? *Justus perit, & non est, qui recogitet corde.* O execrandam nostram ingratitude! Medicorum aphorismus est; *Quando caput languet, cetera membra dolent;* si Christus & hic Crucifixus est caput nostrum, & nos indigna membra ejus, quare ergo illi non condolemus? Cur dolorem super dolorem vulnerum ei addimus? Tibi clamavit, ô delicatule! ut mortificationem crucis fure jugiter in corpore tuo, imò & in corde tuo feras, quid enim aliud fuit tota vita Christi JESU & SS. Matris ejus Mariæ, quàm assidua crux & martyrium? O delicate miles! qualem tibi Deus in cælum viam pinget? Si ita oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam, quomodo tu in cælum venies? *Qui sunt Christi,* inquit Apostolus, *carnem crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis.* Vide nunc, an tu sis Christi, vel diaboli? Vobis deniq; clamavit, ô mortales omnes, & quidem clamore magno: *Cum clamore valido & lacrymis;* supra quod S. Drogo Episcopus Ostiensis: *Clamat, ait, nobis de cruce: O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus, & nemo est, qui respondet, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus, & nemo est, qui respondet.* Addit & huic clamori lacrymas: *Flevit Christus in cruce,* subintrat hinc Mellifluus, *quia cum passio sua sufficeret redemptioni omnium, profuit in redemptionem paucorum.* O pientissima Virgo! verè Mater amoris & doloris! pone nos tecum juxta, crucem, ah filios doloris tui, heu nimium ingratos, ut discamus aliquid quando, quid sit JESUS & hic Crucifixus: *Hæc mea,* inquit Mellifluus, *sublimior Philosophia est, scire JESUM, & huic Crucifixum.* Et nunquid & tua est, ô mi Lector?

6. *Et inclinato capite tradidit spiritum.* Ita quondam innocentis columbæ caput, dum in holocaustum Deo à pauperibus offerebatur, ad collum retortum fuit: *Offerret eam Sacerdos ad altare, & retorto ad collum capite, ac rupto vulneris loco, decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris.* Per altare crucem, & per columbam Christum subaudi, inclinato capite se denuò in morte Patri in holocaustum pro peccatis nostris offerentem. Voluit autem inclinato capite tradere spiritum, ait S. Vinc. Ferr. *quasi vale diceret Matri; & devotissimus Lanspergius: Caput suum versus Matrem inclinavit, quasi ultimum ei Ave seu Vale dixerit.* *Itaque in angustiis, doloribusque multis tunc constitutus, hoc signo innuit, ac si Matri eidem corpus suum vulneratum, dilaceratum, ac crudeliter nimis dissipatum commendaret, &c.* O pie Lector, quomodo tu aliquando expirabis? An in statu gratiæ? An sub tutela Matris dolorosæ? An sub umbra crucifixi JESU?

ô te felicem, si nunc maturè in rem & salutem tuam vigilas.

CON-

CONSIDERATIO XLIV.

Exponitur commiseratio & amor Dolorosæ Matris
Filium suum in cruce mortuum contemplantis.



Sicut Mater unicum amat Filium suum, ita ego te diligebam. 2. Reg. 1. 26.



Sapiens in Sacris Litteris pretiosissimus orbis Reparator
Christus Soli astrorum Principi comparatus est; nunc
Soli orienti ex alto; nunc Soli justitiæ, cujus sanitas in
pennis ejus; nunc Soli cognoscenti occasum suum; modo
Soli intelligentiæ: Ergo erravimus à via veritatis, &
justitia lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis. Modò
soli in horologio Achaz decem lineis retrogredienti; jam soli in meridie
occumbenti: Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: Occidet sol in meridie, &

Luc. 1. 48.
Malach. 4. 2.
Psalm. 103. 39
Sap. 5. 6.
Isa. 38. 8.
Amos. 8. 9.

Mater Dolorosa.

Qq

tenet

zerebre scere faciam terram in die luminis. Solet autem & potissimum Sol in occasu suo in nube aquosa & opaca ex repercussione radiorum pulcherrimam formare Iridem, quæ tamen paulò post in pluvias abire solet; proinde rectè ejusmodi arcui cælesti, seu Iridi pro Lemmate inscribes:

Definit in lacrymas.

Sol occumbens Christus JESUS in cruce expirans est, per arcum cælestem, seu Iridem Seraphicus Bonaventura rectè dolorosam Matrem subaudit, quam *arcum fœderis Divini & reconciliationis* appellat; quæ occumbente in cruce hoc sole suo mystico, & ipsa Iris mystica in lacrymas abiit: *Erecta quidem stabas*, ait S. Laurentius Justinianus, *tremulis genibus, voce rauca, lacrymis defluentibus*, &c. Proinde rectè à Sponso oculi illius piscinæ in Helebbon fuere assimilati: *Oculi tui sicut piscina in Helebbon*, cujus aquæ in silentio & sine ullo strepitu currunt: Ita lacrymæ dolorosæ Matris in morte Filii sui non cum ejulatu, clamore aut strepitu, prout aliæ Mulieres in gravi luctu solent, sed placidè & cum silentio Calvarix montem irrigarunt, heu quanto cordis cum mœrore! Juvat hîc audire piissimum, juxta ac doctissimum Arnoldum Abbatem, ita Christum, amorem suum crucifixum alloquentem: *Lamentur te, Domine, illa in mulieribus benedicta, & fixis in te oculis vulnera tua maternâ pietate considerat; Et licet non ignores, quid boni conferat mundo passio tua, tamen parentis affectu commoritur, & pectus maternum immanitate doloris arctatur. Suspirat intrinsecus, & erumpentes revocat lacrymas: Et eò amplius anxietas intumescit, quo egredi prohiberi, & per luctus, lamentaque dissolvi. Emergebant quidem aliquando gemitus, sed increpati reprimebantur, revertebantur in sinum mentis, de quo prodibant, & collidebant se ad invicem introrsus: Eratque in anima illa tempestas valida, occurrentibus sibi procellis, & quasi in sartagine fixis medullis, etuliebant amaritudines, quas exercebat, & coagulabat exacerbatio perseverans. Imperabat quippe dolori silentium formido, & rurgentium Judæorum torvi in eam oculi illos turbines suffocabant. Verùm illa tantarum procellarum falsilaginem ebibebat, & (quod difficillimum erat) moriebatur, & mori non poterat: Et clauso tanti doloris tormento intrinsecus, alium vultum palam exhibebat, nec poterat ex facie colligi crux illi animæ, & patibulum spiritus, in quo erat hostis viva, beneplacens DEO, & holo-austum medullatum: quod cum ipsa incenderet, tantùm conscientia ministerio utebatur, ipsaque sine strepitu seipsam machans in altari interiori, & ligna & flammis, & liti. es congeribat. Nimirum in tabernaculo illo duo vidisses altaria, aliud in pectore MARIÆ, aliud in Corpore Christi: Christus carnem, MARIA animam immolabat. Hucusque citatus Arnoldus Abbas.*

Collige ex his, Lector Mariane! pium aliquem pro te sensum moralem. Et nunquid si veritatem candidè sciteri discupis) hunc ipsum dolorem dolorosissimæ Matri peccatis tuis creasti? Et nunquid Mater cum Filio dolores habuit communes? Olim Virgilius in porta amphitheatri Romani inscripsit: *Dimidium interii cum Jove Casar habet.* Ita & Christus divissam passionem cum Matre sua habuit, passus est hic propter peccata nostra: *Propter scelus populi mes percussi eum.* Doluit & Mater propter scelera nostra, quæ ipsam magis, quàm Vulnera Filii cruciârunt. O dulcissima Mater! agnosco culpam meam; reus sum mortis, reus judicii, reus inferni, reus aternæ damnationis, doleo animatus, & utinam ob offensum DEUM tanto possem dolore dolere, quemadmodum COR tuum ob Filium tuum patientem, & in cruce extinctum doluit. Adjuva me, ô Mater!

Ista. 53. 8.

2. Moralís ille Ecclesiæ Doctor & summus in his terris Christi Vicarius, S. Gregorius Magnus, cum aliquando attentiore mentis oculo copiosas pœnitentis Magdalenæ lacrymas, quibus pretiosissimi orbis Reparatoris sacros pedes abluir, considerasset, & ipse tali commotus exemplo largissimè flere cœpit; Adiamus ipsum loquentem: *Cogitanti mihi de Mariæ Magdalena lacrymis, flere magis libet, quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxum pectus ille hujus peccatrici lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* O sanctissime Pater! Si afflictissimam Christi Matrem vidisses, amarissimis, quid dico amarissimis? imò & sanguineis lacrymarum fluentis tam indignam Filii sui passionem ac mortem in rupe Golgothæa deplorantem, donec tandem deficerent lacrymæ; quid, obsecro, dixisses? quid pensasses? Si saxa & filices condoluere Creatori suo, quid Mater? Si omnis creatura ingemuit, quid Mater? An non longè meliori jure de hac omnium Matrum afflictissima dicere possumus, quod olim Divus ille Pontifex de lacrymante Magdalena enuntiavit: *Cogitanti mihi de MARIÆ Matris dolorosæ lacrymis, flere magis libet, quàm aliquid dicere, cujus enim vel saxum pectus ille hujus mœstissimæ Virginis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* O dura, ô ferrea, ô faxea hominum pectora, si tanta JESU in cruce extincti SS. Matris ejus pietas non ad aliquam commiserationem, reciprocum amorem, ac seriam pœnitentiam vos commoveat!

S. Greg. M.
hom. 33. in
Evang.

3. Cum quendam Marcus Antonius Romæ ad populum perorans Julii Cæsaris, in Senatu à Bruto, aliisque rebelibus Senatoribus, viginti tribus lethalibus vulneribus occisi cruentam togam ac vestem Imperatoriam publicè in foro monstrasset, adèò universum populum Romanum ad commiserationem permovit, ut non ingens duntaxat omnium præsentium suboriretur fletus, sed & cuncti unanimi voce exclamarent: *Iustam de Bruto, aliisque parricidis esse sumendam vindictam.*

Dio. lib. 44.

O Christiani! non togam, non vestem dilectissimi sui Nati, proprio intinctam sanguine, vobis exhibet dolentissima Mater, sed totum corpus ejus nunc mortuum, innumerisque sauciaturum plagis, stans ad pedem crucis vobis lacrymabili vultu demonstrat: *Ecce quem occidistis!* O ingrata anima! quid deliquit in vobis Filius meus, quòd etiamnum pergatis eum ad mortem peccatis vestris urgere? Haccine est gratia, quam tantæ refertis benevolentia, ut de novo Filium DEI & meum crucifigatis, & ostentui habeatis? Ah redite aliquando, prævaricatores, ad cor, ac vos præsertim, anima Christiana, non enim vindictam nec Filius meus, nec ego tristissima Mater inquirimus, sed misericordiam: *Pater dimitte illis.* O fidelissima Mater! quàm longè meliùs clamat ille sanguis hujus justi Abelis, innocentissimi Filii tui in cœlum, quàm illius, quem quondam Cain impius frater in agro occidit; ah Domina! quis satis æstimet, amet, ac colat te? Quæ non dubitasti stans juxta crucem etiam pro interfectore Filii tui apud Patrem intercedere; ô immensum charitatis prodigium. Audiamus in hanc rem Richardum à S. Laurentio: *Nec verò quisquam opponat, Judæos exosos DEI Genitrici, eò quòd Filium suum morte turpissima condemnarunt; quos enim morti aeternæ appropriare videbat, nequaquam odio suo dignos existimavit, sed lacrymis multis, & magnâ miseratione; unde tam particeps charitatis quàm crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paterna pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam, quia nesciunt, quid faciunt. Quicumque diligitis Matrem Domini, advertite, & totis affectuum visceribus considerate, quantum & inimicis Unigenici plangeret morientis.*

Luc. 23. 34.

Richard. à
S. Laur. fol.
1164. h. 5.
de mentis
robore.

Steid. l. 16.

4. Occurrit hîc mihi, quod Anno Christi 1542. in Ungaria contigit, quo temporum intervallo immanis Turcarum exercitus hoc regnum lugendum in modum & ferro & igne devastavit. Accidit, ut inter alios Germaniæ Principes contra Turcas dimicaturus & Serenissimus Saxoniae Dux Mauritius. Juvenis magnæ indolis ac fortitudinis, cum copiis suis auxiliaribus in Ungariam descenderet; qui, cum die quodam, ut erat animosus, solus cum ephebo, vel armigero suo è castris longius progredederetur, in Turcas aliquot incidit, cum quibus generoso Marte manus conferens, sinistro tamen eventu, primo assaltu equo confosso, & ipse Serenissimus Princeps magno impetu in terram effusus est. Quid hæc inter fidelissimus Ephebus? Inter strictos, fulminantesque Turcarum acinaces ad Dominum suum in terra prostratum penetrat, & toto corpore super eum incumbens, omnia vulnera loco sui heri excipit; interim dum Princeps ita à famulo suo protegatur, supervenerunt è castris Cæsareis equites Christiani, qui hostem non fugarunt tantum, sed & Ducem Saxoniae servarunt incolumem, ephebum autem, tantamque fidelitatis portentum, pluribusque sauciaturum vulneribus in castra sua depor-

deportarunt, ubi paulò post, exhaustis sanguine & viribus, omnium cum luctu vivere desit.

Rarum hoc est sinceræ fidelitatis exemplum, quòd servus pro Domino suo tam cruentam subire necem non formidârisset, sed quòd Dominus universorum pro servo inutili tam indigna pati, ipsamque crucis mortem subire dignatus sit, omnibus retro sæculis inauditum. Poterat sine dubio mitissimus DEUS mille aliis modis ab interitu lapsum servare hominem, unico suspirio, lacrymulâ unicâ, aut sanguinis guttulâ, &c. Sed non placuit hic modus Divino ac planè immenso amori, dum seipsum totum, omnemque sanguinem & vitam pro nobis dare in lytrum voluit. O amor, quantum amâsti nos! ô amor! ô amor! ô prodigium amoris!

Et quid tu adhæc, ô mœstissima Virgo, dum Filium & Amorem tuum nunc pro tam indignis terræ vermiculis in ligno patibulario extinctum, ac millenis vulneribus faucium contemplata es? O pientissima! qualis tunc erat tibi animi sensus? Julia Pompeji Coniunx, cum audisset, maritum suum crudelem in modum ab hoste trucidatum, & insuper vestes illius vidisset recenti sanguine confusas, non habebat ultrâ spiritum, sed corruens in terram illico expiravit. O pientissima! quòd luctuoso illo Parasceves die ad crucis radices consistens præ dolorum magnitudine non animam exhalâris, singulari miraculo à Spiritu Sancto conservata es. O quoties in cœlum tunc clamorem cordis tui ingeminâsti; O mi Pater! quoniam sic placitum fuit ante te, fiat sanctissima voluntas tua. Sed vide Domine! an hæc tunica (humanitas Christi) tunica Filii tui sit vel non? An hic Filius tuus & meus, qui nunc mortuus, plagisque faucibus pendet in cruce? Ah quomodo cecidit potens, qui salvum faciebat populum Israel! O Pater æterne! ad quid pius es peccatoribus, & immitis ac crudelis in proprium Filium? Tu scis, quam amari dolorum fluctus cor meum hætenus perturbârint, quot enim vulnera dilectissimus Filius tuus in corpore accepit, tot neces cor meum hætenus sustinuit; in his omnibus tamen sit benedictum SS. Nomen tuum, sufficit enim mihi, hanc tuam fuisse sanctissimam voluntatem, & omnia singulari tuâ contigisse providentiâ; proinde, etiamsi omnium creaturarum sum afflictissima, infinitas tamen pro his pœnis ac tormentis tibi gratias refero; hoc solum flagitans, quia Mulier vidua ego sum, & mortuus est Filius meus, quæ semper illi erant in vita conjunctissima, nunc quoque in morte ab invicem non separemur, &c.

Talia, ac similia sine dubio afflictissimum COR Virginis tunc secum ruminabat. Et quid tu adhæc, pie Lector? Audi devotissimum Ludovicum Granatensem: *Persona duæ*, inquit, *quæ in hoc seculo reperuntur, à Deo maxime adamata, fuerunt JESUS Christus & Mater ejus MARIA, quæ sicut omnibus creaturis virtute prævalent: Ita & affectionibus multis omnes superâ-*

Eustach. in
Append.
Centur. disc.
II.

R. P. Lud.
Granat. in
Exerc. de
Orat. & Misericord.

1. Petr. 4 1.

runt, & patientiâ longâ præcellerunt. Non fuere in mundo persone præstantiores istis duabus, sed nec reperiuntur iisdem magis afflictæ & distructæ. O afflictæ & desolata animæ! consolamini in vestris miseriis ac calamitatibus, consolamini, inquam, & Christo passio in carne & dolorosa Virgine in anima; & vos eâdem cogitatione armamini; nihil enim adeò grave est, quod non æquanimiter toleretur, si Christi passio & SS. Matris ejus compassio ad memoriam revocatur.

Lucas Wad-
dingus ad
annum
1274.

5. In confirmationem hujus veritatis audiamus, quid Joanni Pechamo ex Ordine S. Francisci acciderit. Erat is, licet innocentissimus, coram Generali totius Sacri Ordinis D. Bonaventura ab æmulis & invidiosis in re gravi accusatus, & ideò severè à Superioribus punitus, quam iniuriam cum aliquamdiu animo ferret perturbato, ad Christi in cruce pendentis simulacrum, ac SS. Matrem ejus dolorosam juxta crucem stantem, confugit: *Domine*, inquebat, *quomdiu adhuc innocens hanc patior injuriam? quid commerui?* Et quid hic expectas, optime Lector? Audi Divinum à crucifixo Redemptore responsum: *Pechame! & quid ego demerui pendens inter latrones? Et Mater, quæ compassa est per omnes passiones? Tu ergo non turberis, si statim non consequeris, qui quid à DEO queris.* Flevit ad hanc Christi vocem Pechamus, & omnia Divinæ Providentiæ ac voluntati lubentè animo commisit, optatumque suæ calamitati remedium invenit &c.

Flores Seraph. tom. 2.
p. 302.

De venerabili P. Josepho à Leonissa Capucino recensent Flores Seraphici, quod ob amorem crucifixi JESU & SS. Matris ejus dolorosæ, quæcunque poterant accidere adversa, patientissimè tolerârît, nunquam auditus querulas voces depromere. Cum in gravi carcinomatis morbo incisiones à chirurgo essent adhibendæ, & de illo vinciendo ageretur, is lato animo Christi crucifixi imaginem arripuit: *Quid*, inquebat, *alio vinculis opus est? Hæc mea sunt vincula: Hæc me fortiùs, quam ferri & catenæ suis charitatis nexibus constringit.* Sic gravissimas illas carnis incisuras imperturbato animo sustinuit, ad Matrem dolorosam, quam impensissimè semper colebat, ac amabat, intem sæpiùs ingeminans: *Sancta MARIA, succurre miseris, juva pusillanimes.* &c.

Flores Seraph. tom. 2.
p. 310.

Accidit, ut cuidam nobili Viduæ in Italia unicus ab inimicis trucidaretur Filius, & corpus exanime ad ædes illius deportaretur, quam P. Josephus à Leonissa consolandi causâ adiit, sed incastum, quia nullam consolationis admittebat vocem; lugente igitur viduâ extinctum filium suum, lugebat & ipse. Tandem captatâ occasione, de pectore Crucifixi exerens erigiem, hisce eam verbis alloquutus est: *Si exanimum Filium tuum, & Mater, qui unicus tibi erat, tot hæcenus lacrymis deploravimus, an non æquum est, ut unigenitum hunc DEI & MARIE Virginis Filium, qui crudelissimè eam à Judæis neatus est, hunc, inquam, amarissimum, ac ducissimum animarum nostrarum Patrem ac Redemptorem, qui pro nobis vitam cum sanguine fudit, simul cum Virgi-*

ne Matre, si non amplioribus, saltem æquis lacrymis prosequamur? Dixit, & Matris dolorosæ exemplo, quæ Judæos Filii sui interfectores sincero animo diligebat, Viduam illam, ut ex animo quoque inimicis ignosceret, efficaciter disposuit. Quam gratum autem hoc fuerit dolorosæ Virgini obsequium, ex eo patet, quod huic servo suo fideli non duntaxat à Filio suo gratiam curationum & plurimorum miraculorum, sed & ingentem animarum zelum impetraverit, quo plura hominum millia, & inter eos peccatorum desperatissimos ad DEUM convertit, ac tandem beatissimâ morte ad meliorem & cœlestem vitam migravit. Mitto plura exempla, quæ omnia vehementer nos impellunt, ac provocant, ut crucifixo JESU & Matri dolorosæ filiali affectu compatiamur.

6. Pro dictorum coronide occurrit hîc mihi, quod à Viris fide dignissimis & magnæ autoritatis audiui. Illustrissimam quandam Damicellam honoris in aula cujusdam Serenissimi Germanicæ Principis Juvenis æquè illustris ac antiquissimæ profapiæ ingenti prosequabatur amore; & cum nihilofeciùs eam in sententiam & amorem reciprocum, thalamo conjugali sociandum rrahere non valeret, quid ingeniosus excogitavit amor? Lautissimo assidens convivio, ipse levi vulnere è digito cultelli instrumento sanguinem elicit, digitoque indice, in cruore illo tuo intincto in candidissimo strophilo hos caracteres scripsit: AMO; quod strophiolum in globum convolutum, ad manus suæ dilectæ transmisit: Quæ, ubi proprio amantis sanguine paucos hos caracteres AMO, in linteolo consignatos, conspicata est, & ipsa amore reciproco capta, ac fœdere conjugali ipsi juncta est.

Abeste profani amores. Alium hîc inquirò amorem; ô piensissime JESU! ô Amor crucifixe! tu meus amor es, quid enim *clamant* omnia sanctissima Vulnere tua, quàm *Amant*? Quid Divinissimum Cor tuum crudeli lanceâ apertum? Quàm AMO, Amo, Amo; & quid, ô dolentissima Mater! tot lacrymarum tuarum millia, quas non tam ob Unigeniti tui passionem ac mortem, quàm etiam ob animarum nostrarum salutem per omnem vitam profudisti, quid, inquam, aliud *clamant*, quàm *amant*? *Ecce quomodo amabat* Joann. II. 35. *eum*, inter se diserebant Judæi, cum JESUM ad Lazari amici sui sepulchrum lacrymantem viderunt. Subinfero ego: Ecce, quomodo amabat nos JESUS & SS. Mater ejus MARIA, cum ille pro nostra salute torrentem sanguinis & illa lacrymarum profudit. O immensus amor! ô infinitus amor! verè qui vos non amat, anathema sit: O filii Adæ! exclamabat moriens V. P. Sebastianus à Campo S. J. *servite, & amate MARIAM diligentius: Nam scitis,* Nadasi in Sabbatho 4. *quàm vobis sit necessaria MARIE deprecatio; & tunc præfertim, quando de æterna agetur vestra salute.*

En præclarum afflictissimæ Virginis sub cruce Filii in omnibus angustiis constantissimè perseverantis Symbolum. Moritur tandem in infamili ligno dulcissimus Natus, crudeli lanceâ latus & Cor ejus transfoditur, omnes amici ejus stant de longè: *Considerabam ad dexteram, & videbam, & non erat, qui cognosceret me.* Hæc sola inter tot efferatos hostes, nota Crucifixi Mater: *Nonne Mater ejus dicitur MARIA, dum orbis penè corrui, firmiter sub cruce perseverat, non murmurans contra interfectores, non clamans vindictam contra Deicidas, nec ullum impatientiæ signum unquam demonstrans, sed omnia Divinæ Providentiæ & Voluntati committens: Tam pariceps charitatis, ait S. Amadeus, quam crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paternæ pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam.* O flebilis Cypressus! Planè Mater, sunt verba Guarrici Abbatis, quæ nec mortis terrore Filium deserebat: *Quomodo enim morte terreri poterat, cujus charitas fortior, quam mors erat?*

Psal. 141. 5.

Matth. 13. 57.

S. Amadeus
hom 5.Guarricus
Abbas de
B. Virg.

2. Mirantur nonnulli, quare S. Joannes, dilectus ille Christi Discipulus tam constans sub cruce permanferit, qui priùs cum cæteris Discipulis in horto Olivario, cum Christus in manus traderetur peccatorum, tam citam fugam apprehendit: *Relicto eo omnes fugerunt;* Unde, quæso, hic ardor Joanni, quòd in Calvariæ monte inter tot hostes truculentos constantissimè usque ad mortem & sepulturam Redemptoris sui perseveret, & è contrariò in horto Gethsemani cum reliquis Apostolis tam celerem capessat fugam?

Matth. 26. 56.

Respondet ad propositum doctissimus Franciscus Labata, quòd hic dilectus Christi Discipulus inenarrabilem constantiam MATRÆ, dolorosissimæ Mutris JESU, in omnibus cruciatibus ac periculis Filium suum fidelissimè sequentis, impensius consideraverit, cujus fortissimo exemplo animatus pariter constanti & impavido animo non tam sub cruce stetit, quàm & sepulchro omni mortis timore utque ad sepulturam crucifixi JESU perseveravit: *Stabat juxta crucem Christi (id est Joannes) ait Labata, absque ullo pavore, timuit mortem in horto, cur non sic juxta crucem? Quasi sicut videbat ibi MARIAM plusquam humanam quâdam fortitudine ac constantia illi adstantem, & tanto exemplo coloratus, pariter & ipse stetit absque judicum & ministrorum timore, &c.*

Franc. Labata tom. 2. de dolarib. Mar. prop. 36. fol. 653.

O anima Christiana! si statuisti Christum crucifixum sequi: En exemplum præclarissimum in dolentissima DEI Matre: *Eic secundum exemplar, quod tibi monstratum est in monte,* & hanc Sacratissimam Matrem tuam cum S. Joanne generoso animo usque ad crucem Redemptoris tui sequere, Ah quid fugis crucem, in qua unica salus, vita & resurrectio tua consistit? Eja iter aggredere, & venientem fortiter excipe: *Vis crucem,* ait Jacobus Nouet in Exercitiis Spiritualibus, *exiguo cum labore & magno fructu ferre? Ama. Hic est ille gladius doloris, qui pectus & animam B. Virginis perforavit. Amor*

Jac. Nouet in Exercit. Spirit. fol. 190.

siquidem causa illi doloris fuit, & lenimen. Doluit, quia amavit: Tulit dolorem fortiter, quia amavit. Amor Christi nomen diffusitatis erubescit, &c.

3. Cum Josue quondam, invictissimus juxta acipientissimus belli Dux, cum quinque Chananzorum Regibus acerrimum prælium committeret, sol, mundi oculus per inauditum miraculum integro die æstivo, hoc est spatio quatuordecim horarum in sua statione permansit immobilis: *Stetit itaque sol in medio caeli, & non festinavit occumbere spatio unius diei.* Hic inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, an tunc etiam luna, tanquam luminare minus in suo cursu steterit immota? Ad quod respondet doctissimus Abulensis, quòd non sol dumtaxat, velut Serenissimus astrorum Rex sed & luna, ac cæteri cælorum orbis tum temporis omnino steterint immobiles, causa est, quia alias pulcherrima illa cælestium siderum hierarchia, & ordo sideribus à creatione mundi præfixus per inæqualem astrorum progressionem perturbatus, & dissolutus fuisset. Nunc à figurante ad figuratum.

Per hunc solem in medio cursus sui stantem, rectè Solem justitiæ, qui est Christus DEUS noster, intelliges, qui tunc in medio ætatis suæ cursu stetit, dum in cruce exaltatus est; quem mysticum Solem in statione sua secuta est pallida luna, subaudi: Beatissima & afflictissima Mater ejus MARIAM, quæ rectà sub hoc sole, in cruce occumbente, se stitit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* O tristis statio! ubi adimpletum illud fuit: *Sol & luna steterunt in habitaculo suo.* Audite Doctorem Seraphicum, quomodo hanc dolorosissimam Deiparentem sub cruce consistentem, alloquatur: *O Domina mea, ubi stas, inquit, nunquid juxta crucem? Imò in cruce cum Filio cruciariis, ibi enim confixa es secum, sed hoc distat, quia ipse in corpore, tu autem in Corde. Nec non & ejus vulnera per corpus ejus dispersa, sunt in Corde tuo ungi-ta: ibi, Domina, lanceatum est Cor tuum, ibi spinis coronatum, ibi illusum, exprobratum, & contumeliis plenum, aceto & felle potatum. O Domina, cur ivisti immolari pro nobis! Nunquid non sufficiebat Filii passio nobis, nisi crucifigeretur & Mater? &c.*

4. Sæpiùs hæcenus miratus sum, cur hæc Sacratissima Virgo à SS. Patribus, imò & ab ipsa Ecclesia *Stellæ maris* assimiletur; ita hanc cæli Reginam & mundi Dominam honorat Ecclesia in illo devotissimo hymno: *Ave maris Stella*, & in alio loco: *Stellæ maris succurre cadenti*; ad quod pariter alludit Nomen hujus mitissimæ Virginis: *MARIA*, inquit Divus Hieronymus, *Stellæ maris interpretatur.* Et quomodo, dices, MARIA Stella maris esse potest?

Rationem assignat idem sanctus Ecclesiæ Doctor, quia hæc *Stella* nunquam patitur occasum, & est ab occasu distantissima; per mare verò haud immeritò amarissima Christi Passio intelligitur: *Passio Christi*, ait S. Augustinus, *est mare rubrum Sanguine Domini consecratum.* O anima Christiana! inspicere hanc

Jos. 10. 13.

Joan. 19.
25.
Hab. 3. 11.

S. Bonavent.
in Summa
mor. cap. 4.

S. Hieron.
ad Eustoch

S. August. in
Psalm. 39.
fol. 195.

hanc dolentissimam Virginem juxta crucem morientis sui Filii stantem; ^A vera maris Stella, quæ in omni tumultu, etiam dum mundi machina videbatur dissolvi, firmiter stabat, nec in luctuosissimo Divini Solis occasu deficiebat, aut occasum patiebatur: *Stella maris nunquam patitur occasum.* O anima, quid agis? Recurre ad hanc Stellam, quæ Duce per hoc mare magnum & spatiosum hujus mundi immundi securè ad salutis æternæ portum poteris pervenire; *MARIA*, subintrat hic S. Bonaventura, *gerit officium S. Bonavent. in Spec. B. M. V. Lanfr. hom. 8. de Pass. Dom.* *Stelle marine, que navigantes per mare mundi in navi innocentie vel penitentie dirigit ad litus celestis patrie.* Audiamus & doctissimum Lanspergium, ita de hac dolorosa Matre differentem: *Verè stabat, inquit, quia Apostolicis Viris fugientibus, omnibusque aliis, recedentibus: quando jam JESUS ad dextram considerabat & sinistram, & non erat, qui cognoscerat eum: Ipsa gloriæ universi generis femineæ inter tot pressuras Filii constanter cum eodem solo perseverabat.* O Christiani! non initium operis, sed finis coronatur. Discite à dolorosissima Matre in bene cœptis perseverare: Quid enim juvat architectum ædificii fundamentum collocare, si non poterit fabricam consummare, & usque ad tecti culmen perducere? Quid cursorem, si in medio cursus deficiat, antequam ad metam perveniat? Quid militem, si ab initio quidem pugnæ gladium in hostem stringit, sed mox sine obtenta victoria in fugam se propriat? *Durate & vosmetipsum rebus servate secundis.*

5. De Debbora fortissima Heroïna recenset Liber Judicum, quòd in monte Ephraim stans sub excelsa palma cruentum illud prælium de longè aspexerit, in quo Barach belli Dux adversus Sisaram, militiæ Regis Jabin Principem, feliciter dimicavit, in qua pugna exercitus hostilis ab Israëlitis ferè ad internecionem deletus, & Sisara profugus à Jahel forti fœmina in tabernaculo, clavo ferreo, per tempora ejus transadactò, superatus est: *Ei sedebat sub palma, quæ nomine illius vocabatur inter Rama & Bethel in monte Ephraim.* Judith. 4. 5.

Per hanc fortissimam Debboram, teste Salmerone, B. Virgo & Mater dolorosa præsignata est, quæ sub cruce, tanquam sub palma victoriosa consistens, cruentam Filii sui cum dæmone, mundo & peccato pugnam non de longè sed cominus aspiciebat: *Stabat, inquit Salmeron, sicut Rahel juxta Therebinthum, parturiens cum dolore filium.* Idem: *Stabat sub palma, sive juxta palmam, ut Debbora fortissima, spectans prælium Barach contra Sisaram, id est, Christi in dæmonem, &c.* Salmer. de B. V. hic.

O quàm benè igitur hæc Sacratissima Virago ab ipso Sanguinum Sponso cuidam palmæ victrici comparata est: *Statura sua assimilata est palmæ;* Cant. 7. 7. *dum enim Christus Dominus crucis palmam ascendit; & fructus ejus apprehendit: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus;* Cant. 7. 8. hæc quasi altera palma in adversis magis erecta, constanter inter omnes angustias semper

mente erecta stetit, nec unquam (prout aliqui volunt) animi deliquium, aut spasimum passa est: *Undique*, ait S. Laurentius Justinianus, *vehementissimi doloris afficiebat insignia; & tamen juxta crucem stabat.*

S. Laurent.
Justinian. de
Triumph.
agon. c. 17.

Videbat hæc afflictissima Mater in pendente Filio Caput Divinissimum spinis crucentatum, manus & pedes ejus ferreis perforatos clavis, ossa luxata, & per unimanissimam nervorum extensionem e suis mota compagibus: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Cernebat illum coram omni multitudine ignominiosissimè nudatum, præ horrore & verecundia omnibus artibus trementem, à cunctis & infimæ facis homuncionibus illusum, spretum, vilipensum, ac novissimum virorum: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Audiebat hunc miserrimâ morte tabescentem Filium, & ob vehementissimam sitim, quia omnem sanguinem, quidquid erat in membris & arteriis, jam pro salute orbis profuderat, flebiliter paulò ante mortem clamantem: *Sitio*, & nec haultum frigidæ illi poterat subministrare, in extrema necessitate constituto: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Ba. 1. c.

Intuebatur eum toto corpore plagatum, ac vulneribus repletum, ita ut à planta pedis usque ad verticem non esset in eo sanitas: *Vulnus & livor, & plaga tumens non est circumligata, nec curata medicamine, neque forata oleo; & in his omnibus cruciatibus non poterat juvare Filium Mater,*

Luc. 10. 33.

nec hiantia alligare vulnera, aut linteo sanguinem abstergere. *O felix Jeruchuntine!* ut optimum Samaritanum nactus es, qui tua curaret vulnera,

Matth. 8. 10

& in ea vinum ac oleum infunderet: *JESUS* autem in cruce pendens, non habet, unde Caput reclinet, qui tamen vulneratus est propter iniquitates nostras, & attritus propter scelera nostra, cujus livore sanati sumus. *Ah pietissima Domina! ô Mater desolatissima, quomodo, obsecro, tibi COR- DI fuit, dum morienti proli nec minimum poteras maternum exhibere ministerium? Et tamen juxta crucem stabat?*

Videbat denique suum dulcem Natum, morientem, desolatum, dum emisit spiritum, & neque in hac suprema lucta ullam ei operam, aut consolationem poterat asserre omnium Matrum afflictissimam Mater: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Joel. 2. 31

O dolorosissima Mater! quis est homo, qui non fleret, Christi Matrem si videret in tanto supplicio? *Sol versus est in tenebras, & luna in sanguinem; terra pendente Domino in patibulo à fundamentis commota est; petra durissima disrupta, & omnis creatura ingemuit. Et ego solus, heu infelix peccator! crucifixo Salvatore meo, & tibi, ô moestissima Mater, non condoleam? Ego? Ego? Ah ego non condoleam? Ah fluite lacrymæ, &c. fluite.*

6. Dilecta illa Sponsa, postquam Divinum Sponsum suum, candidum & rubicundum, summo animi cum luctu diu per vicos & plateas, sed frustra quæsisset, tandem illum in meridie in florido crucis lectulo quiescentem invenit: *Indica mihi, ubi pascas, ubi cubes in meridie?* Supra quod Reverendissimus Drogo Episcopus Ostiensis: *Nunquam, inquit, te inveniam, nisi tantum in cruce, ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie.* O dura requies! requiescere in cruce. O fidelis Sponsa! tu videris mihi ut pallens quædam hedera, quæ non solum viventi, sed & emortuo arboris trunco adhærere asolet, unde lemna prædictæ Sponsæ: *Tenui eam, nec dimittam.*

Cant. 1. 6.
Drogo de
Sacram.
Dom. Pass.

Cant. 2. 4.

O pietissima Domina! verè Mater amoris & doloris! tu per illam Sulamitidem præsignata es, quæ nec per mortem dilectissimi Filii tui à cruce avulsa, nec recedentibus omnibus ab ea recessisti, sed constans sub illa perseverasti, donec amantissimum ac longè pretiosissimum illud pondus de ligno depositum, inter tua materna brachia reciperes, & tumulo, heu quanto cum luctu! inferres. Audite, ô charæ animæ! ô Sionidæ, audite hanc ipsam Sanctissimam & afflictissimam Matrem vestram ad B. Birgitam loquentem: *Aliis recedentibus, inquit, ego recedere non potui, sed jam quasi consultata sum, quod jam Corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinum recipere, vulnera explorare, & extergere sanguinem, &c.* O tristis consolatio!

Revel. S. Bir-
gitt. lib. 4.
cap. 70.

7. Occurrit hîc mihi fortissima illa Spartana & Divi Melithonis sancta Mater, quæ, cum generosi illi quadraginta Martyres ad Sebasten, Armeniæ urbem frigidissimo hyemis tempore sub cælo nudo supra rigens stagnum nudi pernoctare cogerentur, ac demum fractis cruribus crudelè in modum enecti, in plaustris ad rogam traherentur, Melithonem filium suum propriis humeris ad struem lignorum, supra quam cæterorum Martyrum corpora concremabantur, portavit, eumque in rogam, tanquam gratissimum holocaustum, mortuum iniecit, ut qui fide & virtute conjunctissimi fuerant, funeris etiam societati copulati, unà in cælum pervenirent.

Brev. Ro-
man. 10. die
Mart.

O Sanctissima Mater! ô Mater dolorum! quis tuam explicet invictam sub cruce constantiam, dum non modo amantissimum Filium tuum à Nicodemò & Josepho de cruce depositum, stans omni rupe firmior propriis maternis ulnis ardentissimo affectu excepisti, verum etiam, velut altera Spartana Mulier, in ara cordis tui per ignem inmensi amoris in gratissimum holocaustum DEO Patri pio totius humani generis salute obtulisti. Audi Metaphrasten: *Quis etiam, inquit, B. Virgo in eo deponendo à cruce maternis manibus inservit, & lavos, qui extraherentur, suo sinu accepit, & membra illius amplexata est, partim quidem ulnis stringens, partim autem suis quoque lacrymis plagas emundans, deinde etiam tota toti corpori circumfusa, &c.*

Metaphrast.
dic 15. Aug.

318 *Consideratio XLV. De Perseverantia dolorosa Matris.*

8. Coronidem huic nostræ Considerationi imponat ipse DEUS & hic Crucifixus, de quo in ligno inter extremos cruciatus pendente refert Paulus Doctor gentium, quòd paulò ante mortem suam in amarissimas lacrymas fuerit solutus: *Cum clamore valido, & lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia.* O benignissime, ô dulcissime JESU! quid hoc est? Quare ante obitum tuum in cruce tam copiosas profudisti lacrymas? Quæ causa fuit novi hujus doloris & lacrymarum?

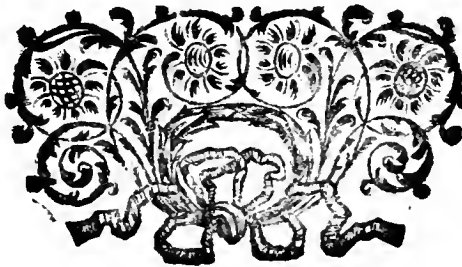
Hebr. 5. 7.

Fineti sopra l'inter-
no Martyrio
di M. V.

Joann. II.
35.

Respondent Interpretes, quòd Christus Dominus in agone tunc constitutus, aspiciens ultimâ vice dolorosissimam Matrem suam, in has lacrymas profusus fuerit in consideratione tantorum dolorum, quos unâ secum patiebatur cor ejus; si enim priùs videns Martham & Magdalenam ad sepulchrum fratris sui plorantes, ob compassionem, illarum *lacrymatus est JESUS*; quantò magis, cum mœstissimæ Matri suæ ultimum in cruce vale dixit. O anima Christiana & peccatrix! JESUS & MARIA in sanguineas pro te solvuntur lacrymas, & tu siccis hæc spectas oculis? Angeli pacis amarè flent, & tu rides? Audi, quid Poëta in utramque tibi aurem occinat:

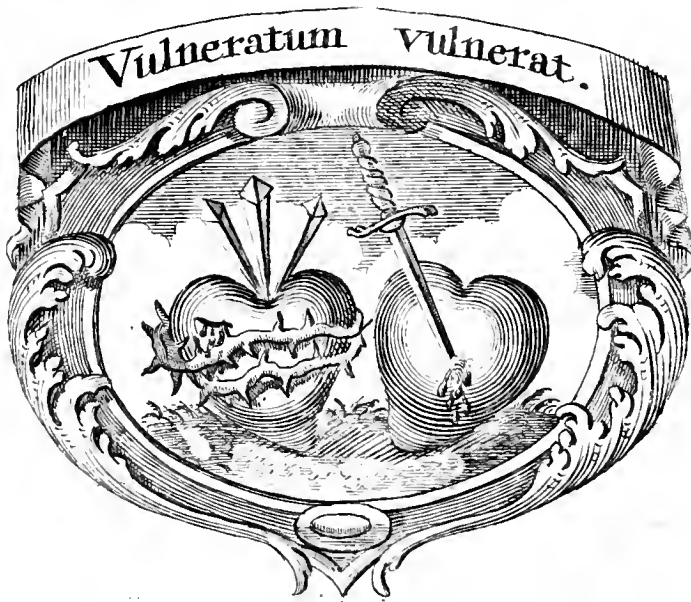
*Dum tremat & Tellus, & petra dehiscit, homo stat:
Et terrâ & petrâ est sic magè brutus homo.*



CON.

CONSIDERATIO XLVI.

Expenditur dolor & amor afflictissimæ Matris, dum
 SS. COR JESU crudeli lanceâ vulneratum
 vidit.



Unus militum lanceâ latus ejus aperuit & continuo exi-
 vit sanguis & aqua. *Joan. 19. 34.*

I. **T**a est: *Verus amor nullum novit habere modum*; Guiscardus Marcellus
 Comitem, & in aula Tancredi Salernitanorum Duce-
 cis Palatinum consule, quem ob singularem & corpo-
 ris & amorum gratiam plurimum adamavit Sigismun-
 da Tancredi Ducis filia, quam vicissim Guiscardus omni
 amoris officio sibi devinciebat; & quò occultior hic ignis gliscebatur, eò ma-
 gis utriusque amantis cor adurebat, donec tandem hæc flamma diu sopi-
 ta (quia intra pectoris angustias amplius contineri, & concludi non potuit)
 foras

Marcellus
 Picensis
 hom. 6. de
 Instit. Em-
 char.

S. Thom.
Villan. conc.
de Mar.
Magdalen.

foras erupit. O quam bene S. Thomas Villanovanus: *Amor*, inquit, *ignis est, cujus ardor occultatus, & flamma publica dissimulata quantumvis, ab aliis non valet: Amor simulare nequit, nec dissimulari, si poteris abscondere solem, poteris & celare amorem.* Advertit tandem Tancredus pater hunc reciprocum & filia Sigismundæ & Guiscardi Palatini amorem. Quid agit invidiæ fomite & cæstro quemcitus Princeps? Sub specie simulati honoris Guiscardum ad se vocat, quem mox in conclavi crudelem in modum à subornatis satellitibus occidi jubet. eique cor excindi, quod in aurea phiala repositum per ephebum filia transmissit: *Ecce cor amantis.* Quid hic expectas, amice Lector? Dixi: *Verus amor nullum novit habere modum, neque verè amanti aliquid potest esse difficile, quia fortis ut mors dilectio.* Sigismunda ad tam cruentum spectaculum attonita, & ad primum obtutum è linguis, cum brevi vires & animum recollegisset: Quid, inquit, tibi, ô dilecte Guiscarde, pro tanto amore retribuam? Quam gratitudinem tibi monstrare poterò infelix, qui amore mei victima amoris occubuisti; & cor tuum etiam mortuus in summi amoris thesseram mihi in phiala aurea transmisisti; quid tibi vicissim, ô dilecte, remittam? En habes pariter cor meum, sine te enim vivere mihi mors & jure martyrium est. Dixit, pugionem arripuit, eumque cordi suo fortiter infixit, in hæc suprema verba soluta: *Cor corde rependo.*

Cant. 8. 6.

O Virgo dolorosissima! ah ignosce, quid dicam: Tu illa Sigismunda & filia Principis es; postquam enim Dilectus tuus Sanguinum Sponsus, ut vera charitatis victima in cruce occubuit, ut mundo universo ostenderet, quanto amore & te & mortales omnes prosequeretur, dulcissimum sibi pectus per militem referari, & SS. COR suum inuitti lancea transadigi voluit, *ut demonstraret*, ait D. Bonaventura, *quod tibi tradidit Cor suum.* Quid verò ad hæc desolatissima Virgo, Sponsa & Mater crucifixi JESU? O Fili mi JESU, ita ex intimis cordis penetralibus semimortua suspirabat teste Mellifluo: O Fili mi JESU! JESU Fili mi! quis mihi det, ut tecum & propter te moriar, Fili mi JESU! COR tuum suavissimum, Divini thronus amoris, redemptionis humanæ pretium inaffinabile, & futuræ gloriæ pignus, ferrea lancea perforatum est, & Cor meum vivat adhuc sine vulnere? sine plaga? sine dolore? O gladius Simeonis! ô mucro crudelis! quid moraris? Saucia, & transfige animam ac cor meum, non enim vivam amplius sine vita mea: *Cor corde rependo*; proinde non immeritò his SS. Cordibus JESU & MARIE, quæ amor in vita & morte conjunxit, pro Leammate inscribes:

B. Bonavent.
in Stim.
amor.
S. Bernhard.
de pass. Vi-
tis myst.
cap. 10.

Vulneratum vulnerat.

2. Occurrit hîc mihi, quod de Josia Israëlitarum Rege recensent Sacri Regum Annales. Hic mitissimi ingenii Princeps, DEO cum primis ob zelum Religionis & insignem pietatem charus, & omni populo ob beneficentiam amabilis, cum in bello contra Nechao generosè patriam defenderet, & ab ea omnem hostilem incursum arcere strenuè allaboraret, ipse in prælio in curru stans à sagittariis fatali telo in pectore fauciatus est, ex quo laterali vulnere Princeps longiore vitâ dignissimus adhuc in ætate florente immaturâ morte defunctus, omnium subditorum corda amoris telo vulneravit, cui Regi amaris lacrymis ut vero patri patriæ parentârunt: *Et universus Juda & 2. Par. 35. 24. Jerusalem luxerunt eum.*

O anima Christiana! leva paulisper oculos tuos, & crucifixum Amorem tuum considera; & hîc alterum & longè innocentioris vitæ Principem in curru triumphali SS. Crucis super suppedaneum stantem, & crudeli ferro non in manibus duntaxat ac pedibus, sed & in dulcissimo pectore suo faucium; ô charæ animæ! si ad eò laterale vulnus optimi Principis Josiæ cor totius populi vulnerare potuit, ut eum longo tempore, imò singulis annis defleret lacrymis amarissimis: Quid obsecro, non fecit crudelis illa lancea in tenerissimo Corde afflictissimæ Matris & Virginis Mariæ, dum Christi JESU crucifixi Filii sui Sacratissimum Cor, Divinitatis thalamum, Sacrarium Spiritûs Sancti, ac pretiosissimum omnium ad vitam æternam prædestinatorum thesaurum, imitti ferro transfidigi conspexit? Certè hoc vulnus inane non amplius crucifixo JESU doluit, quia jam tunc è vivis discesserat, sed dulcissimum Cor inæstissimæ Matris supra omnem, quàm dici potest, modum afflixit: *Postquam emisit Spiritum tuus ille JESUS, ita hanc dolentissimam Matrem alloquitur Mellifluus Bernardus, ipsius planè non attigit animam crudelis lancea, sed tuam utique animam pertransivit. Ipsius nimirum anima jam ibi non erat, sed tua placè inde requiebat avelli, tuam ergo pertransivit animam vis doloris, ut plus quàm Martyrem te non immeritò prædicemus, in qua corporeæ passionis sensum excessit compassionis affectus.*

Vide de Suppedan. Tirin. in Matth. 27. 35.

S. Bernard. ferm. 1. hoc Sig. Maga.

3. De Davide recensent Sacræ Paginæ, quòd ad eum aliquando inter duas civitatis portas sedenti, nuntius quidam accurrerit, indicans funestam mortem & sortem filii Absolonis, quòd pectus illius in arbore pendentis Joab supremus militiæ archistrategus tribus lanceis crudelem in modum tranfixerit: *Tulit ergo tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon; ad quod fatale nuntium contristatus Rex ascendit cœnaculum porta, & flevit, & sic loquebatur vadens: Fili mi Absolan, Absolon fili mi, quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te?* 2. Reg. 18. 14.

O Mater amoris & doloris! quis tuos poterit exprimere animi mœrores, dum ipsa in loco tormentorum præsens, jam consummata Filii passione, propriis spectasti oculis Sacratissimum & Divinissimum COR ejus à milite

impio ferro transverberaris; O lancea crudelis, quæ uno eodemque ictu duo Corda & dulcissimi Nari & amantissimæ Matris vulnerasti, in quo dolore moritissima Mater, attestante D. Anselmo, millies periisset, nisi à mitissimo Numine peculiariter in solatium fidelium in vivis fuisset præservata. Audi ipsam hanc Matrem & Virginem desolatissimam loquentem: *Unus adveniens, ait, infixit lanceam in latus ejus tam validè, ut penè per aliud latus ejus transiret; tunc mihi videbatur, quod quasi Cor meum perforaretur, cum vidissem Cor Filii mei charissimi perforatum.* Et iterum in alio loco hæc Diva Virgo de hac immanissima Divinissimi Cordis JESU transfixione hoc fert testimonium: *Filius meus in Corde punctus erat tam amare & immisericorditer, quòd pungens non desistit, donec lancea attingit costam, & ambæ partes Cordis essent in lancea.* Rogavit quidem (prout hic observat S. Bonaventura) hæc dolorosissima Virgo circumstantes in Calvario milites, ne amplius post mortem dilecti Filii sui in Corpus ejus sævirent, quia jam ante horam obiisset: *Jam mortuus est, & migravit, hora enim est, postquam discessit;* Verùm non acquieverunt illius precibus, sed unus, ut crudelitatis epilogum faceret, & superfederet superfluo crurifragii labore, pro securitate magno cum impetu imitem lanceam in dextrum JESU latus infixit, ut medium Cor ejus secaret: *Lancea latus ejus aperuit, &c.* De quo vulnere Christus quidem non doluit, doluit tamen præsens Mater, quia Cor unum erat & Filii & Matris; imò hæc lancea tria simul corda feriebat, audi doctissimum Salmeronem: *Quòd Absolon, inquit, tribus lanceis sit confixus, rectè significat Christum unà lancea perforatum, quia simul Christi Cor, & Matris, & dilecti Discipuli, qui huic aderat spectaculo, Corda penetravit.* O Christiane! ô pie Lector, si vis esse verus MARIÆ Filius, nunquid hæc lancea & cor tuum vulnerare debet? Si JESUS tuum fuisset vilissimum mancipium, potuissetne plura pro te facere, ac tolerare? Condole proinde ex animo & JESU crucifixo, & Sacratissimæ Matri ejus, eamque per Sacratissimum Cor Filii sui roga sæpius ac impensius, ut te in tentationibus ac necessitatibus tuis non deierat, ac præsertim cum tibi ultimus mortis imminet ictus,

S. Anselm.
lib. de Ex-
cell. V.
Lib. 1. Re-
vel. S. Birg.
cap. 10.

Ibid. lib. 2.
cap. 21.
S. Bonavent.
in Medit.
vitæ Christ.
cap. 30.

Salmeron.
in hunc loc.

Joan. 19. 34.

4. *Et continuè exiit sanguis & aqua, quasi duo fontes, impermissi tamen, ut unus ab altero clarissime potuerit discerni, & quia virtutem hujus Sacrosancti Sanguinis & aquæ miraculosè in Christo productæ, optimè noverat dolentissima Virgo, idcirco dilapsis à cruce aliis hominibus, metu terræ motûs & tenebrarum percussis, ipsa ad radices crucis propius accessit, & vasculum cruore & aquâ plenum pro sui, fideliumque solatio de Sacratissimo Corde JESU collegit; audi Nicephorum: Cum verò metu homicidarum omnes presugissent, sola ibi aderat Mater, & quem diligebat Discipulus, qui omnia, quæ vel ante, vel post mortem ejus gesta sunt, oculis suis spectarunt, sanguinemque & aquam è latere ejus quasi adhuc viventis recens profluentem re-*

Nicephor.
lib. 1. histor.
Eccl. 1. 30.

ligiosè simul & honorificè admodum vasculo exceperunt. Quòd & S. M. Magda-
lena fecisse perhibetur, dum sub eadem crucis ara Divinum illum cruorem Mancin. apud me fol. 420.
à sceleratissimis deicidis, pedibus proculcatum, in ampulla vitrea pulveri non-
nihil permixtum sustulit, qui nunc in Galliis propè Massiliam in templo S.
Maximiniani religiosè asservatur, & quotannis in die Parasceves perfectâ
passione clarè ebullit, calefcit, & exurdat.

O anima Christiana, disce à dolorosissima Matre pretiosum hunc æsti-
mare, ac venerari cruorem, cujus vel unica stilla millenis sufficit redimen-
dis orbibus. Et si quondam aquæ Jordanis fœdissimam Naami lepram
poterant abstergere: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem Vri- 4. Reg. 5. 14.*
DEI, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mandatus est: Quid non
faciet Divinus ille Cruor & unda innocentissimi Agni & incontaminati ad
abstergendam animæ nostræ lepram? *Venite, & arguite me, dicit Dominus, si* *Ita. 1. 18.*
fuertis peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabitur.

Si aquæ piscinæ Hierosolymitanæ, à mæstatis templi victimis rubicata, &
quibuscunque poterant mederi infirmitatibus: *Angelus autem Domini descen- Joan. 5. 4.*
debat secundaum tempus in piscinam, & movebatur aqua, & qui prior descendisset in pis-
cinam post morionem aquæ, sanus fiebat à quacunq; detinebatur infirmitate. Quid
modo sperare possumus, dum ipse fons vitæ (Divinissimum Cor JESU)
nobis referatus est, ex quo sanguis & aqua ubertim fluunt, hic qui redimat,
illa quæ abluat; *verè fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem, in ablu-* *Zach. 13. 1.*
tionem peccatoris.

Si funiculus ille coccineus (typus secundùm S. Ambrosium SS. Sanguinis S. Ambros.
Christi) quem Rahab quondam in expugnatione Jericho per fenestras su- *lib. 5. de fi-*
spendit, totam domum ac familiam conservavit illasam, cæteris omnibus in *de cap. 5.*
civitate percuntibus: *Et illa respondit: Sicut locuti estis, ita fiat, dimittensque eos, Josue. 2. 21.*
ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestris: Quid, obsecro, non
faciet nobis ille Divinissimus Sacratissimi & perferati CORDIS JESU, per
quem salvati & liberati sumus? Tunc in veritate fundata fuit Ecclesia, quan-
do ex Sacratissimo latere Crucifixi Sanguis & aqua promanavit juxta illud:
Hic est, qui venit per aquam & sanguinem JESUS Christus, non in aqua solùm, sed in *1. Joan. 5. 6.*
aqua & sanguine. Et quis ignorat, quam amplum & severum balneum fuerit *Gene. 7. 19.*
illud diluvium, quod totum quidem terrarum orbem inundare, sed tamen
peccata abluere non potuit. Quàm pretiosus ergo est ille Sanguis crucifixi
Amoris nostri, *sive quo non fit remissio?* O anime mi! accede cum Sacratif- *Hebr. 9. 22.*
sima Deipara ad crucifixum JESUM tuum, & cum illa piis saltem votis ac
desideriis ex hoc referato Dominico fonte aliquas pro te stillas collige, quia
Sanguis JESU Christi Filius ejus emundat nos ab omni peccato; noli dicere cum illo *1. Joan. 1. 7.*
Paralytico: *Hominem non habeo, en DEUM & Hominem habes, qui factus* *Joan. 5. 7.*
est tibi Medicus, quia *ejus livore sanati sumus.* *1. Petr. 2. 24.*

5. Revertamur ad afflictiſſimam Matrem noſtram. Ignofce, Domina verbum ad te habeo, ſervus & mancipium indigniſſimum. Nunquid illarum adhuc recordaris nuptiarum, quibus olim in Cana præſens ad eſſe dignata es, in quibus amantiſſimum Filium tuum non rogata rogâſti, quatenus in gratiam pauperum neſponſorum & hoſpitem amicorum vinum novum creare dignaretur: *Et deſiciente vino, dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent?* Ad quod dilectiſſimus Filius: *Non venit hora mea.* O pientiſſima Domina! ecce nunc illa hora præſens, in qua dilectus ſanguinum Sponſus cellam ſuam vinariam adaperire voluit, omnibus ſitientibus animabus rubrum & album vinum ex Sacraſſimo Latere & Corde ſuo abundantiſſimè ſubminiſtrans. Venite ergo, ô mortales omnes, emite abſque argento & ſine ulla comutatione: *Fervore quodam, ait S. Irenæus, jam tunc in nuptiis ducebatur Deipara bibendi Sanguinis Chriſti poculum;* & ecce nunc habes, ô Domina, hoc deſideratum vinum & Sanguinis poculum, ah ſtillam unicam etiam pro nobis miſellis; ſi enim olim omnem amaritudinem in olla filiorum Prophetarum, colocynthis impletâ, ſuſtulit unicus; farinæ pugillus: *Et non fuit ampliùs quidquam amaritudinis in olla;* ſi ad verbum Eliſæi modicum ſal aquas Jerichuntinas ſteriles & fœtentes ſanavit: *Sanatæ ſunt ergo aquæ uſque in diem hanc;* Si lignum, quod Moyses in amarulentum miſit lacum, aquas amariffimas indulcoravit, & potabiles fecit: *Quod cum miſiſſet in aquas, in dulcedinem verſæ ſunt,* &c. Quid, obſecro, non faciet vinum illud nobiliſſimum, rubrum & album, ex Sacraſſimo ac Diviniſſimo Corde JESU in ſalutem omnium à doloroſiſſima Matre ſub cruce, imò & in cruce propinatum? Noli hîc timere, anime mi, quòd deficiat, aut deficere poſſit hoc vinum germinas virgines, & fons aquarum viventium ſaliens in vitam æternam, quò enim plùs hîc ſunt potæ plùs ſitientur aquæ. O pientiffima Domina! iterum, iterumque rogo, ah ſtillam unicam pro me miſerrimo peccatore, ah tunc præfer tim, quando in ſumma amaritudine egreſſura eſt è mortali corpore anima mea; ah ſtillam unicam.

6. Cùm olim Samaria arctiſſimâ obſidione & fame premeretur, aliqui viri leproſi extra urbis portam morantes, & inopiâ ac fame penè conſecti, hoc conſilium inierunt: *Quid hic eſſe volumus, donec moriamur? Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur: Sive manſerimus hîc, moriendum nobis eſt; venite ergo, & tranſſugiamus ad caſtra Syria,* &c. Ierunt, & copiam rerum omnium invenerunt. Leproſi ac famelici & nos ſumus, ô Chriſtiani, turpique peccati leprâ infecti, negare hoc non poſſumus: *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipſi nos ſeducimus, & veritas in nobis non eſt.* Eamus igitur extra caſtra, improperium Chriſti JESU, crucifixi Ducis noſtri, ac Sacraſſimæ Matris ejus doloroſæ portantes; ad quid in ſtatione noſtra morimur fame & ſiti? Ecce, in Calvario monte abundantiam rerum & gratiarum

John. 2. 7.
Vide S. Auguſtin. in Brev. Rom. in Feſt. 7. Dolor. B. V. Mar. S. Iren. l. 6. cap. 18.

4. Reg. 4. 41.

4. Reg. 2. 19.

Exod. 15. 25.

4. Reg. 7. 4.

1. Joan. 1. 8.

rum omnium; lambamus linguâ nostrâ Sacrosanctum illum ac Divinissimum Sanguinem è quinque SS. Vulneribus & Sacratissimo Corde JESU profluentem: Ad quid sinamus pretiosissimum hoc æternæ salutis poculum pedibus sceleratorum proculcari?

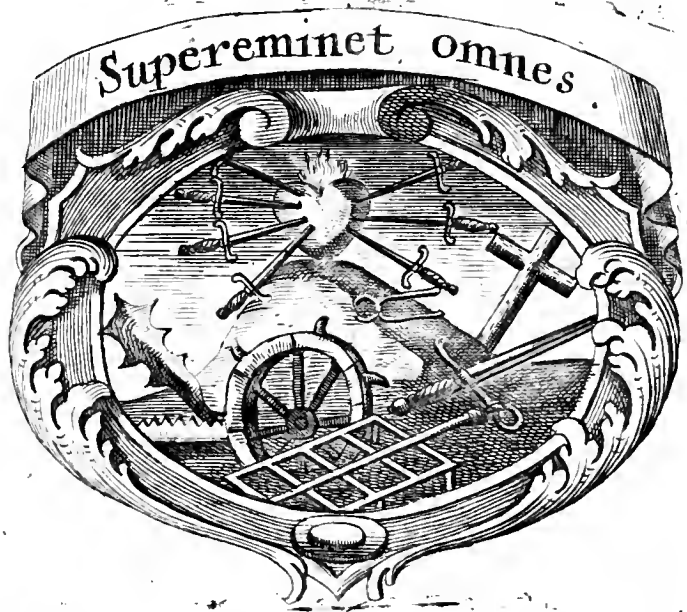
Et quid dico, anime mi? Heu, heu, quot sunt de facto, qui Christiano quidem nomine gloriantur, & quotidie sibi crucifigunt Filium DEI? O miseri & indurati! ideone tradidit mitissimus JESUS vobis Sacratissimum COR suum, ut illud de novo peccatis vestris offendatis, & unâ simul innocentissimum COR Virginis? Dum enim videt Filium suum offendentes, offenditur & ipsa, zelus enim amoris, quo Filium diligit, communem mali sensum efficit.

Miles ille, qui Absolon, Regium Prîncipem, condensæ quercui capillis implicitum adhærentem conspicatus est, absque mora ad Joabum supremum militiæ Ducem festinavit: *Vidi Absolon pendere de quercu; ad quem Joab: 2. Reg. 18. 10. Si vidisti, quare non confodisti eum cum terra, & ego dedissem tibi decem argenti scelos & unum balteum?* Ad quod generosus ille miles: *Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium Regis.* O Christiani! ipsis Judæis, Deicidis & Gentilibus pejores: *Si enim illi cognovissent, numquam Dominum gloriæ crucifixissent; & vos, qui eum cognoscitis, in quem creditis, & à quo cælum speratis, non perhorrescitis offendere, & mittere manum vestram in supremi Regis Filium, ejusque Sacratissimum COR novis vulnerare sceleribus, & unâ simul lacteum ac mitissimum Cor afflictissimæ Matris ejus? Centurio ille, & qui cum eo erant, ubi cruentum hoc spectaculum viderunt, exclamârunt: Verè Filius DEI erat iste, & percutientes pe-* *Matth. 27. 54.*
 & ora sua revertebantur. Percute & tu pectus tuum, homo Christiane & peccator, & revertere de vitio ad virtutem, de morte ad vitam,



CONSIDERATIO XLVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa rectè ab Ecclesia Regina
SS. Martyrum appellatur,



Attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus.

Thren. I. 12.

I. **O**lim in celeberrima Atheniensium Academia inter præstantissimos Philosophos hæc quæstio exorta, atque ventilata fuit, an Mulier possit laudari? Erant, qui Mulierem, utpote omnis mali originem cunctæ humanæ laudis incapacem, indignamque æstimabant. Alii mediam tenuère viam, asserentes, fœminam nec laudandam, nec vituperandam, sed tanquam malum necessarium in hoc orbe tolerandam. Alii mitius & rectius in hanc abière sententiam: Si virtus etiam in hoste laudari possit, qua-

re non in Muliere? Proinde rectè & justè Mulierem fortem, industriam, probam atque sanctam omni laudum præconio esse dignissimam; hinc à prophanis illis Gentilibus tantoperè dilaudata fuit bellica fortitudo Amazonum, prudentia Sybillarum, castitas Lucretiæ, fidelitas Melaniæ, animositas Semiramidis, & plurium aliarum Heroinarum præclaræ virtutes.

Et quid dico de Gentilibus? Nunquid & ipsæ Sacræ Paginæ fati luculentū de hac veritate perhibent testimonium? An non laudatur Sara propter obedientiam Abrahamo marito suo præstitam; Rebecca & Mulier Sareptana propter insignem in peregrinos hospitalitatem; Debbora, Judith & Mater septem Fratrum Machabæorum ob insolitam animi fortitudinem; Anna Mater Samuelis, & Anna Vidua, filia Phauelis propter assiduam orationem; Abigail & Mulier Thecutis ob peculiarem sapientiam; Esther propter eximiam charitatem & compassionem in populum jam morti addictum, pro cuius liberatione animam suam summo exposuit periculo? &c.

Verumenimverò has omnes præclaras scæminas in omni virtutum genere longo intervallo superavit B. Virgo & Mater dolorosa: *Multræ filix congregaverunt divitias: Tu supergressa es universas*, quia nobis DEUM & Hominem genuisti, eundemque dilectissimum Filium tuum in gratissimum ac pacificum holocaustum DEO Patri in ara crucis obtulisti; & quemadmodū de Patre dicitur: *Qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum*: ita, ô Domina, tu proprio quoque Filio non pepercisti, sed pro nobis omnibus tradidisti illum, velut donum ac Sacrificium omnium præstantissimum; hinc meritò te plùs, quàm Martyrem prædicamus, omniumque Martyrum Reginam longè sanctissimam; proinde rectè Divus Anselmus: *Quidquid, inquit, crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potius nihil in comparatione tuæ passionis*; quasi diceret: Si omnes omnium SS. Martyrum (quorum à Cornelio undecim milliones numerantur) cruciatus & dolores collectivè fumerentur, atque in unum coacervarentur cumulum, sine controversia dolorosæ Matris doloribus cederent, essentque leves, vel nulli cum illis comparati. Finge, Lector Mariane! pro Symbolo diversa passionum instrumenta, quibus SS. Martyrum corpora excruciatà, & enectà sunt, quibus omnibus superimpone SS. Cor dolorosæ Matris septem doloris gladiis transfixum cum Lemmate:

Proverb. 31^a
29.

Rom. 8. 32.

S. Anselm. in
lib. de Ex-
cell. Virg.

Supereminet omnes.

2. Ita est, ô dolorosissima Virgo! *superemines omnes*; sancti enim Martyres passi sunt humana, sed MARIA (prout loquitur D. Amadeus) *vixit S. Amadeus sexum, vixit hominem, & passa est ultra humanitatem; torquebatur enim magis, hom. 5. de Virg. quàm si torqueretur ex se, quia supra se incomparabiliter diligebat id, unde dol- bat;*

bat; & quia omnes Filii dolores habuit cōmunes, dum eisdem flagellis, spinis ac plagis in spiritu fauciata, ferreisque clavis in mente cum JESU concrucifixa est, longè meliore jure, quàm Apostolus, dicere poterat: *Christo confixa sum cruci. Vivo autem, non ego: Vivit verò in me Christus, &c.*

Secundò fuit inter dolorosam Virginem & Dominum Christum perfectissima Sympathia & unio, utpote quæ exitit (si ita fas est dicere) & ipsius Pater & Mater, ipsa enim jure merito dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea, & sanguis de sanguine meo; & sicut ad solis deliquium sine mora & luna obscuratur, ita Christo, Sole mystico patiente, tota ejus passio & eclypsis in mysticam Lunam Mariam transibat: Quod in carne Christi (sunt verba Melliflui) agebant clavi & lancea, hoc in Virginis mente naturalis affectus erga Filium.* O verè Regina Martyrum, quia in omni passione Christo Regi Martyrum semper conjunctissima fuisti: *Stabat, inquit S. Augustinus, ante crucem Mater, & fugientibus viris, stabat intrepida; stabat non degeneri Mater spectaculo, qua non mœrueret peremptorem; pendebat in cruce Filius, Mater se persecutoribus offerebat, &c.*

Tertiò passiones & cruciatus SS. Martyrum breves fuère, eorumque terminabantur morte; sed B. Virginis dolores à puncto annuntiationis, quo Mater DEI & Hominis esse cœpit, usque ad obitum ejus in Corde hærebant; nulla enim spongia ex illius memoria delere poterat illum sanguineum imbrem, quem dulcissimus Filius in monte Olivario, flagellatione, coronatione, crucis bajulatione & crucifixione, usque ad supremam, quæ in intimis SS. Cordis JESU medullis latebat, stillam profudit. Nullus Assuerus poterat consolari hanc afflictissimam Esther: *Convertiturque DEUS spiritum Regis in mansuetudinem, & festinus ac metuens exilivit de solio, & sustentans eam unius suus, donec rediret ad se, his verbis blandiebatur: Quid habes Esther? ego sum frater tuus, nolite metuere, &c.* Nullus, inquam, Assuerus poterat consolari hanc heu! nimium afflictam Esther, quia passionem & mortem suavissimi Nati sui semper præsentem in animo intuebatur, hinc jugiter doloris gladius maternū illud Cor non tam afflixit, quàm ad ipsas usque Cordis medullas penetravit: *Passio Filii mei, inquit ipsa ad S. Birgittam, sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea; & in alio loco ad eandem Divam: Ego, ait, nullam horam sine tribulatione Cordis transixi habui in terris.*

Quartò plùs B. Virgo Christum Filium suum dilexit, quàm omnes cœteræ creaturæ, unde cum Sponsa merito dicere poterat: *Dilectus meus mihi, & ego illi; & quemadmodum anima Jonathas conglutinata erat anime D. v. d., & dilexit eum Jonathas quasi animam suam; ita anima Mariæ conglutinata fuit animæ JESU, hinc dilexit eum plùs, quàm animam suam, & iuper omnia creata simul; ex quo ardentissimo amore facile intelliges, quòd plùs quoque cæteris creaturis in passione & morte Unigeniti sui doluerit, amor quippe*

Gal. 2. 19.

Genesi. 2. 23.

S. Bernhard.
serm. de pass.S. Augustin.
in lib. de In-
stitut. Virg.
cap. 7.

Esther. 15. 11.

S. Birg. l. 1.
cap. 17.
Lib. 6. c. 9.Cant. 2. 16.
& Reg. 18. 1.

est mensura doloris; & *amans* (prout eleganter observat S. Dionysius) *magis est, ubi amat, quam ubi animat*; hinc concludit D. Hieronymus, quia *B. Virgo mente passa est, plus quam Martyr fuit*: cui subscribit S. Ildephonsus: *Tunc plus inquit, quam Martyr fuit, quia in anima non minus amoris, quam meroris gladio imus vulnerata fuit.*

S. Dionys.
de Div.
Nom. S. Hieron. in serm. de Assumpt. S. Ildephoni.
serm. 2. de Assumpt. B. V.

Quintò SS. Martyres cum in corporibus exquisitis cruciarentur supplicii. à DEO T. O. M. in anima mirè confortabantur. & charitas, quæ in Deum & Amorem suum crucifixum flagrabant, illorum leniebat dolorem; hinc S. Agatha lætanter ibat ad carcerem; S. Tiburtio prunæ ardentes velut rosæ ac flores videbantur; Marcus & Marcellianus in mediis tormentis læti canebant: *Nunquam tam jucundè epulati sumus, &c.* Verùm in dolorosa Matre dilectionis multitudo non leniebat sed augebat dolorem, noverat enim, quis pateretur, quæ, quanta & quàm indigna pateretur, & quidem pro tam ingratissimis capitibus, &c. & quod plus est; cum ipso simul omnia illa ac decumana in animo patiebatur tormenta, hinc fieri non potuit, quin anima ejus summo affligeretur dolore; proinde plus quam Martyr, imò Regina omnium SS. Martyrum fuit, quæ non tantum aureolam Martyrii, sed & plus comèruit dignitatis, & excellentiæ; hinc Ecclesia natales SS. Martyrum, in quibus pro fide & Christo passi sunt, anniversariâ quidem recolit memoriâ & celebritate; Verùm Sacratissimæ Deiparæ ac Matris dolorosæ comèmentationem non tantum semel in anno, sed & singulis septimanis, diebus Sabbathinis, alio Festo non impediendo. gratâ memoriâ celebrat, ad excitandum populum Christianum, quomodo hujus dolentissimæ Matris gemitus, dolores mœrores ac lacrymas, gratâ frequentique memoriâ recolare, ac peculiari devotione celebrare debeat: *Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.*

Eccl. 7. 20.

3. Occurrit hîc mihi Jeremias Propheta Domini jam ab utero Matris sanctificatus, qui, postquam in captivitatem redactus est Israël, sedens in fovea propè destructam Jerosolyman: ad meridiem urbis non longè ab Acladema, magnificentissimi illius Templi, & antiquissimæ ac regie civitatis Solymææ extremam desolationem, vastitatem & excidium amarissimis lacrymis deplaxit; in quo loco Threnos suos concinnavit, in quibus omnia lamenta conglobâsse, & compassioni ac lacrymis habenas omnes laxâsse videtur, unde amaro animo suspirans, & ejulans dixit: *Quomodo sedit sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo; plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus, non est, qui confeteretur eam ex omnibus charis ejus.* O anime mi, quid, obsecro, fecisset, aut quid dixisset Jeremias, si ipse quoque præsens spectâisset Divini illius Templi, à Spiritu quondam Sancto in utero virgineo constructi, leætiosam destructionem, quod in cruenta Filii DEI & Mariæ passione ac indignissima crucis morte fractum est: *Solvite templum hoc?* Et si insuper vidisset de-

Thren. 1. 8.

Joan. 2. 19.

Mater Dolorosa,

T t

sola-

Pfal. 86. 2.

solationem civitatis illius regiæ, de qua Vates Regius: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI*, hoc est, si corporis & mentis oculis contemplatus fuisset pretiosissimæ Matris JESU summam animi amaritudinem & lacrymas, quibus unigenitum suum, ah unicum thesaurum! tota in doloris osculis colliquescens deploravit, quid, obsecro, dixisset? Nunquid pari ratione de hac afflictissima Matrum dicere potuisset: *Quomodo seder sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo: plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus; non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus?*

Actor. 5. 41.

O bone JESU! si Apostoli & Martyres tui ibant gaudentes à conspectu consilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine tuo contumeliam patis; si Petrus altero die decapitandus securè inter catenas somnum capessit; si Paulus in vinculis, flagellis & lapidationibus exultat; si Andreas gaudens param crucem salutis; *Salve crux pretiosa!* si Laurentius in ferrea craticula tyrannum irridet: *Assatum est; versa & manduca;* si Vincentius in equuleis & tormentis crudelissimis insolitâ lætitiâ perfunditur; si Bonifacius ferreis excarnificatus unguis exclamat: *Gratias tibi ago Domine, &c.* Et quomodo, ô mi JESU! ô amor crucifixæ! dilectissimam Matrem tuam solam in summa desolatione & animi amaritudine poteras derelinquere: Latronem consolatus es pœnitentem, & cur non afflictissimam Matrem in dolorum pelago nantem? O Angeli, ubi tunc eratis?

Matth. 27.
64.S. Bernhard.
homil. in
Evang.
Stabat.

Sed noli mirari, anima Christiana, quare benignissimus DEUS, qui omnia prudentissimè in finem suum ordinat, nullam consolationem SS. Deiparæ in passione Filii sui submiserit; voluit enim mitissimus Pater, ut Filio patienti compatiens Mater in omnibus ad majus & planè immensum obtinendum meritum esset simillima, unum Cor, caro & anima; quia ergo ipse in cruce desertus exclamavit: *Deus, Deus, meus, ut quid dereliquisti me?* Ita & Matrem oportuit in summa desolatione hunc pretiosissimi Filii sui agonem spectare; verè plus quàm Martyr tunc fuisti, ô Regina Martyrum, quia plus omnibus passa es, tota ærumnis absorpta. Audi & mente attentiore considera Mellissimum: *O ineffabilis reciprocatio sancti amoris! Filius patitur, & inus valde comparitur Matri; Mater vero compassa est patienti Filio. Tantis nempe impetus passionis Domini JESU fuit, ut quasi torrens ipsum impleteret, & inebriaret, quia teste Psalmista: De torrente (scilicet passionis ejus) in via bibit Christus, ut sic Christo impleto, in Matrem fuere patientem, quâ similiiter repletâ, ad Filium redundaret inundatio amaritudinis & mororis.* O anima peccatrix! audis, quæ ac quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, ac SS. Mater ejus MARIA Ah quantò steterunt tua peccata Christo JESU crucifixo, & afflictissimæ Matri ejus! *Ero peccatis enim sue gentis vivit JESUM in tormentis.* Accede proinde ad hanc dolorosam Matrem sæpiùs, eamque impensius
roga,

roga, ut tibi impetrare dignetur à dilectissimo Filio suo veram delictorum cognitionem, contritionem, seriam emendationem, eumque, quem in omni vita, ac præsertim in passione Filii sensit communicet dolorem. O felix, si compateris, si enim socius passionum eris, eris & consolationis. Caterùm.

2. Cor. 1.

4. Non possum capere, quare DEUS olim in Exodo ad Moysen dixerit, ut Pharaoni Ægyptiorum Regi in peccatis obdurato insinuaret: *Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi, quia in hac vice mittam omnes plagas meas super cor tuum.* Et quomodo, dices, ac quando iustissimus scelerum Vindex omnes plagas super cor Pharaonis & Ægyptiorum misit? An quando eos ob duritiem cordis submersit in mari rubro? Respondet doctissimus Quaresmius, hoc peculiariter factum esse in cæde primogenitorum, ipsi enim erant parentum cor, si enim cruciantur filii, affligitur & cor parentum.

Exod. 9. 13.

Quaresim.
Tom. 3. c. 8.
sect 3.

O piensissima Virgo & Mater amoris ac doloris! nunquid etiam de te illud dici poterit: *Ego mittam omnes plagas meas super Cor tuum*, ac tunc præfertim, quando Primogenitum & Unigenitum tuum ad eò Dilectum in illo luctuoso trium horarum decursu coram te in infami ligno, tanquam omnium latronum pessimum, vivum in summa Cordis amaritudine pendentem cum silentio & sanguineis lacrymis contemplata es? O Domina mundi! si tecum Sol, mundi oculus, expalluit, terra ex imis fundamentis concussa est, & durissimæ petræ scissæ sunt, & quis tuam enarrabit afflictionem? O quam lugubre, ô quam lamentabile spectaculum! patientis Filii Corpus supra quinque millia vulnerum (alii legionem adstruunt) in tam cruenta passione perpassum est, & SS. COR Matris nec paucioribus convulseratum fuit; ah quis gladius ad eò sevit in corporibus Martyrum quem admodum gladius Simeonis in Corde MARIÆ? *Vidit ea*, subintrat hic quidam devotissimus MARIÆ iervus, *Filium vinculis artissime durissimeque constrictum, & solvere non potuit: vidit Corpus vulneratum, & vulnus obligare non valuit; vidit sanguinem in oculos defluere, faciem sputis conspurcari, & abstergere nequit; vidit sub crucis pondere fatiscentem, lapsantem, cadentem, terræ afflictum, & non permittebatur juvare, sustinere, erigere; invadi ab omnibus, & truculentè, barbare, plus quam ferino ritu tractari oculis ipsa suis aspexit, & non erat ei integrum prohibere aut impedire; audivit clamantem: Sitio! & guttam aquæ porrigere non habuit; vidit caput inclinatum & non potuit sustentare; tristem, desolatum, & in extrema animæ amaritudine constitutum animadvertit, & non erat, quo eum solaretur; viribus omnibus destitutum cognovit, & quo, aut quomodo eum resciceret, nihil suppetebat; expirantem est contemplata, & non dabatur ultimo obsequio, & materna pietate vel oculos ei claudere, &c.* Et nunquid hic verificatum fuit: *Quia in hac vice mittam omnes plagas meas super Cor tuum?* O afflictissimum COR MARIÆ, quomodo possibile fuit, quin in mille partes profcinde-

R. P. Casp.
Tausch. S. J.
fol. 191

Exod. 9. 13.

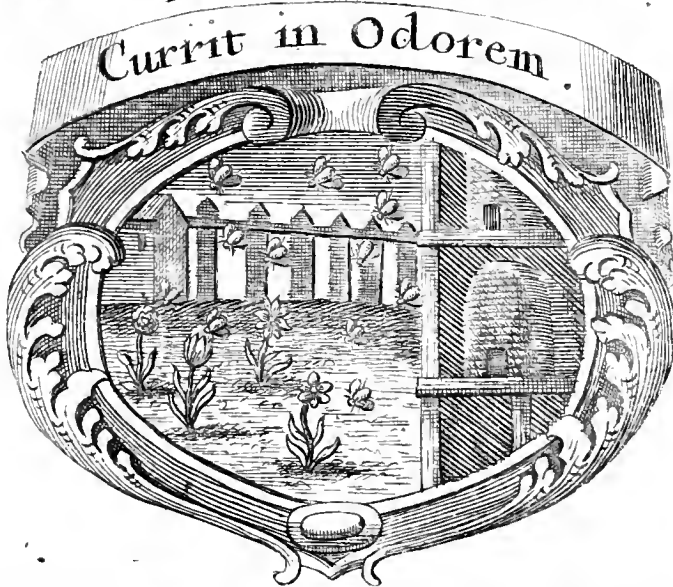
Gen. 1. 9.
 Ezech. 47.
 5.
 reris? O quàm triste spectaculum! ô grave CORDIS Martyrium! verè Regina Martyrum, leve enim fuit, quidquid omnes Martyres passi sunt, si MARIÆ cruciatibus comparetur, hic enim verificatum fuit illud: *Congregentur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum, & appareat arida, & factum est ita, congregatæ enim sunt aquæ in locum unum, qui propter aquarum congregationem appellatus est Mare.* Ita in animam & COR dolorosissimæ Matris, velut in locum unum tempore passionis & mortis Christi omnes tribulationum aquæ & fluctus congregati sunt. O pelagus dolorum! adeò immensum, adeò profundum, quod non potest à creatura transvadari: *Quoniam intumuerant aquæ profundi torrentis, qui non potest transvadari.*

Doleamus igitur, dilectissimi fratres! cum hac dolentissima Matre nostra, ejusque mœstissimi Cordis dolores altius mentibus nostris inprimamus, hæc enim veri Filii & Clientis Matris nota est, cum tali ac tanta Matre sincero animo condolere, ac compati. O pientissima Domina! utinam tuus ille dolor ita in posterum inhæreat cordi meo, sicut inhæsit tuo; dolebo igitur non tam ob innumera delicta mea, quibus Filium tuum offendi; quàm & te, ô Mater, ah quoties contristavi. Ignosce, ô Domina! ego interemi ducissimum Natum tuum, hinc reus sum mortis & gehennæ; non tamen despero, quia major est misericordia tua, ô JESU, & tua pietas, ô MARIA quàm mea iniquitas; hinc ex animo, omniumque viscerum latitudine doleo; adjuva me, ô Mater misericordiæ, nec sine, ut æternum peream, quem Filius tuus tanto sanguinis pretio redemit, &c.



CONSIDERATIO XLVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa prima cultrix SS. Vulnerum Christi JESU dilectissimi Filii sui excruciat.



Quid sunt plagæ istæ in medio manum tuarum ; & dicit ; His plagatus sum in domo eorum , qui diligebant me. *Zachar. 13. 6.*

1. **U**namitisilla, cùm unigenitum & unicè dilectum filium suum per immaturam mortem perdidit, luctu & dolore plena rectà ad Elisæum Prophetam contendit : *Cumque venisset ad virum Dei in montem, apprehendit pedes ejus ; 4. Reg. 4. & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo Dei : Di-* ^{27.}
mitte illam : Anima enim ejus in amaritudine est. O pietissima Domina, ô Mater amoris & doloris! verè anima tua in amaritudine fuit, dum Filium tuum unigenitum & unicè dilectum per tam violentam & imaturam crucis mortem amisisti. Accurristi & ipsa cum dicta Sunamitide ad pedes

S. Gregor.
Nazianz in
Trag. & P.
Jac. Gretser.
S. J. de Cruce

non Elifæi, sed Filii tui pretiosissimi in cruce mortui, cujus SS. ac cruenta pedum Vulnera, quæ juxta S. Gregorium Nazianzenum attingere poteras, materno affectu exosculata es, heu quo animi cum dolore & luctu, quis explicare poterit? Audi ipsum hunc S. Patrem in Tragœdia, quæ *Christus patiens* inscribitur, in personâ hujus dolorosæ Virginis loquentem:

*Per tuos sacros pedes, quos osculor
Matero amore, te nunc misereat mei.*

S. German.
in Theoria.
Item Mal-
lon de S.
Sindon.
cap. 19.

De eadem mœstissimâ Matre refert S. Germanus, quòd Sacrosancta Christi JESU nunc de cruce depositi Vulnera devotione summâ & amore inexplicabili venerata sit: *MARIA Virgo*, inquit, *Christi è cruce depositi osculabatur manus clavis perforatas; osculabatur brachia & pectus lanceâ perforatum; osculabatur pedes clavis perfossos: lavit & rigavit lacrymis universa Vulnera ejus, & plorans acerrimè super singulis, amplexabatur Caput eius, comprimens ad ubera sua, &c.* Nunc velut apis argumentosa, de qua Lemma fert:

(Currit in odorem.

Osculabatur perforatas manus, cœli, terræque architectas, velut vernantes & purpureas rosas; nunc ad sacros pedes, qui tot annis oviculam perditam quæsiere, humiliter prostrata, rubentes plagas venerabundo osculo excipiebat; nunc ad transfixum Filii pectus se reclinabat, intuens pientissime in hoc referatum Divinitatis Sacrarium, illudque tenerrimo affectu adorans; ô quoties optavit hîc commori cum Christo, & cor cordi respondere! ô anima Christiana, quid agis? Cur stas otiosa? imitare & tu hanc argumentosam & sedulam apiculam, & curre cum hac SS. Matre dolorosâ pariter in odorem fragrantissimarum rosarum ac SS. Vulnerum crucifixi Amoris tui: *Imitare*, subintrat hîc Mellifluus, *apum sedulitatem, ad consociendum tibi mel devotionis, ad paradysum charitatis ascende. Non est elevatus in crucem, ut se diffidentem praberet accedere ad eum volentibus, sed magis ut omnibus possit paratio inveniri. Accedens ergo cum fiducia ad hunc paradysum in extensione brachiorum cognosce, suscipe affectum paratum ad tuos, & te ad suos invitantis amplexus, & quasi misericorditer clamantis: Revertere, revertere Sannitis, ut intueamur te. Intra ergo, anima, paradysum omnibus paradysis meliorem, nunc quidem solo cogitationis affectu, ut postea animâ & corpore cœlestem paradysum valeas introire. Nec breviter amplexandus est iste paradysus, sed volandum per singulos illius flores, & singulorum florum folia sunt sugenda: Nunc ad dexteram nunc ad sinistram rivulos guttasque sanguinis spargentem est accedendum. In horum contemplationem repete frequenter: Redde mihi latitum salutaris tui, adin-*

S. Bernhard.
tr. de Pass.
Dom. N.
cap. 44.

star apis, que inter volandum quandam sonum habet, donec in florem intret. Accede tandem ad Cor humillimum altissimi JESU per janam lateris lanceati; ibi thesaurus ineffabilis charitatis latet, ibi nova devotio invenitur, inde lacrymarum gratia extrahitur, discitur mansuendo, patientia in adversis, compassio in afflatis, & precipue cor contritum & humiliatum ibi invenitur: Ipse JESUS complexus tuos desiderat, talis ut complectatur expectat, caput floridum oculis spinarum aculeis confossum ad te inclinat, ut ad pacis osculum te impitet. Redde vicem, & super vulnera mea misericordiam commovere, & pone me talem, qualem vides, ut signaculum super cor tuum, signaculum in brachio tuo, ut in omnibus cogitationibus cordis tui & operationibus brachii tui mihi taliter, ut vides, signato singulari inveniaris; Hucusque Mellissius Bernhardus, quem è cruce pendens JESUS amplexatus est, & MARIA suo cum lacte virgineo pascere dignata.

2. Insignis est illa figura, quæ in Joseph Christum Dominum figuratum Patres agnoscunt. Joseph Filius accrescens dicitur: Christus crescebat ætate, sapientia & gratia coram Deo & hominibus. Joseph perfidos fratres peccati arguens invidiam eorum subiit: Christus Judæorum fratrum suorum scelera acculans gravissimum odium contra se concitavit. Joseph 20. argenteis à Juda & fratribus venundatus: Christus 30. argenteis à Juda Iscariothe in mortem venditus est. Joseph tunicâ talari & polymitâ à fratribus & ab Ægyptiaca meretrice pallio suo spoliatus est: Christus à militibus ignominiosissime nudatus fuit: *Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.* Joseph in carcere inter pincernam & pistorem medius servatus, ubi uni vitam, alteri mortem prædixit: Christus in medio duorum latronum crucifixus unum ad vitam elegit, alterum reprobavit. De Joseph dicitur: *Humiliaverunt in compedibus pedes ejus: Ferrum pertransit animam ejus: Heu quantum in infami crucis patibulo humiliatus est optimus JESUS, ubi ferretur clavi pedes & manus, atque crudelis lancea SS. Cor illius pertransiit.* Joseph tunicam sanguine aspersam & laceratam impii fratres ad patrem remiserunt: *Vide, utrum tunica filii tui sit an non?* O dolorosissima Mater! tu JESUM dulcissimum Filium tuum longè meliore tunicâ induisti, dum eum cooperante Spiritu Sancto veste carnis nostræ, seu humanitate texisti; vide nunc, quàm foedè laceratam & in sanguine intinctam hanc tibi vestem remittant impii Deicidæ: *Vide, utrum tunica Filii tui sit, an non?*

O anime mi! quis obsecro, tunc erat piissimæ Matris sensus, quando à fera pessima (impia Synagoga) hunc amantissimum Natum suum laceratum & occisum conspiciata est? *Quæ eò lacrymabilior erat, inquit Mallonius, quò ardentius Christum diligebat; ideo bene Christum quodammodo à fera pessima laceratum ac devoratum dicere poterat.* O quàm lugubre, & quàm lamentabile hoc erat spectaculum, dum cernebat perforatas tam crudeliter ma-

Nebriid. in
Fasc. Myrr
cap. 21.

nus, tam immanes pedum fissuras, imensum lateris vulnus, totumque corpus plagatum. cruentatum, lividum & exanime: *His consideratis, subintrat hic Nebriidius, accessit ad caput, & innates illas spinas multis gemiribus revulsit; dehinc accepto sui capitis velamine cepit extergere sanguinem ex oculis, mandareque omnia vulnera univ[er]si corporis; circumibat plorans, & explorans, conrectansque omnes articulos, & deosculabatur eos. Intuebatur curiosis fingulibus fixuras clavorum in manibus & pedibus, mittebatque digitos suos in loca clavorum, manumque suam in latus ejus, & mensurabat profunditatem Divinae charitatis erga genus humanum. Et quoniam Samaritani illius lagenulam vini & olei non habebat, superpositis oculis in plagas ejus largissimas insudit lacrymas, quibus eas saltem lavabat, si non sanabat. Ipsa denique suis digitis claudebat os ejus & oculos, & pro superna valedictione lacrymabile osculum. Levabat sepe in caelum suos oculos, ac DEO Patris vulnera, sanguinem, dolores & mortem sui Filii offerebat pro hominibus. Credibile est, hanc SS. Deiparam, ac Matrum omnium desolatissimam tunc in caelum ingeminasse, & prout habet Mellifluus, hisce vel similibus verbis ad caelestem Patrem fuisse locutam: *Respice Domine Sancte Pater, de Sanctuario tuo, & de excelsis caelorum habitaculo: cognosce veram tunicam Filii tui Joseph: hac fera pessima devoravit eum, & contulcavit in furore suo vestimentum ejus, omnem decorem ejus reliquit cruoris inquinavit; & ecce quinque scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est, Domine, vestimentum, quod in manu Aegyptiae Meretricis innocens puer tuus dereliquit, &c.* O grave Mariani pectoris tormentum, in quo omnium dolorum congregatio fuit, quemadmodum mare omnium esse solet congregatio aquarum! ô mons Gelboë, non Gelboë sed Calvariae, nec ros, nec pluvia veniat super te, quia in te occisus est Salvator Israël. Verè vox in excelsis tui audita est lamentationis, luctus & fletus dolorosissimae Matris MARIÆ plorantis Filium suum, & nolentis consolari, quia non erat. O anime mi! appropinqua & tu mente tua, considerans, quae & quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, & jam immenso sanguinis pretio illi steterint peccata tua; & tu, anime mi! quid DEO tuo & Ameri crucifixo, ac SS. Matri ejus rependes?*

3. Et hæc causa est, quod afflictissima Mater Jesu merito Princeps hujus sacrosanctae devotionis erga quinque SS. Vulnera Christi & vocanda & colenda sit, quam exinde secuti sunt dilectus Christi Discipulus Joannes, Joseph Arimathæus, Nicodemus, Maria Magdalena, & aliae quaedam pia animae, quae tunc in Calvariae jugo praesentes has quinque plagas Dominicas pio ac devoto osculo, antequam exangue corpus tumulo inferretur, veneratae sunt: quos nemo ambigat dicit Hadrianus Lyræus, tam manus, quam pedes è cruce avulsos dulcissimis osculis veneratos fuisse, non enim ignorabant hæc pia mentes, quod hæc SS. Vulnera unicū sint pretiū redemptionis humanae, salus mundi,

Lyræus de
Christ pat.
lib. 5. c. 7.

di, thesaurus Ecclesie, intir morum solamen, Divini Amoris pignus, ac denique universale ac turissimum refugium, quod omnes peccatores secure se recipiant: *Cum me pulsat*, ait Magister Aurelius Augustinus, *aliqua turpis cogitatio*, recurro ad *Vulnera Christi*: *Cum me premit caro*, recordatione *vulnerum Domini mei* refugio: *Cum diabolus mihi parat insidias*, fugio ad *viscera misericordie Domini mei*, & *recedo a me*: *In omnibus adversitatibus non inveni tam efficax remedium, quam Vulnera Christi*, in illis dormio securus, & requiesco.

S. August. in Matth. cap. 21. 22.

4. Olim in Lege mandavit DEUS, ut primogenitus quinque siclis redimeretur: *Accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram Sanctuarii*, &c. Christus quinque SS. Vulnerum suorum pretio non primogenitum duntaxat, id est, animam hominis, sed & mundum universum à servitute peccati redemit. O peccatores & mortales omnes, boni animi estote; *Empti enim estis pretio magno. Glorificate, & portate DEUM in corpore vestro.*

Num. 3. 47.

1. Cor. 6. 20.

David contra Goliath pugnaturus, in torrente quinque selectissimos lapides elegit, quibus robustissimum hunc gigantem prostravit. Christus per sua SS. quinque Vulnera infernalem Goliath stravit, vicit, debellavit.

1. Reg. 17. 40.

Isaias quinque civitates refugii assignavit, ad quas Ægypti ad DEUM converti, si delictum aliquod commississent, securi poterant confingere: *In illis sic erunt quinque civitates in terra Ægypti*, &c. O anima Christiana! si contra DEUM deliquisti, & digna morte perpetrasti; en monstrat tibi sanctissima ac dolorosissima Virgo quinque similes civitates refugii, hoc est, quinque Sacratissima Directissimi vulnera, in quibus contra omnes hostium insultus secunda latebis: *Ubi tuam ques*, ait S. Augustinus, *nisi in Vulneribus Salvatoris?*

Isai. 19. 18.

S. August. in Confess. Judith. 16. 17. Isidor. Clar. in Judith. cap. 16. S. Bernhard. serm. 61. in Cant.

5. Judith quondam & omnis populus in suo Epinicionem gloriabatur, Molentis oculos ex intuitu Sandaliorum Judithæ fuisse captos: *Sandalia eius respacerunt oculos eius*; & cur non oculi, qui sunt in amore duces? &c. Respondet Isidorus Clarus: *Posuit in Sandalis suis quinque Rubinos, qui quinque Christi plagas representabant*, in quarum virtute tyrannus superatus, captus, & devictus est. O anima Christiana! si vis diabolum, mundum ac carnem debellare, in præsentissimum remedium: *Tanta virtus Vulnerum Christi est*, ait Mellillus Bernhardus, *ut ad eorum memoriam totius peccati fugeretur exercitus.*

Et nunquid quinque panibus quinque hominum millia abundè saturati sunt? Ecce typum quinque SS. Vulnerum JESU crucifixi, quibus reficitur orbis universus: *Plus*, inquit devotus ille Kempensis, *invenies in vulneribus JESU Christi, quam in possessione totius mundi.*

Joan. 6. 13.

Thom. Kemp. Med. 22 de Pass. Christi. cap. 6.

Quinque talenta quondam Dominus servo suo tradidit, quibus alia quinque lucraretur, intellige quinque sensus, quos per virtutem & considerationem quinque SS. Vulnerum JESU non tam lucrari, quàm etiam à perditio-

Matth. 25. 15.

Consideratio XLVIII.

B. Petrus Damian. cit. ab. Hadr. Lyr. de Clr. pat. Joan. 5. 2. ne fervare possumus: *Vulnera Redemptoris*, inquit B. Petrus Damianus, *quæque sunt, quia nos eramus quicumque sensuum vulneribus sauciati, & per has quinque plagas salutis sumus perpetuæ restituti.*

Quis ignorat, quam celebres olim fuerint quinque illi porticus piscinæ probaticæ, in quibus semper magna languentium multitudo ob spem corporeæ salutis morari consueverat? En habes hic quinque porticus in Sacratissimis quinque Redemptoris nostri Vulneribus, in quibus animæ languentes secure commorantur, & sanantur: *Tutum refugium*, ait S. Augustinus, *mihi præbent Vulnera Salvatoris.*

S. Augustin. oc. cit. Prudentes illæ quinque Virgines quinque lampades ardentes adornârunt, quibus instructæ ad cœlestes Angni nuptias admittebantur: *Et quæ paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias.* O Christiani! si ad dapes cœlestes & nuptias Divini Agni aspiratis, maturè de quinque ardentibus lampadibus, hoc est, ardenti & comitanti devotione erga quinque SS. Christi JESU Vulnera vobis providete: *Vulnera enim JESU Christi*, pergit idem S. Antistes Hipponensis, *plena sunt misericordiâ, plena pietate, plena dulcedine & charitate.*

Matth. 25. 10. Et quis unquam peccatorum in animo contrito & humiliato ad hæc sanctissima & summè veneranda Christi JESU Vulnera venit, & repulsam ab eo passus est? *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem peccatoris*, non enim ideo passus & vulneratus sum, ut vos reprobarem, sed ut salvarem æternum. O anime mi! erigete in spem.

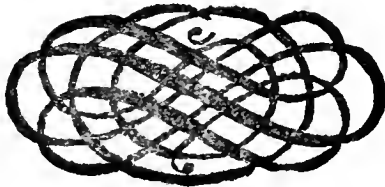
S. August. in Man. c. 21. 6. Recordor hic illius Villici iniquitatis, qui apud herum suum diffamatus est, quasi dissipasset bona ipsius, unde meritò ad villicationis turæ reddendam rationem constriktus est: *Redde rationem*; qui, ut potè male sibi conscius, & anxius quò tandem locorum se verteret, in varias opiniones abiit, & inter alia ita secum rationatus est: *Quid faciam, quia Dominus meus auferit à me villicationem: Fodere non valeo, mendicare erubescio, &c.* O pigerrime homuncio! ad quid querelas moves, quòd fodere non valeas? Ecce ostendo tibi jam fossam humum, non opus est, ut amplius labores: *Foderunt manus meas & pedes meos*; imò & Sacratissimum ac Divinissimum Cor JESU, Salvatoris & Fidejussoris tui crudeli lanceæ aratro transfossum: *Unus militum lanceâ latus ejus aperuit*; intra in animo contrito & humiliato in hanc fossam humum, & thesaurum reperies, quo omnibustuis debitis abundè poteris satisfacere: Subintrat hic S. Bernhardus: *Si enim ne hoc quidem possibile sit, huic sanè proponet JESUM & hunc crucifixum, ut & ipse absque suo labore habitet in foraminibus petre, in quibus non laboravit. Nec verendum, quòd patiaturs repulsam, qui & vocatur, ut intret: Ingredere, inquit, in petram, abscondere in fossa humo à facie timoris Domini, & à gloria maiestatis ejus. Infirma ad huc & inertis animæ, quæ juxta quod in Evangelio quidam de semetipso constitetur: Fodere non valet, mendicare erubescit; fossa ostenditur humus, ubi lateat, donec*

Luc. 16. 3. Palsm. 21. 17. S. Bernhard. ferm. 62. in Cant.

convalescat, & proficiat, ut possit & ipsi per se sibi cavare feramina in petra, per qua intrer ad interiora Verbi, animi utique vigore & puritate. Hucusque Mellifluus. Finiamus Considerationem nostram.

7. Ad Serenissimam Venetorum Rempublicam aliquando Legatus à ^{Fortunat. Troyer de} Catholicico Rege missus est, cui inter alios exhibitos honores Veneti thesaurum suum ostentabant, atque inter alia pretiosa etiam plures ac permagnas cistas innumeris aureis, seu ut vocant zigginis repletas; qui thesaurus a Venetis prorsus incomparabilis pretii censebatur; quod cernens Legatus Hispanus, subridens rogavit, an pretiosæ cujusmodi Venetorum cistæ etiam fundum haberent? Respondentibus Venetis; quod sic; reponit Legatus; Sed Rex meus thesaurum sine numero, sine fundo possidet; quibus verbis ad auri argentique fodinas in Regno Perusiano, America & Indiis non inconcinne alludit. ^{ss. Euchar. disc. 32.}

Anima Christiana! vis similem thesaurum sine numero; sine fundo? ^{Matth. 13. 44.} Accede cum dolorosissima Matre ad Cor altum crucifixi JESU, & reperies, Mercator ille Evangelicus omnia sua expendit, ut agrum illum, in quo thesaurum absconditum invenit, sibi compararet. Et quid dico, anima mea? ^{S. Bernhar. cit. à Lyx.} En habes in SS. Christi Vulneribus thesaurum absconditum omnibus mundi divitiis & gazis præstantiorem: Bonus thesaurus, inquit Mellifluus, qui fosso agro Corporis Christi invenitur? ad quid ergo moraris? Cur te non applicas ad effodiendum hunc thesaurum? noli dicere cum Villico iniquo: Fodere non valeo, hoc enim verbum inertis & perditii hominis est: Vade, & dic culpam tuam, &c.



En perelegans Symbolum : *In ignis Divinae carnis*, ait S. Petrus Damianus, *inquam vertitur, quis ex igne Divini amoris lacrymarum compunctio generatur.* O pretiosæ lacrymæ hujus pretiosissimæ Virginis, quos amor in Filium expressit: *Ex oculis meis*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *erumpent lacrymæ, sicut sanguis de venis*; & Theophilus Historicus: *Plurimæ*, ait, *sanctium MARIA Virgo affligens se, quod oculi ipsius rubebant sanguine, & palpebræ ejus tumebant, quia jam corrosæ erant genæ illius rosæ, etiam lacrymæ sanguinæ de ejus oculis emanarunt propter fletum tam amarum, &c.* O lugubre spectaculum, videre ex una parte Filium DEI & mundi Salvatorem mortuum, ac vulneribus laceratum, & ex altera dolorosissimam Matrem & mundi Dominam doloris gladio transfixam, atque irren edibilius lacrymis miserrimam Unigeniti sui mortem & peccata nostra deplorantem! heu quod tam crudele cor, tam sævum ac ferreum pectus, quod per mortem Salvatoris sui non scindatur, nec per Divinum ejus cruorem dissolvatur, aut per sanguineas ejus SS. Matris lacrymas non emolliatur? Adamas licet durissimus, sanguine tamen agni vel hadi aspersus, in partes scindi, ac rumpi potest, ita S. Isidorus: *Adamantem lapidem, inquit, quem ne ignis, nec ferri domare valet materiam, solus cruor dissolvit*; & tu, o peccator tot, cer tuum ponas ipso adamante durius? Petra à Moyse quondam per modum crucis percussa (*gemina percussio*, ait S. Augustinus, *duo ligna crucis significat*) mox in largissimas lacrymas, imò in flumina effusa est: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ*; & tu, peccator inveterate & refractarie, ipsis petris & faxis durior exiitas? Si quidem tibi non videtur dignus benignissimus JESUS: pro te crucifixus, & mortuus, ut illi ex animo condoleas, aut afflictissima Mater ejus, ut illi communiaris, quomodo saltem ob innumera tua delicta non doles? Quibus Filium DEI interemisti, & Matrem ejus toties contristasti?

2. De Sunamiti se, mœstissima illa Matre, recensent Sacræ Paginæ, quòd unicum ac dilectissimum filium suum morientem in sinu suo super genua collocaverit, ejusque misereandam fortem & mortem amaris deploraverit lacrymis: *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.*

Ita quondam Agar filium suum Ismaëlem præ nimia siti in deserto contabescentem pari cordis dolore deservit: *Et sedens contra levavit vocem suam, & flevit.*

Ita Respha aspero cilicio induta, cubansque in illo, diu noctuque filiorum suorum à Gabaonitis crucifixorum indignam mortem assiduis lacrymis deplaxit: *Tollens autem Respha filia Aia cilicium, substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de caelo, &c.*

Tob. 10. 4. Ita Anna Tobiam filium ñre, mediabilibus deplorabat lacrymis, ut præ gemitu, animique mœrore penè confici videretur: *Flebat igitur Mater eius irremediabilibus lacrymis, atque dicebat: Heu fili mi, ut quid te misisti peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ.*

Ex Tradit
Hebræor.
Supra Ge-
n. 6. 4.

Ita Eva cunctorum viventium Mater, ubi dilectum Filium suum Abelem à Caino, perfidissimo frate occisum, sanguinèque aspersum in agro invenit, mœstissimis lacrymis eam deplanxit.

3. Reg. 3. 26.

Ita denique illa Mulier in iudicio Salomonis, cum nunc vivus infans, & verus ac genuinus filius ejus, gladio satellitis ex jussu Regis esset disseccandus, altum ingemuit, & miserandam nati sortem deslevit: *Commota sunt quippe omnia viscera ejus super filio suo.*

Metaphrast.
7. April.

Umbras hæctenus audisti, anime mi! agedum ascendamus ad montem myrrhæ & ad collem thuris, atque ibidem afflictissimam Deiparentem ad crucis radices sedentem, & dulcissimum Filium suum mortuum & occisum in gremio tenentem consideremus: ô cruentum, ô lamentabile spectaculum! quis unquam audivit tale, aut huic vidit simile!

De B. Theoclia recenset Metaphrastes, quòd, cum S. Calliopum Martyrem ac Filium suum sub Maximo Præfecto, verso in terram capite, pro Christi fide in durissima cruce ferreis clavis affixum conspiciata est, & exinde mortuum in sinu suo materno excepit, præ vehementia compassionis & amoris materni inter ipsos amplexus animam suam expiravit.

S. German.
apud Mal-
lon. f. 152.
Ludolph.
Carthuf. in
vita Carit.

Et quid dico, anima Christiana? An non milies mortua fuisset hæc dolorosissima Mater JESU, ac tunc præsertim, ubi amantissimum & unicum Filium toto corpore plagatum, cruentatum & exanimem in materno sinu sub cruce recepit? *ibi, inquit S. Germanus, post uberrimum lacrymarum effusum fluvium tandem sanguineas etiam lacrymas fudit.* Audi & doctissimum Ludolphum Carthusianum, qui sic eandem dolorosissimam Matrem, cum Filium occisum in sinu teneret, plangentem introducit: *Nihil dulcius mihi, quam tecum mori, & nihil amarius, quam vivere post mortem tuam, JESU Fili mi: Tu mihi Pater, tu mihi Filius, tu mihi omnia eras, nunc orber Patre, viduor Sponso, desolor prole, omnia perdo. O Fili mi! quid ultra faciam?*

O Christiane, si cor tuum non moveat indigna hæc & innocentissima mors Redempteris tui: si te non fleant sanguinea Maris ejus lacrymæ, credo, & firmiter mihi persuadeo, quòd æctum sit de te & de salute tua. Velum templi à summo usque deorsum in morte Christi scissum est; petra durissimæ disruptæ fuit, terra contremuit ab inanis fundamentis concussa, monumenta aperta sunt, &c. Et tu, Christiane, si tamen hoc nomine dignus es, stas immotus? Non doles de peccatis? Non conpateris Christo crucifixo

& desolatissimæ Matri ejus? O rupes! ô cautes! fluite lacrymæ, ah fluite!
quia non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.

3. De Rege Achæ commemorat Plutarchus, quòd vir mitissimus, juxta ac justissimus & subditorum salutis studiosissimus extiterit, & quia prævios illorum mores & enormia vicia diutiùs ferre non poterat, omnem laborem & operam impendit, ut eorum rempublicam in meliorem statum redigeret, atque ad virtutem sequendam animaret. Verùm improbi & ingrati cives, cum optimum Regis genium ferre haud possent, omniaque in pravam interpretarentur partem, tandem conspiratione civili factâ, in ipsum armatâ irruere manu, ac truculentum in modum pluribus inflictis vulneribus innocentissimum Principem interemerunt. Audit hoc fortè inaccessibilissima Regis Mater, quæ ad cadaver filii in via publica prostratum, sanguineque conspersum accelerans, illud inter brachia sua recepit, gremio impositum piis lacrymis deploravit, sæpiùs sublevatis in cælum oculis flebiliter exclamans; *Heu me Fili mi! nimia bonitas tua, nimia mansuetudo, & humanitas te simul & nos perdidit!*

Thucyd. 2.
12.

Plutarch.
& ex eo Fin-
neti in Re-
flethi di Spi-
rito supra P.
interno,
Martyrio. di
M.V.

O anima Christiana, quid dico? Ecce cadaver non alicujus Regis Achis, nec cujusdam innocentis Abelis aut Amasæ, jacet in publica via dilaceratum, conspurcatum, cruore conspersum: *Amasa conspersus sanguine jacebat in media via;* sed ipsius Filii DEI, summi Regis, de cruce depositum, & exanime corpus in gremio Virginæ & tristissimæ Matris excipitur; ita Adrichomius: *Et cruce depositus gremio materno excipitur; etiamnum is locus ostenditur, &c.* Heu quis nunc explicet hujus fideissimæ Matris intensissimum CORDIS dolorem, cum omnia dilectissimi sui Nati vulnera exploraret, spineam coronam è vertice cruentatis etiam manibus enodaret, ac mille piensissimis osculis & lacrymis cruento illi cadaveri parentaret? Ah quoties sanguinolentis & in cælum sublevatis oculis, illud cum Matre Achis ingeminare visa, & audita est. *Heu me! Fili mi, nimia bonitas tua, nimia mansuetudo & humanitas te simul & me perdidit!* ô gens ingrata! ô peccatores verè miseri! quid mali vobis fecit dilectus meus? An quia ob vestram salutem in mundum venit, ut vos à diaboli jugo & interitu liberaret? An quia cæcis visum, claudis gressum, mutis loquelam, surdis auditum restituit? An quia ægros sanavit? Leprosos mundavit? Obsessos à dæmonio liberavit? An quia mortuos resuscitavit ad vitam, & pertransiens in terra omnibus benefecit? O miseri, ô ingrati mortales! quid ultra vobis potuit facere, & non fecit? Hæccine vestra retributio est, ut amantiissimum Patrem & Benefactorem omnium maximum in infami ligno suspenderetis, & millenis trucidaretis vulneribus? Istane gratitudo vestra est, quam infinita ejus à vobis exigebant merita? O JESU! ô Fili Benoni, verè vir dolo-

2. Reg. 10.
12.

Adrichom.
in descript.
Hierusalim.
255.

rum,

6. F. 1. 1. 1. 1.
6. F. 1. 1. 1. 1.
Virg. c. 3.

quis mihi det, at te, cum moriar? O Christiani omnes & singuli! auditis Luceuta Maris viduæ? Ah quomodo possibile, quin illi ex animo condolentis? *Te. ut. sunt. verba. S. Anselmi, sine lacrymis amantissima Domina tue lacrymarum. Te. sic. facis. manes. oculis, & ejus animam pertransiit gladius doloris? Le. te. etiam, mi Lector?*

1. Reg. 4. 20.

4. De Uxore Phinees commemorat Regum Fasti, quòd, cùm audisset Arcam DEI esse deperditam, locerumque ac virum suum expirante, pro dolore & angore vitam cum morte commutaverit: *In ipso autem momento moriens eius, cixerunt ei, quæ stabant circa: Ne times, quia Filium peperisti; quæ non relinquitis, neque animaverit, & vocavit Puerum Ithabod, dicens: Translata est gloria de Israel, quia capta est Arca DEI.* O mœstissima ac dolentissima Virgo, verè Mater amoris & doloris, dic, obsecro, quomodo tibi CORDI fuerit, cum exanime & exanguè Corpus Unigeniti tui nunc de fatali crucis ligno depositum, & super petram ab initio & exinde à Josepho Arimathæo & Nicodemo in sinu tuo collocatum excepisti? Quis ambigat, quin pariter tunc cum moriente Uxore Phinees exclamaveris: *Translata est gloria de Israel, &c. & cum Vate Threnolog: Defecit gaudium cordis nostri; Versus est in luctum chorus noster?*

Threnor. 5.
15.

Threnor. 5.
16.

Itane cecidit corona capitis nostri? Sic quondam lugebant desolata Sionida, cùm Regem, regnum, civitatem, Templum, & omnia perdidissent: Itane cecidit corona capitis nostri? O pientissima & afflictissima Domina: verè Mater amoris & doloris, plùs amisisti, cum dulcissimum Filium tuum JESUM per tam cruentam necem perdidisti, heu Domina mea, quomodo cecidit corona capitis tui? Imò & nostri?

Beut. f. 77.

5. De Ariga Regina Græcæ & fidiſſima Coniuge Regis Polynicis refert Beuterus, quòd, cùm ex nuntio intellexisset, Regem ac Conjugem suum in campeſti pugna ab hoste, leuibus vulneribus pro salute patriæ trucidatum, ineffabili mentis dolore affecta, omnisque moræ impatiens de nocte intempeſta ad locum certaminis perrexit, ubi tandem inter occiſa militum cadavera ope ardentis lucernæ amantissimum suum Polynicem invenit, sed nudatum, lividum, vulneratum, & fœdè conſpurcatum; quid in hoc casu luctuoso Regina consilii? Heu! dolor nimius, qui animum torquebat, & amor, qui ejus mentem possidebat, non sinebant amplius, ut in plura lamenta & verba prorumperet, ut inde irruens super corpus Dilecti sui, domi illud lacrymis rigat ardentissimis, & infantia exosculatur vulnera, ipsa animi deliquit, am passa, juxta cadaver mariti sui expiravit, par amoris victima.

Non Argiam Græciæ Reginam, sed ipsam totius universi Dominam ac dolorosissimâ Deiparentem MARIAM hic tibi in Golgothæo monte exhibeo, homo Christiane; perpende, quæso, heu nimis luctuosum & omnibus retrò sæculis inauditum spectaculum: Jacet nunc mortuus, qui erigebat vivos, & in sinu Matris quiescit; circumstant fideles amici, plorant omnes, & lugent universi, cum fauciu, ac in cunctis membris laceratum Corpus Jesu contemplantur: Erant tunc oculi Jesu, ô lucida cœli sidera, pleni sanguine & emortui; capilli evulsi, & velut reſtis ex concreto cruore contorti; os frigidu tanquã nix, naſus confractus; facies, *in quam desiderant Angeli prospicere*, livida, sputis tædata, & colaphis percussa; *ô speciosa præ filiis hominum*, quomodo conversus es in amaritudinem SS. Matri tuæ, cum manus tuas tornatiles, plenas hiacinthis, intueretur trabalibus clavis perforatas, pedes hianti vulnere transverberatos, latus immitti ferro referatum, & Sacratissimum COR tuu præ vehementia dolorum & militis lanceâ disruptum? O quàm lugubre, quàm triste hoc erat *spectaculum DEO, & Angelis & hominibus*, cernere talem ac tantum Filium in proprio sanguine natantem, & talem ac tantam Matrem ob amoris & doloris magnitudinem penitus colliquescentem: O Numen imensum! quomodo possibile fuit, quòd hæc dolorosissima Mater non pariter cum Argia Regina expirarit? Et certè millies mortua fuisset, si eam Spiritû Sancti gratia non peculiari modo in solatium primorum fidelium conservasset: *Beata Virgo*, inquit Divus Anselmus, *in passione Christi vere interiiſſet præ magnitudine doloris, nisi ab eo præservata fuisset*: Et S. Bernhardus: *Nec lingua, ait poterit loqui, nec mens cogitare valebit, quanto dolore afficiebantur pia viscera MARIÆ*. O desolata Mater, & ego non lugeam tecum? Ah! si Dominus meus & Sacratissima Mater ejus tantis affecti sunt cruciatibus, quomodo ego peccatorum miserimus ac coriphæus sine doloribus, sine cruciatibus, sine adversis me salvandum existimo? O anime mi! resolve te hoc temporis momento, impoſterum ad omnia, quæcumque possunt accidere adversa, ob amorem DEI ac Hominis crucifixi & dolorosæ Matris ejus sustinenda, digni enim sunt: *Dignus est Agnus, qui occisus est, &c.*

1. Petr. 1. m.
Pſal. 44. 3.

1. Cor. 4. 9.

S. Anselm.
lib. de Ex-
cell. Virg.
cap. 5.

S. Bernhard.
in Lamcat,
B. V.

Apoc. 4. 10.

Andreas
Chesnaeus
in Hittor.
Angl. sub
an. 1199.

6. Occurrit hic mihi pro coronide, quod de Henrico Primo Rege Angliæ recendet Andreas Chesnaeus; qui, cum defunctus apertâ facie in publico feretro expositus lugubri cum ornatu & pompâ à regni Proceribus ad tumulum regium efferretur, subito in vulu suo coram omnibus tunc presentibus copioso sanguine sudare cepit; mirantur omnes, causamque requirunt hujus insolitæ & cruentæ defudationis, & ecce non aliam reperiunt, quàm quod huic Regi defuncto in platea occurrerit Richardus filius, Princeps perduellis, & patri in vita semper injurius, atque exosus, ad cujus presentiam Rex mortuus sine mora per mirabilem quandâ antipathiam tam copiosum sanguinem effudit.

Age anime mi, accede & tu ad Regem gloriæ, imò ad amantissimum Patrem tuum, Christum JESUM & hunc Crucifixum, nunc post exantlatā passionem ac necem in purissimo gremio Sacratissimæ Matris dolorosæ ultimò quiescentem; accede, inquam, & antequam inferatur sepulchro exanime corpus, tuis illud lacrymis lava, & unguento virtutum unge; noli metuere, si verè pœnitens & contritus es, ad tuum occursum parem sanguinis desudationem, non enim vindictam hic pretiosus Redemptoris tui sanguis, sed misericordiam clamat & salutem. Quid igitur moraris? Accede, & cum dolorosa Matre ejus Sacratissima illius Vulnera mille amoris osculis excipe; ô quàm bonum, quàm securum erit habitare in Vulneribus JESU Christi: *Memoriam, ait Mellifluus, abundantia suavitatis horum eructabo, quam diu vixero: In aeternum non obliviscar miserationes istas, quia in ipsis vivificatus sum.* Finio cum devotissimo Kempensi: *Plus, inquit, invenies in Vulneribus JESU Christi, quàm in possessione totius mundi.* O sancta Mater, istud agas, Crucifixi fige plagas cordi meo valide,

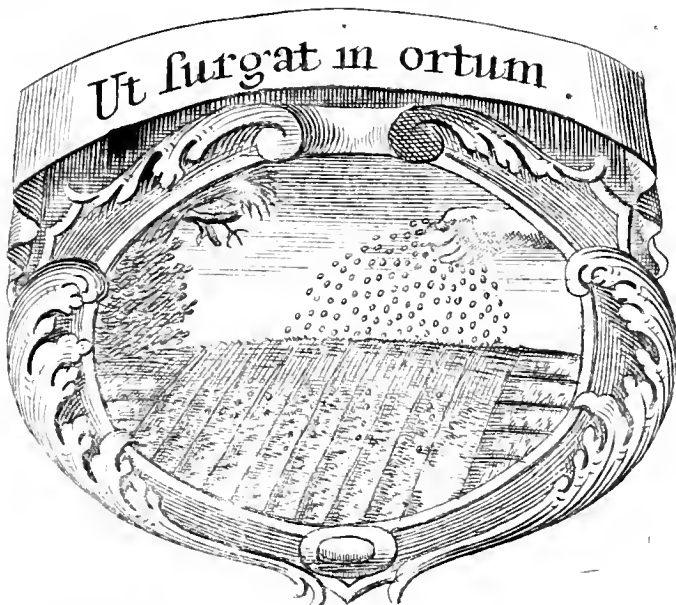
S. Bernhard.
serm. de
pass. D. N.
J. C.

Th Kemp.
Med. 22. de
Christ. Pass.
cap. 6.



CONSIDERATIO L.

Dolorôsa Mater curat, ut Filius mortuus, & de cruce depositus honestæ sepulturæ mandetur.



Et accepto corpore, Joseph involvit illud in Sindone munda, & posuit illud in monumento suo novo.

Matth. 27. 59.



1. **N**on sine peculiari causa ac mysterio olim pretiosissimus orbis Reparator Christus seipsum grano frumenti assimilare dignatus est: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Ita est, ô miJesu! *Granum frumenti* eras: Primò in SS. Conceptione tua, dum de cœlo delapsus in virgineo agro, cui benedixit Dominus, a Spiritu S. disseminatus & implantatus es. 2. *Granum frumenti* eras in admirabili Nativitate tua, dum non inter

JOHANN. 8. 28.

urbis mœnia, sed in campo ab intemerata Virgine in lucem prodire voluisti, ventis, frigori, tempestatibus, aliisque corporis incommoditatibus jam tunc velut granum frumenti expositus. 3. *Granum frumenti* eras in Circumcisione tua, sicut enim ejusmodi granum intus solet esse candidum, foris flavum ac subrubrum, ita & tu, ô mi Redemptor! in tua cruenta Circumcisione factus es candidus & rubicundus, & Ecclesiæ tuæ sanguinum sponfus. 4. *Granum frumenti* eras in Præsentatione in Templo dum velut spica prima virescens, vel ut manipulus primus à pientissima Matre tua cœlesti Patri præsentatus es juxta illud: *Ereritis manipulos spicarum, primitias messis vestre ad Sacerdotem, qui elevabit fasciculum coram Domino, ut acceptabile sit pro vobis, &c.* 5. *Granum frumenti* eras in persecutione Herodis & aliorum inimicorum tuorum. Quid enim aspectu vilius grano frumenti? & tamen quid tibi utilius? vilis, inquam, & tu, ô mi Domine! videbaris mundo, imò *vermis & non homo*, cui tamen Angeli & universa Ecclesia accinere assolent: *Tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus.* 6. *Granum frumenti* eras in ultima Cœna, ubi sub specie panis triticei te ipsum fidelibus tuis dedisti in cibum, & etiamnum hoc Eucharistico pane lassum confirmas cor hominis. 7. *Granum frumenti* denique eras in passione, flagellatione coronatione, crucifixione, morte & sepultura, quia velut granum in area flagellis triturratus, spinis occatus, pedibus impiorum contritus, aratro crucis mortificatus, ac tandem in horto, velut in agro sepultus es, ut ibi de morte, tanquam granum, refurgens trigessimum, sexagesimum, imò & centesimū fructum referres: *Scipsum*, inquit S. Augustinus, *JESUS granum frumenti dicebat: Ipse erat granum mortificandum, & multiplicandum, mortificandum in infidelitate Judæorum, multiplicandum in fide omnium populorum.* Proinde rectè Poëta de Christo mortuo, & in marmoreo munimento sepulto cecinit:

Levit. 2. 10.
Levitic. 23.
10.

Psal. 31. 7.

S. August. in
Jo. Tr. 51.

*Incidat hoc quamvis generosum in marmora granum;
Latius ad germen gleba nec ulla dabit.*

In quem finem loco Emblematis nostri manum quandam de cœli nubibus prominentem, & grana frumenti in agro disseminantem statuimus; adjectâ & superimpositâ epigraphâ :

Ut surgat in ortum.

2. O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! transit paulisper hyems heu nimium acerba, transit & j̄mber maximus ac sanguineus, quo totus terrarum orbis à peccatis ablutus & mundatus est. Mortuus est Filius tuus in ligno, & SS. Cor ejus crudeli ferro transverberatum est; nunc aperta sunt cataractæ cœli, & consummata sunt omnia, quæ de illo dicta sunt

per

per Prophetas: Tempus modò est, ut hoc saluberrimum frumenti granum terræ mandetur, ac honesto sepeliatur monumento. Accidit hîc dolentissimæ Matri in monte Calvario, ut quondam S. Antonio M. in Thebaidis eremo. Invenit ille S. Pauli primi Eremitæ corpus exanime, genibus complicatis, erectâ cervice, extensisque in altum manibus, & quia sarculum, quo terram effoderet, ad manus non habens hærebat, quomodo hunc sanctissimum Senem sepulchro mandaret; ecce subito duo leones rapido cursu ex interiori Thebaidis eremo ad beati illius Senis corpus ferebantur, qui dolorem ac venerationem suam rugitu ac ploratu edito indicantes, certatim pedibus foveam in modum sepulchri effoderunt, in quod exinde S. Antonius hymnos & Psalmos ex Christiana traditione decantans, S. Pauli exanime corpus, pallio suo involutum, intulit, tumulumque ex Christiano more composuit. Hoc, inquam, & dolorosissimæ Matri post consummatam Filii passionem evenit, cum enim anxia & doloribus pene confecta ad vesperam usque juxta crucem extincti sui Nati consisteret, nec haberet, qui emortuum & excarnificatum Corpus JESU de ligno deponeret, illudque sepulchro inferret, lacrymose in rupe Golgothæa circumspiciens, ecce ibi subito duos generosos vidit leones, Josephum videlicet ab Arimathæa Nobilem Decurionem, qui (prout rectè observat S. Anselmus) ut hanc afflictissimam solaretur Deiparam, audacter ad Pilatum introivit, & petiit Corpus JESU sub nomine hujus dolorosæ Matris, dum inter cæteras rationes huic Romano Præsidi proposuit innocentissimam Matrem ad crucis pedem præ dolore expiraturam, cui saltem hoc solatii concederet, ut corpus vulneratum & exsanguie Unigeniti sui, de fatali ligno depositum amplecti, deosculari, lacrymis rigare, ac honesto sepulchro condere liceret: *Tunc Pilatus jussit reddi corpus.*

Brev. Rom.
15. Jan.Ansel. dial.
de Pass. D.

Matth. 27. 58.

Hunc nobilissimum Decurionem ponè secutus est Nicodemus Princeps Judæorum, alter generosus leo, occultus quidem antea Christi Discipulus, sed nunc, deposito omni metu, dolentissimæ Matri sincera sua & in charitate non fictâ offerens obsequia. Juvat hîc audire verba dolorosæ Matris: *Deinde, ait ad S. Birgittam, depositus est in cruce, quem ego recepi in genna mea quasi leprosum, & totum lividum, nam oculi ejus erant mortui & sanguine pleni. Os frigidum quasi nix, barba quasi restis, facies contracta; manus quoque sic diriguerunt, quod non possent deponi, nisi circa umbilicum. Sicut stetit in cruce, sic habui eum in genu; quasi hominem contractum in omnibus membris, &c.* Quam gratum autem horum duorum verè illustrium virorum ac leonum afflictissimæ Virgini fuerit obsequium, rursus eandem SS. Matrem nostram audiamus: *Jam quasi consolata sum, quod corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinu recipere, vulnera explorare, & tergere.* Jacob quondam, licet in nervo femoris læsus (ex quo vulnere haud dubiè ingentē senserat dolorem) hunc

Revel. 5. Bir-
gitt. l. 1.
cap. 19.Lib. 4. Re-
vel. cap. 7.
& lib. 7.
cap. 25.

tamen suum fortissimum luctatorem dimittere non voluit, non ignorans, quòd Deum inter brachia stringeret, unde flens & cum lacrymis dicebat:

Genes. 32. 26. *Non dimittam te.* Et ego Mater, vel potius Matris orbe infelix simulacrum dimittam te, Fili mi? Te Amorem meum crucifixum? Te Deum & omne Bonum meum? stringā te brachiis meis, & fortius tenebo: *Tenus eum, nec dimittam.*

O anime mi! vide hīc, & considera amorem & gemitus amantissimæ Matris tuæ; dolebat hæc quidem miserandam Filii sui sortem, sed magis doluit nostram conditionem, proinde amarissimis lacrymis peccata nostra deslevit, quippe noverat, ea omnium istarum calamitatum ac cruciatuum, quos unā cum Filio per omnem vitæ cursum perpessa est, fuisse causam primariam. O lacrymæ meæ! ubi estis? quare non cum lacrymante Matre JESU expeditæ curritis? Si lacrymæ, teste S. Ambrosio, lavant delicta, ignemque extinguunt gehēnalem, ô lacrymæ meæ, ubi estis? *Tampie plorabat B. Virgo, subintrat hīc Mellifluus, tam amare dolebat, quòd sui ploratus pietate multos etiam invitos ad lacrymas provocabat; dolor ejus cunctos intuentes dolore compellebat, vixque lacrymas continere valebant, qui eam plorantem conspiciebant.* Et ego peccatorum coriphæus, mille infernis dignissimus, adhuc persisto innotu? O Domina meæ! lugeam ac plangam & ego tecum, donec in hoc mundo vixero: *O quis dabit oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectum filia populi mei?*

Ut ar ego lacrymis, sed non muliebriter utar;

Est quoque, qui deceat mascula i ordu, dolor,

2. Olim præcepit DEUS, ut homo leprosus, si ab hac scæda corporis infirmitate mundari discuperet, per Sacerdotum manus septies victimarum sanguine aspergeretur: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies ut jure purgetur.* Idem benignissimus DEUS ordinavit, ut in ejusmodi victimis ac holocaustis pacificis, præsertim dum novum scædus Deum inter & populum erat sancendum, sanguis victimarum à Moysse in populum spargeretur: *Ille verò sumptum sanguinem respersit in populum, & ait: Hic est sanguis scæderis, quod pepigit Dominus vobis, um,* reliquum autem victimarum sanguinem voluit super altare profundi: *Partem autem residuam fudit super altare.* Adverte, prudens Lector! unica cruoris stilla sufficiebat unicuique de populo ad expiationem, quia olim omnia penè in sanguine secundum legem mundabantur, & sine sanguinis effusione non fiebat remissio; sed tandem omnis reliquus sanguis super altare holocausti effusus est: *Partem autem residuam fudit super altare.* Magnum hīc latet mysterium, attentum te esse cupio.

Dic, obsecro, an non universum genus humanum peccati leprâ erat infectum? ad hanc ergo expiandam a Patre in victimam destinatus est ipse innocentissimus Filius & agnus immaculatus, cujus sacrosancto sanguine non unā duntaxat vice, sed septies asperu, & sic livore ejus à peccati lepra sanatus:

sumus: Quo asperget illum, qui mundandus est, septies, ut jure purgetur; septem au- Levit. 14. 7.
tem ejusmodi asperisiones fuerunt septem Divinissimi Sanguinis effusiones.
1. In circumcissione. 2. In agonia in horto. 3. In flagellatione. 4. In co-
ronatione. 5. In vestium detractio. 6. In crucifixione. Et 7. in SS. La-
teris & Cordis apertione. O quam copiosa apud Dominum est redemptio!
populo illi Israëlítico ad expiationem, novumque pactum cum DEO for-
mandum unica suffecit sanguinis stilla; & pientissimus JESUS omnem
pro nobis exponit: ô extasin amoris!

Verùm observa ulterius. Moyfes in ejusmodi lustrationibus aquam fan- Corael. hic.
guini adhibebat, ne sanguis, prout fieri allolet, mox in unam massam con-
cresceret, sed liquidior ac sparilis, adeoque asperioni in tantum, ac tam nu-
merosum populum idoneus permaneret. En rursus perelegantem typum
sanguinis, & aquæ ex latere & Corde Christi promanantium, atque à peccati
lepra nos misericorditer abluentium: Qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis no- Apoc. 2. 5.
stris in sanguine suo.

Partem autem residuam fudit super altare, Supra quod pulcherrimè doctissi-
mus Fineti: Maria Virgo, inquit, erat primum altare, supra quod juxta D. Fineti in
Paulum à Christo primum Sacrificium DEO T. O. M. litatum est, in hujus Reflex. Spi-
enim virgineo pectore ac sinu requiescens tenellus Infans JESUS in Sacrificiū rit. be inter-
matutinum se pro mundi salute præsentavit: *Ingrediens mundum dicit: Hostiam no B. V.
& oblationem noluisti; Corpus autem apræsti mihi: Holocaustum pro peccato non tibi martyrio.
placuerunt, tunc dixi: Ecce venio, &c.* Tandem verò consummata passione. Hebr. 10. 5.
in eodem Virginis & Matrispectore ac sinu in Sacrificium vespertinum in
Calvarie monte se obtulit, ubi omnis reliquus sanguis super hoc mysticum
altare, hoc est, super Cor dolorosæ Matris effusus est: *Partem autem residuam
fudit super altare.* Audi hic devotissimum Taulerum, ita hanc mœstissimam
Deiparam alloquentem: *Cor tuum*, inquit, ô Virgo, non semel, sed plus cen- Tauler. cap.
ties scissum est; neque aliquid sub tuo aspectu Filio molestia illatum est, quod non 44.
fecerit Cor tuum; ac tunc præsertim, quando depositum de cruce dilectissimū
Filium materno gremio excepisti, ejusque plagas omnes propius es intuita;
ibi, ibi factum est SS. Cor tuum altare suavissimi thymiamatis usque ad
Cor Patris ascendentis.

4. De Luciano Antiocheno Presbytero & Martyre gloriosissimo refert Justin. Mie-
Justinus Miechoviensis, quòd ultimā Missam super altare Cordis sui celebra- chov. O.P.
rit. Erat is cum aliis Christianis in teterrimo carcere inclusus, & nunc ad mor- in Lit. B.V.
tem destinatus, ut sequenti luce pro Christi fide cum aliis captivis Discipulis Tit Reginae
trucidaretur. Missam adhuc dicere placuit, ut se, aliosque martyrii Candida- Martyr.
tos Sacratissimo Viatico reficeret, & ad cruentam pugnam præmuniret; ve-
rùm cum in illo squallido carcere non haberent altare: *Alt. are*, inquebat, *erit
nobis hoc pectus meum*, in qua viva ara Sacrificium DEO fecit, seipsum exinde in
hostiam & victimam cruentam pro fide Orthodoxa offerens, Q

O dolorosissima Mater! quid dico? an non SS. Cor tuum, dum Filium de cruce depositum gremio tuo gestabas, simile vivum altare fuit, in quo de-
nuò æterno Patri eundem hunc dilectissimum Filium in Sacrificium vespertinum obtulisti? Ita Arnoldus Carnotensis: *Ipsa, ait, seipsam madans in altari, ligna & flammam congregabat. Altare erat in corpore Filii.* O cruentum & lacrymabile Sacrificium! ô nimis lugubre, & omnium lacrymis dignissimum spectaculum! videre DEI Filium, in numeris plagis saucium, occisum, excarnificatum, & in pectore ac sinu afflictissimæ Matris, antequam inferatur tumulto, quiescentem! O mortales omnes! venite, & videte, an sit dolor sicut dolor dolorosæ Matris? Audiamus iterum Poëtam:

*Te ne ego (nec movear) videam, mœstissima Matrem,
Complexam Nati membra cruenta tui?*

Eque tuis oculis super illius ora cadentes

Aspiciam lacrymas, contineamque meas?

Ecce suo tecum rerum natura parenti

Ingemit, & quo tu funere lasa dolet.

Unus ego immotus funus tam flebile possim

Et tua non madidis ora videre genis?

O mihi contingat simili tabescere luctu!

Felix, si lethi causa sit ista mei.

§. Sed jam tempus est, ut sacrum pignus & ex sanguine Corpus JESU sepulchro mandetur, cum enim ad vesperasceret, & inclinata esset dies, duo illi Religiosissimi viri Josephus ab Arimathæa & Nicodenus timentes, ne legem ob primas magni iminentis Sabbathi vespertas transgrederebantur, impensius dolorosissimam Virginem rogârunt, quatenus sibi ac presentibus amicis dilectissimum Filium suum ad inungendum, & sepeliendum dimitteret. Hic novus luctus, novus ploratus; non abnuvit tamen dolentissima Mater, quia semper voluntati Divinæ erat conjunctissima; in quem finem ipsa diadema regium cruentis spinis horridum propriis & cruentatis manibus revulsit, ubi adimpletum illud Prophetæ vaticinium: *Et sanguis sanguinem tetigit.* Interim dum exanime Corpus JESU super unam petram subalbam collocatur, atque pro more gentis pretiosis ad sepulturam unguentis præparatur, ipsa mœstissima Virgo, teste Metaphraste & Nebridio, *collegit spinas & pulvorem sanguine & aqua de latere fluente conspersum, & servavit.* Quod pariter confirmat doctissimus Quaresmius: *Sacerrima Virgo, inquit, magna cum reverentia collegit, quantum licuit sanguinem;* imò & ferreos clavos, quibus sacrum Christi Corpus in cruce fixum erat (eodem attestante Quaresinio, ac cum primis S. Bonaventura) in depositione Filii de cruce in sinu collegit, ac impofterum pro suo solatio tecum retinuit, ut sic dilectissimi Filii sui mortem non tam præteritam meminisse, quam quotidie præsentem posset intueri.

Ut verò satis inunctus erat Jesus, accepit eum SS. Mater, & Corpus ejus mundissimam involvit sindone, *Quamvis mihi vidisses hic luctuosam illa processionem*

Arnoldus
Carnot. Tr.
de 7. Verb.
Dom.

Of. 4. 2.
Metaphrast.
die 15. Aug.
gust. apud
Baron. num.
132.
Nebrid.
cap. 21.
Quaresm.
Tom 8. c. 11.
fest. 1.
S. Bonavent.
in Medit.
vit. Christ.
cap. 31.
Revel. 5.
Serg. lib. 1.
cap. 10.

tionem, quâ ad tumulum, vel in scala, vel in feretro, vel potius propriis amicorum manibus ferebatur ille, sub quo curvantur, qui portant orbem, & qui tribus digitis appendit molem terræ? Quid pensâsset? Quid dixisset? Interim levatur funus de terra, & fit inter hos primos Christi fideles amabilis contentio, non quis eorum videretur esse major, sed quis prior hoc Divinissimum funus posset attingere, & propriis ad destinatum monumentum manibus portare, hinc sapius mutabant vices, ut quilibet exinde gloriari posset, à se in sepulchrum Servatorem mundi esse illatum; omnes hic euntes ibant, & flebant, super omnes autem Mater miserabilis, quia præ omnibus amabat. Ah quoties in cælum ingeminabat: *Fili mi JESU! JESU, Fili mi! quis mihi det, ut ego meriar pro te, & unâ tecum hodie in horto consepeliar?* 2. Reg. 19. 28.

6. Vidua illa in Naim ponè catalectum filii sui, præmaturâ morte defuncti, sequens, in amaritudine animæ suæ hoc solatii à Christo audire meruit: *Noli flere.* Verum enim verò nullum hic a derat incertissimæ Matri Unigenitum suum ad sepulchrum comitanti solatium; & si ipsi Angeli pacis, qui tantam atomi hoc lacrymabile Creatoris sui funus ad sepulturam comitabantur, amarissimè flebant, quomodo ergo solari poterat illud dolentissimum Cor Virginis, quod erat congregatio omnium, dolorum quemadmodum mare omnium est aquarum? O gloriosissime cœli Princeps, salutis humanæ Nuncie, ac paranymphe Spiritus Sancti! te in clamo, ô S. Gabriel! an non SS. Virginem olim in ædibus Nazarethanis salutasti: *Avè gratiâ plena, Dominus tecum;* Luc. 1. 28. *benedicta tu in mulieribus?* Quomodo gratiâ plena, quæ nunc doloribus superabundat? Quomodo Dominus tecum, si eam tot apprehenderunt mala? quomodo benedicta in mulieribus, cujus Filius maledictum in ligno maledicto factus est? Sed altum hîc erat in cælo silentium. Tu hæc inter, anima Christiana, adverte, alia divina, alia humana esse judicia, sic nimirum placuit Divinæ Providentiæ ac Bonitati, ut Mater Christi fieret novissima fecinarum, ut postmodum jure merito exaltari posset super omnes choros Angelorum. Disce hîc humiliari, terra & cinis! Disce pati, & lubenti animo cum dolorosissima Matre omnia quæcunque sustinere adversa, quia his omnibus dignum est cælum calamitatibus: *Non sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Rom. 8. 18.

Ad sepulchrum in petra viva excivum ubi tandem perventum est: *Deinde, sunt verba dolorosæ Matris: deponerunt eum in sepulchro.* O quam libenter tunc posita fuisset viva cum Filio meo, si fuisset voluntas ejus. Et in alio loco: Verè dicere possum; quod sepulto Filio meo quasi duo Corda in uno sepulchro fuerint: nunquid non dicitur, ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum? Sic in sepulchro Filii mei semper cogitatio & cor meum versabatur. Tandem peractis omnibus, mœstissima Mater ad circumstantes amicos conversa eis peramanter benedixit, humilesque de tanto exhibitio obsequio grates persolvit; credo, hîc eam usam verbis, quibus olim David viros Jabes ob sepulturam Regi Sauli datam commendavit: *Benedixit vos Dominus, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro, & sepelivitis eum, & nunc retribuet vobis quidem Dominus misericordiam & veritatem, sed & ego reddam gratiam, &c.* 2. Reg. 2. 5. Audis hoc, mi Lector!

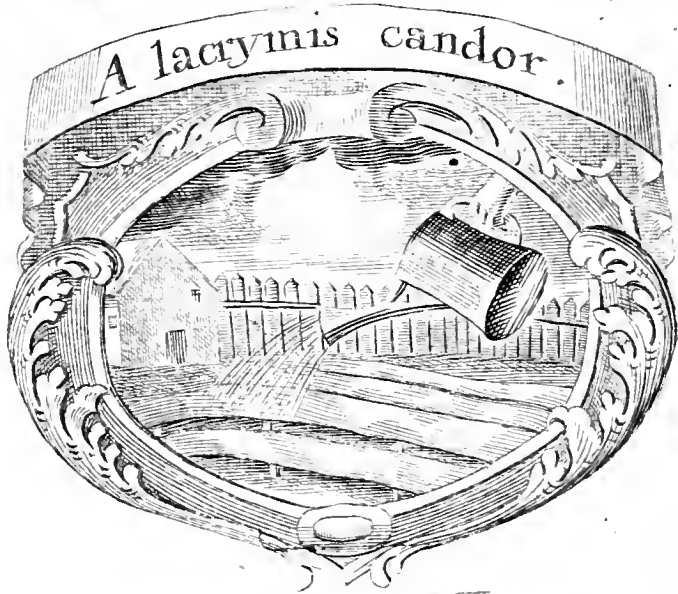
Mater Dolorosa.

Y y

CON-

CONSIDERATIO LI.

Dolorosæ Matri in Passione Filii comes indivulsa Maria Magdalena, crucifixum Amorem suum deplorans.



Erat autem ibidem Maria Magdalena & altera Maria sedentes contra sepulchrum. *Matth. 27. 61.*

Lib. 3. Ef-
drae cap. 3. I.
7, 10.



Am olim in aula Darii Persarum Regis pulcherrimum hoc problema discussum, atque ventilatum est, quidnam in orbe terrarum fortissimum? Num vinum, Rex, Mulier, an veritas? Forte vinum: Noënum consule post dilu-
vium in vinea sua inebriatum, Loth vino nimio maden-
tem, Holofernem vino sepultum, aliosque innumeros, de quibus Ecclesia-

Ecc. 17. 34.
1. Mach. 1.

sticus: *Propter crapulam multi obierunt, &c.* Fortis Rex, ad cujus nutum & imperium, regnum pendet univcrsum; ita de Alexandro Machabæorum Liber primus: *Pertransit usque ad fines terra; & accepit spolia multitudinis gen-*

tium

tium: & siluit terra à conspectu ejus. Fortis Mulier; Samsonem interroga mortalium omnium facile robustissimum, Davidem Regem sanctissimū, Salomonem sapientissimum, à mulieribus victos, fractos, delusos. Fortis veritas, & si Zerobabelem consulimus, *Super omnia vincit, ac prævalet, &c.*

Quidquid sit de hoc problemate, fortior & major horum omnium est charitas, quæ vincit, ac prævalet, hæc enim omnipotentem DEUM ligavit, ut de cælo in terram descenderet, homo fieret, tanta actam indigna pro mortalium salute pateretur, ac denique infami crucis patibulo amoris victima occumberet: *Quid amore, subintrat hic Mellissius, Violentius? Triumphat de DEO amor.* Unde in Canticis dicitur: *Fortis ut mors dilectio.* Hinc tot Sancti ardentissimis optârunt votis quamcunque pro Christo subire necem, quorum charitas omnino erat infaturabilis, nam quò magis Crucifixum suum diligebant amorem, eò amplius diligere discupiebant, *modus enim diligendi DEUM, est amare sine modo,* ita dictus Mellissius.

S. Bernhard
serm. de Pass
Cant. 8. 6.

S. Bernhard
lib. 4 Pass.
cap. 5.

Tali in DEUM & Hominem Christum ardebat amore felix illa peccatrix, omniumque pœnitentium fidiſſimum speculum Maria Magdalena, quam tot profusi lacrymarum rivuli, quibus offensam summi Boni, atque demerita sua à die conversionis suæ usque ad supremum vitæ suæ diem deplanxerat, satis luculenter demonstrant. Et si olim Judæi ex visis Christi lacrymis, quibus Lazarum amicum suum deplorabat, hanc arguebant contumaciam: *Ecce quomodo amabat eum* rectè & nos ex lacrynis pœnitentis Magdalene concludimus: *Ecce quomodo amabat JESUM,* quem per omnem passionem cum dolorosissima Matre tanquam comes indivulsa nunquam deseruit, imò & de novo, sicut prius in convivio, ejus sacros, dirissimisque clavis perforatos pedes lacrymis suis rigavit, abluit, deterſit: *Oculis inurdantibus, ait B. Damianus, vestigia Salvatoris insudit,* &c. Proinde huic Divæ non incongruè pro Symbolo telam candidam in aprico campo radiis solaribus expositam, & aquarum guttulis desuper rigatam statuimus, cum Lemmate:

Joan. 11.
36.
Luc. 7. 18.

A lacrymis candor.

O bonæ lacrymæ, exclamat S. Ambrosius, in quibus est redemptio peccatorum! veniam nos pestulant, & merentur; causam non dicunt, & misericordiam consequuntur. A lacrymis candor. Progrediamur ulterius.

S. Ambros.
l. 2. in Luc.
& serm. 46.
de Pœnit.

2. Ubi justissimus scelerum Vindex DEUS totum terrarum orbem innumeris cumulatam sceleribus per universale diluvium purgavit, & nunc in summam gratiarum actionem justus Noë, quòd ab interitu cum omni familia sua tam misericorditer fuerit præservatus, pinguisſimum Sacrificium de animalibus mundis in aprico campo DE O T. O. M. litavit; ecce dum fumus

pinguis & odor holocaustorum sursum in aëra ascendit, de cœlo vicissim nova gratia & pax Divina descendit, DEUM inter & Hominem de novo confirmata ac stabilita, in cujus rei signum in superiori aeris regione Arcus miri splendoris apparuit, qui Noëmo, filiis ac posteris ejus non nisi lata ac prospera præsignavit: *Hoc signum fœderis, quod deo inter me & vos, & ad omnem animam viventem, &c.*

Gen. 9. 12.

Per hunc arcum rectè in typo Christus JESUS & hic Crucifixus præfiguratus est, per quem genus humanum cum Patre reconciliatum fuit; solet autem arcus per reflexos solis radios in nube rorida recipi: *Arcus, inquit Seneca, meridie ortus, magnam vim aquarum vehit, circa occasum rorabit, &c.* Animæ mi! reflecte paulisper tua in dolorosissimam Matrem lumina, & in dolorum ejus sociam Mariam Magdalenam, juxta crucem stantes, & quid cernes aliud, quàm nubem roridam, & pluviam, non cruentam duntaxat de Vulneribus crucifixi JESU, sed & ex oculis illarum piissimarum mentium largissimè promanantem: *Magdalena, inquit Tilmanus, erat nubes rorida & pluvius.* O pulvis salutaris! si jam tunc convivio Simonis, dum lacrymis cœpit rigare pedes JESU, ab ore Veritatis audire meruit: *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum;* quid nunc sentis, pie Lector, dum plorantem sub cruce contemplaris Magdalenam, in SS. Sanguine Agni dealbatam? *En, inquit S. Chrysologus, mutatur ordo rerum; pluviam terræ dat cælum semper: Ecce nunc rigat terra cælum; lacrymis rigabat pedes ejus. O quanta vis in lacrymis peccatorum! rigant cælum, terram diluunt, extinguunt gehennam.* O anima Christiana! licet innumeris obnoxia sis peccatis, quid fugis à crucifixo JESU?

Seneca l. i.
Nar. quæst.
cap. 6.Tilman. in
allegoriis
Luc. 7. 47.S. Chrysol.
serm. 93.

Psal 102. 3.

Ecce cum Magdalena confidenter & in animo contrito, ac verè humiliato, ad crucifixum Amorem tuum accede, ille enim est, qui propitiatur omnibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas; qui redimit de interitu vitam tuam, &c. Plorabat quidem Maria Magdalena in domo Pharisei, sed tunc temporis intervallo adhuc ignorabat, quàm imenso sanguinis pretio forent Domino luenda illa, quæ deplangebatur delicta; verum cum nunc vidit Dilectum suum, quem firmissimâ fide DEUM & Hominem credidit, in Calvario monte suffixum cruci, & ex quinque sacris Vulnerum canalibus copiosissimum Sanguinem pro remissione peccatorum suorum profundentem, ah quis dicet, quantum creverit mentis ejus & dolor & amor in JESUM? En formam habes, anima Christiana! quam imiteris; illa ubi semel culpam suam agnovit, non amplius DEUM offendit, & tu ah misera! quoties redis ad vomitum?

3. Et quis, obsecro, non obstupescat, dum animo attentiore confiderat, quòd B. M. Magdalena Sanctissimæ Deiparæ intima, familiarissima, ac quodammodo demestica fuerit? quæ Sacratissima & intemerata Virgo, licet Seraphinis purior, cum hac tamen pœnitente peccatrice inimè conver-

sar-

fari minimè dedignata est; & quemadmodum Filius publicanos, & peccatores non respuebat, sed manducabat, & conversabatur cum illis, ita quoque hæc Beatissima Virgo & Mater doloris & amoris hanc peccatricem, super nivem nunc dealbatam, benignè complexa est, eamque in sociam pluribus annis adhibuit, unde neque in cruenta Christi passione ab hac mœstissima Matre separari voluit. Juvat hic audire S. Anselmum, qui afflictissimam Deiparam pro eo tempore, quo dilectissimum filium suum ad mortem damnatum, & crucis ligno onultu ad Golgothazum montem inter latrones procedentem conspexit, ita loquentem introducit: *Unacum Maria Magdalena per* S. Anselm.
viam objacentis plateæ, circa quendam fontem cucurimus, quatenus illi obviam ve in dialogo
niremus, & cum veniremus juxta fontem, obvium habuimus Filium meum deforma de Passione:
tum, pressum omni dolore, qui benignè se inclinans, ad me dicebat, Ave Ma-
ter, ac si diceret: Gratus tibi debeo, electa Mater mea! pro multimodis benefi-
ciis mihi impensis, & pro multo labore, quo in summa paupertatis abiectione cu-
trivisti templum corporis mei, & nunc in destructione constructum inter contumeli-
as & opprobria sequi non dedignaris, nec vereris, quamvis omnibus contemptu
habeamur.

Promiserat quidem Petrus prius Magistro suo fidelitatem nullis periculis, nullisque separandam cruciatibus: *Domine tecum paratus sum & in carce-* Luc. 22. 33.
rem & in mortem ire. Thomas similiter ad eandem necem cum Christo
 perferendam ultrò se obtulit: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo.* Similiter Joana. 11.
 & reliqui Discipuli cum Christo in ultima Cœna mensæ accumbentes fece- 16.
 runt. Verùm cum nunc aliam rerum faciem vidissent, & Magistrum su-
 um captum, vinculis constrictum, mortique traditum: *Tunc Discipuli om-*
nes relicto eo fugerunt. Non sic cum Matre dolorosa Mar. Magdalena, non
 sic: *Surgam, inquebat, & circuibō civitatem, per vicos & plateas quæram,* Cant. 3. 2.
quem diligit anima mea: Quæsvi illum, & non inveni. Invenerunt me vigiles,
qui custodiunt civitatem: Num quem diligit anima mea, vidistis? Paululum cum
pertraxerunt eos, inveni, quem diligit anima mea: Tenui eum, nec dimittam.
 Sed dic, ô Magdalena! ubi eum invenisti? *In lectulo,* reponit;
 & qualis ille lectulus Dilecti tui? *Lectulus,* inquit, floridus, floridus Naza-
 ræi mei non est alius quam crux: *Hic tenui eum, nec dimittam;* hic sedens
 fecus pedes ejus, audiam verbum illius; hic sub umbra illius, quem desi-
 deraveram, sedebo, & fructus ejus dulci gutturi meo; hic, cum Rex
 meus est in accubitu suo, nardus mea dabit odorem suum. O beatissima
 peccatrix! verè optimam partem elegisti, dum JESUM & hunc Crucifi-
 xum elegisti: *Gratia tibi,* subintrat hic S. Bernhardus, *ô beatissima peccatrix!* S. Bernhar-
ostendisti mundo tutum peccatoribus locum, pedes scilicet JESU, qui neminem sper- din. ferm. 45.
nunt, neminem projiciunt, neminem repellunt, suscipiunt omnes, &c. Et quid in ser. 6.
 tu hic agis, ô mi Lector? Parafceze

Brev. Rom.
23. Nov.

4. De S. Clemente Pont. Max. perhibetur. quòd, cùm vitæ Sanctitate & doctrinâ Gentiles plurimos ad fidem Christi Romæ convertisset, à Trajano Imperatore in exilium trans mare Ponticem relegatus sit, ubi in solitudine Chersonæ duo Christianorum millia invenit, qui ab eodem Imperatore in hunc loc ad eruenda & secanda marmora condemnati fuerant, quibus ingenti siti laborantibus in colle Agnum Divinum ostendit, sub cujus pedibus fons vivus in salutem eorum emanabat.

Anima Christiana! respice in montem Calvarium, ubi pari ratione Agnum illum immaculatum pro salute universorum in ara crucis immolatum cernes, sub cujus pedibus non dissimilis fons vivus emanat, fons videlicet lacrymarum dolentissimæ Matris ejus & M. Magdalenæ, irremediabilibus lacrymarum rivulis Amorem suum crucifixum deplorantium, ac tunc præfertim, quando corpus JESU mortuum, de ligno depositum, super lapidem collocatum, à sanguine purgatum, & pretiosis aromatibus inunctum est: *Resonabat*, inquit S. Laurentius Justinianus, *locus ille clamoribus, asperg. batur lacrymis, ac gemitibus replebatur.* O quàm lugubre erat spectaculum, afflictissimam videre Matrem, Filium suum occisum in sinum suum excipientem, os, oculosque claudentem, vulnera explorantem, spineum sertum è Filii capite non sine cruenta manuum punctione revellentem! S. Anselmus, *accurrens Joannes Evangelista concidit super pectus JESU, plorans, & dicens: Heu, heu de isto pectore heri potabam dulcia, hodie tristis, &c.* Magdalena autem pro more suo ad pedes Christi accedebat: *Virgo*, ait S. Bernhardinus, *caput Magdalena vero pedes est amplexata;* & Simon de Cassia, *Dominicos pedes illico recognovit, ad quos admota moltorum peccatorum remissionem acceperat.* Et si quondam Sunamitis illa ad pedes Elisæi Prophetæ prostrata lacrymando filii sui immaturâ morte extincti meruit obtinere resurrectionem: *Cumque venisset ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus.* Quid de B. M. Magdalena sentiendum, quæ sacros & perforatos Domini pedes osculando, & lacrymis suis rigando, ac abluendo non poterat satiari: *Magdalena*, subintrat hic rursus S. Bernhardinus: *prostravit se ad pedes Domini, ipsos osculando, & suis solitis lacrymis balneando, & clamando dicens: O sanctissimi pedes, vos docuistis me, quo pacto debeam aufugere, & exire de manibus diaboli, &c.*

O anima Christiana! quid agis? Magdalena semper, ubi cum Christo fuit, locum ad pedes ejus elegit: in convivio Principis Pharisæorum, ubi lacrymis cœpit rigare pedes JESU, in cœna Bethaniæ, ubi caput & pedes Domini precioso nardi pistici unguento inunxit; in domo Marthæ, ubi ad pedes Christi sedens audiverat verbum illius; ad monumentum Lazari, ubi ad pedes Salvatoris prostrata rogabat: *Domine! si fuisses hic, &c.* In monte Calvario, ubi cum Matre dolorosa sub pedibus crucifixi Amoris sui steterat; & in eodem loco, ubi mortuo & de crucis ligno deposito denuò lacrymis sui pedes

S. Laurent.
Justin. de
agon. Christ.
cap. 21.

S. Anselm.
Tract. de
Pass. Dom.
S. Bernhar-
din. serm. 45.
in ter. 6. Pa-
rascev.
Simon de
Cass. lib. 9.
a p. 33.
c. Reg. 4.
27.

pedes abluit, &c. *Magdalena*, subintrat hic S. Gregorius Nyssenus, *in-*
bus & membris omnibus, quibus peccaverat Mulier, pœnitentiam egit: Nos verò
verbis quidem pœnitentiam pollicemur, factis verò nihil studii, laborisque præs-
mus, sed eadem vivendi consuetudine utimur, quæ priùs. Si ergo cum Magda-
lena DEUM nostrum offendimus, quare non cum illa ad pedes crucifixi:
 JESU prosternimur? Illa in eremo triginta annis austeritatem egit pœ-
 nitentiam, ad crucis effigiem, quam ei S. Michael præfixerat, assiduo sua
 deflens peccata, licet jam pridem remissa; nos longè culpabiliores sumus
 Magdalena: Heu ubi nostræ sunt lacrymæ? Ubi vera & seria pœnitentia?
 Et quid tandem de nobis fiet?

S. Bernhar-
 din. loc. cit.
 S. Gregor.
 Nyssorat.
 in eos, qui
 acerbiùs
 alios judi-
 cant.

5. O sancta & inclita Pœnitens! olim vesani amoris mancipium, nunc
 Sponsa Christi, cui te ulterius comparabo? Si Christus JESUS & hic Crucifi-
 xus magnes est, tu ferrum eras, nescio quâ arcanâ amoris sympathiâ ad cen-
 trum suum attractum? Olim ferrum Elisæi in aquarum profundum delapsû,
 ultrò ad lignum natavit: *Præcidit ergo lignum, & misit illuc: natavitque ferrum.*
 Et nunquid hoc ferrum (Magdalena) mirabili amoris impulsu ad lignum
 crucis natavit? Audi Ecclesiam in hymno: *Ad stare non timet cruci, sepulchro*
inharet anxia, truces nec horret milites; pellit timorem charitas. O si simili af-
 fectu & amore crucifixum Amorem nostrum diligeremus! quotidie JESUM
 in cruce pendentem intuemur, & nulla in eum comiseratione tangimur?

4. Reg. 6. 6

Zach. 12. 10

Si Christus JESUS & hic Crucifixus fons est, de quo Zacharias: *in illa die*
erat fons patens domus David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.
 Tu, ô sancta peccatrix, cerva sitibunda & amoris telo saucia fuisti, quæ ma-
 gno impetu ad hunc gratiarum fontem anhelasti, lacrymas tuas cum pretio-
 so Redemptoris tui Sanguine commiscens, & vas tibi de eodem Divino cruore
 pro tuo implens solamine. O spectaculum lugubre! natabat humus SS.
 Sanguine JESU, & natabant lacrymis Magdalena oculi. O quàm prompto
 animo cum Christo sanguinem tuum fudisses, si ita DEI voluntas fuisset.
 O cor meum! ad quid jacturæ vel levissimæ illacrymaris, & cum JESU cru-
 cifixo non doles? quousque cor durum erga illum geres? Ergo in signum
 veri ac sinceri amoris nec unam dabis lacrymulam?

Si Christus JESUS & hic crucifixus Mercator ille est, qui pro una pretio-
 sa margarita vendidit omnia, quæ habuit, & emit eam. Tu, ô sanctissima
 Pœnitens! pretiosa illa margarita extitisti, pro qua Negotiator ille cælestis in
 cruce dedit omnia, quæ habuit, imò & ultimam sanguinis stillam, unde Ec-
 clesia; *Amissa de schima regio recondita est arario, &c.* Si ille Sponsus sangui-
 num: tu Sponsa hujus Dilecti, cujus sanguis ornavit genas tuas. Si ille Pa-
 stor bonus, qui in cruce animam suam posuit pro ovibus suis: tu prima ovi-
 cula, ab illo inventa, & proprio sanguine illius proluta, atque abluta. O
 Christiani! subintrat hic antiquissimus Origenes: *Sequamur hujus Mulieris Origenes*

Matt. 13.
 45.

Origenes
 affe-

Rom. de
M. Magd.

affectum, ut perveniamus ad effectum: ploret unusquisque ad JESUM & quærat fideliter JESUM, quia non celavit se quærenti peccatrici. Disce, peccator homo, à peccatrice muliere, cui tamen dimissa sunt peccata sua. Disce plorare DEI absentiam, & considerare ejus presentiam- Disce à Maria JESUM amare, nullam extra JESUM consolationem accipere, omnia propter JESUM contemnere.

e. Mach. 1
24

6. In Machabæorum Libro secundo refertur, quomodo aqua crassa fuerit mutata in ignem: *Utque tempus affuit, quo sol resulsit, qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* Audeo dicere, lacrymas pœnitentis Magdalena in ignem fuisse mutatas, erat enim tota charitate ignita ab illo tempore, ex quo gratiarum Sol mitissimus JESUS illi primò in convivio affulsit, unde hunc ignem nec maria nec flumina passionum & dolorum, quos unà cum Christo patiente & dolentissima Matre in animo perpessa est, poterant obruere: *Attendite,* ait S. Thomas Villanovanus. *quâ dilectione prosequabatur virum Magistrum, quæ etiam pro mortuo se exponit morti, non minus pro defuncto, quam prius fuerat officiosa viventi.*

S. Th. Vil-
lanov. in
conc. de S.
Magd.

Luc. 7. 13.

Olim pientissimus orbis Reparator Christus Viduæ in Naim lacrymas interdixit: *Noli flere;* sed de B. Magdalena non legitur, quòd aliquando Christus ejus lacrymas culpaverit, sed potius ipse ad fletum eam magis stimula- vit, dum contra murmurantem Pharisæum illam defendit: *Aquam pedibus meis non dedisti: hæc autem lacrymis rigavit pedes meos, & capillis suis terxit.* Ratio est, quia Mulier illa Vidua non sua delicta, sed imaturam filii sui necem deploravit, non autem placent Christo ejusmodi lacrymæ inanes; verum M. Magdalena sua peccata animitus & amarissimis deplanxit lacrymis, ac tunc præsertim, quando Salvatorè mundi ob delicta sua ac totius mundi ab impiis captum, flagellatum, ferto spineo coronatum, ad mortem condemnatum, in cruce pendentem, ac denique mortuum & extinctum conspicata, at-

S. Chrysoft.
serm. 93.

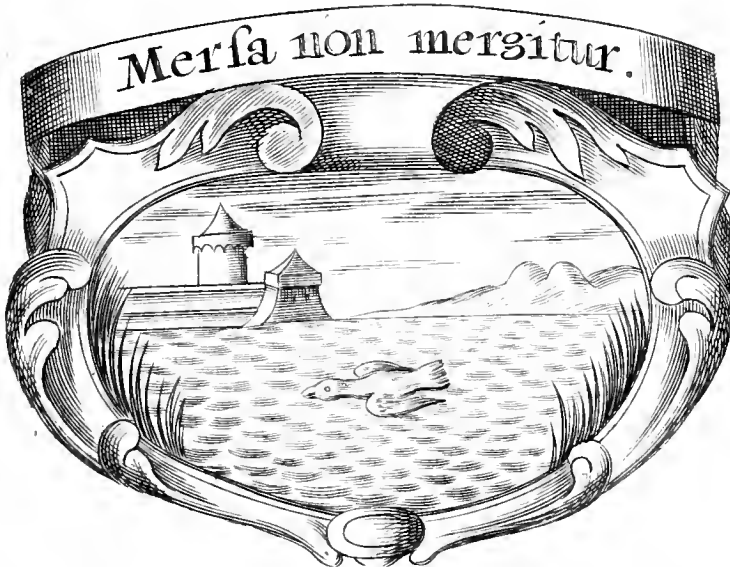
que contemplata est: Non fudit sanguinem, ait Os Aureum, *sed fontes lacrymarum profudit, & delevit peccata sua.* O beati, qui taliter lugent! Anima peccatrix, quid hæres? Ad quid stulto dolore & planctu pro rebus temporalibus consumeris? Ob pomum ereptum, ob levissima ploras crepundia; perdis DEUM per peccatum, & rides? *Nullares,* inquit Paulus de Pala-

Paul. de Pa-
lar. in c. 5.
Mach.S. Bernh. de
Cœna Dora.

tio, in hoc sæculo digna fletus est nisi peccatum; & Mellissius: *Funda lacrymas ad Crucifixum, nam te salvare paratus est, qui pro te talia passus est.* A lacrymis candor.

CONSIDERATIO LII.

Peperduntur rationes, quare B. Virgo & Mater Dolorosa non unà cum Filio fuerit immolata ?



Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini.

Pfal. 117. 17-

I. **R**ede amarissima Christi passio à Vate Regio mari turbido comparata est, in quo mitissimus orbis Reparator Christus, velut alter Jonas, ut alios ab interitu salvaret, *Jonæ. I. 5.* projectus fuit: audi ipsum *Pfaltem Regium* in persona Christi patientis loquentem: *Intraverunt aquæ usque ad* *Pfal. 68. 1.* *animam meam: Veni in altitudinem maris, & i mpositus demersit me; ubi observandum, benignissimum Redemptorem à Propheta homini naufraganti assimilari, qui è fracta navi ventorum & procellarum vi excussus in ima*
Mater Dolorosa. Z z deci-

decidit, unde emergens pro supremo solatio non aliud habet remedium, nisi lignum, seu navis confractæ tabulam, quam summâ animi cum aviditate apprehendit, spe fretus, se ope hujus ligni adhuc ad optatum salutis portum evasurum; verum magis magisque procellarum vi & mole fluctuum protrusus, tandem usque ad altitudinem maris & in ejus profundum devolvitur, ubi ab omnibus derelictus miserandum in modum submergitur. Ita, inquam, accidit pretiosissimo animarum nostrarum Redemptori Christo JESU, cum enim hæctenus per varias persecutionum, pœnarum, ac dolorum procellas in passione sua fuisset jactatus, & agitatus, tandem apprehendens lignum crucis, in quo genus salvaret humanum, olim per lignum scientiæ boni & mali in paradiso destructum, ipse in altitudinem maris venit, & miserandum in modum per tam cruentam tempestatem submersus est: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.*

Psal. 68. 1.

Huic dilectissimo Filio suo, in hoc luctuosissimo passionis naufragio submerso, individuam ac fidelissimam sociam sese adjunxit B. Virgo & Mater dolorosa, cujus dolor & afflictio tantus extitit, ut à Divino Vate pariratione cum immenso maris altu comparetur: *Magna est, velut mare, contritio tua.* Observa hic, prudens Lector, quod Propheta Threnologus in primo mentis obtutu nescierit, quomodo, ac qualiter, & cum quibus compararet tantos ac tales Virginis Matris dolores: *Cui, inquebat, comparabo te vel cui assimilabo te, filia Jerusalem? cui exequabo te, Virgo Filia Sion? Si te volo comparare virgæ Aeronis? heu nunc in passione & morte filii sicca & arida facta es. Si flori campi & lilio convallium? Sed nunc cecidit flos & liliolum elanguit. Si rosæ in Jericho? Ab nunc illi spina est sola superstes. Si Mulieri amictæ sole? Verum & ipse nunc mundi oculus, serenissimus Sol obscuratus est. Si Lunæ perfectæ? O Superi condolete, heu nunc versa est in sanguinem; audi Poëtam.*

Threno. 2.
13.Num. 17. 8
Cant. 2. 1.
Ecclef. 27.
18.
Apoc. 12. 1.
Joel. 23. 1.

*Pallida luna pluit, sed non nisi tu scelerate
Causa hujus luctûs, atque doloris eras.*

Hugo à S.
Vict. ibid.
quem citat
Finetii in Re-
flex Spirit.
de B. Virg.

Cui ergo te comparabo, ô Virgo & Mater omnium afflictissima, & tandem subjungit Propheta: *Magna est, velut mare, contritio tua;* Supra quod Hugo à S. Victore: *Dirum, inquit, valde est, quod calamitatem ejus nulli coæquari posse commemorat; & statim magnitudinem maris ei in comparatione coæquat; & cur hoc? Causam subjungit idem Hugo: Quæ admodum mare super omnes aquas, & mole & amaritudine excellens est, ita tua contritio nulla calamitas æquari potest; in quo tamen vastissimo passionis Oceano hæc patientissima Mater, etiam post tot ac tantos exantlatos decumanos persecutionum fluctus, non perit, sed mirabiliter adhuc emerfit, & in vita usque ad præfinitum à Patre tempus conservata est. Proinde huic moestissimæ*

Ma-

Matri pro Symbolo mergulum, seu potius Mergulam appingi curavimus, cujus avis natura est, ut, viso quocunque periulo, quantocys in maris undas sese recipiat, ex quo tamen longo post intervallo indemnus emergere solet, cum inscripto hoc Lemmate:

Merula non mergitur.

En Symbolum dolorosæ Virginis, quam DEUS in passione Filii sui non voluit, ut submergeretur cum Filio, licet teste S. Anselmo, *per singula momenta dolor vitæ eius extinguere se fieri scisset, nisi ex speciali miraculo divinitus conservaretur.* Rationes assignari possunt sequentes. S. Anselm. de Excell. V. cap. 5.

2. Olim in Lege præcepit DEUS, ut si quis itinerans in via, vel in arbore, aut in sylva nidum avium inveniret, captis & sublatiis pullis, Matri incubanti parceret, eamque liberam ac indemnâ sineret avolare: *Si ambulans per viam, in arbore, vel in terrâ nidum avis inveneris, & Matrem pullis vel ovibus desuper incubantem, non tenebis eam cum filiis, sed alive patieris, captos tenens filios, ut bene sit tibi, & longo vivas tempore.* Deut. 22. 6.

Idem DEUS alio in loco mandavit, ut ad expiandum leprosum duo passeris vivi sibi afferrentur, quorum unus à Sacerdote occideretur, & ejus sanguine leprosus aspergeretur, alter verò in sanguine occisi passeris intinctus liberè permitteretur in campum avolare: *Alium autem vivum cum ligno cedri- no, & coico & hyssopo tinget in sanguine passeris immolati, quo asperget illum, qui mundandus est, septies, ut jure purgetur: & dimittet passerem vivum, ut in agrum avolet.* Lev. 14. 6.

Pari ratione in libro Exodi præcepit DEUS, ne Israëlita uno die ac tempore agnum cum Matre immolarent, sed ut maculato agno Matri afflictæ parcerent: *Oris non immolabitur uno die cum fatu suo.* Exod. 23. 19.

O mœstissima Domina! Virgo & Mater, Mater & Virgo! tu per illam legalem aviculam, cui in nido parci voluit DEUS; tu pariter per passerculam in sanguine consortis intinctam, quam DEUS liberè in agrum avolare permisit, tu denique per ovem illam Matrem, cui agnus filius violentâ manu ablati, & ad victimam portatus fuit non obscure præsignata es, quam idèo mitissimus DEUS post omnes patientissimè exanclatos dolorum fluctus adhuc diutius in vita conservari voluit primò, quia ita Divinæ Majestati placuit: cujus SS. Voluntas sicut in omnibus rebus ac dispositionibus, ita quam maxime hic attendi debet, licet humano ingenio nequeat comprehendi. Secundò voluit illam DEUS adhuc ad aliquod temporis intervallum relinquere in mundo, quia SS. Apostolis, primisque fidelibus nimis durum accidisset, si uno eodemque tempore sole pariter & lunâ suâ mysticâ destituerentur. Tertio ut mortuo & occiso generis humani Patre, omnes afflictæ animæ præsertim in Ecclesia primitiva inter tot cruentas persecuciones in hac SS. Matre

dolorosa peculiare invenirent, & haberent præsidium, atque in necessitatibus suis exoptatum aylum; magnum enim erat militanti Ecclesiæ solatium in terra, illam posse intueri Matrem, cujus Filius DEUS & Homo, author vitæ, & Victor necis erat, ac tandem omnium à Patre constitutus Judex strictissimus: *Causa*, subintrat hinc Vincentius Bruni de Soc. JESU, ob quam Dominus eam relinquere voluit in mundo, fuit, ut fideles inter tot molestias, tempestates & persecutiones mundi haberent aliquod præsidium & solatium, ne si hoc quoque beneficio spoliarentur, viderentur prorsus a Christo deserti: nec enim habebat pusillus ille grex in terra, à quo inter tot arumnas & cruces, rabidis undique circumdatis lapidibus, animari & corroborari possent. Voluit ergo dilectam suam Matrem illis in Matrem & Magistram relinquere, ut dulcis ejus præsentia omnibus in mœrore esset solatium in doctrina lumen, in persecutione robor, & in illis Ecclesiæ incunabulis singulare præsidium; Ac certè admodum necessarium fuit Ecclesiæ adhuc teneræ, ne talis columna loco suo subito moveretur, sed potius ad aliquot annos pro universæ fabricæ spiritalis firmamento & sustentatione immobilis persisteret. Vide hinc, anime mi, quomodo Mater dolorosa omnibus omnia facta sit, ut omnes lucrifaceret; cur non & te? Excita te ipsum, & ama, ac æstima Matrem tam amabilem, tuæque salutis studiosissimam.

3. Recordor hinc illius Mulieris Evangelicæ, de qua Lucas commemorat, quòd decem drachmas, seu gemmas habuerit, de quibus unam perdidit, ad quam inveniendam totam domum revolvit; & quia nec tanto labore ac industriâ illam poterat reperire; lucernam denique accendit, cujus ope hanc amissam drachmam feliciter recuperavit: *Nomen accendit lucernam, & everrit domum, & querit diligenter, donec inveniat.*

Observa hinc, prudens Lector, quòd in eodem sermone Veritas Christus præmiserit parabolam de bono pastore, ingenti cura & sollicitudine ovem perditam inquirente: *Et cum invenerit eam, imponit in humeros suos, gaudens, &c.* Tunc enim verò Christus, qui per eundem Pastorem adumbratus est, ovem perditam invenit, & in humeros suos imposuit. quando pro ovibus suis in cruce mori dignatus est: *Humeri isti*, ait Seraphicus Doctor, *sunt brachia crucis, in suos humeros ovem perditam imposuit, quia ibi peccata nostra portavit.*

Ex quibus facile intelliges, anime mi, quænam illa Mulier Evangelica fuerit. quæ relictis novem drachmis lucernam accendit, & studio prorsus indefesso decimam ac perditam inquisivit. O pietissima Virgo, verè Mater amoris & doloris! tu, inquam, per illam Mulierem adumbrata es, quæ relictis cæteris novem drachmis, hoc est, novem Angelorum choris, ad quos unâ cum Filio ascendere poteras, ad tempus reliquisti, solum sollicita de drachma decima & perditâ, id est, animâ hominis, quam post gloriosam Filii ad cœlos ascensionem adhuc 26. annis propensissimo studio non destitisti

Vicentius
Bruni S. J.
Med. 8. de
B.V.

Luc. 15. 8.

Luc. 15. 5.

S. Bonavent.
hic in Luc.

Quære, donec tandem ætatis tuæ anno 72. hoc est, anno à Virgineo tuo partu 58. ex hâc mortali soluta ad æternam assumpta es. Juvat hic audire S. Birgittam, cujus Revelationes magnam in Ecclesia DEI auctoritatem habent: *Ascendente Filio*, inquit ipsa, *ad suum regnum, Virgo MARIA in hoc mundo ad benorum consolationem, & errantium correctionem, permanere permissa est; erat enim Magistra Apostolorum, Confortatrix Martyrum, Doctrix Confessorum, clarissimum speculum Virginitatis: Consolatrix in conjugio viventium, saluberrima Monitrix, atque omnium in fide Catholica perfectissima roboratrix, &c.* Agnosce ex hoc, anima Christiana, ingentem Virginis dolorosæ in genus humanum charitatem, dum sponte ad tempus cœlesti gloria privari voluit, ut in hoc mundo miseris & afflictis, omnique Ecclesiæ statui prodesset, ac primorum fidelium saluti consuleret; quid nunc faciet pro te regnans in cœlo, si eam filiali affectu amaveris, atque colueris?

S. Birgitt.
lib. Revel.
cap. 61. &
serm. Angel.
cap. 19.

4. Recordor hęc illius Sponsæ, quæ Dilectum suum impensissimè rogavit, utpote amoris labore debilitata: *Trabe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum*, velociter enim currebat hic Dilectus sanguinem Sponsus, & velut gigas exultavit ad currendam viam suam, & quia optimè novebat illa Sponsa, opus esse peculiari DEI gratiâ ad amorem Divinum trahente, idè impensius flagitavit: *Trabe me post te*. Ad quid, obsecro, hæc Sponsa non rogavit, quæ aliàs dextram Sponsi apprehendere, & cum eo pari solebat passu ambulare, ut unâ simul cum Sponso & non post Sponsum traheretur? Ad dilucidandum hunc conceptum oportet audire Guilielmum & alios, qui de hoc Scripturæ loco cõmentati sunt, quòd per præfatam Sponsam rectè subaudiatur B. Virgo, quæ per omnem vitam prima & proxima post JESUM Sanguinum Sponsum cucurrit, ejus sanctissimos mores, vitam & passionem præ omnibus imitando, & suis representando actibus; viva enim erat imago Christi JESU crucifixi, quam proinde primo per gratiam suam inter omnes electos ad se attraxit: *Ego, si exultatus fuero, omnia traham ad me ipsum*: Verùm cum nunc de gloriosa Sponsi in cœlum ascensione ageretur, rogavit hæc Dilecta: *Trabe me est te*: & cur, obsecro, non dixisti, beatissima: *Trabe me tecum*? Latronis animam dilectissimus Filius ac Sponsus tuus unâ tecum in cœlum traxit, & te Matrem, & quidem talem ac tantam Matrem, super omnes creaturas æstimatam ac amatam, in hoc mundo immundo relinquat ad lamentum & novos dolores?

Cant. 1. 8.

Cant. 2. 6.

Joann. 12.
37.

Observe, anime mi! COR JESU & MARIAE unum Cor erat, & una voluntas, & quia MARIA non quærebat, nisi quæ DEI erant, & Filio placebant. fuasit eadem charitas, ut propter Electos DEI, Filio de morte Triumphatore in cœlum abeunte. Mater in solamen totius Ecclesiæ adhuc teneræ & recens per Sanguinem JESU fundatæ, adhuc aliquo tempore in mundo restaret: *Trabe me post te*, ait memoratus Guilielmus, non dixit: *Trabe me*

Guilielm. in
Cant. 1. 3.

recum, sed post te, quo charitatem suam erga genus humanum clarissime manifestat. Non petit cum Filio caelum ascendere, quia, licet multo tadio in terris se afficiendum sciret absente Filio; sua tamen Ecclesiae commodis postponerebat, & notebat adhuc rudi deesse sermonibus suis de mysterio incarnationis plenius informanda, & exemplis ad spiritualium profectum excitanda. O quantum obligata est univcrsa Ecclesia huic SS. Virgini ac Matri suae! Et si Paulus quondam Mariam Cassoboliten, quae in negotio Evangelii strenue inter gentes laboravit, peramicè salutare iussit! *Salutate Mariam, quae multum laboravit in vobis.* O Clientes Mariani! quid agitis? Salutate Mariam, quae plus in vobis laboravit, &c.

5. Consulamus Petrum Apostolorum Principem, qui ubi ex timore mortis vitam negavit, in entro laxofo amarissimis lacrymis admissum crimen expiare coepit, spem, & amorem filialem erga hanc misericordiae Matrem non amittens; unde ad vesperam Parasceves, prout refert S. Anselmus, consummata Christi passione, ad Calvariae montem venit: *Tunc Petrus advenit, & quod ipsum negaverat, amarissime flere cepit*; alii vero scribunt, Petrum sequenti die Sabbathi ad montem Sion, ubi dolorosissima Mater, tunc morabatur, venisse, eoque patrocinium humiliter implorasse, à qua non tam benignè susceptus, quam & de novo in fide & Sancto proposito solidatus est; in quem finem D. Petrus huic SS. Virgini valde gratum se exhibuit, dum in ejus honorè in Syria, ubi Evangelii fementem spargebat, propè civitatem Tortosam nobile Sacellum extrui curavit, & SS. Nominis Mariae Apostolicis ritibus dedicavit. O si Judas traditor pari animo contrito & humiliato ad hanc SS. Deiparam accessisset, sine dubio illi veniam & misericordiam ab optimo Filio suo impetrasset. Respire, peccatores, adhuc vivit gratiarum Mater: *Quid amplius quaris, ait S. Thomas Villanovanus, quid ultra requiris, in Virgine? Sufficit tibi quod Mater Dei est.*

Hujus Apostolorum Principis exemplum secuti sunt ceteri Discipuli Domini & primi Christiani, qui in dubiis fidei, laboribus, persecutionibus, pressuris & afflictionibus semper ad hanc SS. Deiparam velut ad dignissimam Matrem suam & firmissimam Fidei columnam confugebant, quia in ea, teste S. Ambrosio, videbant *formam disciplinae, normam virtutum, & retius figuram probitatis*: unde fatetur S. Dionysius, quod ex illius praesentia & colloquio tantam interius consolationem senserit, quam nec corpus nec spiritus peterant sustinere. & observat Lorinus, S. Stephanum Proto-Martyrem à B. Virgine in persecutione mirè fuisse confortatum, & ideo lapides illi dulces videbantur, quia, quamdiu ejus lapidatio duravit, genibus super lapidem flexis, pro illo ad Deum oravit, eique gratiam finalem & donum perseverantiae impetravit: S. *Stephanus, ait Cornelius, suam martyrii coronam debet B. Virgini, aequè ac S. Paulus suam conversum, quam moriens pariter impetravit ei S. Stephanus.*

6. Imò & absentes haec SS. Deipara per litteras consolata est. Ita refert Lucius Dexter S. Hieronymi coaevus, quod ad S. Ignatium Ep. & M. cum sub

Rom' 16. 6.
Menoch.
hic.

P. Anselm.
in Tract de
Saff. Vine-
ti. apud me
fol 815 de
Pass.

Hadr. Lyr.
de Nomin.
Mar. fol.
256.

S. Th. Vill.
ferm. 2. de
Nat. Virg.
Hadr. Lyr.
de imit. Chr.
pat. lib. 7.
cap. 4.
S. Ambros.
lib. 2 de
Virg.
Lorin. in
cap. 7. Act
Apost.
Cornel. in
Acta Apost.
fol 149.
Joan. Adam.
Web de ar-
te disc. font-
te. 39.

Trajano Imp. ob Christi fidem gravissimas pateretur persecutiones, hanc epistolam consolatione plenam submisit: *Ignatio dilecto Discipulo humilis ancilla Christi JESU. Da JESU, qua à Joanne audisti & didicisti vera sunt; illa credas, & mores & vitam novo confirmes. Veniam autem unà cum Joanne, te, & qui recunsi sunt, videre. Sta, & in fide viriliter age: nec te commoveat persecutio auferit as, sed vales; & exultet tuus spiritus in DEO salutari tuo, Amen.*

Sub idem ferè tempus cives Messanenses, cum à S. Paulo concionante intellexissent, DEI Filium pro salute hominum hominem esse factum, ejusque SS. Matrem adhuc Hierosolymis in vivis superesse, legationem ex electis viris Hierosolymam utque destinarent, humiliter hanc SS. Deiparam rogantes, ut patrocinium urbis suae in se susciperet; nec abiret piis illorum votis Virgo & Mater tam benigna, dum mox ad eos litteras affectu materno plenas propria manu in lingua Hebraica exaravit, quarum tenor est iste:

MARIA Filia Joachim de tribu Juda, de domo David humiliata Mater JESU Christi crucifixi, omnibus civibus Messanensibus salutem, & benedictionem aeterni Patris.

Novimus vos misisse magnam fide nuntios & oratores, confidentes plenam recognitionem Filium meum esse Hominem simul, ac Deum, Unigenitum aeterni Patris, & similiter, quod post ejus gloriosam resurrectionem ad caelum ascenderit; agnoscentes in omnibus certam veritatis semitam, mediante doctrina & praedicatione Pauli Apostoli nostri. Quapropter vobis & huic nostrae civitati impertimur benedictionem, & promittimus vos semper sub nostra protectione & defensione habere.

O peccatores, o afflicti, o desolati omnes! quid agitis? Eja respirate; & magna cum fiducia ad hanc dolorosam ac SS. Matrem vestram accedite; sicut enim DEUS & Homo Christus omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire; sic haec SS. Deipara lubenti animo omnium miserorum, imò & peccatorum suscipiet patrocinium. De Christo dictum fuit: *Hic peccatores recipit, & manducat cum illis*; sed neque pretiosissima Virgo & Mater peccatores respuit, pro quibus Filius tot ac tanto passus est cruciatus. Et si quondam lepus à canibus agitato sub pallio S. Bernhardi optatam protectionem invenit; cervus sub pallio S. Huberti Episcopi; cerva sub pallio S. Agidii; agnus sub pallio S. Francisci Seraphici, &c. Et quare nos Christiani non sub pallio B. Virginis ac Matris dolorosae? An non infans, cum à nonneminem terretur, vel patris iram formidat, quanto cyus ad sinum Matris accurrit, ut ab illa protegatur? ita, inquam, ac pari affectu, o mortales omnes, ad hanc SS. Matrem nostram accedamus, & inveniemus in omni tribulatione nostra optatum praesidium: *Advocatam*, ait S. Bernardus, *habere vis ad Christum? ad Mariam recurre, exaudiet utique Matrem Filius*, & Ludovicus Blosius: *Fieri non potest, ut unquam pereat, qui Mariae sedulus & humilis cultor fuerit*, Vis & tu

talis esse, o mi Lector?

CON-

idem loc.
cit & plu-
res alii cum
P. Lezana
fol. 12.

1. Tim. 2. 4^o

Luc. 15. 2^o

In vitis 56^o

S. Bernardus
serm. de Nat.
B. V. fol. 59.
Lud. Blos.
in Canon.
vita spirit.
1. 18.

dimisit, quæ venit ad eum ad vesperam, portans rimum olivæ virentibus (foliis in Gen. 2. 14. ore suo.

Per Noemum Patrem cœlestem faubaudi, per arcam primitivam Ecclesiam DEI supra montem Sion tunc, subsidentibus non nihil persecutionum fluctibus, confidentem; per columbam emissam rectè animam Christi intelliges, de qua Evangelista: *Emisit spiritum.* Tandem post triduum, ubi SS. Matth. 27. 50. anima cum Corpore Christi de novo unita fuit, Christus à mortuis gloriose relurgens, velut altera columba Noemica post superatum passionis diluviū SS. Matri suæ primò inter omnes desideratissimam pacis olivam tulit: *Pax tui d. Mater!* In quem finem columbæ nostræ, florentem olivæ ramum in oreferentem, & ad arcam suam volitantem, pro Lemmate inscribere placuit: *Siluerunt fluctus.* Vel: *Mundi melioris origo;* vel si mavis:

Emergere nuntiat orbem.

Si vis aliud Emblema, finge & pinge tibi militarem aliquam galeam, seu Cassidem ferream in mensa stantem, in qua apes melificant, cum inscripto Lemmate Alciati, viri in omni politiori doctrina excultissimi: *Mella post bella.* Ita est: Mella post bella: unde de Christo non legitur, quòd per omnem vitæ suæ cursum mel aut saccharum, aut aliquid dulcis osonii comederit, nisi finito cruentæ passionis suæ prælio, ubi favum mellis à Discipulis oblatum manducavit: *At illi obulterunt ei partem piscis assi & favum mellis* ratio est, quia prius (prout bene observat antiquissimus Tertullianus) in cruce gustavit fel: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum,* nunc post gloriosam resurrectionem suam comedit dulce mel: ad instructionem nostram, quòd modicum fel tribulationis nostræ tandem in nobis æternæ gloriæ pondus operetur, & in suavissimum cœlestis nectaris Oceanum convertatur.

2. Observemus in hanc rem perelegantem figuram. Samson inter mortales facile fortissimus, ubi rugientem leonem, in vinea sibi occurrentem, mirâ virtute debellavit, eumque in frustra quasi hædum discerpit, paulò post per eandem vineam regrediens, in ore dicti leonis examen apum cum suavissimo mellis favo invenit, de quo non solus comedere voluit, sed & reliquam mellis partem Matri suæ communicat: *Veniensque ad Matrem, dedit ei partem,*

En pulcherrimum typum in Christo JESU & SS. Matre ejus dolorosa adimpletum; qui, postquam in cruento passionis suæ prælio mortem, diabolum, infernalem illum leonem, peccatum, ex quo mors intravit in mundum, feliciter superavit, in ipsis mortis faucibus favum mellis, hoc est, immensam gloriæ celsitudinem invenit; ita Gentium Doctor; *Videmus,* Heb. 2. 9. inquit, *JESUM propter passionem suam gloriam & honorem coronatum* sed hanc *Anter Uglorosa.*

gloriam & favum mellis ipse solus habere non voluit, proinde *veniens ad Matrem, dedit ei partem*, eique ante omnes alios primò ut gloriosus de morte triumphator apparuit, illamque per præsentiam suam post tantam hæc-tenus exantlatam passionis & crucis amaritudinem mirum in modum confortatus est, ubi meritò cum Propheta Regiò hæcipientissima Mater dicere poterat: *Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tua lætificaverunt animam meam.* O quis dicet, quàm immenso gaudiorum pelago tunc Sacratissimum COR Virginis ac Matris DEI fuerit repletum? Sicut enim priùs in passione & morte Filii amor mensura doloris fuit, ita nunc dolor exantlatus fuit mensura gaudii planè immensi, dum viso JESU exultavit cor ejus magis, quàm olim Abraham, dum in umbra tantum hunc gratiarum diem prævidit: *Abraham exultavit, ut videret diem meum; Vidit, & gavisus est.*

Psal. 92.
19.

Joan. 8. 56.

Recordor hîc illius laboriosi Patriarchæ Jacobi, qui cùm post aliquot annorum tractus inaudiisset, charissimum filium suum Josephum, quem jam pridem mortuum, & à fera pessima devoratum credidit, adhuc sanum vivere & incolumem, eumque totius Ægypti Pro-Regem esse constitutum, in tam insolitum gaudium, mentisque jubilum effusus est, ut penè extra se rapi videretur: *Et nuntiaverunt ei dicentes: Joseph Filius tuus vivit, & ipse dominatur in omni terra Ægypti.* Et quid sequitur? Scripturam percipe: *Et revixit spiritus ejus, & ait: Sufficit mihi, adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & videbo illum, antequam moriar;* quem cùm exinde in terra Gessen, ut magnificentum Pro-Regem cum Regio apparatu sibi occurrentem primâ vice conspiciatus est, præ gaudio exultans exclamavit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.*

Gen. 45. 26

Altius erige mentis tuæ oculos, anima Christiana; si Jacob olim ad unicum Josephi intuitum, quem mortuum esse credidit, ita præ gaudio exultavit, quale, obsecro debuit fuisse illud Sacratissimæ Deiperæ gaudium, mentisque jubilum, dum dilectissimum Filium suum, quem non tantum mortuum credidit, sed & ipsa sub cruce præsens à fera pessima devoratum vidit, nunc in resurrectione tam immensâ gloriâ circumdatum, sibi que inter mille Angelorum millia apparentem conspexit? Hic in Veritate gladius ille doloris, qui hæcenus sanctissimam ejus animam pertransierat, in igneum & aureum amoris telum, & glorioli gaudii incendium conversus est; proinde longe meliori jure, quàm olim Sponsa dicere poterat: *Anima mea hæc facta est, ut locutus est, &c.* O anima Christiana! quid erit, quando post hujus calamitosæ vitæ tuæ exitum prima vice videbis Regem gloriæ in diademate suo coronatum? Quid erit, inquam, quando videbis illud Principium rerum omnium DEUM tuum, acipientissimum Redemptorem, nunc post toleratos labores & afflictiones tuas te ad æternam gloriam & dulcissimum am-

Gen. 5. 6.

amplexum suum benignissime invitantem? O anima mea! nunc ergo labora, nunc certa, nunc patere, quidquid adversi in hac mortali vita tibi poterit occurrere: *Scientes*, inquit Apollolus, *quod sicut socii passionum estis, sic eritis* 1. Cor. 1. 7.
& consolationis.

4. Videtur mihi Sacratissima Deipara, ut quondam illa Anna junioris Tobiae Mater, quæ dilectum Filium suum, quem Pater prius cum chirographo in Rages civitatem Medorum ad Gabelcm pro decem argenti talentis recipientis ablegaverat, quotidie in spercilio montis, unde respicere de longinquo poterat, ingenti animi cum dolore expectans expectaverat: tandem cum illum de longe cum nova & divite familia adventantem agnovit, præ gaudio & lacrymis exultans, ad Tobiam seniore, maritum suum festinavit, illique hoc faustum nuntium indicavit: *Eccce venit filius tuus*, &c.

Tob. 10. 6.

Facessant umbræ: plus hic, quam Tobias & Anna. Postquam mitissimus Servator JESUS, illud, quod adversus nos erat, chirographum decreti de medio tulit, & pretio sanguinis pro omnibus solvens, cruci affixit, soluto quoque mortalitatis debito non ad Gabelcm, sed ad Patres in limbo detentos profectus est, ubi usque in tertium diem moratus, in singula momenta à dolentissima Matre expectabatur. O quoties tunc cum Anna ingeminavit: *Uti quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum? Ostende mihi faciem tuam, & sonet vox tua in auribus meis.*

Col. 2. 14.

Cant. 2. 14.

Et ecce, cum teritâ die circa aureum auroræ tempus: ô verè aurora! beatissima Mater oculos attollit, vidit repente Angelorum multitudinem, velut Christi familiam præcedentem, qui hanc Sacratissimam Deiparam hoc lato cantico salutarunt: *Regina caeli letare alleluja, quia quem mirasti portare alleluja, resurrexit, sicut dixit alleluja.* Et cum hæc festivo plausu cantantur, in puncto adit ipse Rex gloriæ & Orci triumphator, Christus redivivus, non ut vir dolorum licetoribus carnificibus & rabulis, paulo antè in passione stipatus, sed innumeris Angelis, & SS. Patrum animarum turvis, quas de limbo & purgatorio liberaverat, comitatus, immensoque divinitatis splendore circumamictus, ubi teste Dive Anselmo ita hanc dilectissimam suam Matrem allocutus est: *Gaude gaude magno, o Mater, quia, qua DEUM & Hominem peperisti, & propriis uberibus enutristi, vidisti in cruce pendentem, videbis in caelo regnantem, videbis omnem altitudinem celestium, & terrestrium, & infernorum inclinatum ejus majestati, &c.* Quid hic expectas, Lector & Cultor Mariane? Certe non se poterat hic ulterius capere dulcissimum CORMARIA, tam subito & immenso solationum & deliciarum pelago superaffusum: hinc sine mora hæc Sacratissima Deipara ad Divinissimi Filii sui pedum exotculanda & adoranda Vulnera se abjecit, sed à dilectissimo Nato inde manibus sublevata, dulcissimo pectori plagæque laterali admota est; imò ut penitus COR JESU cum columba illa mytica intraret,

S. Anselm. cit. ab Anton de Rampe. in Fig. Bibl.

Cant. 2. 14. *suavissimè invitata: Surge amica mea, & veni in foraminibus petra, & caver-*
 Vide Laur. *ni macerie, en pates tibi cor meum, quæ es cor meum, intra in omne gaudium*
 Leppl. in *Filii tui.*
 Lum. Sac.

5. O Mater pulchræ dilectionis, & agnitionis, & sanctæ spei, non es
 amplius Mater *Benoni*, ut quondam illa Rachel in partu moriens, filium
 suum vocaverat *Benoni*, hoc est: *Filium doloris mei*; talis, inquam, Mater
 Gen. 35. 18. & tu pridie sub cruce quidem extitisti; verùm nunc alio te nomine cele-
 stis ille Pater appellari voluit, Matrem videlicet *Benjamin*, quod idem est,
 quàm *Mater Filii dextra*, dum benignissimus JESUS, Filius tuus per mor-
 tem crucis exaltatus, nunc *ad dextram Patris* sessurus, ut Judex univer-
 sorum constitutus est. O quis tibi nunc sensus, ô pretiosissima Mater, ac
 Domina totius universi? Quis tibi nunc sensus, sic innixa super Dilectum
 tuum? Verè *dextera Domini fecit virtutem*, ita enim conveniens erat, ut
 Psalm. 117. Mater, quæ plùs, quàm creaturæ omnes, Filium suum dilexit: *Sicut Ma-*
 16. *ter unicum diligit filium, sic ego te diligebam*; & quæ plurimùm hætenus salu-
 2. Reg. 1. 26. *ti hominum promovendæ allaboravit, à Filio tantorum meritorum non*
 inmemore, nunc resumpto & glorificato corpore, ante omnes alias crea-
 turas per præsentiam suam honoraretur, & totius humani generis dignissi-
 ma Advocata denominaretur; ita enim citatus S. Anselmus Christum Do-
 minum tunc in conclavi ad Sacratissimam Matrem suam loquentem intro-
 ducit: *O intemerata, & æternum Benedicta! quanta est tua charitas? Quanta est*
 S. Anselm. *tua benignitas? Tu gloria Hierusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi*
 Ep. loc. cit. *DEI: Esto Mater misericordiæ, & peccatorum Advocata, ut omnes gaudeant ad te,*
consolentur per te, &c.

O beatissima Virgo & Mater! verè Mater amoris & doloris, quis te
 non honoret? Quis non amet te? Quis, quæso, Christianorum, non
 te in suam dilectissimam Matrem, Dominam & Advocatam eligat? Et tu,
 anime mi, quid agis? Ad quid moras necdis? Gratulare cum primis huic
 tali ac tantæ Matri, & venerare illam, atque exalta, quantum potes, cum
 tamen sit major omni laude: Humilia te coram tanta Domina, cæli, ter-
 træque Regina, & de novo ipsi te in mancipium consecrâ, perire enim
 non potes, si tanto Filio tam digna Mater pro tua salute supplicaverit:
Miserabitur ejus, si fuerit pro eo Angelus loquens; quanto magis si ipsa Re-
 gina Angelorum? Audi Melissuum: *MARIAM*, inquit, *Advocatam*
 Job. 33. 24. *præmisit peregrinatio nostra, quæ tanquam Judicis Mater, & Mater misericor-*
 S. Bernhard. *diæ, suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit.* Audis: *Effi-*
 serm. 1. Af- *caciter.*
 sumpt. B.M. *fol. 53.*

Gen. 22. 2.

6. Memores voshic esse volo, animæ Christianæ! illius gloriosissimi,
 Patriarchæ Abraham, cui quondam DEUS mandavit, ut Filium suum uni-
 genitum Isaac sibi in holocaustum immolaret, qui de nocte consurgens ad
 illum

illum locum abiit, quem præceperat ei DEUS. Cæterùm inquirunt hic SS. Patres, utrùm Sara uxor Abrahami hujus filii sui necis conscia fuerit?

Respondet ad hanc quæstionem Magnus ille Aurelius Augustinus: Matrem consciam hujus futuræ necis fuisse, prout in Consideratione de valedictione Dolorosæ Matris mentionem fecimus; proinde hunc unicum & unicè dilectum filium suum agrè à se dimisit, eumque ad mortem properantem irremediabilibus lacrymis deploravit. Verùm sisse lacrymastu²⁵, ô Sara! non habes, quod ad eò doleas; ecce, felicia nova tibi fero: Filius tuus unigenitus, quem diligis, Isaac, vivit, & in gentem magnam consurget, & benedicentur in semine illius omnes gentes terræ: O quis dicet, quantum gavila sit pia illa Mater, dum de novo Isaacum Filium, quem jam triduo ab hinc immolatum esse credidit, redivivum in sinum suum recipit: Sara, inquit Josephus de Antiquitate Judæorum, *incredibili gaudio lætata fuit filium suum de Sacrificio vivum redeuntem videndo.* Quale igitur gaudium oportet fuisse in Sacratissima anima B. Virginis & Matris DEI MARIE, dum unicum ac unigenitum & super omnia dilectissimum Filium suum JESUM post tam cruentam lanienam & amarissimam crucis necem nunc denuo redivivum, non ut Isaacum exiguæ possessionis hæredem, sed ut supremum cœli terræque Dominum inter festivos & Angelorum & beatarum animarum applausus intuita, atque complexa est? Hic verificatum fuit illud Vatis Regii: *At vesperam demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.*

S. Aug. de Temp. serm. 73. Tom. 10.

Joseph. 6. Antiq. Jud.

Psal. 29. 6.

7. Hic vidisses, anima Christiana, quanto honore sancti illi Patriarchæ, qui priùs in Veteri Testamento Christi typum gesserunt, hanc Sanctissimam DEI Genitricem, tanquam progenitores illius, & qui ardentissimis hæctenus votis salutem Israel expectarant, tunc in resurrectione Christi venerati sint, & quàm insignibus elogiis atque encomiis eam deprædicârunt: *Et multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & euntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam Civitatem, & apparuerunt multis.*

Matth. 27. 52.

Inter quos cum primis fuit Adam generis humani parens; ô quantum sibi tunc congratulabatur, quando hanc Sacratissimam Deiparam de semine suo ortam, sed tamen immaculatam, primâ vice conspiciatus est? Hæc, hæc, inquiebat, est illa Mulier fortis, quæ jam ab origine mundi callidi serpentis caput contrivit: *Ipsa conteres caput tuum.* Hæc, dicebat Abraham, est vera illa Sara, quæ peperit nos: *Attendite ad petram, unde excisi estis.* Hæc est illa Rebecca, aiebat Isaac, quæ verum Jacobum enixa est, quem induit vestibus valde bonis & odoriferis, dum de carne sua virginea Christo Salvatori nostro humanitatem subministravit, per quam in cruce nos redemit.

Genes. 3. 15.

Isa. 51. 7. Genes. 27. 17. Genes. 28. 12.

Hæc, subintrabat Jacob, est illa, gratiosa cœli scala, ad quam Dominum quondam innixum vidi, & Angelos DEI descendentes, & ascendentes, per quam & peccatores oportet in cælum ascendere. Hæc, dicebat

374 *Consideratio LIII. B. Virgo à Filio resurgente solatur.*

Exod. 3. 2.
Num. 17. 8.

Jud. 6. 37.
Psal. 44.
10.
Isa. 11. 1.

Jerem. 31.
22.

Ezech. 44. 2.

Cant. 6. 8.

Luc. 1. 48.

Psal. 93.

19.
1. Cor. 5.
10.

Moyfes, est ille rubus incombustus, & in medio ignis illæsus, quem quondam ad montem Horeb conspiciatus sum. Hæc, reponerat Aaron, est illa Virga Amygdalina semper florens, & germinans, germinansque germinabit. Hæc, dicebat Gedeon, est illud Vellus in area quondam mea expansum, in quod pleno sinu ros de cælo descendit: *Ros mi solo vellere.* Hæc, succiamabat David, est illa Regina, quam in umbra vidi adstantem à dexteris DEI in vestitu deaurato & circumdatam varietate. Hæc est illa *Virga de radice Jesse*, dicebat Isaias, de qua flos ascendit, qui de seipso ait: *Ego sum flos campi*, super quem requievit Spiritus Domini, Spiritus sapientiæ & intellectûs, &c. Hæc est illa sancta Mulier ajebat Jeremias, de qua olim prophetavi: *Creavit Dominus novum super terram: Femina circumdabit virum.* Hæc est porta illa Sanctuarii, reposuit Ezechiel, quâ solus DEUS ingreditur: *Porta hæc clausa erit, non aperietur, & vir non intrabit per eam, quoniam Dominus DEUS Israel ingressus est per eam.* Hæc, denique, acclamabant omnes, supergressa est universas, viderunt eam filix Sion, beatissimam prædicaverunt, & Reginx laudaverunt eam, &c.

O verè beata Parens! nunc tandem adimpletum fuit illud tuum vaticinium: *Beatissime dicunt omnes generationes*; Prius in passione & morte Filii tui JESU mare fuisti, heu nimis amarum! sed nunc, pientissima! mare es omnium gratiarum, gaudiorum & misericordiam; nunc tandem siluerunt fluctus, quos Dominus induxit super te, & secundum multitudinem dolorum tuorum in corde tuo, consolationes Domini lætificaverunt animam tuam; ah gloriosa Domina, fac & nos mitellos tuos clientes hujus tuæ consolationis ac gaudii participes, ac tunc præsertim, quando anima nostra de hoc mortali corpore in summa amaritudine egressura est, *ut recipiat, prout se gessit in corpore, sive bonum, sive malum.* Ah dulcissima Mater! quomodo poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis nostræ? non poteris, non poteris, quia Mater misericordiæ es, & misericordiam nobis genuisti; igitur misericordias tuas in æternum decantabimus.



•••••

CONSIDERATIO LIV.

B. Virgo Filium in monte Olivario (ubi priùs passioni
initium datum) nunc ad cœlos ascendentem con-
templatur.



Ascendens in altum captivam duxit captivitatem; de-
dit dona hominibus. *Ephes. 4. 8.*



I. Apientissimo Solymæorum Regi tria quondam videban-
tur intellectu difficilia, quartum autem penitus se igno-
rare ingenuè profitebatur: *Tria sunt mihi diffi-ilia*, & *Proverb. 30.*
quartum penitus ignoro: Viam aquile in calo, viam colu-
bri super petram, viam navis in medio maris, & viam viri in
adolescencia. Omnia hæc admiratione digna sunt; & quis non miretur
aquilam mole corporis gravem, solis suis suffultam alis, per auram ad altis-
si-

simam aëris regionem & ad nubes usque penetrantem? Quis non obstupescat columbrum pedibus & pennis carentem, per petras tamen altissimas ac saxa prærupta velocissimè serpentem, ac lubricando currentem? Quis non suspiciat navem mercibus grandissimisque oneratam sarcinis, ad instar piscis nullo sui relicto vestigio, maris fluctibus innatantem? Quartum autem, quod sapientissimi Regis superabat intellectum, erat via viri in adolescentia, quæ vaga admodum est & instabilis, & tamen adolescentem esse virum, qui in illa prima juventute virtute præcoci annos vincit, & ætatem præcurrit? Hoc equidem, licet sapientissimus, capere non poterat.

Serem. 31.
22.

Singula hæc voluit aliquid, attentas requiro aures. Per viam viri in adolescentia incarnatio Verbi adumbrata est; in qua *femina circumdedit virum*, ibi enim in utero illibatae Virginis Christus vir erat à primo conceptionis instanti planè perfectus. Per viam navis in medio maris crux Dominica rectè intelligitur, quæ Christo in mari rubro passionis velut navis exitit, & nobis in hoc mari magno & spatioso hujus mundi immundi eriamnum est, quâ mediante tuti ad salutis æternæ portum transvehimur. Per viam colubri super petram idem Christus præsignatus est, qui formam peccatoris quidem suscepit, veneno tamen peccati caruit, imò peccata nostra suo sanguine expiavit, dum, sicut olim serpens in deserto, in cruce exaltatus pependit. Per viam denique aquilæ in cælo admirabilis ejusdem pretiosissimi Redemptoris nostri ad cælos ascensio præsignata est: *Attende*, inquit B. Albertus Magnus, *quod per aquilam, de qua hic agitur, DEI Filius figuratur: qui ad præceptum Patris elevatus est in ascensione, & in arduis cælorum posuit nidum suum, &c.*

Joan. 3. 14.
B. Alb. M.
Jerm. 1. de
Ascens. D.

Solet autem aquila avium Regina visum habere perspicacissimum, quæ in summa aëris regione volitans, natantem in fundo maris pisciculum prospicit, unde Lemma: *Profundissima quaque*, vel in infimis terræ vallibus ac scrobibus latitantem lepuseulum, ad quam invadendam prædam ingenti cum celeritate advolat, eamque in altum rapit, & inter pullos suos dividit; ita *Christus*, subintrat hic Apostolus, *ascendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus. Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ*, hoc est, ad Justorum limbum, quos è carcere liberatos gloriosus Victor duxit in triumpho in cælum, unde pro Immate huic mysticæ aquilæ inscribere placuit illud Ecclesiæ, quod in hymno S. Crucis decantat:

Ephes. 4. 8.

Tulit prædam tartari.

2. Quod autem SS. Deipara gloriosissimam Filii sui ad cælos ascensionem præfens in monte Oliveti cū Apostolis spectarit, inter Orthodoxos extra controversiâ est, hoc enim ex Apostolorum Actibus expresse deducitur, in quibus

L. Lucas commemorat : *Tunc reversi sunt Jerosolymam à monte, qui vocatur Oliveti, qui est juxta Jerusalem, sabbati habens iter --- Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum Mulieribus & MARIA Mater JESU.* Si igitur Maria ab ascensionis loco ad montem & cœnaculum Sion cum Apostolis & SS. Mulieribus reversa est, ergo præsens erat in ascensione charissimi Filii; & quomodo in hoc glorioso triumpho abesse poterat, quæ prius per omnem vitam, quantum poterat, Filium secuta est, neque in passione & morte crucis ab eo separari potuit? Observat hic Cornelius & alii, quàm suavia fuerint colloquia Christum inter & SS. Matrem ejus instituta, qui ut majorem quoque fidem, spem, amorem ac reverentiam suis imprimeret Discipulis, Sacratissima & glorificata Vulnere in manibus ac pedibus eis præbuit exosculanda, ex quibus suavissimus ac fragrans odor eos mirum in modum recreabat, *Matri vero sua, ait V.P. Ludovicus de Ponte, obtulit etiam osculandum; latus, quæ in illud se abdere, in eoque cum Christo ascendere gestiebat.* Juvat hic audire S. Anselmum: *O bone JESU! inquit, tuæ dulcissima Matris Filius, quomodo potuisti patris, ut te regnans gloria tuæ remeante, illam quasi orbatam in miseris hujus mundi relinqueres, & non statim tecum regnaturam assumeres?*

Actor. i. 12.

Cornel. hic in Actus.

Ludovic. de Ponte meâ, de Ascens. Dom.

Verùm alia sunt DEI, alia hominum judicia: *Prudentiori ergo, pergit idem S. Anselmus, & digniori consilio usus, præcedere illum volebas, quatenus ei locum immortalitatis in regno tuo preparares, ac si comitatus tota civitas tuâ festinus ei occurreres, eamque sublimius, sicut decebat tuam Matrem, ad te ipsum exaltares.* Proin rectius & melius Christus eam adhuc aliquo tempore in mundo relinquere voluit, ut tanquam firmissima columna Ecclesiam fulciret, Apostolos plenius instrueret, primos Christianos in tot persecutionibus solaretur, recens conversos, qui adhuc lacte Matris indigebant, enutrire, & perpetuâ virtutum exercitatione merita sua ad altissimum gloriæ fastigiûm augeter, atque sic corona illius in cœlo, quæ debebat esse æterna, magis & in finem grandesceret. Vide hic, anime mi! quàm prudenter Divina Sapiencia omnia ordinet in suum finem. O quis dicet, vel mente assequi poterit, quàm peramanter valedixerit Filium tantus tantæ Matri, priusquam ad Patrem ascenderet? O dilecte Christi JESU Discipule! quare de hoc nullam fecisti mentionem?

S. Anselm. de Excell. V. cap. 7.

3. De Jacob Patriarcha referunt Sacra Pagina, quod exundantem & rapidum Jordanis fluvium ope baculi sui feliciter transierit, atque cum duabus turmis in patriam suam post tam longam exantlatam apud Labanum servitutem regressus sit: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.* Per hunc baculum Patres comunissimè, ac præsertim S. Augustinus, SS. Crucem subaudiunt, in qua Christus Dominus Jordanem passionis feliciter transivit, & cum duabus turmis, velut alter Jacob, unâ Angelorum, alterâ hominum, in cœlestem patriam, unde prius exierat regressus est: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.*

Genes 32. 10. S. Augustin. serm. 79. de Temp.

Placuit autem pretiosissimo Redemptori nostro prius prandium in Jerusalem in cœnaculo Simonis cum Apostolis sumere, quo finito, SS. Matrem & alias Marias ac Discipulos (numero viginti & centum) ad montem olivarium è Bethania eduxit, quem & cœlestes Angelorum hierarchiæ, & beata illæ animæ, quas per passionem suam è lympi carcere liberavit, velut dux turmæ gloriosissimæ licet oculis humanis invisibiles, comitatæ sunt, ut hunc triumphum potentissimi de Orco, morte & peccato Triumphatoris redderent gloriosiores: *Adest itaque, inquit S. Bernhardinus, dilectus JESUS medias inter has turmas, utrasque in seipso invicem mirando amo e connectens; in b. culo namque suo sanctissimæ Crucis pertransiens Jordanem nostræ mortalitatis: nunc cum his sanctissimis turmis, una in se transformata per gratiam, quæ: ad tempus relinquebat in terris, a terâ in seipso glorificata, vel beatificata per gloriam, quæ: ad suæ ascensionis societatem adhibebat, ad caelos reversus est.*

Observat hîc Abulensis, Christum Dominum, antequam ad Patrem ascenderet, cum SS. Matre sua & aliis Discipulis tum in via versus Bethaniam, tum in ipso Oliveti monte longum differuisse sermonem, in quo eos ob discessum suum mirè consolatus est, proponens eis, quòd nunc ex hoc mundo ad Patrem & in cœlum iret, æternas ipsis præparaturus mansiones, Spiritum Sanctum proximè missurus, & perpetuus apud Patrem futurus advocatus, &c. Quo terminato dulci colloquio, & supremâ datâ benedictione, pergit idem Abulensis: *Descendit de aëre a regione quædam nub. cula usque ad pedes Salvatoris, factaque est in modum throni, aut gestatoris sedis, ut sic Christus in ea sessurus videretur. Tollebatur autem illa nubes paulatim in excelsum; Christus quoque in ea ascendebat, ac si in ea sederet, in quæ totam partem corporis Salvatoris nostri nule velata non erat, ut sic Discipulis vultus ille videndus concederetur, &c.*

4. Ascendit autem mitissimus JESUS ab initio paulatim in aëra pro consolatione amantissimæ Matris suæ & dilectorum Discipulorum, cum autem venit ad superiorem aëris regionem, ex oculis eorum sublatus in puncto & in istu oculi per omnes cœlos utque ad dexteram Patris penetravit. Nihil hîc raptus Enoch de terra in aëra, & per aëra in paradysum sublatus: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Nihil raptus Eliæ in curru igneo ad paradysum transvecti: *Ecce currus igneus, & equi ignei dividerunt utrumque: & ascendit Elias per turbasem in cœlum.* Nihil raptus Habacuc, quem Angelus, subito ex Judæa in Babylonem transtulit: *Et apprehendit eum Angelus Domini in vertice eius: & portavit eum capillo capitis sui, posuque eum in Babylone supra lacum in impetu Spiritus sui.* Nihil raptus Philippi Ap. ab Angelo ex via Gazensi subito in Azorum, quæ à Gaza quadraginta distat milliariibus, traducti: *Cum autem ascendissent de aqua, Spiritus Domini rapuit Philippum, & amplius non vidit eum Eunuchus.* Nihil raptus omnium Apostolorum ex

variis

S. Bernhar-
din Tom. 3.
serm. 1 art.
1. cap. 3. de
Ascens.

Abulens
Paradis. 5.
cap. 16.

Genes. 5. 24

4. Reg. 2. 11.

Daniel. 14. 35.

Act. 8. 39.

variis mundi partibus Hierosolymam ad obdormitionem SS. Deiparæ in nube transvectorum: *Cum iam, inquit S. Damascenus, adesset tempus excessus, illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat suos Filios Discipulos, ut venerandum ejus Corpus mandarent sepulturae.* Hi omnes Angelorum ope & ministerio subito alium in locum transmissi sunt; verum JESUS, DEI & MARIÆ Filius, propriâ ac Divinâ virtute super omnes cælos ascendit, unde Psaltes Regius: *Exaltare Domine in virtute tua: Cantabimus & psallemus virtutes tuas.*

5. Hic adimpletum fuit illud Ecclesiasticis: *Oritur sol, & occidit, & ad locum suum revertitur; ibique renascens gyrat per meridiem & flebitur ad Aquilonem, lustrans universa in circuitu.* Sol iste justitiæ & mysticus est Christus DEUS noster in stabulo Bethlemico ortus, de quo Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ.* Occidit autem in cruce, ubi sanitas in pennis ejus, hoc est: In extensis in cruce & per modum crucis brachiis, quibus adumbravit nos. Ad locum autem suum reversus est, ait S. Bernhardinus, *in ascensione, ibique renascens, scilicet afflative, quia nos fecit renasci per aquam & Spiritum Sanctum, & qui prius de torrente passionis in via biberat, nunc tandem exaltavit caput.*

Hic verificatum fuit stupendum illud prodigium, ubi sol in gratiam ægrotantis Ezechix Regis per novem gradus usque ad decimum, hoc est, usque ad crucem X. in horologio Achaz regressus est; & exinde rursus viam suam & stationem pristinam repetiit; quare latus Rex, & nunc ab infirmitate sanatus DEO sospitatori suo O.M. carmen Eucharisticum cecinit, illudque publicis in tabulis exarari, & proponi fecit: *Hoc autem tibi erit signum a Domino, quia faciet Dominus verbum hoc, quod locutus est: Ecce, ego reverti faciam umbram linearum, & per quas ascenderit in horologio Achaz in sole, retrorsum decem lineis. Et reversus est sol decem lineis per gradus, quos descenderat.* Sol iste Christum præsignavit per novem gradus, hoc est, per novem Angelorum choros in incarnatione descendentem, ubi in occasu suo orbi ægrotanti salutem tulit, & exinde majori cum splendore resurgens iter suum per gloriosam & admirabilem ascensionem suam in cælum relegit, ô quanta cum gloria & majestate, ac omnium cœlitum aggratulatione! *Repræsentabat, ait Cornelius, Christum descensurum decem lineis, id est, summè infra omnes Angelorum & hominum heros in passione; inde rursus ascensurum ad Patrem.*

Hic impletæ sunt pulcherrimæ illæ figuræ, quæ gloriosissimam hanc pientissimi redemptoris nostri ascensionem & exaltationem in umbra præfigebant. Vide Josephum prius humiliatum, à fratribus afflictum, in servitum divenditum, in carceratum, compedibus oneratum, sed tandem super omnes exaltatum: *Evocque eum ascendere super currum suum, &c.*

Esth. 6. 11. Vide Mardocheum ab impio Amano despectum, ad crucem & ad mortem destinatum; sed nunc subito ad regio. honores assumptum: *Hoc honore condignus est, quem unque Rex voluerit honorare.*

Judic. 16. 3. Vide Samsonem, fortissimum, delusum, & à Philistæis circumfessum; sed nunc portas æreas in Gaza confringentem, & ad summum montis cacumen asportantem: *Apprehendit ambas portas fores cum postibus suis & sera, impositasque humeris suis portavit ad verticem montis, &c.*

1. Reg. 17. 6. Vide Davidem olim contemptibilem atque despectum, sed ubi stravit gigantem, nunc gloriosissime de inimicis suis triumphantem: *Porro cum reverteretur percusso Philistæo David, egressæ sunt mulieres de universis urbibus, cantantes, chorosque ducentes in occursum Saul Regis, in tympanis latiniæ, & in sistris, &c.*

Job. 42. 10. Vide Jobum, virum quondam dolorum, ac novissimum virorum, à planta pedis utque ad verticem plagâ pestiliâ percussum; sed nunc reddidit ei Dominus omnia duplicia: *Et addidit Dominus omnia, quacunque fuerant Job duplicia.* Subintrat hîc Tirinus: *Job omnia hæc mala sustinuit incredibili patientiâ, humilitate & constantiâ, sed exclusa morte: Christus usque ad mortem inclusam, mortem autem crucis; Jobo reddita omnia duplicia: Christo omnia centuplicia, quia data est illi omnis potestas in cælo & in terra.* Adverte; huic data est omnis potestas, qui prius humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & DEUS exaltavit illum, &c. O humilitas! tu sola exaltas, qui non descendit, non ascendit.

Luc. 2. 19. **Cant. 1. 3.** **Exod. 15. 7.** 6. Et quid interim SS. Virgo, ubi cum tanta gloria & majestate dilectissimum Filium suum ad cælos ascendentem contemplata est? *Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo.* Credo eam cum dilecta illa Sponsa sapius illud animo ingeminâsse; *Trabe me post te; in odorem curemus unguentorum tuorum.* O quæ lingua effari, quæ mens humana assequi, & quis intellectus capere poterit hujus SS. Deiparæ amoris affectus, desideria, & lacrymas amorosas, quibus Filium suum in cælum abeuntem protecuta, & comitata est? Si Israël quondam ingenti ac insolito gaudio affectus est, ubi Pharaonem tyrannum & exercitum mari rubro obrutos, se autem salvum ac incolumem in littore spectavit: *Tunc coxinit Moyses & Filii Israël cæmæm hæc Domino, & dixerunt: Cantemus Domino; gloriose enim magnificatus est, equum & ascensorem dejecit in mare.* Quanto majore gaudio SS. Cor Virginis perfusum est, ubi hostes tartareos modò rubro Filii sanguinis pelago demersos, SS. Patres ex obscuro lymbi carcere liberatos, & æternæ beatitudinis stollâ vestitos, Filium verò impassibilem, immortalem, splendidissimaque luce circumfusum, velut potentissimum de morte, mundo, peccato & diabolo triumphatorem, in veste candicante & partim purpurascente (prout vult Cornelius) per dotem agilitatis seipsum in cælum empyreum librantem

de longè intuita est? Si Abraham gavisus est, ut videret diem hanc: *Cur non ineffabili gaudio, ait S. Anselmus, hæc Mater letaretur, quando Filium suum unigenitum omnes caelos dominandi jure penetrare, ac in DEI Omnipotentis vidit Confissum ascendendo periringere?*

Joan 8. 56. S. Anselm. de Excell. V. cap 6.

7. Cùm Alexander Magnus, superato & caeso Dario ultimo Perfarum Rege, ut gloriosus Triumphator Babylonem ingressus est, in honorem tanti orbis domitoris cives vias omnes odoriferis floribus ac coronis contravère, erectis ex utraque platearum parte argenteis altaribus, quæ thure & thymiamate aliisque pretiosis erant cumulata odoribus, populo interim applaudente & succclamante: *Vivat Rex.*

LeBlanc. in Psalm. 67. 5.

Facebant umbrae: *Attollite portas principes vestras: Et elevamini portæ aeternales, & introibit Rex gloriae.* Et si quaeritis, ô caeli Principes, ô Angeli & Archangeli! quisnam sit ille Rex gloriae? In promptu responsum est: *Dominus fortis & potens: Dominus potens in pralio,* in quo hostes omnes vicit, fregit, contrivit. Et si moras trahitis bis interrogando; *Quis est iste Rex gloriae?* Rex ille inmensâ nunc affulgens gloria & majestate, atque super omnes caelestes orbis cum illustri Jutorum comitatu se inferens, vestrorum quoque agminum Princeps est: *Dominus virtutum ipse est Rex gloriae.* O inensam & Angelorum & Beatarum mentium letitiam! quis dicet, quis effabitur, quo honore & amore æternus Pater hunc suum dilectissimum Filium exceperit; *Surge ergo, Domine JESU, Fili DEI & MARIÆ! surge in requiem tuam, tu & Sanctificationis tuae;* hoc est: Sanctissima humanitas tua paulò antè in ligno crucis suspensa, sed modò super omnes Angelorum chorus exaltata. O quam diversus est modò ille comitatus in caelum gloriosè ascendentis, & paulò antè in montem Calvarium inter carnifices & latrones crucem bajulantis!

Psalm. 23. 7.

Psalm. 131. 8.

O Mater amoris & doloris! quid tu ad ista, quando Sanguinem tuum ex tuis SS. visceribus Spiritûs S. virtute quondam delumptum, nunc ad tam inensam gloriam elevatum conspicata es? Si Reginae Austri non erat amplius Spiritus, ubi Regem Sapientissimum in tanta gloria intuita, atque contemplata est: *Non habebat ultra Spiritum;* quid dicam de te, ô Domina mundi & totius universi! quæ juxta probabilem Theologorum opinionem in incarnatione Verbi, & in resurrectione ac ascensione ejusdem essentiam DEI vidisti, ita enim *decens & equum erat,* ait Paulus de Barry, *eam, quæ Filii sui cruciatu acerbissimos contemplata dolorum Oceano mergebatur, vicissim ejusdem Nati sui mortem triumphantis de torrente Divinae voluptatis ac intuitus absorberi,*

Reg. 10. 5.

Paulus de Barry c. 5. in anno Mar.

anime mi! humilia te coram tanto Filio ac tanta Matre; gratulare eis, venerare & exalta, quantum potes, &c.

tum Spiritus Sancti ferventissimâ oratione suâ quàm maximè acceleravit, quid enim non poterat impetrare Filia à Patre, Mater à Filio, & Sponsa à Sponso? *DEUS*, ait S. Vincentius Ferrariensis, *orationi, precibusque B. Virginis* S. Vincent. Ferri serm. de Pentecoste. *adventum Spiritus sui alligavit; ad quod pariter alluisse videtur Evangelista,* dum scribit, quòd *Apostoli unâ cum SS. Deipara ad Spiritus Sancti missionem ac receptionem sese per unanimitatem & ferventem orationem præpararint: Erant perseverantes in oratione cum MARIA Matre JESU,* quibus mitissima Virgo sine dubio admirabiles Spiritus S. virtutes, quas per experientiam optime noverat, interim explicavit, ut sic eos ad ardentius orandum, Divinumque hunc Spiritum postulandum excitaret. Et ecce ubi tandem lata illa dies affulsit, quo *DEUS* æstuantissimo piarum harum mentium satisfaceret desiderio, descendit Spiritus S. de cælo sub specie ignis, coronans Virgineum Caput *MARIÆ*, seditque super singulos: *Et repleti sunt omnes Spiritu* Actor. 1. 14. Actor. 2. 4. *Santo, &c.*

Nos pro Emblemate rorem matutinum statuimus, tranquillo ac sereno tempore de cælo cadentem, & languentes hortorum flosculos, sicca præta & exultos solis calore agros mirum in modum recreantem, unde Lemæ: *Toleratæ præmia noctis; vel si mavis:*

Dulce refrigerium.

Languerat procul dubio pretiosissima Virgo & cum ea Ecclesia primitiva ex abientia dulcissimi Sponsi sui nunc in cælo ad Patris dexteram in sede majestatis collocati, sed ubi S. Spiritus Paracletus horâ diei tertiâ illis apparuit, non eos duntaxat in amore *DEI* ac proximi vehementer accendit, sed & languentes eorum animos quasi dulcissimo consolationis rore perfudit: *Ero quasi ros Israël.* Ose. 14. 6.

2. Nocemum quondam post tot exantlatos labores, superatosque decumanos marium fluctus columba, olivam pacis rostro ei ferens, mirè consolata est: *At illa venit ad eum ad vespèram, portans ramum olivæ videntibus foliis* Genes. 8. 11. *in ore suo.*

Agar filii sui Ismaëlis miseram sortem & imminentem mortem in solitudine amarum deplorans lacrymis ab Angelo Solatore confortata est: *Vocavitque Angelus DEI Agar de cælo, dicens: Quid agis Agar? Noli timere, exaudivit enim DEIUS vo- cæm tuam, &c.* Genes. 21. 17.

Joseph fratres suos ob commissum olim scelus pavidos paternè solabatur: *Nolite timere, ego pascam vos, & parvulos vestros, consolatusque est eos, & blande* Genes. 50. 21. *ac leniter est locutus, &c.*

Ruth fame pressa, & spicas in agro affinis sui colligenti Boez ingenti solatio exitit: *Quæ ait: Inveni gratiam apud oculos tuos Domine mi, qui consolatus es me, &c.* Ruth. 2. 13.

Tobias

- Tob. 1. 19. Tobias in captivitate constitutus, quia apud Regem Salmanasar gratiam invenit, merentia confratrum suorum. concaptivorum corda miro solatio mulcebat: *Quotidie pergebat per omnem cognationem suam, & consolabatur eos.*
- Job. 29. 25. Job de se ipso ait: *Cumque sederem quasi Rex, circumstante exercitu, eram tamen merentium consolator.* O benignissime JESU, qui nunc super omnes
- Apocal. 19. 16. Angelorum choros in cælo elevatus ad dexteram Patris sedes, velut *Rex Regum, & Dominus Dominantium*, circumstante universo Angelorum exercitu, quia *millia millium ministrant tibi, & decies milles centena millia assistunt tibi*, merentis tamen ac lugentis Matris tuæ Consolator esse non desisti, sed eam per Spiritum S. Consolatorem optimum maximum, benignè consolatus es: *Ego, ego ipse consolabor te*: Non Angelus, aut Legatus, non homo, aut alia creatura, sed *ego, ego ipse consolabor te*, omnemque merorem tuum in gaudium inexplicabile convertam. Juvat hic audire Sophronium: *Cogitate*, inquit, *& perpendite, quantis afficiebatur B. Virgo doloribus post Christi ad cælos ascensum: considerate, quo cruciabatur amore, quove desiderio aestuabat hec Virgo, dum revolveret animo cuncta, quæ audierat, quæ viderat, quæ cognoverat: Quanto indefinenter cremabatur ardore pii amoris; quantis movebatur repleta Spiritu S. cælestium Secretorum incitamentis; quia etsi diligebat Christum ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente, novis tamen quotidie inflammabatur præsentia absens desideriorum affectibus: tanto siquidem validius, quanto Divinis illustrabatur intus visitationibus, quanto totam repleverat Spiritus Sancti gratia, quam totam incanduerat Divus amor, ita ut in eis nihil esset, mundanus quod violaret affectus, sed ardor continuus, & ebrietas perfusi amoris ejus.*
3. In hac Spiritus S. Paraclæti missione verificatum fuit illud Sponsæ; Cant. 2. 4. *Introduxit me Rex in cellam vinariam: ordinavit in me claritatem.* Cella ista vinaria rectè dici poterit domus illa, in qua sanctissima Virgo cum Discipulis Domini erat in oratione congregata, ubi omnes à torrente voluptatis erant quodammodo absorpti, & Spiritus S. gratiâ ac amore Divino inebriati; & quæ paulo antè sub umbra crucis steterat dolorum pelago immersa Mater, nunc sub umbra Spiritus S. qui Christi umbra appellari solet, cælesti consolatione plena quiescit, ubi cum Sponsa dicere poterat: *Et fructus ejus dulcis gutturi meo, & cum Psalte Regio: Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.* En fructum exantlatæ passionis & tribulationis toleratæ: *Repletus sum consolatione*, ait Gentium Doctor, *superabundo gaudio in omni tribulatione nostra*, quia Spiritus S. erat illi quasi arrha salutis. O si tanta, tamque suavis arrha ista est, quam DEUS fervis suis largiri allolet, quanta erit hæreditas ipsa, quam suo tempore dilectis suis præstabit?
- Cant. 2. 3. Psalm. 93. 16. 2. Cor. 7. 4.

Hic adimpletum fuit illud Regii Vatis: *Fluminis impetus laticat civitatem DEI.* Civitas DEI animata, ait Os Aureum, erat S. Deipara, civitas sancta, pulcherrima, firma, n. unita, omnique virtutum & gratiarum genere ornata, in qua novem mensibus ipse Dei Filius inhabitavit: Nunc, consummata passione, fluminis impetus, hoc est, Spiritus S. hanc civitatem Dei mirum in modum laticavit, ac gratiis suis, charismatumque donis replevit: *Spiritus Sanctus*, ait D. Athanasius, *descendit in Virginem cum omnibus suis essentialibus virtutibus, quæ illi per rationem principatus Divini adsunt, imbuens eam in gratia, ut in omnibus gratiosa esset, eò quòd adimplerentur Spiritus S. omnibus gratiis abundaret.*

Psal. 45. 5.
S. Chrysof.
in orat. de
Annunt.

S. Athanas.
hom. de SS.
Deipara.

O anima Christiana! si Maria omnibus Spiritus S. gratiis abundat; si in illa est *gratia omnis viæ & veritatis*; si de plenitudine ejus nos omnes accepimus, & gratiam pro gratia, quare in tentationibus, tribulationibus ac necessitatibus nostris non ad hanc gratiarum Matrem accedimus, ut gratiam efficacem a Spiritu S. nobis impetret? Solent mundani gratiam suorum principum anxie inquirere, Amanum & alios consule, in qua tamen principum gratia non est salus, hæc autem Mater est cunctorum viventium, gratia Spiritus S. plena, quæ nec peccatores à se rejicit, sed benignè complectitur; ita ipsa ad S. Birgittam: *Nedum iustorum, sed etiam peccatorum, qui ad bonam frugem recipere se volunt, Mater sum, eisque opem fero.* Eja anima, erige te: *Quicumque*, subintrat hic Doctor Seraphicus, *septiformem Spiritus S. gratiam adipisci desiderat, ipsum florem Spiritus S. in Vinga quarat, per Virginem enim ad Florem, per florem ad Spiritum in ipso requiescentem pervenimus; per MARIAM ad Christum accedimus; & per Christum gratiam Spiritus S. invenimus.*

Eccl. 24. 25.
Joan. 1. 16.

Esth. 3. 5

In Revel. lib.
14. c. 138.

S. Bonav. in
Spec. cap. 6.

4. Olim in umbra legis sanxit Deus, quæ ratione & modo vitulus tener pro peccatis expiandis a Sacerdote esset immolandum, ubi voluit, ut in sanguine ejusmodi vituli Pontifex digito suo intincto septies altare propitiatorii, quod erat in tabernaculo, alpergeret, ut per hoc accedentes ad tabernaculum delictorum suorum invenirent remissionem: *Cumque intinxerit digitum in sanguine, asperget eo septies coram Domino contra velum Sanctuarii, &c.* Hæc illis quondam facta sunt in figura, nobis autem scripta sunt ad correptionem & instructionem.

Levit. 4. 6.

Per Sacerdotem Christum subaudi, qui non per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta, æterna redemptione inventa. Per vitulum tenerum pro delictis hominum immolatum ejus humanitatem intellige, per altare SS. Cor Virginis ac Matris dolorosæ, septies Sacrosancto Redemptoris ac filii sui pretioso cruore respersum primò in circumcissione; secundo in agonia in horto, cujus non ignara fuit; tertio in flagellatione; quarto in coronatione; quinto in vestium detractione; sexto in crucifixione; septimo in cordis apertione; unde rectè S. Hieronymus in quodam sermone: *Quot lacerationes in Corpore Christi, tot vulnera in Corde Matris, quot spina pungentes, tot clavi perforantes; quot iæus carnem rumpebat, tot sagitta*

Hebr. 9. 2.

S. Hieron.
cit. ab Ant.
Rampelogo
Theol. in
fig. Bib.

Mater Dolorosa,

C c c

per

per oculos intrantes, & tot Cor & animam MARIÆ Virginis vulnerantes, ut ipsa dicat: *Non peccavi, & in amaritudinibus moratur oculus meus, &c.*

Sed quæres, prudens Lector! quare Sacerdos digitum suum in sanguine jugulatae victimæ intinxerit, eoque septies altare, tabernaculum & velum, quo Divina secreta in templo contegebantur, asperferit? Adverte, digitus Spiritum S. designat, per quem dantur charismata, unde Ecclesia in hymno: *Dexteræ DEI tu digitus; & Rupertus Abbas: Illum autem in sanguine intingere, est Spiritum S. per sanguinem suum dare, nam digitus DEI dicitur Spiritus Sanctus.* Et ecce immensam Spiritûs S. bonitatem, quia prius altare animatum, hoc est, SS. Cor dolorosæ Virginis septem SS. Sanguinis JESU Christi effusionibus aspersum fuit, nunc in die Pentecostes vicissim Spiritus S. septem donis suis idem immaculatum Cor pretiosissimæ Matris DEI de novo abundantissimè cumulat, & auxit, in tantum, ut de ea S. Bernhardus scribat: *Maria DEI Genitrix, quæ sola totam Spiritûs S. gratiam possedisti; & S. Hieronymus: Cæteris per partes præstantur, Mariæ verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ.* O pietissima Domina! unicum stillulam de hac tua gratiæ plenitudine etiam nobis misellis, & sufficit nobis: *Dulce refrigerium.*

§. Recordor hic illius aquæ stillæ, quam quondam dives ille Epulo inter flamas tartareas constitutus, cum fumis & ineffabilibus tormentis, tum ardoribus incendii, tum sitis ardentissimæ torqueretur, ab Abrahamo petiit: *Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeres linguam meam, quia crucior in hac flamma.* Vide hic, & admirare, anime mi! singularem humanitatem & humilitatem divitis illius, sed nunc miserimi Epulonis, qui non maria, aut flumina, sed unicum duntaxat aquæ guttulam pro mitigandis gehennæ ardoribus postulavit, & quidem ab extremo digiti defluentem. O impie & execrande! quid te unica juvabit guttula? omnes aquarum abyssi, vel ipse Oceanus nec unicum inferni scintillam possunt extinguere.

Subintrat hic S. Augustinus, qui ait, quòd per aquam illam viventem gratia Spiritûs Sancti subaudiri debeat, cujus vel unica guttula per extremum digiti Epuloni in flammis allata, non tantum ei ad mitigandum inferni ardorem, sed & omnem damnatorum gehennam extinguendam suffecisset: *Per extremum digiti, inquit citatus Antistes Hipponensis, vel minimam operationem significat, quæ per Spiritum S. subvenitur, &c.*

Collige nunc, anima Christiana, quàm inenarrabili dulcedine SS. COR Virginis ac Matris DEI Mariæ fuerit perfusum, cum in eam non una duntaxat guttula, sed se tota simul infudit gratiæ Spiritûs S. plenitudo: *Beata MARIÀ,* ait D. Antoninus, *fuit plena gratiâ quadrupliciter, primò, quia omnes gratias generales & speciales omnium creaturarum habuit in summo. Secundò, quia illas gratias habuit, à quibus omnis creatura vacua fuit. Tertiò, quia sua gra-*

Rup. Abb.
lib. 1. 12
Levit.

S. Bernhard.
serm. 4. in
Salve Reg.
S. Hieron. in
quodam
Hymno.

Luc. 16. 24.

S. August. de
quæstion.
Evangel. 1. 1.
c. 38.

S. Antonin.
4. part. tit. 15.
c. 2. §. 11.

gratia tanta fuit, quòd pura creatura majoris gratiæ capax non fuit. Quare, quia etiam gratiam increatam, id est, *DEUM* in se tota continet, & sic per omnem modum gratiã plena fuit. O miferi mortales! quare diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Cur tantoperè principium gratiis inhilatis? Quousque mundanas delicias, opes fugaces, & sensuales vestras quæretis voluptates? Porrò unum est necessarium, ut gratiam Spiritus S. quærat, sine qua, inquit S. Paulinus, estis viva cadavera. Ficulneam illam respicite à Christo olim maledictam & necatam: *Et arefacta est continuo sicinea*. Sic vos estis sine gratia Spiritus Matth. 21. 43.
 S. subtracto enim illius gratia humore, arefcatis, & pereatis necesse est. Proinde omni labore & studio gratiam Spiritus S. quærite, & per Mariam ac Matrem dolorosam quærite: *Quicumque*, ait Philotheus Patriarcha, *radix à Philotheus*
gratiæ Spiritus S. projectos haurire o.ulis cupimus, vnde, inquam, in occiduum Divini Lumi- Patr. ex Me-
nis jubar: omnes ad gratiæ fontem, id est, ad Genetricem Creatoris accurramus oportet, vol. 16. Ju-
ad ipsas enim votum sumus quæque dona fidelibus communicat DEUS. lii ode. 3.

6. Placuit autem Spiritui S. sub diversis umbris & figuris mundo se manifestare. Ab orbis primordio, dum terra adhuc erat inanis & vacua, *Spiritus* Genes. 1. 2.
Domini ferebatur super aquas. Hebraicè adinstar volucris, indens eis potentiã suã vim prolificam, ut volatilia, reptilia, pisces & germina, inò cœli omnes ex aquis producerentur.

Ubi primus homo jacebat in agro instar statuæ è luto formatae, sine omni sensu, motu, vita & ratione, supremus rerum omnium plasmator *DEUS* Genes. 2. 7.
inspiravit in faciem ejus spiracula vitæ, & factus est homo in animam viventem. Observa *Tò* *inspiravit*, non solum videlicet animam viventem, sed & (prout hîc advertunt plures SS. Patrum) Spiritum S. velut spiraculum vitæ cum omnibus donis, charismatibus, innocentia & justitia originali.

Cùm populus Israëliticus è durissima Pharaonis servitute per Moysen educeretur, Spiritus S. eorum Dux & Comes in columna nubis & ignis esse voluit: *Dominus autem præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna* Exod. 15. 22.
nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux esset itineris utroque tempore.

Angelus ille, qui Gedeonem in Ducem contra Madianitas designavit, in Sacrificio summitatem virgæ contra petram extendisse perhibetur: *Ascen-* Judic. 6. 21.
ditque ignis de petra & carnis azymosque panes consumpsit. Petra illa Christum denotabat: *Petra autem erat Christus*; per ignem à petra ascendentem Spiritus 1. Cor. 10. 4.
S. præsignatus fuit: Lapis ergo, inquit Rupertus Abbas, quem percutientes ignem Rup. Abb. lib. 5. de Div. Offic. cap. 28.
elimus, Christum significat, qui percussus verberare crucis Spiritum Sanctum nobis effudit. Dan. 5. 6.

Balthafari Regi sacrilego, regali assidenti convivio, *apparuerunt digiti quasi manus hominis contra candelabrum in superficie parietis aule regie: Et Rex aspicebat arti ulos manus scribentis.* &c. Per hunc digitum, damnationis sententiam temulento Regi in pariete scribentem, ait Glossa, Spiritus S. denotatus

Luc. 11. 20. est, qui est *dextera DEI digitus*, de quo & Veritas Christus: *Indigito DEI eicio da-*
 Ephes. 4. 30. *monie*. O mortales omnes! *Nolite consistere Spiritum Sanctum*; supra quod S.
 S. Th. Vill. Thomas Villanovanus: *Id est, eum fugare, vel expellere per peccatum*. Et S. Bern-
 S. Bernhard. hardus: *Spiritus iste odit sordes, nec habitare potest in corpore subdito peccatis*. Proinde
 in Feit. Pen- de non miror, quod tota plenitudo gratiæ Spiritûs S. sese in Cor Virginis Ma-
 tecostes, riæ infuderit, quia nulli unquam subdita erat peccato; hinc in purissimo Cor-
 de illius inhabitabat, tanquam Numen in suo templo, tanquam Rex in suo
 palatio, tanquam gubernator in sua navi, tanquam hortulanus in suo horto,
 tanquam Dominus in sua domo; & hæc erat domus illa, quam *Sapientia ad-*
 P. ov. 9. 1. *ificavit sibi, in qua excidit columnas septem; immolavit victimas suas, miscuit vinum, &*
 B. Damian. *proposuit mensam*. Per quam domum B. Petrus Damianus rectè B. Virginem
 ferm. de subaudit, quam appellat *domum columnis septem suffultam septem scilicet donis Spi-*
 N. t. B. V. *ritûs S. donatam, &c.*

P. ov. 9. 1.
 B. Damian.
 ferm. de
 N. t. B. V.

7. Et hoc est, ad quod alludit Prophetarum Princeps Isaias, ubi de Christo in
 Ifa. 11. 2. carne venturo vaticinatus est: *Et requiescet super eum Spiritus Domini Spiritus Sa-*
pientiæ & intellectus, Spiritus consilii & fortitudinis, Spiritus scientiæ & pietatis, & replebit
eum Spiritus timoris Domini; quæ dona ac charismata etiam SS. Deiparæ in pri-
 mo instanti, quo gratiam justificantem accepit, fuerunt comunicata, quæ ex-
 inde in die Pentecostes ab eodem Divino Spiritu mirum in modum ac ma-
 ximo cum incremento fuerunt adaugeta, quod cœlestis ille paranympus &
 humanæ salutis nuntius Archangelus Gabriel non obscure per illa verba in-
 sinuavit, quibus Virginem in sermone suo conturbatam consolatus est: *Spi-*
 Luc. 1. 35. *ritus S. superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi*. Ubi observa Tô *super-*
 Liran. hic. *veniet*, quod supponit, prius jam Spiritum S. super Virginem venisse: *Et bene*
dixit, ait Liranus, superveniet in te, quia prius venerat Spiritus S. super Virginem adhuc
in utero Matris existentem, illam ab originali præservando. Venit insuper in incarna-
 tione Verbi, ubi virtus Altissimi ei obumbravit, formando in illa perfectissi-
 mam Christi humanitatem, eamque personæ Verbi modo quodam ineffa-
 bili uniendo; & deniq; in die Pentecostes supervenit; ex cujus adventu, teste S.
 S. Ildephons. Ildephonso, Cor Virginis totum amore Divino adintra ferri igniti & accensi
 ferm. 1. de incanduerat. Opientissima Domina, Spiritûs S. gratiâ plena & superplena,
 Assumpt. accende etiâ in cordibus nostris, heu quam tepidis, quam frigidis, hujus Divi-
 ni amoris ignem: *Ignem veni mittere in terram, & quid volu, nisi ut accendatur.*

S. Ildephons.
 ferm. 1. de
 Assumpt.

Luc. 12. 49.

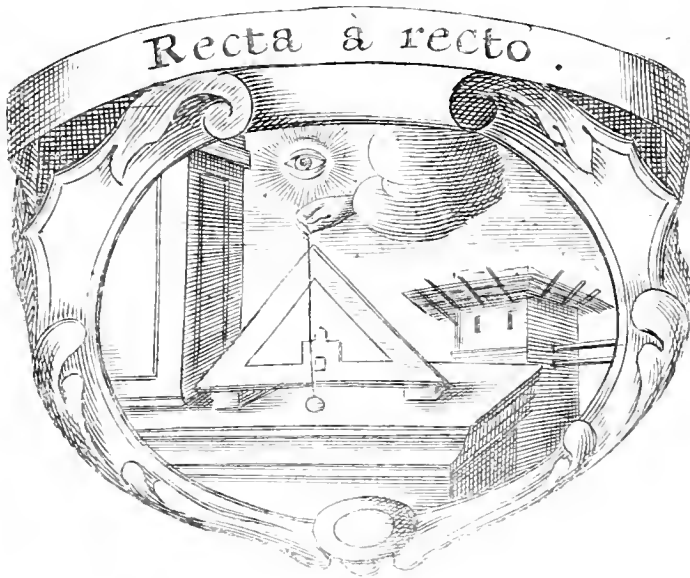
Luc. 15. 22.

S. Augustin.
 quæst. 1. v.
 q. 33.

Coronidè huic considerationi imponat Filius ille prodigus, cui pœnitenti
 pater anulum in manus dari voluit: *Date anulum in manum ejus*. O pater!
 non anulû sed panem affectat famelicus, & vix ossibus hærens. Resp. S. Au-
 gustinus: Rectè ante omnia anulum in digitum ejus fuisse missum: *Anulus*,
 inquit, *in manu pignus est Spiritus S. propter gratiæ participationem*. O SS. Virgo! ô
 Mater! filius prodigus & ego sum, peccavi enim in cœlum & coram te, sed
 doleo super omnia ob offensum Deum; ah impetra & mihi misello hunc
 anulû, Spiritûs S. gratiam, & misericordias tuas in æternû cantabo, CON-

CONSIDERATIO LVI.

Matris Dolorosæ exemplo docemur, quomodo rectè
& cum fructu ad DEUM orare debeamus.



Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione
cum MARIA Matre JESU. *Actor. I. 14.*

1. **V**enerat aliquando ad pretiosissimum orbis Redemptorem
Salome Vidua & Mater filiorum Zebedæi, humiliter sup-
plicans, quatenus benignus Dominus dilectis filiis suis
Jacobo & Joanni in regno suo dexteram & sinistram
præ cæteris Candidatis dignaretur concedere: *Dic, ut*
sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram in regno
tuo. Quid ad hanc orationem mitissimus Salvator? Non Matri, sed filiis
respondet: *Nescitis, quid petatis.* Et quare hoc, mi Domine? Cur hos sup-
pli-

Matth. 20. 21

Luc. II. 9.

plicantes dimittis inanes? Nunquid ipse dixisti: *Petite, & dabitur vobis; querite, & invenietis: Pulsate, & aperietur vobis?* Et ecce petit Vidua hæc paupercula, & nihil ei datur: *Querit, & nihil invenit: Pulsat, & non ei aperitur; ô Domine!* ubi sunt promissiones tuæ antiquæ?

Respondet D. Joannes Chrysoſtomus, idè Matrem repulſam, quia non rectè, & contra propriam filiorum ſalutem orabat, dum pro uno cœlum & pro altero infernum poſtulavit; & quomodo hoc? Obſerva, Lector prudens, per partem dexteram in regno Chriſti Electorum & Salvandorum pars indicatur, & per ſiniſtram pars reproborum & damnandorum designatur:

Matth. 25. 33.

Et ſtatuet oves quidem à dextris ſuis, hædos autem à ſiniſtris. Petiit ergo Mater illa pro uno filio cœlum, & pro altero infernum; hinc meritò & Mater & filii cum hac oratione fuerunt repulſi, quia ignorabant, quidnam orarent: *Neſciis, quid petaris, quaſi diceret,* ait Orator aureus: *Ego vos vocavi ad partem dexteram, & vos veſtro conſilio curritis ad ſiniſtram,* &c. Vide hîc, anima Chriſtiana, quomodo & qualiter ſubinde noſtra ſit conſtituta oratio: *Petitis,* inquit S. Jacobus, *& non accipitis, eò quòd male petatis.*

S. Chryſoſt.
hic apud
Cornel.

Jacob. 4. 3.

Non ſic Mater Filii DEI, ſicut Mater filiorum Zebedæi, neque dexteram, neque ſiniſtram in regno DEI obtinendam unquam petiit, ſed ut in omnibus fieret ſanctiſſima Voluntas DEI, ad quod unicè reſpiciabat, hinc ſemper à DEO obtinuit, quod in oratione ſua poſtulavit, cujus etiam totum vivere, ſi attentiore mentis oculo inſpicias, non aliud erat quàm precari, & agere familiariffimè cum DEO, quem jam à primo vitæ momento adorare, colere & magnificare cœpit: *Tanto lumine,* ait S. Bernhardinus Senenſis, *illustrata ſuit beatiffima Virgo, etiam cum adhuc eſſet in ventre Matris, ut non tantùm plena fuerit lumine rationis, ſed etiam altiffima contemplationis, eò ſublimata, ut DEUM perfectiùs contempleretur in utero materno, quam alius in ætate perfectâ, magisque deinde exceſſit in contemplatione dormiendo, quàm alius vigilando;* in qua oratione & laude Divina per omnem vitam perrexit, & quantum potuit, alios quoque ad orationis ſtudium induxit: *Ipsa benedicta DEI Mater,* ait alius Bernhardinus (cui cognomentum Buſti) *alios inducebat ad orandum, & idè* *1. de Apoſtoliſ dicitur, quòd ſtabant in oratione cum Maria, ſcilicet, ut colligamus orationis perfeverantiam ex MARIÆ præſentia & hortatione maxime proveniſſe.* Proinde SS. COR hujus devotiſſimæ ac doloroſæ Matris DEI non incongruè aſſimilabis cuidam regulæ ſeu amuſſi, quam architecti, ut citra vitium laborent, aſſiduò manibus verſant, cujus beneficio fabrica recta & non diſtorta in altum conſurgit, addito ſuper oculum Domini hocce Lemnitate:

S. Bernhar-
din. Senenſ.
Tom. 1. ſer.
61. cap. 3.Bernhardin.
à Buſt. ſermon.
de fervent.
orat. M.

Recta à recto.

2. Ita

2. Ita est: *Oculi eius erant columbarum*, semper intenti ad Dominum, absque eo, quod intrinsecus latebat, optima nimirum cordis ejus ad DEUM ubique presentē directā intentio, in cujus conspectu semper ambulabat: *Illeum*, ait S. Antoninus, *pro certo scimus, quia omnis Mariæ actio & intentio semper fuit intenta in DEO*, sive trimula in templo, in quo usque ad annum ætatis decimum quintum, quo Verbum concepit, diu noctuque in oratione tum vocali, tum mentali, DEO deserviebat; sive per triginta illos & quatuor annos, quos cum Filio à puncto incarnationis usque ad passionem ejus & crucis mortem exegit; sive post ejus ascensionem in cœlum, ubi adhuc duos & viginti circiter annos in solamen primorum fidelium ex voluntate pietissimi Numinis in terris transegerat, semper in devotione & meritis crescens, ad perfectionem consummatam & summum sanctitatis apicem ascendit, de cujus plenitudine nunc omnes accipimus.

Cant. 4. 2.

S. Antonin.
4. part. tit.
15. c. 44.
S. 2.

De Judith Matrōna nobilissima, cujus eximia forma cum pari certabat virtute, quam proinde DEUS ad tam heroicum facinus & Israelis liberationem elegit; de hac, inquam, vidua, ut tota DEO & orationi vacaret, habet Scriptura: *In superioribus Domus sue fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur; & habens super lumbos suos cilicium, jejunabat omnibus diebus vitæ sue.*

Judith. 4. 2.

En typum perelegantem pretiosissimæ Virginis ac Matris DEI Mariæ nunc viduæ, post Filii ascensionem in monte Sion simile secretum sibi eligentis cubiculum, in quo in assidua meditatione, jejunio, corporis mortificatione, silentii studio, castitate plùs quàm Angelica, ac præsertim in ferventissima oratione DEO suo pro viribus servire satagebat; unde Dionysius Carthusianus in illa verba Canticorum: *Ego dormio, & cor meum vigilat*, ita de hac SS. Deipara loquitur: *Hoc, ait, sanctissima Virgo præeminenter dicens posuit, quia contemplatissimam vitam duxit, & ab exteriori tumultu, omni inordinato strepitu & cura superflua atque inequitudine culpæ penitus abstinens, & sospita vigilantissima mente DEO vacavit, pro Ecclesia exoravit, actibusque virtutum termino excellentiæ perfectissimis jugiter fuit intenta. Denique in somno corporali cor ejus pervigil fuit; & ex assidua assuefactione perfecta insistendi Divinis, exardentissima & exercitatissima charitate, ex splendidissima & exuberantissima sapientia sibi infusa, & contemplatione in vigiliis, penè aut proorsus continuè, etiam tempore somni, vigili corde fuit DEO conjuncta, & pro commissis sibi Ecclesia vigilare non cessat.* Et si Anna illa Prophetissa non discebat de templo, je-

Cant. 5. 2.
Carthuf. in
Cant. 6. 5.

Luc. 2. 27.

junii & obsecrationibus DEO serviens die ac nocte; quantò magis in SS. DEI Genitrice admirare possumus orationis sedulitatem, mentis fervorè & animi assiduò ad DEUM ascendenti intentionem? hinc non immeritò à SS. Patribus *Thuribulum aureum*, & *Altare Thymiamatis* nuncupata est, in quo suavissimi quondam aromatum odores DEO T.O.M, in templo præsentaban-

Hebr. 9. 7.
Exod. 30. 27.

S. Bernh. in
medit. c. 8.

tabantur. O quàm tepida est econtrariò oratio nostra: *Magnam injuriam, inquit Mellifluus, DEO facio, cum illum precor, ut meam precem exaudiat, quam ego, qui fundo, non audio; depre or illum, ut mihi intendat, ego verò nec mihi nec illi intendo, &c.*

Eocl. 18. 23.

Imitare proinde, saltem quantum vales, SS. Virginem & ante orationem prepara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tendat DEUM. Audi pro consilio ip-

Math. 6. 6.

sam loquentem Veritatem: *Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora ad Patrem tuum in abscondito, & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.*

Cant. 2. 14.

3. Reminiscor hîc Divini illius Sponsi, qui in sacro epithalamio charissimam Sponsam suam peramicè invitavit, ut è domo & civitate in agros egrediens, ibi in umbrosis tabernaculis, in petra excisis, suam inquireret & captaret quietem: *Columba mea in foraminibus petra: in caverna maceria.* Ad quid, oro, Sponsa dilecta, & columba illa immaculata in foraminibus petrae, & in caverna maceriae?

Cornel. hic.

Sponsus ille Christus est, incarnatus in caverna maceriae, hoc est, ait Cornelius, in abscondito ventris virginalis, & natus in foramine petrae, id est, in spelunca Bethlehem, quæ ex petra extra urbis portam erat excisa; mortuus est in rupe Calvariae, ubi Crux Dominica petrae infixæ fuit; sepultus denique est, sed non nisi in foramine petrae, ex quo gloriosus surrexit. Ad hæc ergo sacra loca invitabat dilectus sanguinum Sponsus charissimam Sponsam ac Matrem suam pretiosissimam, *qua loca B. Virgo, addit Cornelius, crebrò devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O quàm ardentes ibi preces ad DEUM & Filium fudit! ô quot ardentia in cælum misit suspiria! ô quot lacrymis hæc sacra loca Divini Agni sanguine purpurata rigavit! hîc

Cant. 2. 3.

sedebat sponsa illa *sub umbra illius, quem desideraverat, revolvens animo omnia, quæ & quanta pro genere humano sit perpessus, & fructus ejus videbatur dulcis gutturi ejus; hoc enim habet pia & intenta Dominicæ passionis meditatio & oratio.* Augustinum audite: *Quantum flevi, bone JESU, in acerbissima mortis tuæ meditatione, tanto misericordiae tuæ prodigio commotus acriter! eliquabatur scilicet misericordiae tuæ dulcedo in cor meum, & ex ea astuabat affectus pietatis, & currebant lacrymæ; & bene mihi eras cum eis.* En quomodo ex amaro dulce.

S. Augustin.
in Manual.

Hadr. Lyr.
de Christ.
Pat. 3. pud
Jac fol. 593.

Et vis scire, anime mi, quidnam SS. Deipara circumiens hæc sacra loca oraverit, atque meditata sit? planè non aliud, quàm quod ipsa proprio ore Venerabili Catharinæ Ricciæ insinuavit & edocuit, voluitque, ut singulis feriis quintis, sole ad vesperum vergente, cum Sororibus oraret, & devotè decantaret. En epitomam passionis Dominicæ, quam sibi ipsi dolorosa Mater ex diversis Sacrae Scripturae locis selegit, & aliis imitandam proposuit.

Amici mei & proximi mei adversum me appropinquaverunt, & steterunt.
 Traditus sum, & non egrediebar; Oculi mei languerunt præ inopia.
 Et factus est sudor meus, sicut gutta sanguinis decurrentis in terram.
 Circumdederunt me canes multi, concilium malignantium obsedit me.
 Corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus.
 Faciem meam non averti ab increpantibus, & conspuentibus in me.
 Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.
 Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea.
 Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.
 Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis, & moverunt caput.
 Ipsi verò consideraverunt, & inspexerunt me; dividerunt sibi vestimenta, & super vestem meam miserunt sortem.
 In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me, Domine DEUS veritatis.

Memento famulorum tuorum, Domine, cum veneris in regnum tuum.
 JESUS autem emissa voce magnâ tradidit spiritum.
 Misericordias Domini in æternum cantabo.
 Verè langiores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.
 Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, atrox est propter scelera nostra.
 Omnes nos quasi oves erravimus; unusquisque in viam suam declinavit.
 Et posuit in eo Dominus iniquitates omnium nostrum.
 Exurge, quare dormis, Domine? exurge, & ne repellas in finem.
 Ecce DEUS Salvator noster: Fideliter agam, & non timebo.
 Te ergo quaesumus, Domine JESU, famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

V. Miserece nostri, JESU benigne.
 R. Qui passus es clementer pro nobis.

O R A T I O.

Respice, quaesumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus JESUS Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, & crucis subire tormentum.

Lector Mariane, si salutem tuam amas, fac hanc orationem, ab ipsa dolorosa Matre subministratam, tibi familiarem, quia, prout B. Albertus Magnus asserit, talem Christi passi memoriam etiam simplicem, sed devotam, plus animæ tuæ prodesse saluti, Deoque multò esse gratiorcm, quàm si quod
 Mater Dolorosa. D d d tidie .

Suquet. l. b. 3. cap. 10.

tidie te usque ad sanguinem flagellares, aut anno integro in aqua & pane jejunares, aut quotidie Davidis Psalterium recitares. En quàm facilem orandi & meditandi modum tibi subministrat dolorosa Mater, si eam amas, imitare.

4. Plura requiris? & rectam orandi formam? Christum cumprimis consule in monte Olivario tibi orandi exemplar præbentem. Oravit avulsus, quantum est ictus lapidis, à discipulis: Disce, & quære solitudinem in oratione. Oravit positus genibus, procidens in faciem suam: Disce in oratione coram DEO tuo te humiliare, terra & cinis. Oravit se totum in sanctissimam Patris voluntatem resignans: Fac tu similiter. Oravit in agonia prolixius: Observa in orando fervorem & constantiam. Oravit usque ad sudorem sanguineum: Nota mortificationem ad rectam orationem necessariam. Oravit cum lacrymis: *Non enim solis oculis*, ait Mellifluus, *sed quasi omnibus membris stivisse videtur, ut totum corpus ejus, quod est Ecclesia, totius lacrymis corporis purgaretur*: Ubi tuæ sunt lacrymæ inter orandum? En normam & formam hîc habes, Cliens Mariane! qualiter juxta exemplum Christi & SS. Matris ejus dolorosæ te oporteat orare. Oravit & illa, sed ut plurimum sola, amans unicè solitudinem: *Sola*, inquit S. Ambrosius, *in penetrabilibus, quam nemo virorum videret, solus Angelus reperiret, sine comite, sine teste, ne quo degenerare depravaretur assatu, ab Angelo sulcatur*. Oravit positus genibus, prout patet in illo lapide, in quo pro perseverantia Stephani deprecatura, genuum formam reliquit. Oravit semper Divinæ voluntati se penitissimæ resignans: *Innumerata Virgo*, ait S. Bernardinus, *semper habuit continuum aspectum ad DEI beneplacitum, promptumque confensum*. Oravit prolixius & constanter, quod patet ex illo Lucae: *Hi omnes erant perseverantes in oratione unanimiter cum MARIA Matre JESU*. Oravit cum lacrymis: *Et lacrymæ ejus in maxillis ejus*. Imò oravit usque ad sanguinem præsertim in passione & morte Filii, ita ipsa ad S. Brigittam attestante: *Ex oculis meis erumpebant lacrymæ sicut sanguis e venis*, Et quis dubitat quòd talis oratio non penetraverit cœlos, & usque ad conspectum Altissimi pervenerit? *Oratio humiliantis se*, ait Siracides, *Nubes penetrabit, & non discedet, donec altissimus aspiciat*.

5. Heu qualis è contrario est nostra oratio! quàm distracta quàm tepida, quàm indevota, quàm arida, jejuna, & sine ulla facta præparatione. Unde tanta tepiditas in orando? quærît S. Thomas de Villanova, tanta negligentia in operando? & respondet sibi: *Ex oblivione DEI, quia non proposuerunt DEUM ante conspectum suum*. Abraham in monte oraturus, & sacrificaturus, omnia prius impedimenta, quæ distractionem causare poterant à se amovit: *Expectate hic cum asino --- postquam audiverunt, revertentur*

Luc. 22. 41.

S. Bernard.
serm. 3. in
Ram. Pal.S. Ambros.
lib. 2. in
Lucam.
A drichom.
in descript.
Terræ sanct.
S. Bernhard.
Tom. 2. 51.
Astor. 1. 14.
Thren. 1. 2.Lib. 1. Re-
vel. cap. 10.
Ecccl. 35. 21.S. Thom.
Villan serm
de S. Mich.
Psal. 53. 5.
Genes. 22. 5.

ad vos; quare tu non facis similiter, homo Christiane, cum templum intras ad DEUM oraturus, aut sacrificaturus? Cur non asinum tuum & inutiles curas domi relinquis? Salomon talis ac tantus Rex orans utrumque genu in terram fixerat, & manus expanderas in celum, &c. Qualis est tuus in orando habitus? Bethsamtæ illi quia curiosius Arcam DEI inspexerant, subitanè morte à DEO castigati sunt: Et tu quid agis? An non curiosè ad omnem motum circumspicis? rides, fabularis? & hocine orare est? Tu, exclamat os aureum, cum Rege Regum colloquens, cui cum horrore serviunt Angeli, omisso cum illo cepto sermone, de luto, de pulvere, de telis araneorum loqueris? An non talis oratio tibi meritò fiet in peccatum? Si oratio est mentis elevatio in DEUM, quomodo mens tua erit in cælo, si mores jacent in cæno? Si oratio iusti, juxta mentem S. Augustini, clavis est cæli: Ascendit precatio, & descendit DEI miseratio; quomodo tibi patebunt cæli januæ, si tam luridè, tam frigidè tuas ad DEUM preces fundis? An ignoras, quòd maledictus sit ille, qui opus DEI facit fraudulenter? Alii legunt: Negligenter? Et quid est, dic, obsecro, fodes, hæc tua oratio (non licet mihi dicere, tua Breviarii recitatio) quid, inquam, est? An non lampas sine oleo, nux sine nucleo, palea sine grano, mola sine farina, flos sine fructu, corpus sine anima? Proinde si sanus es, & æternam tuam perpendis animæ salutem, sequere consilium Sapientis; Ante orationem prepara animam tuam. Præmitte semper actum contritionis, præfige tibi bonam intentionem, pete gratiam ad piè, attentè ac utiliter orandum, in ipso rationis decursu sapiùs recollige mentem ad præsentem DEUM ad passionem Christi & infinita ejus merita, eliciendo actum fidei, spei, charitatis, gratitudinis, humilitatis, &c. Denique offer preces tuas optimo Numini per manus dolorosæ Virginis MARIÆ, in eadem intentione, sicut illa quondam stans ad crucis radices Patri æternò dilectissimum Filium suum obtulit; sic non poterit esse repulsa, ubi hæc oro te loquuntur amoris insignia & utriusque merita.

3 Reg 8.
14.
1. Reg. 6.
19.

S. Chrysof.
hom. 1. de
verb. Isaïæ.

S. Aug. serm
1. Dom. in
Oâ. Paschæ.
Isa. 48. 10.

Eccles. 18.
23.

6. Et dic, quæso, an efficaciter aut utilior orandi, ac meditandi modus esse potest, quam si juxta exemplar dolorosæ Matris inter orandum cogitationes tuas in sanguine Agni intingas, atque utriusque exemplum, quod tibi monstratum est, in oratione sequaris? Audi Seraphicum Doctorem: Sit ergo, inquit regula vivendi passio Salvatoris, & tanto amplius in hoc consolemur, quanto amplius Christo conformamur: & tanto amplius desolemur, quando ab hoc exemplari ac regula amplius elongamur. Unde Ecclesiastes monet: Sapientis oculi in capite ejus, caput autem nostrum est Christus JESUS & hic crucifixus, in quem assidudè cum dolorosa Matre mentis nostræ oculos in oratione & in omni operatione figamus; ita ipse Christus S.

S. Bonavent.
p. 1. Sermon.
cap. 4.
Eccles. lib. 2.
14.

Blof. in Mō- Gertrudem allocutus est: *Filia, qui cum devotione me Crucifixum aspicias in vita,*
 nil. Spirit. *ego illum benigno oculo aspiciam in morte.* Siste proinde te, quando cum fru-
 cap. 1. ctū aut vocaliter aut mentaliter orare desideras, coram Amore tuo Cru-
 Luc. 15. 21. cifixo & SS. Matre ejus dolorosa, velut filium prodigum, nunc denuō
 Luc. 18. 13. ad Patrem & frugem revertentem: *Pater peccavi in cœlum & coram te, JANE*
 Luc. 17. 16. *non sum dignus vocari filius tuus.* Vel juxta exemplum publicani, qui non
 Matth. 18. aufus erat oculos suos levare in cœlum, sed stans à longè percutiebat pe-
 26. ctus suum, dicens: *DEUS propitiuss esto mihi peccatori.* Aut imitare lepro-
 Luc. 7. 38. sum illum à longè stantem, & rogantem, quatenus à benignissimo JESU
 à lepra sua mundaretur: *Et cecidit in faciem ante pedes ejus.* Vel sectare
 S. Bernhard. servum illum, qui Domino suo decem millia debebat talenta, rogans cum
 ferm Nat. eo: *Patientiam habe in me, &c.* Aut denique cum Muliere illa peccatrice
 B. V. fol. 59. ad pedes JESU te projice, amoris lacrymis tua deflens delicta: *Capit lacry-*
mis rigare pedes ejus. Convertte exinde oculos tuos ad dolorosam Matrem
 JESU, eamque impensius per SS. Vulnura ac dulcissimum COR JESU
 exora, quatenus tibi in hac oratione & in omni aëtionē velut pia Mater,
 à JESU moriente in cruce tibi commendata, benignè adesse dignetur;
 sic fieri non potest, ut preces tuæ non exaudiantur: *Exaudiat Matrem Fi-*
lius, ait Mellifluus, & exaudet Filium Pater: Ekholi, hæc peccatorum scála, hæc
mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ. Quid enim? potestne Filius aut
repellere, aut sustinere repulsam? non audire, aut non audiri Filius potest? neutrum
planè: Invenisti, ait Angelus, gratiam apud DEUM, & sola est gratia, qua
egemus.

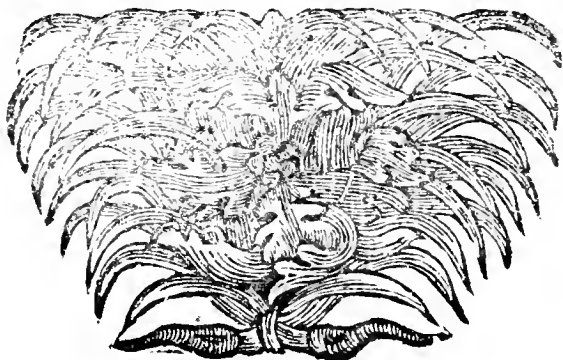
Hadr. Lyr.
 de par. Je-
 su. l. 7. c. 9.
 Et Quaresim.
 Tom. 5. fol.
 176.
 exempl. 7.

7. Pro dictorum coronide audiamus, quid Bononiæ in Italia juveni
 Tyroni ex sacra Divi Dominici familia acciderit. Erat is ex profapia no-
 bili natus, in deliciis enutritus, & sui amantissimus; sed quia, uti perspi-
 cacious erat ingenii, satis luculenter viderat, neminem duobus Dominis,
 Christo & mundo posse servire, idcirco habita super hæc matura delibe-
 ratione, mundo valedicere, & sacrum PP. Dominicanorum ordinem in-
 gredi statuit, in quo Bononiæ in percelebri S. Dominici Conventu per
 aliquot menses, ut Novitius, prima fundamenta jecit. Verum quia rigor
 ille monasticus & disciplina admodum dura, ac præsertim panis niger &
 durus per civitatem emendicatus, tam delicato stomacho non amplius pla-
 cere, imò & tædio esse cœperunt, statuit unicum suum perfugium apud
 dolorosam Virginem quærere, hinc lacrymis abundè manantibus ad ejus-
 dem dolorosæ Matris imaginem, Filium de cruce depositum gremio suo
 excipientem, venit, eamque sic precatus est: *Regina maxima & pia afflicto-*
rum Consolatrix, rudis Luna, de qua camistam porto, continua flagella, quibus in ca-
pitulo excrucior, nocturnæ vigiliæ, frequentatio chori, perpetuum silentium, ni-
nimis affligunt, quodque magis me urit, nec superare queo, est panis, quo vescor
quen

quei domi non pinisus, sed per urbem vicatim ementicamus, non integram, sed partes, non à nobilibus, sed plebeis nigrum, durum, pinguem, adeo ut non tantum non mandere, sed ne olfucere queam: quare te rogo, non agrè ferre. si ad pedes tuos hanc vestem exuo, quam ferre quidem maxime desidero, sed viribus destitutor.

Quid ad hæc dolorosa Virgo? O verè Mater amoris & doloris! quæ materno ac blandissimo affectu hunc Novitium solata est: *Quomodo si mi Mater blandiatur, ita ego consolabor te*; proinde brachium in hac sua icone extendit, panem illum nigrum à juvene sibi porrigi petiit, quem mox Sacris vulneribus & lateri in sinu jacentis Filii intinxit, jussitque, ut bono animo esset, panemque illum rursus gustaret, masticaret, ac comederet. Obsequitur juvenis, & panem hianti ore contrectans, totum cum aviditate manducat, ex cujus gustu tantam dulcedinem & consolationem percipit, ut mutato proposito, non duntaxat in S. Religione usque in finem fortiter perseveraret, sed & omnia quæcunque dura, aspera & adversa poterant accidere, alacri temper animo perferret, donec tandem hæc moralem cum æterna commutârit vitam. Tantum profuit huic Religioso juveni, ad dolorosam Matrem in tentatione & oratione tua confugile. Fac tu similiter, Cliens & Sodalis Mariane, si tentatio apprehendit te, ito ad Matrem dolorosam, & dic ei: *Mon-*

*stra te esse Matrem, sumat per te preces, qui pro nobis
natus tulit esse tuus.*



do semper currant, ac per gyrum revolvantur, & si aliquando quiesce-
rent, agerentque ferias, omnia ruerent in pessum, imò & in interitum;
proinde necesse est, ut perpetuo usque ad finem sæculi ferventur in motu,
quibus nonnemo Academicus pro Lemmate inscripsit: *Affiduo in motu.*

Homo Christiane & Mariophilè, attende, & vel ex his creaturis rati-
one carentibus rationem statûs ac finis tui collige: si enim in hoc stadio
non curris, nec in virtute proficis, nec tempus salutis tuæ bene locas, de-
ficias, ac tandem pereas, necesse est: *Oportet*, ait Veritas, *semper orare*, Luc. 18. 1.
hoc est: *Oportet semper bene facere, & nunquam discere*, cum hic non
tempus quietis, sed certaminis & assiduæ exercitationis; *Posui vos*, ait Joan. 15.
rursum Veritas, *ut caris, & fructum afferatis, & fructus vester maneat*: Non ^{16.}
potui vos, ut tempus salutis malè impendatis, velut infructuosa illa ficul-
nea, quam post magnam & plurimum annorum patientiam, cum nullum
prorsus daret fructum, tandem vineæ Dominus excindi, & in ignem ^{Luc. 12. 7.}
mitti iussit: *Succide illam, ut quid etiam terram occupat?*

O quàm insigni & assidua virtutum exercitatione per omnem vitæ cur-
sum, ac tunc præsertim, cum Filius in cælum abiit, nobis præluxit bea-
tissima Virgo & Mater amoris & doloris, quæ in omnibus actibus suis à
vitæ aurora singulis momentis in omni sanctitate & iustitia ulterius pro-
gressa est usque ad clarissimum æternæ gloriæ diem, juxta illud Salomo-
nis: *Iustorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectum* ^{Prov. 4.}
diem. Proinde rectè Rupertus Abbas asserit: *Virginem in sua prima sanctifica-* ^{18.}
tione fuisse ut auroram, in Filii conceptione ut lunam, in morte ut solem. ^{Rup. lib. 6.}
Ex qui- ^{Cant. ab}
bus, Lector Mariane, facile conjicies, quomodo hæc SS. Virgo singulare ^{initio.}
nobis omnibus præbuerit specimen temporis optimè locandi, & pro salute
nostra fructuose impendendi, dum enim ferrum calet, tundendum,
postea occasio calva, unde Lemma:

Dum calet.

2. Bene dixisti, Regum prudentissime: *Sapiens Mulier aedificat domum*
suam. Talis fuit Ruth Moabitis, quæ aedificavit domum & familiam ^{Prov. 14. 1.}
Booz, de qua ipse Booz: *Sicut omnis populus, qui habitat intra portas urbis mee,*
Mulibrem se esse virum. Talis fuit & illa Mulier sapiens, quæ Joabo, ci-
vitatem Abela obsidentis, pro salute patriæ & civium locuta est, urbem-
que tuâ blandiloquentia, ne vastaretur, contervavit: *Et exclamavit Mulier* ^{2. Reg. 20.}
sapiens de civitate: Audite, audite, dicit Joab: Appropinqua huc, & loquar tecum, ^{10.}
&c. Talis fuit & Rebecca, argumentosa illa & prudens Materfamilias,
quæ Jacobo Filio non tam paternam benedictionem procuravit, sed &
eum cautè fecit iram fratris sui Esau declinare: *Quæ mittens, & vocans* ^{Genes. 29}
Jacob ^{42.}

Jacob filium suum, dixit ad eum: Ecce, Esau frater tuus minatur, ut occidat te. Talis quoque extitit Abigail, quæ suâ munificentia ac prudentia iratum Davidem placavit. familiamque suam, ne extingueretur, servavit immunem: Suscepit ergo David de manu ejus omnia, quæ attulerat ei, dixitque ei: Vade pacifice in Domum tuam, ecce audivi vocem tuam, & honoravi faciem tuam, &c.

1. Reg. 25.
55.

Prov. 14. 1.

Mittamus figuras & umbras: *Sapiens Mulier ædificans domum suam cum primis extitit beatissima Virgo & Mater DEI, quæ per Christum Filium suum ædificavit Ecclesiam DEI, & cum is ascendisset in cœlum, tanquam fœlicita Materfamilias omnium Christianorum curam peculiarem gessit:*

Vinc. Bruni
S. J. Medit.
8. de B. V.

Sicut Mater communis, ait Bruni, familia novæ & sanctæ, ad lucrificandos omnes, se accommodabat omnibus, verbisque & scriptis, operibus & orationibus continuis, immensam charitatem suam & ardentem zelum de uniuscujusque salute demonstrabat: Affligebatur cum afflictis, erigebat lapsos, confirmabat stantes, sustentabat debiles, curabat peccatores, animabat pusillanimes, infirmis & pauperibus præsidium suum offerebat. Et quia certò sciebat, in charitate consistere plenitudinem Legis, omnisque perfectionis vinculum, non dedignabatur cum humilibus & infimæ conditionis hominibus conversari, vesci communibus eorum cibis, eandemque vivendi rationem cum eis tenere. Denique consiliis & responsis suis Divinâ Sapientiâ plenis, primitivæ illi Ecclesie magno adjumento & ornamento erat. Et si Paulus quondam suos neophytos Christianos, quos in Christo genuerat, admirabili diligebat charitate, eosque assiduò

Phil. 1. 7.
Cor. 7. 3.
Dion. Carthuf. in
Cantica.
art. 27.

in corde suo gerebat: Eò quòd habeam vos in corde; & in alio loco: In cordibus nostris estis ad commoriendum & convivendum; quanto majori amore in omnes spirituales filios suos flagrabat COR MARIÆ, erat enim omnium Mater: Sicut Christus, ait Dionysius Carthusianus, est DEUS noster, & misericordia nostra, sic Virgo est Mater, & domina nostra, misericordie janna. Et quemadmodum Mater filios illos teneriori prosequitur amore, ob quorum salutem majores in partu perpessa est dolores: Ita & B. Virgo ac Mater dolerosa, quia in summo dolore nos sub cruce parturit, ideò plus & indicibili amore nos diligit, & jam tunc in vita sua primos illos diligebat Christi-

Actor. 4. 32.

ianos, quorum omnia erant communia, quibus bono exemplo, labore & sanctitate vitæ, velut quondam illa columna nubis & ignis Israclitis per desertum & mare rubrum ad promissionis terram proficiscentibus, præluce-

Exod. 13. 21.

bat, ut Dux esset itineris utroque tempore.

3. Hanc quoque gnavam ac industriam Virginem in spiritu quondam prævidit Regum sapientissimus, unde eam navi mercatoris à longè panem suum advehenti assimilavit: *Facta est quasi navis insisteris de longè portans panem suum. Enimverò in domum suam, hoc est, in Ecclesiam beatissima Virgo inexit panem suum, id est, Christum Dominum qui de seipso ait:*

Proverb. 31.
24.

Ego.

Ego sum panis vivus, qui de caelo descendi, ut illo in SS. Evcharistia quotidie pas-
 camur, nutriamur, & reficiamur; unde quotidie & ipsa post ascensionem
 Filii hunc Evcharisticum Panem sumpfit, & in nascente illa Ecclesia, quia
 ardentiore erga Filium æstuat ab charitate, pro viribus allaboravit, ut pari-
 ter à cunctis fidelibus frequenter fumeretur, hoc enim indicant Actus: *Erant* Act. 2. 42.
autem perseverantes in doctrina Apostolorum, & in communicatione fractionis panis, &c.
 In quem finem & primi fideles, cum inciperent persecutiones in Ecclesia
 DEI, ut se ad martyrium forti animo tolerandum arment, Evcharistiam
 collo appensam & pectori applicatam, domum deferebant, quæ causa illis
 fuit tantæ fortitudinis, sanctitatis & perfectionis, quorum omnium dux &
 antesignata extitit Regina Martyrum. O felix & argumentosa apicula de
 qua Aristoteles: *Apis est animal mundissimum; quid castius DEI Matre? Apis in*
labore est assidua; de B. Virgine dicit Sapiens: Quasi vit lanam & lnum, & Arist. lib. 9.
operata est consilio manuum suarum. Apis mel parat & conficit; B. Virgo paravit *Prov. 31.*
nobis mensam Evcharisticam, omni melle & saccharo dulciorem, adversus om- *17.*
nes, qui tribulant nos. Mulier illa Evangelica *acceptum fermentum abscondit in sa-* *Plalm. 22. 5.*
rina faris tribus. O pietissima Domina! tu per illam præsignata es Mulie- *Matth. 13*
rem, quæ quondam in utero tuo juxta mentem Melliflui, tria fata, hoc est, *33.*
tres Christi Filii tui naturas videlicet animam corpus & divinitatem, uni ver- *S. Bernhard,*
bi hypostasi admirabili quodam modo junxisti, & univisti: Procurat autem *lib. 5. de*
subintrat hinc S. Chrysológus, domi mulier fermentum, & panes preparat, quia *Confid.*
virum foris expectat labor, intus Mulierem domestica cura constringit. Vir iste Chri- *S. Chrysol.*
stus erat, qui foris extra civitatem in medio terræ omnium nostrum salutem *serm. 99.*
in cruce operatus est, Mulier autem, hoc est, SS. Deipara post Christi in cæ- *Plalm. 73.*
lum ascensum domi laboravit, hoc est, in domo DEI recentis Ecclesiæ, *12.*
strenuè propagando fidem, curam habens Apostolorum, Discipulorum,
aliorumque, qui recenter Christianæ se adjungebant religioni, quorum om-
niùm sollicita Mater extitit; unde iterum de illa Sapiens: Consideravit a- *Prov. 31.*
grum, & emit eum: De fructu manuum suarum plantavit vineam. Supra quod per- *10.*
elegantè Cornelius: Ipsa, inquit, agrum & vineam primitiva Ecclesiæ sua sa- *Cornel. hic*
pienitiâ, providentiâ, meritis & exemplis plantavit, adeoque fertilem effecit, ut in omni
sanctitate effloresceret, ac viros Apostolicos, Martyres & Virgines proferret, imò ut
omnes fideles viverent vitæ non tantum Christianam, sed & Religiosam, in paupertate,
castitate, & obedientiâ. Et pergit Sapiens: Accinxit fortitudine lumbos suos, *Prov. 31.*
& roboravit brachium suum; tunc videlicet, quando in omni passione, ac *16.*
præsertim in cruce pendenti Filio adstitit, ubi omnia tormentorum genera,
quæ Christus perpeffus est, ipsa compatiendo pertulit; ubi autem induta
est virtute ex alto, ac Spiritum S. recepit, in summa fortitudine plenitudine, per-
git idem Cornelius, omnes Apostolorum dolores, omnes fidelium cruces, totumque *Cornel. hic.*
Ecclesiæ pondus sustinuit: Fuit ergo ipsa quasi Atlas Ecclesiæ primitivæ, uti & modernæ.
Mater Dolorosa,

4. Ex quibus hæcenus enarratis, prudens Lector, collige, quantum piētissima Virgo & Mater dolorosa per omnem vitam suam pro salute Ecclesiæ DEI laboraverit, nullamque horam etiam in somno nisi pro DEO & hominum promovenda salute impenderit. Disce hinc operari, disce laborare, disce tempus bene impendere, quia *venis nox, quando nemo potest operari*. De Sponso referunt Cantica, quod vice quadam dignatus sit visitare Sponsam officiosè pulsans ostium: *Aperit mihi, Soror mea, Sponsa*. Verùm cum hæc pigra Sponsa aliquantisper in aperiendo moraretur, tardius de lecto confurgeret, interim Sponsus aliò declinavit: *Es ecce destinaverat, atque transferat*. Ah quoties & te, anima Christiana, piētissimus Redemptor ac Sponsus tuus sanctis suis inspirationibus hæcenus visitavit? Quoties, inquam, ad ostium cordis tui stetit pulsans: *Ecce ego ad ostium, & pulso, si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi januam, intrabo ad illum; & tu furda aure pertransis Deum tuum toties te monentem? toties te vocantem? toties ad cordis tui intima loquentem? interim transeunt dies salutis, & cum illis gratia Divina, toties à te spreta & abjecta, magnisque passibus etiam otiano ac dormiendo ad longam longissimam properas æternitatem? Heu* quid erit in morte, *cum tempus non erit amplius?* Malè timeo, ah malè timeo, ne tibi id contingat, quod olim Esau venatori accidit. Audi rem tua dignam consideratione.

- Cum Isaac senio confectus, mortique nunc proximus supremam filiis suis discuperet impertiri benedictionem, primò Esau Filium primogenitum ad se vocavit, quem artis venatoriæ apprime peritum in sylvam ablegavit: *Sume arma tua, pharetram & arcum, & egredere foras, &c.* Verumenimverò cum Esau iter nonnihil retarderet, ac ferius ad Patrem rediret, interim prævenit Jacob frater ejus, paternam ei benedictionem & jus primogenituræ præripiens; Esau verò, quia tempus salutis suæ accommodum neglexit, licet exinde multis cum lacrymis similem gratiam ac benedictionem à moribundo genitore postulasset, nihil tamen impetravit: *Non enim*, subintrat hinc S. Paulus, *invenit penitentia locum, quamvis cum lacrymis inquisisset eam*.

- Hebr. 12. 71.
Ite nunc, O miseri! & tempus salutis cum Esau venando, jaculando, ludendo, jocando, epulando, compotando, luxuriando consumite, & scitote: *Quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii*. Dicite, ubi sunt anni isti, quibus hæcenus vixistis? *Transferunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam nuntius præcurrens, & tanquam navis, quæ pertransit fluctuantem aquam, cuius, cum præterierit, non est vestigium invenire*. O Deum immortalem! sicine volat irrevocabile tempus? Sicine tempora labuntur, tacitisque senescentibus annis? O quam benè S. Gregorius Magnus & Doctor Ecclesiæ Moralis: *Vita nostra, inquit, naviganti est similis, is non qui quis navigat, stat, sedet, jacet, vadit, quia impulsu navis ducitur. Ita ergo & nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, per momentum compotum ad finem quotidie tendimus.*

S. Greg. M.
lib. 6. ep. ad
Andream.

5. De S. Joanne referunt SS. Paginae, quòd Angelum viderit pede dextero in mari & sinistro in terra stantem, qui unâ manu librum tenuit, alteram verò sicut jurantes solent, in cœlum levavit, DEUM T.O.M. in testem suorum invocans verborum: *Et Angelus, quem vidi stantem, super mare & super terram, levavit manum suam ad cœlum, juravit per viventem in sæcula sæculorum.* Ad quid juravit ille Angelus, & quare indice in cœlum intento ipsum DEUM invocavit in testem? Magnum hîc latitat mysterium. Audi Scripturam: *Juravit, quia tempus non erit amplius;* nunc videlicet, quando vitæ cursus aliquando erit consummatus. O immensum temporis pretium: *Omnne tempus,* ait S. Bonaventura, *tibi impensum requirit DEUS, qualiter sit expensum;* & S. Joannes Chrysolomus: *Omnia potius sunt amittenda, quàm tempus: aurum amittis? Poterit recuperari, amissum autem tempus nunquam.* Quinque illas fatuas Virgines consule, quæ ubi tempus acceptabile, tempus salutis perdidit, interim ipsis securè dormitantibus Sponsus venit: *Et clausa est janua.*

Apoc. 10. 5.

S. Bonavent. ser. 1. Dom. 1. Quadr. S. Jo. Chrysol. hom. 37. super Joan. Matth. 25. 10.

Eheu! quot etiam sunt, qui turpi otio, vel inani negotio tempus æternæ perdunt salutis, non absimiles pueris, qui dum luteis componendis calculus occupantur, aut in arundine equitant, aut alias tractant nugas, sibi occupatissimi videntur, cum tamen in fine non nisi inanem stomachum & lassatos referant pedes. Sic pleraque sunt mortalium negotia, curæ, labores ac sudores, quos nisi ad DEUM velut ad finem suum referant, tandem in fine dicent: *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles, viam autem Domini ignoravimus: Quid nobis profuit superbia? Aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam umbra.* En quàm pretiosa res sit tempus, quod ergo de illo perdis momentum, per omnem æternitatem non amplius recuperabis. O quot comptuli & delicatuli, quot vani & mundani in fine vitæ suæ suspirabunt: *O mihi præterites referat si Jupiter annos!* Audi Poëtam:

Sap. 5. 5.

Non est sur major, quàm temporis: omnia reddi

Possunt; hoc solum reddere nemo potest.

6. De Petro recenset Marcus, quòd in monte Olivetano, quia in profundum delapsus erat somnum, à Christo præ cæteris dormientibus Discipulis fuerit increpatus: *Sirion dormis? non potuisti unâ horâ vigilare? Domine! & nunquid alii dormitabant Discipuli? Quare ergo solus Petrus inculpatus est? Si dicere fas sit, puto hanc increpationem præ reliquis aliis fuisse comertitum Joannem, utpote qui paulò antè in cœna ultima super pectus Domini cum recumbens dulcem capiebat somnum? Gur ergo ille seniculus perstringitur solus, cui magis aliquid quietis propter senium erat indulgendum? An fortasse, quia superior & princeps erat cæterorum, quibus bono oportuisset præire exemplo? Ita quidem existimat S. Petrus Chrysologus; verùm alia hîc latet causa ac mysterium, Lucam consulamus, qui capitulo quinto, versu*

Marc. 14. 37.

quinto afferit, quòd Petrus aliquando noctem integram piscando impenderit, & nec nullum reti concluderit pisciculum: *Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Ecce Petrus per totam noctem potuit insudare temporalibus, pro vili pretio in mari periculoso vigiliis ducere infomnes, ubi tempus non nimis longum aut molestum ipsi videbatur; & tamen per cunctos hos labores & sudores nihil cepit, nec carpionem, nec lupum, nec trutam, nec nasum, nec anguillam, nec apuam, nec sardam, nec asellum marinum, &c. Jam cum agitur de æterna salute, de oratione & meditatione, de passione & generis humani redemptione, una hora ipsi gravis videtur? O Petre! an ignoras, quòd nulla poena sit amarior, quàm amissi temporis recordatio?

Matth. 25. O quoties eadem Veritas Christus nos adhortatur: *Vigilate, quia nescitis neque diem neque horam.* Quoties nos monet beatissima Virgo: *Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad foras meas quotidie, & observat ad postes ostii mei.* Quoties Angelus, cui salutis nostræ cura à DEO demandata est, nos excitat: *Dum tempus habemus, operemur bonum.* Quoties è pulpito à Verbi DEI præconibus aut conscientia nostræ arbitris audimus: *Quærite Dominum, dum inveniri potest.* Quoties & ipsa conscientia nostra, quæ est fidelis monitrix, & agendorum aut omittendorum ratio, nobis in via salutis dormitantibus inculcat, ac improperat: *Ne tardas converti ad Dominum, &c.* Et nos miseri ad hæc omnia surdi stamus, ac toto proflamus pectore somnum?

Prov. 6. 6. 7. De formica refert Salomon, quòd in tempore & in æstate paret cibum sibi, & congregat in Messe, quod in hyeme comedat: *Imitare, inquit S. Cyrillus, formicam in æstate sibi thesaurizantem cibos, thesauriza tibi ipsi fructus bonorum operum in futura sæcula.* Nunc, nunc messis est & tempus colligendi, dum adhuc juvenis sanus, vegetus & incolumis es; noli differre in hyemem, *ut non fiat fuga tua in hyeme,* hoc est, tempore mortis, ubi cunctæ corporis vires, sanitas, opes, cupiditates, concupiscentiæ, comoditates, voluptates, amici & ipsa vita te deserent, & tu solus ibis sine comite ad DEI tribunal, supremam illam auditorus sententiam, à qua ad aliam non amplius poteris appellare. O quàm horrendum erit incidere in manus DEI viventis!

Luc. 7. 37. Magdalenam imitare, opportunè & importunè in domum Simonis leprosi ad convivium irruentem: *ut cognovit, ait Lucas, quòd Jesus accubivisset in domo Pharisei, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus lacrynis cepit rigare pedes ejus.* Quæ obsecro, hæc inurbanitas in illustri damicella? Ad quid in conclavi irrupit non vocata? Quid planctus & gemitus ad convivium? Noli, O Mulier, noli molesta esse tot convivantibus, sed aliam, magisque accommodam felige occasionem cum Jesu animæ tuæ medico loquendi. Magdalenam excusat S. Augustinus: Valde, inquit, prudenter egit, quia tempus salutis suæ benè impendit, quæ licet in opportuna convivio, opportuna tamen beneficio venit, noverat enim, quanto morbo laboraret, proinde

S. Aug. lib.
50. hom. 23.
80m. 10.

nec momentum cunctari voluit, sed *ut cognovit*, quòd JESUS accubuisse, se itineri accinxit, ut veniam delictorum & gratiam impetraret Divinam. Hoc illustre exemplum & tu imitare, anima Christiana, & noli in negotio salutis tuæ vel ad momentum cunctari, vigilantibus enim jura, & mora sua cuilibet nociva est: *Justum est igitur*, dicebat quondam Jacob ad Labanum, postquam jam viginti annis ei intersierat. *ut aliquando provideam domui meæ*, Gen. 30. 30. Supra quod pereleganter S. Chrysofomus: *Vivamus*, ait, *DEO paululum, qui* S. Chrysof. serm. 12. *saeculo viximus totum; Demus animæ paucos dies; tempus est, ut domui nostræ provideamus: Quoniam advesperascit, & inclinata est dies.*

Pro dictorum coronide nobis inserviant duo illi cæci, qui extra urbem Jericho sedentes, cùm audissent, quòd JESUS per viam illam transfret, vocem suam elevarunt: *Et clamaverunt dicentes: Domine miserere nostri.* Non poterat turba, quia ab auditione Verbi Divini impediabatur, ulterius audire hanc inconditam cæcorum vociferationem. id circo, *inrepat eos, ut tacerent.* Quid ad hoc duo isti cæci? *At illi magis clamabant.* O mendici importuni! O cæci molesti! ad quid hic clamor insanus? *An qui plantavit aurem, non audiet?* Respondet S. Augustinus: Benè & rectè prædictos cæcos clamasse, quia Christum timebant transeuntem; & Lucas Burgens. *Clamaverunt, ne fortè claberetur JESUS, & ipsi interim illius ope destituerentur*, hinc non curabant hominum dicta & impropria: *Et increpabant eos.* Sic & tu age, anima Christiana, nunc cùm JESUS apud te transit; nunc cùm gratiam suam offert; nunc cùm vocat te sanctis suis inspirationibus; nunc cùm ad cæsum cordis tui pulsat: *Aperi mihi Soror mea, Sponsa;* nunc cùm & sanctissimam ejus Matrem propitiā habes, de qua S. Anselmus: *O MARIA! peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna Filio:* Nunc, inquam, dum tempus est, in rem & salutem tuam vigila. Ah anima misera, noli ne ad momentum quidem tardare, noli obdurare cor tuum. Imitare pro fine apiculam, quæ, ubi ventum validum providet, sibi de lapillo prospicit, quem gestans gravior contra ventos efficitur, & sic secuta ad alveare suum reineat, unde lemma: *Dat vires pondus.* Hoc fac & tu, anime mi, imminet & tibi ventus in agonia validus, migrandum erit, ah quo? ne ergo à turbine isto dispergaris in tartarum, provide tibi de lapillo sine manibus de monte abscisso, qui est Christus DEUS noster & SS. Mater ejus. Math. 20. 30. Ps. 93. 9. S. Augustin. & Luc. Burgens. in hunc locum Cant. 5. 2. S. Anselm. in Prolog. d. 1. p. 9. 25. art. 6. Dan. 2. 34.

CONSIDERATIO LVIII.

B. Virgo etiam post Filii in cœlum ascensionem sedulo amarissimam ejus passionem meditabatur.



Meditabor ut columba.

Isa. 38. 14.

1. **G**emetur avis notissima, ubi per immaturam mortem dilectum suum Consortem amisit, non duntaxat in posterum vitam cœlibem degit, sed & solitudinem petens reliquos vitæ dies in gemitu & planctu contumit: *Nihil*, ait S. Augustinus, *tam amicam gemitibus, quam columba; du nocturne gemit.* Ad quod pariter alludit Prophetarum Princeps Isaias, dum suspiria, gemitus & fletus sanctarum animarum, in hac mortali vita & lacrymarum valle degentium, columbæ gementi atque meditati assilavit: *Quasi columba meditans gememus; & Virgilius: Nec gemere aëria cessabit*

S. Aug. in
Psalm. 54.

Is. 59. 17.

Verg. Ecl. 1.

sabit turtur ab ulmo; hinc pro Lemmate nostræ mysticæ columbæ, vel turturi solitariae in deserto sedenti, inscribere placuit: *Nec plangere cessat; vel si fortasse magis tibi arridet ad propositum:*

Gemit Dilectum suum.

Per hanc columbam gementem, seu turturem, solitariam rectè dolorosam Christi Matrem, nunc Filio ac Sponso orbatam intelligimus, quæ dilectissimum animæ Sponsum ac Filium suum etiam post gloriosam in cœlos ascensionem, cum de amarissima ejus passione, cruce & indignissima morte recordaretur, incnarrabilibus gemitibus, quoad vixit, deploravit; proinde sæpiùs, ut ipsa B. Birgittæ dixit, Calvarium montem, aliâque sacra Palæstinæ loca, in quibus amantissimus Filius passionis suæ vestigia reliquit, piâ ac constanti devotione per superstitem vitæ cursum visitavit: *Omni tempore*, inquit ipsa ad B. Birgittam, *quo post ascensionem Filii mei vixi, loca visitavi, in quibus ipse passus est, & mirabilia sua ostendit; sic quoque passio sua in Corde meo fixa erat, quod sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea.*

Lib. 6. Revel. Cap. 56.

Et hoc est, de quo Sanguinum Sponsus in suo Epithalamio testatur: *Columba mea in foraminibus petrae; in caverna maceria;* Petra autem erat Christus & hic Crucifixus, per foramina autem petrae SS. ejus manuum, pedumque Vulnere intelliguntur, & per cavernam maceriae suavissimum COR JESU immiti lancea perforatum; in his ergo SS. plagis B. Virgo & Mater, quamdiu in vita fuit, per devotissimam meditationem, contemplationem & compassionem habitavit: *B. Virgo*, ait Cornelius, *sepulchrum Christi, quod excisum erat ex petra, aequè ac montem Calvaria, ubi petra infixa erat Crux Christi, reliquaque loca, in quibus passus fuerat Christus, crebro & devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O anima Christiana! imitare & tu hanc SS. Deiparam: *Esto quasi columba nidificans in summo ore foraminis, hoc est, in SS. CORDE JESU?* & quid dulcius, quam meditari in mandatis Domini, ac præsertim juxta exemplum afflictissimæ Matris de vita & passione JESU?

Cant. 2. 14.

Cornel. in Cant. 2. 14.

Jerem. 48. 28.

2. De Muliere Sareptana referunt Regum fasti, quòd in viduitate sua supremo animæ suæ solatio duo sibi ligna extra portam civitatis Sareptæ collegerit, quibus inopiam ac calamitatem suam ante obitum solari expectabat. *En colligo duo ligna, &c.* Subintrat hîc Rupertus Abbas, derelictam illam & inopem Viduam bene in extrema sua necessitate duo ligna experitisse, & collegisse, quia per illa Crux Dominica adumbrata est, quæ ex duobus lignis, uno erecto, & altero transverso, est composita, atque unicum miseris mortalibus in vita & in morte solet esse solatium: *En inquit dictus Rupertus in persona hujus desolatæ Viduæ, Colligo duo ligna, & meam consoler inopiam amplectens duo ligna crucis, &c.*

3. Reg. 17.

11. Rup. Abb. de Trinitat. l. 5. cap. 7.

Obser.

Obſerva hîc, anima Chriſtiana, perelegantem typum in Sacraſſima Deipara, Vidua Hieroſolymitana & dereliâta expletum, quæ poſt abitu in Filii in cælum non majus ſolamen habuit, quàm ut iteratò ſacra loca viſitaret, & duo ligna crucis meditando colligeret, hîc erat quotidianus cibus & potus doloroſæ Matri, uſque dum in cælum aſſumpta eſt: *MARIA autem conſervabat omnia verba hæc, conſerens in corde ſuo.*

Luc. 2. 19.

Ita Ruth, nota illa Moabitica, in agrum divitis Booz tempore meſſis ſe contulit, ut ibidem reliâtas metentium ſpicas colligeret, quam ubi Booz aliquando conſpicatus eſt, eam ad panem in aceto intingendum peramicè invitavit: *Quando hora veſcendi fuerit, veni huc, & comede panem, & intinge braccellam tuam in aceto, &c.*

Ruth. 2. 14.

Plùs quàm Ruth innocentiffima & inopis Vidua Sacraſſima Deipara, quæ non in agro Booz, ſed in agro Golgothæo reliâtas paſſionis ſpicas, & verum frumenti granum, à Judæis in cruce contritum, & mortificatum, per reliquos vitæ dies, quantum potuit, per devotiſſimam meditationem ac contemplationem collegit, quem panem myſticum in aceto amariffimæ paſſionis intinctum, quotidie manducavit, non immemor illorum impropiorum: *Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur amplius.* O anima Chriſtiana & Religioſa, habes hîc exemplar, quod tibi à doloroſa Virgine & Matre tua monſtratum eſt, qualis eſſe debeat quotidianus cibus tuus; audi, & imitare Mellifluum: *Sit tibi, inquit, JESUS ſemper in corde, & nunquam imago Crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi ſit cibus & potus, dulcedo & conſolatio tua, mel tuum & deſiderium tuum, oratio & contemplatio tua; vita & mors & reſurrectio tua.* Hæc S. Bernardus.

Jeremi. II.
19.S. Bernhard.
cit. à leBlanc
Tom. 6. in
Pſalm. 150.
v. 5.

3. Recordor hîc Divini illius Sponſi, qui ut dilectam ſuam Sponſam ad jugem ſui amorem excitaret, ab ea petiit, ut effigiem ſui ſemper in corde & mente, atque etiam in brachio & operatione geſtaret, eoque quaſi ſignaculo cor & brachium obſignaret: *Pone me ut ſignaculum ſuper cor tuum, ut ſignaculum ſuper brachium tuum.*

Cant. 8. 6.

O beatiffima Virgo! tu per illam Sponſam deſignata es, quæ hunc dilectum ſanguinum Sponſum ac filium tuum ſemper ut ſignaculum ſuper Cor tuum non ſolum ethicè per amorem plusquam maternum, ſed etiam phyſicè ſuper brachium tuum portâſti; & neque in infantia tantùm, dum cum virgineis ſtrinxiſti ulnis, toties poſtorei admoviſti, in Ægyptum portâſti, &c. Sed etiam cum de cruce deponeretur, illum materno ſinu excepiſti, & ut ſignaculum ſuper cor tuum & brachium tuum poſuiſti, quod ſignaculum nunquam per omnem vitam in te deletum, ſed novis ſemper quotidie incrementis renovatum eſt: *Virgo MARIA, ait Alanus, Chriſtum poſuit ſuper Cor ſuum, ut ſignaculum, quia ipſi per imitationem conformata eſt, ejusque*

Alanus ap.
Cornel. in
huic loc.

eiusque gratiâ consignata. Hoc autem incognitum fuit diabolo, & cognitum Angelo: super brachium tuum, id est, in omnibus operibus tuis memor eris mei. Super Cor Virginis, & super brachium Dilectus ponitur ut signaculum, quia in cogitationibus, quæ notantur per cor, & in actionibus, quæ per brachium, Virgo Filium imitatur. Hæc Alanus.

Ex quibus facillè colliges, prudens Lector, dolores Sacratissimi Cordis MARIÆ usque ad finem vitæ semper durasse, proinde haud immeritò cum Vate Threnologo dicere poterat: *Memoria memor ero; & tabesceat in me anima mea.* Juvat hîc audire S. Ildephonsum: *Si scire volumus, inquit, quid DEI genitrix post resurrectionem Domini, antequam ipsa cælos ascenderet, agebat, sine dubio loca Dominicæ Nativitatis, Passionis, Sepulturæ, & Resurrectionis frequenter circumiens, intrisere cupiebat, in iisque etiam locis lacrymas fundebat, & Sanctissimi Oris sui oscula dulcissimi imprimerebat:* & quidem tanto cum amore ac dolore, tantâ cum pietate & animi sensu, ut, beato Alberto Magno attestante, hæc Sacratissima Deipara sapiùs in ejusmodi contemplationibus, ac facris peregrinationibus, præ animi teneritudine & vivâ Dominicæ passionis apprehensione & compassione erga Filium mortua fuisset, nisi eam Deus miraculo in summum primorum fidelium solatium sustentasset. Itò nunc, tepide Christiane, qui imemor Passionis Dominicæ vivis; ad quid, obsecro, fodes, Christianus es, si Christum & Sacratissimam Matrem ejus imitari non satagis? *Sine causa,* ait Mellissius, *sum Christianus, si Christum non sequor;* & nunquid Gentium Doctor Paulus monet: *Recogitare eum, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ne fatigemini animis vestris deficientes; nondum enim ad sanguinem restitistis adversus peccatum repugnantes?* Observa hîc, tepide Christiane, & *Recogitare,* quasi diceret Apostolus: Iterum, iterumque cogitate, ac revolvite juxta exemplum dolorosæ Matris ac primorum Christianorum Christum JESUM & hunc Crucifixum, quem Angelus Dominicæ Resurrectionis prænuntius non alio nomine, quàm Crucifixi decoravit: *¶ E-*

SUM queritis Nazarenum Crucifixum? Non dixit Dominum, Regem gloriæ, Judicem universorum, &c. Sed Crucifixum NB. etiam post gloriosam ejus resurrectionem: Non erubescit, sunt verba Victoris Antiocheni, Crucifixi nomen, hoc uno enim nomine, & re omnium bonorum nostrorum summa continetur.

4. S. Paulus insignis amator & imitator Crucifixi JESU de seipso testatur: *Christo confixus sum cruce: Vivo autem non ego, vivit vero in me Christus.* Si Discipulus hoc de suo Magistro, quid pensamus de Sacratissima Matre Crucifixi JESU, cujus tota vita cum Filio crux fuit & Martyrium? Proinde meritò à S. Epiphanio appellata est *Cruciformis*, quia semper unâ cum Christo Crucifixo per omnem vitam unita fuit, de quo assiduò cogitavit: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* O anime mi! ubi nostræ subinde inter orandum & meditando sunt cogitationes? Ah quoties dicimus: O DEUS, ego amo te:

Mater Dolorosa.

Fff

Amor

Threnor. 3.
20.
S. Ildephonsi
serm. 5. de
Assumpt.
B. V.

B. Albert.
M. super
Mellius.

Hebr. 12. 3.

Marc. 16. 6.

Vict. An-
tioch. in c.
16. S. Marc.

Gal. 6. 10.

S. Epiph. de
Laud. B. V.
Cant. 2. 16.

Genes. 27.
22.

Amor meus crucifixus est: Vivat JESUS amor meus, & MARIA Mater ejus; & interim mentem ad creaturas convertimus? Sic vox quidem est Jacob, manus autem manus sunt Esau, dum aliud loquimur, aliud operamur. O nos desides, & miseros! quoties aspiciamus, vel transimus imaginem Crucifixi Redemptoris nostri, ac Sacratissimæ dolorosæ Matris ad pedem crucis stantis, & ridemus? Et nulla commiseratione erga illos tangimur? Si compatimur, & conglorificabimur, ubi nostra compassio est? S. Gregorius Nyssenus Episcopus, cum aliquando in pictura observasset, & considerasset, severam Abrahami pietatem, quæ Isaacum filium suum super struem lignorum DEO in holocaustum offerre intendit, mox in largissimas profusus est lacrymas:

Rom. 8. 17.

Vidi, ait ipse, sæpius descriptionem ejus (immolationis Isaac imaginem) & sine lacrymis transire non potui, cum tam efficaciter, & ad vivum ob oculos historiam res poneret. Eheu ubi nostræ sunt lacrymæ? Vel saltem digna commiseratio, & amor reciprocus, dum effigiem Crucifixi DEI Filii & afflictissimæ Matris ejus intuemur, vel contemplamur? Si quis amicorum tali ac tanto sanguinis pretio te, O Christiane, à morte liberasset, quanto, obsecro, te illi obstrictum profitereris beneficio? Et DEUM non curas?

Cornel. in
Genes. 22.
12.

Martin. in
Proloq. de
Pass. Dom.

Hanc veritatem cum aliquando S. Elisabetha Regis Ungariæ Filia attentiore mente considerasset, simulque luctuosam Crucifixi JESU effigiem in templo aspiceret, inter manus Gynæcei, deficiente animo, in deliquium lapsa est, ubi tandem ad se rediens exclamavit: Ubi eram hætenus, O mi JESU! O amor crucifixæ? Tu cæli terræque Dominus in ligno nudus, & abjectus pendes, & ego superbiam terra & cinis? Tu cruentis spinis coronatus es, & ego aureâ gemmisque distinctâ coronâ? Tu sponsus meus purpureo natus in sanguine, & ego purpurâ regiâ & aureâ telâ vestiar? Tu dirissimis clavis perforatas gestas manus, & ego pretiosis chirothecis eas tegam? Sacratissimum Cor & Latus tuum crudelissimâ lanceâ perforatum est, & ego cor durum erga te & pauperes geram? Tu in sumâ & extrema pauperie, & ego in opulentia? Tu novissimus virorum, & ego cupiam magnifici? Tu in fame & siti, & ego in exquisitis epulis? Tu in sumis doloribus, & ego in regalibus delitiis? O amantissime Jesu! quomodo hætenus tam benigne poteris tolerare tam inutile terræ pondus? Aut posthac alia ero, aut nulla aut tibi vivam, aut non amplius vivam. Dixit, habitum regium cum plebejo comutavit, vitamque sanctissimam, prout rei eventus postea declaravit, constantissimè usque ad beatum obitum duxit. Tantum huic Reginæ profuit, vel semel Crucifixum JESUM pio mentis oculo considerasse. Et tu, O anime mi, quid agis, qui toties Crucifixum in via, in templo, in conclavi conspicias? Et nullo amoris affectu & sensu in illum moveris?

5. Refert Aneas Sylvius, postea Pontifex Maximus, Pius II. dictus, quod Pachorus nobilis juvenis Lucretiæ amatæ suæ æquè nobili in sinceri amo-

amoris signum perelegantem florum fasciculum transmisit, cum scheda amatoria in fasciculo inserta: *Cogita de me, & ego de te.* Apagite mundani & infani amores; Christum nobilissimus sanguinum Sponsus, etiam postquam in cœlum abiit, Sacratissimæ tamen Sponsæ ac Virginis Matris suæ oblivisci non potuit, sed ei in summi amoris thesaurum similem florum fasciculum reliquit, cum epigraphæ: *Cogita de me, & ego de te.* Audi ipsam hanc Divinam Sponsam loquentem: *Fasciculus myrrhæ Dilectus meus mihi;* & in alio loco: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus.* O quoties in hac lacrymarum valle post gloriosam Filii ascensionem castissima illa turtur & derelicta Vidua has in cœlum ad dulcissimum Natum suum ingeminavit voces: *Cogita de me, & ego de te.*

Aeneas
Sylv. cit.
ab Engelg.
Dom. Quin-
quages.

Cant. 1. 12.
Canti. 7. 13.

Dum speluncam Bethlemicam subinde invisit, ubi orbi peperit Salvatore, eumque ubere de cœlo pleno lactavit, jam tunc præcognoscens, illas virginei lactis guttas in sanguinem convertendas, pro salute universorum aliquando in cruce effundendum, suspirabat Dilecta illa: O mi JESU, *cogita de me, & ego de te.* Si interdum visebat patrium solum, in quo ad Angeli nuntium VERBUM castis concepit visceribus, ubi & ipsum educavit, ac pluribus annis cum illo in laboribus & mirabili paupertate vixit; ah quis dicet, quis effari poterit amoris illius excessum & maternum affectum, quo in dilectum & floridum suum ferebatur Nazaræum? Credo, & firmiter mihi persuadeo, quod se convertens ad Angelos, qui assidue Regnam suam, tanquam supremi Principis sui Matrem, velut Aulici officiose stipabant, sapius dixerit: *Adjuro vos filiæ Hierusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nunciatis ei, quia amore languo.* Si ad montem digressa est Olivarium, ubi dilectus animæ Sponsus Sanguinem suum tam copiosè pro orbis salute profudit, ut omnium elueret noxarum maculas; in quo loco illo quoque gloriosus de morte, inferno & diabolo Triumphator ad cœlos ascendit, ineffabili pietatis affectu sacra ejus exosculabatur vestigia, miraculosè in viva illa petra epressa, cum Paulo millies ingeminans: *Cupio dissolvi, & esse cum Christo.* Si alia loca sacra miraculis illustrata, aut sanguine Filii rigata, & peculiariter Calvarie montem invisebat, in quo Dominus universorum cruci affixus est, & vita cum morte duello conflixit mirando, quis fando dicere valebit, quam amaris lacrymis terram illam sanctam irrigaverit? Si ad Domini ac Filii sui sepulchrum perrexit, credo hanc Sponsam totam amore in DEUM emollitam ad cœlestes aula Spiritus illud geminasse: *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.*

Cant. 5. 14.

Phil. 1. 15.

Cant. 8. 16.

O dolorosissima Mater! verè erat fasciculus myrrhæ Dilectus tuus: Inter ubera (imò & in corde tuo) commorabitur; & si in corde B. Claræ V. de monte Falcone fasciculus ex variis Dominicæ Passionis instrumentis collectus, cum effigie Crucifixi JESU post ejus felicem ex hac vita discessum in-

Cast. r. 12.
Quaresm.
Tom. 1. de
SS. Vul.

ventus fuit; quantò magis in Sacratissimo Cordetuo, ô Beatissima! tota Christi JESU vita, crux & passio inscripta, & digito DEI insculpta poterat reperiri? O si aliquando Christus JESUS & hic Crucifixus sculperetur in Corde meo, ut nihil præter illum cogitarem & amarem! ô Domine! hîc opus est stylo ferreo.

Rho Hist.
Virt. lib. 3.
c. 2. §. 10.

6. De Venerabili Ursula Benincasa Virgine Neapolitana, cujus spiritum jussu summi Pontificis S. Philippus Neri divèrtimodè probavit, & approbavit, recenset Rho, quòd, cum effigiem Christi in cruce patientis, vivis expressam coloribus pro suo genio & devotione vehementer desideraret, nec ullus pictorum, quantumvis artis peritus, illius mentem assequi, aut ei satisfacere posset, ipsa, quæ hætenus nunquam penicillum attigit, aut colores tractavit, ausa est Crucifixum pingere, in qua affigie ad vivum dolores patientis JESU, ejusque amorem arte prorsus miranda expressit: *Ita effinxit imaginem, inquit Rho, ut in mediis doloribus Divinam illam charitatis alacritatem, quæ hominibus salutem afferebat, incorrupta dolorum significatione repræsentaret. Amoris scholam unam omnibus parem artibus quis neget?*

O si beatissima Virgo & Mater doloris & amoris penicillos attigisset, & in tabula dilectissimum Filium suum in cruce amore nostri vulneratum, & morientem pinxisset, quis mortalium hanc potuisset æstimare picturam? Hæc una imago præ reliquis omnibus omnium sibi vendicasset amorem. O dolorosissima Virgo! pinge, ah pinge in tabula cordis mei similem luctuosam patientis & crucifixi Filii tui effigiem, ut nihil imposte- rum aliud memoria mea cogitet, quam Jesum Christum, & hunc Crucifixum; de nihilo alio discurrat intellectus, quàm de Christo Jesu, & hoc Crucifixo; nihil aliud voluntas velit, quàm Christum Jesum, & hunc Crucifixum, ut sic semper *Vita mea sit quasi pendens ante me, imò in me, ut cum Apostolo dicere possim: Christo confixus sum cruci: Vivo autem non ego; vivis verò in me Christus.* Ah utinam in hac meditatione exardescat ignis doloris, ignis amoris in me, ut verè dicere possim: *O beatum incendium, amare DEI Filium, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam.*

Deuter. 28.
66.
Gal. 6. 19.



CONSIDERATIO LIX.

Beata Virgo & Mater Dolorosa docet modum qua-
liter nos oporteat Christi Filii passionem medicari.



Per patientiam curramus ad propositum nobis certa-
men, aspicientes in Auctorem fidei, & Consummatorem JE-
SUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, &c.

Hebr. 12, 1.

1. **R**Etè monet Siracides: *Gratiam fidejussoris ne obliviscaris; de-
dit enim pro te animam suam.* Talis quondam fidejussor Eccles. 29.
erat Judas pro Benjamin, Patri spondens: *Ego suscipio* 20.
puerum: de manu mea require illum Plus Christus, qui Genes. 43. 9.
Novi Testamenti Sponsor apud Patrem pro omnibus
peccatorum nostrorum debitis fidejussit; & quianos non eramus sol-
vendo, ipse nostra debita in se transcripsit, & pro eis copiosa redemptio-
ne

ne non in ære, sed in cute satisfecit, sufferendo nimirum omnes pœnas ac tandem amarissimam crucis mortem: O fidelem Fideiussorem! ô Christiane! *Gratiam* hujus Fideiussoris ne obliviscaris; dedit enim pro te animam suam, & qui primâ cruoris sui stillâ te & millenos poterat mundos ab interitu redimere, ex abundantia infinitæ charitatis dedit ultimam. Hinc Divi Pauli monitum est: *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversum semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini, animis vestris deficientes: Nondum enim usque ad sanguinem resististis adversus peccatum repugnantes; ubi nos peculiariter monet per illud recogitate, ut ferio cogitemus, consideremus & expendamus, quæ, & qualia pro nostra, omniumque salute Christus perpessus sit tormenta, ac contradictionem ab omnibus Judæis, Gentilibus & impiis peccatoribus, ut illius exemplo animati pro Christo non tantum bona, sed & sanguinem, vitamque profundere cupiamus, & illius passionem jugiter in cordibus feramus, ac moribus imitari studeamus; unde S. Petrus: Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus, &c. Et D. Paulus: Aspicientes in Auctorem fidei, & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contemptâ.*

1. Petr. 2.
21.

Hebr. 12. 2.

Inter omnes autem, qui Christi patientis vestigia insecuti sunt, ejusque passionem ac dirissimam crucis necem gratâ recolebant memoriâ, prima & princeps fuit pretiosissima Virgo & Mater dolorosa, quæ per omnem vitam, etiam post gloriosam Filii sui in cælum ascensionem, quotidie huic devotissimæ meditationi incubuit: *MARIA*, ait Justinus Miechoviensis, omnia vitæ, passionisque Christi mysteria assidue mente revolvebat; omnia verba ejus Christum resonabant, cogitata & suspiria Christum expetebant. Cum ambularet, non sine Christo ambulabat: Quoties illa flebat, toties propter Christi dolores, vel certe ob Christum flebat? Si gaudebat, de Christo, vel propter Christum gaudebat. Denique nihil erat in illa, quo Christum non redoleret, ac representaret. Tota DEO unita, tota Christo devota erat. Et post pauca interjecta: Non potuit, inquit, cerio ullo momento vitæ, passionisque Filii oblivisci, cum Cor eius clarissimum vitæ, passionis ac meritis Christi fuerit speculum. Cujus Divinæ Matris exemplo & ceteri Apostoli accensi, & SS. Martyres animati, quia simili piâ meditatione aspiciebant in Auctorem fidei & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, & ipsi alacri ac forti animo, velut generosi elephantés, sanguinem uvæ pressæ intuentes, in cruenta ruebant certamina: *Elephantus*, inquit primus Machabæorum Liber, ostenderunt sanguinem uvæ & mori, ad accendendos eos in prælium. Juvat hîc audire S. Antoninum: *In hujus figuram*, inquit, mandavit Antiochus Rex elephantibus, qui erant in bello, ut ostenderetur sanguis uvæ & mori, ut accensûs accenderentur ad prælium: *Smiliter ad aspectum & considerationem sanguinis Christi, qui ad modum uvæ dicitur calcatus in torculari crucis, bellantes*

Justin. Miechov. O.P. disc. 302.
20 Lit. B. V.

1. Mach. 6.
34.
S. Antonin.
P. 4. Tit. 3.
cap. 7. S. 4.

contra aduersitates & mundi tentationes, carnis & diaboli, accenduntur ad resistendum & bellandum. Unde Lemma: *Sanguis robur adauget.* Vel si mavis illud Piccinelli:

Acuitur in prælium.

2. Et hoc est, ad quod allusit quondam Sponsus, dum dilectæ suæ capillos in amoris Cantico purpuræ Regis comparavit: *Comæ capitis tui sicut purpura Regis.* Et bene Regis purpuræ Reginæ comæ assimilatae sunt; rubebat nimirum caro Sponsi sanguinum sanguine passionis, rubebant & maternæ cogitationes, ut ita loquar, velut regalis purpura, sanguine compassionis: *Sensus est,* subintrat hîc Guilielmus Cardinalis, *cogitationes tuæ,* O B. Virgo! *tinctæ in sanguine Dominicæ Passionis, sic affectæ semper fuerunt, quasi recenter viderent sanguinem de Vulneribus fluentem.* Et si de S. Birgitta Ecclesia dicit, quòd, cùm decennis JESUM in cruce recenti sanguine perfusum vidisset, nunquam hujus sui crucifixi Amoris sine lacrymis meminerit: *quo ex tempore in ejusdem meditatione ita efficiebatur, ut de ea sine lacrymis cogitare deinceps nunquam posset.* Quid dicemus de dolorosa Matre, quæ ipsa præsens cruentissimam Filii sui spectavit passionem, eique in cruce morienti adstitit, depositum de ligno corpus gremio excepit, lacrymis rigavit, ac sepelivit? Hæc, inquam, passio Filii, prout ipsa S. Birgittæ inlinuavit, *Quotidie quasi recens erat, in memoria mea.*

De Isaac referunt SS. Litteræ, quòd solitus fuerit circa vesperam solus in agro meditari: *Et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinata jam die; ubi juxta Cornelium tum res naturales, uti sunt astrorum motus & cursus siderum, tum etiam, & quàm maximè eorum Authorem & motorem Deum meditabatur.* Alcuinus docet, Isaacum hîc extitisse typum Christi Domini, qui plerumque vesperè & nocte oraturus & meditaturus secessit in montem. Utriusque exemplum secuta est dolorosa Virgo, quæ omni illo tempore, quo Jerosolymis post Filii ad cœlos ascensionem morabatur, ut dolori vel amoris suo sive levamen, sive pabulum quæreret, frequentissimè loca, sanguine & passione Filii sui consecrata, invisebat, conferens in corde suo, quæ in tam horrendo crucis supplicio ipsa vidit, audivit, & experta est. O quis dicet, quo animi fervore, zelo ac devotione, quibusque amoris, admirationis, gratitudinis, compassionis, & imitationis affectibus hæc SS. Virgo Passionem Dominicam meditata sit! B. Virgo, inquit memoratus Justinus Miechoviensis, *montem Calvarie, quem Christus sanguine suo pretioso irrigaverat, ascendebat, eumque locum lacrymis irrogabat, &c.* O benedicta terra, quæ sanguine Jesu Crucifixi, & lacrymis dolorosæ Matris toties consecrata es! Quoties hæc pientissima Mater, cùm vel de longè hunc Calvarium montem aspexit, in cœlum ingeminavit: *Ecce odor Filii mei, sicut odor agri pleni*

Cant. 705.

Guil. hic.

Brev. Rom.
8. Octobr.

S. Birgitt.
lib. 1. c. 77.

Genes. 24.

63.
Corael. hic.

Justin. Mic-
chov. lec.
cit.

Genes. 27.
27.

pleni

pleni omnium virtutum floribus & gratiarum fructibus vernantis; olim terra eras maledicta nunc benedicta tu à Domino, quia in te occisus est, qui salvum faciebat populum Israel. Verè innocens *Abel*, ô Fili mi! qui non in civitate, sed in agro mori voluisti; ut omnes ad te liberum haberent accessum, & *ut sanctificares per tuum sanguinem populum, extra portam passus es*. Verè *Flos campi* non horti, quia flos horti deliciose feritur, rigatur & clauditur, sed flos campi patet omnibus, & contritus mirum fragrat odorem. *O Benoni!* non amplius, id est, Filius doloris, sed dulcis *Benjamin in mentis excessu!* Verè hîc eras, ô JESU! in mentis excessu, dum talia ac tam indigna in crucis ligno pro homine indigno voluisti perpeti. *O Sionidæ!* ô Filia Jerusalem! ô Angeli! nuntiate Dilecto meo, quia ejus amore languedo. *O Christiani! Exeamus & nos cum dolorosa Matre extra castra improperium ejus portantes, & passionem Filii ejus gratâ & devotâ mente considerantes.*

3 Placet, anime mi, videre modum, qualiter dolorosa Virgo patientem Filium & Amorem suum crucifixum meditata sit? Observa, & audi vocem ejus. De fide est, hanc afflictissimam Matrem pendenti & morienti in cruce Filio adfuisse; stabat autem juxta crucem JESU, ait Hadrianus Lyræus. non, ut pingitur, ad latus, sed ante, ut Christi patientis & morientis faciem commodius posset intueri, eumque contemplari uberius. Considerabat cum primis hæc pientissima Virgo, *quis pateretur, DEUS nimirum summæ & infinitæ Majestatis, cui omnia inserviunt, & ad cujus nutum pendunt universa. Quid pateretur: ignominias, contumelias, opprobria infinita, flagra, spinas, clavos, crucem, mortem, &c. Ubi: in loco abjectissimo, fœtore cadaverum, pœnis & morte nocentum infami. Pro quibus: ingratis, videlicet ac vilissimis homuncionibus, qui tam immensam charitatem ne quidem unquam agnoscent. Cur: ut à perpetuis gehennæ incendiis animam hominis miseram per mortem suam non tam liberaret, quàm & perpetuum salvaret. Quando: maximo videlicet amoris affectu & animo cordatissimo, licet ab omnibus & ab ipso patre Cœlesti desertus factus opprobrium hominum & abjectio plebis. In quem finem: ut exemplar præberet omnibus, Apostolis, Martyribus ac Christicolis universis quætiler & quomodo & ipsi in posterum facerent secundum hoc exemplar, quod ipsis in Calvaria monte monstratum est, &c.*

Cui meditationi, quæ tunc à meridie usque ad vesperam duraverat, dolorosissima Mater sine dubio & hos addebat animi affectus: *Fidei* cum primis, firmissimè tenens ac credens, cum omnes in fide deficerent, hunc ipsum hominem, velut excoiatum pecus inter latrones in infami ligno pendentem DEUM esse infinitæ Majestatis, omniumque Conditorem ac Judicem. *Admirationis*, quòd tanta ac tam immensa Majestas eò sese potuerit dimittere, ut tam horrenda, tam indigna, tam inaudita, pro tam ingratis, tantillis & impii

pateretur capitibus. *Charitatis*; non ignorans, quod postea Apostolus mortalitati humanæ calamo consignavit: *Charitas Christi urget nos*: ubi alii legunt cum Fernandio: *Passio Christi urget nos*, ut illum ex toto corde, omniumque viscerum latitudine diligamus. *Gratitudinis*, quid econtrario digni tanto benefactori, perpetuâ charitate nos diligenti, possimus rependere. *Zeli animarum*, quo omnium animarum discupiebat promoveri salutem, & quàm maximè per merita & passionem Unigeniti, ac unicè dilecti Filii sui. *Commiserationis*, ex intimo, ac penitissimo cordis materni affectu tantis condolens, & compatiens dulcissimi Nati miseriis. Et *imitationis*, quia non aliud desiderabat, quàm cum Christo pati, affligi, contemni, crucifigi, mori. Juvat hîc audire S. Ephrem, qui plerosque hujus Marianæ meditationis affectus in unum collegit fasciculum: *Stans, inquit, apud crucem purissima Virgo Salvatorem, quem in ligno suspensum suspiciens, plagas reputans, intuens & clavos, querelas, colaphos, ac flagellationem cum gravibus suspiriis, cum fletu ingenti, cum lamentiss dolorosissimis exclamavit dicens: Mi Fili dulcissime, dilectissime, Fili, quomodo crucem sustines? Mi Fili ac mi Deus, quomodo spura, clavos & lanceam? Quomodo pateris alapas, risus, injurias, spineam coronam, purpuream vestem, spongiam, arundinem, fel & acetum? Quomodo pendes in cruce denudatus, mi Fili, qui cælum nubibus contegis? Quomodo sitim fers, qui es opifex, qui que mare & omnes aquas creasti? Quomodo moreris insons in medio scelestorum? Quidnam commisisti? Quæ in re, Fili mi, Hebræos offendisti? Et cur ergo isti te simul iniqui, ingrati cruci affigunt, quorum claudos & multos valetudinarios sanasti? Tu vero quomodo interis, Fili mi dulcissime, magnanime DEUS? Deficio te suspiciens in ligno suspensum, conclavatum, plagisque plenum; mi Fili, ubi nunc pulchritudo tua? Ubi tuus modò decor? Sed lumen suum obscuravit, & alius factus est. Splendida luna in tenebras evanuit, petra sunt perfracta & monumenta aperta, templique velum in duo est discissum, creatura Creatorem suum & Opificem cognoverunt, & hi perversi ac miseri Hebræi aures obstruxerunt, oculos clauserunt, ne solem unquam occidentem suspectarent. Fili mi, ô Simeon admirande, en nunc gladium, quem mihi prædixisti, Cor meum trajicientem. Ecce gladius, ecce vulnus, Fili & DEUS mi! Tua mors Cor meum subiit, viscera mea sunt disrupta, meum lumen obtenebratum est, & pectus meum gravis pertransiit gladius. Horrendam cerno passionem tuam, mi Fili & DEUS meus, video immeritam cædem tuam, nec opem ferre possum. Lugete mecum omnes Discipuli Domini, dolorem meum & vulnus profundum Cordis mei intuentes. Hucusque S. Ephrem, quem licet prolixius loquentem, attentâ tamen aure & mente oportet audire. Adde tu, ô mi Lector, his Marianis affectibus & affectum perfectæ contritionis. Siste te coram Crucifixo vel Eucharistico Amore tuo, & interroga eum:*

2. Cor. 5. 14.

S. Ephrem. cum S. Bernharo in Lament. V.

Zach. 3. 6.

Mater Dolorosa.

G g g

vis

vis ferreis terebrati, & innumera, quibus toto corpore plagatus es, vulnera? Et respondebit tibi: *His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me, ac præferunt, a te, qui dicis quidem, quòd diligas me, sed cor tuum longè est à me; introspice pectus tuum, an non magis sensuali ac proprio diligas te amore quàm me DEUM ac Dominum tuum? O crucifixe JESU! habes confitentem reum, ego sum reus mortis, reus judicii, reus gehennæ, non tamen despero, quam diu Cor tuum ac Sacratissima Vulnera tua erunt aperta; proinde ex animo doleo, quòd te, omne Bonum meum, hætenus tam indignè offendi, ideoque solum, quia tu omni amore es dignissimus, &c. O Mater amoris & doloris, per charitatem illam, qua dilectissimum Filium in cruce morientem complexa es, exora mihi veniam & gratiam.*

S. August.
Manu. cap.
12.

Deut. 8. 16.
Olé. 14. 6.

1. Cor. 10.
4.

Joan. 4. 14.

S. Leo de
Pat. serm. 9.

Ezech. 9. 4.

Apoc. 7. 2.

4. En quales fructus pariat seria Crucifixi JESU meditatio, unde S. Augustinus affirmat, in omnibus se non invenisse tam efficax remedium, quam Vulnera Christi. Talis meditatio manna est, quo anima nostra cibatur esuriens: *Cibavi de manna in solitudine.* Ros est, quo anima nostra languida mirum in modum reficitur: *Pro quasi ros: Israël germineabit.* Mel de petra est, oleumque de saxo durissimo, electo DEI populo in salutem promanans: *Petra autem erat Christus.* Fons vitæ est, quem Christus ex itinere fessus Samaritanæ promisit: *Aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.* Mare rubrum est, cujus aquæ sunt amarissimæ, sed si ex illo exeunt redduntur dulces atque potabiles; ita hæc meditatio de patiente JESU & dolorosa Matre ejus ab initio quidem amara tibi videbitur sed confide anime mi, ex hoc ipso mari amaro mera tibi profluet dulcedo, in adversis consolatione, & post obitum æterna salus: *Secura, ait S. Leo, est expectatio promissa beatitudinis, ubi est participatio Dominicæ Passionis; & non est illustrius prædestinationis nostræ indicium, quàm assidua & grata Dominicæ Passionis memoria, reprobationis verò ejusdem oblivio.*

Ezechielem confule, qui quondam Angelum in veste linea & candida, è cujus renibus pendebat atramentarium, Hierosolymæ vidit per plateas & compita celeri pede ambulantem, & signo *Thau* eos notantem, quos DEUS in communi illius urbis excidio volebat servare incolumes: *Transi per mediam civitatem in medio Hierusalem, & signa Thau super frontes gementium & dolentium super cunctis abominationibus, qua sunt in medio ejus.* Ubi S. Hieronymus loco signa *Thau* ex Syris codicibus legit, signa *aru* enim, utpote quæ jam tunc vitæ tessera & electionis ad vitam æternam signum extitit; quod & S. Joannes in Novo Testamento vidit, dum quatuor illi Angeli, quibus tanquam Divinæ Justitiæ ministris datum est nocere terræ & mari, non poterant illis nocere hominibus, qui signo DEI vivi, hoc est, salutiferæ crucis signo erant consignati: *Non nocere terræ & mari, neque arboribus, quoad usque signemus fruges DEI in frontibus eorum.* O quàm beati sunt ergo illi, quos cum

cum venerit Dominus, hoc electionis signo invenerit notatos, felices, inquam, qui xpius cum dolorosa Matre in hac meditatione crucifixi JESU sese in hac vita exercuerit. Audite pro vestro solatio verba pientissimi Redemptoris, quæ ad B. Angelam Fulginatem aliquando locutus est: *Benedicti vos a Patre meo, qui mea Passionis, quæ sæculorum omnium miraculum est, vita & salus peccatorum, memores & devoti eritis & patientes, quoniam verè & regni & gloriæ & resurrectionis, quæ per ipsam acquisivi, mecum eritis participes & heredes, audituri in illa terribili hora: Venite Benedicti, percipite regnum.*

Arnaldus in vita B. Angelæ.

5. Memini hinc illius pincernæ regii cum Joseph quondam incarcerati, & ideo à morte præservati, quia, prout asserit Scriptura, videbat coram se vitem, in qua erant tres propagine, crescere paulatim in gemas, & post flores uvas maturefcere, calicemque Pharaonis in manu sua; ubi subdit Scriptura: *Tuli ergo uvas, & expressi in calicem, quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni.* Contra pistori regio somnium suum, in quo sibi videbatur tria super caput suum portare farinæ canistra, variósque cibos arte pistoria coctos, & ab avibus devoratos, in summam cedebat perniciem: *Tria canistra tres adhuc dies sunt, post quos auferet Pharaon caput tuum.* Et quare dices, pistor ille ad mortem damnatus, & econtrariò pincerna salvatus: pristinòque honori & officio restitutus est: *Tres adhuc dies sunt, post quos recordabitur Pharaon ministerii tui, & restituet te?* Quid ergo hi duo Regii Ministri in Regem peccârunt?

Genes. 40.

Quodnam admiserint crímen, Scriptura non exprimit, probabile tamen est, eos de annona tanquam præfectos non nihil esse furatos, & idè custodiæ mancipatos. Alii autumant, venisse eos in suspicionem, quasi Pharaoni venenum, hic in poculo, alter in pane parâsset. Quidquid in hac de re: Pincerna salvatur, & alter damnatur, & quare hoc? Observa prudens Lector, omnia hæc in veteri Lege illis contigisse in figura, prout Gentium Doctor insinuat, scripta autem esse propter nos & correptionem nostram. Subintrat hinc Rupertus Abbas, qui asserit per duos istos captivos aulae Ministros duos hominum ordines debere intelligi, electorum videlicet & damnandorum, inter quos medius est Joseph: id est, Christus uní latroni præmittens cælum, & alterum æternum reprobans, unum salvans ex gratia, & alterum damnans & inferno relinquens ex justitia. Quòd autem pincerna præ altero fuerit salvatus, addit Eminentissimus Hugo Cardinalis, quia totam suam spem ac fiduciam, licet tum adhuc in umbra, in vite, uva & calice Domini sui collocaverat, calix autem Domini est calix Passionis Dominicæ, uva Christus in torculari crucis velut verus Cypri botrus expressus, & vitis dolorosa Mater ejus, quæ de se ipsa ait: *Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris.* Supra quod Cornelius: *Vitis est Despera, quæ uvam preciosissimam protulit, putat Christum, ex quo in torculari crucis presso, expressum est vinum rubrum, quod inebriat omnes fideles.*

2. Cor. 10.
Rup. Abb.
hic in Gen.

Hugo Card.
hic

Eccl. 24. 29.
Cornel. hic.

O Clientes Mariani ! imitemur hunc pincernam, & totam nostram fiduciam in hoc calice passionis Domini, & in potentissimo dolorosæ Virginis patrocinio, si tamen eos sedulo imitari conabimur, collocemus: *Beatus homo*, inquit Sapiaientia æterna, *qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei.* Per quas fores S. Bonaventura rectè Sacratissima Christi Vulnera intelligit, ad quæ salutis ostia assiduò nos oportet cum Matre dolorosa nunc in vita per sedulam ac devotam meditationem invigilare; & qui JESUM crucifixum & sacratissimam Matrem ejus invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino: *O caritas filiorum Adæ*, exclamat memoratus Doctor Seraphicus, *qui per hæc Vulnera in Christum nesciunt introire!* *supra suas vires laborant in vanum, & aperta sunt ostia ad quietem. An ignoratis, quòd Christus est gaudium Beatorum? Cur tardatis per sui Corporis foramina in illud gaudium introire? Beatitudo Angelorum patet, paries ejus confractus est, & vos introire negligitis?*

6. De reliquo inquirunt Sacri Doctores causam & rationem, quare Princeps ille Hussæus quotidie pro salute filiorum Sacrificia obtulerit: *Consurgensque diluculo offerebat holocausta pro singulis?* Respondet Origenes idè factum, ut ex aspectu ejusmodi holocaustorum filii paventes sibi à peccatis omnibus caverent, quæ animam perdunt & occidunt. Ah quantò magis ex aspectu & meditatione crucifixi JESU, cruentæ illius in ara crucis pro salute nostra immolatæ victimæ, & ex consideratione innocentissimæ ac dolorosissimæ Marris ejus sub cruce stantis, omnes sensus nostros refrænare debemus, ne in peccata ruamus, quæ non animam duntaxat occidunt, sed & de novo, juxta mentem Apostoli, Christum (quantùm in

Hebr. 6. 6. ipsis est) cruci affigunt: *Rursus crucifigentes sibi met ipsis Filium DEI, & ostentui habentes.* Et sic canes ulcera pauperis lingeabant Lazari: *Sed & canes veniebant, & lingeabant ulcera ejus* Quæso, non simus canibus ingratiore, quibus si os aridum projicis, amabunt te: Lingamus ergo, tanquam canes Domini SS.

Rom. 8. 17. Vulnera & ulcera JESU, & compatiamur SS. Matri ejus, sic si compatiamur, & cum illis conglorificabimur.

10. verb. 8.
34.

S Bonavent.
Tom. 7.
Stim. amor.
c. 1.

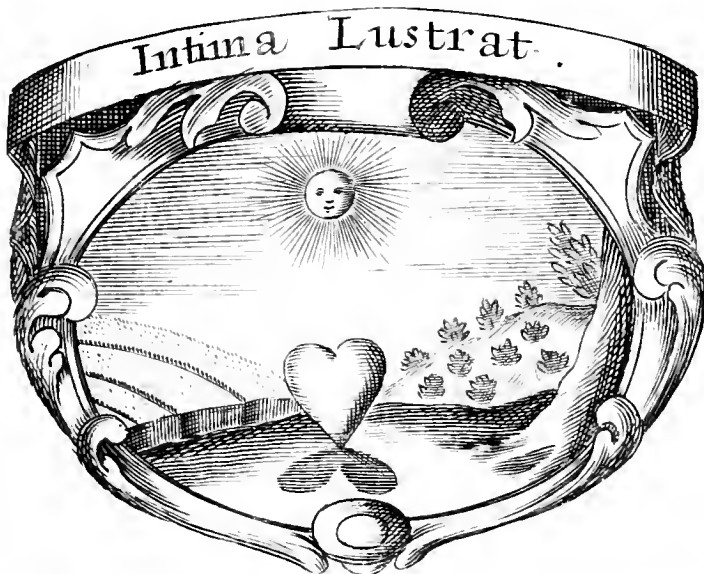
Job' 1. 5.
Orig. lib. 1.
in Job.

Hebr. 6. 6.
Luc. 16. 21.




CONSIDERATIO LX.

Mater amoris & doloris instruit nos , quomodo
semper in præsentia DEI ambulare debeamus.



Providebam Dominum in conspectu meo semper
Psal. 15. 8.

I.  Is scire, anima Christiana, compendiosissimam ad cæ-
lum viam, fontemque omnis perfectionis? Audi mo-
nitum, quod DEUS quondam servo suo Abrahamo
dedit: *Ego DEUS Omnipotens: Ambula coram me, & Genes. 17. 1.
esto perfectus; supra quod Lyranus: Ambula coram me, Lyran. 166.
id est, ac si præsentialiter semper videris me, & esto perfectus.* O bea-
ta illa anima, quæ ubique locorum DEUM præsentem veneratur, in hoc e-
nim unico ac solo bono consistit summa perfectionis, vera mentis requies,

Clem. Alex. centrumque cordis nostri: *Hæc solum ratione fit*, ait Clemens Alexandrinus, *ut quis nunquam labatur, si Deum sibi ipsi semper adesse existimet.* Neque ad superandas tentationes aliquid melius esse potest, quam ejusmodi presentis ac videntis DEI memoria, unde Sapiens: *In omnibus viis tuis cogita illum, & ipse diriget gressus tuos.*

Et hoc est, quod pretiosissima Virgo & Mater amoris ac doloris suo exemplo nos docuit, cum inter mortales mortalis in hoc mundo versaretur, quæ semper etiam in somnis presentia Dei memor fuit, unde ad tantam perfectionem pervenit, ut omnes creaturas sanctitate longissime superaret: *Tu supergressa es universas.* Hinc passim à SS. Patribus & Theologis illa verba ex Canticis illi applicantur: *Ego dormio, & cor meum vigilat*, dum etiam sopitis inter dormiendum sensibus semper mentem ad Deum presentem servavit, illumque super omnia levavit. Imò tota illius vita jugis & assidua Dei presentis meditatio fuit, si enim Angeli boni à primo creationis suæ instanti nunquam ab actuali amore Dei cessarunt, multò magis hoc dici & credi potest de SS. Dei para Angelorum Domina & Regina. Hinc, prout observant S. Bonaventura, divus Bernardinus & alii, integras ferè noctes orando & meditando traduxit, & quemadmodum Filius ut plurimum pernoctare solebat in oratione DEI, idque *secundum consuetudinem*, ita & Mater minimi somni existens jugiter DEUM presentem laudabat, cui summo & unico Bono unice vacabat, & intendebat; quapropter non incongruè SS. COR hujus pretiosissimæ Virginis purissimo adamanti comparabis, quem acutissimi solis radii intime penetrant, & pervadunt, cum Lemmate:

Intima Iustrat.

2. Videtur mihi hæc plenissima Virgo post Christi Filii ad caelos ascensionem sicut heliotropium flos, qui non solum caelo sereno ad motum solis sese gyrat, sed etiam, quod maxime admirandum, caelo nubilo cum suo sole circumagitur; hinc rectè pro Lemmate huic flori inscribes illud ex Canticis Canticorum mutuatum: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus.* Talis, inquam flos & beatissima Virgo in hac terra inter mortales vivens extitit, unice DEUM, solemque Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, in omnibus respiciens, in cujus conspectu semper anibulat, cujus gloriam unice quærebat. Guilielmus Abbas prædicta Sponsæ verba: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus*, pereleganter Matri dolorosè adaptat; juvat hinc audire propria illius verba: *Panc. inquit, „ego dilecto meo per maternum comoriebar affectu, ita ut ejus in me martyrii redundaret, & quasi Comartyrè faceret. Ego tunc Dilecto meo ad declarandam mei in ipsum amoris quantitatem, & ejus*

„ad

ad me tunc conversio facta est ad declarandā filialē ejus charitatem. Quantum enim me diligeret, in ipso passionis articulo praeclare ostendit, cum videns me piā Matrē & discipulum stantem, quem diligebat, ad me de cruce conversus dixit mihi: Mulier ecce Filius tuus; Discipulo autem: Ecce, Mater tua. Planē illius ad me in tanta non falsorū acerbitate dolorū tam filialis conversio, quā filialē in me animū gereret, insigniter declarabat.

O tristis conversio & sanguinum Sponsi & Sponsae sanguinum: Ego Dilecto meo, & ad me conversio eius. Sed neque post Filii sui in caelum ascensionem hujus sui crucifixi Amoris Mater amoris & doloris oblivisci poterat, sed semper eum quasi recensendentem in cruce, vel in sepulchro jacentem contemplata est: unde docet Sophronius Author antiquus: *Eam praenitens amore in loco, quo sepultus est, habitasse credimus, quatenus pius pasceret interitus amor obtutibus, non quod iam viventem quereret cum mortuis, sed ut suis consolaretur aspectibus, & quem genuerat, mentis complectebatur amplexibus. Amor Christi & lacerum pariebat, desiderium verò gliscens quasi novis reparabatur ardoribus.* O

Sophon.
serm. de Ascensu.

si ita versaretur in memoria nostra DEUS ubique praesens, & Christus JESUS & hic crucifixus, quemadmodum fuit in assidua contemplatione & in conspectu dolorosae Matris, quam citò perfecti essemus. Sed nos miselli similes tumus struthioni sublimi non sapienti, qui, cum grandis sit corpore & capite parvo, ac quasi anserino, cum imminet ipsi vitae periculum, caput solum in arena, aut in gramine abscondere afolet, putans sic à nemine se conspici, cum ipse neminem videat; cujus tolidam naturam etiam perdix imitatur, in adventu aucupis caput in caespite occultans; ita & pueri ac infantes ludere consuecunt, caput velo, aut oculos manu obvolvunt, sic à nullo se deprehendendos autumant. O pessimas ludus: *Nemo nos videt!* et *ego qui plantavi aurum, non audiet, aut qui sinxit oculum, non considerat?*

Dan. 13. 20.
Psalm. 93. 9.

3. Recordor hinc gloriosissimi, iuxta ac piētissimi Imperatoris Leopoldi Primi, qui pro suo Symbolo aquilam elegit ad caelum volantem, oculisque irretortis radiantem solem contemplantem, cui hanc ex Vate Regio mutuatam inscripsit epigraphen *Oculi mei semper ad Dominum.* Alludebat prudentissimus Imperator ad varios illos casus, rerumque discrimina, quibus, dum imperabat, erat obnoxius, ex quibus tamen omnibus periculis, quia DEO suo unice confitebat, eumque praesentem ubique veneratus est, misericorditer erutus est; unde merito cum Davide cantare poterat: *Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos;* & in alio loco: *Providibam Dominum in conspectu meo semper, quoniam a dexteris est mihi, ne commoveat.*

Psalm. 24. 15.

Psalm. 8.

O piētissima Virgo! non à veritatis tramite aberrabo. si te simili aquilae, immotis oculis DEUM & Justitiae Solem in hac terra contemplanti,

com-

S. Bernhard.
serm. 2. in
Salv. Reg.
S. Antonia.
c. 45. §. 8.
3. Reg. 10. 4.

comparavero. Ita ante me fecit Mellifluus tuus Bernhardus, qui te *aquile grandi magnarum alarum* assimilavit, quæ licet corpore in terra degebas, mente tamen semper in cælo apud Dilectum tuum hærebas: *Omnis Mariæ actio*, ait S. Antoninus, & *intentio semper fuit intenta in DEO*. Proinde rectè cum Psalte dicere poteris: *Oculi mei semper ad Dominum*; longè felicior illâ Sabâ Reginâ, quæ se beatam existimabat, èd quòd Salomonis Regis sapientissimi præsentia, aspectu & familiari colloquio frui potuit. O quanto felicior es, pretiosissima Mater, quæ quotidie per annos triginta & amplius speciosum formâ præ filiis hominum qui infinities plus est quàm Salomon, præfens videre, contemplari, & cum eo, tanquam Mater, conversari poteris:

S. Bernhard.
serm. Sig.
Magnum.

Psal. 62. 8.
S. Thomas
Aquin. 1.
P. 4. §. 2. 4.
Astor. 7. 27.

Toties, ait Mellifluus, *MARIA Filium audit non modò turbis loquentem in parabolis, sed & Discipulis seorsim Regni DEI mysteria revelantem: Vidit miracula facientem, vidit deinde in cruce pendentem: Vidit expirantem, vidit resurgentem, vidit ascendentem, &c.* Et licet nunc ille in cælum abiisset, & attamen cum Vate Jessæo ei peculiari modo Virgo dicere poterat: *Adhæsit anima mea post te*. O si tali modo & anima nostra adhæreret præsentem ubique DEO, qui nobis juxta Doctorem Angelicum præfens est per essentiam intimè nobis coexistendo, & omnia penetrando. Per potentiam, omnia in nobis operando: *In ipso enim vivimus, movemur & sumus*. Et per præsentiam, omnia etiam minutissima perspiciendo, & perlustrando; ita Apostolus: *Non est enim ulla creatura invisibilis in conspectu ejus; omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus*. Supra quod præclare Doctorem Phœnix S. Augustinus: *DEUS*, inquit, *totus oculus est, totus manus est, totus pes est. Totus oculus est, quia omnia operatur; totus pes est, quia ubique est*.

Hebr. 4. 13.
S. Augustin.
ep. 2. ad
Fortualia -
Bism.

4. O si ita Petrus DEUM ubique locorum præsentem considerasset, & Christi lateri fidelis semper comes adhæsisset, nunquam amantissimum Dominum ac DEUM suum negasset: *At ille negavit coram omnibus dicens: Nescio, quid dicis*. Rationem eruit Divus Ambrosius ex illis Evangelistæ verbis: *Petrus autem sequebatur eum à longe*. Supra quod sanctus ille Ecclesiæ Doctor ita commentatur: *Bene à longè sequebatur, eum proximè negaturus, neque enim negavisset, si Christo proximè adhæsisset; & ecce quamprimùm præsentem Christum iterum habuit, flevit amarè*. En quàm necessaria sit nobis DEI ubique præsentis memoria: *Certe, subintrat hîc S. Hieronymus, si cogitaremus DEUM videre, & esse præsentem, nunquam, quod ei displicet, faceremus*. Et paulò post: *Memoria DEI excludit cuncta flagitia*.

Matth. 26.
70.
Matth. 26.
58.
S. Ambros.
10. 6. 95.

S. Hieron.
lib. 3. sup.
Ezech. c. 3.

O si filius ille prodigus semper in conspectu Patris sui ambulasset, nunquam ad tantam miseriam devenisset, ut inter porcos de siliquis male suadam famem cuperet extinguere: *Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quasi porci manducabans, & nemo illi dabat*. Rationem assignat Magnus Aurelius

Luc. 15. 16.

Augu-

Augustinus: Adverte, inquit, profectus est in regionem longinquam; & quænam illa regio longinqua? Regio longinqua, pergit idem sanctissimus Pater, oblivio DEI est, fames vero in regione illa est indigentia verbi veritatis. En hîc miserandum peccatoris statum, qui dum præsentia DEI obliviscitur, & peccando Patrem suum Cœlestem deserit, in regionem longinquam abit, dum à regno DEI ad regnum diaboli, & à cœlo ad gehennam transit, ubi in æternum famem patietur ut canis: O quam profunda cœcitas, exclamat Cassiodorus, DEUM ante oculos non habere.

S. Augustin. l. 2. quæst. Ev. q. 33.

Cassiod. super psal. 9. v. 26.

O si illi Judæi execrandi ac impii Deicidæ Divinissimum JESU faciem, in quam desiderant Angeli prospicere, in domo Caiphæ melius considerassent, & non tam turpi abduxissent velo, fortè nunquam Regem gloriæ crucifixissent: Et velaverunt eum, ait S. Lucas, & ceperunt quidam, ait S. Marcus, conspuere eum, & velare faciem ejus. Ad quid, oro, scelerati illi Divinam Christi faciem obscuro velo obduxerunt? Respondet S. Hieronymus, quia majestas Christi radiabat in vultu, & Jansenius apud Cornelium, ut sic eum liberius verberarent, & vexarent, ne Divino vultu ejus & oculis absterrentur, & coercerentur.

Luc. 22. 64. Marc. 14. 65.

Cornel. in Matth. 26. 68.

Ira quoque, subintrat hîc S. Augustinus, faciunt mali, tepidi, & impii Christiani, qui liberiori se vitæ dedunt, vellentque DEUM cœcum esse: Dixerunt enim in corde suo: Oblivus est DEUS, avertit faciem suam, ne videat in sinem. Tales perversi Christiani ipsis Paganis, Gentilibus pejores de novo expuunt in faciem JESU, & colaphis eum cædunt, nunquam præsentiam ejus exterminantes, & repellentes. Ita citatus sanctus Augustinus.

Psal. 9. n.

5. De Ophni & Phinees duobus filiis Heli summi quondam in Lege Sacerdotis & Judicis habet Scriptura: Porro filii Heli, filii Belial, nescientes Dominum. Et quomodo, dices, poterant nescire Dominum, qui Gentiles non erant, nec in fide Conditoris errabant, imò qui & alios tanquam Legis Doctores debebant instruere; quomodo poterant nescire Dominum; Observat hîc Mendoza, quòd duplex DEI sit notitia, speculativa & practica; speculativè ergo DEUM hi duo nequam filii Heli cognoscebant, sed non practicè, dum vivebant, quasi non esset DEUS, qui sacra ejus prophanabant, Legem proculcabant, Sacrificia violabant: Sic agebant, ait Mendoza, ut agunt illi, qui nesciunt Dominum.

1. Reg. 2. 12.

Mendoza in 1. Reg. 2.

Heu! quot etiamnum in hoc infelici sæculo reperies Christianos, qui quidem speculativam DEI habent notitiam, eumque ubique præsentem, & intima cordis lustrantem profitentur, sed non practicam, dum in praxi ejus præcepta iniquâ contemnunt præsumptione, hinc ad omnem impietatem sibi laxant habenas: causa omnium horum malorum prima est: Quia non proferunt DEUM ante conspectum suum; & inde fit, ut abundet iniquitas, quia refrigerat charitas, & DEI oblivio. Et dic, obsecro, fodes, unde tot perversi Libertini? tot Catholici, qui nec frigidi nec calidi sunt, digni, ut ab ore

Psal. 53. 5. Matth. 24. 12. Apoc. 3. 26.

Christi evomantur? Unde tot fraudes politicorum, injustitiæ tribunalium, libidines in omni sexu? Horret animus, dum considerat, quòd hæc lues pestilentissima orbem penè inficiat universum, & repleat infernum. Quot laborant crassâ ignorantia articulorum fidei, quos explicitè scire & credere tenentur? Quot incurii suæ vivunt salutis, toti intenti captandis vanis honoribus, fabricandis ædibus, colendis agris, vineis, hortis, colligendis divitiis: Quot in continuis sordescunt rixis, litibus & odiis immortalibus, ut raro de DEO ubique locorum præsentè & de vita æterna cogitent? O Christiani! si tamen hoc nomine digni estis, de quibus justè conqueritur DEUS: *Populus meus oblitus est mei, diebus innumeris.* Ah miseri! evigilate aliquando.

Jerem. 2. 32.

Genes. 3. 8.
S. Chrysoft.
hom. 17. in
Gen.

6. Adam generis humani Proto-Parents, ubi peccatum admiscit, inter densas arborum umbras in paradiso se occultavit: *Abcondit se Adam & uxor ejus à facie Domini.* In quem Scripturæ locum Divus Chrysoftomus: *Vide, inquit, quàm insipientes fuerat peccatum, abscondere se censur à DEO, qui ubique præsens est.* Heu quoties miseri nepotes, hujus nostri Proto-Parentis imitamur infamiam.

Genes. 4. 8.

Cain domi in conspectu parentum non ausus est illud immane patrare fratricidium, sed egressus est, ubi neminem videbat præsentem: *Cumque essent in agro, conjurrexit Cain adversus fratrem suum Abel, & interfecit eum.* O impie & execranda! quòd ibis, ut DEUS te non videat? En alius speculator adstat desuper: *Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra?* Ito nunc, peccator, & quære locum, ubi DEUS te non possit cernere peccantem: *Si peccare vis, ait S. Augustinus, quære, ubi te non videat DEUS, & fac, quod vis.*

S. Augustin.
serm. 46. de
Verb. Dom.

Deambulabat quondam David postmeridiem cibo & somno passus super solarium, ubi ex adverso palatii sui Bethsabeam Uriæ uxorem pulchram ac formosam, in horto se lavantem conspicatus est; & qui oculi sunt in amore duces, mox cogitationes lascivæ otiosi Regis feriebant animum. O David, *averte oculos, ne videant vanitatem; fuge, fuge ab hoc incurso & dæmonio meridiano, si vis obtinere victoriam, apprehende fugam.* Quid multis? ait David intra se: *Nemo nos videt:* Ito, ito citò, Ephebe, & dichuic & huic in aurem, Regem illius desiderare præsentiam. Dictum factum: *Et missis nuntiis tulit eam.* O casum miserandum in Rege tam sancto! & quæ causa hujus tam probrosi lapsus? Dixi: *Vidit Mulierem, & dum illius speciem contemplatur, mentem à Deo ubique locorum præsentè avertit; hinc illæ postea Davidis lacrymæ: Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, &c.* O quàm benè Doctor Angelicus: *Si Dominum, inquit, præsentem, & omnia videntem, & judicantem cogitavimus, aut vix aut nunquam peccavimus.*

2. Reg. 11. 4.

Psalm. 118.
136.
S. Thom.
Opusc. 58.
cap. 2.

Cur Joseph inter medias aulae Putipharis illecebras toties ab hera sollicitatus nullis concupiscentiæ fluctibus succubuit, sed relicta chlamide aufugiens,

gens, potius vitam, quam castitatem perdere elegit; causa est, quia ubique DEUM praesentem habuit, ac reveritus est: *Quomodo ergo, inquiebat, possum hoc malum facere, & peccare in DEUM meum? Ubi Septuaginta legunt: Coram DEO?* Ecce quomodo haec unica praesentis DEI memoria victoriam in omnibus tentationibus pariat: *Memento DEI*, solebat dicere S. Ignatius Martyr, & non peccabis: & S. Ephrem: *Continuè DEL recordatione turpes animi passiones recedunt, instar maleficorum praetore accedente.*

S. Ignat. M. ep. 7. ad Hexonem. S. Ephrem. Tractat. de virtut. Luc. 18. 1.

7. Revertor ad Matrem amoris & doloris, quæ adamussim adimplevit illud Veritatis & Filii sui effatum: *Quoniam oportet semper orare, & non deficere.* Et quomodo, dices, SS. Deipara semper poterat orare, & nunquam in oratione deficere? Nunquid vitam contemplativam cum activa conjunxit? Nunquid tenuem victum & amictum manu & arte quærebat: *Parca erat*, ait S. Ambrosius, *ad loquendum, studiosa ad legendum, intenta ad operandum*, nunquam otio dedita: *Summo manè*, ait Hieremias Drexelius, *ad sanctissimas occupationes rediit. Primus omnium labor precari, in templo & Divino cultui adesse usque ad horam nonam (nostratum horarum metodo) inde labor & opus, nere, sarcire lanam facere, linea & serica templo parare, atque hoc usque ad horam tertiam pomeridianam seu vesperem. Inde lectio & precatio iterum eam tenuit, dum Angelus adfuit, à quo cibum accepit.* Hinc constans est etiam celeberrimorum Scriptorum assertio, eam Christi tunicam inconfutilem & desuper contextam per totum, quam milites sub cruce non audebant in partes scindere, artificiosâ manu elaborâsse; item & mappam illam, quâ Christi mensa in suprema ccena erat contexta, super quam & SS. Eucharistiæ Sacramentum institutum est, quam SS. Deipara artificiosè intextis lillis adornavit, quæ etiamnum hodie Ulyssipone in templo Societatis Jesu religiosè asservatur. Mitto alia, quæ B. Virgo propriis manibus elaboravit, de quibus plura R. P. Antonius Spinellus S. J. in Throno Deiparæ. Ex quibus, subinferes, luculenter rerum consideranti apparet beatissimam Virginem non potuisse semper & assiduè orare.

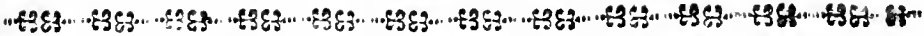
Walterus de triplici ccena lib. 3. cap. 38. Spinell. cap. 29.

Ad propositum respondet Venerabilis Beda: *Semper orat, qui semper secundum Deum operatur*, illumque in omni loco praesentem veneratur, quod peculiariter, imò & primariò fecit pretiosissima Dei Mater, continuè in conspectu Dei ambulans, & operans, mente assiduè ad Deum erectâ: *Providibam Dominum in conspectu meo semper.* O anima Christiana! disce hîc à Matre amoris & doloris, quomodo cautè te oporteat ambulare, & semper stare in conspectu DEI, quæ de seipsa ait: *In habitatione sancta coram ipso ministravi.* Proinde omnia secundum illius exemplar summa cum diligentia operaberis, quia propter Deum facis, & in conspectu ejus laboras: *Videte*, dicebat quondam pientissimus Rex Ezechias ad Regni sui Ministros, *quid faciatis - - Si timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta f. v. ite.* Quod & gentilis Seneca agnovit, dum dixit: *Sic vive cum hominibus, tanquam Deus videat; sic loquere cum Deo, tanquam homines audiant.*

Beda apud Cornel hic in Luc. 18. v. 1. Psalm. 15. 8. Eccles. 24. 14. 2. Paral. 19. 6. Seneca ep. 10

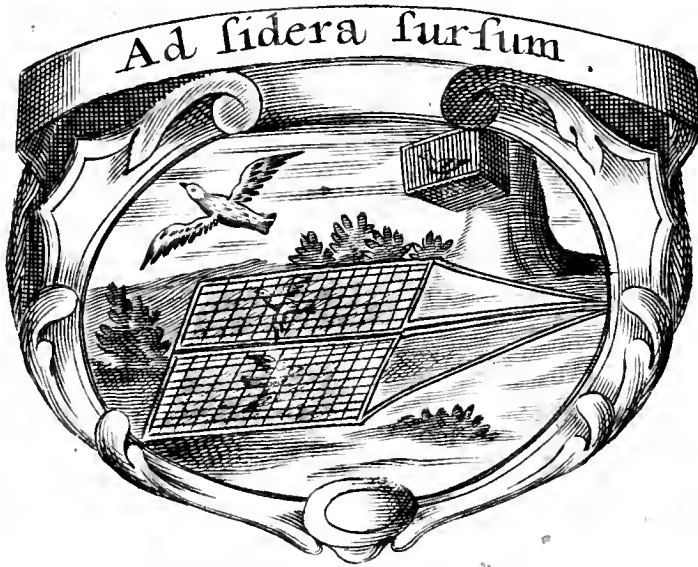
8. Cæterùm sapiùs B. Virgo per virgam à Spiritu S. præfigurata est. Primò per virgam Josephi Ægyptiorum Pro-Regis, quam Jacob moriens humiliter venerabatur: *Alitruque fastidium virgæ eius.* Secundò per virgam Aftueri, quam Rex Iu, et Ether Regina in in singulare benevolentie signum extendit: *Quæ accedens oculari est summitatem virgæ eius.* Tertio per Virgam Aaronis florentem & tot patrantem prodigia: *Invenit geminasse virgam Aaron in domo Levi; & eurgentibus geminis erupervant flores.* Quarto per virgam, quæ Davidem in omni sua tribulatione consolata est: *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt;* & denique per virgam, quam Prophetarum Princeps Hajas in spiritu prævidit, ex qua floridus Nazaraus & verus flos campi, qui est Christus Deus noster, prodiret: *Et egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice eius ascendet.* Et cur toties, haud immeritò quæres, B. Virgo virgæ assimilata est; Respondet S. Antoninus: *Dicitur autem B. MARIA Virga, quia semper recta fuit, nunquam inclinata ad terrena, sed semper recta ad cælum;* solet enim virga nunquam deorsum crescere, & in terram descendere, sed semper cælum versùs se erigit; ita SS. Deipara, vult dicere S. Antoninus, non ad ista terrena & transitoria se inclinavit, sed semper ad instar rectissimæ virgæ ad DEUM, tanquam ad ultimum suum finem se erexit, semper ambulans in conspectu ejus: *Providebam Dominum in conspectu meo semper:* Unde omnia bene & rectè fecit, fueruntque ejus operationes tum activæ tum contemplativæ perfectissimæ, & quia oculus ejus erat simplicissimus, idè & totum corpus erat lucidissimum.

- Vide ex his, & considera, anime mi! quomodo præsentis Dei memoria hominem ducat ad omnem perfectionem: si vis ergo perfectior esse, quàm hætenus fuisti, juxta exemplar dolorosæ Matris & aliorum Sanctorum, Deum ubique tibi præsentem cogita: *Ambula coram me, & esto* (plures interpretantur) *& eris perfectus.* Hæc memoria præsentis ubiq; Numinis Eliam ad tantum sanctitatis gradum evexit, ut vivus in curru igneo, per turbinem in cælum raperetur, cui familiare fuit: *Vivit Dominus, in cuius conspectu sto.* Hunc Magistrum secutus est Discipulus optimus Elisæus, qui & ipse ubique Deum præsentem reveritus est: *Vivit Dominus exercituum, in cuius conspectu sto.* Henoch quia *ambulavit cum Deo,* hoc est, prout exponit Cornelius, quia tam sanctè & piè vixit, quasi Deum semper præsentem præ oculis haberet, vivus ab Angelis in paradysum translatus est: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominum.* Jeremias inter tot decumanos persecutionum ac tribulationum fluctus semper Deum sibi præsentem cogitabat: *Dominus mecum est, tanquam bellator fortis.* Finio cum seniore Tobia: qui moribundus filio suo hoc inter alia salutæ monitum dedit, quod & tibi optime Lector, omnibus viribus inculco: *Omnibus autem diebus visa sue in mente habeo Deum, & cave, ne aliquando peccato consentias, & præmittas præcepta Domini DEI nostri, &c.* Hoc fac, & vives.



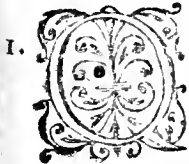
CONSIDERATIO LXI.

B. Virgo & Mater amoris ac doloris docet nos terrena
despicere, & solum celestia desiderare.



Quando veniam, & apparebo ante faciem DEI?

Psal. 41. 3.



I. Uid est mundus? Magnifica illa & quadrifida statua est Regis Nabuchodonosoris, cujus caput ex auro, pectus ex argento, venter ex ære, tibiæ ex ferro & pedes ex luto fictili erant: *Et abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussit statuam in pedibus ejus ferreis & sictilibus, & comminuit eos: tunc ca-*

Daniel. 2. 34

erita sunt pariter ferrum, test., es, argentum & aurum. O vanitas! ubi nunc sunt quatuor istæ Monarchiæ, Chaldæorum scilicet, Persarum, Græcorum & Romanorum, per hanc statuam præfiguratæ?

Quid est mundus? Stella Heli est summi quondam in Lege Sacerdotis & Israelitarum Judicis, qui, cum triste nuntium de arca capta, & de duobus filiis in bello trucidatis, accepit, de sella sua retrorsum cadens, fractis cervicibus expiravit: *Cecidit sella retrorsum, & quare retrorsum? Quia sella ista non habebat reclinatorium, quo dorsum inclinaret. En mundi typum, nullus hic reclinatorium & firmam sedem habet. Ubi nunc sunt illi centum, viginti & septem potentissimi Imperatores, qui hactenus Romano præfuerunt imperio? Ubi septuaginta quinque Hispaniarum Monarchæ? Ubi sexaginta Christianissimi Galliarum Reges? Ubi tot Magnates, Principes & Potentes hujus sæculi? Ubi illorum: Ministri, adulatores, parasiti, servi, milites & subditi? Ubi mortales omnes, quotquot hactenus exiterunt in mundo? Audite Sapientem: *Pertransferunt omnia illa tanquam umbra. O vanitas vanitatum!**

Quid est mundus? *Tela araneorum est*, ita patientissimus Job. Et nunc quid considerasti aliquando araneæ laborem, quomodo assiduâ meditatione se exerceat, quomodo currat & recurat, ac seipsam evisceret, donec suum perficiat reticulum, ut unam, alteramve capiat muscam? Tandem omnem laborem ac texturam unica ancillæ scopa confundit, & misera aranea pedibus proculcatur; ita mundanorum curæ, labores & studia sunt, si non pro DEO & propter DEUM fiant: *Et telas*, inquit Isaias, *araneorum severtunt.*

Quid est mundus? Hædera Jonæ est, unâ florens die & alterâ decidens: *Et latatus est Jonas super hædera latissimâ magnâ, & paravit DEUS vermem, & percussit hæderam, & exaruit; cui hæderæ recte illud Apostoli pro Lemmate inscribes: Momentaneum est, quod delectat.* En hic exitum & mercedem cosmophilorum, jocando, ridendo, ludendo, otiano, componendo, luxuriando regnum cælorum perditur, & in puncto descenditur ad infernum.

Quid est mundus? Hamus est, quo pisces capiuntur, & rete, quo volucres cæli illa queantur, ita sapientissimus Ecclesiastes: *Nescit homo finem suum; sed sicut pisces capiuntur homo, & sicut aves laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines in tempore malo, cum eis exemplo supervenerit.* O quot animæ misellæ, quia mundum sectatæ sunt, in hoc perditionis prolapsæ sunt rete, quod illis paravit, & retendit venator tartareus: *Cadenti in retiaculo ejus peccatores.* Sed quid sequitur? *Singulariter sum ego, donec transeam*, hoc est, B. Virgo, & Mater amoris ac doloris, quæ hoc rete peccati tum originalis, tum actualis sola evitavit, non enim erat de hoc mundo, quæ soli DEO semper adhærebatur, quia *conversatio ejus erat in cælis*, unde Lemma:

Ad sidera sursum.

3. Miror, quare dilectus ille Christi Discipulus & Filius MARIE adoptivus hunc SS. Matrem suam, à moriente JESU in peculiare donum & thesaurum sibi legatam, describat sole amictam, lunamque calcantem pedibus suis: *Mulier amicta sole, & luna sub pedibus ejus?* Et quare dicitur beatissima Virgo *Mulier amicta sole?* Juvat hic audire Mellissimum: *Putasne, inquit, ipsa est mulier amicta sole? quæ velut alterum solem induit sibi. In sole & fervor & splendor stabilis: In luna solus splendor atque is omnino mutabilis & incertus, qui nunquam in eodem statu permanet. Jure ergo MARIA sole perhibetur amicta, quæ profundissimam divine Sapientiæ, ultra quam credivaleat, penetravit abyssum.* Proinde per hunc solem rectè intelligitur verus justitiæ Sol, qui est Christus DEUS noster, unde rursus idem S. Doctor: *In te, inquit, manet (Sol Christus) & tu in eo; & vestis eum, & vestris ab eo: vestis eum substantiâ carnis, & vestit illa te gloria sua majestatis: vestis solem nubere, & sole ipsa vestiris.* Sed quare dices, SS. Deipara ab eodam S. Joanne describitur, quod lunam sub pedibus calcet: *Et luna sub pedibus ejus?* Observa, anime mi, per lunam, sidus instabile & nunquam in eodem statu permanens, omnia ista mundana, transitoria, ac temporalia designantur, quæ SS. Virgo in hac vita mortali pedibus suis calcavit, dum omnia ista terrena despexit, & mente purissima solum Deum sectata est. Et quia Filius per omnem vitam paupertatem sibi elegit in sponsam, non habens, ubi caput reclinarret: *Pauper sum ego, & in laboribus à juventute mea;* ita & SS. Mater ejus, licet esset unica filia ac hæres divitum ac nobilium parentum, voluntariè paupertatem præ omnibus elegit divitiis: *De divitiis, ita ait ipsa ad S. Birgittam, ego & Joseph nihil reservavimus nobis, nisi necessaria vita ad honorem DEI, reliqua dimisimus propter honorem DEI.* Et in alio loco subjicit eadem SS. Deipara: *A principio voti in corde meo, nihil unquam possidere in mundo - - Et omnia, quæ habere potui, dedi indigentibus, nihilque nisi tenuem vestem & vestitum reservavi.* Unde post Filii in cœlum reditum non in domo Lazari, aut Josephi ab Arimathæa, vel in domo Principis Nicodemi aut aliorum divitum ac nobilium, qui animo gratissimo hanc suam Dorem suscepissent, commemorata est, sed curam, prout observat Dionysius Carthusianus & plures alii, centum & viginti puellarum in se suscepit, quarum juxta normam hujus SS. Virginis in recenti illa Ecclesia propositum fuit perpetuò vitam castam agere, & Evangelicam sectari paupertatem, quas Virgines piencissima Virgo ad omnem virtutem & sanctimoniam verbo & exemplo instruxit, ad quem primum religiosum Virginum cœtum S. Ignatius Martyr in Epistola quadam salutem misit: *Saluto congregationem Virginum.* O felices illæ Virgines, quæ sub tali ac tanta erudiebantur Magistra, quibus non aliam præscripsit lectionem, quàm ut DEUM pura mente sectarentur, & mundum istum immundum contemnerent: *Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo sunt.*

Apoc. 12. 1. S.
Bernh. serm.
in Apoc. 12.

Loc. cæ

Pf. 87. 17.

Revel. S.
Birg lib. 7.
c. 25.
Lib 1. Rev.
cap. 10.

Dionys.
Carthusian.
sententia
dist. 15. qu. 2.

Ign. M. ep.
s. ad Philipp.

Joan 2. 15.

3. S. Paulus insignis mundi contemptor de seipso testatur, quòd illa omnia, quæ mundus adorat & æstimat, puta divitias, favores, delicias, honores, gloriam, eloquentiam, dignitates, voluptates, & quidquid orbis pretiosum miratur, pro Christo & propter Christum nihili duxerit, sed potius ut detrimenta ac damna, imò ut stercorea reputaverit: *Verumtamen existimo omnia detrimenta esse propter eminentem scientiam Jesu Christi Domini mei, & arbitror ut stercorea, ut Christum lucrificiam.* Vide hîc, & perpende, quousque affurrexerit excelsus Pauli animus.

Quid comemoro pretiosissimam Deiparentem? An non multò magis omnia ista terrena & mundi bona propter eminentem scientiam & charitatẽ dilectissimi Filii sui illi videbantur ut detrimenta & stercorea, tantùm ut Christum lucrificeret? Et si ille Doctor Gentium de seipso asserit: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*: mundus mihi tergum vertit, & ego mundo; mundus mihi exosus est, & ego mundo; mundus mihi mortuus est, & ego mundo; adeoque in una eademque cruce confixi sumus ego & mundus; quantò potius SS. Deipara & Mater dolorosa hoc poterat dicere: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*, quia amor meus est solus crucifixus JESUS? Et quomodo difficile illi erat aspernari mundum, quæ seipsam contemnere & annihilare à vitæ primordio didicit: *Mundum & omnem ornatum sæculi contempsit propter amorem Domini mei Jesu Christi.*

Non sic Juditha, licet Vidua sancta, nobilis, & singulari castimoniam laude conspicua non sic, inquam, Juditha, de qua refert Scriptura, quòd, exutis viduitatis suæ vestimentis, unxerit se myro optimo, crines capitis sui discriminavit, mitrâ capiti imposuerit, & vestimentis jucunditatis suæ induta, ad castra Assyriorum contenderit: *Assumpsitque dextraliola, & lilia, & in aures, & annulos, & omnibus ornamentis suis ornavit se, &c.* Et in alio loco, ubi jam obsessam liberavit Bethuliam, hostemq; ad tartarum misit, refert Scriptura, quòd magna cum pompâ, procerumq; stipata catervâ in publicum processerit: *Erat autem diebus festis procedens cum magna gloria, &c.* Ita & Esther, licet mulier pia & sancta, ut placeret Assuero Regi, pretiosis unctis unguentis, regalibusq; ornata vestimentis in publico apparere voluit: *Die autem tertio induta est Esther regalibus vestimentis, &c.* Ruth Moabitæ, licet pauperi, sed modestissimæ Viduæ, hoc Noemi suggestit consilium: *Lavare igitur, & ungere, & induere cultioribus vestimentis.* Vide hîc, prudens Lector, quomodo sceminae etiam virtuosæ sint aliquo modo philocosmæ, & ornatus corporis sui studiosæ, quod abundè pater in illa paupercula Vidua, debitis quondam oppressa, cui Elisæus Propheta, ut creditoribus solveret, abundans oleum impetravit: *Cui dixit Elisæus: Quid vis, ut faciam tibi? dic mihi, quid habes in domo tua? at illa respondit: Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parum olei, quo ungar.* Ecce, paupercula erat vidua, pressa debitis, oleum tamen domi habuit, & sollicitè

citè custodivit, in quem finem? *Quo ungar.* O bonum Numen! erat pauperrima cuticula, voluit nihilosecius esse pulchra. Vide hìc alterius sexus miserias & fallacias, & cave, ne in hoc rete incidas.

Opientissima Virgo, & Domina totius universi! qualis erat tuus ornatus? Quæ tua in hoc mundo erant pretiosa ac cultiora vestimenta? Observant Epiphanius, Nicephorus, Cedrenus & alii, quod vestes SS. Deiparæ ex simplici & nativa lana, nulloque tincta colore, adeoque cinerei coloris fuerint. O anima Christiana, collige vel ex hoc, qualiter seipsam & mundum universum æstimarit SS. Virgo! & nunquid *byssus & purpura indumentum ejus.* Ita est, subintrat hìc Cornelius: Byssus, qui candidi coloris est, ejus virginitatem plus quàm Angelicam designat, purpura illius ardentissimam in Deum & proximum charitatem, unguenta optima virtutes ejus excellentissimas, & suavis odor vestimentorum illius bona exempla, quibus orbi illuxit universo: *Et odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.* Verùm (quod peculiariter observandum est) vestimenta hujus dolorosæ Viduæ & Matris Christi fuerunt cinerei coloris; & quid, obsecro, aliud denotabant, quàm contemptum mundi, cui vivens jam mortua erat Virgo, cum Apostolo non aliud quærens, quam *habentes alimenta, & quibus egamur, his, contenti simus.*

Ap. Drex. 10
1. apud me
f. 1206.

Prov. 31.
22.

Cant. 4. 11.

1. Tim. 6. 8.

4. O quàm alius est nunc mundi stylus! quot etiamnum hodie impiam & arrogantem sectantur Jezabelem, de qua scriptura commemorat: *Depinxit oculos suos stibio, & ornavit caput suum, & respexit per fenestram* &c. Et quid sequitur? *Et erunt carnes Jezabel sicut stercus super faciem terræ.* Ite nunc, comptuli & comptulæ, ite, delicatuli & delicatulæ, ite, sepulchra dealbata, quæ foris quidem apparent splendida, intus autem plena sunt putoribus, vermibus ac sordibus: id quid fiet de nobis in morte, qui in vita obliti estis Dei Creatoris vestri? *Dic mihi,* exclamat Mellissius, *ubi sunt amatores mundi, qui ante pauca tempora nobiscum erant? nihil ex eis remansit, nisi cineres & vermes. Attende diligenter quid sunt, vel quid fuerunt. Homines fuerunt, sicut tu: Comederunt, & biberunt, rixerunt, duxerunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descenderunt. Et visne tu sequi?*

4. Reg. 9. 30.

S. Bern. in
Medit. c. 29.

Vide ex his, & perpende, anime mi! quantum melius sit cum dolorosa Matre mundum hunc despiciere, & cum ea solum desiderare cœlestia, Deumque purâ mente sectari: *Fallax gratia & vana est pulchritudo.* Amanum confule, & quis gloriosior? Sedet in regali convivio, pransitat cum Rege & Regina, finito convivio raptatur ad patibulum: *Sensus est Aman in patibulo,* quod paraverat *Mardochoo.* En gratiæ humanæ & mundani amoris finem: *Nolite confidere in principibus, in filis hominum, in quibus non est salus.* Vana igitur est gratia, sed & *vana est pulchritudo.* Absolonem Principem & juvenem pulcherrimum considera. Ille, qui patris affectabat solium, nunc pro throno regio habet patibulum; ille, qui tot votis sibi sceptrum optavit, nunc loco

Prov. 31. 30.

Ether 7. 10.

Pf. 145. 2.

triplicis sceptris tribus transfigitur lanceis. Ille, qui regiam ambiebat coronam, nunc loco diadematis propriis capellis, quercui per modum coronæ implexis, coronatur. Ille, qui paulo ante crispatis superbiebat crinibus nunc ei facti sunt in laqueum, & in interitum; ô quam patiens redditor est *Altissimus*: En poenam talionis, sic mundus suos remunerat servos: *Et tulerunt Absalon, & projecerunt eum in saltu in foveam grandium, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis.* Ecce, quam vana sit mundi pulchritudo, quia ejusmodi mollicei & mollicellæ plerumque tantum externo mentiuntur fucoco se esse pulchros, cum interiùs pleni & plenæ sint fordibus & putoribus intolerabilibus. Hoc habet lues venerea, & tandem quid restat nisi ignis æternus? Audi patientissimum Jobum: *Hoc enim inquit, nefas est iniquitas maxima ignis est usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans genimina.*

Quid ergo consilii? *Fallax est gratia & vana est pulchritudo*, ubi mox subjungit sapiens: *Mulier timens Dominum, ipsa laudabitur.* Hæc mulier timens Dominum, ejusque in omnibus adimplens SS. voluntatem, non alia est, quam SS. Deipara, quæ licet corpore fuerit præclaro ac integerrimo, & insuper venerabili & augustâ prædita pulchritudine, qualem etiamnum hodie imagines à S. Luca depictæ præferunt, omnem tamen evanidam ac fallacem mundi pulchritudinem fugit; rejecit, & contempsit, unice contenta DEO, tanquam summo Bono suo, quem & unice amavit, unice quæsit, unice desideravit; proinde longè meliori jure quam Sponsa illa dicere potuit: *Dilectus meus mihi inter ubera mea commorabitur*, Quasi diceret: Omnibus his contemptis terrenis, illi soli vivo, cui omnia vivunt, illi soli servio, cui omnia inserviunt, & faciunt verbum ejus, illi soli adhæreo, qui est vita mea, spes mea, amor meus & merces mea nimis. O Sionidæ, ô filiæ cælestis Jerusalem, ô SS. Angeli! *Dicite Dilecto, quis amore langueo.* O dulcis amor! quam bonum est cum dolorosa Matre unice amare JESUM & hunc Crucifixum. Et si Paulus de se gloriatur: *Ego stigmata Domini JESU in corpore meo porto*: quanto justius dolorosa Mater de seipsa dicere poterat: *Ego stigmata Domini JESU in corpore meo porto*, imò jugiter per omnem vitæ cursum in corde meo portavi, proinde vilescit mihi mundus, & omnia, quæ in mundo sunt. O quoties in hac lachrymarum valle hæc pientissima Vidua post Filii in cælum reditum ad DEUM suspiravit: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: Habitavi cum habitantibus Cedar; Multum incola fuit anima mea. Quando veniam, & apparebo ante faciem DEI? Qui amator semper novis, quoad vixit, adauctus est amoris facibus? „Non scit, ait Dionysius Carthusianus, Jacob Patriarcha affici potuit ad videndum filium suum Joseph dominantem in Ægypto, quantum afficiebatur piissima Mater & Virgo ad conspiciendum unicum suum filium JESUM gloriosissimum, atque regnantem in cælo; nempe quò intensius, ardentius, incomparabiliusque amavit Unigenitum suum secundum utriusque ipsius naturam, eò*

Eccl. 5. 4.
2. Reg. 18.
17.

Job. 31. 11.

Prov. 31. 39.

Cant. 1. 12.

Cant. 5. 8.

Gal. 6. 17.

ps. 119. 5.

Dionys. Carth.
hut term. 1.
t de assumpt.
B. V.

„præcordialiusq; anhelabat ad facialem ejus intuitum, ad immediatam ac
„intimam unionem, ad beatificam visionem, præsertim quia ejus suavita-
„tem gloriosè ac frequentissimè erat experta; per quod ad plenarium gustum
„accendebatur validius, juxta illud, quod increata Sapientia loquitur: Qui e-
„dunt me, adhuc esurient.

Eccl. 24.

5. Quam ardens desiderium Moyses Dux ac Legifer Hebraici populi ha-
buerit, post tot deserto per quadraginta annos exantlato labore tandem
aliquando videndi, ac ingrediendi terram illam desiderabilem & à Deo sibi
& populo promissam, Sacra Paginae abunde declarant, qui tamen ob levem
admissam culpam hujus ardentissimi voti ac desiderii sui compos factus non
est. sed cum esset centum viginti annorum; vegetus adhuc viribus, cujus ocu-
lil necdum (prout in senibus fieri assolet) caligaverant, nec dentes moti sunt,
solum de longe in supercilio montis terram illam, & remissionis conspicuus
est. Juvat hic audire Scripturam: „Dixitque Dominus ad eum; hæc est terra:
„pro qua juravi Abraham, Isaac & Jacob. dicens: Semini tuo dabo eam. Vidi-
„sti eam oculistuis, & non transibis ad illam: Mortuusque est tibi Moyses ser-
„vus Domini in terra Moab, jubente Domino.

Deut. 34.

Collige ex hoc, anima Christiana, vehementissimum desiderium, quo Ma-
ter amoris & doloris post Christi in cælum ascensum flagravat, Dominum ac
DEUM suum post tot exantlato per omnem vitam labore videndi ac sum-
mo hoc bono suo fruendi. O quoties cum Sponta per duos illos & viginti
annos, quibus hæc derelicta Vidua in primitiva illa Ecclesia, ubi sanguis Chri-
sti recens fusus adhuc calebat, in solatium primorum Christianorum adhuc
in terris remanserat, in cælum & ad dilectissimum Filium ingeminavit: „In
„seculo meo per noctes quæsi, quem diligit anima mea: Quæsi illum, &
„non inveni. Surgam & circumibo civitatem; per vicos & plateas, quæram
„quem diligit anima mea: Quæsi illum, & non inveni. O dulcissime JESU!
qui hanc tuam SS. Matrem magis quam cæteras creaturas jam tunc dilexisti,
& etiamnum diligis, quare illi causa fuisti tam longi, tam acerbi, tam diuturni
martyrii? Verè *judicia tua abyssus multa.* Ideo tanto adhuc tempore pretiosis-
simam Matrem suam in cruce pendere voluit, ut merita illius, prout alibi per
transennam insinuavimus, in immensum accrescerent, per omnem æternita-
tem remuneranda. Et si quondam Salomon omnes mundi thesauros in com-
paratione humanæ sapientiæ nihil duxit: *Et præposui illam regnis & sedibus, & di-*
vitias nihil esse duxi in comparatione illius. Quanto magis beatissima Virgo in com-
paratione Divinæ & æternæ Sapientiæ, & in proxima possessione summi
illius Boni, ad quod totis viribus anhelabat, dicere poterat: *Et præposui illam*
regni & sedibus, & divitias nihil esse duxi in comparatione illius? Proinde omnia ista
& quidquid in orbe pretiosum esse potest, nihil æstimavit, ut solo Deo suo
frueretur: *Et nunc quæ est expectatio mea, nonne Dominus?*

Cant. 3. 1.

Pf. 35. 7.

Sap. 7. 8.

Pf. 38. 8.

6. O anima Christiana! discè à dolorosa Matre terrena hæc contem-
 nere, & ardenti desiderio ad cœlestia aspirare: Cui Christus, ait Mellissius, incipit
dulcescere, ei necesse est amarescere mundum. O munde immunde! & quis te di-
 ligat? Tu similis es Jaheli, quæ modicum lac Sifaræ belli Duci præbuit, &
 interim ei clavum ferreum per capitis tempora adegit: *Ingressa abscondit &
 cœcis silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussamque malleo defecit in ce-
 rebrum usque ad terram, qui soporem morti confocians, defecit, & mortuus est.*
 O quoties, mortales miseri, pro unica lactis guttula & sensuali voluptate
 vitam perdimus æternam: *O filii hominum, usquequò gravi corde!*

O munde immunde, tu similis es Dalilæ, in cujus sinu, cum Samson in-
 dormiret incautus, sortitudine sua privatus, captus, orbatus oculis, & in fer-
 vitudinem morte amariorem abductus est: *Quem cum apprehendissent Philistim,
 statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vincitum catenis, &c:* Ite nunc,
 mundani & mollicelli, & in vestra Dalida (mundo vaferimo) confidite.

O qualis anguis hic latet in herba: *O infelicitas generis humani!* exclamat S. Au-
 gustinus, *amarus est mundus, & diligitur, si dulcis esset, qualiter amaretur? Turba-
 tur, & tamen amatur: Quid si tranquillus esset? Flores mundi quomodo colligeres, qui
 à spinis non revocas manum?*

O munde immunde! tu similis es Belo idolo Babylonico, qui extrinsecus
 splendebat ex auro, intrinsecus verò ex fœtido erat formatus luto, unde
 Daniel ad Regem Babyloniorum: *Ne erres Rex, iste enim intrinsecus luteus est,
 & forinsecus æreus.* Ita sunt orbis imperia ac Regna, forinsecus homini mun-
 dano videntur splendida, intrinsecus autem sunt lutea, Augustum Osta-
 vianum Romanorum Imperatorem, orbisque Dominum consule, qui mo-
 riens, teste Suetonio, pro supremâ exclamavit periodo: *Omnia fui, sed nihil ex-
 pedit: Omnia fui, sed nihil sum.* Subintrat hic pro veritatis confirmatione Ba-
 ruch Propheta: *Ubi sunt, inquit Principes gentium, & qui domantur super bestias,
 quæ sunt super terram? qui in avibus cœli ludunt, qui argentum thesaurizant & aurum,
 in quo confidunt homines, & non est finis acquisitionis eorum?* Et post pauca interjecta
 respondet: *Exterminati sunt, & ad inferos descenderunt, & alii loco eorum surrexe-
 runt.* O modicum! ô vanitas! ô longa æternitas!

7. O munde immunde! tu similis es Achitopheli, versipelli & impio
 consiliario aulico, cujus consilium ab omnibus prudentissimum & quasi Di-
 vinum æstimabatur, dum se tempori & personis affabre sciebat accommo-
 dare, dum nunc Davidipia, nunc impia Absoloni subministrabat consilia;
 sed quid captavit hic vanus honorum & rerum æstimator? Idem quod canes
 famelici, qui voliantes in aëre muscas capiunt, quibus nec famem fatiant, nec
 repellunt. Audi Scripturam: *Porro Achitophel videns, quod non fuisset factum con-
 silium suum, disposita domo sua suspendio interit.* O curas hominum, quantum est
 in rebus inane!

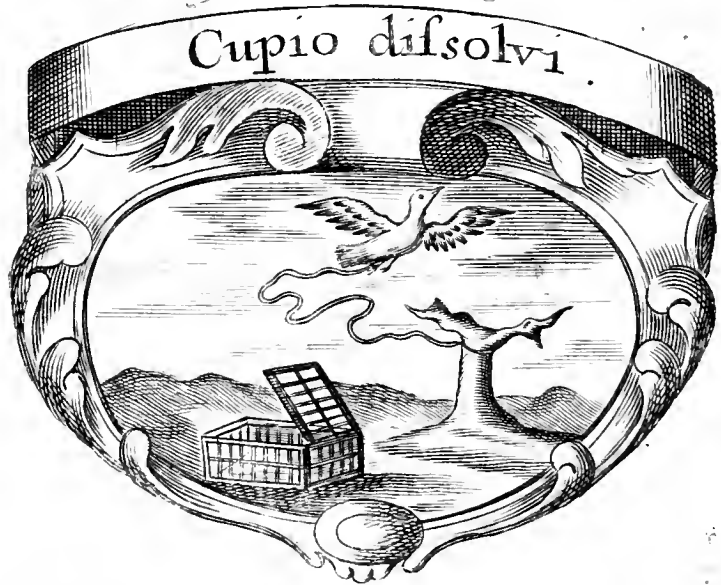
O munde immunde ! tu similis es Ammoni in convivio residenti, jocanti, bibenti, epulanti, & quid accidit? *Percute eum, & interficere.* Similis Balthafari commessanti, & tripudianti, cujus interim cervicibus Divinæ justitiæ imminebat gladius: *Eadem nocte interfectus est Balthasar Rex Chaldaeus.* 2. Reg. 19. 28. Dan. 5. 30. Similis diviti illi, cujus ager abundantes ferebat fructus, & cum de novo ædificando cogitat horreo, interim fertur suprema sententia: *Scilicet, hæc nocte animam tuam reperunt, quæ autem parasti, cujus erunt?* Similis Adoniæ filio Haggith, patre Davide senescente, regios ambienti honores: *Elevabatur dicens: ego regnabo.* 2. Reg. 1. 5. 3. Reg. 2. 14. Et quid evenit? *Hodie occidetur Adonias.* Similis Jonathæ, qui, cum ad mortem patris jussu duceretur, exclamavit: *Gustans gustavi in summitate virgæ paululum mellis, & ecce morior.* O paululum mellis quot jam decepisti ! heu quot suspirabunt in morte: *Paululum mellis gustavi, & ecce morior, & pereo æternum.* O brevis voluptas ! ô pœna æterna ! *si habes,* inquit S. Isidorus, *sapientiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis, si longævitatatem Enoch, si divitias Anai, si potestatem Octaviani, quid prodesset tibi, si tandem caro tua daretur vermibus, & omnia tuæ dæmonibus cum divite epulone crucianda sine fine ?* O quam melius igitur est cum dolorosa Matre contemnere mundum, quæ jam trimul illum, omnémque ejus ornatum contempsit.

Pro dictorum coronide ad ipsum omnium bonorum fontem, hoc est, ad Christum JESUM & hunc Crucifixum & dolorosæ Matris Filium accedamus. Et dic, obsecro, mitissime JESU, Amor Crucifixe ! cur moriens in cruce exclamasti: *sitis ?* Quid sitis ? An quia *aruit tanquam testa virtus tua, & lingua tua adhasit faucibus tuis ex defectu humoris & sanguinis,* quem prope jam omnem profudisti ? Respondet hîc Rupertus Abbas : *Ideo sitiens moritur, ut ostendat, nihil esse in mundo, quod sitim expleat.* Ita, ô mi JESU ! nihil prorsus in hoc mundo satiare nos potest, nisi tu solus DEUS noster ; unde inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. Omnia hîc transeunt, omnia abeunt, omnia pereunt : *Omnis consummationis vidi finem ; solum regnum tuum, ô* Psal. 118. 96. *Christe JESU ! quod immenso sanguinis tui pretio nobis comparasti : Empti estis pretio magno, non habet finem.* Ad hoc ergo regnum cum dolorosa Matre aspiremus, hoc quæramus, & mundum, qui totus in maligno positus est, contemnamus : O felix, qui mundum potuit contemnere : *Mundus transit, & concupiscentia ejus, qui autem fecit voluntatem DEI, manet in æternum.* 1. Joam. 2. 17.

& concupiscentia ejus, qui autem fecit voluntatem DEI, manet in æternum.

CONSIDERATIO LXII.

De felicissimo obitu , funeralibus & sepultura dolorosæ
Virginis ac Matris DEI MARIE.



Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.
Philip. 1. 23.

I. **R**omanæ eloquentiæ oraculum Marcus Tullius Cicero, postquam diu in primo Tusculanarum quaestionum libro hanc quaestionem ventilasset, an homini virtuoso mors sit expendenda, aut potius fugienda? Tandem in hanc abiit sententiam: *Exoptanda bonis mors, fugienda malis.*

Psal. 115. 5.
Gen. 4. 8.
Gen. 25. 8.

Ita est: Exoptanda bonis est mors, quia *pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.* Abelem consule à fratre ob opera bona interfectum; Abrahamum in senectute bona & plenum dierum morientem; Moysen in terra Moba:

Moab jubente Domino & in osculo ejus obeuntem; Judam Machabæum propter salutem patriæ in bello cadentem; Eleazarum per mortem suam virtutis & fortitudinis exemplum relinquentem, &c.

Deut. 24. 57
1. Mach. 9.
10.
2. Mach. 6.
31.
Psal. 23. 22.
Gen. 4. 23.
Gen. 19. 24.
Exod. 14.
28.
Num. 16.
31.
2. Reg. 17.
23.
2. Reg. 18 9.
1. Reg. 15.
13.

Econtrario mors malis fugienda, ac summè timenda est, quia *mors peccatorum pessima*. Cain considera tandem à Lamech occisum; Sodomitas & Gomorrhæos sulphure & igne de cælo lapsos subversos; Pharaonem cum exercitu suo aquis maris rubri opertum; Chore, Datan, Abiron & eorum complices Moyfi rebellantes vivos ad infernum detrufos; Achitophel proprio suspensio intereuntem; Absolonem in quercu cælum inter & terram suspensum; Agag pinguisimum gladio Samuelis per medium dissectum: *Siccine separat amara mors*? Mitto innumeros alios. Ex quibus abundè patet, mortem expetendam à justis, timendam à malis.

Quis autem inter mortales omnes virtuosior, purior ac sanctior dolorosa Mater? De qua, ait S. Augustinus, *cùm de peccatis agitur, nullam planè mentionem haberi volo*. Proinde nullatenus mortem temporalem exhorruisse, sed potius summis eam votis exoptasse rectè creditur, habuit enim hæc SS. Virgo ardens & vehemens desiderium semper cum Filio suo, quem plùs quàm animam suam diligebat, permanendi, unde neque per passionem ab eo separari potuit; crevit autem in dies hoc ejus desiderium, ubi post gloriosam Filii ascensionem se vidit in terris tanto adhuc tempore, hoc est viginti duorum annorum spatio relictam, quæ tamen omnia prudentissima Virgo semper cum voluntate divinâ conjunctissima æternæ Sapientiæ humiliter submisit.

S. Aug. lib.
de natura &
gratia. cap.
36.

2. Tandem, ubi hæc SS. Deipara ad annos ætatis Septuaginta duos pervenerat, appropinquabat tempus, quo ex hoc mundo ad dilectissimum Filium erat migratura. O quoties lachrimis inter preces mixtis, ardens cor suum in Sacrificium Divinissimo Filio suo obtulit? Quoties in cælum ingeminavit illud Davidicum: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus*. Quoties præ nimio summi Boni possidendi desiderio iures sui Dilecti verbis affectu plenissimis pulsavit: *Educ de custodia animam meam*, &c. Ad instar aviculæ tenui filo alligatæ, cum Lemmate:

Suarez. Cor.
nel. Tirin.
& passim
alii.
Psal. 41. 1.
Psal. 141. 6.

Cupio dissolvi.

Et si tanto desiderio æstuabat Jacob videndi suum filium Joseph: *Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & video illum*. Si tanto desiderio sponsa ad dilectum suum anhelavit: *Num quem diligit anima mea, vidistis*. Si Paulus divini amoris telo faucibus ardentissimo flagrabat desiderio, post cor exantlatos pro Ecclesia labores cernendi Christum: *Corruptor autem est à nobis: desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo*. Si S. Joannes dilectus ille Christi Discipulus, nunc senex absolutâ suâ Apocalypsi, nil aliud habebat in votis, corde

Genes. 45.
28.
Cant. 3 3.
Phil. 1. 23.

Apoc. 22.
20.

corde & ore, quam veni Domine JESU: Quando ardentius & avidius pretiosissima Virgo & Mater dolorosa, quæ post gloriosam Christi ad cælos ascensionem adhuc tanto tempore inter tot calus, rerumque discrimina supervixerat, ad amantissimum Filium suum suspirabat: *Cupio dissolvi, & esse cum Christo?* Proinde ad Angelos, qui sæpius hanc sui Principis Matrem visitabant, & latus ejus velut aulici stipabant, cum Sponsa dicebat: *A juro vos, filie Jerusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nuntietis ei, quia amore langueo.*

Cant. 5. 8.

3. Tandem cum optatissima illa dies adventasset, qua amantissimus Filius hanc SS. Matrem suam ex hinc mortalis vitæ ærumnis ad cælestis regni gloriam transferret, Gabrielem Archangelum submisit, qui miro coruscans lumine, ramumque palmæ in manu detinens, Virgini dixit: *Concupivit Rex decorem tuum: Ecce, Filius tuus Dominus JESUS te Matrem venerandam expectat, &c.* O gratissimum nuntium! Itaque migratione sua, subintrat hic Nicephorus, *ad hunc modum cognita lumen ad eam infertur, domus purgatur, gens propinqua, ut par erat, accerjuntur, piæque & ordine, quæ ad transitionem eam pertinent, præparantur: nuntium etiam illa, quem acceperat, his, qui cum ea erant, exponit, & præcerea victoriæ mortis tropæum, erat autem palmæ ramus, monstrat.* Recte autem ei Archangelus palmæ ramum præsentavit, quia nemo unquam mortalium illustriori victoriâ mundum, carnem, dæmonem superavit, quam hæc SS. Virgo; & si SS. Martyribus in signum victoriæ dantur palmæ in manibus eorum, quanto potius Reginæ Martyrum, quæ plus cunctis Martyribus, etiam collectivè sumptis (prout alibi explicavimus) in animâ perpessa est: *Sola anima MARIÆ, ait Nierenbergius, supergressa est Martyrum cruciatus & tormenta universa.* Et licet reipsa sanguinem suum pro Filio non effuderit, doloris tamen gladium constantissimè usque ad vitæ finem in corde suo portavit, quotidie Filio suo ex compassionis affectu commoriendo, & per meditationem SS. Passionis ejus ad tam sanctam & felicissimam mortem se preparando; audi ipsam hanc SS. Deiparam ad S. Birgittam loquentem:

Psal. 44. 12.
Metaphr.
orat de vita & dormit
SS. Deipar.
Nicephor.
lib. 2 histor.
cap. 21.

Apoc. 7. 9.

Ego paravi me ad exitum circumiens omnia loca morte meo, in quibus Filius meus passus fuerat, quia ex illorum locorum aspectu efficacior ratio eorum, quæ pertulit Christus, excitabatur. O anima Christiana! disce hinc à SS. Deipara, quænam sis optima ad beatam mortem obtinendam præparatio, pia nimirum recordatio, ac sedula meditatio Dominicæ Passionis: *Certa, inquit S. Leo Papa, atque segura est expectatio premissæ beatitudinis, ubi est participatio Dominicæ Passionis.*

3 Birgitt.
lib. 6. c. 26.

5. Leo ferm.
9. de Quædrag.

4. Adeste nunc, filie Jerusalem! adeste, Sionidæ! adeste omnes, & videte Reginam vestram præ amoris magnitudine & violentia in Dilectum suum languentem, & totam amore emollitam. Sponsa illa à dilecto suo sanguinum Sponso ad cellam vinariam, hoc est, ad Divinissimum COR JESU invitata, ad eum Divini amoris vino sese opplevit, ut Sponso abeunte præ nimia amoris

amoris vehementia animo linqueretur, ac viribus deficeret, proinde socias suas advocavit, ut opem & suppetias ferrent, floresque & poma languenti animo admoverent, quorum odore & fragrantia deficientes reficerentur vires: *Fulure*, inquit, *me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.*

Cant. 2. 5.

O beatissima Virgo! tu per illam sponsam adumbrata es, nunc in profecta ætate tua præ amoris teneritudine paulatim viribus deficiens, & in vili lectulo tuo decumbens, ineffabili tamen cordis dulcedine in DEUM absorpta, imò & penitus in Dilectum tuum transformata: *Talis enim*, ait S. Augustinus, *quisque est, qualis ejus dilectio est; terram diligis? Terra es: DEUM diligis? Quid dicam? DEUS eris.* Quis autem majori, & per omnem vitam charitate interrupta DEUM T. O. M. plus amabat, quam Mater pulchræ dilectionis? O phoenix amoris! quæ per constantissimam & vicacissimam memoriam duo ligna crucis & passionis instrumenta in vita tua colligens, nunc accedente ardentissimo iustitiæ Sole, velut suavissimum quoddam amoris holocaustum conflagrasti, & in novam æternam vitam renata es: *Certe*, ait Mellissus, *amoris sagitta pertransiit eam, scilicet animam Virginis, ut veniret amor usque ad nos, & de plenitudine illa omnes acciperemus, & fieret Mater charitatis.*

S. Augustin.
Tr. 2. in e-
pist. S. Joan.S. Bernhard.
serm. 29. in
Cant.

5. De Jacob magno illo Patriarcha recensent Sacræ Paginæ, quòd ex hac mortali vira ad meliorem transmigraturus omnes filios suos metuerit præfentes videre, quibus omnibus ac singulis singularia ac paterna monita dedit: *Benedixit quoque singulis benedictionibus propriis, &c.*

Genes. 49.
28.

Considera anime mi! novam consolationem, quam Dominus SS. Matri suæ amoris languore decumbenti adjugebat, dum voluit omnes Apostoli in diversis nunc orbis partibus dispersi non sine prodigio Hierosolimam pervenirent, & dilectæ Genitricis suæ migrationi præfentes adessent, qui cum aliis Christianis, velut pulcherrimæ novellæ olivarum sacratum Virginis lectulum circumdedere, ex animi teneritudine & cordis dolore multas lachrimas profundentes, quòd Ecclesiâ adhuc tenera ob absentiam talis Matris, ac sumæ Governatricis acerbum admodum vulnus esset acceptura: quos pietissima Deipara benignè consolata est. Audiatur Simeon Metaphrastes: „Cum jam adesset tempus excessus, illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat suos Filius Discipulos, ut venerandum ejus corpus mandarent sepulturæ. Postquam verò vidit eos Deipara cognovit autem causam, propter quam omnes statim accersiti fuerunt, & uniuscujusque audiit petitiones, eos, quidem, ut par erat, in partem benedictionibus. Addit Nicephorus. „Cum ergo hæc & similia verba consolatoria è Virginis ore haulissent, & illud in prius, quòd Virgo se nos, ut regem apud filium memoriam habituram, & singulorum Advocatam atque Patronam, perpetuâ intercessione suâ futuram promitterit, Divinæ voluntati se tanto libentius submiserunt. O pietissima Domina! & nos mitelli humiliter

Metaphrast.
oritur de dor-
mit. Deip.Niceph. l. 2.
hult. c. 24.

à te flagitamus similem maternam benedictionem, præferim cum nobis ex hac lachrimarum valle aliquando migrandum erit ad longam, longissimam æternitatem, &c.

6. Verùm pergamus ulterius. David, cum Arcam Veteris Testamenti, quæ hætenus in terra aliena, & ut plurimum sub papilionibus habitavit, ex domo Abinadab in domum Obededom transferret, omnes electos ex Israël, hoc est, triginta millia congregavit, ut huic solemnissimæ interessent festivitati cum psalteriis, tympanis, & sitris, cum cymbalis & tubis, &c. *Surrexit que David, & abiit, & universus populus, qui erat cum eo de viris Juda, ut adducerent Arcam Dei, super quam invocatum est nomen Domini exercituum, sedentis in Cherubim super eam, &c.*

Arca Dei animata dolorosa Virgo & Mater est, hætenus habitans in terra aliena, in papilionibus, in exilio & in ærumnis ac miseris ferè assiduus; aderat nunc tempus, ut cursu vitæ sanctissimè consummato, de captivitate hujus sæculi ad cœleste transferretur imperium; & ecce, non millia milium duntaxat Angelorum, sed & ipse Rex Regum dignatur huic SS. Matri suæ obviam procedere; sic enim postulabat amor talis Filii erga talem Matrem, ut, quæ prius ante annos viginti duos ipsi in ctuce patienti & morienti tam fideliter adstitit, nunc quoque in morte à Filio non relinqueretur deserta: *Occurrit ergo, ait S. Anselmus, stipatus mille millibus, imò innumerabilibus Angelorum agminibus Deus ipse huic purissimæ Matri suæ de hoc mundo migranti, quem B. Virgo vultu supra modum hilari & incomparabili animi cum gaudio excepit; & quem admodum olim columba contra hostium insidias non aliam requiem quæsierat, quam habitare in foraminibus petreæ & caverna maceræ; ita hæc mystica columba avolans de hoc mundo, ut vocem Dilecti sui audivit: Aperi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea, non aliam expetebat requiem, quam æternum habitare in dulcissimorum Vulnerum Dilecti sui foraminibus, & Divinissimi Cordis ejus caverna, proinde credibile valde est, ait Bruni & alii, hanc SS. Deiparentem ex præsentia Filii, renovatis quodammodo viribus, de lectulo suo surrexisse, & positis humi genibus, ac brachiis supra pectus complicatis, hæc suprema verba pronuntiâsse: In munus tuas Fiii, comendo Spiritum meum, quo dicto purissimum Spiritum in manus, imò in Cor dilecti Filii sui tradidit, jubilantibus interim & cantantibus Angelis, &c.*

S. Anselm.
de Excell. V.
cep. 8.

Cant. 4. 2. 14.
Cant. 5. 2.

Apocal. 14.
33.

O felix mors! ô beata fors! & si beati, qui in Domino moriuntur, quantò magis ipsa Mater Domini, quæ vitæ generavit authorem? O animæ miseræ, desolatæ & mille oppressæ ærumnis! venite ad hanc SS. Matrem, Advocatam & Protectricem vestram, venite, inquam, & magna cum fiducia ad hunc gratiæ thronum accedite, nullus enim speravit in ea & confusus est; nullus ei unquam devotus extitit, qui ab ea in calamitatibus, ac præsertim in hora mortis fuisset desertus; & si insidiatur diabolus in abscondito, quasi leo in spelunca sua, ut rapiat pauperem, vos tamen, Sodales Mariani! in hujus SS. Matris vestræ

vestræ potentissimo patrocínio confidite, vicit enim mundum. & caput infernalis serpentis jam pridem in ortu suo, ac nunc demum in morte contrivit. Juvat hîc audire Ludovicum Blossum, magnum illum Theologiæ My-
 stricæ Doctorem: *Nullum inquit, MARIA Virgo spernatur, nulli se negat, omnibus sanum pietatis aperit, & vel leviter invocata præsto est.* Et in alio loco: *Citius cælum cum terra peribit, quàm ipsa aliquem seridè implorantem suâ ope destituar.*

Lud. Bloss.
 in Canon.
 vitæ Spirit.
 c. 18. Idem
 in Spec.
 Spirit. c. 13.

7 Pergamus nunc ad funeralia huic SS. Deiparæ impensa. Joseph Ægyptiorum Pro-Rex olim corpus Patris sui Jacob aromatibus conditum magno cum luctu in terra Chanaan sepelivit: *Celebrantes exequias planctu magno atque vehementi, impleverunt septem dies.* Moysen in terra Moab defunctum omnis Israel plangebat: *Fleveruntque eum filii Israel in campis tribus Moab triginta diebus.* Juditham luxit omnis populus septem diebus. Judam Machabæum strenuissimum, juxta ac piissimum belli Ducem, pro salute patriæ in prælio occisum, omnis lugebat populus: *Et fleverunt eum omnis populus Israël planctu magno, & lugebant dies multos.* S. Stephanum in prima Ecclesiæ persecutione pro Christo lapidibus obrutum curarunt viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum. De Christo in cruce mortuo vaticinatus est Zacharias: *Et aspicient me, quem confixerunt: & plangent eum planctu, quasi super unigenitum, &c.*

Genes. 50.
 10.
 Deut. 34. 8.
 Judith. 16.
 29.
 5. Mach. 9.
 §20.
 Actor. 8. 2.
 Zachar. 12.
 10.

Non sic in felicissimo obitu B. Virginis MARIÆ, non sic, non enim talis ibi auditus est clamor, fletus & ejulatus, sed ad hujus exequias, ait Sophronius, *Angeli famulabantur, & universa cælorum congratulabantur curiæ.* Et S. Ildephonsus: *Vidi, inquit Jerusalem descendente de cælo à DEO ornatam, ut Reginam mundi Mariam secum eveheret ad sublimia.* Audiamus & S. Laurentium Justinianum, qui cum S. Anselmo, S. Antonino, S. Vincentio Ferrerio, B. Petro Damiano & aliis assleverat, Augustissimam Deiparam ab omnibus Angelis & beatis Spiritibus humili obsequio in illo felicissimo obitu fuisse honoratam: *Totus, inquit, ut creditur, Angelorum, Archangelorum, cæterarumque virtutum DEO famulantium eidem occurrit exercitus, ibi plane Virgineum Corpus exanime jacens dormitionem acceperat, suavis contentus, jucunda laus, harmonia cælestis, exhortatio mutua celebratur, &c.* O quale ac quantum discrimen inter sortem & mortem justorum ac impiorum! *In malitia sua, inquit Sapiens, expelletur impius: Sperat autem justus in morte sua, Voluit autem Christus Dominus SS. Matri suæ hunc exhibere honorem, quia ipsi prius tam fideliter adstitit sub cruce, ibi enim dolores mortis experta est: proinde conveniens fuit, ut nunc sine omni dolore amoris victima obiret, & quia cum novissimo virorum ipsa novissima Mulierum facta est, nunc rectè à Filio omnium Electorum prima constituta est: Merito, ait Mellissius, facta est omnium Domina, quæ se omnium exhibebat ancillam.*

Sophron.
 ferm. de Assumpt.
 S. Ildephonsi.
 ferm. 1. de Assumpt.

S. Laurent.
 Justin. ferm.
 de Assumpt.
 Prov. 14. 32.

S Bernhard.
 ferm. sig.
 Mag.

8. Interim SS. Apostoli ad hoc sacrosanctum & illibatum Virginis Corpus condigno, quo poterant, honore sepeliendum sese accingunt, ad quod decentissime in feretro depositum, teste Nicephoro, innumerabilis hominum multitudo confluit, & quibuscunque affecti erant morbis, solo aspectu, vel tactu illico sanabantur; adornatur itaque sollemnissima processio cum facibus & luminibus, cum hymnis & canticis, & sacrum Corpus in humeris sublatum ipsi SS. Apostoli per civitatem Solymæam honorifico & triumphali applausu ad pedem montis Oliveti, prope hortum Gethsemani in vallem Josaphat deportant; & „ ecce novum miraculum, ait S. Melitus, „nubes lucida instar coronæ apparuit super feretrum sicut apparere solet magnus circuitus juxta splendorem lunæ, & Angelorum exercitus erat in nubibus cantans, cum suavissimum occinens, ita ut egressus de civitate populus miraretur, „dicens: Quis est iste sonitus tantæ suavitatis?

Quæres hic, Mariane Lector! quare SS. Deipara in valle Josaphat, inter montem Sion & Olivetum posita, sepeliri voluerit, ad cujus sepulchrum prout refert S. Juvenalis Episcopus Hierosolymitanus, complurimis diebus in aëre Angelicus ille concentus perseveravit. Et hinc putat Forerus venire Tricesimum, quia fideles à Virginis transitu ex hoc mundo tot dies in Divinis persolvendis laudibus ad ejus sepulchrum impendebant, qui mos ab Apostolorum temporibus usque ad nostram derivatus est ætatem. Econtra Christus dilectissimus Filius ejus in horto Josephi ab Arimathæa monumentum suum elegit: *Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat, ibi ergo posuerunt JESUM.* Et cor JESUS in horto sepultus, MARIA autem in valle Josaphat?

Adverte. In horto voluptatis peccavit Adam Primus, in horto passionis suæ initium & finem dedit Adam Secundus. In horto perditionis, in horto reparati sumus. In horto mors, in horto vita: *Ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret*, hinc incarnata Patris Sapiencia hortum pro sua sepulchra elegit; sed B. Virgo in valle Josaphat sepeliri voluit, quia ibidem SS. Parentes erant sepulti, quia erat *lilium convallium*, & quam maximè quia in hoc loco universum genus humanum & peccatores omnes ad supremum congregabuntur judicium, *ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum sive malum.*

Ut ergo demonstrare, Matrem se esse generis humani, asyllum & refugium peccatorum, ideo hanc vallem pro sepultura elegit. O peccatores omnes, respirate, nam & ipsa peccatores recipit. &c.

Nicephor.
lib. 2. hist.
Eccl. c. 22.

S. Melitus
Episcop. in
Bibliotheca
SS. Patr.
serm. de As-
sumpt. 3. V.

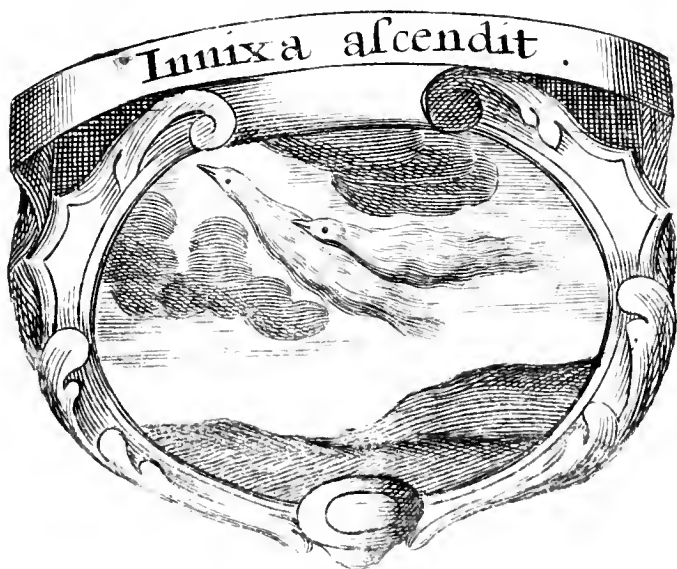
S. Juvenal.
in epist. ad
Marcian.
Imper. de
obitu B. V.
Forer. in
serm. Trice-
simal. serm.
1. Joan. 19.
4^o.

Ecclesia in
præf. de
Cruce.

1. Cor. 5. 10.

CONSIDERATIO LXIII.

B. Virgo non ampliùs Dolorosa, sed Gloriosa à dilecto
 Filio ad coelestem gloriam assumitur.



Inixa ascendit

Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens,
 innixa super Dilectum suum? *Cart. 8. 5.*

Benedictus DEUS, cujus miserationum non est numerus, potentia & magnitudinis nullus finis, qui Jonam præter naturalem usum in ventre ceti servavit incorruptum, Daniele in lacu leonum, ne à leonibus in fame intemperatissima devoraretur, tres illorum pueros in camino ignis ardentis, quorum etiam vestimenta servata sunt illæsa, sine cujus nutu ac voluntate ne quidem capillus de capite Sanctorum perit, ille inquam, talis ac tantus, apud quem non est impossibile omne verbum, non servasset SS. Matrem suam

Jonæ 2. 11.
 Dan. 6. 23.
 Dan. 3. 24.

Luc. 21. 8.
 Luc. 1. 27.

suam in anima & corpore à corruptione integram? Sileant Mariomastiges obmutescant miseri, & obturent ora sua canes, hanc SS. DEI Matrem allatrantantes, & corporalem ejus in cœlum assumptionem negantes; si juxta Evangelium *multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam civitatem, & apparuerunt multis,* atque cum corporibus, attestante S. Hieronymo & aliis SS. Patribus apud Cornelium, in cœlum ascenderunt, quare hæc gratia SS. Deiparæ neganda est, quæ plena gratiâ fuit? Si juxta S. Augustinum *caro Christi, caro MARIÆ est,* de quo dictum est: *Nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem:* merito etiam de hac SS. Deiparente dicere possumus: *Nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem.*

Matth. 27.

52.

S. Hieron. ep. ad he-
liod. vide
hic Cornel.
Psalm. 15.

10.

Deut. 27. 5.

3. Reg. 6. 7.

Cant. 3. 9.

Exod. 25.

11.

Jof. 2. 13.

Altare illud, quod Deus in Deuteronomio ædificari jussit, erat ex lapidibus, quos ferrum non tetigit. In templo Salomonis construendo nec malleus, nec securis, nec omne ferramentum audita sunt. Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani, quæ nulli cariei erant subjecta. Arca illa Fœderis Domini ex lignis imputribilibus erat compaginata, & intus ac foris auro purissimo exulta. In communi excidio Jerichuntino sola domus Rahab à devastatione conservata est immunis, &c.

O gloriosissima Virgo! tu quondam per has umbras in Veteri Testamento præfigurata es, non ergo conveniens fuit: ut immaculatum Corpus tuum in sepulchro corruptioni esset obnoxium. Hinc rectè & piè à fidelibus creditur, quòd mox tertio post tuum obitum die unigenitus Filius innumeris stipatus Angelis cum purissima anima tua de summo cœlo in campum Gethsemani & vallem Josaphat, ubi ad radices Oliveti Virginis sepulcrum erat, descenderit, atque virtute Divinâ innocentissimam illam animam rursus Corpori Virgineo conjugârit. O quanto omnium & Angelorum & beatarum mentium cum jubilo, dum uno momento SS. anima corpori quatuor gloria dotibus affecto, & Solis instar resplendenti fuit unita; juvat hic audire dulcia illa & amoris plenissima verba tanti Filii ad tantam Matrem: *Surge amica mea, speciosa mea. & veni; sicut vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Veni de Libano, veni, coronaberis, &c.* Ad quem gloriosissima Virgo: *Ecce venio, ut faciam voluntatem tuam DEUS meus.* O immensum, ô ineffabile gaudium exsuperans omnem sensum! quis effari, quis explicare poterit, quam suaviter Filius hanc Sacratissimam Matrem suam fuerit amplexatus, quam benignè eam susceperit, & quanto ac solemnissimo cum jubilo eam ad cœlestia regna sublevârit!

Cant. 2. 14.

Cant. 4. 8.

2. Juditha laudatissima illa & magni animi femina pro salute populi Israëliti admodum anxia ac sollicita, ubi vitam suam pro conservanda Bethulia generoso animo evidenti mortis periculo exposuit, & nunc cæso ac prostrato Holoferne belli Duce & hoste Idumæorum infensissimo in urbem &

patrium solum cum optimis spoliis reversa est, custodes civitatis stans à longè inclamavit: *Aperite portas, quoniam nobiscum est DEUS*, quam exinde ca-
 put Holofernus cum conopeo, in quo recumbebat, referentem Ozias Pon-
 tifex & omnis populus summis laudibus extulerunt: *Benedicta es tu filia à Do-
 mino DEO excelsio præ omnibus mulieribus super terram*, O quantò nobilior erat
 ille applausus, quo superni Spiritus ac cives cœlestes Reginam suam, devi-
 cto generis humani hoste, de magna tribulatione nunc ad regiam suam
 venientem exceperunt: *Qua est ista* (ita artoniti Virginis magnitudine suc-
 clamabant omnes) *qua ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super Dilectum
 suum?*

Elias quondam in curru igneo ad cœlos ascendit: *Cumque pergerent, & in-
 cedentes sermocinarentur, ecce, currus igneus & equi ignei dividerunt utrumque: & as-
 cendit Elias per turbinem in cœlum*. Christus orbis melioris Reparator ac Re-
 demptor in nube lucida: *Videntibus illis elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis
 eorum*. Lazarus ministerio Angelorum ad cœlum in sinum Abrahæ de-
 portatus est: *Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis
 in sinum Abrahæ*. Verùm B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis ad majorem
 magnificentia splendorem & majestatis ostentationem innixa super Filium
 ad empyreum cœlum elevata est: *Ascendit innixa super Dilectum suum; in quem
 locum Mellifluus: Super hunc (Dilectum) inmititur Mater illa felicissima, & in
 aurulo reclinatorio Divina Majestatis recumbens, inter Sponsi, imò Filii sui brachia re-
 quiescit. O quanta dignitas, quàm specialis gloria, inniti super illum, quem reverenter
 colunt Angelica potestates, &c.* Hinc pro Emblemate proponitur Monocodia-
 ta seu avis paradisiaca compari suo innixa, unaque in cœlum volans cum
 inscripto ex hoc textu Canticorum mutuato: *Innixa super Dilectum; vel si ma-
 gis tibi cum Aresio arridet:*

Innixa ascendit.

3. Recordor hîc illius opulentissimæ Reginæ Sabæ, de qua sacri Regum
 Annales testimonium perhibent, quòd Hierosolymam multo ac splendido
 cum comitatu tum procerum, tum servorum, à finibus terræ venerit, ut sa-
 pientiam Salomonis coram audiret, & quæ prudenter in regno suo ordina-
 verat, in Æthiopiam, patrium solum inveheret: *Et ingressa Jerusalem multo cum
 comitatu & divitiis, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis, & gem-
 mas pretiosas, venit ad Regem Salomonem, &c.*

Plus hîc, quam Salomon, plus quàm Regina Saba. O quanto nobiliore
 cum comitatu & Angelorum & Archangelorum super dilectissimum Filium
 suum innixa, ingressa est cœlestem Jerusalem SS. Virgo, nunc in Reginam
 totius universi à SS. Trinitate inauguranda! *Divitiæ* illius erant tot cœlestium
 cha-

Judith. 13.
18.

Cant. 8. 5.

4. Reg. 2. 11.

Ador. 1. 9.

Luc. 16. 22.

S. Bernh. in
Cant. 8. 5.Reg. 10.
2.Matth. 12.
42.

v. 10.

charitatem dona ac gratiæ, quibus à DEO trino & uno erat abundantissimè cumulata; *aurum infirmum nimis*, immensa ejus charitas fuit, quâ DEUM super omnia, & proximum sicut seipsam per omnem vitam dilexit; per aromata odifera, de quibus Scriptura refert: *Non sunt allata ultra aromata tam multa, quàm ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni*, rectè illius incomparabiles virtutes intelliges, quarum odore fragrantissimo ipsum Deum ad se attraxit de cælo; *gemmæ præiosæ* præsignabant ejus prærogativas & merita, quibus omnibus aliis præminebat Sanctis & creaturis. O piensissima Virgo! dic nobis, qualis tibi in ingressu cæli cælorum in primo intuitu summi illius boni fuerit sensus ac animus? Quæ priùs in vita & passione Filii mare extitisti dolorum, infamis Nati in cruce pendentis infamis Mater, spreta & risa à Pontificibus, populo & carnificibus, & vix non impiorum sacrilegis contrita pedibus, nunc *secundum multitudinem dolorum tuorum in corde tuo consolationes læssi ac erunt animam tuam*, dum Oceanus omnium gratiarum ac felicitatum nunquam minuendus replevit cor tuum, DEO T. O. M. velut in Matrem suam omnium bonorum ac gratiarum plenitudinem effundente: „Quis cogitare sufficiat, subintrat hîc Mellisfluus, „quam gloriosa hodie mundi „Regina præcesserit nos, & quanto devotionis affectu tota in ejus occursum „cœlestium legionum prodierit multitudo? quibus ad thronum gloriæ canonicis sit adducta? Quam Divinis amplexibus suscepta à Filio, & super omnem exaltata creaturam cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit, cum „ea gloria, quæ tantum decuit Filium? Christi generationem & MARIÆ „assumptionem quis enarrabit? Ah Domina! unicam stillulam gratiæ efficacis etiam prome misello impetra, non enim amas, & deseris; Mater es, non potes oblivisci Filii tui, licet indignissimi.

Psalm. 93

19.

S. Bernhard.
serm. de Assumpt.
sumpt. B. V.

„Regina præcesserit nos, & quanto devotionis affectu tota in ejus occursum „cœlestium legionum prodierit multitudo? quibus ad thronum gloriæ canonicis sit adducta? Quam Divinis amplexibus suscepta à Filio, & super omnem exaltata creaturam cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit, cum „ea gloria, quæ tantum decuit Filium? Christi generationem & MARIÆ „assumptionem quis enarrabit? Ah Domina! unicam stillulam gratiæ efficacis etiam prome misello impetra, non enim amas, & deseris; Mater es, non potes oblivisci Filii tui, licet indignissimi.

Genes. 8. 4.

†. O præcellsa Filia Sion, cui ulterius te comparabo; O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo MARIA, quid ultra dicam de te? Arca Noëmica diu iratis diluvii fluctibus jactata, tandem decrescente cataclysmo super montes Armeniae quæ omnium orbis partium celsissima est, placidè recedit: *Requereque Arca super montes Armeniae*. O beatissima! ô intemerata Virgo! tu per illam Noëmi Arcam adumbrata es, ubi per annos serè septuaginta duos in hoc turbulento mundi pelago jactata fuisti, nunc cessantibus dolorum, tribulationum ac persecutionum fluctibus super montes Armeniae in cœlesti gloria placidè quiescis, super omnes Angelorum choros exaltata.

Gen. 2. 28.

Hîc verificatum fuit illud, quod DEUS quondam primo Adamo dixit: *Faciamus ei adiutorium simile sibi*, ne videlicet esset solus in paradiso terrestri; ita quoque conveniens fuit, ut secundo Adamo Christo JESU adjungeretur Socia in cœlesti paradiso SS. & innocentissima Mater, quæ unâ cum ipso in anima & corpore regnaret, ut eorundem nunc fieret in cælo particeps gaudiorum, quemadmodum priùs in vita omnium dolorû; & quia Virginis Corpus

(prou

(prout affirmat doctissimus Suarez) humanæ salutis initium dedit, dum ex illius Sanguine Corpus & sanguis Christi, quod in cruce nostræ salutis pretium extitit, desumptum est; hinc rectè concludit idem Suarez, omnino rationi fuisse consentaneum, ut idem Virginis corpus hanc redemptionem peculiari modo participaret, & gloriosa animâ & corpore cœlos ascenderet. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Promissio, inquit, Christi est, ubi ego sum, illic & Minister meus erit: Si hæc est generalis sententia omnium per fidem & operationem bonam Christo ministrantium, quanto magis & quodammodo specialis est MARIÆ? MARIÆ namque operis exhibitione, ut quæ Christum generavit, infancim nutriit, lactaverit, paverit, et lactavit, & insuper fidei rigidissima veritate ministram fuisse Christi, præ omnibus aliis hominibus, omnis qui sanè sapit. intelligit: Si ergo cum corpore ibi non fuerit, ubi Christus Ministros suos esse vult, ubi erit? Si erit, an non majori gratia quam alii Ministri, anticipatâ carnis resurrectione? Nam si solum æquali gratiâ cum aliis Ministris Christi, ubi æqua DEI cœtura, quæ unicuique reddit secundum merita? Si ergo merito MARIÆ viventi præ omnibus donata est gratia, mortuæ erit minuenda? alit; quia si omnium Sanctorum mors est prioriosa, MARIÆ sane est pretiosissima, quam tanta comitata est gratia, ut Mater DEI dicatur & sit.*

S. Augustin.
lib. de Assumpt. Vir-
ginis.
Tom. 9.
Operum.

5. Et si placet ulterius progredi; an non Arca illa Fœderis Domini à sapientissimo Regum incredibili cum pompa, majestatem ac solennitate in conspectu omnis populi in magnificentissimum templum ac Sanctuarium illata est: Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel cum principibus tribuum & Ducibus familiarum filiorum Israel ad Regem Salomonem in Jerusalem: ut deferrent Arcam Fœderis Domini, &c. O quanto majori cum applausu, pompâ & lætitiâ totius curiæ cœlestis hæc animata DEI Arca SS. DEI parâ vero & pacifice Salomone Christo JESU ad cœlestis Sanctuarium translata, atque introducta fuit: „Attolle oculos, ait B. Petrus Damianus, ad assumptionem Virginis, & sal-
„vâ Filii majestatem invenies occursum hujus pompæ non mediocriter digno-
„rem: Soli quippe Angeli Redemptori occurrere potuerunt, Matri verò Fi-
„lius ipse cum tota curia tam Angelorum, quam Justorum occurrens evexit
„ad beatæ consortium sessionis. Et sicut Christus in admirabili ascensione
sua captivam duxit captivitatem, dum omnes animas rectè credentium è limbo
& purgatorio secum in cœlum invexit; ita inquit Cancellarius Parisiensis in
assumptione B. Virginis MARIÆ evacuatum est purgatorium. O quanta cum jubilo
omnium purgantium animarum!

3. Reg. 8. 1.

B. Damian.
serm. de
Assumpt.
Virg.
Ephes. 4. 8.

Gerfon tr.
4. sup.
Magnific.
S. Bernhard
serm. 4. de
Assumpt.

Psal. 44.
10.

Verum quid nos gaudii ac consolationis ex hac gloriosa Sanctissima Vir-
ginis in cœlum assumptione possumus haurire? Audi rursus Mellissuum:
*Premisit, inquit, hodie peregrinatio nostra Advocatam, quæ tamquam Judicis Mater
& Mater misericordie suppliciter & effusaciter salutis nostræ negotia pertractabit, &c*
Hinc Regius Vates eam non ad dexteram Filii sedentem, sed stantem vi-
dit: *Adstuit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, stare enim adjuvantis, se-*

Hugo à S.
Viñ. lib. 4.
de Laud. V.

dere judicantis est, *Virgo*, inquit Hugo à S. Viñtore, *ad dexteram Filii sui stare perhibetur, ad insinuandum nobis patrocinium & protectionem, quam de nobis coram supremo tribunali Filii sui in caelo habet.*

Josue 20. 2.

Et si quondam Josue invictissimus ille, juxta ac patientissimus belli Dux in terra promissionis, jubente Domino, cis & trans Jordanem certa quaedam asyla, seu sex civitates refugii posuit, in quibus noxii à justitia puniendi tuti poterant morari: *Separati urbes fugitivorum, de quibus locutus sum per manum Moysi, ut confugiat ad eas, quicumque animam percusserit nescius: & possit evadere iram proximi, qui ultor est sanguinis.* Ita verus noster Josue, qui est Christus DEUS noster, peccatoribus delinquentibus legem suam, si ad frugem velint redire, sex civitates refugii, ad quas pro omni necessitate securi possunt confugere, ordinavit, videlicet quinque SS. Vulnera sua, in quibus columba & anima gemmens à facie persequentis inimici securè inhabitat, & sextum refugii locum SS. Matrem suam dolorosam, nunc in caelis super omnes creaturas exaltatum; proinde rectè à Damasco appellatur *civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugii.* Audi & Ludovicum Blosium, *MARIA Virgo*, inquit *peccatores ad se piè & humiliter fugientes blandè suscipit, fovet, protegit, & Filio suo maternà fiducià reconciliat.* Penes te nunc est, ô tepide Christiane! si ad hanc refugii civitatem, SS. Virginem non maturè vis confugere: injuriam DEO facis, si hanc SS. Matrem ejus aspernaris, cui ipse DEI Filius erat subditus: *Et si magna fuit, subintrat hic Seraphicus Doctor, erga miseros est misericordia MARIE adhuc exultantis in mundo, sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in caelo.*

Damasc. de
Dormit. V.
Lud. Blos.
in Canon.
Vita Spirit.
cap. 18.

S. Bonav. in
Spec. Virg.
cap. 8.

6. Placuit autem Christo Domino SS. Matrem suam, cujus sacrum Corpus non in ima profunditate vallis Josaphat, sed in pede montis Oliveti propè hortum Gethsemani sepultum est, eodem in loco, quo ipse Triumphator ad caelos ascendit, unà cum corpore glorificato ad caelestem gloriam sublevare. Et cur, dices, ad pedem montis Olivarii? Quare non in monte Thabor, ubi prius Christus transfiguratus est? Cur non in monte Sion, ubi SS. Evcharistiæ Sacramentum instituit, in quo loco & S. Deipara Vidua pluribus annis habitavit, quotidie Divinissimo epulo refecta? Vel cur non in monte Carmeli, ubi quondam illa nubecula parvula tanquam vestigium hominis (Virginistypus) apparuit?

S. Cyrill.
Hierosolym
Cath. 14.

Respondet S. Cyrillus Hierosolymitanus: *Christus*, inquit, *de monte Olivarum in caelos ascendit: illic maximum certamen incepit: hic autem post certamina coronatus est.* Ascendit autem elevatis manibus & per modum crucis extensis, ut demonstraret nobis viam, qua sit eundem, nempe *per crucem ad lucem.* In hoc quoque loco sed paululum inferius illi placuit & SS. Genitricem suam ad caelestem & æternam gloriam assumere, ut, quæ socia fuit omnis passionis fieret & gloriæ, triumphali & consolationis; & sicut prius abundabant passio-

nes Christi in ea, ita per Christum nunc abundaret in illa consolatio nunquam in æternum finienda. O felix crux, quæ ipsum Filium DEI & SS. Matrem ejus tantoperè exaltasti: *Humiliauit se usque ad mortem, mortem autem crucis; & quid sequitur? Propter quod & DEUS exaltavit illum, &c.* Et nos, heu modicæ fidei! quare adhuc formidamus crucem? An nobis DEUS aliam pinget viam, quam dilectissimo Filio & dolorosæ Matri ejus in cœlum?

Phil. 2. 8.

7. De Davide recensent Regum libri, quòd cum Amalecitis à vespera usque ad vesperam alterius diei cruento prælio dimicârit, in quo non victores dumtaxat palmas, sed & omnem prædam à Siceleg abactam recuperavit. Cùm exindelis in castris orictar, quomodo opulenta illa spolia forent dividenda; David prudenter decrevit, ut æqualiter inter illos, qui cum hoste pugnârant, & inter eos, qui in castris ad sarcinas tuendas remanserant, dividerentur: *Æquis cum pars erit descendentis ad prælium, & remanentis ad sarcinas, & similiter dividens.*

1. Reg. 30.
24.

Anima Christiana! revoca in memoriam cruentum illum conflictum, quem Christus Filius David in passione sua, ac præsertim in cruce, cum diabolo, peccato, mundo, carne, Judæis & Gentilibus habuit, in quo præsens erat & SS. ac dolorosissima Mater ejus, prælianti Filio assistens, non quidem ipsa pugnans, aut sanguinem suum effundens, sed quasi remanens ad sarcinas; vicit interim Orcum, hostesque omnes fortissimus Triumphator JESUS per mortem & resurrectionem suam, & ut Victor gloriosissimus cum erepta è lympo præda cœlum ingressus est: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem,* inter quos Beatos æqualiter partem prædam, gloriâque essentialem in cœlo distribuit: *Dedit dona hominibus.* Verum, ô pietissime JESU! ubi est SS. Mater tua? Decet, ut illius non obliviscaris, sed æqualiter cum illa divides, quia omnes cruciatus, quos tu in corpore, illa in anima tulit. Et quid dico?

Ephes. 4. 8.

Divisum superiorem cum Jove Mater habet, Sicut enim ipse cum anima & corpore ad immensam & nunquam terminandam gloriam intravit, ita voluit, ut pretiosissima Mater cum corpore & anima ad eandem gloriam assumeretur; ubi adimpletum illud fuit, quod de pacifico Salomone Scriptura commemorat: *Et surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super Thronum suum.*

3. Reg. 2.

positusque est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus. O potentissima cœlorum Regina, ô MARIA! quid habet indignissimus servulus tuus, nisi ut se valde coram majestate tua humiliet, memor semper propriæ vilitatis & iniquitatis: *Satiare, ô Mater misericordiæ, gloriâ Filii tui* (clamo ad te cum Guericco Abbate) *satiare, & dimitte reliquias parvulus tuis: Tu jam sedes ad mensam Domini, nos sub mense catellos benigne respice, ut familia tua famelica præstoletur à te alimoniam vitæ, & ut in æternum tecum*

Gueric.
Abb serm.
4. de Assumpt.
sumpt.

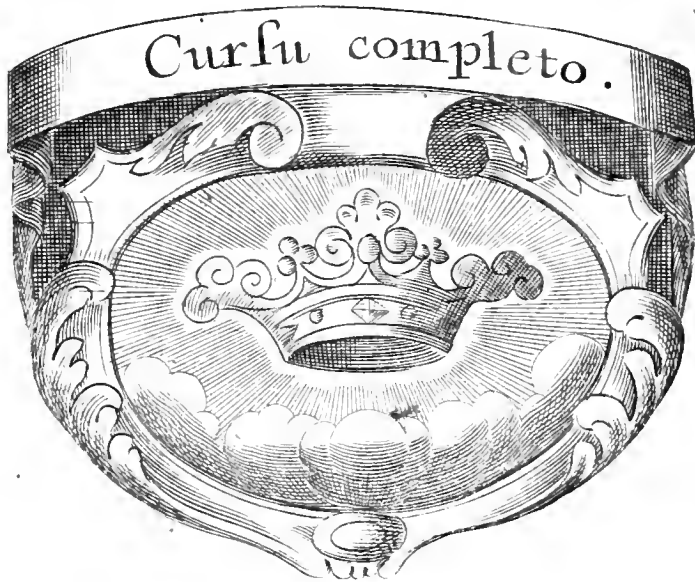
vivamus.

L II 2.

CON.

CONSIDERATIO LXIV.

B. Virgo olim dolorosissima, nunc gloriosissima triplici coronâ SS. Trinitate in cælo coronatur.



Veni de Libano Sponsamea, veni de Libano, veni.
coronaberis. *Cant. 4. 8.*

1. **R**ia quondam vota Magnus ille Aurelius Augustinus habuisse perhibetur: Videre Christi in carne versantem Paulum concionantem, & Romam triumphantem. Si parva licet componere magnis, optâssem ego (si ita dicere fas est) per cœlorum rimas incomparabilem illum spectare triumphum, quo gloriosissima Virgo & Mater non amplius doloris, sed *pulsæ dilectionis, & amoris, & unitæ, & sanctæ spei*, super dilectum Filium innixa inter Archangelorum & cœlestium Spirituum myriades ad cœlos assumpta, atque triplici aureâ & coronâ SS. Trinitate res dimi-

dimita est; ô quis dicet, quali cum pompa & majestate? & quis concipiat animo?

Olim potentissimi S.R.I. Imperatores triplici coronâ erant cincti, & or- Philipp.
Claver. &
alii in vit.
Imp.
nati, inter quos unum in apurum produco Carolum V. Germanorum Herculem invictissimum, qui anno salutis nostræ 1520. die 29. Octobris Aquigrani coronâ ferreâ, paulò post Mediolani coronâ argentea, & demum Bononiæ in Italia a nõ 1530. die 24. Februarii à Clemente VII. Pont. Max. in magnifico templo S. Petronii coronâ aureâ solemnè cum pompa coronatus est.

Plus hinc in exaltatione & coronatione olim dolorosissimæ, sed nunc gloriosissimæ Matris DEI MARIÆ, quæ exactissimè quondam in terra inter mortales conversata, consilium Filii conservavit: *Recumbe in novissimo loco*, Luc. 14. 10.
Actor. 1. 14.
hinc semper inter omnes novissima vocati, & haberi voluit: *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus & MARIA Matre Jesu*. Proinde jure meritissimo à dulcissimo Filio nunc audire meruit: *Ascende superius*, & quidem super omnes Angelorum & Beatorum choros, tanquam omnium creaturarum honoratissimas; illi enim omnes servi ac subditi erant, hæc autem Mater DEI & Regina omnium, cui subditus erat ipse DEI Filius, hinc dignissima, ut à Filio diademate coronaretur nobilissimo, neque unâ duntaxat sed triplici coronâ, sed aureolâ: *Virginum*, quia per perfectissimum carnis Dominium longo intervallo omnes Virgines superavit; *Doctorum*, quia Doctrinæ Doctorum erat, Apostolorum, Evangelistarum & omnium Christianorum? & *Martyrum*, quia plus omnibus (si objectum respicis) etiam collectivè sumptis, passâ est eorumque Regina meritò appellanda.

2. Et hoc est, ad quod pulcherrius quondam alludit Sponsus ille candidus & rubicundus: *Veni de Libano, Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis de capite Amanæ, de vertice Sævir, & Hermon, de cubilibus Leonum, de montibus pardorum*. Enimverò, ô gloriosissima Virgo! hæctenus in terra per totum vitæ tuæ curriculum inter hostes & persecutores, in cubilibus leonum & in montibus pardorum habitasti, Filii infamæ apud Judæos infamæ Mater, innumeris circumdata doloris, ab illa enim hora, quâ Filium tuum cæcis concepisti visceribus, cum illo in cruce usque ad vitæ tuæ finem fuisti: *In* Bernhardin Sen.
tom. 3. serm.
6. art. 2. c. 1.
2. Reg. 21. 10.
signum igitur, subintrat hinc Bernhardinus Senensis, *quod crucifixæ crucifixum concepisti, ordinavit summa Sapiëntia DEI, quod eodem die Christum concepisti, quo etiam fuit passus*; longè constantior, quàm quondam Respha, quæ strato subter se in petra cilicio, & in eo cubans, duobus filiis suis ob alienam & publicam culpam à Gabaonitis crucifixis, ut totius populi in fame & ariditate fierent piaculum, tam diu fidelis Mater, ne à canibus, a vibus aut feris eorum cadavera dilaniarentur, sub dio per diem & pernox immota adstitit, donec in commodum totius regni cælum desideratas stillaret pluvias. Plus penitentissima Virgo, quæ cum crucifixo Filio suo per omnem vitam suam cru-

cifixa fuit, proinde digniffima, ut à SS. Trinitate audiret: *Veni: coronaberis non unâ ſed triplici coronâ, hoc enim inſinuat triplex illa amiciffima Divini Sponſi invitatio: Veni, veni, veni.*

Dixi, Imperatores triplici fuiſſe inſignitos coronâ: *Argenteâ, ferreâ, & aureâ;* ita & SS. Virgo, argentea in myſteriis gaudiſis, ferreâ in myſteriis doloroſis, & aureâ in myſteriis glorioſis. Mariane Lector! recita diligenter roſarium tuum, & triplici hâc coronâ SS. Deiparam coronâſti. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide: „Beata Virgo, (inquit,) evocata eſt Libano, „Amana, Hermon, & Sanir, cùm ex Judæa & hoc mundo evocata eſt ad „Chriſtum in cœlum, ibique coronata Regina cœli & terræ cum triplici au- „reola, ſcilicet eminentis virginitatis, doctoratûs, & martyrii: ſuit enim iſa „primiceria Virginum, Doctorum & Martyrum. Hanc triplicem coronam tibi, Mariophile! in noſtro Emblemate præſentamus, cum inſcripto:

Curſu completo.

S. Ambroſ.
& S. Chyſoſt
uterque de
SS. MM.

Ita eſt: *Tolle Martyrum certamina:* ait S. Ambroſius, *tuliſti coronas, tolle cruciatuſ, tuliſti beatitudines;* ſic oportuit Chriſtum pati & doloroſam Matrem ejus, & ita, & ita, & non alio modo intrare in gloriam ſuam; & tu, delicate miles, quæras aliam viam? *Ipe quidem, ſunt verba S. Chryſoſtomi. per tribulationes pervenit, tu autem per requiem vis ire? Quomodo ergo ſequeris non ſequens? Quomodo coronaberis, ſi non certaveris?*

3. De Eſther recenſent ſacræ Paginæ, quia corporis & animi pulchritudine, modeltiâ morum, gratiâ & ſanctitate vitæ omnes mulieres tum temporum intervallo ſuperabat, ideò ab Aſſueropotentiſſimo Perſarum Monarcha ſpeciali amore præ cæteris omnibuſ fuiſſe dilectam; in quem finem eam non duntaxat in ſponſam, ſed etiam in Reginam elegit, propriiſque manibus coronam regni capitâ ejus impoſuit: *Et poſuit diadema regni in capite ejus.*

Plus hîc quàm Eſther. O pientiffima Virgo! tu illa formoſa es, incredibili pulchritudine prædita, omnium oculis gratioſa & amabilis, quam Pater æternus in Filiam, Filius in Matrem, & Spiritus S. in Sponſam elegit, hinc non uno, ſed triplici diademate coronata es, Pater enim coronavit te coronâ potentix, Filius ſcientiæ, & Spiritus S. charitatis & pietatiſ: „Eſther Regina eſt B. Virgo Maria, (inquit Doctor Seraphicus) quæ ducta eſt in cubiculum Regiſ in aſſumptione, in cubiculum quietiſ æternæ, gratiam veri „Regiſ habens ſuper omnes mulieres, id eſt, ſuper omnes intelligentiſ „Angeliciſ, & ſuper omnes beatas animas, ut ſit in Maria gratia ſuper gratiam omnium Beatorum: Nam revera in capite ejus Rex Regum diadema „regni poſuit tam impreſtiabile, tam delectabile, tam mirabile, quòd hoc omni linguæ inenarrabile, omni ingenio inſcrutabile eſt.

Eſth. 27.

S Bonav. in
ſpeculo c.7.

4. Recordor hic illius coronæ, quâ David quondam à regni sui proceribus, principibus ac satrapis, ob expugnatam munitionem Rabbath, tanquam Victor gloriosus coronatus est. Audi scripturam: „Congregavit itaque David omnem populum, & profectus est adversum Rabbath: Cùmque dimicasset, cepit eam. Et tulit diadema Regis eorum de capite ejus, pondus auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, & impositum est super caput David, &c.

2. Reg. m.
29.

Quid commemoro inaugurationem, inunctionem & coronationem sapientissimi Solymæorum Regis? „Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & unxit Salomonem: & cecinerunt buccina, & dixit omnis populus Vivat Rex Salomon: & ascendit univèrsa multitudo post eum cantantium tibiis & lætantiũ gaudio magno, & insonuit terra à clamore eorũ.

3. Reg. i.
39.

Et her. 8. 15.

De Mardocheo habet Scriptura: „Mardocheus autem de palatio & de conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hyacinthinis videlicet, & æris, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio atque purpureo; omnisque civitas exultavit, atque lætata est.

Arca illa Fœderis Domini intus & foris auro purissimo vestita, pretiosâ quoque coronâ à Beseleel ornata est: *Et fecit illi coronam auream per gyrum.*

Exod. 37. 23

Facesse cum his umbris. Arca animata purissimo charitatis auro vestita, B. Virgo & Mater JESU erat, dulce manna & panem vivum, qui de cælo descendit, in se continens. Hanc SS. Trinitas post tot decumanos exantlatos in terra labores ac dolores, velut dignam cœli terræque Reginam coronare statuit; & quâ coronâ?

Et in rapite ejus, ait dilectus Christi Discipulus, *corona stellarum duodecim*, ad significandum, quod tot digna sit coronis, quod omnibus conveniunt prædestinatis, in duodecim istis lucidissimis stellis indicatis. O beatissima Virgo! ô dignissima Mater DEI! ô piissima Mater nostra! quantum jam mutata ab ipsa es? Olim in cruce, nunc in luce; olim Mulierum novissima, nunc prima; olim cum Filio in ligno pendente maledicta, nunc inter omnes benedicta; olim dolorum, nunc gaudiorum pelagus; olim lachrymis, nunc Divinis affluens deliciis. O quantum supergressa es creaturas universas! tu es illud signum magnum, quod apparuit in cœlis: Mulier amicta sole, & luna sub pedibus tuis: *Tu ipsa es*, ait S. Bonaventura, *quâ majorem DEUS facere non potest: Majorem mundum facere potest DEUS, majus cælum facere potest, majorem Matrem, quàm Matrem DEI, non potest facere DEUS.* O Domina! nunc tandem adimpletum est illud tuum vaticinium: *Beatum me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui potens est, & sanctum nomen ejus*, quia sic à SS. Triade coronata Dominatum in omnes creaturas accepisti, omnes enim, qui Christo Filio tuo serviunt, & tui servi sunt: *Servi tui sumus, quacunque jusseris, faciemus.*

Apo. 12. 1.

Apo. 12. 2.

S. Bonav. in
Spec B. V.
cap. 8.
Luc. 1. 45.

O Domina totius universi! ô cœli terræque Imperatrix, cui à Filio data est omnis potestas, & in manu tua vita & mors: *Dic, obsecro, quod soror nostra sis, ut bene sit nobis propter, & vivas anima nostra ad gratiam tui,*

Genes. 12.

12.
4 Reg. 10.
5.

5. Verum progrediamur ulterius. Anno nostræ salutis 1690. die 19. Januarii vidimus Augustæ Vindelicorum præsentem, quam festivo Serenissimorum Electorum cum applausu, Procerum Germanorum pompa, & júbilo totius populi in Imperatricem Romanorum fuit coronata Serenissima Eleonora, Magdalena, Theresia, Sacra Cæsarea & Regia Majestatis, Leopoldi Primi Romanorum Imperatoris semper Augusti Augusta ac dignissima Coniunx. Ubi omnia tandem de more ad tantam solemnitatem adornandam erant parata, & sacrum Officium ab Eminentissimo S. R. I. Electore Primario, & Archiepiscopo Moguntino, assistentibus Serenissimo Coloniensi & Eminentissimo Trevirensi, & aliis Episcopis ac Prælatibus usque ad Evangelium inclusive erat decantatum, surrexit e throno suo potentissimus Imperator pius & iustus Leopoldus, in capite suo inestimabilis pretii gestans coronam & dextrâ regale Sceptrum, manuducens ad altare Serenissimam Reginam ac Consortem suam, ab Eminentissimo Consecratore Moguntino in Cathedra confidente, assistentibus (prout dictum est) Trevirensi & Coloniensi, in Imperatricem coronandam, & inaugurandam, quem Consecratorem & Pontificem Imperator hisce verbis altâ gravi voce allocutus est: *Postulamus, inquit, Reverendissime Pater! ut Consortem nostram, nobis à DEO conjunctam, benedicere & corona Imperiali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Salvatoris nostri JESU Christi. Ad quod Pontifex Reginam talem in modum à Cæsare præsentatam certis precibus, ex Pontificali Romano desumptis, benedixit, & à DEO T. O. M. omnem ei felicitatem ac bonum precatus est: exinde dexterum illius brachium & inter scapulas oleo Catecumenorum inunxit: tum adjuvantibus Eminentissimis Archi-Episcopis & Electoribus Coloniensi ac Trevirensi coronam Imperialem ejus capiti imposuit, dicens: *Accipe coronam gloriæ, ut scias, te esse consortem regni, populoque semper DEI prosperè consulas, & quanto plus exaltaris, tanto amplius humilitatem diligas, in Christo Jesu Domino nostro. Peractâ hac coronatione Pontifex Consecrator Reginae Sceptrum in manu tradidit: Accipe, inquit, virgam virtutis ac veritatis, & esto pauperibus misericors & affabilis: Viduis, pupillis & orphanis diligentissimam curam exhibeas, ut omnipotens DEUS augeat tibi gratiam suam qui vivit & regnat in secula seculorum.* Quibus omnibus summa cum solemnitate peractis, Imperatrix in vestitu deaurato in throno collocata est, ubi novus Procerum & præsentis populi in Ecclesia Cathedrali audiebatur applausus & aggratulatio, multos annos & omnem felicitatem huic serenissimæ ac Clementissimæ Imperatrici suæ apprecantium.*

Ex Romano
Pontificali.

3. Reg. 2. 19.

Anima Christiana! surgamus altius, & ab Ecclesia militante ad triumphantem in mente nostra ascendamus. Et quid video? *Ecce positus est thronus Matri Regis.* Et quænam illa Mater Regis cœlestis? quæ prius steterat sub probrosissima cruce, habitavitque hætenus inter tot primitivæ Ecclesiæ persecutiones in monte Libano, hoc est, in Jerusalem in monte Sion, in cubilibus leonum,

leonum, & in montibus pardorum inter hostes infensissimos, ludibrium Pontificum, populi carnificum, nunc sub triumphantis crucis vexillo gloriosissima Mater ESU à S; iritu Sancto eius paranymphe & ab univerſa curia coeleſti ad coronationem invitatur: *Veni de Litano, Sponſa mea, veni de Litano*, Cant. 4. 8
veni: coro- latus. Conſecrator & Summus Pontifex erit ipſe Pater aternus, ad quem Filius, aſſiſtente Spiritu Sancto SS. Matrem ſuam manu propria adducit, nunc in Reginam & Imperatricem omnium Angelorum & hominum inaugurandam & coronandam: *Reſponde*, *ſingula*, *ante conſpectum*
Pater! ut Conſonem, inno Materem noſtram, noſtrate DEO conſolamur, benedicere & coronam Imperiali & caeleſti decorare dignemur, ad laudem & gloria Sacerdotii Nominis tui. O quis dicet, quo affectu hæc beatiſſima & humiliſſima Virgo SS. Trinitatem adoravit, atque venerata ſit; quam ſubmiſſa ei pro tot donis gratias egerit, quantum ſubmiſſione ejus voluntati ſe ſubjecerit? Credo, SS. illam animam penitus tunc eſſe liquefactam præ tanta dulcedinis & inſtimitabilis gaudii magnitudine. Et quis animo comprehendat, quæ charitate & affectu eam benedixerit Pater aternus: *Benedicta eſtu Elia a Domino DEO ex-ſeſo præ omnibus mulieribus ſuper terram.* *Benedictus Dominus* Judith. 13.
nus, qui creavit calum & terram, qui te direxit invulnera capitis inimicorum noſtrorum: qui hodie nomen tuum ira magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non peperciſti anima tua, propter anguſtias & tribulationem generis tui, ſed ſubveniſti ruinæ ante conſpectum DEI. Hæc cum quondam Ozias Princeps populi Iſrael ad Juditham glorioſam illam Viſtricem dixiſſet, omnis populus levavit vocem ſuam: *Et dixit omnis populus: Fiat, fiat.* Credo, & firmiter mihi perſuadeo, totam quoque coeleſtem curiam Auguſtiſſimæ Imperatrici tuæ hic acclamäſſe: *Fiat, fiat.* *Univerſi autem adorantes Dominum, dicebant ad eum: Benedixit te Dominus in virtute ſua, quia per te ad nihilum redegit inimicos noſtros.* Tum atteſtante Regio Vate coeleſtis Pater eam oleo ſupernæ unctio-
nis inunxit: Dilexiſti Juſtinam & odiſti iniquitatem, propterea unxit te Deus, Pſal. 44. 8.
Deus tuus oleo lætitiæ præ confortibus tuis; Cui & coronam gloriæ impoſuit: Et poſuit diademata regni in capite ejus; Sceptrumque potentiæ porexit in manu: Accipe virginem virtutis & veritatis, & eſto pauperibus miſericors & affabilis; Viduis, pupillis & orphanis diligentiffimam curam exhibeas. Denique in veſtitu deaurato circumdata varietate collocata eſt in throno Regina univerſorum: *Poſtus eſt thronus Matri Regis, quæ ſedit ad dexteram ejus.* O pienniſſima Domina! inter tot caeleſtium Spiritum & ſupernorum civium exultantium applauſus aggratulamur & nos tibi miſelli, ſervi & ſubditi animi-
tus; vere Domina, optimam partem elegiſti, quæ non auferretur a te in æternum; ſed, memento, obſecro, quia propter nos ad tantam dignitatem eveſta es; Sicut ergo miſeris, jura puſillanimes, &c. Luc. 10. 34.

6. Tandem coronatâ Reginâ & in throno regio locata, solent venire illustres, Nobiles, subditi & vassalli, hominiam ei præstantes, & fidelitatem sollicitantes. O si vidisses, anime mi! omnes Angelorum choro & Beatorum ordines, quâ submissione & hyperdoliæ cultu hanc suam SS. ac potentissimam Reginam adorârunt, omnemque ei promiserint fidelitatem! inter quos ultimi erant viginti quatuor illi Reges ac Seniores, qui omni submissionis affectu: *Mittebunt coronas suas ante thronum.* Per quem thronum Petrus Cluniacensis SS. Deiparam intelligit, quam *totus Deivaris solium* appellat? & S. Bonaventura eam vocat *thronum gratiæ Dei.* Juvat hic audire V. P. Antonium Spinellum: „Et quoniam (inquit) hi Seniores ab ea tot beneficia sunt consecuti, quibus olim victores fuerunt, nunc autem coronati existunt: idcirco venerabundi non tantum Virginis gloriæ ac felicitati gratulantur, & „plaudunt; sed etiam venerabundi ipsam Virginem adorantes, secundum „Deum, eidem gratias agunt immortales, suosque triumphos accersentes ei „etiam referunt, idque aperte testantur, ac profitentur, cum coronas suas „ante Deum & ante Thronum, hoc est, Virginem ponunt.

Et nos quid agimus, Sodales Mariani, in communi hac omnium Cœlitum Serenissimæ Regine suæ recens à SS. Trinitate coronatæ aggratulantium, & applaudentium lætitiâ? Omnes viæ ac plateæ ex purissimo auro & lapide pretioso in cœlo constructæ jucundis personant laudibus & plausibus; omnia MARIÆ laudem prædicant: *Gaudemus & exultamus, & demus gloriam ei, &c.* Et nos quid agimus? „Adamus & Eva, (ait S. Damascenus), nostri generis „auctores exultantibus labiis altè exclamârunt: Beata tu Filia, quæ violati „mandati pœnas nobis sustulisti: Tu mortali corpore à nobis accepto, im- „mortalitatis indumentum nobis peperisti: Tu cum à lumbis nostris ortum „accepisses, beatitudinem nobis rependisti, dolores delevisti, mortis fascino „perfregisti; ad veterem sedem quasi postlimio nos revocasti: nos paradysum „clauimus, tu ligni vitæ iter patefecisti; ex laus tristitia nostrâ culpâ vene- „runt, ex tristibus contra latiora per te redierunt: Tu vitæ fons, & cœli sca- „lla; verè inter mulieres beata es, atque adèd beatissima. Et nos quid agimus? *Surrexerunt & filii ejus,* hoc est, Sancti omnes (cuncti enim sunt filii MARIÆ) & *beatissimam prædicaverunt,* & nos quid agimus? O Domina totius universi! ô Serenissima Regina! congratulamur & nos tibi in unum, licet miselli, licet à patria extorres, licet millenis pressi miseris; Mater nostra es, & post DEUM spes unica salutis nostræ, O Domina! converte ad nos misericordes tuos ac maternos oculos, & post hanc lachrimarum vallem ostende nobis JESUM, benedictum fructum ventris tui,

Apoc. 4. 10.
Petr. Clu-
niac 1b. v.
epist. 1.
Anton. Spin
Soc. sei in
Thron Deip
cap. 17. fol.
210.

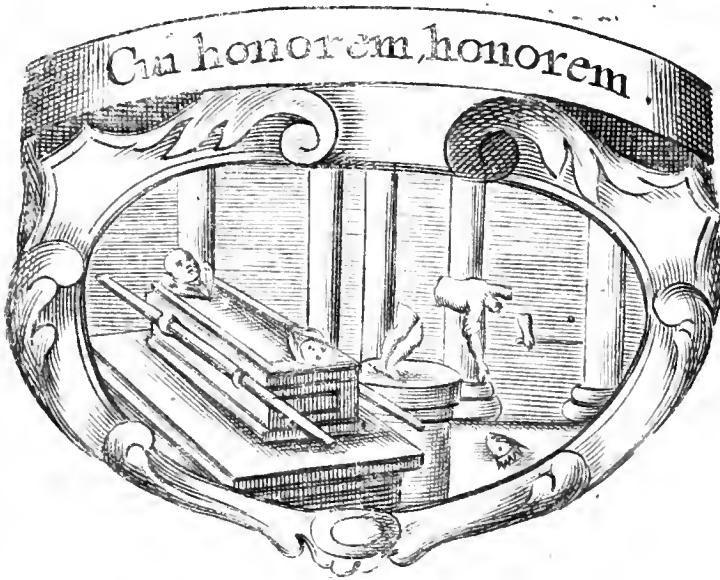
Apoc 18. 7.
S. Joan. Da-
mascen. de
Dormit. V.
orat. 2.

Proverb. 31.
28.

✠

CONSIDERATIO LXV.

De cultu, quem Magnæ DEI Matri debemus, ejusque
potentissimo in cœlis patrocinio.



Et sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem
suam. *Eccles. 3. 5.*

1. Uemadmodum canes solent allatrare lunam, ita hæretici
MARIAM, quæ *pulchra est ut luna*. Novi præconem Cant. 6 9.
 hæreticum, qui in publica concione præiosissimam Dei-
 parentem marsupio comparavit: Marsupium, inquit, in
 domo auro replet, in honore habetur; at ubi auro ex-
 emus tam est, nisi plum abicitur; ita, reposuit ille Mariam
 Matrem, **MARIA** honoranda est: quando Christo & Verbo gravida fuit, merito ab Angelis ac
 hominibus ut Mater DEI honorari & coli potuit, sed ubi Christum in lucem
 MARIAM
 edidit,

- edidit, ampliùs curandanon est. Sed dic, obsecro Sodes! si ejusmodi marturum pretiosissimis intertextum fuisset gemmis ac margaritis, an illud abjecisses? Et quid pretiosius DEI Matre; quam splendor elegit, quam Angelus honorificentissimè salutavit: *Ave, gratiam plene, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus?* Quare ergo tu eam contemnis, quam Angelus tantum extollit? Quid peccavit in te *Mator illa pulchre dilectionis, & timoris, & agnitionis & sancta spe?* Si Christus ejus gubernationi ultro te subiecit: *Et oras subditus illi:* cur tu eam a latras impie? Et nunquid Caritas, cum in hac mortali vita cum hominibus conversaretur, exactè Decalogum servavit? ergo & quartum præceptum ad amissum adimplevit ergo honorificavit Matrem suam? quòd si ipse DEI Filius eam tantopere coluit & amavit, tunc illi omnem honorem neges? In quem finem pro corpore Emblematis nostri Arcam DEI (Virginis typum) statuimus, ad cujus conspectum Dagon immundus à sua fede & folio in terram dejicitur, cum interipto à Divo Paulo mutuato:

Cui honorem, honorem.

- Joan. 12. 26. Ita est, cui timorem, timorem, cui honorem, honorem: Si quis, ait veritas, mihi ministraverit, honorificabit eum *Pater meus:* Et quis magis Christo ministravit, quam SS. Mater ejus: quæ eum neque in cruce deseruit; hinc meruit, ut à moriente Filio omnium Mater designaretur Christianorum, & hoc jurè & vi verbi Christi ad S. Joannem, tunc totam Ecclesiam (prout alibi diximus) representantem: *Ecce Mater tua.* Audis hoc, hæretice? Si non vis agnoscere MARIAM ut Matrem, non habebis Christum ut Patrem, qui enim Matrem spernit, & Filium spernit: *Audi Filii mi disciplinam Patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ.*

3. Reg. 2. 19. Hippol. or. de Sanctificatione. 2. Salomon Regum sapientissimus Bethabeæ Matri suæ ad se ingredienti omni honoris significatione occurrit: *Surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam.* Quod si Salomon Matri suæ tantum impendit honoris, quanto magis Christus dignissimam Matrem suam honorat in cælis? *Qui dixit, inquit Hippolitus, Honora Patrem & Matrem, ut decretum à se promulgatum observaret, omnem gloriam Matri & honorem impendit.* Et tu, hæretice & tepide Christiane! qualem SS. Matri Dei exhibes honorem?

- Judith. 7. 6. Holofernes belliDux, ubi Bethuliam obudione cinxit, mox aquæductum incidit jussit, ut aquam ab urbe averteret, & sic Judæos siti coniceret: *Porrò Holofernes, dum circum per gyram, reperit, quòd fons, qui insuebat, aquæductum illorum à parte australi extra civitatem dirigeret: & incidit præcepit aquæductum illorum, &c.*

En stratagema diaboli, qui tunc aquæductum incidit, cum hominem Christianum à cultu, amore & æstimatione Magnæ DEI Matris avertit, ipsa enim per

per os Ecclesiastici de se ait : „Sicut aquæ ductus exivi de paradiso, dixi, rigabo hortum meum, &c. Supra quod Cornelius : „B. Virgo, (inquit) quasi aquæ ductus excepit sapientiam Divinam, ipsamque personam Verbi, ut eam pareret, & homines transfunderet. Hunc ergo mysticum aquæ ductum calidissimus generis humani hostis fideli animæ obstruere nititur, ut eam exinde in suam redigat potestatem, signum enim probabilissimum est æternæ reprobationis, esse socordem & negligentem in cultu, amore & veneratione Magnæ Matris DEI; sicut e contrario signum Divinæ prædestinationis est MARIÆ vere devotum. Optime Lector! inspice cor tuum, an in illo hæc vera & sincera erga SS. Deiparam resideat devotio, quam si in te reperis, ô te felicem! en signum habes tuæ futuræ prædestinationis, & in

Eccles. 24.
41.
Cornel. hic.

Eccl. 6. 28.

navissimis invenies requirere.

3. Recordor hic illius domûs Obededom, à Domino DEO quondam mirum in modum benedictæ, quia in ea Arca DEI trium mensium spatio inhabitaverat: *Et benedixit Dominus Obededom, & omnem domum ejus.* Benedicta illa domus, benedicta illa familia, benedictus ille homo, in quo inhabitat hæc mystica Arca Domini, volo dicere, pietas & devotio erga SS. DEI Matrem Mariam, quoniam omnium bonorum ubertate cœlitus replebitur, diligit enim Virgo diligentes se: „DEUS (inquit Mellifluus) totius boni plenitudinem posuit in Maria, ut proinde si quid spei in nobis est, si quid gratiæ, si quid salutis, ab ea noverimus redundare.

2. Reg. 6.
14.

S. Bernhard
serm. de M^æ
B. V.

Jacob magnus ille Patriarcha, ubi quondam mirabilem illam scalam conspiciat est a terra ad cœlum usque pertingentem, & Angelos ascendentes & descendentes per eam, ac denique ipsum cœli terræque Dominum huic scalæ innixum, attonitus exclamavit: *Verè non est hic aliud, nisi domus Dei & porta cœli.* Supra quod Andreas Cretensis: *O beatissima, inquit, tu es porta cœli, de qua Jacob dixit: Quam terribilis est locus iste! verè non est hic aliud nisi domus DEI, & porta cœli.* Et Divus Augustinus in persona Virginis: *Porta facta sum Filio DEI.* Hinc & Ecclesia eam salutat: *Alma Redemptoris Mater, que pervia cœli porta manes.* O mortales omnes! quid agitis: En patet vobis cœli porta, cur non intratis per eam? habetis & scalam Jacob, per quam usque ad cœlum, plus dico, usque ad conspectum Altissimi potestatis pertingere: „Facta est. „(ait sanctus Fulgentius,) Maria scala cœlestis, quia per ipsam homines ascendere mereantur ad cœlos.

Genes. 28.
17.

Andr. Cretens. or. 2.
S. Aug. in
serm. 14. de
Nat. Dom.

S. Fulgent.
de Laud. V.

4. De sapientissimo Rege Solymæo perhibent Sacræ Paginæ, quòd thronum sibi paraverit ex arbore candidissimo & auro fulvo nimis, ac tandem subjungit Scriptura: *Non est factum tale opus in universis regnis.* Subintrat hic Doctor Seraphicus: *Thronus, ait, Salomonis est Maria, grandis omnino in gratia & in gloria.* O felices illi, quid ad hunc gratiarum thronum causas suas appellant, *Non enim est factum tale opus in universis regnis.* Ezechiel quon-

3. Reg. 10.
20.

S. Bonavent.
in Spec. B.
V. cap. 2.

Ezech. 1.
26.

S. Bonavent.
in Spec. B.
V. cap. 11.

S. Chrysof.
hom. 8. in
Matth.
S. Ephrem.
de Laud. V.
S. Epiphani.
fer. de Laud.
Deiparæ.
Hæ. 6. 1.

quondam vidit thronum ex pretiosissimis Saphiris constructum, & in eo hominem sedentem, igne & mirabili splendore circumdatum: *Quasi aspectus lapidis Saphiri similitudo Throni.* Saphirus, ait Plinius, cærulei & cœlestis coloris est, aureis interstinctus notis, ceu stellulis. *O B. Virgo,* ait Doctor Seraphicus, „tu es ille Thronus Saphirinus, super firmamentum Angelicum elevatus. Homo in eo sedens, & ingenti circumdatus splendore, Christum præsignavit, qui novem mensium spatio in hoc pretiosissimo throno resedit, quem & Magi in gremio Matris suæ sedentem invenerunt: *Invenerunt,* inquit S. Chrysofostomus, „Magi Puerum cum MARIA, quæ eum in suo gremio collocavit; unde & S. Ephrem eam salutat: *Ave Throne Creatoris mei gloriosissime;* Et S. Epiphanius: *Dico,* inquit, „illam esse cœlum, thronum simul & crucem, extendens enim sanctas ulnas Dominum portavit; Thronus Cherubinus, cruciformis & cœlestis, &c.

S. Chrysof.
serm. 4. de
hac visione.

S. Damasc.
orat. 2. de
Dormit. V.

Isaias Prophetarum Princeps vidit aliquando „Dominum super folium „excelsum & elevatum, & ante folium Dei adstantes Seraphinos, qui „duabus aliis velabant faciem ejus, & duabus velabant pedes ejus. Vatablus & alii hîc legunt: „Duabus velabant facies suas, & duabus velabant pedes suos. Ad quid hoc? grande hîc latet mysterium: Velabant facies suas, prout eleganter exponit S. Chrysofostomus, præ reverentia non audentes aspiciere contra Dominum & folium ejus; velabant quoque pedes suos præ verecundia, quia in consideratione tantæ dignitatis in perfectum viderunt oculi eorum, cujus imperfecti symbolum pedes esse solent, per folium autem S. Damascenus SS. Deiparam intelligit: *Tu,* inquit, „es folium illud regium, cui adtiterunt Angeli Dominum & effectorem infidentem cernentes.

S. Anselm.
lib. de Ex-
cellent.
Virg. cap. 2.
S. Bonav. in
Phil. Virg.

Ex quibus hætenus enarratis facile colliges, quo cultu & veneratione, quo amore & reverentia SS. Virgo à fidelibus sit colenda, quem cultum SS. Patres Hyperdulciæ appellant. Certè Angeli Serenissimæ Reginæ suæ thronum, licet vicinum, præterire non audent, nec solent, nisi eidem capite inclinato, & poplite flexo reverentiam fecerint. Ubi, obsecro, ô Christiani tepidi! est honor & amor novæ erga talem ac tantam cœli terræque Reginam, omnium Angelorum hominumque Imperatricem? Dignissima Mater Dei est, & quid ultra requiris? An quid post DEUM excellentius aut sublimius esse potest? *Ho. solam,* ait S. Anselmus, „de S. Virgine prædicari, quòd sit Genitrix DEI, „excedit omnem altitudinem, quæ post DEUM dici vel cogitari potest. O quàm beati sunt illi servi ac Clientes Mariani, qui hanc piam Matrem dignè colunt, amant, ac venerantur; *qui illam,* sunt verba S. Bonaventuræ, „dignè coluerit, justificabitur, & qui neglexerit illam, in peccatis morietur. Audis hæretice?

5. Cæterum inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, utrum Oza, Heli & Filii ejus Ophni & Phines æternum fuerint damnati? De Oza recenset secundus Regum Liber, quod, cum Arcam Libantem iustentare vellet, subitaneâ morte fuerit castigatus: „Iratuque est indignatione Dominus contra Ozam, & percussit eum super temeritate: qui mortuus est ibi juxta Arcam DEI. De Heli Sacerdote sacer textus commemorat, quod audiens Arcam DEI à Philistinis esse captam, præ angore & ævere deficiente spiritu in sella sua retrorsum lapsus sit, & fractis cervicibus expiravit: „Cumque ille nominasset Arcam, cecidit de sella retrorsum, juxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est. De Ophni & Phines, qui cum Arca DEI ad prælium contra Philistin profecti sunt, refert idem Regum Liber: „Facti est plaga magna nimis, & ceciderunt de Israel triginta millia peditum: duo quoque filii Heli mortui sunt Ophni & Phines. De his, inquam, quaeritur, an æternum fuerint damnati?

De Oza censet Angelomus, Abulensis, Dionysius ac plures alii, eum temporis tantummodo morte fuisse castigatum, & sic evasisse æternam, item Heli in hac vita tam durè à DEO punitum, ut ei parceret in futura, duos autem filios Heli, licet priùs in officio suo administrando peccarint, nihilominus non in æternum a facie DEI esse rejectos, quia, prout bene observat Justus Michovienfis & alii, in vita sua ut plurimum circa cultum & religionem Arce fœderis erant occupati, Arca autem illa B. Virginem & DEI Genitricem MARIAM præfigurabat: „Maria (ait S. Ildephonsus) Arca dicitur novi Testamenti, in qua verus DEUS versatus non in figura & in enigmate, sed in veritate.

Induta enim illa Arca populo Israelitico in omni necessitate commune asylum & unicum refugium: Arca ait S. Athanasius, sufficiebat illis pro quavis acie in subsidium. Plus MARIA, Arca DEI animata, suis prodest cultoribus ac clientibus: Equidem vir mortis es, dicebat quondam Salomon ad Abiathar, sed hodie te non interficiam, quia portasti Arcam Domini. Idem tibi eveniet, anime mi! non interficeris, non reprobaberis, non damnaberis æternum, si hanc mysticam Arcam MARIAM devotè colueris: audi ipsam B. Virginem ad S. Birgittam loquentem: „Nullus (inquirebat) in vita hac est tam frigidus ab amore Divino, quin, si invocaverit Nomen meum cum integro proposito penitendi, statim ab ipso diabolus recedat.

6. Ficus illa per plures annos infructuosa, cum nunc jussu Domini è terra deberet excindi, & in ignem mitti: Succide ergo illam, ut quid etiam terram occupat? Adhuc patronum suum invenit: Domine! dimitte illam & hoc anno, &c. En tui typum, anime mi! quod hætenus non velut arbor infructuosa fueris succisus, & igni infernali traditus, B. Virgini gratias age, quæ

Caesarius lib
7. de consolat.
cap. 1.

quæ te filium prodigum hucusque tanquam benigna Mater conservavit, quia fortè pauculas ei preces dixisti: *Ipsa*, inquit Caesarius, *est orbis conservatrix, & tribul. eorum consolatrix, fide sibi servulantium defensatrix; per ipsam peccatores illuminantur, dispersi ad confessionem reparantur, &c.*

Ezech. 22.
30.

Ezechiel elim conquestus est, quod non esset vir, qui apud DEUM pro terra se interponeret, ne dissiparet eam: *Et quæsvi de eis virum, qui interponeret spem, & fieret oppositus contra me pro terra, ne dissiparet eam, & non inveni.* DEO T. O. M. infinitæ sint laudes, habemus nunc in cælo Mulierem, quæ apud DEUM & Judicem Christum sese pro nostra causa interponit.

Isa. 64. 7.
S. Bonavent.
Opusc. de
Speul. B. V.

O Sacratissima Virgo! tu es mulier illa fortis, quæ omnipotenti Numini manus ligas, ne secundum nostra nos puniat demerita: *Non est, dicebatur quondam cum gemitu Isaias Propheta, qui consurgat, & teneat te. Sed tu, subintrat hinc S. Bonaventura, ô B. Virgo, detines Filium, ne peccatores percutiat.* Rebecca mediatrix facta est inter Isaac & Jacob, Thécuitis inter David & Absalon, Esther inter Assuerum & Mardochæum, Abigail inter David & Nabal; verum tu, ô Sanctissima, ô mitissima Virgo, facta es Mediatrix inter DEUM & Hominem, inter Christum Judicem & peccatorem; proinde rectè concludimus, quod olim Ægyptii fame pressi ad Joseph Pro-Regem dixerunt: *Salus nostra in manu tua est*: Ita inquit Richardus à S. Laurentio: *Salus nostra in manu MARIÆ est.*

Genes. 47.
25.
Rich. à S.
Laurent.
lib. 3. l. p. de
Virg.

7. Et quid est, quod ab hac Sacratissima Virgine non possumus sperare? Amat nos, quia Mater Christi est, Christus autem est frater noster, ergo & MARIÆ est Mater nostra, quia os nostrum, & caro nostra est, ducens à primis generis humani progenitoribus suam, prout nos, originem: *Scio Doctrina*, inquit B. Petrus Damianus, *quia benignissima es, & amas nos amore invincibili, quos in te, & per te Filius tuus & DEUS tuus summa dilectione dilexit.* Et si Esther Mulier illa sancta populum ac genus suum tantum adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis periculo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Donamhi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cælo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miseris nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam Juditham cives Bethulienses in angustiis constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc hæretici?

B. Damtan.
serm. 1. de
Nativ.

Et si Esther Mulier illa sancta populum ac genus suum tantum adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis periculo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Donamhi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cælo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miseris nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam Juditham cives Bethulienses in angustiis constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc hæretici?

Esther 7. 3.

Et si Esther Mulier illa sancta populum ac genus suum tantum adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis periculo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Donamhi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cælo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miseris nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam Juditham cives Bethulienses in angustiis constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc hæretici?

Judith. 8. 29.

Et si Esther Mulier illa sancta populum ac genus suum tantum adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis periculo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Donamhi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cælo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miseris nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam Juditham cives Bethulienses in angustiis constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc hæretici?

Sperate adhæc in eius potentissimo patrociniò possumus, quia Deo gratior est ac magis chara, quam omnes simul creaturæ, Mater enim DEI est, abyssus gratiarum & misericordiarum Oceanus, illi servi sunt. Hinc est, quòd

quòd Sancti & Beati omnes in cœlo illam tanquam Reginam maximâ profe-
quantur reverentiâ & amore juxta illud Davidis: *Vultum tuum deprecabimur* Psal. 44.
omnes divites plebis. Et si Job olim de se dicebat: „Quia ab infantia mea crevit 13.
„mecum misericordia, & de utero Matris egressa est mecum; longè meliori ju- Job. 31. 18.
re de hac Sacratissima Deipara asserere possumus, misericordiam cum illâ à
primis vite annis in nostri commodum verè maximum crevisse; hinc re-
ctè ab Ecclesia nuncupatur *Mater misericordiae*, de qua & Salomon: *Lex clem-* Proverb. 31.
mentiae in lingua ejus. 26.

Sperare insuper in ejus intercessione possumus, quia potens est, „fecit enim
„illi magna, qui potens est, & sanctum Nomen ejus. Potens, inquam, est, quia
de se ipsa ait: *In Jerusalem potestas mea;* subaudi hic per Jerusalem non militan-
tem duntaxat Ecclesiam, sed & triumphantem, in qua potentissima Mater
Creatoris plenariam videtur habere potestatem, quia Mater Dei est. Ita Doctor
Seraphicus: „Quia Dominus potentissimus tecum est, ideo & tu es potentissi-
„ma secum, potentissima es per ipsum, potentissima apud ipsum, ita ut verè
„dicere possis illud: *In Jerusalem potestas mea.* O mortales omnes! ad quid
moras trahitis? Ite, ite ad hanc potentissimâ, juxta ac clementissimâ Reginâ,
imò & Matrem vestram. *Ite ad Joseph*, dicebat quondam Pharao pressis fame
subditis: & Christus: *Ite ad Matrem meam: Ecce Mater vestra.* Quid vis, dicebat
quondam Assuerus Rex, „Ester Regina? quæ est petitio tua? etiamsi dimidi-
„am partem regni mei petieris, dabitur tibi. Et Maria totius universi Domina
minus possit apud Deum & Filium suum, quàm quondam Esther apud As-
suerum? *Quis*, ait Mellissus, „misericordiam tuam ô Benedicta, longitudinem
„& latitudinē, sublimitatē & profundum queat investigare? nam longitudo
„ejus usque in diē novissimâ invocantibus eam subvenit universis; latitudo
„ejus replet orbem terrarum, ut tuâ quoque misericordiam plena sit omnis terra: sic &
„sublimitas ejus civitatis supernæ invenit restorationē, & profundum ejus se-
„dentibus in tenebris & umbra mortis obtinuit redemptionem.

8. Et quid dico ulterius de hac clementissima cœli terræque Regina: lau-
dent alii, per me licet, officiosam Rebeccam; puellam decoram nimis, juxta
ac misericordem, quæ senioem Abrahami servum ex itinere fessum, ac sitibun-
dum cum comitibus ac camelis in æstu frigidâ recreavit: „Quæ respondit: Genes. 24.
„Bibe Domine mi, celeriterque; deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei po- 18.
„tulum. Extollant alii piâ illam Sunamitidē, quæ Elisæum Prophetam, iter agentē,
benignè excepit, nutritum, lectulum stravit, mensam, cellulam, & candelabrum
paravit: „Transibat Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ
„tenuit eum, ut comederet panem, &c. Comendent alii Tabitham viduam &
„pupillis amabilem, & operibus charitatis ac misericordiam conspicuam, quæ Pe-
trus Apostolus in solatium pauperum à mortuis resuscitavit: „Circumste- Act. 9. 39.
„terunt illum omnes viduæ flentes, & ostendentes ei tunicas & vestes, quas fa-

Mater Dolorosa.

N n n

„ciebat

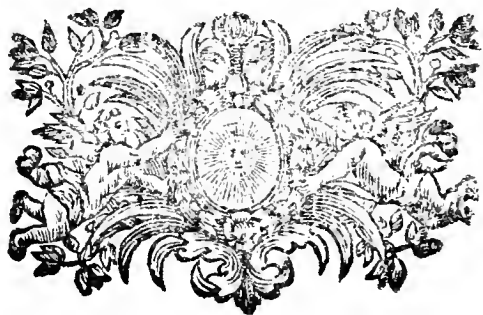
Hugo Card.
de Laud.
B. V. Revel.
S. Birg. lib. 3.
cap. 30.

„ciebat illis. Ego autem super omnia cōmēdo, & extollo misericordiæ
Matrem Mariam: *Non potest esse, ait Hugo Cardinalis, tanta peccatoris miseria,*
quam major sit Virginis misericordia. Juvat hic pro solatio nostro audire S. Agne-
tem V. ita quondam ad S. Birgittam loquentem: „Habit Maria latitudi-
nem excedentem hoc est, misericordiam; nam sic pia & misericors fuit & est,
, & maluit omnes tribulationes sufferre, quàm quòd animæ non redimeren-
, tur; nunc autem conjuncta Filio non obliviscitur innatæ bonitatis suæ, sed
, ad omnes extendit misericordiam suam, etiam ad pessimos, ut sicut sole
, illuminantur & inflāmantur cœlestia & terrestria, sic ex dulcedine Mariæ
, nullus est, qui non per eam, si petitur, sentiat pietatem.

LUC. 15. 6.

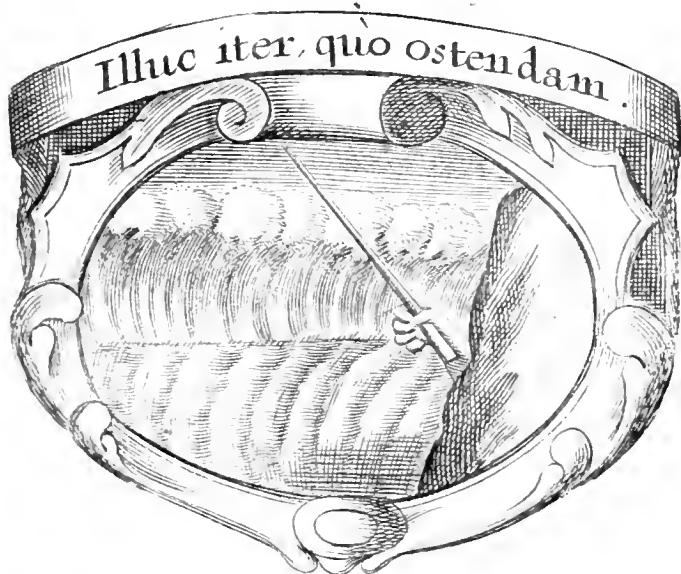
Quid igitur restat, nisi ut huic SS. Virgini & Dominæ nostræ ex animo
congratulemur? Si pastor ille, qui ovem perditam invenit, & Mulier illa, quæ
amissam drachmam reperit, amicos suos invitârunt, ut sibi congratularentur,
quia id invenerunt, quod tantopere desideraverant; quantò magis congra-
gulemur nos clientes Sacratissimæ Matri & Advocatæ nostræ, quia invenit
gratiam apud Deum non pro se duntaxat, sed & pro genere humano uni-
verso; hinc rectè S. Jacobus in Liturgia: „Tibi, ô plena gratiâ, universa, crea-
tura gratulatur. Angelorum cætus & hominum genus. Finio cum Mellifluis;
„Fac, ô Benedicta, per gratiam, quam invenisti, ut qui te mediante fieri digna-
tus est particeps humilitatis & miseriæ nostræ, te quoque intercedente
„participes, nos faciat beatitudinis & gloriæ suæ JESUS CHRISTUS Filius
„tuus Dominus noster, qui cum
„Patre, &c.

S. Jacob. in
Liturgia.
S. Bernhard.
serm. 4. de
advent.



CONSIDERATIO LXVI.

Præcipuus cultus B. Virgini ac Matri Dolorosæ impensus, est sedula ejus virtutum imitatio.



Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.

1. Cor. 4. 16.



I. Vantorum prodigiorum operatrix fuerit virga illa, seu baculus pastoralis, quò Moyses quondam pascibat, & minabat oves Jethio, satis abundè Sacræ declarare Pagina. Per hanc virgam, tot portenta coram Pharaone & servis ejus in Agypto fecit, Nūmque & omnes aquas in sanguinem vertit: *Ecce per utriusque virgā, pua in manu mea est, aqua fluminis; & vertetur in sanguinem.* Per eandem mare rubrum divisit, & sicco pede ac vestigio populum Israeliticum in Palestinam traduxit: „Tu autem

Exod. 7. 17.

Exod. 14.
16.

Psalms. 77.

20.

Num. 20.

11.

S. Aug. Tr.

26. in Joan.

Richard. à S.

Laur. lib. 12.

de Laud.

B. V.

„eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut
 „gradientur filii Israel in medio mari per siccum. Cum idem electus Dei po-
 „pulus non haberet, quo sitim in terra deserta, in via & in aquosa cum jumen-
 „tis restingeret; ope ejusdem virgæ largissimas aquas produxit: *Percussit Pe-
 „tram, & fluxerunt aquæ.* Percussit autem Moyses hanc petram bina vice: Cum-
 „que elevasset Moyses manum, percutiens virgâ bis silicem, egressæ sunt aquæ
 „largissimæ, ita ut populus biberet & jumenta. Supra quod S. Augustinus:
 „Percussa, (inquit,) est petra de virga bis, gemina percussio duo ligna crucis
 „significat. Verum Richardus à S. Laurentio per eandem virgam rectè SS.
 „Virginem Deiparam intelligit: „Hæc (inquit) est virga Moylis, per quam
 „fecit signa in Ægypto, & ad quam in omni necessitate recurrebat; cui pro-
 „digiosa virgæ mare rubrum dividenti, & viam ad terram desiderabilem po-
 „pulo aperienti, ac monstranti, rectè pro Lemmate inscribes:

Illuc iter, quò ostendam.

1. Petr. 2.

21.

Exod. 13.

21.

S. Epiphanius

orat. de

Laud. V.

Isa. 19. 1.

Joan. 9. 4.

Exod. 25.

40.

Ita est: *Illuc iter, quò ostendam*, quò enim præibant Christus & SS. Mater
 ejus, oportet, ut & nos sequamur vestigia eorum: „Christus, (ait S. Petrus)
 „passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia
 ejus. Populus ille Hebraicus, cum exiret de terra Ægypti, non duntaxat
 hanc Ducem, virgam Mosaicam, sed & columnam nubis per diem, & ignis
 per noctem sequebatur: „Dominus autem præcedebat eos ad ostendam
 „viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux
 „esset itineris utroque tempore. Per hanc columnam nubis & ignis S. Epi-
 phanius & B. Virginem subaudit: *Nubes levis*, inquit, *in quam Dominus ascendit,*
MARIA est, protegens nos ab æstu Divini Justitiæ Solis, quæ nubes est, de
 qua & Isaias vaticinatus est: *Ecce Dominus ascendit super nubem levem.* Sed & col-
 umna ignis est MARIA de nocte nos illuminans, per quam noctem rectè
 ingruentem mortem intelligimus: *Venit nox*, ait Veritas, *quando nemo potest o-*
perari, O Quàm beatitunc erimus, Clientes Mariani! si tunc nobis hæc my-
 stica columna nubis & ignis micans meritis & lucens exemplis ad æternam
 beatitudinem monstrabit viam: *Illuc iter, quò ostendam.*

2. Cum quondam DEUS Moysen populi Ducem ac Legiferum exactè
 docuisset, quomodo arcam & tabernaculum cum duobus Cherubinis fa-
 bricaret, andem illi formam tabernaculi cum suis vasibus ac supellectile præ-
 scripsit, ubi in fine subjunxit: *Inspice, & fac secundum exemplar, quod tibi in mon-*
te monstratum est videlicet in monte Sina, ubi Moyses 40. diebus cum DEO
 commoratus multa arcana vidit, & didicit, ut juxta ideam & exemplar ibi
 conspectum enbularet, & faceret.

Sodalis Marianæ ! tibi non solum in exemplar proponitur Christus in monte Calvariæ cruci affixus , sed & dolorosa Mater ejus MARIA stans juxta crucem *Inspice , & fas secundum exemplar , quod tibi in monte monstratum est.* Inspice in ea exemplar summæ obedientiæ , fidei , spei , charitatis , patientiæ fortitudinis , perseverantiæ , humilitatis , paupertatis , puritatis contemptus mundi , omniumque virtutum ; neque sufficit hanc ideam inspicere solum , sed necesse est , si illam dignè colis , & verè amas , in virtutes illius , saltem quantum potes , imiteris : *Ut imperres* , inquit Mellissus , *eius orationis suffragium , non deseras conversationis exemplum* ; & S. Augustinus : *Summa ait , religio est , imitari quod colimus.*

S. Bernhard
hom. 2. su-
per illis ;
est.

S. Augustin.
serm. de SS.

Fidelissimus ille armiger Jonatham Dominum suum per præaltos ac præruptos petrarum scopulos contendentem sine mora secutus est , & individuus ei comes in cruento prælio adhæsit : *Dixitque ei armiger suus perge , quo cupis , & ero tecum , ubicunque volueris.* Ethai vir in paucis egregius Davidem Regem suum à facie Absolonis fugientem generoso sectabatur animo : „ vivit „ Dominus , & vivit Dominus meus Rex , quoniam in quocunque loco fueris Domine mi Rex , sive in morte , sive in vita , ibi servus tuus. Abimele-
chum socii in omni periculo secuti , ejusque mores imitati sunt : „ Et arreptâ , securi , præcidit arboris ramum , impositumque ferens humero dixit ad so-
cios : Quod me videris facite , citò facite : igitur certatim ramos de arboribus præcidentes , sequebantur , Ducem , &c.

1. Reg. 14.

7.

2. Reg. 15.

21.

Judic. 9. 48.

Agedum Cliens Mariane ! ascendamus & nos in montem , & hunc Calvariarum , atque inspiciamus exemplar , quod à Crucifixo & Crucifixi Matre ibi nobis monstratum est. Consideremus cum primis fidem dolorosæ Matris , quam stans ad crucis radicem in summo luctu publicè & inspectante ferè orbe terrarum , professâ est , hunc nimirum in maledicto ligno pendentem hominem , vulneratum , pladatum , cruentatum , & pecudi excoriatâ , quàm homini similiorem , DEI & suum esse Filium , *Deum verum de DEO vero* , &c. Vide
e contrario vacillantem Petri fidem à minimo ventulo concussam ; stat interim Virgo immota , ubi terra contremiscit , saxa dissiliunt , & ad ruinam inclinant omnia ; stat , inquam , firmiùs credens , & sperans , quàm Abraham aut ullus hominum ; proinde meritò de illa dicere poteris , quod olim de dicto Abrahamo : *Contra spem in spem credidit , ut fieret Mater multarum gentium.*

Matth. 26.

70.

Rom. 4. 18.

Quid de obedientia & resignatione in Divinam voluntatem hujus dolorosæ Virginis enarro ? Per unicum illud FIAT in Verbi incarnatione juxta mentem S. Bernhardini Senensis plus promeruit , quàm omnes homines suis actibus , ratio est , quia per illum actum dignitatem Matris DEI saltem de congruo , prout Scholæ loquuntur , meruit , quæ major est , quàm si universi hujus mundi regimen ei fuisset committum. Accedit , quòd per illud FIAT in omnem Filii passionem pro salute mundi proferendam assensu fuerit un-

S. Bernhar-
din. serm. 15
de Fest. B. V.

de ejus obedientia & resignatio longè major, quàm Abrahami extitit, dum ille Filium suum super struem lignorum DEO T. O. M. in holocaustum immolare voluit, hæc autem actu dignissimum Filium suum Patri æterno pro redemptione mundi in acceptabile Sacrificium obtulit. Disce hîc, anime mi, etiam in rebus arduis DEO ac Superioribus obedire; vide, & considera, quo modo in obedientia Vasthi Reginae cunctis fuerit offer diculo, obedientia autem dolorosæ Matris omnibus sit exemplo. Disce & firmam sapius in DEUM excitare fidem, quam bona comitentur opera, nam *d. mestici ejus vestis sunt duplicibus*, supra quod Richardus à S. Laurentio: *Vestes serorum M. R.Æ sunt fides & operatio. Fides vestis interior, quæ ornat animam. n. ovis DEI; operatio exterior, quæ coram hominibus nos Christo patienti similes facit.* Disce ulterius te in omnibus Divinæ comittere voluntati: *Intemerata Virgo*, ait citatus S. Bernhardinus, *semper habuit continuum aspectum ad DEI beneplacitum propitiique consensum.* Fachoc & tu & vives.

3. Et quid dico de immensa hujus SS. ac dolorosæ Virginis in DEUM & proximum charitate? Voluit quondam DEUS, ut arca Veteris Testamenti foris & intus aureis laminis velaretur: „Et deaurabis eam auro mundissimo intus & foris, facièsque supra coronam auream per circuitum. Mensa illa panum propositionis ex nitidissimo auro erat fabricata: *Et mirabilis eam au. o purissimo.* &c. Propitiatorium pari ratione ex pretiosissimo auro erat præparatum: *Facies & propitiatorium de auro mundissimo.* Regale illud tolium sapientissimi Solymæorum Regis simili obryzomicabat auro: *Fecit enim Rex Salomon thronum de ebore grandem, & vestivit eum auro fulvo nimis.* Candelabrum illud septiceps in templo quondam asservatum, ex auro speciosissimo erat constructum: *Facies & candelabrum ductile de auro mundissimo, &c.*

Omnia hæc contingebant illis in figura, nobis autem Chrilticolis non aliud præfigurabant, quam sanctissimam & intemeratam DEI Genitricem Mariam, verè auream Matrem nostram, quia per aurum amor designatur, ipsa autem est *Mater pulchra dilectionis.* Arca fuit, quia in se Divinum continebat manna, & quidem tota aurea, quippe charitate in DEUM proxima plenas proin rectissimè illud sibi usurpare poterat: *Ordinavit in me charitatem.* Mensa panum propositionis erat omni puritate nitidissima, & auro purissimo (ferventissima scilicet charitate) fulgida, nobis exhibens & subministrans Panem vitæ & Angelorum. Propitiatorium erat aureum, quod peculiariter amorem Virginis dolorosæ in genus humanum ardentissimum præsignavit, quia pro peccatis nostris Filius ejus *propitiatio* factus est, ipsa, prout loquitur S. Ephrem: *Propitiatio ius universæ terræ.* Erat & thronus veri ac pacifici Salomonis ex purissimo virginitatis ebore elaboratus, & fulgido charitatis auro vestitus, quia in hoc regali solio Christus, *Qui plus est quàm Salomon*, requievit. Candelabrum denique ductile erat omnibus charitatis face in vita prælucens, at tunc

præsertim, ubi tenebræ factæ sunt super universam terram, ubi sol, mundi oculus Matth. 17. 45
 oculos suos avertit, ne Dominum suum cerneret morientem; tu, ô pretiosissima Virgo tanquam lucerna fulgens, non sub modio, sed super montem Calvarium posita, tuarum splendore virtutum universo orbi in maligno posito præluxisti. O charitas immensa! quam nec flumina, nec persecutionum fluctus, nec totus cruentissima passionis Oceanus poterant obruere: „Et quod P. Drexel. Opusc. 13. cap. 1. §. 2.
 „maximas huic amoris faces subdit, ait V. P. Drexelius, Vidit & audivit Filium
 „in cruenta trabe & preces & lacrymas pro inimicis, pro irrosoribus, pro par-
 „ricidis fundere. Nec ulla Mater felicius imitata est Filium, quam hæc Divi-
 „na, plus quam Paulus, qui optabat ipse anathema esse pro fratribus suis;
 Christus autem re ipsa in cruce maledictum pro nobis factus est, & dolorosa Mater ejus stans sub cruce probrosissima maledicta & infamis Mater passim audiebat. O anime mi! discere hîc, quo charitatis fervore in Deum & proximum flagrare debeas? *Non querens*, inquit Apostolus, *quod tibi utile est, sed quod multis, ut salvi fiant,* & Dilectus Christi Discipulus: „Qui non diligit, 1. Cor. 13. 5. 1. Jon. 3.
 „manet in morte, &c.

4. Vis, ut de hac dolorosa Virgine plura agglomerem argumenta? Audi 14.
 & auribus percipe, imò stylo ferreo pectori tuo inscribe. Hæret anceps Josephi animus, & jam meditatur abitum: *Voluit occultè dimittere eam*; quid ad Matth. 1. 19.
 hoc humilis Virgo? Silet & rem totam Divinæ committit Providentiæ. Imminet partus, offertur non aliud quam pecudum hospitium: „Non erat eis lo- Luc. 2. 7.
 „cus in diversorio. Silet iterum mitissima Virgo, & patientissime rerum omnium suffert penuriam. Adest dies primæ sanguinis effusioni destinata: Luc. 2. 22.
 „Ut circumcideretur Puer. Simeon prædicit acerbissimum doloris gladium & crucem: „Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum Luc. 2. 34.
 „in Israël, & tuam ipsius animam pertransibit gladius. Herodes trunatur Matth. 2. 16.
 Pueri mortem & interitum; sequitur fuga in Ægyptum & per septem annos exilium, silet tamen patientissima Mater, & æquo animo omnia sustinet adversa. Et nunquid tunc Angelo prout observat S. Joannes Chryostomus, dicere poterat: „Incerta ista res est, ac prorsus ambigua: Tu paulò ante dicebas, quia salvabit populū suum, & nunc seipsum quidem non potest de periculis liberare, sed fuga nobis est necessaria, & peregrinatio ac trans- migratio longinqua. Contraria omnino sunt facta promissis, &c. Verum nihil horum oppoluit prudentissima Virgo, non ignorans, alia humana & vana, & alia Divina esse judicia; proinde cum omni resignatione, non obstantibus quibuscunque difficultatibus, Divinam amplexa est voluntatem.

Progredior ulterius. Perditur in templo Filius duodennis, quem per triduum non sine lacrymis quærit: Joannes Baptista innocentissima per impium gladium occumbit victima: O quam tristitia & infausta hæc Divinæ Matri de cæde consanguinei sui fuerunt nuntia! Joseph castissimus maritus infirmatur Luc. 2. 44. Marc. 6. 27.

S. Bernhar- ad mortem, & extremum Sponsæ Virgineæ vale dicit: *Adfuit*, ait S. Bernhar-
 dinus, *morienti Jesu & Maria*. Videt pientissima Mater, quod Filius per suam
 doctinam & tot miracula non referret nisi convitia, contemptus, irrisiones,
 minas, calumnias & lapides, &c. „Nonne hic est fabri Filius, nonne Mater
 „ejus dicitur Maria? Et scandalizabantur in illo. Quæ tamen omnia man-
 fueruntissima Virgo incredibili morum suavitate tolerat. Tandem dilectissi-
 mus Filius amantissimæ Matri valedicit mortem probrosissimam in infame
 crucis trabe subiturus; In horto humi prostratus utque ad mortem & san-
 guinis effusionem conangustatur; Judas proditor pessimus eum amicè sal-
 lutando & osculando in manus tradit peccatorum; capitur, & per torren-
 tem Cedron protrahitur; cæditur impudenter in facie veridicus Salvator. ve-
 latur in facie, & multa percussione ac contumeliis per noctem oneratur;
 apud Præsidentem Pilatum iniquissimè traducitur; ab Herode dementis instar
 albâ veste amicitur; imperio Romani Judicis ad columnam vincetus atrocissi-
 mè flagellatur; spineo & cruento sero coronatur; toto corpore laceratus
 innumeræ exponitur multitudinî, acclamantibus omnibus: *Cruisige, cruisi-
 ge eum*; crux gravissima lassus ejus humeris injicitur; sub cruenta cruce sub-
 dit humi; vestis ei extrahitur, & loco solaminis amarissimo potatur felle;
 clavibus ferreis infami affigitur trabi; maledictus pendet in ligno, ut omnium
 mederetur vulneribus; moritur heu vitæ Author, ut nos peccato mortuos
 ad vitam revocaret æternam; mortuus crudeli lancea in pectore transfigi-
 tur; de cruce depositum afflictiissima Mater materno gremio excipit. O
 pientissima! qualis tunc tibi erat sensus? Quis animus? Qualis mœror? Di-
 cat, qui potest, ego hoc explicare non possum; & tamen in his omnibus af-
 flictiissima Matrum nullum impatientiæ aut indignationis edidit signum,
 nec ullam spirabat vindictam, nec hostibus malè precata est, sed potius cum
 Filio oravit: *Pater dimitte illis, quia nesciunt, quid faciunt.*

Luc. 23 34.

5. O anima Christiana! da mihi talem Matrem, quæ in unico, ac unico
 dilecto Filio talia ac tanta cogatur cernere, cujus tamen animus non conta-
 bescat mœrore ac dolore; & quomodo, oro, possibile fuit, Domina mea!
 tam immensum exhaurire dolorum Oceanum? causam audi: Virgo hæc
 Sacratissima cum Divina voluntate semper erat conjunctissima; ô quoties
 in vitæ curriculo ac præsertim tempore passionis secum ingeminavit: „Ita
 „Pater, quoniam sic placitum fuit ante te: Ecce, ancilla Domini, fiat mihi se-
 „cundum verbum tuum. Discere hic, quisquis es, anime mi! imitari virtutes SS.
 Matris tuæ, frustra enim eam Matrem tuam vocas, si degener es filius, non
 enim sufficit, si obitur ejus festa colas, si rosarium subinde aut certas ei pre-
 ces dicas, si templa & peregrinationes ejus quandoque invisas, si in Sabbato
 exiguam serves abstinenciam, si sacrum ejus scapulare aut cingulum manci-
 patus (ut vocant) aut S. Monicæ gettes, &c. Et interim de profectu &
 imita-

Matth. 11.

26.

Luc. 1 38.

imitatione virtutum ejus parùm sollicitus impurâ ac sensualem ducas vitam omnem salutis tuæ curam in potentissimum Virginis patrocinium rejciens, hoc, inquam, non sufficit, cum SS. Deipara tales exigit cultores, qui virtutes Marianas non verbis sed moribus suis exprimunt, *non enim est speciosa laus in ore peccatoris*, amulare igitur charismata meliora. Rebecca illa ubi sponsum suum vidit tam humilem, in agro contemplantem, & ire peditem, mox de camelo suo descendit, & præ pudore pallio se cooperiens ad Isaaci pedes se abiecit: *Conspetto Isaaco, descendit de camelo, &c.* En Sponsus tuus, anima Christiana! candidus & rubicundus humiliavit semetipsum usque ad mortem crucis, & Divina Mater ejus infamis Nati infamis Mater sub cruce facta est, hic novissimus virorum, hæc novissima Mulierum; & tu in alto sedes camelo honorum, dignitatum, divitiarum, æstimationum, ambitionû, deliciarum, voluptatum? Descende, descende, & humilia te. „Esto vilis (ait S. Bernhardus) quantum potes, nunquam Christo vilier eris, ipse siquidem „Rex Regum & Dominus dominantium vilissimo precio venalis exponetur; ipse à vilissimo populo vilissimè tractatur, ipse vilissimo loco tanquam latro cum latronibus neci famosissima tradebatur, ipse cum contemptissimis hominibus contemptissimè tractabatur; etenim tanquam malefactor bonus Dominus capitur, tanquam furiosus mansuetus vinculis adstringitur, tanquam pestifer Salvator æsculatur, tanquam homicida vita hominum turdissimæ morti addicitur & damnatur, tanquam leprosus & immundus mundator criminum extramœnia ejicitur, tanquam flagitiosus ab omnibus confundendus ac subsanandus vestibus expoliatur, & nudus in cruce elevatur, & tanquam vilissimus vermis DEUS ipse conspuitur & conculcatur. Et si ille talia ac tanta pro te, quid tu pro illo? Si omnes illi Christi patientis dolores SS. Matri compatiendi fuerunt communes, quid tu pro illa? Et nunquid insignem facis Christo injuriam, si illius immemor visus passionis, & velut ingratum pecus tuis innatas concupiscentiis, voluptatibus, vitiis? Ita B. Virgini ac Matri dolorosæ planè injurius es, & sodalis ingratisissimus, si ipsi tanquam filius non compateris, quem sub cruce per Christum tanto cum dolore & lachrymis generavit.

6. Refert Joannes Pierius de Pica, quæ ibi Romæ aliquando buccinatorum res audierat, tantæ rei novitate obstupescita alto silentio per aliquot dies conticuit, tandem repente quasi de somno expergescens omnem illum buccinatorum sonum, harmoniam & musices numeros summâ omnium admiratione imitata est. Oves Labani, quia virgas à Jacob decorticatas, & in canalibus, ubi aqua effundebatur, politas, sedulo contemplatæ sunt, similem in fœtibus reddiderunt formam: *Faciumque est, ut oves insuerentur virgas, & parerent maculosa & varia, & diverso colore respersa.* Quid in ovibus rationalibus non possit Christi JESU Crucifixi & sanctissimæ Matris ejus dolorosæ exemplum, si eorum vitam & mores attentiore mente fuerint contemplatæ?

Mater Dolorosa.

O O O

Habet

Eccles. 15.9.

Genes. 24.
64.S. Bernh. in.
Cant. Cant.Joan. Pier.
Hierog.
l. 23. c. 17.Genes. 40.
39.

Habet hoc umbra, quòd hominis gestus & gressus, nutus omnes & corporis motus exactè imiretur; unde rectè Origenes supra illud Threnorum: *In umbra tua vivemus: In umbra*, inquit, *ejus* (loquitur de Christo) *vivemus, hoc est, ad imitationem ejus.* De Ruth recenset Scriptura; quòd post terga metentium spicas collegit; colligamus & nos reliquias virtutum dolorosæ Virginis Mariæ, fortitudinis videlicet, obedientiæ, charitatis, patientiæ, resignationis, paupertatis, fervoris in bonis, mansuetudinis, contemplationis, silentii, mortificationis, puritatis, &c. Et quemadmodum pictores sæpè inspicere assolent exemplaria, ut ea pingendo imitentur, ita nos Clientes, ac Sodales, imò filii Mariæ, hujus pientissimæ Matris nostræ exemplar virtutum jugiter intueamur, ut ea imitemur, & hic est cultus præcipuus imitatio virtutum: *Hæc*, ait S. Gregorius Thaumaturgus, *credentium firmamentum & piorum perfectum exemplum*, & doctissimus Idiota: *Virtutum exemplar MARIA est.*

7. Coronidem huic nostræ imponat Considerationi S. Philippus Benitius, cui, ejusque primis Sociis, cùm in die Parasceves Christi Redemptoris nostri cruciatus & SS. Matris ejus dolores pia ac grata mente recolerent, ipsa hæc SS. Deipara Angelis Passionis Dominicæ instrumenta præferentibus, stipata apparuit, illa verò vestem nigram ac lugubrem, quam impostera in suorum dolorum gestarent memoriam, una manu, & altera regulam S. Augustini, quam profiterentur, præ se tulit: *Et hic*, inquebat, *vester erit habitus & servi Mariæ Virginis vocabimini.* Qui præclarus Ordo anno Christi 1231. fundatus etiamnum hodie appellatur Ordo Servorum Mariæ, quibus septem primis sacri Ordinis Sociis & Fundatoribus, cùm Florentiam introissent, infans ex brachiis Matris pendens cum aliis infantibus acclamavit: *Hi sunt servi Mariæ.* Quàm beato autem sine omnes isti servi dolorosæ Matris DEI expirârint, vide R.P. Casparum Tausch S. J. in libro de dolorosa Matre apud me fol. 600. ubi & plures præses colendi hanc dolorosam Matrem reperies.

Quid nunc restat, Lector Mariane! quàm ut hanc SS. Deiparam sub cruce totius generis humani Matrem constitutam pia devotione recolamus, atque veneremur, quæ sanguinem suum, quem in incarnatione Filio obtulit, in passione per eundem Filium effudit, & gladio Simeonis faucia humanæ saluti, quantum fieri poterat, collaboravit. Faxit DEUS, ut hæc devotio erga dolorosam Virginem ubique locorum in Ecclesia Dei crescat,

& in honorem illius pluribus in locis erigantur Sodalitates. O felices clientes illos, qui sub tutela ac protectione dolorosæ Virginis moriuntur,

Gregor. 4.
20.
Origen. in
Catena.
Ryth. 2.

Gregor.
Thaum. ser.
s. de An-
aunt. Idior.
de Laud.
B. V.
Justin.
Miechov.
Tom. 2. dif.
172.
Madr. Lyr.
in Trisag.
pauza. 9. &
alii.

rintho duntaxat evasit, sed & monstrum illud immane, crudele, horrendum trucidavit.

Quid aliud est mundus iste immundus, quàm talis labyrinthus, exteriori quidem vultu aliquam præferens suavitatis speciem, reipsâ autem sequaces suos decipiens, ac perdens: *O munda proditor*, in clamat Magnum, illud Africanæ Ecclesiæ Sidus S. Augustinus, „qui cuncta bona promittis, & cuncta „mala profers, promittis vitam, & donas mortem, promittis gaudium, sed „largiris mœrorem: promittis quietem, sed ecce turbatio, promittis stare, „sed citò recedis: Non ergo diligendus es munde, quoniam omnino tran- „sis, & concupiscentia tua velut fumus evanescis. Oportet ergo, ut inter tot animæ corporisque pericula, rerumque discrimina, nobis mature de hâc Ariadna cum Theseo provideamus, quæ salutis nobis semitâ per tot anfractus adeò intricatos non tam edoceat, quàm & manu suâ ad tutam salutis viam ac cœlestem patriam deducat. Ariadna ista SS. Virgo in SS. Rosario est, quæ non ignara mali, quia dolorosa Mater, miseris succurrere didicit, & Minotaurum illum infernalem jam pridem, in dō jam in ortu suo contrivit. Juvat hîc audire Christianum Poëtam:

Quam bene cœca regit filo vestigia Theseus,
Semivirum postquam percussit ense bovem?
Cernis, ut immensis ambagibus antra resolvens
Perplexa, ad tutas exeat ille vias.
Nos procul heu patriâ dividit inviâ sede,
Et circum semper nos Labyrinthus agit.
At quid Virginæ Matris data fila sequetur,
Tutior, edomitis hostibus, astra petet.

Psal. 138.
10.

Hinc rectè nostræ Considerationi illud Davidicum præfiximus: *Et te-
nebit me dextera tua*, Labyrintho autem, ex quo B. Virgo & Regina SS. Rosa-
rii viatorem lapsam manu suâ, filoque dato ad securam salutis æternæ viam
reducit, pro Lemnate inscribere placuit:

Hac duce tuta via est.

2. Ita est: *Te duce tuta via est*. Agar cum Ismaële filio in deserto à recto
tramite aberrantem Angelus de cœlo lapsus in viam rectam reduxit: *Erra-
bat in solitudine Bersabee*, &c. Josephum in agro errantem vir quidam edo-
cuit, quâ viâ in Dothaim securè ad fratres suos perveniret: *Invenitque eum
vir errantem in agro*, &c. Ovem illam in solitudine à grege suo aberrantem
pastor ille bonus in viam rectam, & ad ovile suum retrodixit: „Vadit ad
„illam, quæ perierat, donec inveniat eam, &c.

O picn-

O piētissima Domina! quot peccatorum myriades, per cœcos voluptatum labyrinthos tendes, & sic à toto cœlo aberrantes per SS. Rosario tuum ad cœlestis patriæ tramitem reduxisti? Funiculus ille coccineus è fenestra quondam suspensus, in devastatione Jericho universæ domui Rahab tutissimum salutis signum extitit: „Appendit funiculum coccineum in fenestra, Josuc. 2. 2. &c. Pluribus autem, imò innumeris Sacratissimum Rosario Mariæ è peccatorum cœno & dux & femita salutis fuit; & nunquid *funiculus triplex* Eccles. 4. 10. *difficile rumpitur*? Funiculus ille triplex pulcherrima figura Sacratissimi Rosarii est, quod tria Sacratissima mysteria, videlicet: *Gaudiosa, Dolorosa, & Gloriosa* connectit, epitomenque præsignat totius Novi Testamenti & doctrinæ Christianæ, in hoc enim cuncta salutis nostræ mysteria & vita Christi JESU ac SS. Matris ejus piâ meditatione recolitur.

Proinde quod olim fuit fortissimæ Mulieri Thebanæ fragmen molæ, quo impii Abimelechi caput confregit: „Et ecce, una mulier fragmen molæ de- Judic. 9. 56. „super jaciens, illisit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.

Quod Judithæ heroinæ fuit gladius, quo in castris Assyriorum arrogantissimum Holofernis caput refecit: „Cumque evaginasset illum, apprehen- Judic. 13. 9. „dit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Deus in hac hora; & percutit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus.

Quod Davidi puero funda fuit & lapis, quibus Goliath immanem illum Gigantem & carneam turrim generosè stravit: „Prævaluitque David ad- 1. Reg. 17. „versum Philistæum in funda & lapide. 50.

Quod Jaheli fuit clavus ille ferreus, quo dormientem in tentorio Sisaram terræ affixit: „Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens Judic. 4. 21. „pariter & malleum; & ingressa absconditè & cum silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussitque malleo defixit in cerebrum usque ad terram: Qui soporem morti consocians defecit, & mortuus est.

Quod denique Joabo fuerunt tres illæ lanceæ, quibus cor Absolonis impiissimi parricidæ in quercu pendentis transverberavit: „Tulit ergo tres 2. Reg. 18. 4. „lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon.

Hoc nobis Christicolis Sacratissimum Rosario est; fragmen, inquam, molæ: quo insidiantis diaboli caput conterimus; gladius, quo inimicos S. Matris Ecclesiæ humiliamus; funda & lapis, quibus contra carnem, mundum & dæmonem prævalemus; clavus ferreus, quo tentationes & passiones affigimus; & triplex tandem lancea, quæ contra omnes animæ, corporisque hostes decertamus: *Qui ex toto corde*, inquit Michaël ab Insulis, „ad Mich. ab „Insul. l. de „Confrat. „Rosar. „serviendum Virgini in hac fraternitate se obtulerit; eamque toties salutaverit, ejusque dulce Filii nomen toties devotè invocaverit, finaliter non peribit. O verba consolatione plena!

3. Verùm progrediamur ulteriùs. Ubi minutæ sunt aquæ diluvii, & odoratus est Dominus holocausti Noemici suavitatem, placuit Divinæ Majestati de non ampliùs in ducendo diluvio certam statuere tesseram; in quem finem arcum tricolore, seu iridem in nubibus cœli radiantem assignavit:

Genes. 9. 13. „Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me, & inter terram.

Cornel. hic. Cornelius à Lapide per hanc iridem Verbum incarnatum, & carne velatum subaudit, per triplicem autem colorem, viridem videlicet gratiarum & virtutum ejus florem, per rubicundum ejus cruentam passionem, & per cæruleum, seu cœlestem, assiduam ejus contemplationem & orationem, &c.

Addamus nos, quòd hic tricolor arcus pulcherrimum sit Sacratissimi Rosarii Symbolum, quod in tribus potissimum coloribus, seu mysteriis *Gaudiosis, Dolorosis, & Gloriosis* consistit. Et quid color viridis aliud præsignat, quàm incarnationem Verbi, per quam prima salus & spes mundo apparuit, quæ peculiariter in primis quinque gaudiosis elucet mysteriis? Et quid color purpureus in iride aliud adumbrat, quàm dolorosa illa quinque Dominicæ Passionis mysteria, in quibus pretiosissimus orbis Salvator JESUS pro nostra, omniumque salute omnem sanguinem profudit, & dolorosa Mater ejus Maria versa est in sanguinem; ita B. Albertus Magnus: *B. Virgo*, inquit, „conversa est in sanguinem, quando intellexit dulcissimum Filium suum traditum & captum, &c. Et quid cæruleus ille, igneo nonnihil & subflavo mystus color, aliud in arcu illo nobis demonstrat, quàm gloriosa illa quinque mysteria, quæ gaudium annuntiârunt universo mundo? O anima Christiana! „Vide arcum, & benedic eum, qui fecit illum, positus enim est hic arcus mysticus in signum pacis & fœderis Deum inter & hominem, cœlum inter & terram: *Habentibus devotionem*, ait B. Alanus, *ad ipsam* (B. Virginem in SS. Rosario) „signum est permagnum ordinationis & prædestinationis ad gloriam.

B. Albert. Magn. serm. Dom. Advent.

Eccles. 43. 32.

B. Alanus. 5. cap. 4.

4. De Moyse recensent Sacræ Litteræ, quòd, cùm oves Jethro pasceret, eas aliquando ad interiora deserti minaverit, ut orationi & silentiori contemplationi vacaret intensius. Et ecce ubi ad montem Horeb & ad intimam pervenit eremum, subito advertit rubum quendam ardentem, & in igne incombustum: „Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi: & „videbat, quòd rubus arderet, & combureretur. Ignis hæc erat visio, quia ingens latebat Sacramentum: *Ignis in rubo*, ait Cornelius, „est DEUS in carne, sive Verbum caro factum. Et quisnam erit ille rubus, in quo Dominus (Theodoretus putat fuisse Filium Dei) Moyse opilioni apparuit? Aliqui dixerunt fuisse asserunt sentibus horridum, alii verum rubum, seu fruticem hamatum, qui vel solo vulnerabat tactu. Sed Eucherius in hunc locum affirmat fuisse rosetum sylvestribus abundans rosis. In hoc ergo spinoso ro-

Exod. 3. 2.

Cornel. hic.

feto placuit Divinae bonitati sese Moyſi reddere ſpectabilem, ut illum & affli-
ctos conſolaretur Judæos, tum temporis intervallo ſub intolerabili Agypti-
tiorum jugo vix non oppreſſos: *V. di afflictionem eorum*, &c.

En Clieus Mariane pulcherrimum Sacratiffimi Roſarii typum. Roſa
Sylveſtris quinque diſtinguitur foliis, & Roſarium per quinquagenas dividi-
tur. Roſa iſta corpori medicinalis eſt, plùs SS. Roſarium animæ. Roſa il-
la licet non culta grati ſpargit odoris fragrantiam, Roſarium uſque ad ulti-
mos terræ fines ſuaviſſimum extendit virtutis odorem. Roſa iſta vel alba,
vel rubea, vel flava eſt, an non triplex iſte color tria Sacratiffimi Roſarii my-
ſteria pulcherrimè adumbrat? O beatiffima Virgo & Regina Sacratiffimi
Roſarii, tu per illud roſetum, in quo Dominus Moyſi apparuit, præſignata
es: *Ut frutex*, ait S. Gregorius Niſſenus, *incedit ignem, & non crematur: itidem*
etiam Virgo & lumen parit, & non corrumpitur. Quantam ergo fiduciam, O
Sodales Mariani! in hac Sacratiffima Deipara poſſumus collocare, ſi illam
ut Matrem ac Reginam noſtram filiali colimus ac diligimus amore? *Salutate*
Mariam, qua multum laboravit in vobis.

S. Gregor.
Nyſſ. orat.
de Chriſt.
Nat.
Rom. 16. 6.

5. David quondam per citharam ſuam malignum ſpiritum à Saule fu-
gavit: *David tollebat citharam, & percutiebat manu ſua, & refocillabatur Saul, &*
levius habebat; recedebat enim ab eo ſpiritus malus. Cithara hæc Sacratiffimi Ro-
ſarii figura extitit, tolle hanc citharam myſticam, ſi te invadit diaboli &
carnis tentatio, ſi te undique apprehendunt mala, cithariza, quantum
potes, & recedet à te ſpiritus malus, & meliùs habebis: „Bonum eſt confite-
„ri Domino, & pſallere nomini tuo Altiffimè! ad annuntiandum manè
„miſericordiam tuam, & veritatem tuam per noctem, in decachordo, pſal-
„terio, cum cantico in cithara:

L. Reg. 16.
26.

Pſal. 91. 2.

Et quis ignorat, quàm potentes fuerint unius Moyſis preces, quæ to-
tius populi impetrârunt ſalutem: dum enim juſtiſſimum Numen ob conſla-
tum & adoratum aureum vitulum populum vellet diſperdere: *Dimitte mi,*
ut irafcat furor meus contra eos: Moyſes repoſuit: Recordare Abraham, Iſaac &
Iſrael, ſæporum tuorum, &c. Et quid ſequitur? *Placatusque eſt Dominus, ne face-*
ret malum, quod locutus fueras adverſus populum ſuum. Vide hic, & conſidera. a-
nime mi! quomodo unius Moyſis oratio Omnipotenti DEO manus liga-
verit, ne populum peccatorem & idololatrantem à facie terræ deleret. Si
tantùm valuit apud DEUM unius hominis juſti oratio: quantum magis pro-
derit oratio multorum juſtorum? Si decem fuiſſent juſti in Sodomis, non
fuiſſent civitates illæ cœleſti igne ſubverſæ: *Quid ſi inventi ibi fuerint decem? &*
dixit, Non delebo propter decem. Plures ſine dubio juſtæ & innocentes ſunt a-
nimæ in Architraternitate Sacratiffimi Roſarii, quæ à ſolis ortu uſque ad ejus
occaſum ſe extendit: quid ergo tot piæ mentes apud DEUM poterunt
efficere.

Ekod. 32.
10.

Genef. 18.
32.

- Josue. 10. 12. Oratio Josue Solem ad occasum properantem sistebat: *Sol contra Gabaon ne movearis.* Oratio Ezechiae eundem Solem decem lineis retrogredi fecit; *Et reversus est Sol decem lineis per gradus, quos descenderat.* Oratio Eliae mundo pluviam imperravit: *Oravit & caelum dedit pluviam, & terra dedit fructum suum.* Oratio Jonae de abyssu maris & utero piscis ad Dominum penetravit; eumque ab interitu eripuit: *De ventre inferi clamavi, & exaudivisti vocem meam.* Oratio Susannae, cum omne abesset consilium humanum, ad caelos pervenit, eamque pristinae salutis & honori restituit: *Exaudivit autem Dominus vocem ejus.* Quid apud DEUM non faciet tantus populus Confraternitati Sacratissimi Rosarii inscriptus: *Impossibile est,* ait S. Ambrosius, *preces multorum non exaudiri;* & si illae non exaudirentur, exaudiet tamen Filius Matrem: *Advocetam,* subintrat hic Mellissimus, *habere vis ad Christum? ad Matrem recurrere: Exaudiet utique Matrem Filius.*
6. Observandus est autem hic ille modus, quo Moyses pro salute populi ad DEUM oravit, ejusque furorem mirè placavit: *Recordare,* inquebat, *Abraham, Isaac, & Israel,* seu Jacob &c. En rursus typum elegantissimum in Sacratissimo Rosario B. V. MARIÆ expletum. Abraham repraesentavit prima quinque mysteria gaudiosa, ad Abraham enim promissiones de Verbo incarnando factae sunt. *Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit;* de quo Veritas Christus: *Abraham exultavit, ut videret diem meum, vidit, & gavisus est.* Cui & Dominus risum tecit, cum ei Isaacum communicavit. En mysteria gaudiosa: *Recordare Isaac.* Et nunquid in Isaaco quinque alia & dolorosa Sacratissimi Rosarii mysteria adumbrata sunt, dum sese voluntariè DEO ad victimam praesentavit, & ligna holocausti propriis humeris ad montem Dominus vidisset transportavit: *Talis quoque ligna holocausti;* &c. Vis & mysteria gloriosa? *Recordare Jacob,* qui post longam à fratre Esau exantlatam persecutionem in Mesopotamiam fugiens ac in via dormiens mirabilem illam scalam vidit, per quam Angeli in caelum ascendebant, & in terram descendebant, viditque Dominum innixum scalae se consolantem, unde evigilans gaudio & stupore plenus exclamavit: *Vere Dominus est in loco isto: Non est hic aliud nisi domus DEI & porta caeli.* En hinc umbram Rosarii gloriosi & mysteriorum ejus.

Anima Christiana! si cum Moysse desideras: Omnipotenti DEO ligare manus, ne te secundum tua demerita puniat, & hinc aeternum à facie sua projiciat: *Dimittite me, ut irascatur furor meus;* En habes fortissimum ligamen, Sacratissimum Rosarium. Imitate proinde hunc orandi modum per modum per quinque Sacratissima mysteria: *Recordare Domine Pater, Deus caeli & terrae, Filii tui incarnati, &c. Recordare Filii passi & crucifixi; Recordare Filii tui gloriose à mortuis resurgentis, ac Sacratissimae Matris ejus Mariae, quae omnium horum quindecim mysteriorum particeps fuit, & ob gratiam ac merita illo-*

rum dimitte universa delicta nostra, &c. „Talis oratio humiliantis se nu- Eccles. 35.
 „bes penetrabit, & non descendet, donec altissimus aspiciat. 21.

7. Ad confirmandam hanc veritatem occurrit mirabilis illa expugnatio, quâ Josue invictissimus belli Dux juxta ac pientissimus Jerichuntem, civitatem munitissimam expugnavit: „Igitur omni populo vociferante, & Josue. 6. 20.
 „clangentibus tubis, postquam in aures multitudinis vox sonitusque incre-
 „puit, muri illico corruerunt: & ascendit unusquisque per locum, qui con-
 „tra se erat, cæperuntque civitatem, &c. Si Josue ad expugnationem mœ-
 „nium ferreos admovisset arietes, quibus olim Romani ad dejiçendos mu-
 „ros utebantur, si tormenta bellica applicasset, prout nunc temporum inter-
 „vallo in belli expeditionibus adhiberi solent; si transversis cuniculis hostium
 excepisset cuniculos, & ope pulveris nitrati muros, turres, domosque solo
 æquasset, non equidem mirarer Jerichuntem tam subito destructam, ever-
 sam, dirutam ac depopulatam; sed quòd ex solo populi clamore tubarumque
 tonitu, muri illicò corruerint, res altioris indaginis est.

Observa, anime mi! *Jericho*, ait Lyranus, „significat civitatem culpa, Lyran. hic.
 „quam fecit amor sui usque ad contemptum Dei, cujus muri dejiçentur non
 tam per Verbum Dei, quàm & per clamorem populi, tubarumque sonitum,
 hoc est, prout ulterius commemorat idem Lyranus, *clamore devotæ orationis*, dum
 videlicet Sodales & Confratres Sacratissimi Rosarii uno quasi ore & voce ad
 cœlum clamant, & in animo devoto, contrito, ac humiliato coronam B. Vir-
 ginis recitant, in qua publica oratione illud Sapientis verificatur: *Frater, qui*
adjuvatur à fratre, quasi civitas firma; & si Os Veritatis locutum est: „Si duo Proverb. 18.
 „ex vobis consenserint super terram; de omni re, quamcunque petierint, fiet 19.
 „illis à Patre meo, qui in cœlis est; ubi enim duo vel tres congregati sunt in 20.
 „Nomine meo, ibi sum in medio eorum. Quantò magis, fiet, & orantium 15.
 exaudietur supplicatio, si tot millia Confratrum ac Sororum in Sacratissi-
 mo Rosario consenserint in unum, & per manus pientissimæ Matris ac Re-
 ginæ suæ vota ac preces suas SS. Trinitati obtulerint? „Quidquid illud, ait S. Bernhard
 Mellifluus, „quod offerre paras, *MARIÆ* commendare memento, si non lib. 11. Ho-
 „vis sustinere repulsam. rum. cap. 6.

8. Pro dictorum coronide duas consideremus Reginas, quarum prima est
 Bethsabec, quæ ubi ad Salomonem filium ingressa est, ut Adoniæ Abisag Su-
 namitidem postularet in uxorem, mox à Rege repulsam tulit: „Quare po- 3. Reg. 2:
 „stulas Abisag Sunamitidem Adoniæ? postula ei regnum. Econtra Regina 22.
 Esther à Rege Assueropus obtinuit, quàm unquâ ausa fuit postulare: „Si inve- 23.
 „ni gratiam in oculis tuis ô Rex, & si placet tibi, dona mihi animam meam, pro 24.
 „qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro; cujus justæ petitioni non
 solum Rex annuit, sed & dimidium regni sui ultro illi in donum gratuitum:
 25.

Mater Dolorosa.

PPP

obtu-

Esther. 5. 6. obtulit: „Etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. Et quare, obsecro, una Regina suæ petitionis patitur repulsam, & alteri plus, quam postular, donatur?

Adverte: Non erat conveniens Bethsabæe intercessio, quia Adonias per illas nuptias clam & subdolè ad ipsum Salomonis suspirabat regnum, quapropter eodem adhuc die à sapientissimo illo Rege interfectus est. E contra Regina Esther omnium oculis gratiosa figuram B. Virginis & Reginæ Sacratissimi Rosarii sustinuit, de illa enim Sacræ Paginæ comemorant: „Ipsa autem roseo colore vultum perfusa, & gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum. Nota *ro roseo colore*, Maria enim est *quasi plantatio rose in Jericho*;

Esth. 15. 8.

Eccles. 24. 18.

Richar. à S.

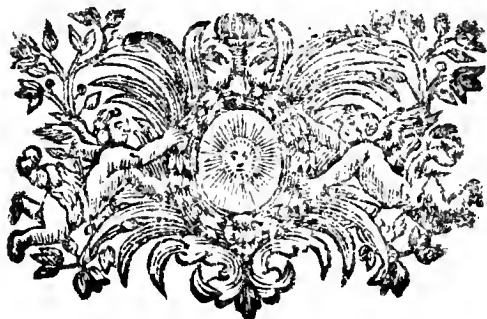
Laur. l. 12.

de Laud. V.

Prov. 1. 8.

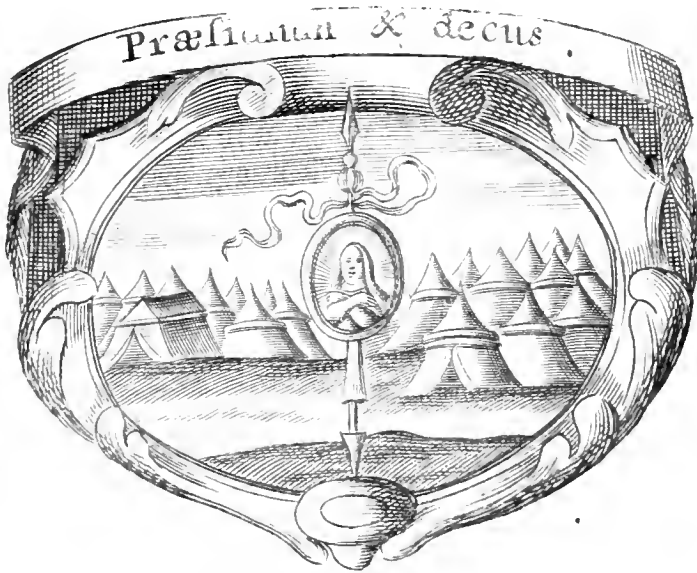
Supra quod Richardus à S. Laurentio: *MARIA*, inquit, „rosa dicitur, sed Jerichuntina, quia in Jericho crescunt rosæ speciosissimæ, habentes centum quinquaginta folia, quot integrum Rosarium in se continet Ave Maria. O felix anima! si sapius hanc Sacratissimam Rosarii Reginam ejusmodi roseo ferto coronaveris: *Audi Fili mi*, ait Sapiens, „ne dimittas legem Matris tuæ, ut addatur gratia capiti tuo, & torques collo tuo. Torques Sacratissimum Rosarium est, ex pulcherrimis & variarum virtutum catenulis compositus, & pretiosissimis interstinctus gemmis, quò cæli Magnates conspicui sunt & Clientes Mariani. Eja age, qui quis es, prudens Lector, & tu in Sacratissima Virgine lauda Deum, laus enim Mariæ est laus Dei; apprehende arma & scutum, Sacratissimum Rosarium tuum, quod quotidie in obsequium Magnæ Matris tuæ evolves, *ut addatur gratia*

capiti tuo, & tandem vita æterna.



CONSIDERATIO LXVIII.

B. Virgo in SS. Scapulari clientibus suis in hac & in altera
vita benigna Mater est.



Clypeus est sperantibus in se.

Prov. 30. 5.

David formâ egregiâ adolescens, cui non minùs auctorita-
tis, quàm gratiæ inerat, cum contra Goliath Philistæum,
immanem illum gigantem, in arenam nunc descenderet,
singulari cum illo dimicaturus duello, priùs sese ad hanc
pugnam baculo suo pastoritio, quinque limpidiſſimis la-
pidibus, fundâ & perâ armavit, quibus armis & DEI potissimùm protectio-
ni confusus generoso animo hostem suum aggressus est, & potenti virtute su-
peravit; *Trajectoque cayo crebra vitæ vulnere frontem.* Audi Scripturam; Et

1. Reg. 17.

misit manum suam in peram, culicque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philistæum in fronte, &c.

Job. 7. 1.

Anima Christiana! Nunquid *militia est vita hominis super terram?* Pugnandum tibi erit, nolis, velis cum dæmone, carne, mundo, morbis, tentationibus, aliisque innumeris periculis ac miseriis, ac tandem cum ipsa morte; præinde maturè in rem & salutem tuam vigila, atque de armis, quibus inimicos tuos expugnare valeas, tibi provide; arma autem Christiani hominis potissimè sunt baculus, quinque lapides, funda & pera. Per baculum Davidis D. Augustinus crucem Dominicam subaudit, sicut enim canis baculum, sic diabolus formidat crucem; per quinque lapides rectè quinque SS. Christi fulnera intelliges, per fundam SS. Rosarium, & per peram SS. Scapulare, quibus Spiritualibus instructus armis infernalem Goliath omnesque hostes tuos facili conatu superabis.

S. August. serm. 197.

Annal. Angliæ l. 7. c. 5.

De Arcturo Angliæ Rege recensent Britannia Annales, quòd clypeum sibi parari jusserit, in cujus interiore facie B. Virgo cum JESU parvulo Filio eleganti penicillo erat depicta, in quam SS. Deiparam quoties in bello aliquod imminabat periculum, Rex oculorum aciem conjiciebat, ejusque opem impensius implorans de hoste gloriose triumphabat. Contigit aliquando, cum in cruento prælio milites jamjam meditarentur fugam, ut Rex inverso scuto pretiosissimæ Virginis ac Deiparæ imaginem trepitantibus ostentaret Militibus, elatâ exclamans voce: *Ecce, quæ nos militamus;* ad cujus beatissimæ Virginis & dulcissimi Filii conspectum milites de novo confirmati, resumpto animo in hostiles irruereturmas, & inimicum exercitum ingenti clade profigârunt: Cui clypeo exinde Rex hæc verba insculpi voluit: *MARIA salus Patriæ.*

P. Andr. à S. Theres. Carmel. & plures alii.

Hunc Arcturum Regem anno salutis nostræ 1620. in pugna ad Pragmam probè imitatus est Venerabilis P. Dominicus à JESU MARIA, Carmelitarum Discalceatorum Generalis ac Præpositus dignissimus, vir morum innocentia & sanctitatis famâ notissimus, qui in cruento illo prælio, in quo à Serenissimo Bavaricæ Duce Maximiliano tessera militaris *Sancta MARIA* erat, non duntaxat exercituum Dominum in cruce sublimen, tanquam ante ambulonem, sed & in pectore pro lorica & scuto inexpugnabili B. Virginis *MARIÆ* effigiem præferebat, quorum ope acies hostiles pulsæ, hostis cæsus, & insignis victoria in summum Reipublicæ Catholicæ commodum reportata est in Octava omnium Sanctorum, Dominica 22. post Pentecosten, ubi Evangelium cantari solet: *Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt DEI DEO;* quam exinde sacram Deiparæ imaginem Serenissimus Bavaricæ Dux & paulò post S.R.I. Elector Maximilianus hoc inscripto exornavit: *Clypeus. & sperantibus in se,* cui Divæ Virgini & Matri, Carmelitarum gloriæ & Ecclesiæ Orthodoxæ protectrici, pro Emblemate scu-

Luce. 20. 25.

Prov. 30. 5.

tum mucronatum, prominente in ejus medio cuspide, subiicimus, cum inscripto: *Tutatur & armat*; vel scutum Josue, quo urbem Hai expugnavit: *Lava clypeus contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam, cum Lem-maac*:

Josac. 25

Præsidium & decus.

Ita, ô beatissima Virgo, in SS. Scapulari & nobis scutum & lotica es, tutans & armans, defendens & arcens, *tutela, decusque*.

2. David invictissimus belli Dux, ubi ad regale folium evectus est, in urbe Solymæa juxta arcem Sion fortissimam turrim ex quadris lapidibus ferro & plumbo indissolubiter compactis, cum propugnaculis construxit, ex qua non gladios aut lanceas, non arcus aut tela, neque alia instrumenta bellica, sed meros clypeos appendit: *Mille clypei pendent ex ea*: Cant. 4. 4. *Omnis armatura fortium*. Adquid, obsecro, tot clypei in Davidica turri? Si litteram inspicias, David scuta illa bellica non tam ad terrorem inimicorum, quam ad splendorem civitatis suæ in eminentiori turris loco suspenderit. Verùm SS. Patres per hanc turrim Davidicam communiter cum Ecclesia SS. Deiparam intelligunt, quæ *terribilis est ut castrorum acies ordinata*, ex qua mille clypei pendent: *Mille clypei*, ait S. Doctor Angelicus, *sunt mille remedia contra quævis pericula ex beata Virgine pendentia*. Cant. 6. 9. S. Th. Aq. Opusc. 4.

Eques ille optimis adornatus operimentis, qui contra impium Heliodorum, orantibus Machabæis, pugnabat, *Videbatur arma habere aurea*. Aliàs 2. Mach. 3. videbantur in aere per quadraginta dies *cursum equorum per ordinem digestos*, 25. & *congressiones fieri cominus*, & *scutorum motus*, & *galeatorum multitudinem gladiis districtis*, & *telorum jactus*, & *aureorum armorum splendorem*, omnisque generis *loricarum*. Aliàs etiam *refulsit sol in clypeos aureos & arcus*: *resplenderunt montes ab eis*, & *resplenderunt sicut lampades ignis*. O Virgo pretiosissima! tu in Archifraternitate benedicti Scapularis tui clientibus tuis non galea & lorica tantam, sed & scutum aureum es, galea enim solum caput tegit, lorica pectus & humeros, sed scutum integrum tutatur corpus; erant enim antiqua illa scuta bellica tantæ magnitudinis, ut unum eorum totum hominem facile tegetet, atque à telis totum corpus defenderet: *Tallis*, inquam, clypeus, ô beatissima Virgo de monte Carmelo es, totum corpus Ecclesiæ protegens, & mundum tuo tutans patrocínio: *Dudum*, ait S. Fulgentius, *caelum & terra ruerent, nisi Maria precibus sustentasset*; & S. Antonius: *Data est tibi, ô Domina, omnis potestas in caelo & in terra, ut quidquid vulneris, valeas effi.ere*. S. Fulgent. lib. 4. Mytholog. S. Amonin. ferm. 2. de Coronat. MARIE

3. Cæterum varii varia in suis clypeis ac signis gentilitiis volebant pingi, ac insculpi Symbola. Wenceslaus Imperator in scuto suo navim incidit voluit, cum Lemmate: *Ventis parendum*. Otto Wittelspachius apud Lucium Equum Trojanum, cum inscripto: *Audendum Alexander de Medicis primus Hetruriæ Dux Rhinocerotem*, cum Epigrapha: *Non redeo, nisi victor*, Stanislaus Hossius venationis amans, venatorem humeris cervum portantem, cum Lemmate: *Onus meum leve*. Olympica Ursina in scuto suo flammam adumbrari voluit acuminatam, cui inscripsit: *Nunquam deorsum*. In scuto Lacedæmonum erat exaratum: *Aut in hoc, aut cum hoc*. In scuto Myrtili: *Auxilium nunquam desiciens*. Venetii in clypeo suo canem quondam præsentabant acuminato torque armatum, cum Lemmate: *Sanciat, & defendit*. Comes Abenspergicus, ubi Ratisbonæ Cæsaris militiæ & obsequio duos & triginta filios donavit, pro Symbolo aquilam cum pullis suis, solem intuentibus, adumbrari iussit, cum Lemmate: *Fideles omnes, generosi omnes*. Romani etiamnum hodie in scuto suo gentilitio has quatuor tenent litteras S. P. Q. R. Originem hujus Emblematis ex Joanne Carthage-na accipe; Sabini, gens generosa & bello assueta, cum contra Romanos cruentum quondam bellum gererent, in scutis ac vexillis suis has quatuor litteras pingi, & insculpi voluerunt: S. P. Q. R. quod idem est: *Sabino Populo Quis Resister?* quibus ex altera parte Romani ad bellum provocati eisdem verbis in vexillis & clypeis suis exaratis, respondebant: S. P. Q. R. hoc est: *Senatus Populusque Romanus*. Fit pagna, vincunt Romani, subjugantur Sabini, & ut perpetuam dicti Romani ex hac parte insigni victoria haberent memoriam, ejusmodi quatuor litteras S. P. Q. R. in suo scuto gentilitio in Capitolio & passim super palatiorum portas adhuc hodie conservant.

Anima Christiana! hic rogo te, subhite paulisper, & attentiore mente hæc moderna ac ferrea tempora considera, in quibus ob demerita nostra à justissimò Numine assiduis conterimur bellis; & nunquid DEUS strictissimus scelerum Vindex in scuto & vexillo, quod contra nos crexit modo, has quatuor nobis exhibet litteras: S. P. Q. R. quas ita expono: *Scelus a Punituro Quis Resister?* Non angeli, non Sancti, non mortales & creaturæ omnes. Pentapolim consule igne cœlesti subversam, mundum universum per cataclysmum submersum, atque alia sexcenta, imò innumera flagella, quibus rebellem mundum omni tempore castigavit DEUS, unde recte Balaam: *Cujus fortitudo similis est Rhinocerotis* quod fortissimum ac ferocissimum animal à nullo hominum domari, aut teneri potest: *Cornua Rhinocerotis cornua illius, in ipsis ventilabit gentes usque ad terminos terra*.

Verum confidite, Clientes Mariani, præsertim qui clypeum salutis, SS Scapulare gestatis, confidite, inquam, ecce beatissima Virgo de monte

Car-

Joannes
thag & alii.

Gen 19.
25.
Gen 7 23
Num. 24. 8.

Deuter. 33.
17.

Carmelo obviat vobis quasi Mater honorificata, & irato Numini ac dulcissimo Filio aliud monstrat vexillum ac scutum, in quo pariter quatuor illi characteres auro sunt consignati : S. P. Q. R. quasi diceret: Fili mi! si solam attendis iustitiam semotà omni misericordiâ, rectè humanum deles genus, & quis resistet tibi: *Scelera Punituro Quis Resistet?* Sed ecce, tibi exhibent fratres mei in Sacro Scapulari aliud vexillum & salutis scutum, in quo pari modo quatuor illæ sunt piætæ litteræ: S. P. Q. R. hoc est: *Scapulare Portans Quando Regat;* & quemadmodum funiculus ille coccineus in excidio Jerichuntino universæ domui Rahab salutis signum exitit: *Appendit funiculum coccineum in fenestra;* ita & benedictum Scapulare, si quis devotè gerit, piè & Christianè vivit, *signum salutis est, salus in periculis, fœdus pacis & pacis sempiterni.*

Eccl. 15. 2.

Josue 2. 21.

4. Videtur mihi SS. Deipara in Archifraternitate SS. Scapularis, ut quondã Rebecca, de qua Sacræ Paginæ cõmemorant, quòd hæc sollicita Mater dilecto filio suo Jacob vestimenta valde bona & odorata procuraverit: „Et vestibus valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum, pelliculasque hædorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit, ut sic faciliore modo supremam à Patre moribundo reciperet benedictionem. Sed neque irritus fuit Matris ille conatus, statim enim ut pater „sensit vestimentorum „illius fragrantiam, benedicens ille ait: Ecce, odor filii mei sicut odor agri „pleni, cui benedixit Dominus: Det tibi Deus de ore cœli, &c.

Genes 27 16.

En pulcherrimam figuram in RR. PP. de monte Carmelo, & in Confratribus SS. Scapularis adimpletam, quibus tanquam filiis suis præ cæteris dilectis piensissima Virgo & sollicita Mater de vestibus valde bonis & virtutum odore fragrantibus providit, & colli nuda benedicto Scapulari suo, ceu scuto protexit. Originem hujus Archifraternitatis sic accipe. Anno à partu Virginis 1240. in Ecclesia Dei floruit Beatus Simon Stock Anglus Sacri Ordinis Carmelitarum Prior Generalis, qui, cum SS. Virginem Deiparam impensius coleret, ardentissimis precibus ab ea flagitavit, ut aliquod amoris signum monstrare dignaretur, cui SS. Virgo Angelorum stipata catervis, & imenso circumdata splendore apparuit, eiq; Scapulare Ordinis tradidit, dicens: „Accipe dilectissime, hoc tui Ordinis Scapulare, meæ Confraternitatis signum, tibi & cunctis Carmelitis privilegium: In quo quis moriens æternum non patietur incendium. Ecce, signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis & pacis sempiterni. Hac cœlesti veste indutus B. Simon tam insigne donum & peculiare amoris erga se ac Sacrum Ordinem monumentum palam de prædicare cœpit; hinc factum est, quòd non cives tantum, & agrestes, sed & Imperatores, Reges, Duces, Magnates, Illustres ac Nobiles utriusque sexus, imò & Summi Pontifices ad hanc Sodalitatem convolârint, & Sacrum Scapulare receperint. Observat autem hic rectè de Lezana, quòd prædicta

R. P. Joan. Bapt. de Lezana de Patronatu B. V. & pacis alii.

verba beatissimæ Virginis non simpliciter & absolutè, prout jacent, sint intelligenda, sed quantum ex parte Virginis & efficacissimæ ejus intercessionis pro illis Confratribus, qui non gentiliter, sed Christianè vivunt, mandata Dei observant, & simul devotè SS. Scapulare gestant, adimplentes leges & statuta Sodalitatis Marianæ, illi sunt veri filii Mariæ, cœlestis illius Rebeccæ, quibus à Dilectissimo Filio suo Christo JESU omnem benedictionem impetrabit : „Ecce odor Filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.

5. Verùm non solum favet SS. Deipara hïc in vita suis clientibus sacrum Scapulare gestantibus, sed & defunctis per potentissimam suam intercessionem mirè solet esse propria. Caleb filia læ Axæ, dum Othonieli viro fortissimo nupserat, pro dote & hæreditate terram irriguam assignavit : „Da „mihi benedictionem: Terram australem & arentem dedisti mihi, junge & „irriguam. Dedit itaque Caleb irriguum superius & inferius. Conhde, Confraternitas SS. Scapularis titulo Dei Genitricis decorata, tu es illa Axa Sponsa, cui Dominus pro dote dedit irriguum superius & inferius, seu supra & infra; superius hïc in terra pro fratribus & sororibus tuis adhuc in vita degentibus quàm plurima privilegia, communicationem bonorum operum, precum, suffragiorum & cæterorum bonorum spiritualium, & inferius in purgatorii flammis existentibus proximo post obitum Sabbato liberationem. Juvat hïc pro asserti confirmatione audire diploma Pauli V. Pontificis Maximi, quod incipit : „Patribus Carmelitis populus Christianus potest piè credere de adjutorio animarum Fratrum & Confratrum Sodalitatis B. M. V. de monte Carmeli, videlicet beatissimam Virginem animas Fratrum & Confratrum in charitate decedentium, quæ in vita habitum gestaverint, & castitatem pro suo statu coluerint, Officiùmque parvum de B. V. M. recitaverint, vel si recitare nesciverint; Ecclesiæ jejunia observaverint, & feria „4. & Sabbato à carnibus abstinuerint, nisi ubi in iis diebus Nativitatis „Domini Festum incidit; suis intercessionibus continuis, piisque „suffragiis & meritis, ac speciali protectione post eorum transitum, præcipuè in die Sabbati, qui dies ab Ecclesia eidem B. Virgini dicatus est, adjuturam.

De Jeremia refert Sacer Codex, quòd eum in lacum Melchitæ projeerint, in quo non erat aqua sed lutum, ut ibi in cœno usque ad collummersus moreretur; sed Abdemelech ejus misertus veteres submisit pannos, quos per funiculos ad Jeremiam demisit, & sic eum de lacu miseræ & de luto fœcis rursus in lucem eduxit: *Et extraxerunt Jeremiam funibus, & eduxerunt eum de lacu.* Per hunc lacum & obscurum barathrum rectè purgatorium intelligimus, in quod veteres dimittimus pannos, dum per SS Scapulare & merita B. Virginis Deum rogamus, quatenus animas de lacu hoc inferiori & umbra mortis misericorditer liberare dignetur. Oportat hïc audire Bullam Clementis VII.

Josue. 15.
19.

Diploma
Pauli V.
Pont. Max.
epitum año
Dom. 1613.

Jerem. 38. 15.

„Die quo à sæculo hujusmodi purgatorium accefferint, ipsa Virgo gloriosa Dei Genitrix Maria Sabbato sequenti post illorum Confratrum seu Religiosorum ac Sororum obitus, visitando, à pœnis purgatorii hujusmodi eorum animas liberabit.

Recordor hic Petri Apostolorum Principis, qui, cùm aliquandò non haberet, quo vectigal seu didrachma in Capharnaum solveret, jussu Magistri sui hamum in mare misit, & in pisce capto staterem invenit: *Vade ad mare, & mitte hamum &c.* Anima Christiana! imitare Petrum, prehende hamum, SS. Scapulare, mitte illud in mare, hoc est, attestante D. Thomas Aquinate, in purgatorium, verè mare amarum, *Quia nullus*, ait idem, *in toto mundo amarior cruciatus invenitur*, & eris pisces & animas capiens.

Matth. 17. 27. S. Thom. in Suppl. tert. tit. patris.

6. Elisæus ope pallii Eliæ, quod ab ascendente in cœlum ad sui memoriam huic dignissimo Discipulo relictum fuerat, Jordanem divisit, sicque pede eum transivit: *Et elevavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei: reversusque stetit super ripam Jordanis &c.* Si vis, anime mi! securè Jordanem (quod nomen idem est, quàm flumen judicii) in morte tua transire, arripe pallium Eliæ, hoc est, benedictum scapulare, serva regulas, ac Christianè vivas, & tutus ante tribunal Christi comparebis.

4. Reg. 2. 13.

Loth Abrahami fratri e Sodoma egredienti Angeli suasere, ut, si vitam & animam suam ab incendio salvare velit, ad montem se reciperet: *In monte salvum te fac, ne & tu simul pereas.* An non mundus iste immundus similis est Pentapoli plenus iniquitatibus? *Mundus solus*, ait dilectus Christi Discipulus, *in maligno positus est*, ubi S. Augustinus legit: *In malo igne positus est*, & Cornelius: *Experientia nos docet quam mundus instat Sodoma: plenus sit cupiditate, superbiâ fraude, luxuriâ, gulâ, avaritia, omnique malo, &c.* Si vis ergo, anime mi! inter tentationes & pericula salvare animam tuam: *in monte salvum te fac, ne & tu simul pereas*, hoc est, in monte Carneli per SS. Scapulare, quod est dypeus & signum salutis, *in quo quis moriens æternum non patietur in cœlum.*

Genes. 19. 17. 1. Joan. 5. 19.

Cornel. hie.

Abiathar Sacerdos, quia contra Salomonem cum Adonia conspiravit, eumque in Regem unxit, pœnam mortis ob læsæ majestatis crimen commertus est, sed quia Davidi quondam fidelis extitit, & Arcam Domini portavit, idè in vita à Salomone conservatus fuit: „Abiathar quoque Sacerdoti dixit Rex: *Vade in Anathot ad agrum tuum, equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portasti Arcam Domini DEI coram David Patre meo.* O Christiane! toties rei facti sumus criminis læsæ Majestatis, quoties lethale admisimus delictum; quod autem de facto non in igne gehennali commertas persolvamus pœnas, gratias agamus Deo nostro & Judici Christo, qui ob gratiam & intercessionem SS. Matris suæ adhuc nobis pœnitentiæ spatium benignè indulgit: *quia portavimus arcam Domini*, hoc est, Sacratissimum Scapulare.

5. Reg. 2. 26.

3. Reg. 17.

9.

Arnold. Bost
in suo de
Patronat.
Virg. lib.
cap. 1.
Lud. Blof.
in Moail.
cap. 12.

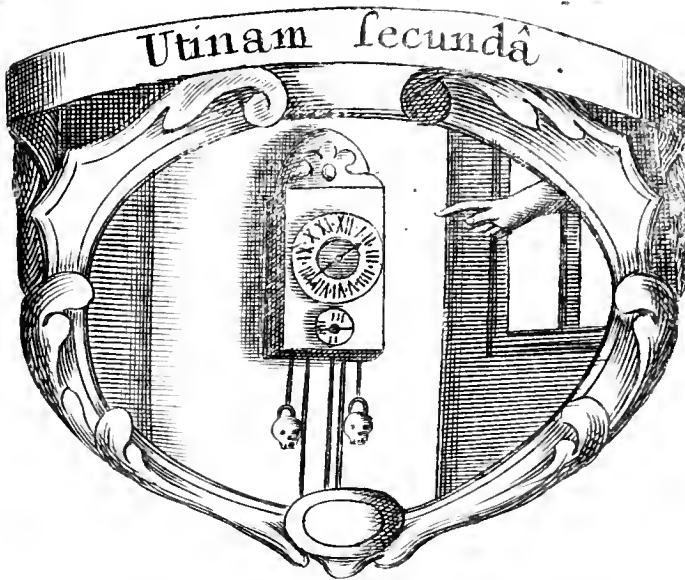
Lib. 4. Re-
vel. c. 138.
4. Reg. 5.
13.

7. De muliere illa Sarepthanapia & Religiosa recensent Regum Annales, quòd Eliam Prophetam à facie Jezabelis fugientem non duntaxat hospitio receperit, sed & famelicum, posthabito quoque propriæ vitæ periculo, paverit: *Surge, & vade in Sareptha Sidoniorum. & manebis ibi, præcepi enim ibi Mulieri viduæ, ut pascat te.* Subintrat hîc Auctor gravis Arnoldus Bostius hilce verbis Sacratissimam Deiparam alloquens: *Tu es illa Sarepthana, quæ etiam modo Patri Eliæ in filiis præbes refocillamen & hospitium, &c.* Non hîc tantum in hac mortali vita sedulam filiorum Eliæ in SS. Scapulari curam gerens, sed & altera quantocyus illis æterna procurans gaudia. Audi, & perpende, Cliens Mariane! quomodo pius Auctor Ludovicus Blofius nomine ipsius Sacratissimæ Deiparæ, testetur: *Ego omnibus, qui mihi piè & sanctè deferviunt, volo in morte fidelissime tanquam Mater piissima adesse; eosque protegere, ac consolari; imò & post mortem suis devotis Sodalibus in purgantibus illis flammis existentibus benignissima Mater est, ita ipsa ad S. Birgittam: Sum Mater omnium, qui sunt in purgatorio; quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis, in qualibet hora propter preces meas quodammodo mitigantur.* Age ergo quisquis es, homo Christiane! imitare consilium, quod Naamo Syriæ Principi forti & diviti sed leproso dederunt servi: *Pater, si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras; quantò magis, quia nunc dixit tibi: lavare & munda-beris.* Hoc & ego tibi dico: Si rem grandem tibi dixissem, certè facere debueras, quanto magis, quia nunc dico tibi: Accipe Scapulare, ob-
serva regulas, & æternum non patieris incendium.



CONSIDERATIO LXIX.

Mater amoris & doloris singulariter invocanda est, ut in
hora mortis nobis assistere dignetur.



Tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.

Ecclesia in hymno de B. V.



1. Solent serpentes in gramine latitantes (prout rectè obser-
vat Ruperrus Abbas) contra homines non aperta vi, sed
dolis ac insidiis pugnare, eosque in calce à tergo morde-
re, & sic veneno in totum corpus pro serpente interfice-
re, unde Lemma ab Ecclesiastico mutuatum: *In silentio*
mordet. Simili ferè modo antiquus ille serpens, ac generis humani hostis in-
fensissimus diabolus calcaneo hominis insidiatur, cumque quasi à tergo morde-
dere nititur; atque tunc præsertim omne virus suû contra hominem exerere
assolet, quando illi ex hac mortali vita ad iudicium & ad longam, longissimâ
ater-

Rup. Abb.
in Genes. 3.
15.
Eccles. 10.
11.

- Apoc. 12. 12. æternitatem migrandum est: *Va terra & mari*, ait S. Joannes, *quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet*, ut hominem moribundum ad ruinam & æternam trahat perniciem; proinde nihil intentatum relinquit, quò tandem evadat victor. Et hoc est, ad quod allusit ipsa Veritas Deus, quando in paradiso serpenti isti tartareo, Evam seducenti, hanc edixit sententiam: *Et tu insidiaberis calcaneo ejus*. Et cur, obsecro, calcaneo? Quare non oculis? Davidem consule ob alienam Mulieris speciem oculis captum: *Vidit Mulierem se levantem, &c.* Quare non auribus? Evam considera faciles nimium aures serpenti præbentem: *Erutis sicut Dii*. Quare non ori aut gulæ? Divitem Epulonem attende: *Epulabatur quotidie splendide*. Quare non manibus ac pedibus? Achan intuere: *Tulit aliquid de anathemate*. Quare non cordi? „De corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemix: hæc sunt, quæ conquinant hominem. Cur ergo dicit Dominus, quòd diabolus hominis insidietur calcaneo: „Et tu insidiaberis calcaneo ejus?
- Observa: *Calcaneum*, inquit S. Vincentius Ferrerius, *quæ est ultima pars corporis, signat mortem*. Et doctissimus Alcuinus *Diabolus*, ait, *insidiatur calcaneo nostro, quia extremam vitæ nostræ aciem oppugnat*. Sed Deo & Homini Christo laudes sint immortales ac infinitæ, quòd moriens in cruce Sacratissimam Matrem suam nobis adversus mortem patronam commendavit potentissimam: *Ecce Mater tuæ*; dum enim morienti Filio sub cruce fidelissimè & non sine summo animi cruciatu adstitit, datum illi peculiariter est, ut filiis quoque suis spiritalibus ac clientibus in extremo vitæ articulo constitutis possit assistere, eis opem ferre, & dæmonum insultus repellere. Et quemadmodum luna nocti præesse dicitur: *Fecitque Deus duo luminaria magna: lumine majus, ut præesset diei, & lumine minus, ut præesset nocti*; ita Sacratissima Deipara in articulo mortis, quæ rectè cum nocte comparatur, suis dilectis Sodalibus, velut luna perfecta & plena illucescit. Audi Eminentissimùm Toletum super illud: *Mulier ecce Filius tuus* ita loquentem: *Omnnes nos curæ, protectioni & intercessioni Virginis commendat, nobis autem fiduciam confert, ut tanquam ad Matrem & Dominam in omnibus nostris confugeremus*. Et S. Bernhardus: *Gratias*, inquit, *age ei, qui talem tibi Mediatricem benignissima miseratione providit, quæ te neque in morte deseret, sed tibi obviabit velut Mater honorificata: Et nunquid oblivisci potest Mater infantem juvem, ut non misereatur filio uteri sui?* unde rectè Ecclesia eam in hymno salutat: *Maria Mater gratia, dulcis Parens clementiæ; tu nos ab hoste protege, & horam mortis suscipe*. Ita ô Domina! ita fiat: *Et horam mortis suscipe*; in quem finem pro corpore nostri Emblematis horologium adumbrari curavimus, ubi index digitus horam secundam monstrat, hoc est, felicem, cum inscripto:

Utinam secundâ.

e. Hanc

2. Hanc mortis horam secundam sibi optabat impius Balaam Prophe-
 ta, non ignorans, quòd æternitas à morte & ultimo vitæ momento pendeat: 20. m. 24. 70
Moriatur, inquiebat, „anima mea morte justorum, & fiant novissima mea
 „horum similia. En quomodo mali, impii, athei & politici mortem felicem
 appetunt, sed vitam bonam fugiunt; prudentius ergo, sibi que utilius Balaam
 dixisset: „Vivat anima mea vita justorum, ut moriatur morte justorum,
 quam tamen secundam mortem idolorum ille cultor ac fautor minimè in-
 venit. O quantò feliciores vos estis, Clientes ac Sodales Mariani! quibus mor-
 riens in cruce Jesus Sacratissimam Matrem suam in S. Joanne pariter in Ma-
 trem tradidit, neque enim illi sufficiebat vos cœlestis Patris sui facere filios,
 nisi etiam, ut vos conjunctiores sibi redderet, dilectissimæ Matris suæ filios
 efficeret: „Vos Filii excelsi omnes.

Psal. 31. 6.

Elias, dum quondam per turbinem in curru igneo in cœlum evectus est,
 pallium suum Elisæo optimo discipulo reliquit: *Et levavit pallium: Et cœquid ce-*
ciderat ei. Plus Christus, ubi per turbinem pallioris in curru igneo S. Crucis
 inensâ flagrans in genus humanum charitate recessit, vobis, ô cultores Ma-
 riani, reliquit, dum Sacratissimam Matrem suam, quæ velut pallium ipsi in
 hac terra fuerat, carne humanâ eum vestiens, & veluti pallio in utero obvol-
 vens, vobis consignavit. Elisæus ope palli Eliæ Jordanem, id est, *fiumen judi-*
cii, sicco pede transivit; vos, opitulante Virgine, felicem mortem obire, &
 sortem optimam in judicio sperare potestis: *Potentior enim*, ait S. Ildephon-
 sus „ad placandam iram Judicis invenire non potestis, quam illam, quæ me-
 „ruit Mater exiltere ejusdem Redemptoris & Judicis. S. Ildephon-
 serm. 9. de
 Assumpt.

4. Reg. 2.

13.

S. Ildephon-
serm. 9. de
Assumpt.

3. Cùm Baracstrenuissimus belli Dux contra Sisaram moveret exercitû,
 cruento cum illo dimicaturus prælio, prius ad Debboram Mulierem prudenti-
 ssimâ, juxta ac piissimâ se contulit, cui insinuavit: „Si venis mecum, vadams
 „si nolueris venire mecum; non pergam; quæ dixit ad eum. ibo quidem te-
 „cû, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu Mulieris tra-
 „detur Sisara. Ivit Barac, & à Debbora Prophetissa confortatus, ingenti fide
 ac spe rem aggressus, feliciter confecit, cujus etiam fidem comendat He-
 bræis Apostolus Pugna & nobis imminet, Clientes Mariani! ex qua pendet fe-
 lix, aut eheu nimium infelix æternitas. O quanti momenti ista res est, ultimû
 vitæ nostræ momentum! huic Imperatorum, Regum ac Principum gravissi-
 ma cedunt negotia, quia ab illis temporalis, ab illo verò momento æterna
 pendet beatitudo; oportet ergo, ut de forti ac prudente Debbora nobis pro-
 vidamus, quæ nobiscum ad hoc prælium se conferat, „ubi non erit nobis
 „colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed aversus principes & pote-
 „states; adversus mundi rectores tenebrarum harum; propterea accipite
 „armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo. Debbora au-
 tem hæc nostra alia non est, quam Sacratissima Virgo Deipara, quæ jam

Jud. 4. 8.

Hebr. 11.

Ephes. 6. 12.

pridem antiqui illius serpentis caput contrivit; hanc, inquam, Sacratissimam, juxta ac potentissimam Heroïnâ stantem olim juxta crucem in cruento illo prælio, in quo sathan contractus, & orbis redemptus est, ad ultimum certamen. nostrum sapius, inò quotidie humiliter ac impensissimè invitemus, *Psalm. 34. 10. ut eripiat. inopem de manu fortiorum ejus; egenum & pauperem à diripientibus eum.*

4. In Numerorum libro refertur, quomodo Dathan & Abiron Moyfi & Aaroni se opposcentes unà cum familiis suis à terra absorpti; & in inferni barathrum fuerint demersi: *Descenderunt viri in infernum; & quare hoc? Quia dispersa est terra sub pedibus eorum.* Supra quod pulcherrimè Richardus à S. Laurentio: *Terra, inquit, MARIA est, quâ subtr. clâ descendimus in infernum viventes sicut Dathan & Abiron.* O terra benedicta, de qua Propheta: *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem.*

Jeremias Propheta; quem DEI clementiâ immanente captivitate Babilonica ad populum misit, ut eum ad pœnitentiam concionibus suis excitaret, mirandam aliquando visionem habuit: *Et factum est Verbum Domini ad me, dicens; Quid tu vides Jeremia? & dixi: Virgam vigilantem ego video.* Alii legunt & exponunt: *Virgam oculatam, vel oculos apertos & vigiles habentem.* Ad quid, obsecro, hæc virga vigilans & oculata? Virga hæc MARIA est: *Virga de radice Jesse, vigilans semper in nostium commodum, clientûnque suorum. æternam salutem, de qua & Balaam vaticinatus est: Orietur stella ex Jacob, & consurget virga de Israel, & per. uiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth, hoc est, contrarias inferni potestates, hac enim virgâ percussus pavebit Assur, id est, diabolus & omnes ejus tartaræ legiones, Clientes Marianos in morte infestantes.*

Moyse quondam ope virgæ suæ, ingentium prodigiõrum, operatrice, mare rubrum divisit, & sicco veltigio Dei populum in terram promissionis traduxit: *Eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut gradientur filii Israël in medio mari per siccum.* O beatissima Virgo! Mater viventium & morientium, tu per illam virgam adumbrata es, quâ opitulante turbulentum hujus sæculi mare, ipsamque mortem feliciter possumus superare, & ad patriam illam desiderabilem, perpetuo melle & lacte manentem, pervenire: *Hæc est, ait B. Petrus Damianus, virga illa, quâ retunduntur impetus adversantium dæmoniorum; virga Aaron per quam fiunt signa & mirabilia. Baculum autem crucis intellige, quo non solum verberatus est, sed occisus ille insatiabilis homicidâ, qui in mortibus hominum pascitur, & nutritur; in Virgine virga & baculo cruce, miserorum spes, & consolatio continetur, sicut sublimis Propheta clarâ voce declarat: Virga, inquit, tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.*

5. Vidit aliquando Jessæus Vates mentis suæ oculis Regis æterni solum & ad dexteram illius adstantem Reginam mirabili splendore circumdatam, & auro, gemmisque interlucentibus coruscantem vestimentis: *Adstirrit Regina à dexteris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate.* Per quam supernorum civium Reginam alii Ecclesiam, sed Athanasius, S. Gregorius Neocæsariensis, Hugo Cardinalis, Alphonsus & alii, quos citat & sequitur Thomas de Blanc, rectè Sacratissimam Deiparam, cœli terræque Reginam intelligunt, quam quondam Propheta Regius in spiritu non in throno regio sedentem, sed à dexteris Regis cœlestis assistentem conspicatus est: *Adstirrit Regina à dextris tuis.* Et quare non sedit, sicut quondam Regina Bethsabeæ ad dexteram Regis Salomonis filii sui sedes erat parata: *Positusque est thronus Mari Regis, quæ sedit ad dexteram ejus?*

Adverte: *Stare*, inquit S. Augustinus, *auxiliantis est, & advocati officium designat.* Quia ergo hæc potentissima cœlorum & totius universi Regina MARIA non sedens ad dexteram Christi supremi Judicis, sed stans observata est, Advocata officium in te suscepit: *Bene*, ait Hugo à S. Victore, *adstirrit à dextris tuis, tanquam nostra patrocinatrix, gladium evaginandum peccatoris in peccatis.* Et doctissimus Idiota: *MARIA*, inquit, *non sedet, sed stat, ut peccatores adjuvet, ut ipsos protegat,* præsertim in agone ultimo constitutos, atque cum tota æternitate colluctantes, quorum periclitantium in se curam Virgo peculiarem solet suscipere. O si clamassent quinque illæ Virgines fatuæ non solum! *Domine! Domine!* sed & *Domina! Domina!* sine dubio ad cœlestes Agni nuptias fuissent admittæ; sed quia nimis serò venerunt, non sumentes oleum secum, & janua jam erat clausa, idè æternum fuerunt te probatæ: *Nescio vos.* O vocem tremendam, quæ quasi tonitru & fulmen æternam in illas detonavit maledictionem: *Cum dixit*, ait S. Chrysostrmus, *Nescio vos, nihil aliud quam gehenna & intollerabilis cruciatus relinquitur; imò vero etiam gehennâ istud verbum gravius est.*

Et quid, quæso, peccârunt fatuæ istæ Virgines? Dixi: Non sumpsere oleum secum: *Oleum effusum est nomen tuum, ô beatissima Virgo.* Et clausa est janua; supra quod doctissimus Mansius: *Porta hæc MARIA est janua cœli, ipsa est cœlestis porta.* Væ ergo illi, cui hæc felix cœli porta in morte clausa est; e contra *beatus homo, qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostii mei, qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.*

6. David puer pastoritius uno ex quinque limpidiſſimis lapidibus, quos sibi in torrente ad pugnam selegerat, robustissimum gigantem feliciter stravit; Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philisthæum in fronte, & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suâ super terram. Age anime mi! dū nunc tempus est,

S. Bernhard.
in Cant.

mature tibi de quinque similibus provide limpidiſſimis lapidibus, hoc eſt, de Sacraſſimo Nomine MARIÆ, quod quinque litteris, ceu pretioſis conſtat lapillis, in cujus Sacraſſimi Nominis virtute in agone infernalem poteris ſuperare Goliath: „Ubi Nomen MARIÆ, (inquit Mellifluus) dæmonum nocumentum effugatur, quia Maria terribilis eſt, ut caſtrorum acies „ordinata.

Jerem. 18.
17.

Cæterum inquirunt Sacri Doctores rationem, quare pretioſiſſimus orbis Reparator Chriſtus in cruce inter ſcleratos pendens dorſum contra Jeruſolimam converterit, & facie ad Occidentem ſpectarit: *Dorſum & non faciem oſenſam eis in die perditionis?* Item quare moeſtiſſima Virgo & Matrum omnium afflictiſſima in eadem Calvarie rupe juxta crucem ſtationem ſuam ad aquilonem elegerit?

Anton. S. 3.
nell in
Throno B.
V. cap. 25.

Jerem. 1. 14.

Ad primum reſpondet Antonius Spinellus: „Nec ſine myſterio Chriſtus in cruce Occidentem reſpiciebat, quia ſcilicet adverſus mortem, quæ per occaſum ſignificatur, pugnabat: hoc etiam ſitu ad gentes in Occidenti „plaga poſitas, quarum Princeps erat Roma, perpetua Vicarii ſui ſedes futura, oculo ſuæ miſericordie intendeat juxta illud Pſalm. 65. Oculi ejus ſu.

Luc. 19 48.

per gentes reſpiciunt, &c. Doloroſiſſima autem Mater JESU partem Aquilonarem ad crucem tenebat, quia *ab Aquilone panduntur malum ſuper omnes habitatores terræ*, ac tunc præſertim, quando illis cum dæmone, morte & tota æternitate erit colluctandum. Ibi ô peccator, circumdabunt te inimici tui, & coanguſtabunt te undique: ibi peccantem te quotidie, & non pœnitentem, timor mortis conturbabit te; ibi tædebit animam tuam vitæ ſuæ, cò quòd non cognoveris tempus viſitationis tuæ. Pro quàm horrenda te manet agonia, quàm formidabilis lueta, ſi te mors in peccatis ſterrentem occupaverit. O ſi cognoviſſes & tu, ô anime mi! & quidem in hac die, quæ ad pacem tibi, quantam ſecuritatem in morte tibi pariat vera & ſincera devotio erga Sacraſſimam & doloroſiſſimam Matrem MARIAM; hanc proinde ſapius & impenſius invoca, atque per dulciſſimum COR JESU amantiffimi Filii ſui quotidie roga, quatenus, ſicuti Chriſto in cruce pendenti & agonizanti adſtitit, ita etiam tibi in morte & agone, fortalle brevi, brevi venturo, aſſiſtere dignetur. Audi pro ſolatio memoratum Antonium Spinellum: „Singulari, (inquit) Dei beneficio Virgo Sanctiſſima humano „generi in præſidium tributa eſt, & ideò ad hoc ſignificandum verſus eam partem, unde mala ingruunt, Aquilonarem ſcilicet, ad dæmonum furorem reprimendum, dum ſtaret juxta crucem JESU, conſtitit, quaſi civitas „refugii munitiſſima, ad quam peccatores à facie Aquilonis fugientes tuto ſe recipere poſſunt.

Anton Spinell
loc. cit.
ſum. 2.

Venit hîc mihi in mentem ille Prophetarum Filius, qui tempore Eliſæi graſſante ingenti fame in regione, in agro colocynthidas, id eſt, cucurbitas agreſtes collegit; ut ex illis ſibi & cæteris Prophetarum filiis pulmentum.

tum coqueret; & ecce: „Cùmque gustâssent de coctione, clamaverunt, di-
 „centes: Mors in olla vir Dei, erat enim pulmentum illud amarissimum, 4.Reg.4.46.
 pessimum ac perniciosum, & tanquam venenum mortiferum. Quid ad
 hoc Elisæus? *Afferite*, inquit, *farinam*, quam cùm in ollam misisset, „non
 „fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.

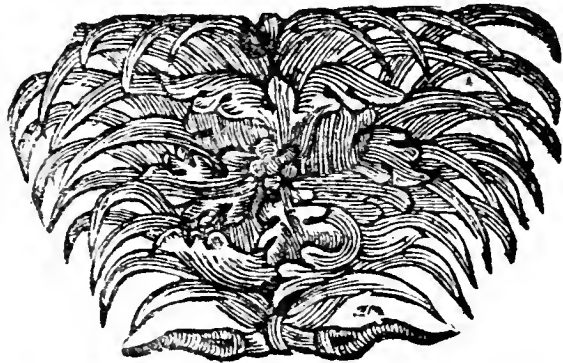
Dic, anime mi! quid *homini pacem habenti in substantiis suis* morte ama- Eccles. 41. r.
 rius? *Siccine separata amara mors?* Ah quantus pavor, quanta erit consterna- 1.Reg.15. 32.
 tio, si imminens iudicium & sempiterni gehennæ cruciatus illius peccatis
 debiti, animo repræsentabuntur? Hic enim verò de novo verificabitur:
Mors in olla; tunc enim videbuntur illi omnes sensuales voluptates præ-
 teritæ velut amarissimum draconum fel & venenum aspidum insanabi-
 le. Quid ergo in re tanti momenti consiliorum, quia hîc semel periis-
 se, æternum periisse est? *Afferite*, dicebat Propheta, *farinam*, quæ amaritu-
 dinem pulmenti instar amyli leniat, venenum tollat, ac gustui suave & sa-
 pidum reddat. Per farinam istam nonnulli Doctorum & SS. Interpre-
 tum intemeratam semper Virginem ac DEI Genitricem MARIAM in-
 telligunt, quæ mortis angustias clientibus suis mirum in modum indul-
 corare, iratumque Judicem mitigare assolet; hinc Sponsus ad Sponsam:
 „Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus liliis. De tritico habetur Cant. 7. 2.
 farina candidissima, & panis optimus cor hominis confirmans. O
 felix, qui in morte utroque gaudet & SS. Viatico & assistentiâ doloro-
 sæ Matris, sic nec quidquam amaritudinis erit in olla mortis.

8. Felix ille Sunamitidis filius, qui in sinu genitricis suæ mortuus est: 4.Reg.4.26.
 „Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.
 Et quid sequitur? Paulò post adventante Elisæo *escitavit puer septies, aperuit-
 que oculos, &c.* Ecce qui mortuus credebatur, de novo feliciter ad vitam
 surrexit. O quàm felix ac beatus est ille MARIÆ Filius & Sodalis Maria-
 nus, qui in sinu Matris suæ supremum poterit exhalare spiritum, ô quàm
 felix! quoniam illi resurrectio debetur ad vitam meliorem, æternam ac
 felicissimam; & si amicus amicum non deserit, quantò minus dolorosa
 Mater te deseret, si ejus fidelis amicus, filius ac cultor extiteris: *Fieri non*
potest, ait devotissimus Blossius, „ut pereat, qui MARIÆ sedulus & humi- Bloss. in Ca-
 „lis cultor fuerit. none vitæ
 spirit. c. 13.
 Pomer.

Finem huic Considerationi imponat dilectus ille Christi Discipulus, de
 quo plures & magnæ auctoritatis Scriptores recensent, quòd post gloriosam
 B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ in cælum assumptionem ingens eum in-
 cesserit cupidus, hanc Dominam ac Matrem suam, à Christo in ligno morien-
 te sibi legatam, denuò in gloria cœlesti intuendi. Voti compos factus, &
 extra se raptus, JESUM & Sacratissimam Matrem ejus in immensa spectat- & alii,

vit gloria, inter se tunc de decumanis illis tormentorum fluctibus in passione, cruce & morte quondam exantlatis, differentes. Discursu terminato, Filio supplicavit Mater, quatenus omnibus illis, qui piâ mente horum meminissent dolorum, aliquam, & gratiam singularem dignaretur impertire; annuit dilectissimus Filius Sacratissimæ Parenti suæ, & hæc quatuor spondit dona. 1. *Ut quisquis Virginem per ejus dolores precaretur, is ante obitum verum de peccatis dolorem impetraret.* 2. *Ut ipse maxime instante morte præsidio muniretur.* 3. *Se ejus cordi supplicia suæ inscripturum, & idè mercedem magnam aliquando præstaturum.* 4. *Se Matri jus omne dare & facultatem pro tali quilibet impetrandi.* Tu, Tu, si sapiens es, & non omnem negas humanam fidem, imitare hoc illustre exemplum, & Matris tuæ gemitus nunquam obliviscere, si in morte tua illam habere discupis propitiam, ô quàm beatus tunc eris, si sub illius umbra & protectione tuam in manus DEI commendabis animam. Finio cum S. Ephrem ita Sacratissimam Virginem deprecante: „Adesto mihi nunc & „semper, ô Virgo Dei Genitrix, Mater misericordiæ, benigna & clemens, „in præsentem quidem vitæ cursu fervens protectrix atque auxiliatrix, hosti- „les quoscunque impetus à me avertens, & in via salutis me „constituens, ac in extremæ vitæ articulo miseram ani- „mam conservans, &c.

S. Ephrem.
in orat. ad
Virg.



Eccles. 9. 12.

Alii piscantur hamo, cui exiguum affigunt vermiculum, quo inescantur, & capiuntur *Sicut pisces*, ait Ecclesiastes, *capiuntur hamo*, *si capiuntur hominis in tempore malo*. Ita piscari solet dæmon, levissimâ & spurcissimâ carnis voluptatâ homines incautos inescans & capiens. Juvat hîc audire S.

S. Augustin. de Agone Christiano cap. 7.

Augustinum: „Gaudet piscis (inquit) quando hamum non videns, escam „devorat: Sed cum piscator eum adducere cœperit, viscera ejus torquentur primo, primo, deinde ab omni lætitia sua per ipsam escam, de qua lætatus est, ad consumptionem trahitur. Sic sunt omnes, qui de bonis temporalibus beatos se esse putant, hamum enim acceperunt, & cum illo sibi „vagantur. Veniet tempus, ut sentiant, quanta tormenta cum aviditate de- „voraverint. Unde Habacuc: „Facies hominis quasi pisces maris.

Habac. 1. 4.

Luc. 5. 4.

Sunt, qui retibus jactis æquoream inducunt prædam, la jubente Domino piscati sunt Apostoli: *Laxate retia vestra in capturam*. Sic Divina providentia etiamnum hodie pisces suos electos, hoc est, homines ad gloriam prædestinatos in retia adducit: ubi observandum, quod retia ex meris crucibus sint intertexta, quos enim per beneficia non capit Divina miseratio, hos crucibus & tribulationibus immixtis ad se compellit, ubi verificatur illud S. Gregorii Magni: *Mala, quæ nos premunt, ad DEUM ire compellunt*.

Luc. 14. 24.

Multi in piscando utuntur verriculo, in cujus utriculum latitantes in litore pisces, vi, baculis & pedibus ocreatis trudent. Tali modo Concionatores zelosi ac PP. Confessarii animas in limo profundi hærentes, & in cœno peccatorum inertas capere solent ad quod alludit Veritas: *Compelle intrare*.

Est & alius piscandi modus, qui in lacubus & stagnis, in quibus ad triennium ordinariò sunt inserti pisces, adhiberi solet, ubi aqua per cuniculos & fossas dimissâ, facili conatu pisces in limo & arena saltantes etiam manibus possunt comprehendi. Ita quondam piscatus est Cyrus Rex, prout auctor est Herodotus. & etiamnum Illustres ac Nobiles in suis dynastiis & prædiis lacus suos succidunt, ubi etiam in arido pisces manibus captant. Jucundum spectaculum, quod tamen omnes tangit. En typura, quomodo mors, velut piscator generalis omnes natitantes in gurgite hujus sæculi pisces capiat, & in triumphum ducat: „Simile est regnum cœlorum saginæ missæ in mare, & ex „omni genere piscium congreganti, quam, cum impleta esset, & fecus littus „sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt. Sic erit „in consummatione sæculi, &c.

Matth. 13. 47

Denique est alius pisces capiendi modus, dum de nocte in tempesta ac quieta piscatores in navicula lucernam accendunt, ad cujus splendorem è suis cavernis ac foraminibus pisces turmatim egrediuntur, & sic piscatoribus in optatam prædam cedunt, quem piscandi modum hîc in nostro Emblemate adumbrari jussimus, cum inscripto:

Veniunt ad lucem.

Et

Et nunquid, animemi! beatissima Virgo & Mater amoris & doloris lux est? Lucerna ardens? & lumen indeficiens? *Lux plena*, ait Sinaita. *quæ nunquam deficit*; *Lucerna*, inquit S. Cyrillus *inextincti luminis*; *Lumen*, ait S. Ephrem, *totius orbis*, ad quam in tenebris & in umbra mortis sedentes, imò potius in lacu igneo ac flammæo purgatorii, velut pisces natantes, animæ assiduo respiciunt, ac ingeminant: *Respice in nos, & ostende nobis lucem in misericordiam tuam.*

Sinaita lib. 6. contempt. S. Cyrill. hom. 6. contra Nestor. S. Ephrem. de La id V. Eccles. 26. 1.

2. Hanc veritatem pulcherrimè adumbravit Ecclesiasticus, dum de hac cœli terræque Regina & Matre misericordiæ ita quondam vaticinatus est: *Gyrum cœli circuevit, & profundum abyssi penetravit: in fluctibus maris ambulavit.* O quomodo hoc, ô beatissima? Qualem abyssum penetrasti? Et in quibus maris fluctibus ambulasti? Quod Sacratissima Deipara animarum in purgatorio luentium, dum adhuc in hac mortali degebat vita, peculiaris extiterit patrona, nullus sanæ mentis ibit inficias, ad hoc enim alludit Gerson; quia juxta SS. litterarum testimonium *sanctæ & salubris est cognatio pro defunctis exstrare, ut à peccatis solvantur.* Ex quo rectè & prudenter infert, quòd etiam mens Sacratissimæ Virginis ejusmodi sanctis ac salubribus cogitationibus fuerit occupata, & pro animarum purgantium liberatione non rarò ardentissimas ad Deum preces fuderit. Sed quòd post gloriosam in cœlum assumptionem gyrum cœli circuevit, profundum abyssi penetraverit, & in fluctibus maris ambulaverit, hoc equidem mirabile est, & sensibus nostris imperceptibile.

Eccles. 24. 8.

Gerson. term. 1. de def. 2. Mach. 12. 46.

Juvat hîc pro argumenti & conceptûs nostri solutione audire S. Bernhardinum Senensem: „Beata Virgo, (inquit) in regno purgatorii domini, um tenet, propterea inquit: Et in fluctibus maris ambulavi; pœna siquidem purgatorii idèò dicitur fluctus, quia transitoria est, sed additur maris, quia nimirum est amara, & ab iis tormentis liberat beata Virgo maxime devotos suos, scilicet visitans, & subveniens necessitatibus & tormentis devotorum suorum, imò & omnium, qui ibi existunt, quia filii ejus sunt, cum sint filii gratiæ; & in gratia confirmati, atque de gloria certificati. Hucusque S. Bernhardinus Senensis & optime.

S. Bernhardin. Senens. ferm. 3. de nomine Mariæ. c. 2. cap. 3.

Eandem veritatem confirmat memoratus Gerson, qui asserit, Sacratissimam Deiparam, cum ad cœlestem gloriam super omnes Angelorum choros nunc exaltanda à Sacratissima Trinitate assumeretur, hanc à Filio peculiarem impetrasse gratiam, ut totum purgatorium evacueretur: „Pitè credo, (inquit Gerson,) Dei privilegio in Virginis assumptione evacuatum esse purgatorium: dum enim Princeps coronatur, aperiuntur carceres, quantum magis in coronatione Deiparæ.

Gerson. sup. Magulicat.

Dionif. Carthuf. ferm. 2. de Affumpt. E. V.

Sed & in aliis principalioribus festivitibus per annum pretiosissima Virgo visitare solet purgatorium. Audiatur hinc Dionysius Carthusianus: „Beata Virgo, (inquit) singulis annis in Festo Nativitatis Christi ad purgatorii loca cum multitudine Angelorum descendit, & multas inde animas eripit, quoniam in nocte solemnitatis illius Christum Regem gloriæ peperit; etiam nocte Dominicæ Resurrectionis solet descendere ad purgatorium pro eductione animarum, eò quòd Christus nocte illa Sanctos de limbo eduxit.

Exod. 23.

S. Virg. lib. 16. Rev. c. 59.

3. O sollicita Mater, quæ tantam suorum filiorum ac clientum gerit curam! Jochabed filioli sui Moysis peculiarem curam habuit, dum enim in fiscella benè clausa & bitumine oblita abscondit, & ne totam familiam impij Pharaonis objiceret furori, eum in Nili ripa in carecto, in loco palustris juncis & caricibus septo, ne statim infans aquarum impetu abriperetur, exposuit: „Cumque jam celare non posset, sumpsit fiscellam scirpeam, & linivit eam bitumine ac ac pice; posuitque intus infantulum, & exposuit eam in carecto ripæ fluminis. Majorem animarum in purgatorio expositarum curam habet piensissima Virgo Maria, quas non pœnarum exponit fluctibus, sed ingenti miseratione inde eripit: „Ego sum, inquit ipsa ad S. Brigittam, „Mater omnium, qui sunt in purgatorio, quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis in qualibet hora per preces meas, quodammodo mitigantur.

4. Reg. 4. 27

Sunamitis mulier illa honorata, opibus & pietate celebris, ubi per immaturam mortem filium suum perdidit, nullam amplius requiem habuit, donec tanto dolori inveniret lenimen: „Cumque venissent ad virum Dei in montem, apprehendit pedes ejus: & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo Dei: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est, quam ubi Elisæus conspicatus, & contemplatus est, ejus miseriis condolens, filium mortuum ingenti prodigio ad vitam revocavit. Plus Mater amoris & doloris spirituales filios suos diligit, pro quibus non cessat, si ad purgatorii ignem julto Dei judicio ad tempus adjudicantur, apud Divinam Clementiam sese ut Mediatrix interponere, donec eos è tenebris & umbra mortis ad meliorem vitam & lucem perducatur sempiternam.

Esther 7. 3.

Ro. Exempt. pl. 1. 3. c. 3. n. 24.

Esther omnium Hebræorum tum temporum intervallo ad lanienam & mortem destinatorum sollicita Mater effecta est, dum pro eorum salute liberè sese Regis furori objecit: „Si inveni gratiam in oculis tuis, ô Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro. Plus Maria, quàm Esther, verè omnium afflictorum, ac præsertim animarum purgantium non tam Consolatrix, quàm & Mater, dum affectu plus quàm materno suis clientibus in subsidium venire assolet, quod clementissima Virgo servo suo V.P. Hieronymo Carvallo è Soc. Jesu.

de animæ suæ salute valde anxio intimavit: *Matrem se esse non solum in hac vita, sed etiam in altera.*

4. O felix mendice, quem utpote ab utero matris suæ claudum quotidie Hierosolymis ad portam templi speciosam (ita cognominatam, quòd omnium portarum esset maxima & elegantissima, ex ære Corinthio facta per quam principalis in templum erat introitus) solebant portare, ut ibidem præforibus ab introeuntibus eleemosynam peteret, & exciperet, cui exinde Petrus loco eleemosynæ in virtute Sacratissimi Nominis Jesu integram sanitatem restituit: *Quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur speciosa, &c.* O animæ purgantes, verè pauperculæ & miseræ, quæ fortè jam longo tempore ad speciosam templi cœlestis portam jacetis desertæ; *clauda*, quia jurare vos ipsas non valetis; *mendica*, quia nihil omnino potestis mereri, & alienâ oportet vivere misericordiâ, *insancta*, quia non in lecto aut plumis cum illo claudo, sed in ardentissimis prunis decumbitis: *Gravior*, inquit S. Augustinus, *erit ille ignis, quam quicquid homo potest pati in hac vita.* Hoc solum vobis solatio est, quia cum illo claudo ad portam speciosam vobis licet colligere eleemosynam; porta hæc speciosa B. Virgo MARIA est: *Porta libertatis*, ita eam appellat Doctor Seraphicus: *Porta calbrum*, ita S. Ephrem: *Porta lucis fulgida*, ita Ecclesia, & alio in hymno: *Felix cali porta*, quæ pietissima Mater vos non deseret, si eam, prout decet, in vita amâstis & venerati estis, vel ipso Christo teste apud S. Birgittam: „Tu es Mater mea, tu Regina cœli, tu Mater misericordiæ, tu Consolatrix eorum, qui sunt in purgatorio. In cujus veritatis testimonium S. Birgitea refert, animam cujusdam militis, qui in pervigiliis Festorum B. Virginis per annum jejunium servare, sæpiusque sacrum Officium recitare consueverat, per intercessionem Sacratissimæ Matris DEI à tribus gravissimis tormentis, quibus in illo igne purgante addicta erat, fuisse liberatam, quam animam Christus Dominus dulcissimæ Matri suæ hisce verbis donavit: „Benedicta sis Mater charissima, tibi nihil negari potest, fiat voluntas tua, ut petisti, ita fiat.

Astor. 3. c.

S. Aug. in Psal. 37.

S. Bonav. in Psal. min. quin. 7.

S. Ephr. loc. cit. Eccles. in hym. S. Birg. Tr. Revel. & lib. 6. c. 39.

5. O felix Paralytice! qui triginta & octo annos ad piscinam probaticam jacebas, hominem auxiliatorem non reperiens, qui cum aqua ab Angelo movebatur, te in hanc medicinalem misisset piscinam. Causa tanto tempore dilatæ sanitatis erat, quia *hominem non habeo.* Et ecce, ubi desinunt humana, incipiunt adesse auxilia Divina, dum ipse DEI Filius huic misello dignatus est succurrere, eò, prout observat Gulielmus Tyrius & Cajetanus, quia jacebat ad piscinam, quæ beatissimæ Virginis ac Matris DEI insignis typus fuit, ibi enim, attestante S. Damasceno, in lucem nata est: *In lucem*, inquit, *editur Virgo in domo probatica.* Dic anime mihi quale ac quantum erit tormentum per tot annos detineri in igneo ac flam-

Joan. 5. 7.

S. Joa. Damasc. l. 4. de fide Orthod.

meo

Matth. 5. 26.

meo carcere, & expectare, usque dum „reddatur novissimus quadrans? Hinc rectè Venerabilis Beda in illa verba Psalmi trigesimali septimi: „Domine, ne „in ira tua corripias me, docet: „Illam correctionem esse graviolem, quam „quid unquam passi sunt latrones, vel sancti Martyres, vel quidquid gravius „excogitare potest homo. O tormentum! heu quot miseræ animæ cum illo Paralytico in hoc loco pœnarum ingemiscunt: „Hominem non habeo. Verùm consolamini, dilectæ animæ! consolamini, inquam, en habetis ipsam DEI Matrem, quæ, si aliquando, ut veri clientes illam amâstis, vobis quantocyùs succurret, commeritamque mitigabit pœnam, ita ipsa ad D. Birgittam: „Nulla est pœna in purgatorio, quæ propter me non remissior „erit, & lenior ad ferendum, quam aliter esset. Joannem Ximenium è Societate JESU consule, cui in Festo OO. SS. coram imagine SS. Deiparæ oranti scrupulus incidit ob exiguam erga animas in igne purgante ludentes compassionem, ad quem apertâ voce B. Virgo: „Ximene! memor „esto animarum purgatorii; cui cœlesti voci ipse quantocyùs respondit: *Ita facio*; Et ab illo momento usque ad felicissimam mortem omnia bona sua opera in suffragium animarum in purgatorio existentium obtulit. O si similem effectum apud te obtineret, optime Lector! hæc B. Virginis ac Matris DEI admonitio: „Ximene! memor esto animarum purgatorii.

S. Birg. Revel. l. 3. c. 10.
Vita P. Balt.
Alvarez.
sap. 45.

Luc. 10. 34.

6. O felix Jerichuntine! qui quondam in latrones incidisti, à quibus non duntaxat omnibus spoliatus es bonis, sed & cruentis ac lethalibus afflictus plagis. Felix tamen, quia in auxilium tibi venit mitissimus Samaritanus: „Et appropians alligavit vulnera, infundens oleum & vinum. O charæ animæ in purgantibus existentes flammis, vos per illum Jerichuntinum præsignatæ estis, dum pari modo in latrones (dæmones) incidistis; sed felices in hoc, quia à cœli Jerusalem licet nunc extorres, attamen ab illa exclusæ non estis; & habetis insuper optimum Samaritanum, Christum Jesum & hunc Crucifixum, qui in vulnera vestra vinum, id est, Sacrosanctum Sanguinem suum in redemptionem vestram & lytrum liberaliter infundit, plagisque suis vestra curat peccatorum vulnera. Habetis & Matrem dolorosam sub cruce stantem, quæ oleum misericordiæ vobis subministrat, quia *oleum effusum nomen ejus*; & sicut oleum urinatoribus, bonas margaritas in fundo maris quærentibus, perspicuitatem afferre, & mare inquietum sedare solet; ita misericordiæ Mater amara illos purgatorii fluctus sedabit, viamque ostendet, quomodo animæ, pretiosæ illæ margaritæ, ad lucem æternam securè poterint pervenire. O Sodales Mariani! hinc non oportet imitari Sacerdotis illius legalis inhumanitatem, qui horrore plagarum moribundi illius percussus, retrorsum abiit: Nec Levitæ, qui ejusdem erat farinæ & inhumanitatis, quia, si defunctis non datis subsidium, vobis ipsis negatis, dum

Cant. 1. 2.

dum illi in lustrali igne morantur, qui vestram in cœlo apud Deum sine intermissione procurarent salutem, si vestro beneficio ad immensam illam gloriam pervenissent. Proinde sæpius & impensius pro ejusmodi in purgatorii igne detentis orandum erit animabus. *Oramus*, inquit S. Clemens Papa, *pro fratribus nostris, qui in Ch isto requieverunt, ut Deus, qui animam defuncti suscepit, remittat ei omne peccatum.*

S. Clemens. Rom. l. 5. Apost. Constit. c. 4.

Oremus & Matrem misericordiæ, ut & ipsa suam addat efficacissimam intercessionem, ita adhortatur nos S. Mater Ecclesia Catholica, cum pro defunctis orat, ibi omnes animas fideles, quæ ex hoc sæculo transferunt, SS. Deiparæ commendat: *Intercedente*, ait B. MARIA *semper Virgine cum omnibus Sanctis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.* Ita re ipsa expertus est V. P. Roboaldus Ord. Prædicatorum, qui, cum die quadam in ara Virginis incruentum missæ sacrificium pro defuncto quodam fratre ex eadem Divi Dominici familia offert, cœlorum Reginam vidit immenso splendore circumdatam, & maternis brachiis suis animam fratris sui gestantem: *Er*, dicebat, *amicum tuum, pro quo sacrificas, Sacro peractio, ad Priorem, & es, qua vidisti, refer.*

Ferd. deCa- stiglio in hist. ord. libr. 1. c. 14.

Moveat te, Sodalis Mariane! ad ferendam animabus fidelibus opem gratissimus illarum animus, quia benefactoris sui nunquam in cœlesti gloria erunt immemores, & salutis illius promovendæ semper studiosissimæ. Gratus erat Assuerus Rex Mardocho, quia hunc suum Principem ab insidiis Bargarthanis & Thares eunuchorum eripuit: „Mardocho igitur de palatio & de „conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regiis, hiacynthinis videlicet & „aceris, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio, atque „purpureo, omnisque civitas exultavit, atque lætata est. Grator erit in cœlo anima liberata suo benefactori, cui in omni necessitate ac præsertim in agone, ex quo pendet æterna salus, benignè succurret. Venerabilem P. Cherubinum Spoletanum interroga, cui agonizanti S. Hieronymus gloriosus apparuit, qui ci sexaginta millia animarum, quas è penoso isto carcere liberavit, & quas per vitæ cursum per zelosas suas conciones Deo & cœlo lucratus est, ingenti gloriæ splendore circumdatas monstravit, quæ omnes huic moribundo suo benefactori venerunt in subsidium, ejusque egredientem animam cum jubilo ad cœlestem patriam comitatae sunt. O felices, qui tales sibi in vita conciliant amicos, ut, cum aliquando defecerint, ab ipsis ad æterna recipiantur tabernacula.

Esther 8. 15.

P. Eust. ch. in arte moriendi Exhort. 29. 1

Luc 16. 9.

Gratus erat Abrahamo Rex Sodomorum, dum subditos, ab hostibus abductos, & cum illis Lothum suum fratrem captivum per vernaculos suos trecentos decem & octo restituit, quod beneficium tanti Rex ille fecerat, ut omnes redemptorum divitias Abrahamo in signum grati animi obtulerit; cui victori ac benefactori, qui tot animas à captivitate in libertatem asseruit, & Rex Salem Melchisedech benè precatus, benedixit.

Gen. 14. 18.

At verò Melchisedech Rex Salem, proferens panem & vinum (erat enim Sacerdos Altissimi) benedixit ei, & ait: *Benedictus Abram Deo excelso, qui creavit cælum & terram, &c.* Quanto magis erunt gratæ liberatori suo animæ Christianæ, à tam misera captivitate liberatæ, & è tantis erutæ tormentis: in æternum laudabunt nomen ejus, & in omne ævum eum ut patronum venerabuntur, & ut patrem amabunt.

Josue 6. 25.

Gratus erat Josue, omnisque electus Dei populus Rahabæ mulieri Jerichuntinæ observatos exploratores, cujus domum & omnem familiam in communi urbis excidio conservantur immunem; *Domum patris ejus, & omnia quæ habebat, fecit Josue vivere, &c.*

Judith. 15. 14

Gratus erat Joacim summus Sacerdos, Ozias princeps & omnis populus Judithæ, benefactrici optimæ, maximæ, imò & Matri patriæ, quod illius ope & industria à tanta strage & perditione fuerint liberati, cui ingrati animi tesseram ex præda collecta, quâ Bethulienfes ditati sunt universi, omnem Holofernis thesaurum ac pretiosa quæque offerebant: „Porro autem uni-
„versa, quæ Holofernis peculiaria fuisse probata sunt, dederunt Judith in
„auro & argento, & vestibus & gemmis, & omni supellectili, & tradita
„sunt omnia illi à populo. Non minùs suis fautoribus gratæ sunt animæ e
purgatorii flammis exemptæ, quàm fuit ille populus Iracliticus Judithæ?
quibus longè major grati animi sensus inesse solet: quæ animæ liberatæ,
nunc charissimæ Sponsæ Regi Regum Christo JESU & SS. Matri ejus pro
fuis Salvatoribus & Patribus, qui eas cælo genuerunt, non cessabunt suppli-
care, quatenus & ipsi ex omnibus malis liberati ad immensam illam & cœ-
lestem assumantur gloriam. Accedit, quia & SS. Deipara cœlitum Regina
valde tenero amore prosequitur purgantes animas, quarum & ipsa Mater
est? *quod ergo uni ex his minimis fecistis, Clientes Mariani! & MARIÆ fecistis;*

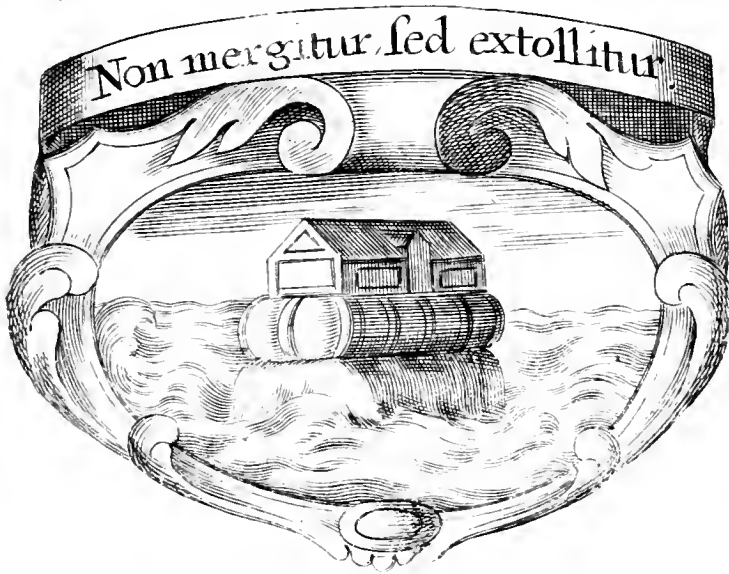
Matth. 10. 42

& quemadmodum Deus & Homo Christus Pater misericordiarum est, &
Ecc. 26. 1. Deus totius consolationis, sic B. Virgo Mater est misericordiæ, cujus amor
in purgantes animas omnium matrum excedit amorem. Finio, prout
incepti: *Respice in nos, & ostendi nobis lucem misericordiarum tuarum,*



EPILOGUS.

Cum Matre dolorosa per multas cruces & tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.



Requievit arca super montes Armeniae.

Gen. 8. 4.



I. Ulla victoria sine præeunte pugna, nullus honor sine onere, nulla pax sine bello: *Non est corona*, ait Os aureum, *sine certamine, non aestas sine hyeme, messis sine labore, regnum Christi sine cruce.* Quærunť sacri Doctores, quare mitissimus orbis Reparator Christus post gloriosam à mortuis resurrectionem dulcem mellis favum gustaverit: *At illi obtulerunt ei partem piscis assi, & favum mellis?* In promptu causa est, subintrathic Jacobus de Vitriaco, quia prius in passione & cruce gustavit amarissimum fel: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum; post exantlatos autem*

S. Chrysoſt.
ho 4 au Call

Luc. 24. 24.

Math. 27. 34.

tem tot labores & cruciatus nunc ut gloriosissimus de morte Triumphator suavissimum mel manducabat, ut insinuaret, quòd

dulcia non meruit, qui non gustavit amara.

Dic anime mi! quis post Christum de hoc amaritudinum calice plus omnibus bibit, quam SS. Virgo & Mater dolorosa? Joseph Ægyptiorum Pro-Rex omnibus quidem fratribus suis tempore famis frumentum & pecunias subministravit; sed Beniamino fratri suo juniore etiam calicem suum occultè in saccum immiti iussit: *Scyphum autem meum argenteum pone in ore saci junioris.* Et quare hoc? Nunquid Joseph hunc suum & germanum & uterinum fratrem plus cæteris omnibus adamavit? Quare ergo illum reum rapinæ statuit, & durius, quàm reliquos, tractavit? Amor hoc fecit, ait S. Ambrosius, hoc ipso quia plus ipsum dilexit, plus eum cruciavit: „Scyphum misit, ut fratrem „quem diligebat, piâ fraude revocaret; reum statuit rapinæ; ut obsidem rene- „ret gratiæ, O tormenta misericordiæ, amat & cruciat! Et quis unquam filio- „rum plus dilexit matrem suam, quàm dulcissimus JESUS? An non Cor JESU erat Cor Mariæ? *Audacter dico*, ait B. Virgo ad S. Birgittam, *quod dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum.* Quare ergo hanc Sacratissimam & innocentissimam Matrem suam tam dure in hoc mundo habuit, & calicem passionis velle amarissimo mistum primò inter omnes huic SS. Genitrici communicavit? *O tormenta misericordiæ: amat & cruciat!* ut illam magis in cœlo exaltaret, ejusque merita per omnem æternitatem coronanda, in immensum auget, idèo plus omnibus humiliavit, plus cruciavit.

Pro Symbolo Arcam Noëmicam considera turbulentis hæctenus atque decumanis jactatam fluctibus, per quorum tamen impetum non est confracta, sed magis exaltata est. Tandem ubi feri illi diluvii fluctus mense septimo non nihil decreverant, arca in summis Armenia montibus placidè quiescere cœpit; proinde rectè illi pro Lemmate interibes: *Erigitur, dum concurritur.* Vel illud Picinelli: *Voxavit, & exiit;* aut si magis aridetur:

Non mergitur, sed extollitur.

Arca Noë salutaris, ait Hesichius. *SS. Deipara est*, hæctenus per vitam, quasi in immenso tribulationum pelago jactata; sed eò magis nunc exaltata in cœlo, quòd plus in terra fuit humiliata. Juvat hîc audire Mellissimum: „Arca Noe (inquit) significavit arcam gratiæ, excellentiæ scilicet **MARIÆ**: „Sicut enim per illam omnes evaserunt diluvium, sic per istam peccati nau- „fragium. Illam Noë, ut diluvium evaderet, fabricavit: Istam Christus, „qui est pax nostra & requies, ut humanum genus redimeret, sibi præpara- „vit, Per illam octo animæ tantum salvantur, per istam omnes ad æternam „vitam (quæ per octonarium numerum significata est) vocantur. Per illam

„pau-

Geu. 14. 2.

S. Ambr.
hic de Jo-
seph & S.
Gregor. M.

S. Birg.
ib. 1. Revel.

Hesich. ser.
1. de Dep.

S. Bernh. ser.
de B. Mariæ.
tom. 2.

„paucorum facta est liberatio , per istam generis humani salvatio. Illa centum annorum fabricata est spatio , in ista omnium virtutum est perfectio , „Illa facta est de lignis lævigatis; ista de virtutibus consummatis edificata est. Illa superferebatur aquis diluvii , ista non sensit naufragia illius vitii. Adamus nos. Illa post superatam tam diurnam ac horrendam diluvii tempestatem tandem placidè in summis Armeniæ montibus quievit : *Requirit Ar-* Gen. 8. 4.
ca super montes Armenia ; ista nunc post toleratum tam cruentum passionis diluvium super omnes Angelorum choros exaltata in summis cœlorum montibus & collibus æternitatis Deo proxima in sempiterna pace placidissimè quiescit , ac triumphat. *En vexavit , & extulit.*

2. Miraberis, Lector prudens, quare SS. Evangelistæ, qui tam exactè Christi JESU passionem conscribere , tam pauca de dolorosa Matre commemorarint ; solus Joannes hujus afflictissimæ Matris Dei aliquam mentionem, sed quasi per transfennam facit , dum asserit ; *Stabat autem juxta crucem JESU M-* Joa. 19. 25.
ria ejus, & soror Matris ejus Maria Cleopha , & Maria Magdalene. Et quare tam pauca? Observa: Probè agnoscebant Sacri Evangelistæ , utpote superiore spiritu illuminati , nulla hic sibi sufficientia suppetere verba , quæ tantorum dolorum & afflictionum acerbitatem pientissimæ Matris Dei pro dignitate possent exprimere, proinde silere magis , quàm loqui placuit , solus autem S. Joannes amantissimus ejus cliens futuræ humanæ mortalitati consulens , hanc dolorosissimam Matrem sub cruce stantem Laconico verbo & stylo proposuit : *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus* ; per quod implicitè & reliquos omnes afflictissimæ Matris JESU dolores abundantissimè explicavit , rationem assignat Reverendissimus Fridericus Fornerus Episcopus Hebronensis & Suffraganeus Bambergensis : „Nam Vulnera Christi patientis, (inquit) erant vulnera etiam Matris condolentis : omnesque ictus Corpus Christi cruciantes animam Virginis repercutiebant ; & erat veluti cera sigillata, 68.
„in qua ad vivum exprimebantur: erat echo per quem gemitus resonabant, & „velut copia , in quam ex originali Christo omnes illi dolores , nullo dem- „pto transferebantur, &c. Proinde sufficit S. Joanni hoc unicum verbum *stabat.* Ubi ulterius observandum , quod dilectus hic Christi Discipulus SS. Virginem primam præ reliquis mulieribus juxta crucem stantem nominaverit : *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus, & soror Matris ejus Maria* Jo. 19. 25.
Cleopha , & Maria Magdalene , in aliis verò Scripturæ locis Evangelistæ ordinariò SS. Deiparam tum viris , tum mulieribus postponunt : *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus , & MARIA Matre JESU.* Et Actor. 1. 14.
quare , obsecro , S. Joannes eam primam juxta crucem collocavit? Rationem assignat Sylveira : *Ubi sermo* , inquit , *est de crucis ignominia , quæ à filio in Matrem derivabatur prima Maria scribitur , quia præcipuè, & prima opprobrium ejus erat particeps ; extra verò hanc occasionem eximæ humilitas poster-* Sylveira to. 5. l. 8. c. 17.
num

num sibi elegit locum. Proinde rectè super omnes creaturas usque ad Dei solium exaltata est, quia novissima.

Et quemadmodum de Christo dicitur: De torrente (hoc est passionis) in via biber: propterea exaltabit caput; ita & pretiosissima Virgo, quia una cum Filio de hoc passionis torrente in via bibit, meritò nunc super omnes Angelorum choros exaltat caput; ubi adimpletum est illud: Multiplicatae sunt aquae & elevarunt arcam in sublime à terra. O anima Christiana! discè cum humili Ancilla Domini humiliari, discè subdi, discè patienter ferre adversa omnia, quia his omnibus dignum cœlum est: *Non sunt condignae passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelatur in nobis.*

3. Venit hîc mihi in mentem David cum sua cithara, quæ illi in omni fortunæ tempestate unico erat solamini, unico præsidio. Cum Saul atrâ laboraret melancholiâ, David evocatus tollebat citharam, & percutiebat manu sua, & refocillabatur Saul, & levius habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus. Alia vice cum Saul nunc factus hostis infensissimus cum tribus armatorum millibus adventaret, ut Davidem perderet, & mactaret, David absque mora cum hac cithara sua ad speluncam deserti Engaddi confugit, ubi in latebris veluti in obscuro carcere conclusus, generoso & alacri animo Deo T. O. M. laudem decantabat: *Cantabo, & psalmum arcam: Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara.* Quid agis David? Ubique te malapremunt; foris pugna, intus timores, & tu ludis citharâ.

Per hanc citharam S. Bonaventura SS. Deiparam intelligit, quæ ab illa cithara S. Spiritus appellatur, semper in omni fortuna cum Divina concordans voluntate, & licet hæc cithara mystica, cum Filius tam indigna pro homine indigno pateretur, in luctum versa sit & organum in vocem fientium; supra quod eleganter Reverendissimus Fornerus: *Organum istud Angelicum prorsus contuit, & in vocem fientium degenerans, nil aliud quam gemitus, suspiria, singultus & lacrimas reddidit, & profudit, &c.* In gloriosa tamen Filii resurrectione & ipsa quoddamodò de novo resurrexit: *Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluulo:* Quæ gloria pretiosissimæ Virgini non alia, quam dilectissimus Filius erat, nunc in corpore glorioso, immortalis & impassibili regnans in cœlo, qui prius inter latrones pependit in ligno. O qualis est hæc rerum metamorphosis!

O anima Christiana! attolle paulisper mentis tuæ oculos in cœlum, & considera, quàm immensâ nunc gloriâ & ineffabili gaudii piissima perfundantur viscera dulcissimæ Virginis MARIÆ; transit nunc hyems, imer passionis abiit & recessit: Nunc sol & luna stant in habitaculo suo; stellæ latitant & lucent ei cum jucunditate, qui fecit illas, & SS. Matri ejus. O Mater non ampliùs dolorosa, sed gaudium universæ terræ, mare dulcedinis & torrens lætitarum; Mulier amicta sole, gaudium Angelorum, & corona cœlitum

tum, tantam ac tam immensam gloriam tibi crux peperit, prius compassa patienti Filio, nunc cum eo regnans in aeternum. Anime mi! vide nunc finem tribulationis patienter cum dolorosa Matre exantlatæ S. Symphorianum adolescentem & gloriosum pro Christo Martyrem sic Mater heroica, cum ad supplicii locum raperetur, adhortata est: „Fili, ô Fili mi, esto vitæ illius memor, quæ tibi parata est in cælo; vide ibi, & te ad aeternam gloriam invitantem Deum, neque enim vita tibi suppliciiis eripietur, sed in meliorem beatiorumque commutabitur. Hoc & tibi inculcat Mater doloris & amoris, Sodalis Mariane! age igitur, & certa bonum certamen.

Vita 22.
Augusti.

4. Davidi ovium pastori, antequam gener Regis factus est, prius cum Golia decertandum fuit: *Quid inquit generosus ille juvenis, dicitur uno, qui percusserit Philistæum hunc, & tulerit opprobrium de Israel.* Cui milites in castris Sui respondebant: *Virum, qui percusserit eum, dicit ibi Rex d' vitis magne, & filiam suam dabit ei.* Hæc promissio Davidi animos addidit, ut contempto omni vitæ periculo, generoso cum gigante pugnare duello, de quo victoriam nullis unquam sæculis satis decantandam reportavit. Homo Christiane! pius dabitur tibi, si egregie in hac vita cum animæ tuæ hostibus decertaveris, & dolorosam Matrem, saltem pro tuo posse, imitatus fueris: *Qui viderit; possidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi Filius.*

1. Reg. 17. 20

Apoc. 21. 7

Jacôb, priusquam formosam illam Rachelem in sponsam sibi acquireret, duram Labano servitutem servire debuit: *Servivit ergo Jacob pro Rachel septem annis; & videbantur illi pauci dies proæ amoris magnitudine.* Intuere cælum, anime mi! & in adversis tuis ætate: nam illam considera beatitudinem. Ecce plus hic in SS. Dei Matre, quam in formosa Rachel. Quoties ergo tibi durus videtur iste labor ac servitus temporaria, te ipsum cum S. Augustino solare: *Quanto labore digna est merces, quæ non habet finem?*

Genes. 29. 02

S. A. gust. in
Pl. 20.

Pl. 107. 18.

Joseph per meras tribulationes ad tantam in Ægypto evehctus est dignitatem. Prius humiliaverunt in compedibus pedes ejus. Et quid sequitur? „Miser Rex & solvit eum, Princeps populorum, & dimisit eum; constituit eum Dominum domus suæ & principem omnis possessionis suæ. O quanta merces te manet amice Lector! si nunc exiguo tempore cum dolorosa Matre patienter sustinueris labores ac tribulationes, &c. quæ aeternum in te glorie pondus operabuntur; imò ipse Deus erit merces tua magna nimis. O quanta tunc erit felicitas, pienssimæ Matris Dei & cælorum Imperatricis potentissimæ esse Filium & Cohæredem, atque cum Filio Dei & Virgine Matre gaudere in aeternum! *Quid tibi, subinrat hic sanctus Antistes Hiponensis, deesse potest, ubi Deus, cui nihil deest? Addam nos: Ubi Mater Dei, Mater amoris & pulchræ dilectionis est, quid tibi deesse potest Sodali & clienti, imò filio Mariano? Et nunquid & ipsi potestas data est in cælo & in terra? O quam felix tunc eris, si familiari ejus frui poteris colloquio, ab ea amari, & cum ea in*

2. Cor. 4. 17.
Gen. 15. 1.

S. Aug. l. 1. de
Spir. & ani-
ma.

Matth. 23. 18.

pos-

Exod. 33. 19. possessione omnibus boni lætari in omnem & per omnem æternitatem: *Ostendam omne bonum tibi.* Et quid ultra requiris?

Exod. 15. 23. §, Lignum illud, quod Deus quondam Moyfi in deserto Sur ostendit, omnem aquarum amaritudinem mirum in modum indulcoravit: „Et venerunt in Mara, nec poterant bibere aquas de Mara, eò quòd essent amaræ: Et murmuravit populus contra Moysen, dicens: Quid bibemus? At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt, Per lignum istud non crux tantum Dominica, sed & Virgo ac Mater dolorosa congruenter potest intelligi, quæ omnem nostrarum miseriarum amaritudinem tunc indulcoravit, dum Deum genuit & Hominem, & dum juxta crucem Mater, Advocata & Mediatrix nostra facta est: *Ecce Mater tua.* Proinde rectè ab Ecclesia vocatur: *O dulcis Virgo MARIA.*, subjicit Mellifluus: *O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis;* & si illud dulce vitæ lignum (prout vult Cornelius & alii) vi sua innanata homini poterat prorogare vitam in æternum, quantò magis mitissima Virgo & Mater dolorosa, sed nunc gloriosissima in cælo, impetrare nobis poterit vitam sempiternam, omnemque nostram amaritudinem in optatam vertere dulcedinem? O Sodalis Mariane! cole impensius hanc SS. Matrem tuam, & in fine cernes, quod insinuat Mellifluus: *A Domina nostræ rei habent veniam, justî gratiam, Angeli lætitiâ,* &c.

Jo. 19. 27. S Bernh. ser. 2. de Advent Cornel. in Exod. 15. 23. S Bernh. ser. de B. V. fol. 352. Gen. 3. 9. Et quid ulterius dico de te, ô pientissima! Ferculum Salomonis es, de quo in sacro Epithalamio: „Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani: columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum: media charitate constravit propter filias Jerusalem. Per hoc inquam ferculum, ô Sanctissima! tu præsignata fuisti, quia verum Salomonem & pacificum Regem Regum, Christum Jesum in utero & ulnis tuis quasi in ferculo gestasti. Columnæ argenteæ duo fuerunt brachia, quibus dilectissimum Filium tuum in infantia; ac tunc demum post ejus cruentam mortem sedens sub cruce strinxisti. Reclinatorium erat virgineus sinus acpectus tuum, in quo se reclinavit amantissimus Filius vivens & mortuus. Ascensus purpureus fuit martyrium tuum, quia plus quàm Martyr fuisti, imò omnium Regina martyrum toties in sanguine Filii tui purpurata. Media charitate constravit propter filias Jerusalem; textus Hebraicus vertit: *Et medium tenet ipse in ensus amercè,* hoc est, Christus, ait Cornelius, qui totus est amor & ardor, medium cordis tui occupat, in eoque quasi in folio regali confidet suamque charitatem diffundit propter filias Jerusalem, id est, propter animas devotas, ad te veluti ad SS Matrem suam in quavis difficultate recurrentes, quibus tanquam Mediatrix Dei & hominum pia Mater benignè affoles subvenire: *Ipsa* inquit Mellifluus, *Mediatrix nostra, ipsa est, per quam suscepimus misericordiam tuam Deus.* Proinde decet, ut totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus

atibus hanc cœli terræque Reginam veneremur, quia sic est voluntas ejus, ait iterum Mellifluus, qui totum nos habere voluit per Mariam.

6. O mortales omnes, ac vos præsertim Sodales Mariani! quid agitis? Si Maria fons ille paradisi est, de quo Moyses commemorat: „Fons ascen- Cen. 2. 6.
debat de terra, irrigans universam superficiem terræ: supra quod B. Albert. B. Albert.
Magnus: „Fons, (ait) „Maria est, ascendens in assumptione de terra M in Bibl.
„miseriæ & tenebrarum, & irrigans gratiâ, veniâ, gloriâ universam super- Mariana lib.
„ficiem terræ, quare ergo non ad hunc gratiarum & benedictionum fon- Genesf.
„tem properavit?

Si Maria est illa limpidissima cisterna juxta portam Bethlemiticam sita, abundans saluberrimis ac purissimis aquis, quam David quondam tanto ardore concupivit: „O si quis mihi daret potum aque de cisterna, 4. Reg. 25.
„quæ est in Bethlehem juxta portam! supra quod S. Methodius: „Tu B 15.
„Virgo, Bethlemica illa cisterna es, quam veluti vitæ refocillatricem Da- S. Method.
„vid desideravit, ex qua immortalitatis poculum cunctis emanavit. Cur orat. in hy-
ergo, ô mortales miseri, non pari affectu, amore & desiderio cum Da- papantem.
vide ad hanc saluberrimam anhelatis cisternam?

Si Maria est arbor illa præcelsa Danielis in medio terræ sita: „Magna Dan. 4. 8.
„arbor, & fortis, & proceritas ejus contingens cœlum: aspectus illius erat
„usque ad terminos universæ terræ, &c. Quare ergo, clientes Mariani!
non sub umbram hujus mysticæ arboris confugitis? „Arbor in medio
„terræ, (inquit S. Bernardinus Senensis,) „Maria est in medio omnis S. Bernar-
„creaturæ, &c. De cujus benedicto fructu participant universi, cœlum din. serm. 1.
& terra, Angeli & homines, iusti & peccatores: „Omnibus, (ait Melli- de nom. Ma-
fluus,) „Misericordiæ suæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant riae. a. 1. c. 2.
„universi, captivus redemptionem, aeger curationem, tristis consolatio- S. Bernh.
nem, peccator gratiam, Angelus lætitiâ. O piensissima! quis te ser. 4. de
non sincero corde diligit? Quis non veneretur, & æstimet te? Si ex fru- Assumpt. V.
ctu cognoscitur omnis arbor, attestante hoc ipsa veritate; an ergo melior Matth. 7. 16.
fructus esse potest, quàm JEsus benedictus fructus ventris tui? Verè dixi-
xisti Poëta;

Non venit ad veniam; qui nescit amare MARIAM.

7. Finem huic tenuissimo opusculo nostro imponat S. Jacobus Discipulus & Frater Domini, qui ut afflictos fideles ad patientiam animaret, exemplum Jobi & aliorum Prophetarum, ac tandem ipsius Christi Domini eis proposuit, ut in illos, velut speculum intuentes, suam corrigeret, & juxta Job. 3. 9.
normam conformarent vitam: „Ecce Judex, (inquit,) ante januam affli-
„stis; exemplum accipite fratres, exitus mali laboris & patientiæ. Prophe-
„tas, qui locuti sunt in nomine Domini; ecce beatificamus eos, qui susti-

Mater Dolorosa,

T

nuerunt.

„nuerunt. Sufferentiam Job audistis, & finem Domini vidistis, quoniam „misericors Dominus est & miserator.

Hoc & ego vobis & mihi insinuo, animæ Christianæ! En Judex, qui peccatorum acerrimus est vindex, jam ante januam assistit, qui vestram coronabit patientiam: *Sufferentiam Job audistis*, (ubi mox S. Jacobus typum cum antitypo jungit) *Et finem Domini vidistis*, hoc est, vitam, passionem & mortem Civis in cruce consummatum, atque compassionem SS. Matris ejus sub cruce stantis: *Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt*. Agite igitur, fideles animæ! si ita oportuit Christum, Judicem vestrum, & SS. Matrem ejus pati, & ita & ita & ita & ita, & non alia via ad æternam intrare gloriam, certè nec vobis Deus, si amat vos, aliam ad cælum viam pinget: „Patien- „tes igitur estote fratres, usque ad adventum Domini: Ecce agricola ex- „pectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat tempo- „raneum & ferotinum; patientes igitur estote & vos, & confirmate corda „vestra, quoniam adventus Domini appropinquabit. O quàm felices, ô quàm beati tunc eritis, si JESUM patientem & SS. Matrem ejus compa- tientem imitati fueritis, &c.

Idem S.
Jacob.

Gen. 28. 11.

Jacob non nisi super duros indormiens lapides cælum apertum vidit: *Tulit de lapidibus, qui jacebant, & deponens capiti suo, dormivit in eodem loco, &c.* Tu super dulcem indormiens culcitram cælum non videbis apertum. Moy- ses antequam ad Deum in rubo ardente & non combusto apparentem ac- cederet, prius calcamenta de pedibus suis exuere debuit: *Ne appropies huc, solve calcamentum de pedibus tuis*; causa erat, quia locus ille desertus spinis erat & tribulis abundè refertus, ut omnes exinde colligerent, qui ad Deum vult venire, etiam pedibus cruentatis per spinas ambulare non gravetur.

Exod. 3. 5.

Tob. 12. 13.

Tobiæ oculos non nisi amarum fel illuminavit & restituit, ubi subjunge- bat Angelus, *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te*. Ob- serva hanc lectionem pro te, prudens Lector! si acceptus es Deo, necesse est, ut tentatio probet te. Finio cum devotissimo Kempensi, qui novi- tiis hanc lectionem præscripsit: „Si consolari in omni tribulatione quæri- „tis, accedite ad Mariam Matrem JESU, & omnia gravamina nostræ, aut „citò recedent, vel leviora fient. Eligite hanc benignissimam Matrem „JESU præ cunctis parentibus & amicis vestris in Matrem specialem, & „Advocatam ante mortem, salutate tam salutatione Angelica frequenter, „quia hanc vocem audit valde libenter; Maria libenter pro vobis orabit „pro sua clementia, & JESUS Matrem suam libenter audiet pro sua „reverentia, Amen. Ita fiat.

INDEX

Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium, Figurarum Biblicarum, ac materiarum notabilium in hoc Volumine comprehensarum, ubi primus Numerus Considerationum, & secundus initialium Numerum in Margine cujuslibet Considerationis indicat.

A.

A Aron pretiosâ coronatus ierâ typus Christi. Considerat. 30. n. 5.
A Aaron quomodo in sponsum Synagogæ est electus? consid. 9. n. 1.
A bel, Noë, Isaac, Moyse, David &c. typus Christi. consid. 32. n. 5.
A biathar arcam gestans quare ab interitu servatus? conf. 13. n. 7. & conf. 68. n. 8.
A bigail insignis typus B. Virginis Mariæ. conf. 22. n. 7.
A bneri occiso cur Rex David lachrymis suis parentavit? conf. 43. n. 3.
A braham solum per triduum gladium portabat in manibus, Maria autem per omnem vitam in corde suo. conf. 18. n. 5.
A braham in peregrinos beneficus. conf. 14. n. 1.

A braham cur petre comparatur, ex qua excisi sumus? Parænes. n. 2.
A braham Filium Deo offerens à Deo benedictus. conf. 42. n. 5.
A bsolon tribus lanceis transfixus typus Christi. conf. 46. n. 3.
A byssus abyssum invocans, quid? Conf. 34. n. 1.
A chab Rex mutans habitum in præliis, typus Christi. conf. 15. n. 5.
A chis Rex occisus quomodo à Matre Regina deplanctus. conf. 49. n. 3.
A chitohpel typus Judæ Itcar. conf. 26. n. 3.
A chitophel typus fallacis mundi. conf. 61. n. 6.
A dam quare post lapsum in medio ligni Paradisi se abscondit? conf. 35. n. 6.
A donias mortis reus quare fugiens ad altare servatus est? conf. 36. n. 5.

Index Rerum memorabilium, conceptuum predicabilium &c.

- Adjutorium simile sibi B. Virgo est, confid. 12. n. 4. & confid. 63. n. 4.
- Aegyptus regio quare ad fugam à Christo electa? confid. 19. per totum.
- Agar non poterat videre filium Ismaëlem orientem. confid. 40. n. 3.
- Ager plenus, cui benedixit Dominus, Maria est. confid. 9. n. 6.
- Agno cur toties Christus assimilatur? confid. 27. n. 1.
- Agnum ad lanienam raptatum S. Franciscus prece & pretio redimit. confid. 27. n. 1.
- Agnus inter vepres hærens typus Christi spinis coronati. confid. 30. n. 5.
- Agnus à lupo asportatus typis Christi capti. confid. 27. n. 1.
- Agnus à S. Clemente Papa conspectus pedibus fontem excitat conf. 51. n. 4.
- Agnus quare olim in lege non una die cum Matre fuit immolatus? confid. 52. n. 2.
- Alapam à Malcho Christo instrictam audit Mater dolorosa. confid. 27. n. 6.
- Altare olim septies sanguine victimæ asperitum typus Matris Dolorosæ. confid. 50. n. 2. & seq.
- Altare animatum Cor Matris Dolorosæ confid. 36. n. 5.
- Alphontus Rex quare Filium in victimam obrulit? confid. 37. n. 4.
- Amasa conspersus sanguine in terra jacens, typus Christi. confid. 32. n. 3.
- Aman ab Esther nihil impetravit. confid. 13. n. 6.
- Aman mundi typus. confid. 61. n. 6.
- Amicitia mundi fallax quod patet in Joab, Aod & aliis. confid. 26. n. 1.
- Aminadab primus post Moysen mare rubrum ingreditur. confid. 37. n. 3.
- Ammon mundi typus. confid. 61. n. 6.
- Amo Sanguine in strophio scriptum, Amos excitat. confid. 44. n. 7.
- Amor Dolorosæ Matris fortis ut mors confid. 32. n. 5.
- Amatores veri Dolorosæ Matris sunt pauperes Paræns. n. 4.
- Ana primas thermas invenit. confid. 22. n. 5.
- Analogia Nativitatis & Passionis Christi. confid. 15. n. 3.
- Anima hominis Naviculæ comparatur. confid. 36. n. 1.
- Animæ purgantes assimilantur piscibus in tenebris ad lucem venientibus. confid. 70. n. 1.
- Ancilla Naami Principis typus B. V. humilis ancilla Christi. confid. 8. n. 7.
- Ano Regina quomodo Abiam Filium suum mortuum deplanxit. confid. 43. n. 4.
- Apis argumentosa Mater Dolorosa. confid. 48. n. 1.
- Apum naturam oportet nos imitari. confid. 48. n. 1.
- Apicula fedula B. Virgo in templo commorans. confid. 6. n. 5.
- Apis quare lapillum contra venti furias portare assolet? confid. 14. n. 3.
- Apis flores visitat, non vitiat. confid. 14. n. 4.
- Aquila typus Christi in cælum ascendentis. confid. 54. n. 1.
- Aquila eclipsatum solem contemplans symbolum Matris Dolorosæ. confid. 34. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium &c.

- Aquila typus animæ Deum meditantis & contemplantis. confid. 60. n. 3.
Arbor Danielis omnes protegens, typus Matris Dolorosæ. Epilog. n. 6.
Arbor ex fructu cognoscitur. confid. 3. n. 6.
Arca Noë Dolorosa Virgo est. confid. 35. n. 4.
Arca Jordanem transiens, typus B. V. Mariæ. confid. 14. n. 2.
Arca Noëmica figura B. V. confid. 9. n. 7.
Arca Noë in diluvio sine damno servata, typus Immaculatæ Virginis. confid. 2. n. 5.
Arca fœderis quâ pompâ Hierosolymam deducta est? confid. 62. n. 6.
Arca super montes per fluctus exaltata B. Virginis Dolorosæ umbra; confid. 63. n. 4. & in Epilogo pro Emblemate.
Arca mira patrans prodigia typus B. V. confid. 41. n. 4.
Arcam Dei portantes quare solvati? confid. 65. n. 5.
Arcus Cœli Christus crucifixus. confid. 51. n. 2.
Arrha & dos B. Virginis crux & cladius. confid. 15. n. 1.
Argia Regina Græciæ super cadaver Polymicis conjugis expirat. confid. 49. n. 5.
Ascensio Christi quomodo facta? confid. 54. n. 3.
Ascendentis Christi in cœlum typus Elias, Enoch & alii. confid. 54. n. 4.
Ascendentis & in cœlo exaltati Jesu figuræ Joseph, Mardocheus, Samson, David, Job &c. confid. 54. n. 5.
Ascensio Domini quale gaudium causavit in corde Mariæ. confid. 54. n. 7.
Assuerus quare virgam super Esther extendit? confid. 2. n. 2.
Assuero cur sola Esther placuit? confid. 3. n. 4.
Assuerus quare ex omnibus puellis solam Esther in reginam elegit? confid. 8. n. 1.
Assuerus cur dimidiam regni sui partem Esther obtulit? confid. 35. n. 5.
S. Augustini Ep. tria vota. confid. 64. n. 1.
Ave & cur non salve Angelus ad B. Virginem dixit? confid. 12. n. 2. item confid. 3. n. 5.
Avicula incubans pullis quare olim in lege libera dimissa? Confid. 52. n. 2.
Aurora consurgens quomodo B. Virgo in sua nativitate? confid. 4. per totum.
Aurora lætam inter Jacob & angelum finiens, typus B. V. confid. 4. n. 5.
Aurora cur aurea hora? confid. 4. n. 6.
- B.**
- Baculus & virga Davidem consolantur. Cur? confid. 36. n. 6. & confid. 42. n. 3.
Baculus quomodo Jacobo in transitu Jordanis fuit auxilio? confid. 24 n. 3.
Bajulatio ponderosæ Crucis quomodo à Christo facta? confid. 32. n. 3.
Baguritha Jonatam & Achimam defendens pallio, typus B. V. confid. 36. n. 4.
S. Barula puer & M. quomodo ab ipsa Matre in montem præsentatus? confid. 24. n. 6.
Belo idolo similis est mundus. confid. 51. n. 7.
Benjamin Christo S. Joannes. c. 38 n. 4.
Benoni, id est filii doloris sunt omnes

Index rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Christiani respectu Dolorosæ Matris. confid. 39. n. 4.
- Berzellai Davidi fidelissimus typus S. Joannis Evang. conf. 38. n. 1.
- Bethsabea quàm pretiosâ coronâ suam coronavit filium. confid. 30. n. 3.
- Bethsabea Regina in throno exaltata typus B. V. Mariæ. confid. 65. n. 2.
- Botrus Cypri expressus Iesus & hic crucifixus. conf. 59. n. 1.
- Brutus erga Cæsarem amicus ingratus. conf. 26. n. 1.
- C.**
- Calix ut tensesat, quare Christus in hortu dixit? conf. 25. n. 5.
- S. Calliopi Mater, dum Filium crucifixum amplexatur, præ dolorum magnitudine expirat. conf. 43. n. 4.
- Calculus ignitus Verbum incarnatum & forceps aurea B. Virgo. Cur? conf. 13. n. 7.
- Candela una in candelabro trigono quare in hebdomate Sancta non extinguitur? conf. 42. n. 1.
- Candelabrum septifidum typus dolorosæ Matris. conf. 42. n. 1.
- Canis atrociter percussus movet ad commiserationem, & cur non Christus flagellatus? conf. 28. n. 5.
- Capilli B. Virginis quare sicut greges caprarum? conf. 19. n. 4.
- Captivitas Christi B. V. & Matri quam dolorosa? conf. 26. n. 2.
- S. Carolus Borromæus quotidie Matrem Dolorosam invocabat. conf. 36. n. 4.
- Castrum mentium laus, figuræ & encomia. conf. 7. per totum.
- Charitas B. Virginis in DEum & proximum. conf. 66. n. 3.
- Cherubini duo Christus crucifixus & Mater dolorosa. Paranas. n. 5.
- Cherubinus ante portam Paradisi quomodo sublatus? conf. 34. n. 5.
- Cherubini duo aurei typus B. Virginis & S. Josephi. conf. 9. n. 6.
- Christus quare Sol justitiæ? conf. 13. n. 1.
- Christus quare simul & semel fasciculo Myrrhæ & Cypri botro comparetur? conf. 13. n. 5.
- Christus in cruce carnem & Maria immolabat animam. conf. 33. n. 5.
- Christus majorem crucis partem portavit, pedem nobis reliquit. conf. 32. n. 5.
- Christus non humi, sed in aère erat cruci affixus. conf. 33. n. 2.
- Christus ex compassione ergo SS. Matrem suam in cruce flevit. conf. 34. n. 2.
- Christus quare capite inclinato in cruce expiravit? conf. 36. n. 7. & conf. 43. n. 6.
- Christus quare non ad postulationem Judæorum de cruce descendit? conf. 41. n. 4.
- Christus quare in cruce dixit: Consummatum est? conf. 43. n. 3.
- Christus quare dixit: Pater in manus tuas commendo spiritum meum? conf. 43. n. 5.
- Christus quare clamans in cruce expiravit? conf. 43. n. 5.
- Christus quare Passionem suam cum SS. Matre tua divisit? conf. 44. n. 1.
- Christus quomodo venit in profundum maris? conf. 52. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Christus cur sitiens tradidit spiritum? Confid. 61. n. 6.
- Christus in cruce moriens quorsum faciem suam direxit? confid. 69. n. 6.
- Christus cur primùm post passionem faviſum mellis comedit? Epilog. n. 1.
- Christus Pelicanus, tortus & myrrha, Quomodo? confid. 25. n. 4.
- Christus à SS. Matre nunquam faciem avertit. confid. 3. n. 1.
- Christi incarcerati typus Jeremias, Joseph, Daniel, &c. conf. 28. n. 5.
- Christus quare ad Patrem dixit: Quoniam tu es, qui extraxisti me de ventre Matris meæ? confid. 7. n. 3.
- Christus summè sibi complacebat in SS. Corde Mariæ. confid. 7. n. 3.
- Christus crucifixus & Mater Dolorosa afflictis mentibus optimum solamen. confid. 44. n. 4.
- Christus quomodo laverit in vino stolam suam, & in sanguine uvæ pallium suum? confid. 29. n. 4.
- Christus crucifixus, plagatus & totus cruentatus quàm lamentabile Matri dolorosæ spectaculum. confid. 33. per tot.
- Christus crucifixus optimum meditationis nostræ objectum. confid. 33. n. 5.
- Christum Filium crucifixum quomodo Mater dolorosa meditata est? confid. 33. n. 5.
- Christus quomodo crucis palmam ascendit? conf. 33. n. 2. & seq.
- Christi crucifixi figuræ variæ adducuntur. conf. 33. n. 2. & seq.
- Christus à mortuis resurgens primò SS. Matris apparuit. confid. 53. per tot.
- Circumcidi quare Christus voluit? conf. 16. n. 1. & seq.
- Circumcisus est Christus ad instar vitis. conf. 16. n. 1.
- Circumcisio Christi duplicem fontem elicit & sanguinis & aquæ. confid. 16. n. 2.
- Circumcisio Christi puelli fuit gladius in Corde Dolorosæ Matris. confid. 16. n. 2.
- Circumcisio de Filio Mater sanguinem & præputium sibi reservavit. conf. 16. n. 3.
- Circumcisio Filii quomodo considerata à SS. Deipara. conf. 16. n. 4.
- Circumcidendus nunc Filius infans votum patiendi ad Patrem renovat. confid. 16. n. 5.
- Circumcisionis Christi causæ morales referuntur. conf. 16. n. 6.
- Cithara Davidica typus B. Virginis. Epilog. n. 3.
- Cithara quare in luctu à Davide pulsata? Confid. 29. n. 1.
- Citharæ duæ mysticæ Christus patiens & Mater compatiens. confid. 29. n. 2.
- Civitas refugii Virgo Dolorosa. conf. 35. n. 14.
- Civitates sex refugii. Cur? conf. 63. n. 5.
- Claudia Virgo vestalis sola navim traxit onustam. confid. 6. n. 5.
- Clotildis lineum sanguine suo confpersum fratri transmittit. Cur? conf. 29. n. 6.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium &c.

- S. Coletæ Mater Dolorosa filiolum suum in frustra concisum exhibet. Confid. 18. n. 6.
- Columba amata & castigata typus Dolorosæ Matris. confid. 20. n. 2.
- Columba in foraminibus petræ Virgo Dolorosa post Filii resurrectionem. confid. 62. n. 6.
- Columba una dimissa & altera immolata, typus JESU & MARIÆ. confid. 24. n. 5.
- Columba in medio accipitrum Mater Dolorosa. confid. 35. n. 3.
- Columba Nec quare non invenit sibi locum in terra? confid. 6. n. 5.
- Columba Noëmica typus pacis & Christi resurgentis. confid. 53. n. 1.
- Columba nubes & ignis typus Matris Dolorosæ. confid. 4. n. 6. Item confid. 3. n. 3. & confid. 66. n. 1.
- Constantia Matris Dolorosa juxta crucem Filii. confid. 45. per totum.
- Cor Matris Dolorosæ quomodo speculum passionis Christi. Parænes. n. 5.
- Cor suum B. Virgo jam trinula Deo in holocaustum consecravit. confid. 6. n. 4.
- Cor Matris Dolorosæ altare, in quo ignis semper ardens conservabatur. confid. 6. n. 2.
- Cor B. Virginis sedes Spiritûs Sancti. confid. 7. n. 2.
- Cor B. Virginis arca fœderis intus & foris deaurata. confid. 7. n. 2.
- Cor B. V. vas electionis, aula DEI, civitas DEI, fons, iris, natatoria Siloë, & mare inexhaustum confid. 7. n. 5.
- Cor Mariæ luna plena. confid. 10. n. 5.
- Cor Mariæ propitiationis ara. confid. 16. n. 6.
- Cor B. V. altare, in quo se Filius Patri in sacrificium obtulit. conf. 12. n. 4.
- Cor Mariæ misericordia plenissimum. confid. 13. n. 6.
- Cor B. V. in resurrectione Filii imenso gaudio repletum. confid. 53. per tot.
- Cor Mariæ in Filii ascensione ad cœlum ingenti solatio affectum. conf. 54. n. 7.
- Cor B. V. Spiritus Sanctus in die Pentecostes novis replet gratiis. confid. 55. per tot.
- Cor Mariæ simile telæ candidæ. Cur? confid. 19. n. 1.
- Cor Matris Dolorosæ simile furno Chymico. confid. 49. n. 1.
- Core, Dathan, & Abiron à terra vivi absorpti. confid. 26. n. 5.
- Coronatio Regum quibus olim facta ceremoniis? confid. 30. n. 2.
- Coronatio Christi quam dissimilis? confid. 30. n. 2.
- Coronationi Christi præfens adstat Mater Dolorosa. confid. 30. n. 3.
- Coronari spinis quare Christus voluit? confid. 30. n. 4.
- Coronato Filio tam cruento sermo quid Mater sensit? confid. 30. n. 5.
- Coronatio B. V. in Cœlo quomodo facta? confid. 64. per totum.
- Coronatio Davidis, Salomonis, Mardochei & arcæ fœderis. confid. 64. n. 4.
- Coronatio Serenissimæ Eleonoræ, Magdalenæ, Theresiæ S. R. I. Imperatricis Augustæ Vind. peracta. confid. 64. n. 5.

Index Rerum memorabilium , *Conceptuum predicabilium &c.*

Coronatio B. Virginis à tota SS. Trinitate facta est. confid. 64. n. 5.

Coronata est Maria coronâ Stellarum duodecim. confid. 64. n. 4.

Coronata in cœlis DEI Genitrici omnes cœlites homagium præstabant. confid. 64. n. 4.

Corvus quare post diluvium invenit sibi locum , & non columba ? confid. 7. n. 2.

Crocodilus plorat, & hominem devorat, typus Judæ & fratrum ejus. confid. 26. n. 1.

Crux Christi navis nostra ad cœlum. Parænes. n. 1. & confid. 35. n. 2.

Crux per omnem vitam in corde Dolorosæ Virginis fuit. confid. 21. n. 2.

Crux recta ad cœlum via. Epilog. per tot.

Cultor Mariæ in peccatis vivens mortalibus, in Virginem injurius est. confid. 10. n. 6.

Cultus qui Matri Dolorosæ defertur , DEO gratissimus. confid. 34. n. 1.

Cultus B. Virgini ab Ecclesia Catholica exhibitus contra hæreticos defenditur. confid. 65. n. 1.

Cultus quinam debetur Magnæ Dei Matri? confid. 65. per totum.

Cultus præcipuus Magnæ Dei Genitrici impensus, est sedula ejus virtutum imitatio. confid. 66. per totum.

Cypressus symbolum constantiæ. confid. 45. n. 1.

D.

Dagon idolum quare ad præsentiam arcæ corrui in terram? confid. 65.

Dalila mundi immundi typus. confid. 61. n. 6.

Mater Dolorosa.

Conceptuum predicabilium &c.

Darius Rex quare pro salute Danielis tantum laboraverit? confid. 31. n. 5.

David Rex quare totis viribus coram arca Dei saltavit? confid. 14. Item confid. 4. n. 3.

David quales impensas pro templo Dei ædificando paraverit? conf. 6. 6.

David gradens ante arcam cur tot victimas immolavit? confid. 19. n. 6.

David Goliath occidens à nobis imitandus, & quomodo? confid. 17. n. 5.

David afflictis & angustias refugium singulare, confid. 22. n. 6.

David è faucibus leonum oves eruit. confid. 35. n. 6.

Davidem quid ad pugnam animavit cum Golia ineundam? Epilog. n. 4.

David prædam belli quare æqualiter etiam inter non pugnantes dividi voluit? confid. 63. n. 7.

David Cedron pertransiens in fuga , typus Christi. confid. 27. n. 4.

Dathan, Core & Abiron quare vivi descenderunt in infernum? confid. 69. n. 4.

Debbora heroina quomodo typus Matris Dolorosæ? confid. 45. n. 5. & confid. 69. n. 3.

Denudatio Christo, antequam cruci suffigeretur, dolorosissima. confid. 33. n. 3.

Desponsatio B. Virginis cum S. Josepho quomodo peracta? confid. 9. per tot.

Desponsationis Mariam inter & Josephum plures ceremoniæ. conf. 9. n. 2.

Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? quàm dolorosum Matri Dolorosæ? confid. 43. n. 2.

U u u

Deus

Index Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium &c.

- Deus quomodo hominem amat, & simul castigat? confid. 20. per tot.
- Deus non inter delicias, sed inter spinas quærendus conf. 20. n. 2.
- Deus apparens in monte Sinai quare terribilis, in monte autem Horeb & in rubo totus placabilis? confid. 14. n. 6.
- Diabolus imitatur Holofernem, aquæ ductum incidentem. confid. 65. n. 2.
- Diabolus quomodo leo rugiens. confid. 2. n. 1.
- Disinæ latronis miranda in cruce conversio. confid. 36. per totum.
- Dolores Matris Dolorosæ frequenti memoriâ recolendi. Parenæf. n. 6. & per totum.
- Dolores Filii patientis Matri compatiens fuerunt communes. confid. 47. n. 2. & seq.
- Dolores Matris Dolorosæ explicari non possunt. confid. 49. n. 5.
- Dolor Virginis ex visis & auditis tot injuriis Christo Filio illatis. confid. 23. per totum.
- Dolores omnes Virgo Dolorosa æquissimo tulit animo. confid. 23. n. 4 &c.
- Dolores Virginis Dolorosæ in resurrectione Filii in summam animi versi sunt dulcedinem. confid. 53. per totum.
- Domus Obededom, Labani, Putipharis & Zachæi quare benedicta? confid. 14. n. 6.
- E.**
- Ecce homo quàm laudabile Matri Dolorosæ spectaculum. confid. 31. per tot.
- Elephas viso sanguine animatur ad prælium. confid. 59. n. 1.
- Elias Thesbites à vidua sustentatus, Matris Dolorosæ typo. conf. 22. n. 5.
- Elias ab Angelo confortatus typis Christi in Oliveto agonizantis. conf. 25. n. 6.
- Elizæ mulier Sarephana succurrens, typus B. V. confid. 68. n. 7.
- Eliezer quare Rebeccæ in aures suspendit? confid. 15. n. 1.
- Eliezer in siti potatus à Rebecca, B. Virginis typo. confid. 22. n. 1.
- Elisabetha Regina ad conspectam crucifixi iconem se emendat. confid. 58 n. 4.
- Elogia varia B. Virgini à SS. Patribus attributa. confid. 12. n. 1. & conf. 53. n. 7.
- S. Elzeario Mater Dolorosa commendatur in Matrem. confid. 38. n. 6.
- Emplemata plura de Immaculata Virgine. confid. 3. n. 8.
- Emblemata de B. Virgine in lucem nata. confid. 4. n. 5. de SS. Scapulari B. V. conf. 68. n. 3.
- Emblemata patientiæ. confid. 44. n. 1.
- Ephebus Mauritio Saxonizæ Duci vitam conservat. confid. 44. n. 4.
- Episcopus animarum nostrarum Christus, quomodo in ara crucis sacrificavit? confid. 33. n. 5.
- Esau pulmento lentis primogenita vendit. confid. 26. n. 5.
- Esther conservans populum suum ab interitu, typus B. V. Mariæ. confid. 36 n. 4.
- Esther summatem aureæ virgæ tenens typus B. Virginis. confid. 10. n. 5.

Index Rerum memorabilium, conceptuum predicabilium &c.

- E**sther pretiosis inuncta unguentis, typus B. V. Mariæ. conf. 6. n. 6.
Esther duos famulos secum accipiens, figura B. Virginis. conf. 5. n. 3.
Esther coronata quomodo typus Mariæ. confid. 64. n. 3.
Eva vas perditum; Virgo dolorosa vas in honorem. confid. 3. n. 2.
Eva, Sara, Rebecca, Rachel, Judith, & aliæ Fæminæ quare non in Dei Matrem fuerunt electæ? conf. 8. n. 1.
SS. Evcharistiam accipiens etiam carne & sanguine MARIÆ reficitur. confid. 12. n. 2.
SS. Evcharistia Mater Dolorosa ante Filii passionem resecta, confortata est. confid. 25. n. 6.
Evangelistæ quare tam pauca de Matre Dolorosa scripserunt? conf. 1. n. 2. Item in Epilog. n. 2.
Ezechias quare in infirmitate sua orans faciem ad parietem convertit? confid. 11. n. 6.
Ezechias moribundus, ubi solem ad gradum X. retroredientem vidit, subito sanatus est. Cur? confid. 34. n. 1.
F.
Fasciculus Myrrhæ Dolorosæ Virgini fuit ipse dilectus Filius. confid. 17. n. 1. & 52. n. 5.
Ferculum Salomonis typus Mariæ, & quomodo? conf. 14. n. 5. Epil. n. 5.
Ficus infructuosa symbolum peccatoris, pœnitentiæ fructus procrastinantis. confid. 65. n. 6.
Fidejussor optimus Christus JESUS & hic crucifixus. confid. 59. n. 1.
Figuræ de B. Virgine sunt potissimum arca deurata, mensa panum propositionis, propitiatorium, thronus, candelabrum ductile, lucerna fulgens, &c. confid. 66. n. 3.
Filius Sunamitidis typus clientis Mariani in sinu Matris morientis. conf. 69. n. 8.
Flagellationis Christi causæ variæ. confid. 29. n. 3.
Flagellatio quàm infamis apud Romanos. confid. 29. n. 3.
Flagellationi Christi interfuit Mater Dolorosa. confid. 29. n. 3.
Flagellatio Christi quàm horrenda & cruenta. confid. 29. n. 4.
Flagellatio Christi cruenta piscina salutifera. confid. 29. n. 4.
Flos campi quare Christus? confid. 30. n. 1.
Fluctus omnes induxit DESUS super Matrem Dolorosam. conf. 37. n. 3.
Fœmina circumdans virum quomodo B. Virgo? confid. 12. n. 4.
Fons parvus crescens in fluvium Christus in Circumcisione. confid. 16. n. 2.
Fons duplex in mortē S. Canuti Regis & Martyris exortus. conf. 16. n. 2.
Fons ascendens in medio terræ typus Mariæ est. Epilog. n. 6.
Fons pietatis quomodo Virgo Dolorosa. confid. 35. n. 3.
Fortissimum rerum omnium est charitas. confid. 51. n. 1.
Fortitudo heroinarum Jahelis, Judith, Mulieris Thebanæ, Joannæ & Salomæ, Matris Machabæorum. conf. 37. n. 2.
Uuu 2 Fra-

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Erates Joseph quàm crudeles. confid. 3. n. 7.
Fuga Christi & Matris Dolorosæ in Ægyptum. Confid. 19. per tot.
Fuga quare à Christo in Ægyptum & non in aliam regionem facta? conf. 19. n. 3.
Funiculus coccineus à Rahab in fenestra suspensus, quid? confid. 2. n. 3.
Funiculus coccineus typus Sanguinis Christi. conf. 46. n. 4.

G.

- Gabriel B. Virginem de futura Christi passione melius, quàm olim Danielem informavit. conf. 15. n. 1.
Gaudium omne B. Virginis in hoc mundo tristi absynthio erat permittum. conf. 21. per tot.
Gaudium B. Virginis in resurrectione Filii inenarrabile. confid. 53. per totum.
Generationem Christi quomodo Ezechias Rex in Solario prævidit? conf. 12. n. 1.
Geneitrix Dei utpote Domina totius universi libera est ab omni tributo. confid. 3. n. 6.
Genitricem Dei esse excedit omnem humanam & Angelicam celsitudinem. conf. 65. n. 4.
Gaudium Simeonis Dolorosa Mater semper in corde suo portavit. conf. 18. n. 3. & seq.
Gaudium Simeonis quis fecit? conf. 18. n. 6.
Glaudius Cherubini, Aod, Samuelis & Abrahami, qualis? conf. 18. n. 5.
- Gladius Joab usque ad internecionem desævienti quid? confid. 18. n. 6.
Granadilla flos passionis explicatur. confid. 21. n. 1. & seq.
Grano frumenti quare se ipsum Christus assimilavit. conf. 50. n. 1.
Gratia plena quomodo B. Virgo? confid. 10. per tot.
Gratiam inventi Abigail apud David, Ruth apud Booz, Esther apud Assuerum, sed B. V. apud Deum. conf. 10. n. 2.
Gratia Dei à nobis per Mariam quaerenda est. confid. 10. n. 7.
Gratiarum actio longè major à nobis Christianis debetur Dolorosæ Matri, quàm olim Judithæ à Bethulien-sibus. confid. 37. n. 6.
Gratulatio ad Matrem Dolorosam de invento in templo Filio. conf. 20. n. 8.
S. Gregorius Magnus considerans Magdalensæ lacrymas in amarum fletum prorumpit. conf. 44. n. 2.
Guiscardus Comes cor suum Sigismundæ post cruentam mortem offert. conf. 46. n. 1.

H.

- Hædera Jonæ mundi typus. conf. 61. n. 1.
Hædos quomodo pascat Virgo Dolorosa? confid. 36. n. 3.
Hamus inescatus carnis & mundi typus. confid. 61. n. 1.
Heli audiens arcam Dei esse captam, subito expirat. conf. 26. n. 6.
Heli.

Iudex Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Heli cur retrorsum cadens extinguitur? conf. 61. n. 1.
- Heliotropio Dolorosa Mater assimilatur. confid. 60. n. 2. & confid. 19. n. 1.
- Henricus Angliæ Rex mortuus ad præsentiam filii perduelis sanguinem fudat. confid. 49. n. 6.
- Herodes cur statuit Christum infantulum tam citò è medio tollere. conf. 19. n. 1.
- Herodis amentia, dum ob saltum filia dimidium regni sui obtulit. conf. 35. n. 5.
- Heroïnæ plures, inter quas præeminet Mater amoris & doloris. confid. 37. n. 2.
- Hirundo mirabili industria stans super bacillum per mare navigat. confid. 35. n. 1.
- Holda Prophetissa typus B. V. Mariæ. confid. 10. n. 4.
- Holocaustum Noëmi Deo acceptum, plus SS. Cor B. V. Dolorosæ. conf. 6. n. 1.
- Homo quomodo jumentum apud Deum? confid. 15. n. 6.
- Honor Matri Dolorosæ impensus Christo gravissimus. confid. 34. n. 1. Item in Parænesi n. 4.
- Hora secunda pro articulo mortis optanda & à Matre Dolorosa impensius exoranda. conf. 69. n. 1. & seq.
- Hora Passionis Christus etiam in nuptiis Canonæz memor. conf. 12. n. 1.
- Horologium Achaz quare typus B. V. Mariæ? confid. 12. n. 1.
- Hortus Gethsemani cur à Christo pro Passionis initio electus? confid. 25. n. 2. &c.
- Hortum Gethsemani an Mater Dolorosa intraverit, & sanguineo Filii sudori an prætens fuerit? confid. 25. n. 2. & seq.
- Humilitas virtutum omnium stabile fundamentum. B. V. ad tantam dignitatem evexit. conf. 8. per tot.
- Humilitas vera valde rara inter homines. confid. 8. n. 6.

L

- Jacob cur munera Ægyptiorum Pro-Regi misit? confid. 6. n. 4.
- Jacob quare super lapides somnum capessit? confid. 17. n. 5.
- Jacob Jordanem cum baculo transiens typus Christi. confid. 54. n. 3.
- Jacob revixit, ubi Filium Josephum vidit. confid. 53. n. 2.
- Jacob super lapides indormiens typus patientiæ. Epilog. n. 7.
- Jacobi ardens desiderium videndi Josephum in Ægypto regnantem. confid. 61. n. 4.
- Jabel mundi figura. confid. 61. n. 6.
- Jeremias cur ad domum figuli jussus est accedere? confid. 3. n. 2.
- Jeremias quomodo ruinam Hierosolymæ deploravit? confid. 45. n. 3.
- Jerusalem urbi non poterat nocere: Sennacherib. Confid. 3. n. 4.
- Jephthas quare tanto cum luctu virginitatem suam deploravit? c. 7. n. 1.
- Jezabel mundi immundi typus. conf. 61. n. 3.
- S. Ignatius Ep. & M. Romæ in amphitheatro spectaculum sectus. confid. 33. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- S. Ignatius. Soc. JESU** Fund. imaginem Dolorosæ Matris jugiter in pectore suo portavit. Parænes. n. 2.
- Imago Abrahami** filium suum immolantis Sanctos ad lacrymas & compassionem movet. conf. 58. n. 4.
- Imitari nos oportet** Virginem Dolorosam, ut armiger Jonatham, & Ethai Davidem. confid. 66. n. 2.
- Imitari si non studes** Dolorosam Matrem, frustra eam colis. conf. 66. n. 5.
- Imitari debet Christianus** Matrem Dolorosam, ut pica Romæ buccinatores, ut oves Jacobi virgas, ut umbra corpus, ut Ruth messores, ut pictor suum exemplar. confid. 66. n. 6.
- Impatientia** Jacob Patriarchæ, Jobi & Matris Sisaræ belli ducis. confid. 41. n. 2.
- Impatientia** Eliæ, Elisæi, filiorum Zebedæi, Pauli & Epirotinæ. conf. 41. n. 3.
- Impatiens** Dolorosa. Mater nunquam extitit. confid. 41. per tot.
- Incarnatio Verbi** per Scalam Jacob adumbrata. confid. 11. n. 1.
- Incarnatio Verbi** an facta fuisset, si Adam non peccasset? conf. 11. n. 2.
- Incarnatio & passio** singulariter meritis B. Virginis attribuenda. confid. 11. n. 2.
- Incarnatio Verbi** revelata Adamo in somno. confid. 11. n. 3.
- Incarnationem Verbi** agnoverunt Lamech, Noë, Abraham & alii. conf. 11. n. 3.
- Incarnatio Verbi** per rorem cæli adumbrata. confid. 11. n. 5.
- Incarnationis** typus erat Deus in rubo. confid. 11. n. 6.
- Incarnati Verbi** typus, Angelus in camino ignis ardentis. conf. 11. n. 6.
- Incarnatio** summum generi humano beneficium. confid. 11. n. 6.
- Incarnatio Verbi** omnia prodigia & miranda superat, quod per varias figuras demonstratur. conf. 11. n. 7.
- Incarnatio Dei** Filiomox B. Virgo gladium doloris sensit. conf. 12. per tot.
- Incarnationem Verbi** Maria de congruo meruit. confid. 12. n. 5.
- Incarnatus** antequam Deus fuit, erat orbi terribilis, quod per varias probatur figuras. conf. 13. n. 1.
- In incarnatione** Verbi Sapientia edificavit sibi domum. conf. 12. n. 3.
- Intentio** Virginis Dolorosæ semper ad Deum erat directa. confid. 60. n. 7. & 8.
- SS. Innocentium** strages SS. Cor Virginis Dolorosæ profundè sauciabat. confid. 19. n. 6.
- S. Joannes Bapt.** quare in utero matris exultavit præ gaudio? confid. 4. n. 6.
- S. Joan. Evang.** cur fugit in captivitate Christi, & e contra constans in Calvariæ monte perseveravit? confid. 45. n. 2.
- S. Joan. Ev.** cur cum Bercelei comparatur? confid. 38. n. 1.
- S. Joan. Ev.** quomodo facta est hæreditas præclara? conf. 38. per tot.
- S. Joan. Ev.** quare Christus SS. Matrem suam & non S. Petro, aut alio Discipulorum commendavit? conf. 38. n. 2.
- S. Joan. Ev.** cum Ethai quare assimilatur? conf. 38. n. 3.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- S. Joanni Ev. quomodo & qualiter à moriente JESu Mater Dolorosa fuit recomendata? confid. 38. n. 3.
- S. Joan. Ev. cum armigero Jonathæ comparatur. confid. 38. n. 4.
- S. Joan. Ev. verus Christi Benjamin. confid. 38. n. 4. & 5.
- S. Joan. Ev. potens intercessio apud Deum. confid. 38. n. 5.
- S. Joan. Ev. indefessus obsequiis Matri Dolorosæ inservit. confid. 39. n. 1 & seq.
- S. Joan. Ev. videt Jesum & Mariam in cælo de preterita passione peramicè colloquentes. confid. 69. n. 8.
- S. Joan. Ev. quomodo in ultimo testamento, & in quem finem SS. Matrem suam legavit? conf. 39. n. 3.
- S. Joan. Ev. quare Discipulus Christi morientis appellatus? confid. 40. n. 2.
- Joan Pechamus à Christo JESu crucifixo mirè consolatur. confid. 44. n. 5.
- Joab apprehendens cornu altaris mori voluit. Quid hoc? confid. 43. n. 4.
- Joas inter principes pueros occisos cur solus servatus? confid. 19. n. 6.
- Job quare quotidie pro peccatis filiorum Deo holocausta immolavit. conf. 59. n. 6.
- Jonas typus Christi. conf. 15. n. 5. ac præsertim. confid. 31. n. 1.
- Jonathas quomodo mundanorum tympus? confid. 61. n. 6.
- Jordanis ad præsentiam arcæ quare conversus est retrorsum? conf. 2. n. 4.
- S. Josephus quare in patrem nutritium Christi electus? confid. 21. n. 6.
- S. Joseph dignior Sponsus Mariæ, quàm olim Aaron Synagogæ. confid. 9. n. 1.
- S. Josephus quo ætatis anno conjugium cum B. V. inierit? confid. 9. n. 4.
- S. Josephus mulierem fortem invenit, de qua Salomon commemorat. confid. 9. n. 3.
- S. Josephus Sponsam suam Nazarethum ducit. confid. 9. n. 3.
- S. Josephus quare Sponsam suam sanctissimam voluit dimittere? confid. 9. n. 4.
- S. Josephus verè fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam. confid. 9. n. 5.
- S. Josepho specialis benedictio & hæreditas à Deo relicta fuit. confid. 9. n. 6.
- Joseph Patriarcha filius accrescens, typus Christi per omnem vitam. confid. 48. n. 2.
- Joseph 20. argenteis venditus typus Christi in mortem venditi. confid. 26. n. 4.
- Joseph quàm decorus aspectu. confid. 31. n. 1.
- Joseph per meras tribulationes ad Proregem in Ægypto exaltatus est. Epilogus. n. 4.
- Joseph ab Arimathæa quomodo Corpus JESu à Pilato impetravit? Parænes. n. 3.
- Josephus à Leonissa Dolorosæ Matris cultor & amator eximius. confid. 44. n. 5.
- Jossias Rex corde faucius typus Christi in pectore transfixi. confid. 46. n. 2.
- Iris in circuitu throni Mater Dolorosa est: & quomodo? confid. 35. n. 3.
- Iris occidente sole in lachrimas deficiens, typus Dolorosæ Matris conf. 44. n. 1.
- Isaac quare non fuit immolatus? confid. 59. n. 2.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Isaac quomodo typus Christi in oratione mentali? confid. 59. n. 2.
- Judas quare crocodilo comparatur? confid. 26. n. 1.
- Judas Iscar. pluris unguentem Magdalenæ, quam ipsum Christum ætlimavit, quod plures etiamnum faciunt. confid. 26. n. 5.
- Judæi, si Dominum gloriæ cognovissent, eum non crucifixisset. conf. 46. n. 6.
- Judæi licet Christicidæ, à Dolorosa tamen Matre amabantur. confid. 44. n. 3.
- Judith ob salutem civium non parcens animæ suæ, typus Matris Dolorosæ. confid. 37. n. 6.
- Judith sola in cubiculo orans, ac meditans, typus B. V. Mariæ. confid. 56. n. 2.
- Julia visis vestimentis Pompeji conjugis sui cruentatis, subitanea morte extinguitur. confid. 44. n. 4.
- L.**
- Laborandum juxta exemplar Matris Dolorosæ, dum tempus est. conf. 57. per totum.
- Labyrinthus Creticus typus mundi. confid. 67. n. 1.
- Lac B. Virginis durum saxum emollit. confid. 19. n. 4.
- Lacrymæ Dolorosæ Matris quantum nos movere debeant? conf. 29. n. 6.
- Lacrymæ Matris Dolorosæ quam pretiosæ. confid. 49. per tot.
- Lacrymæ Sunamitidis Agar, Resphæ, Annæ, Evæ, & aliarum mulierum evanidæ. confid. 49. n. 2.
- Lacrymæ Matris Dolorosæ plures fuerunt in passione Filii sanguinæ. confid. 45. n. 1. & 2.
- Lacrymæ pœnitentis Magdalenæ quam efficaces. confid. 51. per tot.
- Lacrymas quare Christus moriens in cruce profudit? confid. 45. n. 8.
- Lagena Gedeonis contracta quomodo typus Christi in cruce morientis? confid. 43. n. 2.
- Lamenta Dolorosæ Mat. conf. 28. n. 5. Item conf. 49. n. 3. & in pluribus loc.
- Lancea Longini quomodo clavis paradisi? confid. 34. n. 5.
- Lancæ dolorem Cor Matris Dolorosæ abunde excepit. conf. 46. per tot.
- Latro per intercessionem Matris Dolorosæ veniam & gratiam invenit. confid. 35. n. 1.
- Latro bonus similis sciuro, vel hirundini, & quomodo? conf. 35. n. 2.
- Latro plus impetravit à Christo, quam unquam petere ausus fuit. confid. 35. n. 5.
- Latroni converso qualis fuit patria? confid. 35. n. 5.
- Lectulus Salomonis quomodo typus B. Virginis? confid. 2. n. 5.
- Leones duo sepulchrum S. Pauli primi Eremitæ effodiunt. conf. 50. n. 2.
- Leprosi in obsidione Samariæ ad castra hostilia fugientes nobis, & quomodo imitandi? conf. 46. n. 6.
- Liber generationis Christi quomodo B. V. Maria? confid. 1. n. 1. & seq.
- Liber scriptus stylo ferreo Mater Dolorosa est. confid. 1. n. 1.

Index rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Liber hic myiticus (dolorosa Mater) quomodo legendus? conf. 1. n. 3.
Liber dulcis & amarus quomodo Virgo ac Mater dolorosa? confid. 1. n. 3.
Liber regnante Jotia inventus omnibus terrorem incussit. Cur? conf. 1. n. 4.
Liber decalogi pretiosissimus periit, de quo nec una littera superites, confid. 1. n. 4.
Liber utilissimus Mater dolorosa est, ex cujus fedula lectione & meditatione omnes possunt fieri docibiles Dei. confid. 1. n. 5. & 6.
Liberalitas B. Virginis, quæ etiam non rogata succurrit. confid. 22. per totum.
Lignum aquas amaras sanans, quid significat? confid. 46. n. 5.
Lignum ferrum ad se aqua trahens, quomodo typus dolorosæ Matris? confid. 35. n. 3.
Lignum vitæ in paradiso quomodo Mater dolorosa? confid. 35. n. 4.
Lignum in medio paradisi quomodo Virgo dolorosa? confid. 35. n. 6.
Lignum aquam amarissimam indulcorans, typus Christi crucifixi & SS. Matris dolorosæ. Epilog. n. 5.
Lilium convallium quare Christus? confid. 30. n. 1.
Lilium inter spinas cur Mater doloris & amoris? confid. 30. n. 1.
Litteræ quas B. Virgo propria manu exaravit. confid. 52. n. 6.
S. Lucianus Martyr & Presbyter super cor suum ante martyrium pro Christo subeundum sacrificat. confid. 50. n. 4.

Mater Dolorosa,

- Luctus ingens dolorosæ Virginis Filium perditum per triduum quærentis. conf. 20. n. 2.
Luctus Israël, Viduæ in Naim, Rachelis & Sunamitidis &c. conf. 24. n. 2.
Luminare minus quomodo Virgo dolorosa? confid. 35. n. 4.
Luna pallida & eclipsata quomodo dolorosa Mater? conf. 43. n. 1.
Luna plena quomodo B. Virginis Mariæ figura? confid. 10. n. 1.
Luna nova Judæis per Esther orta, figura B. Virginis in lucem natæ. conf. 4. n. 2.
Luna, an sole stante in pugna Josue & ipsa stetit? conf. 45. n. 3.

M.

- S. Magdalena comes indivulsa Matris dolorosæ. conf. 51. n. 3.
S. Magdalena nubes rorida. conf. 51. n. 2.
S. Magdalensæ lachrymæ salutares. conf. 51. & per totum.
S. Magdalena in passione constantior, quam Discipuli. conf. 51. n. 3.
S. Magdalena osculando, & lachrymis rigando pedes Jesu, de cruce depositi, non poterat fatiari. confid. 51. n. 4.
S. Magdalenam, velut ferrum, Christus crucifixus ut magnes ad se attraxit. Conf. 51. n. 5.
S. Magdalena cerva sitibunda, Christus crucifixus fons vivus, ad quem spiravit. conf. 51. n. 5.

X x x

S. Mag.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- S. Magdalena margaritha perdita, Christus mercator eam inveniens. confid. 51. n. 5.
- S. Magdalena ovis perdita, Christus Pastor bonus. confid. 51. n. 5.
- S. Magdalena aqua crassa, Christus Sol Justitiæ illam accendens. conf. 51. n. 6.
- S. Magdalensæ lacrymas quare Christus non prohibuit, prout fecit cum Vidua in Naim. confid. 51. n. 6.
- SS. Magi à B. Virgine in fide orthodoxa fuerunt instructi. confid. 17. n. 6.
- Malleus quare in ædificatione templi non fuit auditus? confid. 3. n. 4.
- Mare amarum quomodo SS. Cor Martiris dolorosæ? confid. 47. n. 4.
- Maria prima votum virginittatis emittit. confid. 7. per totum.
- Maria amat diligentes se. conf. 3. n. 8.
- Maria cur toties terræ comparatur? confid. 8. n. 3.
- Maria quare perturbata fuit in salutatione Angelica? conf. 8. n. 4.
- Maria quare mysterium incarnationis Verbi S. Josepho, castissimo Sponso tuo non aperuit? confid. 8. n. 4. & confid. 9. n. 5.
- Maria ob summam humilitatem omnibus creaturis posthaberi voluit. confid. 8. n. 5.
- Maria quomodo paradus, lectulus Salomonis, planta virginittatis, crater tornatilis, thesaurus sanctittatis, & microcosmus gratiarum. conf. 12. n. 1.
- Maria medium terræ, in quo Deus salutem nostram operatus est. conf. 12. n. 6.
- Maria quare non Filium suum, sicut olim Anna suum Samuelem in templo reliquit? confid. 18. n. 1.
- Maria quare non in stabulo Bethlemico, sed juxta crucem in Matrem nobis designata est? confid. 39. n. 4.
- Maria quare dicatur, quod Filium suum primogenitum & non unigenitum pepererit? confid. 39. n. 5.
- Maria quomodo iratum Deum fecit placabilem. confid. 13. per tot.
- Maria in templo comorata quotidie præfens interfuit sacrificio matutino & vespertino. Et cur? conf. 6. n. 7.
- Maria ingrediens cælum longissimè Sabæ Reginæ pompam transgressa est. confid. 63. n. 3.
- Maria arca animata, quomodo in Sanctum Sanctorum illata? confid. 63. n. 5.
- Maria quare ad pedem montis Olivetani ad cælum assumpta est? confid. 63. n. 5.
- Maria cur triplici corona in cælo à S^c. Trinitate coronata? confid. 64. & seq.
- Maria quare comparatur cum throno Salomonis, Ezechielis & Isaïæ? confid. 65. n. 4.
- Maria in corpore & anima in cælo regnat. confid. 63. n. 4.
- Maria interponit sepem inter Christum Judicem & peccatorem. conf. 65. n. 6.
- Maria quare amet nos, plus quàm Esther suum populum? confid. 65. n. 7.
- Maria benignissima est, per misericordiam suam omnes in Veteri lege mulieres longè superans. conf. 65. n. 5.
- Mariæ omnes creaturæ cur meritò debeant aggratulari? confid. 65. n. 8.
- Maria Virga Mosaica viam ad cælestem Palæstinam adaperiens. conf. 6. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Maria** exemplar, quod in monte nobis monstratum est. confid. 66. n. 2.
- Maria** devotè invocata clientibus suis in agone succurrit. confid. 69. per totum.
- Maria** cur juxta thronum Dei stans dicitur, & non sedens? conf. 62. n. 5.
- Maria** singularis Patrona animarum purgantium. confid. 70. per totum.
- Maria** prima juxta crucem in aliis negotiis ultima ponitur. Cur? Epilog. n. 2.
- Maria** an præsens in ascensione Filii. conf. 54. n. 2.
- Maria** post Filii in cœlum ascensionem quare tanto tempore adhuc in terris relicta. confid. 54. n. 2.
- Maria** mens in ascensione Filii. conf. 54. n. 6.
- Maria** docet nos optimum orandi modum. confid. 56. per totum.
- Maria** quomodo semper de Christo Filio cogitavit? confid. 58. n. 5.
- Maria** qua ratione & maximum & minimum in hoc mundo dici potest? confid. 8. n. 2.
- Maria** soror Moysis quomodo typus B. Virginis? conf. 7. n. 4.
- Maria** Ægyptiaca per dolorosam Matrem quomodo conversa? confid. 26. n. 6.
- SS. Martyres** ibant gaudentes ad dolores, non sic dolorosa Mater. Cur? confid. 47. n. 3.
- Mathiæ** dolor ob templum devastatum. confid. 26. n. 6.
- Mater dolorosa** cum Sara comparatur. Quare? Parænes. n. 2.
- Matris dolorosæ** amor in genus humanum. Parænes. n. 3.
- Mater dolorosa** plus quodammodo passa est, quàm Filius. Parænes. n. 6.
- Mater dolorosa** quomodo rosa, oliva, luna pallida &c. confid. 25. n. 4.
- Matris dolorosæ** dolor & amor in captivitate Fili. conf. 26. n. 6.
- Mater dolorosa** quomodo filium, crucem bajulantem secuta? confid. 32. n. 2.
- Mater dolorosa** quomodo vale ultimū dixit dilectissimo Filio, crucis patibulum ad Calvarium montem ferenti; ubi plures enumerantur figuræ. confid. 32. n. 4. & seq.
- Mater dolorosa**, quomodo fidelem Ethai & alios in ascensu Calvariæ imitata est? confid. 32. n. 5.
- Mater dolorosa**, quomodo se habuit in cruenta Filii crucifixione? confid. 33. per totum.
- Mater dolorosa**, an fuit in aula Cai-phæ? confid. 28. n. 4.
- Mater dolorosa** quomodo Cooperatorix nostræ salutis? confid. 28. n. 4.
- Mater dolorosa** Sacrosancto Filii Sanguine abundè proluta est. conf. 34. n. 2.
- Matrem dolorosam** cur voluit Deus, ut Filio patienti ferè in omnibus doloribus assisteret? confid. 34. n. 3.
- Mater dolorosa** sub ligno crucis reparavit, quod Eva quondam per lignū paradisi destruxit. conf. 34. n. 3.
- Mater dolorosa** cur primò ex parte sinistra ad crucem stetit? conf. 34. n. 3. item conf. 36. n. 3.
- Mater dolorosa** stans juxta crucem omnibus singulare refugium. conf. 34. n. 4.
- Maria dolorosa** quos affectus stans ad pedem crucis elicit? conf. 34. n. 4.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Mater dolorosa, quare non eminus, sed proxima juxta crucem stetit? confid. 34. n. 4.
- Mater dolorosa à Christo crucifixo S. Mechtildi Virgini in Matrem legata & commendata. confid. 34. n. 4.
- Mater dolorosa modum docet, quomodo nos oporteat Christum Jesum & hunc Crucifixum meditari. confid. 34. n. 4.
- Mater dolorosa, quod non sub cruce mortua sitingens prodigium. confid. 34. n. 4.
- Mater dolorosa flexis genibus cum Filio in cruce patiente orabat: *Pater dimitte illis &c.* conf. 35. n. 3.
- Mater dolorosa quomodo latroni Paradisum impetravit? conf. 35. n. 5.
- Matris dolorosæ affectus, dum Filius latroni pœnitenti Paradisum promisit. conf. 35. n. 5.
- Mater dolorosa verè Martyr charitatis. conf. 37. n. 3.
- Mater dolorosa quare S. Joanni fuit à Christo commendata? conf. 38. per totum.
- Mater dolorosa Scala candida in cœlum, & quomodo? confid. 38. n. 7.
- Mater dolorosa non tantum S. Joanni, sed & omnibus Christum colentibus in Matrem commendata est. conf. 39. per totum.
- Mater dolorosa valde potens est ad intercedendum pro nobis. conf. 38. n. 7.
- Mater dolorosa cur præsens in omni fere passione unigeniti sui? conf. 37. n. 4.
- Mater dolorosa Mater sollicita est pro nostra obtinenda æterna salute. confid. 39. n. 7.
- Matrem dolorosam Christus moriens omnibus in matrem dedit. confid. 40. n. 2.
- Mater dolorosa quare sub umbra crucis mater nostra effecta est? conf. 40. n. 4.
- Mater dolorosa cur proximè cruci adstiterit? confid. 41. n. 4.
- Mater dolorosa quomodo à sole decolorata? conf. 41. n. 4.
- Mater dolorosa agonizantium fidelium fidelissima Mater. conf. 42. per totum.
- Mater dolorosa arca securissima, per quam æternum animæ possumus evadere naufragium. conf. 42. n. 4.
- Mater dolorosa ob Filium oblatum plùs quàm Abraham benedicta. conf. 42. n. 5.
- Mater dolorosa clientem fidelem non deseret. conf. 42. n. 6.
- Mater dolorosa exemplar constantiæ in omni adversitate. conf. 45. per totum.
- Mater dolorosa cor cordi Jesu rependit, & quomodo? conf. 46. per totum.
- Mater dolorosa sanguinem Filii crucifixi in vasculo colligit. conf. 46. n. 4.
- Mater dolorosa rectè ab Ecclesia Regina Martyrum appellatur. conf. 47. per totum.
- Mater dolorosa, tanquam civitas Dei olim sub typo Hierosolymæ excisæ, ab Hieremia deplorata. confid. 47. n. 3.
- Mater dolorosa stans sub cruce osculando pedes Crucifixi amoris sui non pote-

Index Rerum memorabilium , Conceptuum predicabilium &c.

- poterat exsatiari, conf. 48. n. 1. & seq.
- Matris dolorosæ cura pro sepultura Filii in cruce extincti. conf. 50. n. 2.
- Matris dolorosæ consolatio, dum Filium mortuum in gremio recepit c. 50. n. 2.
- Mater dolorosa quare non una cum Filio fuit immolata? c. 52. per totum.
- Mater dolorosa quomodo per mergulam adumbratur? conf. 52. n. 1.
- Matris dolorosæ animi contritio magna, velut mare. conf. 52. n. 1.
- Mater dolorosa post Filium superstes unicum Ecclesiæ primitivæ erat solatium. conf. 52. n. 2.
- Mater dolorosa per omnem vitam Christum Jesum, & hunc crucifixum meditabatur. conf. 59. per totum.
- Mater dolorosa quare toties montem olivarum & Calvariæ post Filii in cælum ascensionem visitavit? conf. 59. n. 2.
- Mater dolorosa quomodo cum Filio suo de torrente in via bibit? Epilog. n. 2.
- Mater Machabæorum septies Martyr, typus Matris dolorosæ. conf. 34. n. 2.
- Mater Chananæa typus Matris dolorosæ. conf. 39. n. 6.
- Matres sollicitæ solent esse in proles, ut Jochabed & aliæ &c. conf. 39. n. 7.
- Metitandi modum oportet nos à dolorosa Matre addiscere. conf. 59. n. 3.
- Meditationis fructus denotantur per figuras varias. conf. 59. n. 4.
- Mel quare Christus post resurrectionem suam comedit? conf. 52. n. 1.
- S. Melitonis Martyris mater commendatur. conf. 45. n. 2.
- Membro uno in corpore patiente, communiuntur omnia. conf. 23. n. 1.
- Metellus quomodo Patri suo vitam conservavit? conf. 42. n. 6.
- Miraculum ingens, quod in passione & morte Filii Dolorosa Mater non fuerit extincta. conf. 43. n. 4.
- Mons pietatis quomodo Mater Dolorosa? conf. 35. n. 4.
- Moribundi hominis explicantur angustia. conf. 27. n. 3.
- Mors in olla indulcoratur per Matrem Dolorosam. conf. 69. n. 7.
- Mors bona exoptanda, mala timenda. conf. 62. n. 1.
- Mors quàm amara memoria ejus. conf. 42. n. 2.
- Mors dulcis & optata redditur per Matrem Dolorosam. conf. 42. n. 2.
- Mors crucifixi Jesu quàm lamentabile Matri dolorosæ spectaculum. conf. 43. per totum.
- Mors Dolorosæ Matris quàm pretiosa in conspectu Domini. conf. 62. n. 3.
- Mors B. Virginis Mariæ quare non fuit deplancta, ut mors Jacobi, Moyfis, Judæ Machabæi, S. Stephani, &c. conf. 62. n. 7.
- Mortificatio valde nobis est necessaria. conf. 17. n. 4.
- Mortificationem Virgo Dolorosa per omnem vitam habuit. conf. 17. n. 4.
- Moyse de longè Palæstinam vidit, sed non eam intravit. conf. 61. n. 5.
- Moyse cur nudis pedibus ad rubum ardentem debuit accedere? Epilog. n. 7.
- Moyse infantulus in scirpea fiscella expositus, typus Christi nascentis. conf. 15. n. 5.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

Moses cur solus inter pueros Hebreos submersos servatus? conf. 19. n. 6.
Mulieres res plerumque sunt philocosmæ, ut patet in Judith, Esther, Ruth, & vidua oleo se inungente. confid. 61. n. 3.
Mulier Serephitana colligens duo ligna typus Matris dolorosæ viduæ conf. 58. n. 6.
Mulier abscondens fermentum in farinae satis tribus, typus B. V. conf. 57. n. 3.
Mulier sapiens ædificat domum: tales fuerunt plures, sed potissimum Virgo dolorosa. confid. 59. n. 2. & seq.
Mulier, cui datæ sunt alæ, typus B. Virginis. confid. 6. n. 7.
Mulier drachmam perditam inveniens typus Matris dolorosæ. confid. 52. n. 3.
Mulier parturiens in Apocalypsi, typus Dolorosæ Matris. confid. 15. n. 3.
Mulierem fortem qualem Salomon olim quæsit? confid. 37. n. 1.
Mulier fortis, imò omnium fortissima Mater Dolorosa est. confid. 37. per totum.
Mulier an jure possit laudari? confid. 47. n. 1.
Mundum & terrena despiciere docet nos Mater dolorosa. conf. 51. per totum
Mundi inconstantis & fallacis variæ figuræ. confid. 61. n. 1. Item n. 6. & 7.
Mundi contemptor insignis fuit S. Paulus. confid. 61. n. 3.
Mundus sitiim non satiat. conf. 61. n. 7.
Munera SS. Trium Regum pro omni hominum statu explicantur. confid. 17. n. 6.

Murus & antemurale Virgo dolorosa nobis est. confid. 35. n. 4.
Myrrha quare olim à matronis è collo & in pectore gestata? confid. 17. n. 1.
Myrrhum relicto auro & thurre, elegit sibi Virgo Dolorosa. confid. 17. per totum.
Myrrham quare SS. Magi Christo & SS. Matri ejus obtulerunt? confid. 17. n. 3.
Myrrha Christum ad sepeliendum fecit. confid. 17. n. 3.
Myrrha mortificationem pulcherrimè adumbrat. confid. 17. n. 4.

N.

Naam quomodo à lepra mundus? confid. 3. n. 4.
Nabuchodonosor selectissimos pueros ad suum obsequium elegit. confid. 3. n. 4.
Nata est B. Virgo juxta piscinam probaticam in Jerusalem. Cur? confid. 4. n. 7.
Nativitas B. Virginis per auroram adumbrata. confid. 4. n. 1.
Nativitas B. Virginis præsignata est per diversas figuras. confid. 4. n. 3. & seq.
Nativitas Christi describitur. confid. 15. per totum.
Navis infortioris quomodo Mater & Virgo dolorosa? confid. 14. n. 6. item confid. 57. n. 3.
Nicodemus & Josephus lacrymis dolorosæ Matris fuerunt commoti. ut corpus Jesu de cruce depositum sepelirent. confid. 50. n. 2.

Nobili

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

Nobili personæ major accrescit injuria, si contemnitur, quàm ignobili, confid. 28. n. 2.
Nocticorax in domicilio, typus Christi, capiti, illusi & incarcerati, conf. 28. n. 4.
Nomen JESU B. Virgo in circumcissione genu flexo Filio imponit, confid. 16. n. 7.
Nomen JESU quomodo SS. Virgini dulce & amarum? confid. 16. n. 7.
Nomen JESU quia Angeli apostatae noluerunt agnoscere, & adorare, è cælo fulminati sunt, conf. 16. n. 7.
Nomen JESU ex Saulo Paulum fecit; mendicum sanavit; Goliath stravit Jobum erexit, & Martyres confortavit, confid. 16. n. 7.
Nomen Mariæ per 5. lapides Davidis, quibus Goliath superavit, adumbratum, confid. 69. n. 6.
Nomen Mariæ cur B. Virgini impositum, cur non nomen Evæ, Saræ, Rachel, Esther, Annæ &c. Confid. 5. n. 1.
Nomen Mariæ simile aurantio, malo dulci & amaro, confid. 5. n. 1.
Nomen Mariæ cur Angelus non pronuntiavit in salutatione? conf. 5. n. 2.
Nomen Mariæ quid propriè significat? confid. 5. n. 4.
Nomen Mariæ quomodo Stella maris? confid. 5. n. 5.
Nomen Mariæ turris fortitudinis, confid. 5. n. 5.
Nomen Mariæ myrrha maris, confid. 5. n. 6.
Nomen Mariæ quinque pretiosissimæ gemmæ, confid. 5. n. 7.
Novitio Virgo dolorosa panem cru-

dum in latere Filii intingit, confid. 56. n. 7.
Nox in Passione quàm amara Christo & SS. M. Dolorosæ, conf. 28. per tot.
Nubecula parva super mare oricns, typus B. Virginis, conf. 4. n. 3.
Nubecula quomodo typus Christi? confid. 16. n. 4.
Nubes levis quare dicitur Virgo dolorosa? confid. 35. n. 4.
Nuditas Adami, Noëmi, legatorum Davidis, Filii prodigi, & arcæ fœderis, confid. 33. n. 3.
Nuptiæ Canonæ quomodo B. Virgini acciderint dolorosæ? conf. 22. n. 3. & confid. 46. n. 5.
Nuptiis in Cana quare Christus & SS. Mater ejus interfuerunt? conf. 22. n. 2.

O.

Obedeom quare benedictus propter arcam? confid. 65. n. 3.
Obedientia dolorosæ Matris fuit exactissima, conf. 66. n. 2.
Oceanus passionem erat cor afflictissimæ Matris JESU, conf. 52. n. 1.
Oculi dolorosæ Matris quare sicut piscina in Hesebon? confid. 44. n. 1.
Oliva cur sola inter arbores in diluvio intacta & semper virescens permanet? conf. 2. n. 5.
Oliva campi quomodo typus dolorosæ Matris, confid. 35. n. 4.
Olivarum torcular quare in monte Oliveti? conf. 25. n. 2.
Oliveti hortum an & Mater dolorosa sit ingressa, dum Filius Sanguinem sudabat? confid. 25. n. 3.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

- Onias Summus Sacerdos quomodo typus Christi? conf. 32. n. 2.
- Oratio quomodo debet esse constituta, ut à Deo exaudiatur. Confid. 56. per totum.
- Oratio nostra quare subinde tam tepida? confid. 56. n. 2 & 5.
- Oratio Matris dolorosæ post Filii resurrectionem quamnam? conf. 56. n. 4.
- Orandi forma à Christo & dolorosa Matre nobis discenda. conf. 56 n. 4.
- Orantium benè ad Deum afferuntur figuræ variæ. confid. 56. n. 6.
- Orare quomodo semper possumus, & nunquam deficere? confid. 57. n. 1.
- Oratio Matris dolorosæ quomodo erat assidua? confid. 60. n. 7.
- Oratio Josue, Ezechiz, Eliæ, Jonæ, Susannæ &c. efficacissima. confid. 67. n. 5.
- Oratio est tuba Josue, quâ Jericho expugnatur. confid. 67. n. 7.
- Oza, Heli, Ophni & Phinees, an sint æternum damnati? confid. 65. n. 5.
- Passio Filii erat semper in recentissima memoria dolorosæ Matris. confid. 23. per tot.
- Passionis suæ futuræ Christus sapius mentionem ad SS. Matrem suam fecit. confid. 23. n. 2.
- Patientiæ Christianæ Symbola. conf. 41. n. 1.
- Patientia dolorosæ Matris juxta crucem stant s. confid. 41 per tot.
- Patientia probatur homo, ut Tobias, Job, David, Eleazarus, Machabæi & omnes S. Dei. confid. 41. n. 5.
- Patientia est porta ferrea, ducens nos ad cœlestem Jerusalem. confid. 41. n. 5.
- Patientia dolorosæ Matris per omnem vitam. confid. 66. n. 4.
- Patientia nobis necessaria est, ut reportemus repromissiones. Epilog. n. 7.
- Patriarchatum encomia, quibus Matrem dolorosam in Christi resurrectione honorabant. conf. 53. n. 6.
- S. Paulus semper cum Christo crucifixus, quantò magis SS. Mater? conf. 58. n. 4.
- Paupertas dolorosæ Matris in exilio septennali. confid. 19. n. 5.
- Peccatorum singulare refugium Mater doloris & amoris est. confid. 45. per tot.
- Peccatorum verè pœnitentium benigna Mater dolorosa Virgo. confid. 36. per tot.
- Perseverantia à Matre dolorosa nobis addiscenda. confid. 45. per tot.
- Petra inter decumanos fluctus stans immobilis, dolorosa Mater. confid. 37. n. 1.

P.

- Pallium Mariæ quomodo per Eliæ pallium præsignatum? confid. 69. n. 2.
- Palma pacis & amicitiz symbolum. confid. 14. n. 1.
- Palmam crucis quare Mater dolorosa pro se elegit? confid. 45. n. 5.
- Paradisus quare à Deo conditus est? confid. 21. n. 7.
- Passere uno in lege immolato, quare alter vivus dimissus. confid. 52. n. 2.
- S. Pe-

Index Rerum memorabilium, Conceptum predicabilium &c

- S. Petrus Apostolus cur solus in monte Oliverio à Christo increpatus? conf. 57. n. 6.
- S. Petrus post lapsum per Matrem dolorosam benignè consolatur. confid. 52. n. 5.
- Pharus & portus omnibus periclitantibus est Mater dolorosa. conf. 36. n. 1.
- S. Philippus Benicius cum sacro Ordine suo cultor & amator B. V. ac Matris dolorosæ singularis confid. 66. n. 7.
- Pica imitatrix buccinatorum Romanorum. confid. 66. n. 6.
- Pincerna in aula Pharaonis quare servatus, & cur pistor suspensus? conf. 13. n. 6.
- Piscandi diversi modi cum doctrina morali & accomoda. confid. 70. n. 1.
- Piscina probatica typus Sanguinis Christi. confid. 25. n. 4.
- Plagas omnes quare Deus miserit super Cor Mariæ? confid. 47. n. 4.
- Porta semper clausa, & sanguine Agni aspersa Virgo dolorosa est. conf. 3. n. 1.
- Porta aurea in templo, ad quam mendicus paralyticus eleemosynam collegit, typus insignis B. V. M. conf. 12. n. 7.
- Præsentia Dei cū dolorosa Matre semper & in omni occasione nobis est proponenda. confid. 60. per totum.
- Præsentiam Dei exterminantes misere perierunt, & pereunt confid. 60. n. 5.
- Præsentia Dei considerata à lapsu in peccatum præservat. confid. 60. n. 6.
- Præsentis ubique Dei memoria Abrahamum sanctum effecit. confid. 60. n. 1.
- Præsentis Dei oblivio Petro causa lapsus fuit, item filio prodigio, & Judæis faciem Christi velantibus. confid. 60. n. 4.
- Præsentis Dei memoriam quia Adam Cain, David & alii non habebant, ideo tam turpiter lapsi sunt. conf. 60. n. 6.
- Præsentis Dei memoria Eliam, Elisæum, Enoch, Jeremiam & Tobiam viros effecit perfectos. confid. 68. n. 8.
- Præsentat. B. Virginis quomodo in templo fuerit peracta. confid. 6. per totum.
- Primitiæ frugum cur olim Deo oblata; conf. 6. n. 2.
- Processio luctuosa Christi crucem ad mortem Calvariæ bajulantis. conf. 32. n. 3.
- Pulchritudo Mariæ omnium pulchritudinem superavit, de qua re variæ figuræ. confid. 7. n. 5.
- Purgantium animarum patrona fidelissima Mater dolorosa. conf. 70. per tot.
- Purgantibus animabus plus prodest Maria quàm Jochabed suo Moyfi, Sunamitis filio, & Esther suo populo. conf. 70. n. 3.
- Purgantes animæ piscibus, de nocte ad accensum lumen venientibus, comparantur. conf. 70. n. 1.
- Purgantis animæ typus, mendicus ad portam templi sedens, & mendicans. conf. 70. n. 4.
- Purgantis animæ figura paraclytus ille, qui 38. annis ad piscinam probaticam jacens aquæ motum expectavit. conf. 70. n. 5.

Mater dolorosa.

Yyy

Par-

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

Purgantis animæ alius typus Jerichuntinus in latrones incidens. conf. 70. n. 4.

Purgantes animæ à pœnis liberatæ, suis benefactoribus gratissimæ, quod per varias figuras probatur. conf. 70. n. 7.

Purgatorium B. Virgo etiamnum sæpius visitare assolet. conf. 70. n. 2.

Purgatorii pœnæ quotidie luentibus fiunt leviores propter intercessionem B. V. Mariæ. confid. 70. n. 5.

Q.

Quærere quomodo JESUM cum Matre dolorosa nos oportet. confid. 20. per tot.

Quærere ubi debemus JESUM cum Matre dolorosa. confid. 20. n. 3. ubi plures reperies figuras.

Quærentis dolorosæ Matris duodenem Filium suum figuræ sunt Anna Sponsa, Pastor bonus, Mulier drachmam quærens, Ruben &c. confid. 20. n. 4.

Querelæ dolorosæ Matris erga peccatores. confid. 18. n. 6.

Querelæ Matris dolorosæ contra Judam proditorem. confid. 26. n. 3.

Querelæ dolorosæ Matris contra Judæos ingrattissimos deicidas, conf. 49. n. 3.

R.

Rachel plorans filios suos, typus Matris dolorosæ. confid. 27. n. 2.

Rachel Deos aureos sub stramine abscondens typus B. V. M. confid. 15. n. 2.

Rachel quomodo typus B. Virginis parturientis confid. 15. n. 2.

Rachelis pulchritudo consolatur, & animat Jacobum. Epilog. n. 4.

Rebecca filium hædorum pelliculis contegens, typus dolorosæ Matris. confid. 15. n. 4. & confid. 68. n. 4.

Rebecca in peregrinos officiosa typus B. V. Mariæ. confid. 22. n. 1.

Rebecca conservans Jacob filium, ne ab Esau occideretur, typus B. V. Mariæ. confid. 36. n. 4.

Regina Martyrum dolorosa Mater est ex pluribus titulis. conf. 47. per totum.

Regina cœli lætare prima vice Angelii in resurrectione Christi in honorem dolorosæ Matris cantarunt. confid. 53. n. 4.

Regina SS. Rosarii plus quàm Esther & Bethsabee impetrat. confid. 67. n. 8.

Regnum divinum Christum inter & Marianam, tum dolorum, tum gaudiorum. confid. 5. n. 4.

Regnum Christi in ligno crucis. confid. 32. n. 6.

Resignatio dolorosæ Matris in Divinam voluntatem confid. 19. confid. 23. confid. 32. & aliis pluribus in locis.

Resurrectio Filii à mortuis dolorosæ Matri gaudium inexplicabile. conf. 53. per totum.

Rete diaboli sola evasit Virgo dolorosa. confid. 3. n. 7.

Ros in solo vellere, quid? confid. 3. n. 4.

Rosarium B. V. filium Ariadnæ. confid. 67. n. 1.

Rosarium plures peccatores ad Deum reducit. confid. 67. n. 2.

Rosa.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum predicabilium &c.

Rosarium funiculus Rahab. confid. 67. n. 2.

Rosarium funiculus triplex, quod difficile rumpitur. confid. 67. n. 2.

Rosarium lapis mulieris Thebanæ, gladius Judithæ, funda Davidis, clavus Jabel, lancea Job. &c. confid. 67. n. 2.

Rosarium arcus tricolor. confid. 67. n. 3.

Rosarium rubus ardens. confid. 67. n. 4.

Rosarium cithara Davidica. confid. 67. n. 5.

Rosarii tria mysteria per Abraham, Isaac & Jacob pulchrè adumbrata. confid. 67. n. 6.

Rosarium tuba Josue. conf. 67. n. 7.

Ruth spicas colligens typus Matris doloris & amoris. confid. 58. n. 2.

S.

Saba & Esther percussæ, quomodo typus Matris dolorosæ? conf. 31. n. 6.

Saba Hierosolymam cum pompa ingreditur, typus B. V. conf. 63. n. 3.

Saba Salomoni aurum & aromata præsentans typus B. V. conf. 6. n. 4.

Sacrificia omnia olim in templo oblata, præsignabant Christum crucifigendum. conf. 20. n. 1.

Sacrificium Abrahamæ cur Deo acceptissimum, & non Ducis Jephthæ? conf. 6. n. 3.

Sacrificium Deo summe acceptabile erat Cor dolorosæ Virginis. conf. 6. n. 3. & seq.

Salome vidua & Mater filiorum Zebedæi quare per orationem suam nihil à Christo impetravit? conf. 56. n. 1.

Salomon integros ovium & taurorum

greges immolavit. conf. 6. n. 4.

Samson plures hostes occidens mortuus quam vivus, typus Christi. conf. 43. n. 5.

Samson ligatus vincula disrupti, & quare non Christus? conf. 17. n. 4.

Samson portas areas confringens & in montem asportans, typus Christi à mortuis resurgentis. conf. 53. n. 2.

Samson quare ausus est cum leone in vinea pugnare? confid. 2. n. 1.

Sanctimonialis Ordinis sui desertrix à Matre dolorosa increpatur, & à Christo graviter punitur. conf. 35. n. 6.

Sanguis Jesu melius loquitur, quam Abelis. conf. 16. n. 3.

Sanguis agni omnem lapsum à B. Virgine longe avertit. confid. 3. n. 1. & 4.

Sanguis Christi quam efficax. conf. 34. n. 2.

Sanguis Christi animæ infirmæ plus medicinalis, quam Jordanis fluvius; Naamo leproso, piscina paralytico. confid. 46. n. 4.

Sara quantum gavisa est, ubi Isaac filium suum, quem mortuum credidit, vivum conspicata est. conf. 53. n. 6.

Sareptana mulier quare typus B. Virginis dolorosæ? conf. 22. n. 5.

Sciurus quomodo flumen trajicere solet. confid. 35. n. 1.

Scala & porta coeli Maria est. confid. 65. n. 3.

Scala Jacob typus crucis. conf. 38. n. 7.

Scapulare B. V. clypeus in adversis. confid. 68. per totum.

Scapulare adumbratum per peram Davidis. confid. 68. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium &c.

- Scapulare clypeus Arcturi & Josue contra Hai conf. 68. n. 1.
Scapulare clypeus Davidis. conf. 68. n. 1.
Scapulare cum diversis comparatur clypeus, de quibus plura lemmata. conf. 68. n. 3.
Scapulare B. Simoni Stok Carmelitarum Generali à B. Virgine traditum conf. 68. n. 4.
Scapulare purgantibus animabus proficuum. confid. 68. n. 5.
Scapulare tunicus & pannus, quibus mediantibus Jeremias è lacu extractus est. conf. 68. n. 5.
Scapulare hamus, quo capiuntur anime. confid. 68. n. 5.
Scapulare per pallium Eliæ adumbratum. conf. 68. n. 6.
Sedecias Rex captus, & ab omnibus desertus typus Christi. conf. 27. n. 6.
Sedes David qualis ab Angelo B. Virgini promissa? conf. 32. n. 6.
Sella Heli non habens reclinatorium, mundi figura. conf. 61. n. 1.
Sententia in Christum lata, qualis? conf. 31. n. 5.
Sententiam mortis in Christum latam audivit Mater dolorosa. conf. 31. n. 5.
Sepulturæ quomodo Christus à dolorosa Matre mandatus? conf. 50. n. 5.
Serpens in deserto exaltatus, Christi typus. conf. 31. n. 1.
Serpens cur hominis calcaneo insidiatur? conf. 69. n. 1.
Servi Mariæ vestiti sunt duplicibus. conf. 69. n. 2.
Simeon quare Matri dolorosæ futuram Filii passionem prædixit? conf. 18. n. 3.
Simeon quare viso Christo infantulo, mox mortem subire optavit? conf. 18. n. 2.
Simulacra quare Christo in Ægypto adventante, corruerunt? conf. 19. n. 2.
Sindon, in qua Christi corpus involutum est, mirè animum spectantis movet. conf. 29. n. 7.
Sol in decimo gradu consistens, typus Christi crucifixi. conf. 33. n. 1.
Sol in signo Virginis temperat calorem, quid? conf. 13. n. 1.
Sol in meridie occidens, est Christus crucifixus. conf. 43. n. 1. & conf. 44. n. 1.
Specula sibi opposita sunt Christus crucifixus & Mater dolorosa. conf. 34. n. 4.
Spes ingens in Patrocinio B. V. Mariæ collocanda. conf. 65. n. 7.
Spiritus S. lætificat in Adventu suo SS. Cor Virginis dolorosæ. conf. 55. per totum.
Spiritus S. introduxit post tot exantlatos dolores B. Virginem in cellam vinariam. confid. 55. n. 3.
Spiritus S. per digitum in sanguine holocausti intinctum, olim adumbratus. conf. 55. n. 4.
Spiritus Sancti gratia est guttula, quam epulo in inferno flagitat. conf. 55. n. 5.
Spiritus Sanctus sub diversis figuris cur apparuit? conf. 55. n. 6.
Spiritus Sancti septem dona quomodo Matri dolorosæ communicata? conf. 55. n. 7.
Sponsa quærens dilectum suum, typus B. V. dolorosæ. conf. 20. n. 3. conf. 28. n. 1.

Index Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium &c.

- Sponsa quare dixit: Trahe me: post te curremus? conf. 52. n. 4.
- Sponsa dilectum in hortum invitans, quomodo typus B. Virginis? conf. 12. n. 5.
- Sponsa signaculum Sponsi super cor & super brachium suum portans, typus dolorosæ M. conf. 56. n. 1.
- Sponsus quare pascens, & cubans in meridie à Sponsa quæsitus? conf. 45. n. 6.
- Spuere in JESUM quanta ignominia! quod per plures figuras explicatur, conf. 28. n. 3.
- Statuta Nabuchodonosoris mundi typus, conf. 61. n. 1.
- Stare Matris dolorosæ sub cruce quid sit? conf. 45. n. 5.
- Stella matutina, maris, & vespertina dolorosa Virgo est, conf. 32. n. 1.
- Stella maris quare Mater dolorosa dicitur? conf. 45. n. 4.
- Stella polaris quomodo dolorosa Mater? Parænes. n. 1.
- Struthio typus insipientium peccatorum, conf. 60. n. 2.
- Sulamitis quomodo typus B. V. conf. 6. n. 1.
- Sunamitis figura Matris dolorosæ, & quomodo? conf. 48. n. 1.
- Symbolum Leopoldi I. Roman. Imperatoris gloriosissimi conf. 60. n. 3.
- Sympathia perfectissima Christum inter & dolorosam Matrem fuit, conf. 23. n. 1. Item conf. 27. n. 5.
- Tempus pretiosum B. Virgo & Mater temper optimè impendit, confid. 57. per tot.
- Tempus salutis, quia neglexerunt Virgines fatuæ, ideò reprobatae conf. 57. n. 5.
- Temporis bene locandi typus formica, conf. 57. n. 7.
- Tempus salutis M. Magdalena citò & bene impendit, conf. 57. n. 7.
- Tempus salutis optimè observarunt duo cæci in Jericho, conf. 57. n. 7.
- Tempus quia Esau neglexit, à benedictione Patris reprobatus, confid. 57. n. 4.
- Tempus quia Sponsa non attendit, ideò ab ea dilectus declinavit, conf. 57. n. 4.
- Tempus qui perdit, fur maximus est, confid. 57. n. 5.
- Tempus, quia Petrus non rectè impendit, ideò à Christo increpatus, confid. 57. n. 6.
- Tenebræ in Aegypto mundi ante adventum B. V. in hunc mundum, conf. 4. n. 1.
- Tenebræ & eclipsis solis & lunæ unde orientur? conf. 43. n. 1.
- Terra Sacerdotis sola à tributo immunis, conf. 3. n. 5.
- Testamentum Christi in cruce quale? conf. 39. n. 1. & seq.
- Testamenta varia, Eliæ, Jacobi, Davidis, Jonathæ & Mathathæ, conf. 39. n. 2.
- Testamentum Christi in cruce morientis designat unumquemque fidelem, confid. 2. n. 3.
- Thecuitis mulier prudens typus B. V. M. confid. 22. n. 5.

T.

Tela arancarum mundi figura, conf. 61. n. 1.

Thecuitis Davidem placans figura B.
V. confid. 35. n. 1.

Theoclia filium amplexans in cruce suspen-
sum, mortis cadit victima.
confid. 49. n. 2.

Thesaurus sine fundo est SS. Cor JE-
su. conf. 48. n. 7.

Thronus Salomonis typus B. V. confid.
65. n. 4. Item thronus Ezechielis,
Isaia &c. ibid.

Tobias quare cæcus effectus? Epil. n. 7.

Tobias moriens filio matrem impen-
sè commendat. Parænes. n. 6.

Toga Julii Cæsaris in Senatu occisi po-
pulum Romanum ad lachrimas &
compassionem movet. conf. 44. n. 3.

Tolle, Tolle, quam luctuosus clamor in
auribus & corde dolorosæ Matris.
confid. 31. n. 4.

Torcular passionis & Mater dolorosa
calcavit cum Filio, conf. 25. n. 1.
& seq.

Tria videbantur Salomon difficilia, &
quartum penitus ignorabat. Quid
hoc? confid. 54. n. 1.

Tulipa flos sole recedente languescens
confid. 28. n. 2.

Tunica polymita Josephi Christo &
Matri dolorosæ accomodatur. conf.
21. n. 3.

Turtur figura dolorosæ Virginis. conf.
20. n. 2. & conf. 58. n. 1.

V.

Valedictio dolorosæ Matris. conf. 24.
per totum.

Valedictio Tobia, Isaaci, Davidis, Ja-
cobi, Pauli &c. conf. 24. n. 1.

Valedictionis verba Christum inter &
Matrem dolorosam. conf. 24. n. 3.

Valedictio Thomæ Mori. conf. 24. n. 4.

Valedictio duarum sororum nobili-
um. confid. 24. n. 5.

Valedictio S. Barulae pueri ac Marty-
ris à sua dilecta Matre. confid. 24 n.
6.

Valthi Regina cur repudiata? confid.
66. n. 2.

Venter Virginis quomodo acervus
tritici, vallatus liliis. confid. 7. n. 1.

Velum capitis dolorosæ Matris Christi
crucifixi sanguine conspersum ad-
huc hodie asservatur in Bohemia.
conf. 41. n. 4.

Vestis dolorosæ Matris erat ex lana na-
tiva cinerei coloris. confid. 61. n. 3.

Villicus iniquitatis quare dixerit: Fode-
re non valeo? conf. 48. n. 6.

Vinum nobilissimum sanguis Christi.
conf. 46. n. 5.

Victima immaculata olim Deo erat
immolanda. conf. 3. n. 4.

Virga vigilans Jeremiæ monstrata „
typus B. V. M. confid. 69. n. 4.

Virga Moyse Maria & quomodo?
confid. 30. n. 4.

Virga Aaron sola florens typus B. V.
M. confid. 2. n. 5.

Virga duces Moab percutiens Virgo
dolorosa est. confid. 41. n. 3.

Virgis diversis Virgo dolorosa com-
paratur. confid. 60. n. 8.

Virginitatis & pudici cordis encomia.
confid. 7. n. 3.

Virginitatis conservandæ remedia.
confid. 7. n. 6.

Virginitatis pulcherrima aureola.
confid. 7. n. 6.

Virgi-

- Virginitas quantum à Deo amata? confid. 7. n. 6.
- B. Virgo quomodo futuram Christi passionem meditata est. confid. 18. n. 3. & seq.
- B. Virgo quare tam durè à Deo habitata? confid. 20. n. 6. & seq. plures figuræ.
- B. Virgo quomodo summè à Deo amata & tamen castigata. confid. 20. n. 5.
- B. Virgo post Filii ascensionem in cœlum præfuit 120. Virginibus. confid. 61. n. 3.
- B. Virgo, qua habere potuit, pauperibus erogavit. confid. 61. n. 2.
- B. Virgo stigmate Filii jugiter in Corde suo portabat. confid. 61. n. 4.
- B. Virginis ardens desiderium videnti Deum. confid. 91. n. 5.
- B. Virgo mortem non timuit, sed optavit. conf. 62. n. 1.
- B. Virgo cupit dissolvi, & esse cum Christo. confid. 62. per totum.
- B. Virgo præ amore in dilectum languescit viribus. confid. 62. n. 4.
- B. Virgo moriens præsentem habere voluit SS. Apostolos, quibus maternam benedictionem impertiit. confid. 62. n. 5.
- B. Virginis anima quo júbilo & pompâ in cœlum fuerit assumpta? confid. 62. n. 6.
- B. Virgo quomodo sepulta? confid. 62. n. 8.
- B. Virgo quare in valle Josaphat sepeliri voluit? confid. 62. n. 8.
- B. Virginis corpus ab omni corruptione præservatum, quod per plures probatur figuras & rationes. confid. 63. n. 1.
- B. Virginis anima quomodo de novo corpori fuit unita. confid. 63. n. 1.
- B. Virgo quanto cum applausu omnium Cœlitum fuit excepta. conf. 63. n. 2.
- B. Virgo cur non in curru igneo, aut in nube, sed innixa super dilectum in cœlum ascendit? conf. 63. n. 2.
- Virgula fumi ex aromatibus typus. B. V. Mariæ. conf. 6. n. 1.
- Vitis pereleganter cum Christo comparata. conf. 16. n. 1.
- Umbra Sacratissimæ crucis nobis viatoribus in vita & in morte tutissima. conf. 40. per totum.
- Umbra Juniperi Eliæ salutaris. Cur? confid. 40. n. 4.
- Umbram Therebinthi Jacob elegit, sub qua idola infodit. Cur? conf. 40. n. 4.
- Umbram Moyses Pastor in meridie cum ovibus suis quærit. Cur? conf. 40. n. 4.
- Umbra arboris Danielis hominibus & junientis proficua. Cur? conf. 40. n. 4.
- Umbram desideratam Sponsa quærit in meridie. Cur? confid. 40. n. 5.
- Umbra crucis quomodo requies dolorosæ Matris, sub qua non sedit, sed stetit. Cur? confid. 40. n. 1. & n. 3.
- Umbra mali Evæ & generi humano nociva, sed sub umbra crucis Mater dolorosa reparat, quod Eva destruxit. conf. 40. n. 3.
- Umbra crucifixi Salvatoris quomodo sit omnis homo vivens. confid. 40. n. 3.
- Umbra tutissima Julio II. Pont. Max. erat crucifixus Jesus. Confid. 40. n. 1.
- Umbra hederæ Jonæ instabilis; sic & mundanorum. confid. 40. n. 6.
- Umbra Petri ægros sanat. confid. 40. n. 6.
- Um.

Index rerum memorabilium , Conceptuum predicabilium &c.

Umbra dextri brachii Christi in cruce
pendentis , latroni saluberrima.
confid. 40. n. 6.

Voluntas divina dolorosæ Matri pri-
ma regula in omnibus eventibus.
confid. 19. n. 1.

Urbanus III. Pont. Max. captâ urbe
Hierosolymâ subito expirat. confid.
27. n. 2.

Ursula Benincasa quàm mirabili arte
Christum crucifixum pinxit. confid.
58. n. 6.

SS. quinque Vulnerum Christi prima
cultrix fuit Mater dolorosa. conf.
48. per totum.

SS. quinque vulnera Christi per varias
figuras adumbrata ; per 5. siccos ; 5.
lapides Davidis ; 5. civitates refugii ;
5. rubinos Judithæ ; 5. panes ; 5. ta-

lenta ; 5. porticus in piscina ; 5. lam-
pades ardentes &c. confid. 48. n. 4.
& seq.

Uxor Phinees parturiens & moriens
Cur? confid. 49. n. 4.

X.

Ximenius S. J. admonetur à B. Virgi-
ne, ut animabus purgantibus suc-
currat. confid. 30. n. 5.

Z.

Zacharias quomodo B. Virginem in
domo sua excepit. confid. 14. n. 1.

**Laus DEO, Deiparæque Virgini, nobis autem
confusio faciei.**

Finis hujus libri.

